ΕΦΗΜΕΡΙΣ
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ

ΥΠΟ

ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΡΙΤΗ
1884

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ ΠΕΡΡΗ
1885

Τῆς συντάξεως καὶ ἐκδόσεως τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος ἐπιμελεῖται ἐπιτροπὴ τριμελής, συγκειμένη ἐκ τῶν κ. κ. Π. Ευστρατιαδου, Στεφανου Α. Κουμανουδη καὶ τοῦ *ἐκδότου* Κ. Δ. Μυλωνα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΥΜΜΙΚΤΑ.

ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΜΑΤΑ.

ΣΗΜ. Οἱ ἀριθμοὶ τῶν σελίδων 97-98, 99-100 ἐκ παραδρομῆς ἐπανελήφθησαν δίς.

ΚΕΡΜΑΤΙΑ ΣΥΜΒΟΛΙΚΑ

("Ορα πίν. 1 καὶ 2).

Ἐδημοσίευσα κατὰ πρῶτον ἐν τῷ περιοδικῷ συγγράμματι « Ἀθηναίῳ », Τόμῳ Θ´ τεύχ. Α´, Ἀθήνησι 1880, σελ. 7-50 διακόσια ἑξηκονταὲν κερμάτια φέροντα διαφόρους πολυποικίλους καὶ πάνυ περιέργους τύπους, ἅτινα, ὡς ὁλοσχερῶς μέχρι τοῦ καιροῦ ἐκείνου ἄγνωστα τοῖς ἀλλοδαποῖς νομισματολόγοις, διήγειρον τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν περιέργειαν αὐτῶν διὰ τὸ πρωτοφανὲς τῶν λίαν σμικρῶν αὐτῶν κερματίων τῶν μόνον ἐν Ἀθήναις καὶ ἐνίοτε ἐν Πειραιεῖ (ἅπαξ δὲ ἑνὸς μόνου ἐν Ἰθώμῃ) εὑρεθέντων (1). Ἔκτοτε οὐκ ἐφείσθην ἐπιμόνων, ἐπιπόνων καὶ ἀδιαλείπτων ἀναζητήσεων τῶν τοιούτων κερματίων, καὶ τούτων ἁπάντων, ὡς τὰ πρότερον, χαλκῶν οὐχὶ δ' ὀρειχαλκίνων ὄντων ὡς ἀκριβῶς ἐξήτασα, φθάσας εἰς τὸ βραδὺ μὲν ἀλλ' εὐάρεστον ἀποτέλεσμα τῆς ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐξερευνήσεως μιᾶς ἑκατοστύος παρουσιαζούσης τύπους καθ' ὁλοκληρίαν νέους ἢ συναρμογὰς ἀλλοίους τῶν ἤδη δημοσιευθέντων, καὶ ἅτινα κατωτέρω ἀκριβῶς καὶ λεπτομερῶς περιγράφονται καὶ ἀπεικάζονται, μὴ παραλείψας δὲ καὶ ὅσα μοὶ ἐπαρουσιάσθησαν ὡς ὅμοια ἢ τοιαῦτα μετὰ παρέργων διαφορῶν τοῖς παρ' ἐμοῦ ἤδη δημοσιευθεῖσι, καὶ τοῦτο ἵνα γνωστὴ γένηται ἡ ἐπανειλημμένη ἐμφάνισις αὐτῶν, ἧς ἡ περαιτέρω μελέτη διαχύσει ἴσως φῶς προϊόντος τοῦ χρόνου ὡς πρὸς τὴν νῦν ἡμῖν ἄγνωστον ἰδιωτικὴν αὐτῶν χρῆσιν· ταῦτα δέ, ὡς ἤδη διὰ τῶν τύπων αὐτῶν γνωστά, οὐκ ἀπεικάσθησαν.

Ἐκτὸς δὲ τῶν μετὰ τὴν ἐν τῷ « Ἀθηναίῳ » ἔκδοσιν τῶν κερματίων περιγράφω νῦν ὧδε μετὰ νέων τύπων καὶ νέων συναρμογῶν *ἑκατὸν ἕνδεκα* τὸν ἀριθμὸν τῶν ἑξῆς προελεύσεων ἤτοι· τῶν ἐν τῷ ἡμετέρῳ ἐθνικῷ Νομισματικῷ Μουσείῳ 21, τῶν παρὰ τῷ Γρηγορίῳ Μπουρνιᾷ, συμβολαιογράφῳ, 41, τῶν παρὰ τῷ ἐν Πειραιεῖ Ἀλεξάνδρῳ Ν. Μελετοπούλῳ 18, ἐξ ὧν τὸ ὑπ' ἀριθ. 27 περιγραφέν, ὡς ἤδη ὑπὸ τοῦ κατόχου ἀπωλεσθέν, οὐκ ἀπεικάσθη, τῶν παρὰ τῷ Θεοδώρῳ Δὲ Χέλδραϊχ, ἐπιμελητῇ τοῦ ἐν Ἀθήναις βοτανικοῦ κήπου, 12, τῶν παρὰ τῷ Ἀθανασίῳ Σ. Ῥουσοπούλῳ, καθηγητῇ τῆς Ἀρχαιολογίας ἐν τῷ ἡμετέρῳ ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ, 11, ἐξ ὧν τὸ ὑπ' ἀριθ. 59 περιγραφέν, ὡς ἤδη ὑπὸ τοῦ κατόχου ἀπωλεσθέν, οὐκ ἀπεικάσθη, τῶν παρὰ Παύλῳ Λάμπρῳ 2, τοῦ 1 παρὰ Γρηγορίῳ Ἐμπεδοκλεῖ, ὑπαλλήλῳ παρὰ τῇ ἐν Ἀθήναις βιομηχανικῇ Τραπέζῃ, καὶ τῶν παρά τινι μεταπράτῃ ἀρχαίων νομισμάτων 5. Ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὸν τόπον τῆς τῶν κερματίων εὑρέσεως, ὅπου οὐδὲν περὶ τούτου σημειοῦται, ἐννοητέαι εἰσὶν αἱ Ἀθῆναι καὶ ἐν γένει ἡ Ἀττική. Ἐν τέλει δὲ τῆς περιγραφῆς ἑκάστου κερματίου σεσημείωται ἡ μείζων διάμετρος αὐτοῦ εἰς χιλιοστημόρια τοῦ γαλλικοῦ μέτρου, ὁ σταθμὸς εἰς γραμμάρια τοῦ γαλλικοῦ δεκαδικοῦ συστήματος, καὶ τὸ ἀρκτικὸν κεφαλαῖον γράμμα ἐμφαῖνον τὸ ὄνομα τοῦ κατόχου οὕτω·

Μ.	=	Ἐθνικὸν Νομισματικὸν Μουσεῖον.
Ἐμπ.	=	Ἐμπεδοκλῆς.
Λ.	=	Λάμπρος.
Μλ.	=	Μελετόπουλος.
Μπ.	=	Μπουρνιᾶς.
Ρ.	=	Ῥουσόπουλος.
Χ.	=	Χέλδραϊχ.
Gr.	=	Green (Henry), διευθυντὴς τῆς ἐν Πάτραις Ἰονικῆς Τραπέζης.

(1) Ὅρα Weil (R.) ἐν Jahresbericht über antike Numismatik für die Jahre 1877—1880, ἐν σελ. 391, καὶ ἐν Zeitschrift für Numismatik, 9ter Band, 1stes Heft. Berlin. 1881, ἐν σελ. 98.— K[enner] (F[riedrich]) ἐν Numism. Zeitschr. 13ter Band. Jahrgang 1881. Wien, ἐν σελ. 363.— Phillips junior (Henry), Early Tokens, ἐν American Journal of Numismatics. Vol. XVII. Nº 1. July, 1882, Boston, ἐν σελ. 8.

Ο. Ἐμφαίνει μεταπράτην ἀρχαίων νομισμάτων παρ' ᾧ τὸ κερμάτιον πλέον δὲν ὑπάρχει ὡς πωλήσαντος αὐτό.

Τοῖς ἄνω εἰρημένοις κυρίοις πολλὰς γνωρίζω τὰς χάριτας διὰ τὴν εὐπροσήγορον καὶ πρόθυμον αὐτῶν συγκατάθεσιν, ἐμοῦ αἰτήσαντος, ὡς πρὸς τὴν δημοσίευσιν τῶν παρ' αὐτοῖς κερματίων.

Ὑπομιμνήσκω ἐν τέλει, ὅτι τὰ ἐν ταῖς περιγραφαῖς ἀπαντῶντα πρ. δ. καὶ πρ. ἀ. σημαίνουσι τὸ πρὸς δεξιὰν ἢ πρὸς ἀριστερὰν τῷ ὁρῶντι τὸ ἐπὶ τοῦ κερματίου ἀπεικαζόμενον.

Α'. ΓΡΑΜΜΑΤΑ Η ΜΟΝΟΓΡΑΜΜΑΤΑ.

Α'. ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΦ' ΕΝΟΣ ΜΟΝΟΝ ΜΕΡΟΥΣ Η ΕΚΑΤΕΡΩΘΙ ΤΟΥ ΚΕΡΜΑΤΙΟΥ.

1. Χ ἐν τετραγώνῳ ἐγκοίλῳ.) (Ἄνευ τύπου . . . Διαμ. 6. Γραμμ. 0,172 Μ.
•Χ) (Ἄνευ τύπου. Παχέος πετάλου. . . . Διαμ. 7. Γραμμ. 0,412 Ο.
2. Α) (Ν . . . Διαμ. 7. Γραμμ. 0,275 Μπ.
3. Γ) (Σ ἢ Μ . . . Διαμ. 7. Γραμμ. 0,315 Λ.
4. Δ) (Ι . . . Διαμ. 6 1/2. Γραμμ. 0,295 Μλ.
5. Ε) (Ε . . . Διαμ. 7. Γραμμ. 0,255 Μ.
6. Σ) (Ι ἢ Η . . . Διαμ. 6. Γραμμ. 0,225 Χ.

Β'. ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΦ' ΕΝΟΣ, ΕΦ' ΕΤΕΡΟΥ ΔΕ ΜΟΝΟΓΡΑΜΜΑΤΑ Η ΤΥΠΟΙ ΔΙΑΦΟΡΟΙ.

7. Α) (Μονόγραμμα συγκείμενον ἐκ τῶν γραμμάτων Σ καὶ Ε . . Διαμ. 8. Γραμμ. 0,215 Μλ.
8. Μ ἢ Σ) (Μονόγραμμα συγκείμενον ἐκ τῶν γραμμάτων Δ καὶ Ι, ἐν δὲ τῷ πεδίῳ πρ. ἀ. σφαιρίδιον.
Διαμ. 8. Γραμμ. 0,41 Χ.
8α. Α) (Κινάρα (κοινῶς ἀγκινάρα) ὡς φαίνεται . . . Διαμ. 6 1/2. Γραμμ. 0,23 Ρ.
9. Α ἐν τετραγώνῳ ἐγκοίλῳ ἀβαθεῖ μερικῶς φαινόμενον.) (Φύλλον συκῆς.
Διαμ. 6. Γραμμ. 0,18 Μ.
10. Α) (Λύχνος πρ. ἀ. ἐφ' ὑποστάτου τρίποδος . . . Διαμ. 7. Γραμμ. 0,295 Χ.
11. Ε) (Κεφαλὴ βοὸς ἀντωπὸς ὀλίγον δὲ ἐστραμμένη πρ. ἀ., μετὰ τοῦ λαιμοῦ πρ. ἀ.
Διαμ. 7. Γραμμ. 0,305 Χ.
12. Ε) (Χελώνη χερσαία . . . Διαμ. 7. Γραμμ. 0,375 Μπ.
13. Ε) (Αἰχμὴ λόγχης ἢ μᾶλλον κόκκος κριθῆς . . . Διαμ. 7. Γραμμ. 0,227 Μλ.
Ὅρα ἐν τέλει ἐν τοῖς ἀναριθμήτοις τὸ πρῶτον περιγραφέν.
13α. Μ ἢ Σ) (Προσωπεῖον Σιληνοῦ, ὡς φαίνεται, ἀντωπὸς μετὰ δύο ταινιῶν πρ. δ. φαινομένων καὶ λοξῶς πρὸς τὰ κάτω διευθυνομένων . . . Διαμ. 6. Γραμμ. 0,195 Μπ.
14. Ϙ) (Ἀμφορεὺς ἀπολήγων κατὰ τὸ κάτω μέρος εἰς σφαιρίδιον . Διαμ. 6. Γραμμ. 0,167 Μλ.
15. Σ:) (Κεφαλὴ Πανὸς πρ. δ. . . . Διαμ. 8. Γραμμ. 0,45 Μ.
16. Σ') (Κυνάριον Μελιταῖον ἱστάμενον πρ. ἀ. . . . Διαμ. 7. Γραμμ. 0,25 Μπ.
17. Τ) (Γλαῦξ ἱσταμένη πρ. δ. ἔχουσα τὴν κεφαλὴν ἀντωπόν . . Διαμ. 7 1/2. Γραμμ. 0,375 Μ.
18. Φ) (Δελφὶς πρ. ἀ. οὗ ἄνω • κάτω δέ, ὑπὸ τὴν οὐρὰν αὐτοῦ, σφαιρίδιον.
Διαμ. 7. Γραμμ. 0,29 Μπ.

(Α′. Β′. *Γράμματα, ἐφ' ἑτέρου μονογρ. ἢ τύποι.*)

Ἕτερον, ἀλλ' ὁ δελφὶς μεταξὺ δύο σφαιριδίων διατεθειμένων οὕτω •.
Διαμ. 7 1/2. Γραμμ. 0,35 Μπ.

18ª. ϕ) (Ῥυτὸν πρ. δ. . . . . Διαμ. 6. Γραμμ. 0,225 Μλ.

19. χ) (Κεφαλὴ νέου πρ. δ., βραχεῖαν ἔχουσα τὴν κόμην· ὄπισθεν σφαιρίδιον.
Διαμ. 7. Γραμμ. 0,355 Ρ.

20. χ) (Κεφαλὴ βοὸς ἀντωπός· ἐν δὲ τῷ πεδίῳ πρ. ἀ. Ж . . . Διαμ. 7. Γραμμ. 0,21 Μπ.

21. χ) (Βοῦς ἱστάμενος πρ. δ. . . . . Διαμ. 6. Γραμμ. 0,235 Μπ.

22. χ) (Ποῦς κριοῦ πρ. δ. . . . . Διαμ. 7. Γραμμ. 0,295 Μ.

23. χ) (Κυνάριον Μελιταῖον ἱστάμενον πρ. δ. . . . . Διαμ. 7. Γραμμ. 0,29 Μπ.

Ἕτερον ὅμοιον . . . . Διαμ. 6. Γραμμ. 0,3 Μπ.

Γ′. ΔΥΟ ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΦ' ΕΝΟΣ, ΕΦ' ΕΤΕΡΟΥ ΔΕ ΓΡΑΜΜΑ Η ΤΥΠΟΙ ΔΙΑΦΟΡΟΙ.

24. ϕI) (Σ . . . . Διαμ. 7. Γραμμ. 0,269 Χ.

24ª. ϕI) (Χελώνη χερσαία . . . . Διαμ. 7. Γραμμ. 0,345 Ἐμπ.

25. IT) (Ἵππος καλπάζων πρ. δ. . . . . Διαμ. 6. Γραμμ. 0,245 Ρ.

26. ϘT ἐντὸς πεδίου περιφεροῦς ἐγκοίλου ἀβαθοῦς.) (Κάνθαρος (ἀγγεῖον). Παχέος πετάλου. Εὑρεθὲν ἐν Πειραιεῖ . . . . Διαμ. 8 1/2. Γραμμ. 0,71 Χ.

Δ′. ΜΟΝΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΦ' ΕΝΟΣ, ΕΦ' ΕΤΕΡΟΥ ΔΕ ΤΥΠΟΙ ΔΙΑΦΟΡΟΙ.

27. Μονόγραμμα συγκείμενον ἐκ τῶν γραμμάτων Α καὶ Ρ) (Λύρα τρίχορδος.
Διαμ. 7. Γραμμ. 0,31 Μλ.

28. Μονόγραμμα συγκείμενον ἐκ τῶν γραμμάτων Λ καὶ Ε) (Ἀμφορεὺς σχήματος κομψοῦ.
Διαμ. 7. Γραμμ. 0,332 Μ.

29. Μονόγραμμα συγκείμενον ἐκ τῶν γραμμάτων Ξ ἀνεστραμμένου, ὡς φαίνεται, καὶ Ε) (Κεφαλὴ Αἰθίοπος πρ. δ. . . . . Διαμ. 7 1/2. Γραμμ. 0,205 Μπ.

30. Μονόγραμμα συγκείμενον ἐκ τῶν γραμμάτων Γ ἀντιστρόφου καὶ Υ, μεταξὺ δὲ τῶν σκελῶν τοῦ Γ κεραία παχεῖα.) (Ἵππου καλπάζοντος πρόσθιον πρ. ἀ. . . . Διαμ. 7. Γραμμ. 0,34 Χ.

Β′. ΚΕΦΑΛΑΙ ΚΑΙ ΣΧΗΜΑΤΑ ΘΕΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΩΝ Η ΜΟΡΙΑ ΑΝΘΡΩΠΕΙΑ.

Α′. ΚΕΦΑΛΑΙ ΕΦ' ΕΝΟΣ, ΕΦ' ΕΤΕΡΟΥ ΔΕ ΑΝΕΥ ΤΥΠΟΥ Η ΜΕΤΑ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΤΥΠΩΝ.

Α′. ΘΕΩΝ.

31. Κεφαλὴ Ἀθηνᾶς πρ. δ.) (Φύλλον κισσοῦ. Εὑρεθὲν ἐν Πειραιεῖ. Διαμ. 7. Γραμμ. 0,38 Μλ.
Ὅρα ἐν τέλει ἐν τοῖς ἀναριθμήτοις τὸ δεύτερον περιγραφέν.

32. Ὁμοία κεφαλὴ πρ. δ.) (Ἀσπὶς βοιωτιουργής. Εὑρεθὲν αὐτόθι. Διαμ. 7. Γραμμ. 0,38 Χ.

33. Κεφαλὴ Βάκχου μετὰ πώγωνος, πρ. δ., κισσῷ ὡς φαίνεται περιβεβλημένη.) (Βότρυς μετὰ μίσχου κεκαμμένου πρ. ἀ. . . . . Διαμ. 6 1/2. Γραμμ. 0,322 Μπ.

33ª. Κεφαλὴ Πανὸς κερασφόρος πρ. δ.) (Α — Λ ὧν μεταξὺ μύρμηξ. Διαμ. 7. Γραμμ. 0,29 Ο.

(Β΄. Α΄. *Κεφαλαί.*)

Β΄. ΑΝΘΡΩΠΩΝ.

1. Ἀνδρῶν.

Ὅρα ἀριθ. 19 καὶ 29.

2. Γυναικῶν.

34. Κεφαλὴ γυναικὸς πρ. δ. ἔχουσα τὴν κόμην ἀνασεσυρμένην καὶ εἰς θύσανον δισχιδῆ ἐπὶ τῆς κορυφῆς συνημμένην.) (Ἄνευ τύπου . . , ... Διαμ. 7. Γραμμ. 0,352 Μπ.

Β΄. ΣΧΗΜΑΤΑ.

Α΄. ΘΕΩΝ.

35. Ἔρως πρ. δ. τοξεύων, τῷ μὲν δεξιῷ ποδὶ γονυπετῶν, τῷ δὲ ἀριστερῷ προτεινομένῳ πατῶν διὰ τῆς πτέρνης.) (Κάνθαρος (ἀγγεῖον) . . . . Διαμ. 8. Γραμμ. 0,289 Μ.

36. Ὅμοιος τύπος.) (Ἀλεκτρυόνος κεφαλὴ πρ. δ. . . . . . Διαμ. 7 1/2. Γραμμ. 0,265 Μ.

Β΄. ΑΝΘΡΩΠΩΝ.

37. Γυνὴ ἐνδεδυμένη χιτῶνα ποδήρη περιζωννυμένον σπεύδουσα πρ. δ., στρέφουσα τὴν κεφαλήν, κρατοῦσα τῇ δεξιᾷ ἐκτεινομένῃ δυσδιάκριτόν τι ἕνεκα φθορᾶς.) (Ἀετὸς ἱστάμενος ἐπὶ βράχου πρ. δ., στρέφων τὴν κεφαλήν . . . . Διαμ. 8 1/2. Γραμμ. 0,685 Μ.

Γ΄. ΜΟΡΙΑ ΑΝΘΡΩΠΕΙΑ.

38. Παλάμη δεξιᾶς χειρὸς μετὰ τοῦ καρποῦ.) (Ἀλεκτρυὼν ἱστάμενος πρ. δ. Διαμ. 6. Γραμμ. 0,21 Μπ.

39. Ὅμοιος τύπος, ἀλλὰ μετὰ μόλις φαινομένου τοῦ καρποῦ.) (Χὴν ἱσταμένη πρ. ἀ. Εὑρεθὲν ἐν Πειραιεῖ . . . . Διαμ. 7. Γραμμ. 0,215 Μλ.

40. Ὅμοιος τύπος μεθ᾽ ὁλοσχερῶς φαινομένου τοῦ καρποῦ.) (Βωμὸς περιφερής. Διαμ. 7. Γραμμ. 0,37 Μλ.

41. Παλάμη ἀριστερᾶς χειρὸς μετὰ τοῦ καρποῦ.) (Φαλλὸς ἀντωπὸς ἐκ τοῦ κτενὸς λοξῶς πρ. δ. κρεμάμενος μετὰ τῶν ὄρχεων . . . . Διαμ. 7. Γραμμ. 0,275 Μλ.

42. Ὅμοιος τύπος, τοῦ καρποῦ μὴ φαινομένου.) (Κεφαλὴ βοὸς ἀντωπός. Διαμ. 6. Γραμμ. 0,165 Μπ.

43. Πέλμα ἀριστεροῦ ποδός.) (Στλεγγὶς ὁριζοντίως τεθειμένη πρ. δ., ἔχουσα τὴν λαβὴν πρὸς τὰ κάτω ἐστραμμένην· ἐν δὲ τῷ πεδίῳ ἄνω Γ Εὑρεθὲν ἐν Πειραιεῖ. . . Διαμ. 6. Γραμμ. 0,17 Μ.

Φαλλός. Ὅρα ἀριθ. 41.

Γ΄. ΖΩΙΑ Η ΜΟΡΙΑ ΑΥΤΩΝ ΕΦ᾽ ΕΝΟΣ, ΕΦ᾽ ΕΤΕΡΟΥ ΔΕ ΑΝΕΥ ΤΥΠΟΥ Η ΜΕΤΑ ΤΥΠΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ.

Α΄. ΘΗΛΑΣΤΙΚΑ.

44. Βοὸς κεφαλὴ ἀντωπός.) (Δελφὶς πρ. δ. . . . . Διαμ. 7 1/2. Γραμμ. 0,327 Ρ.

45. Ὅμοιος τυπος.) (Μῦς πρ. ἀ., ἔχων τὴν οὐρὰν ὑψουμένην καὶ ὀλίγον πρ. ἀ. κλινουμένην. Λεπτοῦ πετάλου . . . . Διαμ. 7 1/2. Γραμμ. 0,265 Μπ.

(Γ'. Α'. *Θηλαστικά.*)

46. Ὅμοιος τύπος.) (Σπέρμα σχήματος ᾠοειδοῦς ἔμμισχον φυτοῦ τινος.
Διαμ. 8. Γραμμ. 0,61 Μ.

47. Ὅμοιος τύπος.) (Στέφανος ἔχων τὸν σύνδεσμον κατὰ τὸ ἄνω μέρος μετὰ δύο κρεμαμένων ταινιῶν πρὸς τὰ ἔσω τοῦ στεφάνου . . . . Διαμ. 7. Γραμμ. 0,3 Μλ.

48. Ὅμοιος τύπος.) (Ἀγγεῖον ἄωτον σχήματος εὐρέος ἀπολῆγον κατὰ τὸ κάτω μέρος εἰς σφαιρίδιον.
Διαμ. 5 ½. Γραμμ. 0,245 Μπ.

49. Ὅμοιος τύπος.) (Ἀγγεῖον δίωτον σχήματος εὐρέος . . . . Διαμ. 8. Γραμμ. 0,285 Μπ.

50. Ὅμοιος τύπος.) (Κλαδευτήριον πρ. ἀ., ἄνευ τοῦ στελεοῦ . . Διαμ. 7. Γραμμ. 0,255 Μ.
Ὅρα ἀριθ. 11, 20 καὶ 42.

51. Βοὸς κεφαλὴ ἀντωπὸς μετὰ τοῦ τραχήλου πρ. δ.) (Ἄνθος ἐννεαπέταλον.
Διαμ. 7. Γραμμ. 0,392 Χ.

52. Βοῦς; ἱστάμενος πρ. δ. οὗ ἡ κεφαλὴ καὶ οἱ πρόσθιοι πόδες ἀόρατοι ἕνεκα ἐλλειποῦς κόμματος.) (Σφαιρίδια πέντε διατεθειμένα οὕτω ⁙ . . . . Διαμ. 6 ½. Γραμμ. 0,25 Ρ.
Ὅρα ἀριθ. 21.

Δελφίς. Ὅρα ἀριθ. 18 καὶ 44.

Ἵππου καλπάζοντος πρόσθιον. Ὅρα ἀριθ. 30.

Ἵππος καλπάζων. Ὅρα ἀριθ. 25.

53. Ἵππος ἱστάμενος πρ. ἀ.) (Κάνθαρος (ἀγγεῖον) . . . . . Διαμ. 7. Γραμμ. 0,222 Μπ.
Ὅρα ἐν τέλει ἐν τοῖς ἀναριθμήτοις τὸ τρίτον περιγραφέν.

54. Ὅμοιος τύπος.) (Προσωπεῖον Σιληνοῦ ἀντωπόν. . . . . Διαμ. 7. Γραμμ. 0,24 Μ.

55. Κάπρου κεφαλὴ πρ. δ. ὑφ' ἣν Κ) (Κάνθαρος (ἀγγεῖον) . . Διαμ. 7 ½. Γραμμ. 0,34 Μπ.

56. Ὁμοία κεφαλὴ πρ. δ.) (Λύχνος ἐφ' ὑποστάτου τρίποδος . . Διαμ. 6. Γραμμ. 0,205 Μπ.

Κριοῦ ποῦς. Ὅρα ἀριθ. 22.

57. Κυνάριον Μελιταῖον ἱστάμενον πρ. δ.) (Κέρας Ἀμαλθείας πρ. ἀ. μεθ' ἑκατέρωθι κρεμαμένης ταινίας.
Διαμ. 7. Γραμμ. 0,22 Μπ.
Ὅρα ἀριθ. 16 καὶ 23.

58. Λαγωὸς τρέχων πρ. ἀ. Τύπος ἔγκοιλος.) (Τύπος ἀνάγλυφος δυσδιάκριτος ἕνεκα κακοῦ κόμματος.
Παχέος πετάλου . . . . Διαμ. 7 ½. Γραμμ. 0,385 Μπ.

59. Λέοντος κεφαλὴ πρ. δ., ἔχουσα τὸ χάσμα ὀλίγον ἀνοικτὸν καὶ ἐξείρουσα τὴν γλῶσσαν.) (Στέφανος.
Διαμ. 8 ½. Γραμμ. 0,56 Ρ.

Μῦς. Ὅρα ἀριθ. 45.

60. Σῦς βαδίζουσα πρ. δ.) (Γλαῦξ ἱσταμένη πρ. δ., ἔχουσα τὴν κεφαλὴν ἀντωπόν.
Διαμ. 7. Γραμμ. 0,212 Μλ.

61. Τράγου ποῦς πρ. δ.) (Δένδρον φοίνικος μεθ' ἑκατέρωθι κρεμαμένου καρποῦ (δακτύλου).
Διαμ. 7 ½. Γραμμ. 0,355 Μπ.

62. Τράγος ἱστάμενος πρ. ἀ.) (Ἀγγεῖον μόνωτον ἀσκοειδὲς πρ. δ. Διαμ. 7. Γραμμ. 0,29 Ρ.

Β'. ΠΤΗΝΑ.

63. Ἀετὸς ἱστάμενος πρ. ἀ., τῆς κεφαλῆς ἀοράτου οὔσης ἕνεκα κόμματος ἐλλειποῦς.) (Ἄνευ τύπου.
Διαμ. 7. Γραμμ. 0,262 Μπ.
Ὅρα ἀριθ. 37.

(Γ'. Β'. *Πτηνά.*)

63ª. Ἀλεκτρυόνος κεφαλή. πρ. δ.) (Ἀστὴρ ἔχων ὀκτὼ ἀκτῖνας. . Διαμ. 6 ½. Γραμμ. 0,2 Μλ.
"Ορα ἀριθ. 36.

64. Ἀλεκτρυὼν ἱστάμενος πρ. ἀ. κατὰ Χέλδραϊχ, ἀλλὰ κατ' ἐμὲ ὀρθότερον περιστερά.) (Ἄνευ τύπου.
Διαμ. 7. Γραμμ. 0,305 Χ.

65. Ἀλεκτρυὼν ἱστάμενος πρ. δ.) (Ἀστὴρ ἔχων ὀκτὼ ἀκτῖνας. Παχέος πετάλου.
Διαμ. 7 ½. Γραμμ. 0,455 Μπ.

66. Ὅμοιος τύπος.) (Περικεφαλαία κωνοειδὴς πρ. ἀ., μετ' αἰχμῆς ἐπὶ τῆς κορυφῆς καὶ μετὰ παραγναθίδων.
Διαμ. 7. Γραμμ. 0,475 Μλ.
"Ορα ἀριθ. 38.

Γλαῦξ. "Ορα ἀριθ. 17 καὶ 60.

66ª. Ὄρτυξ ἱσταμένη πρ. δ.) (Εἶδος κρότωνος (ἀραχνοειδοῦς παρασίτου ἰξώδους, κοινῶς τσιμποῦρι).
Διαμ. 6 ½. Γραμμ. 0,215 Μπ.

67. Ὄρτυξ, ὡς φαίνεται, ἱσταμένη πρ. δ., ἔχουσα τὸν τράχηλον οἱονεὶ ἐμπροσθότονον, τῆς δὲ κεφαλῆς ἀοράτου οὔσης ἕνεκα ἀμελοῦς κόμματος.) (Τρίαινα. Παχέος πετάλου. Εὑρεθὲν ἐν Πειραιεῖ.
Διαμ. 8. Γραμμ. 0,635 Μλ.

Περιστερά. "Ορα ἀριθ. 64.

Χήν. "Ορα ἀριθ. 39.

Γ'. ΕΡΠΕΤΑ.

68. Χελώνη θαλασσία.) (Τὸ ἄνω μέρος ἀμφορέως μακρολαίμου . Διαμ. 7. Γραμμ. 0,297 Χ.

69. Ὁμοίως χερσαία.) (Ἄνθος ὀκτοπέταλον. . . . . . . Διαμ. 6. Γραμμ. 0,155 Ρ.

70. Ὅμοιος τύπος.) (Προσωπεῖον νεανικὸν ἀντωπὸν . . . . Διαμ. 7 ½. Γραμμ. 0,275 Μπ.
"Ορα ἀριθ. 12 καὶ 24ª.

Δ'. ΕΝΤΟΜΑ.

71. Μυῖα.) (Μύρμηξ . . . . Διαμ. 6 ½. Γραμμ. 0,34 Μπ.
Ὅμοιος τύπος.) (Πεντάγωνον . . . . Διαμ. 6. —
Εὑρεθὲν ἐν Ἀθήναις. (Catalogue de la collection de médailles grecq., rom. et byzant. de Philippe Margaritis d'Athènes. Paris. 1874. 8ov, ἐν σελ. 15, ἀριθ. 61, PL. I, 61. Καταταχθὲν ἐν τοῖς τῶν Ἀθηνῶν νομίσμασιν, ἀναδημοσιευθὲν δὲ ὑπὸ J. de Witte ἐν τῇ Revue Numism. Nouv. série. Tom. 15me. Année 1874—1877. Paris. 1876. [Février.] 8ov, ἐν σελ. 445, ἀρ. 61, PL. XVI, 61. Παρατηρητέον δὲ ὅτι εἰς ἀμφοτέρας τὰς μνημονευθείσας δημοσιεύσεις τὸ ὡς μυῖα περιγραφόμενον ἔντομον μᾶλλον κάνθαρον ὁμοιάζει ἐκ τοῦ ἀπεικάσματος ὁρόμενον.)

Μύρμηξ. "Ορα ἀριθ. 33ª καὶ 71.

72. Τέττιξ.) (Περικεφαλαία κωνοειδής, ἔχουσα κρικῖσκον ἐπὶ τῆς κορυφῆς.
Διαμ. 7 ½. Γραμμ. 0,35 Ρ.

Ε'. ΑΡΑΧΝΟΕΙΔΗ.

Κρότωνος εἶδος παρασίτου ἰξώδους (κοινῶς τσιμποῦρι). "Ορα ἀριθ. 66ª.

73. Σκορπιός.) (Τύπος δυσδιάκριτος ἕνεκα φθορᾶς . . . . . Διαμ. 6 ½. Γραμμ. 0,295 Μπ.

Ϛ'. ΜΑΛΑΚΟΣΤΡΑΚΑ.

74. Καρκίνος.) (Ῥοιά . . . . Διαμ. 7. Γραμμ. 0,32 Μ.
75. Ὅμοιος τύπος.) (Ἑρμῆς τῆς τετραγώνου ἐργασίας (στήλη) ἀντωπός, ἐν δὲ τῷ πεδίῳ πρ. ἀ. κηρύκειον. Διαμ. 6. Γραμμ. 0,237 Μ.
76. Πάγουρος.) (Ἄνευ τύπου . . . . Διαμ. 7 $^1/_2$. Γραμμ. 0,3 Μπ.

Ζ'. ΖΩΑ ΜΥΘΩΔΗ.

77. Σφίγξ καθημένη ἐπὶ τῶν ὀπισθίων ποδῶν πρ. δ.) (Ἀγγεῖον ἄωτον σφαιροειδὲς ἄνευ βάσεως. Διαμ. 7. Γραμμ. 0,415 Μ.

Δ'. ΦΥΤΑ Η ΜΕΡΗ ΑΥΤΩΝ ΕΦ' ΕΝΟΣ, ΕΦ' ΕΤΕΡΟΥ ΔΕ ΑΝΕΥ ΤΥΠΟΥ Η ΜΕΤΑ ΤΥΠΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ.

78. Ἄνθος ἑπταπέταλον.) (Ἄνευ τύπου . . . . Διαμ. 8 $^1/_2$. Γραμμ. 0,49 Μ.
Ὁμοίως ὀκτοπέταλον. Ὅρα ἀριθ. 69.
Ὁμοίως ἐννεαπέταλον.) (Ἄνευ τύπου . . . . Διαμ. 7. Γραμμ. 0,395 Μπ.
Ὅρα ἀριθ. 51.
79. Βότρυς μετὰ μίσχου κεκαμμένου πρ. ἀ.) (Ἀγγεῖον δίωτον ἢ ἀμφορέως τὸ ἄνω μέρος; μετὰ πώματος ἀποληγοντος εἰς ὀξύ . . . . Διαμ. 7. Γραμμ. 0,35 Μπ.
Ὅρα ἀριθ. 33.
Δένδρον φοίνικος. Ὅρα ἀριθ. 61.
Κινάρα (κοινῶς ἀγκινάρα). Ὅρα ἀριθ. 8^α.
Κόκκος κριθῆς. Ὅρα ἀριθ. 13.
80. Ῥοιά.) (Ἀγγεῖον μόνωτον ἀσκοειδές . . . . Διαμ. 7 $^1/_2$. Γραμμ. 0,27 Μπ.
81. Ὅμοιος τύπος ὡς φαίνεται.) (Ἀστὴρ ἔχων ὀκτὼ ἀκτῖνας . . Διαμ. 7. Γραμμ. 0,265 Μλ.
Ὅρα ἀριθ. 74.
Σπέρμα σχήματος ᾠοειδοῦς ἔμμισχον φυτοῦ τινος. Ὅρα ἀριθ. 46.
82. Στέφανος.) (Ἑρμῆς τῆς τετραγώνου ἐργασίας (στήλη) πρ. ἀ. Διαμ. 6. Γραμμ. 0,25 Μπ.
Ὅρα ἀριθ. 47 καὶ 59.
Φύλλον κισσοῦ. Ὅρα ἀριθ. 31.
83. Ὁμοίως συκῆς.) (Οἰνοχόη πρ. δ., ὄπισθεν σφαιρίδιον . . . Διαμ. 7. Γραμμ. 0,385 Μπ.
Ὅρα ἀριθ. 9.

Ε'. ΑΓΓΕΙΑ ΕΚΑΤΕΡΩΘΙ Η ΕΦ' ΕΤΕΡΟΥ ΑΝΕΥ ΤΥΠΟΥ Η ΜΕΤΑ ΤΥΠΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ.

Α'. ΑΩΤΑ.

Ῥυτόν. Ὅρα ἀριθ. 18^α.
84. Ἀγγεῖον σχήματος εὐρέος μετὰ βραχέος καὶ στενοῦ λαιμοῦ καὶ πώματος πυραμοειδοῦς.) (Βρόχος; μετὰ

(Ε'. *Ἀγγεῖα*. Α'. *Ἄωτα*.)

δύο κρεμαμένων ταινιῶν καὶ ἑτέρας μικροτέρας ὁριζοντίως ἐξεχούσης πρ. ἀ. Διαμ. 7. Γραμμ. 0,25 Μπ.

Ὅρα ἀριθ. 48.

Ἀγγεῖον σφαιροειδὲς ἄνευ βάσεως. Ὅρα ἀριθ. 77.

Β'. ΜΟΝΩΤΑ.

85. Οἰνοχόη πρ. δ.) (Κρατήρ . . . . Διαμ. 7. Γραμμ. 0,432 Μ.
Ὅρα ἀριθ. 83.

86. Πρόχους πρ. δ., ἐν δὲ τῷ πεδίῳ ὄπισθεν μήκων μετὰ τοῦ καυλοῦ.) (Προσωπεῖον νεανικὸν ἀντωπόν. Διαμ. 7 ½. Γραμμ. 0,35 Μπ.

87. Ὁμοίως πρ. ἀ.) (Ῥόπαλον ὀζῶδες . . . . Διαμ. 6. Γραμμ. 0,215 Λ.

Ἀγγεῖον ἀσκοειδές. Ὅρα ἀριθ. 62 καὶ 80.

Γ'. ΔΙΩΤΑ.

88. Ἀμφορέως τὸ ἄνω μέρος.) (Δύο ἑρμαὶ (στῆλαι) τῆς τετραγώνου ἐργασίας ἀντιμετώπως διατεθειμέναι. Διαμ. 7. Γραμμ. 0,444 Μ.
Ὅρα ἀριθ. 68 καὶ 79;

89. Ἀμφορεύς.) (Περικεφαλαία κωνοειδὴς μετὰ παραγναθίδος βραχείας πρ. ἀ., ὄπισθεν κόκκος; Διαμ. 7 ½. Γραμμ. 0,257 Μπ.
Ὅρα ἀριθ. 28.

90. Ὁμοίως, ἀλλ' ἀπολήγων κατὰ τὸ κάτω μέρος εἰς ὀξύ.) (Βωμὸς περιφερής. Διαμ. 7. Γραμμ. 0,385 Ρ.

Ὁμοίως, ἀλλ' ἀπολήγων κατὰ τὸ κάτω μέρος εἰς σφαιρίδιον. Ὅρα ἀριθ. 14.

91. Κάνθαρος, ἐν δὲ τῷ πεδίῳ πρ. ἀ. θύρσος ὀρθός.) (Ἄνευ τύπου. Διαμ. 8. Γραμμ. 0,46 Μπ.
Ἕτερον ὅμοιον . . . . Διαμ. 8. Γραμμ. 0,425 Μπ.
Ὅρα ἀριθ. 26, 35, 53 καὶ 55.

Κρατήρ. Ὅρα ἀριθ. 85.

92. Ἀγγεῖον σφαιροειδὲς ἄνευ βάσεως.) (Δύο δᾷδες χιαστὶ διατεθειμέναι. Διαμ. 6. Γραμμ. 0,182 Μπ.

Ἀγγεῖον σχήματος εὐρέος. Ὅρα ἀριθ. 49.
Ἀγγεῖον μετὰ πώματος. Ὅρα ἀριθ. 79.

Ϛ'. ΤΥΠΟΙ ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΕΦ' ΕΝΟΣ ΜΟΝΟΝ ΜΕΡΟΥΣ Η ΕΚΑΤΕΡΩΘΙ.

Αἰχμὴ λόγχης; Ὅρα ἀριθ. 13.
Ἀσπὶς βοιωτιουργής. Ὅρα ἀριθ. 32.
Ἀστήρ. Ὅρα ἀριθ. 63ᵃ, 65 καὶ 81.

93. Ἀστράγαλος.) (Ἄνευ τύπου . . . . Διαμ. 6. Γραμμ. 0,23 Μπ.

94. Ὅμοιος τύπος.) (Ἑρμῆς τῆς τετραγώνου ἐργασίας (στήλη) πρ. δ. ὡς φαίνεται. Εὑρεθὲν ἐν Πειραιεῖ. Διαμ. 6. Γραμμ. 0,21 Μλ.

(Ϛʹ. *Τύποι διάφοροι.*)

95. Ὅμοιος τύπος.) (Κέρας Ἀμαλθείας ὀρθὸν πρ. δ. . . . . . Διαμ. 7. Γραμμ. 0,275 Μ.
Βρόχος; Ὅρα ἀριθ. 84.

96. Βωμὸς περιφερὴς, κεκοσμημένος ἀρτήματι πλεκτοῦ στεφάνου, περιελισσόμενος ὑπ᾽ ὄφεως ἀνορθουμένου ὑπὲρ αὐτὸν πρ. ά.) (Ἑρμῆς τῆς τετραγώνου ἐργασίας (στήλη) μετὰ πώγωνος, ἰθυφαλλικός, ἐπὶ βάσεως πρ. ά.· ἐκ δὲ τοῦ ὄπισθεν τῆς στήλης μέρους ἐξέχουσι δύο ἀπροσδιόριστα ἀντικείμενα σχηματιζόμενα διὰ δύο παραλλήλων παχέων γραμμῶν λοξῶς πρὸς τὰ ἄνω διευθυνομένων.
Διαμ. 7. Γραμμ. 0,385 Μπ.

Βωμὸς περιφερὴς ἀκόσμητος καὶ ἄνευ τοῦ ὄφεως. Ὅρα ἀριθ. 40 καὶ 90.
Δᾷδες δύο. Ὅρα ἀριθ. 92.
Ἑρμαὶ δύο τῆς τετραγώνου ἐργασίας (στῆλαι). Ὅρα ἀριθ. 88.
Ἑρμῆς τῆς τετραγώνου ἐργασίας. Ὅρα ἀριθ. 75, 82, 94 καὶ 96.

97. Κέρας Ἀμαλθείας ὀρθὸν πρ. δ., ἔμπροσθεν δ᾽ αὐτοῦ σφαιρίδιον, ὄπισθεν ἴσως ἕτερον ἀλλ᾽ ἀβέβαιον ἕνεκα κόμματος ἀμελοῦς.) (Τρία σφαιρίδια τριγωνικῶς διατεθειμένα οὕτω ⁖
Διαμ. 6. Γραμμ. 0,24 Μπ.
Ὅρα ἀριθ. 57 καὶ 95.

Κηρύκειον. Ὅρα ἐν τέλει ἐν τοῖς ἀναριθμήτοις τὸ πρῶτον περιγραφέν.
Κλαδευτήριον. Ὅρα ἀριθ. 50.
Λύρα. Ὅρα ἀριθ. 27.
Λύχνος ἐφ᾽ ὑποστάτου τρίποδος. Ὅρα ἀριθ. 10 καὶ 56

98. Πέλεκυς δίστομος μετὰ βραχέος στελεοῦ.) (Περικεφαλαία ἄνευ λόφου πρ. δ.
Διαμ. 7. Γραμμ. 0,29 Ρ.

Πεντάγωνον. Ὅρα τὸ μετὰ τὸν ἀριθ. 71 κερμάτιον.
Περικεφαλαία. Ὅρα ἀριθ. 66, 72, 89 καὶ 98.
Προσωπεῖον. Ὅρα ἀριθ. 13α, 54, 70 καὶ 86.
Ῥόπαλον. Ὅρα ἀριθ. 87.
Στλεγγίς. Ὅρα ἀριθ. 43.
Σφαιρίδια. Ὅρα ἀριθ. 52 καὶ 97.

99. Τόξον.) (Ἀβέβαιόν τι. . . . . Διαμ. 7. Γραμμ. 0,26 Χ.
Τρίαινα. Ὅρα ἀριθ. 67.
Τρίπους. Ὅρα κατωτέρω ἐν τοῖς ἀναριθμήτοις τὸ δεύτερον περιγραφέν.

100. Τροχὸς ἔχων τέσσαρας κνήμας.) (Ἀβέβαιόν τι. Εὑρεθὲν ἐν Πειραιεῖ.
Διαμ. 7. Γραμμ. 0,27 Μλ.

Φαρέτρα; Ὅρα κατωτέρω ἐν τοῖς ἀναριθμήτοις τὸ τρίτον περιγραφέν.

ΚΕΡΜΑΤΙΑ ΟΜΟΙΑ Η ΟΛΙΓΟΝ ΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΟΝ ΕΝ ΤΩι ΠΕΡΙΟΔΙΚΩι « ΑΘΗΝΑΙΩι » ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΕΝΤΩΝ.

Σημείωσις. Οἱ αὔξοντες ἀριθμοὶ εἰσὶν οἱ παρεμβολιμαῖοι εἰς τὰς ἐν τῷ « ΑΘΗΝΑΙΩι » περιγραφὰς τῶν κερματίων.

3α. Ἕτερον ὅμοιον . . . . Διαμ. 7. Γραμμ. 0,29 Ρ.

52α. Ἕτερον, ἀλλ᾽ ἄνευ συμβόλου παρὰ τὸ γράμμα Τ ὅπερ ἐντὸς ἐμβαδοῦ περιφεροῦς ἐγκοίλου. Παχέος πετάλου.
Διαμ. 7. Γραμμ. 0,5 Ρ.

61α. Ἕτερον ὅμοιον, ἀλλὰ τὸ ἀνθοειδὲς κόσμημα λεκτέον ὀρθότερον ἄνθος, ἄνευ δὲ σφαιριδίου.
Διαμ. 7. Γραμμ. 0,31 Μπ.

82α. Ἕτερον ὅμοιον. Παχέος πετάλου . . . . Διαμ. 8. Γραμμ. 0,455 Μπ.

84α. Ἕτερον ὅμοιον, ἀλλὰ καὶ μεθ' ἑτέρου σφαιριδίου ὄπισθεν τοῦ κέρατος τῆς Ἀμαλθείας.
Διαμ. 6. Γραμμ. 0,395 Μπ.

Εἰς ἀριθμὸν 145, μετὰ τὸ δεύτερον « Ἕτερον ὅμοιον » προσθετέα καὶ τὰ δύο ἀκόλουθα·

Ἕτερον ὅμοιον. Καλῶς κατιωμένον . . . . Διαμ. 7. Γραμμ. 0,335 Χ.

Ἕτερον ὅμοιον. Καλῶς κατιωμένον . . . . Διαμ. 6 1/2. Γραμμ. 0,31 Ο.

178α. Ὅμοιος τύπος.) (Τύπος δυσδιάκριτος ἕνεκα φθορᾶς . . . . Διαμ. 6 1/2. Γραμμ. 0,25 Μπ.

Εἰς ἀριθμὸν 182, μετὰ τὸ « Ἕτερον ὅμοιον » προσθετέα καὶ τὰ ἑξῆς δύο·

Ἕτερον ὅμοιον . . . . Διαμ. 7. Γραμμ. 0,315 Μ.

Ἕτερον ὅμοιον. Λεπτοῦ πετάλου. Ἀγνώστου προελεύσεως. . . Διαμ. 8. Γραμμ. 0,25 Gr.

201α. Ἕτερον ὅμοιον . . . . Διαμ. 7. Γραμμ. 0,15 Μπ.

201β. Ἕτερον ὅμοιον . . . . Διαμ. 6 1/2. Γραμμ. 0,15 Μπ.

201γ. Ἕτερον ὅμοιον. Λεπτοῦ πετάλου . . . . Διαμ. 7. Γραμμ. 0,147 Μπ.

236α. Ἕτερον, ἀλλ' ὁ ἀμφορεὺς ὡς ὁ εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 240 περιγραφὲν κερμάτιον, ὁ δὲ τοῦ πελέκεως στελεὸς λίαν βραχύς . . . . Διαμ. 7. Γραμμ. 0,217 Χ.

240α. Ἕτερον, ἀλλὰ τὸ κάτω τῆς περικεφαλαίας μέρος στενότερον· ἐν δὲ τῷ ἄνω τοῦ πεδίου μέρει, πρ. ἀ., ἴσως κόκκος . . . . Διαμ. 8. Γραμμ. 0,357 Χ.

ΚΕΡΜΑΤΙΑ ΕΝΤΥΧΟΝΤΑ ΜΟΙ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΣΥΝΤΑΞΙΝ ΤΟΥ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥ ΤΟΥΤΟΥ, ΑΝΑΡΙΘΜΗΤΑ ΔΕ ΩΣ ΜΗ ΑΠΕΙΚΑΣΘΕΝΤΑ.

Ε) (Κηρύκειον ὡς τὸ ἐν τῷ ὑπ' ἀριθμὸν 123 τοῦ « Ἀθηναίου » δημοσιευθέντι.
Διαμ. 6. Γραμμ. 0,25 Ο.

Κεφαλὴ Ἀθηνᾶς πρ. δ.) (Τρίπους ὠτίτης. Παχέος πετάλου. Κατιωμένον.
Διαμ. 7. Γραμμ. 0,52 Ο.

Ἵππος ἱστάμενος πρ. δ.) (Ἀβέβαιόν τι, ἴσως φαρέτρα, ὡς τὸ αὐτόθι ὑπ' ἀριθ. 212 ὡς ἀβέβαιον δημοσιευθέν. . . . . Διαμ. 6 1/2. Γραμμ. 0,21 Ο.

Σημειωτέον ἐν τέλει ὅτι τὰ ἐν τῷ «ΑΘΗΝΑΙΩι» πρότερον δημοσιευθέντα ὑπ' ἀριθ. 86, 120, 133, 138, 145, 250 καὶ 253 κερμάτια, εὑρίσκονται νῦν ἐν τῇ νομισματικῇ συλλογῇ τοῦ ἐν Πειραιεῖ Ἀλεξάνδρου Ν. Μελετοπούλου· ἐκ δὲ τῶν ἓξ κερματίων αὐτόθι μὴ ἀπεικασθέντων καὶ τούτου ἕνεκα ὡς ἀναρίθμητα περιγραφέντων, τῶν σχεδίων τῶν ἀπεικαστέων κερματίων τότε ἤδη εἰς Βενετίαν ἀποσταλέντων, ἀπεικάζονται νῦν τὰ τέσσαρα ἐν Πίνακι 2, α'—δ', εἰσὶ δὲ ταῦτα τὰ ἑξῆς· τὸ μὲν μετὰ τὸν ἀριθμὸν 56 περιγεγραμμένον, τὸ δὲ μετὰ τὸν ἀριθ. 70 δεύτερον, τὸ δὲ μετὰ τὸν ἀριθ. 92 τρίτον, καὶ τὸ μετὰ τὸν ἀριθ. 215, τῶν ἑτέρων δύο κερματίων ἤδη ὑπὸ τοῦ κατόχου ἀπωλεσθέντων.

ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΠΟΣΤΟΛΑΚΑΣ.

ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ

ΕΚ ΤΩΝ ΕΝ ΕΠΙΔΑΥΡΩ ΑΝΑΣΚΑΦΩΝ.

(Συνέχεια έν τῷ τόμῳ τοῦ ἔτους 1883, ἤτοι σελ. 26, 86, 148 καὶ 197).

62.

Ἐν ἐπιμήκει τετραγωνικῷ λίθῳ, οὗ ὕψος 0,75 πλάτος 0,45 καὶ πάχος 0,30,- ἀναγινώσκονται καλῶς διατηρουμένοις γράμμασι τῶν τελευταίων ρωμαϊκῶν χρόνων τάδε :

ΑCΚΛΗΠΙѠΙ
ΛΙΓΕѠΤΗΙ
ΟΙΕΡΟΦΑΝΤΗC
ΚΑΙΙΕΡΕΥCΤΟΥCѠΤΗ
ΡΟCΜΝΑCΕΑCↃ
ΕΡΜΙΟΝΕΥC
ΚΑΤΟΝΑΡ
ΤΟCΛΒ

Ἀσκληπιῶι
λιγεώτηι
ὁ ἱεροφάντης
καὶ ἱερεὺς τοῦ σωτῆ-
ρος Μνασέας (Μνασέου)
ἑρμιονεὺς
κατ' ὄναρ
τὸ ΣΛΒ'.

Τὰ γράμματα ἐν τῷ γῳ καὶ μάλιστα τῷ δῳ στίχῳ εἶνε μικρότερα τῶν ἐν τοῖς λοιποῖς.

Στ. 2. Περίεργον εἶνε καὶ πρωτοφανὲς τὸ τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐπίθετον *λιγεώτης*. Πρὸς πιθανήν τινα ἑρμηνείαν τῆς λέξεως ταύτης ἀναγκάζομαι νὰ ἐκθέσω τὰ ἑξῆς.

Ὁ Παυσανίας μεταβὰς ἐξ Ἄργους εἰς Τίρυνθα καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὸ Ἱερὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ διῆλθε διὰ τῆς κώμης Λήσσης, περὶ ἧς λέγει: «Κατὰ δὲ τὴν εἰς Ἐπίδαυρον εὐθεῖάν ἐστι κώμη Λῆσσα . . . καὶ κατὰ δὲ τὴν Λῆσσαν ἔχεται τῆς Ἀργείας ἡ Ἐπιδαυρίων» (*Παυσ.* 2, 25, 10 καὶ 26, 1). Τὴν Λῆσσαν ταύτην θέτουσιν οἱ περὶ τὴν τοπογραφίαν τῆς Ἀργολίδος ἀσχοληθέντες (1) ἐν τῷ νῦν χωρίῳ *Λιγουριό*, ὅπερ κεῖται ὄντως ἐπὶ ἀρχαίου τινὸς πολιχνίου, διότι σώζονται ἐν αὐτῷ λείψανα τειχῶν, καὶ ἀπέχει τοῦ Ἱεροῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ μίαν περίπου ὥραν (2). Ἐν τῇ ὁδῷ ὅμως τῇ ἀπὸ Ἄργους εἰς τὸ Ἱερὸν σώζονται νῦν τρεῖς ἀρχαῖαι Ἀκροπόλεις. Εἰς τὸ μέσον περίπου τῆς ὁδοῦ, ἐν τῇ θέσει ἥτις καλεῖται σήμερον *Καζάρμα* (3), κεῖται ἡ μεγίστη τῶν Ἀκροπόλεων τούτων, καὶ ἐν αὐτῇ σώζονται λείψανα ἀρχαίου ναοῦ, ἐξ οὗ προέρχεται ἴσως καὶ ἀρχαϊκὸν δωρικὸν κιονόκρανον (4). Εἰς ἀπόστασιν δὲ τετάρτου ὥρας περίπου σώζεται δευτέρα Ἀκρόπολις, τὸ *Καστράκι*, μεγάλη καὶ αὕτη, καὶ εἰς ἀπόστασιν μιᾶς καὶ ἡμισείας ὥρας ἀπὸ ταύτης κεῖται ἡ πολὺ μικροτέρα τῶν δύο ῥηθεισῶν Ἀκρόπολις, ἐν ᾗ τὸ Λιγουριό. Ἀλλ' ἡ τοσοῦτον πλησίον οἰκοδομὴ τῶν δύο πρώτων καὶ μεγάλων Ἀκροπόλεων, δηλοῖ ὅτι ἐκεῖ θὰ ἦσαν τὰ ὅρια τῆς Ἀργείας καὶ Ἐπιδαυρίας χώρας, καὶ κατ' ἀκολουθίαν ὅτι ἐκεῖ θὰ ἦτο ἡ Λῆσσα. Ἄλλως ἀφοῦ ὁ Παυσανίας ἐν τῇ ὁδῷ τῇ μεταξὺ Τίρυνθος καὶ Ἱεροῦ μόνον τῆς Λήσσης μνημονεύει, ἕπεται ὅτι αὕτη θὰ ἦτο ἡ ἐπισημοτέρα τῶν κατ' αὐτὴν πόλεων καὶ κατ' ἀκολου-

(1) Ἴδε Curtius: Peloponnes II, σ. 418.

(2) Ἐκ τούτου καὶ ὁ δῆμος, οὗτινος πρωτεύουσα εἶνε τὸ Λιγουριό, ἐκλήθη δῆμος Λήσσης.

(3) Οὕτως ἐκλήθη τὸ μέρος τούτου ἕνεκα Στρατῶνος οἰκοδομηθέντος ἐκεῖ πρὸ ἐτῶν πρὸς καταδίωξιν τῆς λῃστείας.

(4) Τοῦτο εὑρέθη ἐν τῇ γινομένῃ νῦν ἐργασίᾳ πρὸς κατασκευὴν ἁμαξιτῆς ὁδοῦ ἀπὸ Ναυπλίου εἰς τὸ Ἱερόν. Ἐν τῇ αὐτῇ ἐργασίᾳ ἀπεκαλύφθησαν ἔτι μέγα πλῆθος κεραμίων καὶ πλίνθων ἐξ ὀπτῆς γῆς. Καὶ γέφυρα δέ, κατὰ τὸν κυκλώπειον τρόπον ᾠκοδομημένη καὶ ἐν καλλίστῃ διατηρουμένῃ καταστάσει, σώζεται πλησίον τῆς Ἀκροπόλεως ταύτης

θίαν θὰ ἔκειτο ἐν τῇ θέσει *Καζάρμα*, ἢ τοὐλάχιστον ἐν τῷ *Καστράκι*, οὐχὶ ἐν τῷ Λιγουριῷ. Τούτου δὲ οὕτως ἔχοντος, ἡ καταγωγὴ τῆς λέξεως «Λιγουριό» ζητητέα ἴσως ἔν τινι ἀρχαίᾳ ὀνομασίᾳ διατηρηθείσῃ ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ λαοῦ, ὡς διετηρήθη καὶ ἡ ἐπωνυμία τοῦ Ἱεροῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, τὸ *ἱερό*, διότι ἡ λέξις αὕτη οὔτε τουρκικῆς οὔτε ἀλβανικῆς καταγωγῆς εἶνε (1), οὐδ' ἀπαντᾷ ἀλλαχοῦ που τῆς Ἑλλάδος.

Τὸ συμπέρασμα τοῦτο συνδυάζοντες πρὸς τὴν ἐν τῇ προκειμένῃ ἐπιγραφῇ λέξιν *λιγεώτης* δυνάμεθα νὰ προβάλωμεν τὴν ἑξῆς εἰκασίαν. Ὁ Ἀσκληπιὸς καλεῖται λιγεώτης ἔκ τινος χώρας, ἔνθα ὑπῆρχεν ἱερὸν αὐτοῦ, ὡς λ. χ. καλεῖται παυταλιώτης (ἴδε ἑπομένην ἐπιγραφὴν) ἐκ τῆς Παυταλίας, χώρας καὶ πόλεως τῆς Θρᾴκης. Ἡ χώρα δ' αὕτη ἦτο ἴσως ἐκείνη, ἔνθα τὸ νῦν Λιγουριό, καὶ θὰ ἐκαλεῖτο Λιγουρία, Λίγεια, Λίγεα ἢ τοιοῦτόν τι.

Στ. 4. *Σωτὴρ* εἶνε ἐπίθετον τοῦ Ἀσκληπιοῦ (πρβ. ἑτέραν ἡμῶν ἐπιγραφὴν ἐν τεύχει Γ' τοῦ ἔτους 1883, σελ. 150, ἀρ. 42).

Στ. 5. Τὸ σημεῖον Ͻ μετὰ κύριον ὄνομα δηλοῖ, ὡς γνωστόν, ὅτι καὶ ὁ πατὴρ ἔφερε τὸ αὐτὸ ὄνομα.

Στ. 8. Ἡ χρονολογία ΓΛΒ δύναται κατὰ τὸ σχῆμα τῶν γραμμάτων νὰ λογισθῇ ἀπὸ τῆς ἐν Ἀκτίῳ μάχης.

63.

Ἐπὶ ἐφθαρμένου τετραγωνικοῦ βάθρου ἐκ τιτανολίθου ἔχοντος διαστάσεις: ὕψ. 0,70, πλ. 0.63, πάχ. 0,58, ἀναγινώσκονται τάδε:

ΑΣΚΛ
ΥΓΙΕ
ΤΕΛΕΣΦΟΡ..
ΠΑΥΤΑΛΙΩΤΑΙΣ
ΗΡΑΚΛΙΑΝΟΣ
ΟΙΕΡΕΥΣ

Ο Ο Ο

(1) Ἀπατᾶται ὁ Curtius (Peloponnes. II σ. 418) λέγων ὅτι τὸ Λιγουριὸ εἶνε ἀλβανικὸν χωρίον, διότι οὐ μόνον δὲν ὁμιλεῖται ἐν αὐτῷ ἡ Ἀλβανικὴ γλῶσσα, ἀλλὰ καὶ ἐντελῶς ἄγνωστος εἶνε.

Ἀσκλ[ηπιῷ]
Ὑγιε[ίᾳ]
τελεσφόροις
παυταλιώταις
Ἡρακλιανὸς
ὁ ἱερεύς.

Μῆκος τῶν γραμμάτων 0,050.

Παυταλιώτης ἐκαλεῖτο ὁ κάτοικος τῆς Παυταλίας, χώρας καὶ πόλεως ἐν Θρᾴκῃ. Ἐπεκλήθησαν δ' οὕτως ὁ Ἀσκληπιὸς καὶ ἡ Ὑγεία, διότι θὰ ὑπῆρχε κοινὸν αὐτῶν ἱερὸν ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ.

64.

Ἐπὶ ἑτέρου βάθρου τετραγωνικοῦ ἐφθαρμένου ἀναγινώσκονται:

ΑΠΟΛΛΣ
ΠΑΤΑΙΩ
ΠΑΥΣΑΝΤΑΣ
ΚΑΙΚΩΜΑΣΙ
ΟΣ

Ἀπόλλ[ωνι]
[ὑ]παταίῳ
Παυσάντας
καὶ Κωμάσιος

Ὑψ. 0,61 πλ. 0,61, πάχ. 0,42. Μ. γραμ. 0,050.

Ἐν ἀρχῇ τοῦ β'. στίχου φαίνεται ἐκ τῆς θέσεως τῶν γραμμάτων ὅτι ἐλλείπει ἓν γράμμα καὶ διὰ τοῦτο συνεπλήρωσα εἰς: *ὑπαταίῳ*. Οὕτω δὲ ἐκαλεῖτο ὁ κάτοικος τῶν Ὑπάτων (Ὑπάτης).

65.

Ἐπὶ τεμαχίου πλακὸς βάθρου (ὕψ. 0,82, πλ. 0,52, πάχ. 0,30) ἀναγινώσκονται:

. . . .
ΕΚ . . . .
ΔΙΙΑΣΚΛΗΠΙΩΙ

Μῆκος γραμμάτων 0,025.

66.

Ἐπὶ τετραγωνικοῦ λίθου καλῶς διατηρουμένου ἀναγινώσκονται:

ΠΑСΙΚΑΙΠΑСΑΙС
ЄΥΠΟΡΟСΙЄΡΑΠΟΛΗСΑС
ΤΟΓΚΑΙΜЄΤΟС

ΙΓ Ο

Πᾶσι καὶ πάσαις
Εὔπορος ἱεραπολήσας
τὸ Γ'. καὶ Μ'. ἔτος.

Ὑψ. 0,65, πλ. 0,50, πάχ. 0,45.

Ἡ χρονολογία ΜΓ'. δὲν δύναται νὰ λογισθῇ ἀπὸ τῆς ἐν Ἀκτίῳ μάχης, ὡς φαίνεται ἐκ τοῦ σχήματος τῶν γραμμάτων, ἀλλ' ἐκ μεταγενεστέρας τινὸς ἐποχῆς. Ὡς τοιαύτην δ' ἐποχὴν προβάλλει ὁ **Foucart** (ἴδε **Le Bas II, 146 б'.**) τὴν ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Ἀδριανοῦ, ὁρμώμενος ἐκ τοῦ ὅτι οἱ Ἐπιδαύριοι ἔκοψαν μετάλλιον πρὸς τιμὴν τοῦ αὐτοκράτορος τούτου μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς *Αὐτ. Ἀδριανὸς κτίστης* (πρβ. **Mionnet, Suppl. IV** σ. 240, ἀρ. 26-32), καὶ ἡ εἰκασία αὐτοῦ εἶνε ἀρκούντως πιθανή.

Τὸ πλησίον τοῦ κύκλου κεχαραγμένον ΙΓ δύσκολον εἶνε νὰ ἐννοήσῃ τις, τί ἀκριβῶς δηλοῖ. Τοιαῦτα γράμματα ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν γεγραμμένα, ὑπὸ ἑτέρας ἴσως χειρός, ὑπάρχουσι καὶ ἐν ἑτέραις ἐκ τοῦ Ἱεροῦ ἐπιγραφαῖς, ἐν ταῖς ὑπ' ἀρ. 12, 22 καὶ 57 (ἐν τῇ πρώτῃ ΝΘ, ἐν τῇ δευτέρᾳ ΛΑ καὶ ἐν τῇ τρίτῃ ΙΒ. Ἴδε Ἀρχ. Ἐφ. 1883 σελ. 12, 22 καὶ 57). Θὰ ἐδύνατο δέ τις νὰ ὑποθέσῃ ὅτι τὰ γράμματα ταῦτα δηλοῦσι τὴν χρονολογίαν, ἀλλ' ἐν τῇ προκειμένῃ ἐπιγραφῇ εἶνε δεδηλωμένη ἡ χρονολογία. Θὰ ἐδύνατό τις νὰ ὑποθέσῃ πρὸς τούτοις ὅτι δηλοῦσι τὸ ἔτος τοῦ ἱερατικοῦ ἀξιώματος τῶν τὰ ἀναθήματα προσφερόντων, ἀλλὰ τοῦτο δυσκόλως συμβιβάζεται τοῖς ἐν τῇ ὑπ' ἀρ. 12 ἐπιγραφῇ, διότι οὐχὶ τόσον φυσικὸν εἶνε νὰ διετέλεσέ τις ἱερεὺς 59 ἔτη. Μήπως τὰ γράμματα ταῦτα εἶνε ἀριθμοὶ δι' ὧν ἦσαν ἠριθμημένα τινὰ ἐν τῷ Ἱερῷ ἀναθήματα, ἐν οἰκοδομήματί τινι ἴσως ἀνακείμενα ἢ ἐν ὡρισμένῃ τινὶ ἐποχῇ ἀφιερωθέντα;

67.

Ἐπὶ καλῶς διατηρουμένου βάθρου ἐκ τιτανολίθου ἀναγινώσκονται:

ΑΠΟΛΛΩΝΙ
ΚΑΙ
ΑΣΚΛΗΠΙΩΙ
ΣΥΓΓΝWΜΟΣΙΝ
ΟΙΕΡΕΥΣ
ΕΛΙΚΩΝ
ΤΟ
ΡΠΓ

⊕ Ο

Ἀπόλλωνι
καὶ Ἀσκληπιῷ
συγγνώμοσιν
ὁ ἱερεὺς Ἑλικὼν
τὸ ρπγ'.

Ὑψ. 0,75, πλ. 0,41 καὶ πάχ. 0,73.

Οὐδ' ἡ χρονολογία ΡΠΓ'. δύναται νὰ λογισθῇ ἀπὸ τῆς ἐν Ἀκτίῳ μάχης, ἀλλ' ἐκ μεταγενεστέρας ἐποχῆς.

Ἐν τῷ γ'. στίχῳ τὰ Η καὶ Π, καὶ ἐν τῷ δ'. τὰ W καὶ Μ εἶνε συμπεπλεγμένα.

68.

Ἐπὶ τετραγωνικῆς λιθίνης πλακός, κολοβῆς πρὸς τὰ ἄνω καὶ οὐχὶ κατειργασμένας τὰς ἐπιφανείας ἐχούσης, ἀναγινώσκονται:

ΒωΜΟΝΠΑΝ
ΘЄΙωΙΙЄΡЄΥС
ΙΔΡΥСΑΤΟΔΑΟС

Ο

Βωμὸν Παν-
θείωι ἱερεὺς
ἱδρύσατο Δᾶος.

Μ. 0,70, πλ. 0,45, πάχ. 0,38. Μῆκος γραμμάτων 0,022.

Πάνθειον εἶνε τὸ Πάνθεον, τὸ ἐν τῇ ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθμὸν 66 ἐπιγραφῇ «πᾶσι καὶ πάσαις». Πρβ. καὶ ἑτέραν ἐξ Ἐπιδαύρου ἐπιγραφὴν ἐν τῇ Ἐφημερίδι ταύτῃ 1883 σ. 156 ἀρ. 57.

Δᾶος ἑλληνικὸν κύριον ὄνομα (ἴδε λεξικὸν τοῦ **Pape**).

69.

Ἐπὶ τετραγωνικοῦ μαρμαρίνου βάθρου ἐφθαρμένου πρὸς τὰ ἄνω καὶ λείας ἔχοντος τὰς ἐπιφανείας ἀναγινώσκονται τάδε:

. . . .
ΝΟΜΙΟΥ
ΝΙΚΩΝΔΙΟΚΛΕΟΥΣ
ΠΥΡΟΦΟΡΗΣΑΣ

[Ἀπόλλωνος]
νομίου
Νίκων Διοκλέους
πυροφορήσας.

Ὑψ. 0,60, πλ. 0,45, πάχ. 0,20. Μῆκος γραμμάτων 0,050.

70.

Ἐπὶ ἐφθαρμένου βάθρου τετραγωνικοῦ ἀναγινώσκονται μόνον τάδε:

ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ
ΠΕΡΓΑΜΗΝΟΣ

Ὑψ. 0,40, πλ. 0,45, πάχ. 0,47.

71.

ΑΡΤΑΜΙΤΟΣΠΡΟΘΥΡΑΙΑΣ

Ἀρτάμιτος προθυραίας.

Ταῦτα ἀναγινώσκονται ἐπὶ τετραγωνικοῦ ὅλως ἀκατεργάστους τὰς ἐπιφανείας ἔχοντος λίθου κατὰ χώραν κειμένου, πλησίον τοῦ ναοῦ, παρὰ τὴν εἴσοδον οἰκοδομήματός τινος ἀσβέστῳ ἐκτισμένου, ἀρχαίου ὅμως, ἐν τοῖς ἐσχάτοις ρωμαϊκοῖς χρόνοις κατασκευασθέντος.

72.

Ἐπὶ τετραγωνικοῦ βάθρου ἐξ ὑποφαίου λίθου ἀναγινώσκονται:

ΑΘΗΝΑΣ
..ΛΛΙΕΡΓΟΥΑΠΟΛΛΩΝΙ
ΟΣΔΩΡΑΙΠΥΡΟΦΟΡΗΣΑΣ
ΤΟ ΙΡ ΕΤΟΣ

Ἀθηνᾶς
[κα]λλιέργου Ἀπολλώνιος ΔΩΡΑΙ πυροφορήσας
τὸ ΖΡ' ἔτος,

Ὑψ. 0,50, πλ. 0,44, πάχ. 0,46. Μῆκος γραμμάτων 0,016. Ἐπὶ τῆς ἄνω ἐπιφανείας ὑπάρχει μεγάλη κοιλότης πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ ἀναθήματος. Τὰ γράμματα δὲ εἶνε κεχαραγμένα ἐπὶ οὐχὶ λείας ἐπιφανείας.

Παρατηρητέα ἡ πρωτοφανὴς ἐνεργητικὴ σημασία τοῦ ἐπιθέτου *καλλιέργου*.

Τὸ ΔΩΡΑΙ εἶνε ὡς φαίνεται συγκοπὴ τοῦ *Δωραῖος* ἢ μᾶλλον *Δωραίου*.

Τὸ ἔτος 107 λογιστέον ἴσως ἀπὸ τῆς ἐν Ἀκτίῳ μάχης.

73.

Ἐν τεμαχίῳ λίθου χρησιμεύοντος ὡς ὑπόθεμα ἀναθήματος ἀναγινώσκονται:

ΜΥΡΙΟϹΑΝЄ....
ΝΥΚΤΟϹΠΡ.....
ΙЄΡЄΥϹΝЄΙΚ....

Μύριος ἀνέ[θηκε] . . .
νυκτὸς πρ . . . . . .
ἱερεὺς Νεικ . . . . .

Ὑψ. 0,20, πλ. 0,18, πάχ. 0.05.

74.

Ἐν τετραγωνικῇ πλακὶ βάθρου, ἧς εἶνε ἀποκε-

κομμένον τριγωνικὸν πρὸς ἀριστερὰν τεμάχιον, ἀναγινώσκονται:

....ΛΤΟΣΑΡΙΣΤΕΡΙΝΟΥ
....ΘΙΟΣΑΣΚΛΑΠΙΩΙ
..ΟΥΔΙΑΣΕΠΟΙΗΣΕΑΘΗΝΑΙΟΣ

[Δημάρ]ατος Ἀριστερινοῦ
[χορίν]θιος Ἀσκλαπιῶι
[Σπο]υδίας ἐποίησε ἀθηναῖος.

Ὑψ. 0,30, πλ. 0,62, πάχ. 55. Μῆκος γραμμάτων 0,016.

Ἐπὶ τῆς ἄνω ἐπιφανείας ὑπάρχουσιν ὀπαὶ ἐγγομφώσεως τοῦ ἀγάλματος.

Ἡ διὰ τοῦ *Δημάρατος* συμπλήρωσις τῶν ἐν ἀρχῇ τοῦ πρώτου στίχου ἐλλειπόντων γραμμάτων δὲν δύναται νὰ εἶναι ἐντελῶς βεβαία, διότι καὶ ἄλλα κύρια ὀνόματα λήγουσιν εἰς *ατος*.

Ἀριστερινὸς εἶνε πρωτοφανὲς κύριον ὄνομα, *Σπουδίας* δὲ γνωστὸν οὐχὶ ὅμως ὡς ὄνομα γλύπτου.

Κατὰ τὸ σχῆμα τῶν γραμμάτων ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη δυνατὸν νὰ προέρχηται ἐκ τῶν ἀλεξανδρινῶν καὶ δὴ ἐκ τῶν μακεδονικῶν χρόνων.

75.

Ἐπὶ τετραγωνικοῦ βάθρου ἐκ τιτανολίθου ἀναγινώσκονται:

ΟΔΑΜΟΣΟΜΕΓΑΡΕΩΝ
ΛΑΦΑΝΤΑΝΕΥΑΝΘΕΟΣ
ΕΠΙΔΑΥΡΙΑΝΑΡΕΤΑΣ
ΕΝΕΚΕΝΚΑΙΕΥΝΟΙΑΣ
ΑΣΕΧΟΥΣΑΔΙΑΤΕΛΕΙ
ΕΙΣΑΥΤΟΝ
...ΚΛΗΣΚΑΛΛΙΚΡΑΤΕΟΣΜΕΓΑΛΟΠΟΛΙΤΑΣ
ΕΠΟΙΗΣΕ

Ὁ δᾶμος ὁ Μεγαρέων
Λαφάνταν Εὐάνθεος
Ἐπιδαυρίαν ἀρετᾶς
ἕνεκεν καὶ εὐνοίας,
ἃς ἔχουσα διατελεῖ
εἰς αὐτόν.
...κλῆς Καλλικράτεος μεγαλοπολίτας
ἐποίησε.

Τὸ τοῦ γλύπτου ὄνομα εἶνε τοσοῦτον ἐφθαρμένον ἐν τῷ λίθῳ, ὥστε δὲν δύναταί τις νὰ διακρίνῃ οὐδὲ πόσα γράμματα ἐλλείπουσι. Κατ' ἀκολουθίαν ἀδύνατος εἶνε ἡ μετά τινος βεβαιότητος συμπλήρωσις αὐτοῦ, πολλῶν κυρίων ὀνομάτων ληγόντων εἰς *κλης*.

Ἡ *Λαφάντα* Εὐάνθεος ἐπιδαυρία εἶνε ἡμῖν γνωστὴ ἐξ ἑτέρας ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς εὑρεθείσης ἐπιγραφῆς, ἣν ἴδε ἐν τῷ Α'. τεύχει τῆς Ἐφημερίδος ταύτης (1883) σελ. 31, ἀρ. 14.

Ὑψ. 0,74. πλ. 0,55, πάχ. 0,52.

76.

Ἐπὶ περιφεροῦς βάθρου ἐκ τιτανολίθου ἀναγινώσκονται:

ΤΟΝΛΑΜΠΡΟΤΑΤΟΝΥΠΑ
ΤΙΚΟΝΚΑΙΕΠΑΝΟΡΘΩ
ΤΗΝΤΗΣΑΧΑΙΙΑΣΓΝ.
ΚΛΑΥΔΙΟΝΛΕΟΝΤΙΚΟΝ
......ΟΣΓΕΛΛΙΟΣ
. . . .
ΕΡΓΕΤΗΝ

Τὸν λαμπρότατον ὑπα-
τικὸν καὶ ἐπανορθω-
τὴν τῆς Ἀχαιίας Γν.
Κλαύδιον Λεοντικὸν
....., ος Γέλλιος
[τὸν αὐτοῦ σωτῆρα καὶ εὐ]-
εργέτην.

Τοῦ Λεοντικοῦ τούτου γίνεται μνεία καὶ ἔν τινι ἐκ Μεγάρων ἐπιγραφῇ δημοσιευθείσῃ ὑπὸ τοῦ Ross ἐν τῷ Intellgzbl. d. Allg. Littzeitung (1844, n. 38). Τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην ἀγνοῶ μὴ δυνηθεὶς νὰ εὕρω τὸ μνημονευθὲν περιοδικόν.

Ὑψ. 0,69, πλ. 0,84, πάχ. 0,48.

77.

Ἐπὶ τετραγωνικοῦ βάθρου, καλῶς διατηρουμένου, ἀναγινώσκονται:

ΑΠΟΛΙΣΑΤΩΝΕΠΙΔΑΥΡΙ
ΩΝΤΙΤΟΝΣΤΑΤΙΛΙΟΝΤΙΜΟ
ΚΡΑΤΟΥΣΥΙΟΝΛΑΜΠΡΙΑΝ
ΑΡΕΤΑΣΕΝΕΚΕΝ

Ἁ πόλις ἁ τῶν Ἐπιδαυρίων Τῖτον Στατίλιον Τιμοκράτους υἱὸν Λαμπρίαν ἀρετᾶς ἕνεκεν.

Ἐν τῷ Ἱερῷ εὑρέθησαν πολλαὶ ἐπιγραφαὶ ἀναφερόμεναι εἰς μέλη τῆς οἰκογενείας Τίτου Στατιλίου καὶ δημοσιευθεῖσαι ἐν τῷ Corpus καὶ ἐν τῷ Lebas, ἐξ ὧν ὁρμώμενος ὁ Foucart συνέταξε διάγραμμα γενεαλογίας τῆς οἰκογενείας ταύτης (ἴδε Lebas II, 151).

Ὑψ. 0,74, πλ. 0,53, πάχ. 0,50. Μῆκος γραμμάτων 0,030.

78.

Τεμάχιον βάθρου ἐν ᾧ σώζονται τάδε:

ΤΙΒΕΡΙΟΝ...
ΣΕΒΑΣΤΟΝ...

Ὑψ. 0,22, πλ. 0,36, πάχ. 0,21.

79.

Ἕτερον ἐν ᾧ ὡσαύτως σώζονται:

....ΕΠΙΔΑΥΡΙΩΝ
...ΓΥΝΑΙΚΑΚΑΙΣΑΡΟΣ
...ΚΟΥΣΕΒΑΣΤΟΥ

Τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην ὁρμώμενοι ἐκ τῆς ἐν τῷ γ΄. στίχῳ καταλήξεως ΚΟΥ καὶ ἐκ τῆς ἐν τῷ Α΄. τεύχει τῆς Ἐφημερίδος ταύτης (1883) δημοσιευθείσης ἐπιγραφῆς ἐν σελ. 30 ἀρ. 11 ἐδυνάμεθα ἴσως νὰ συμπληρώσωμεν οὕτως:

[Ἁ πόλις ἁ τῶν] Ἐπιδαυρίων
[Φρουρίαν Τρανκυλλίαν] γυναῖκα Καίσαρος
[Γορδιανοῦ Μάρ]κου σεβαστοῦ.

ἀλλ' ἐν τῷ β΄. στίχῳ ὑπάρχουσι πολλὰ γράμματα, ἐκτὸς ἂν ὑποθέσωμεν ὅτι τὸ *Φρουρίαν* ἦτο συγκεκομμένον.

Ἐν Ἀθήναις, μηνὶ Μαρτίῳ 1884.

Π. ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ.

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΑΤΤΙΚΟΥ ΔΗΜΟΥ.—ΒΑΤΗ.

Τῆς *Βατῆς* ἡ θέσις μένει ἔτι ἀκριβῶς ἀόριστος. Καὶ κατὰ μὲν τὸν Hanriot, ὅστις ἐδημοσίευσε τὸ περὶ δήμων Ἀττικῆς σύγγραμμα αὐτοῦ ἐν ἔτει 1853, «ὁ δῆμος οὗτος ἐξ ἐπιγραφῆς ἄρτι ἀνακαλυφθείσης ἐφάνη τῷ κ. Ῥὸς καταταχτέος μετά τινος πιθανότητος ἐν τῇ Μεσογαίᾳ· ἡ δὲ εἰκασία αὕτη συμβιβάζεται ἱκανῶς πρὸς τὴν περίστασιν ὅτι Ἀμυνόμαχος, γενικὸς κληροδόχος Ἐπικούρου τοῦ Γαργηττίου, ἦν ἐκ Βατῆς, κατὰ Διογένη τὸν Λαέρτιον. Εἰ δ' ἀπεδεχόμεθα τὴν γραφὴν *Βάτη*, ἡ ἔννοια τῆς λέξεως ἤθελε μετ' ἀκριβείας ἀνταποκριθῇ τῷ τοπογραφικῷ χαρακτῆρι τῆς βατώδους κοιλάδος ἐν ᾗ κεῖται ὁ Γαργηττός, μεταξὺ Πεντέλης καὶ Ὑμηττοῦ. *Πλήν, ὁ ὁρισμὸς οὗτος μένει πάντοτε ὑποθετικός* (1). »

Ὁ δὲ παλαιότερος περιηγητὴς Λὴκ (1), ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν ἀττικῶν δήμων τῷ περιεχομένῳ ἐν τῇ κατὰ τὸ ἔτος 1841 γενομένῃ δευτέρᾳ ἐκδόσει τοῦ περὶ τοπογραφίας τῶν δήμων τούτων πολυτίμου συγγράμματος, σημειῶν τὴν Βατὴν ἀστερίσκῳ, σημαίνοντι βεβαίως οὐχὶ τὸ γνωστὸν τῆς θέσεως, ἀλλὰ τὴν ὅπως δή ποτε ὕπαρξιν εἰδήσεώς τινος περὶ αὐτῆς (or at least concerning the position of wich we have some information), εἰς τὴν αὐτὴν ἐπιγραφὴν ἀναφέρεται ἵνα εἴπῃ πιθανὸν τοῦτο μόνον «ὅτι ὁ δῆμος οὗτος ὑπῆρχεν ἐν τῇ Μεσογαίᾳ.»

(1) Recherches sur la topographie des dèmes de l'Attique p. 225.—Πρβ. καὶ Ross, Demen Att. 1846. s. 64, ἔνθα ὁ Ῥὸς λέγει Lage unbekannt.—Ὁ Ἀρκάδιος ἐν τῷ περὶ τόνων ὑπαγορεύει τὸν ἐπὶ τῆς ληγούσης τονισμὸν (βιβλ. ιδ΄.)

(1) Topogr. of Athens and the demi, vol. II, p. 185, ἐν λέξει Βατῆθεν.

Ἀλλ' αὐτὴ αὕτη ἡ ἐπιγραφὴ τῷ πρώτῳ ἐκδόντι αὐτὴν Πιττάκῃ ἐχρησίμευσεν ἵνα ὁρίσῃ τῇ Βατῇ θέσιν τὴν πρὸς βορρᾶν προσεχῆ τῇ πόλει, νῦν δὲ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ πόλει, *Βάθειαν*, παρ' ἣν κεῖται καὶ ὁ κῆπος Μιχάλβοδα καὶ ἡ συνεχομένη αὐτῷ πρὸς μεσημβρίαν οἰκία Βλαχούτση ἐξ ἧς ἐξεχώσθη ἡ ἐπιγραφή (1). Τοῦτο δὲ καὶ οὗτος δι' οὐδένα ἄλλον λόγον ἢ ὅτι ἐν αὐτῇ ἀναφέρονται δύο ἄνδρες ἐκ Βατῆς, ὅ τε προτείνας τὸ ψήφισμα Ἀμυνόμαχος Φιλοκράτου καὶ ὁ ὑπὸ τοῦ ψηφίσματος ἐπαινούμενος καὶ στεφανούμενος Πολύευκτος Λυσιστράτου, ἐν ᾧ ὁ Λήκ, ἔπειτα δὲ καὶ ὁ Hanriot εἰκάσαν ὅτι ἐν τῇ Μεσογαίᾳ, καὶ ἐπὶ ἐδάφους μάλιστα τῶν νῦν Μεσογείων, ἔκειτο ἡ Βατὴ ἐκ τούτου, ὅτι ἀμφότεροι οἱ Βατῆθεν ἄνδρες, ὅ τε προτείνας τὸ ψήφισμα καὶ ὁ ἐπαινεθείς, ἀνῆκον κατὰ τὴν ἐπιγραφὴν εἰς κοινόν τι «Μεσογείων», οὗ τινος μάλιστα ὁ Πολύευκτος ὑπῆρξε καὶ ἄρχων, «ἀρετῆς ἕνεκα καὶ δικαιοσύνης τῆς εἰς Μεσογείους» στεφανωθείς.

Ἐν ἔτει δὲ 1875, καθ' ἣν περίπου τὸ περὶ Πολυεύκτου ψήφισμα τοῦ Ἀμυνομάχου εὑρέθη θέσιν, «ὡς ἑκατὸν πεντήκοντα βήματα πρὸς νότον τῆς γνωστῆς οἰκίας τοῦ ποτὲ Μιχάλβοδα (2)» ἀνεσκάφη καὶ δευτέρα ἐπιγραφὴ ὅμοιον ἐνέχουσα θέμα, ψήφισμα τῶν αὐτῶν Μεσογείων, τῶν ὑπὸ ἴδιον ἄρχοντα ἐπιμελουμένων τῆς τοῦ Ἡρακλέους λατρείας ἐν ἰδίῳ ἱερῷ. Πλήν, ἐν ταύτῃ τῇ ἐπιγραφῇ, ὁ μὲν εἰπὼν τὸ ψήφισμα εἶναι *Κυδαθηναιεύς*, ὁ δὲ ἐπαινεθεὶς *ἐκ Κεραμέων*, παντελῶς ἐνταῦθα σιωπωμένης τῆς Βατῆς.

Ἀλλ' ἐκ τῆς ἀντιπαραβολῆς τῶν δύο τούτων πολυτίμων ἐπιγραφῶν ὁ κ. Κουμανούδης συνήγαγε διπλῆν εἰκασίαν· πρῶτον ὅτι οἱ ἐν αὐταῖς *Μεσόγειοι* ἦσαν ἄθροισμά τι, κοινόν τι κατοίκων πλειόνων δήμων καὶ πλησιοχώρων τῷ ἄστει καὶ ἐν αὐτῷ τούτῳ κειμένων· ἔπειτα, ὅτι ἐκεῖ που, πλησίον τοῦ τόπου τῆς εὑρέσεως τῶν ψηφισμάτων, πιθανῶς ἔκειτο τὸ ἐν ταῖς ἐπιγραφαῖς ἀναφερόμενον ἱερὸν τοῦ Ἡρακλέους, ὅπερ εἶχον κοινὸν οἱ Μεσόγειοι ἐκεῖνοι, οἱ ὅλως, κατὰ ταῦτα, ξένοι πρὸς τὴν ὀπίσω τοῦ Ὑμηττοῦ Μεσογαίαν (1).

Καὶ τῷ ὄντι σαφῶς ἐκ τῶν ἐπιγραφῶν τούτων προκύπτει ὅτι εἰς τοὺς Μεσογείους τούτους ἀνῆκον οἱ προσεχέστατοι τῷ τε ἄστει καὶ τῇ θέσει ἐν ᾗ εὑρέθησαν αἱ ἐπιγραφαὶ Κεραμεῖς καὶ οἱ ἐν τῷ ἄστει Κυδαθηναιεῖς. Σαφῶς δὲ καὶ οἱ ἐν Βατῇ δημοτευόμενοι· ἀλλ' οὗτοι τάχα ἦσαν καὶ πλησιόχωροι; — Καὶ ποῦ ἔκειτο ἡ Βατή;

Δύο κατάλογοι πρυτάνεων (2) φαίνονται ἡμῖν ὅτι διευκολύνουσι τὴν λύσιν τοῦ ἀπορήματος.

Ὁ περὶ οὗ ἐνταῦθα πρόκειται δῆμος ἀνῆκεν εἰς τὴν Αἰγηΐδα φυλήν, τὴν ἐν ταῖς ἐπιγραφαῖς πάντοτε ταττομένην δευτέραν, ἀμέσως μετὰ τὴν Ἐρεχθηΐδα (3). Οἱ δὲ δύο πρυτανικοὶ κατάλογοι, καταλέγοντες τοὺς πρυτάνεις τῆς Αἰγηΐδος κατὰ δήμους, φαίνεται ὅτι, ὡς καὶ ἐν ἄλλαις παραπλησίαις ἐπιγραφαῖς παρατηροῦμεν, ἐτήρησαν σειράν τινα, οὐχὶ κατὰ τάξιν πρεσβείων, ὡς ἐπὶ φυλῶν, ἀλλὰ κατὰ λόγον τοπογραφικόν. Οὕτως, ἐν μὲν τῇ ὑπ' ἀρ. 870 ἐπιγραφῇ ἀναγινώσκομεν·

Ἐκ Κολωνοῦ

Ἄνθος Νικηράτου

Δημήτριος Σπευσικράτου

Βατῆς

Πυθέας Πυθίππου

Ἀμυνόμαχος Φιλοκράτους (4)

(1) Ἀρχαιολογ. Ἐφημ. Α' περίοδος, 369. (C. I. A. II. I. nº 602.) Τὸ ὄνομα Βάθεια τὸ ὁριστικῶς πεῖσαν τὸν μακαρίτην Πιττάκην ὅπως ἐνταῦθα θέσῃ τὴν Βατὴν πρόδηλον εἰς τοὺς γινώσκοντας τὸν τόπον ὅτι ἐδόθη αὐτῷ εἰς δήλωσιν τῆς ταπεινότητος, τῆς κοιλότητος αὐτοῦ, καταφανεστάτης μάλιστα ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς ὁδοῦ Σωκράτους.

(2) Σ. Α. Κουμανούδης ἐν Ἀθηναίου τόμῳ Δ' σελ. 112 ἑπ. (C. I. A. II. II. nº 603).

(1) Ὁ κ. Κουμανούδης, φαινόμενος ὅτι ἔχει νὰ εἴπῃ τι περὶ τοῦ ἐν ταῖς ἐπιγραφαῖς ταύταις ἀναφερομένου Ἡρακλείου, οὐχ ἧττον δηλοῖ ὅτι σιωπᾷ, μετριοφρονῶν ἅμα τε καὶ ὑποσκώπτων τοὺς τὰ ἐν τῇ Ἀττικῇ Ἡράκλεια ἔνθα καὶ ἔνθα ἐπὶ τοῦ χάρτου ἀναθεμελιοῦντας εὐρωπαίους λογίους. Ἡμεῖς δ' ἐκ τούτου εὐλόγως περιδεέστεροι, μόλις τολμῶμεν ἁπλῶς νὰ ὑποδείξωμεν εἰς τοὺς ἐφιεμένους τοιούτων ἐρευνῶν τὸν ὑπὸ τῶν ἐν τόμῳ I τοῦ Corpus Inscript. Atticarum ταμιακῶν ἀναγραφῶν ὑπ' ἀρ. 161, 162, 164, 165-167, 170, 172, 173 μνημονευόμενον Ἡρακλέα τὸν ἐν Ἐλαεῖ (ἢ Ἐλαιεῖ), προσεπιδηλοῦντες καὶ ὅτι δὲν ἐπείσθημεν περὶ τῆς ὑπό τινων ἀποφθεγματικῶς βεβαιουμένης ταὐτότητος τῆς θέσεως εἰς ἣν ἀνῆκε τὸ ὄνομα τοῦτο πρὸς τὸν δῆμον τὸν φέροντα τὸ ὄνομα Ἐλαιοῦς καὶ Ἐλεοῦς.

(2) Corpus Inscr. Atticarum, II. II. nº 870, 872.

(3) Ἴδε Leake, αὐτόθι σελ. 11-12 καὶ σημ. 1.—Dumont, Essai sur l'Ephébie Attique t. I. p. 73 suiv.—Ἴδε καὶ τοὺς πίνακας τοῦ Corpus Inscriptionum Atticarum.

(4) Ἔχομεν πάλιν ἐνταῦθα τὸ αὐτὸ ὄνομα τοῦ κληρονόμου τοῦ

Ἐν δὲ τῷ ὑπ' ἀρ. 872 πίνακι, ἀνεστραμμένα μέν, ἀλλὰ συνεχῆ καὶ ἐνταῦθα ἀναγινώσκομεν·

Βατεῖς
Λυσίστρατος Πολυεύκτου (1)
Ἐκ Κολωνοῦ
Καλλιφάνης Καλλικλέους
Θεάγης.

Καὶ γινώσκομεν μὲν ὅτι ἀκριβῆ τοιαύτην τινὰ κατάταξιν πάντων τῶν δήμων οὐδ' ἐν τοῖς ἐπ' ἀκριβείᾳ φημιζομένοις πίναξι δυνάμεθα νὰ δείξωμεν (2). Ἀλλ' ὅμως καὶ δὲν πειθόμεθα ὅτι ἁπλῆς συμπτώσεως προϊὸν εἶναι ἡ ἐπανάληψις τῶν δύο τούτων δήμων ἐν δυσὶν ἐπισήμοις καταλόγοις κατὰ σειρὰν ἀδιάσπαστον. Καὶ ἐν τῇ γνώμῃ ταύτῃ πλὴν ἄλλων παραδειγμάτων, λίαν ἐνισχύει ἡμᾶς ἡ ἐν ἀριθμῷ 864 τοῦ αὐτοῦ τόμου τῶν Ἀττικῶν Ἐπιγραφῶν σειρά· « *Κρωπίδαι — Παιονίδαι — Εὐπυρίδαι — Αἰθαλίδαι — Κολωνῆς* », ἀληθὴς ἐπὶ τῆς στήλης παράταξις τῶν ἐπὶ τοῦ πρὸς βορρᾶν τῶν Ἀθηνῶν ἐδάφους τῆς Ἀττικῆς παρατεταγμένων δήμων.

Ἦν ἄρα, κατὰ ταῦτα, ἡ Βατὴ πλησιόχωρος τῷ Κολωνῷ, τῷ ὁμόρῳ τῇ θέσει ἐν ᾗ εὑρέθησαν αἱ περὶ Μεσογείων ἐπιγραφαί· οἱ δὲ Βατεῖς ἀποδεικνύονται ὅτι ὡς γείτονες καὶ αὐτοὶ μετεῖχον τῆς κοινῆς λατρείας τῶν Μεσογείων.

Εἰς τὸ συμπέρασμα δὲ τοῦτο, καίπερ μόνην τὴν ὑπὸ τοῦ Πιττάκη δημοσιευθεῖσαν ἐπιγραφὴν ἔχων ὑπ' ὄψει, κατέληξεν ἐν ἔτει 1862 ὁ περὶ τὴν ἀρχαίαν γεωγραφίαν τῆς Ἑλλάδος ἀσχοληθεὶς Γερμανὸς **Bursian**, ἐν τῷ κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο δημοσιευθέντι συγγράμματι (1)· ὅστις δι' ἑνὸς βλέμματος ἐπισκοπήσας τὴν περίχωρον καὶ ὁδηγηθεὶς ἴσως ὑπὸ τῆς συνηχήσεως τοῦ νέου πρὸς τὸ ἀρχαῖον ὄνομα, εὐτόλμως ἔκτοτε ὑπέδειξε θέσιν τῆς ἀρχαίας *Βατῆς* τὴν σημερινὴν κώμην *Πατήσια* (**das jetzige Dorf Patissia**), τὴν ἡμίσειαν ὥραν, πρὸς Βορρᾶν, τῶν Ἀθηνῶν ἀπέχουσαν. Εἴπομεν «εὐτόλμως», διότι καὶ ἐστερεῖτο ὁ ἀνὴρ ἐνδείξεων ἄλλων, πλὴν τῆς ἐκ τοῦ πρώτου ψηφίσματος τῶν Μεσογείων προκυπτούσης, καὶ ἦσαν ἤδη κατειλημμένα, κατ' εἰκασίαν μέν, ἀλλ' ὅπως δήποτε κατειλημμένα τὰ Πατήσια ὑπὸ τῶν τοπογράφων ὑπὲρ ἄλλου δήμου, οὗ τινος κατὰ παράδοξον τύχην ὡρίζετο ὑπ' αὐτῶν ἡ θέσις πρὶν ἢ γνωρισθῇ πω καλῶς τὸ ὄνομα.

Φύρρη, τοιοῦτον ὄνομα δήμου τῆς Ἀντιοχίδος φυλῆς κατεσκεύαζον οἱ τότε ἀρχαιολόγοι συμπληροῦντες τὰ τέσσαρα πρῶτα γράμματα δημοτικοῦ ὀνόματος ΦΥΡΝ, τὰ μόνα σωζόμενα ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 275 ἐπιγραφῇ τοῦ **Corpus inscr. Graecarum** τοῦ **Bœckh** (2). Μετὰ δὲ τὸν Ῥὸς ὁ **Hanriot** ἐπανελάμβανεν· « Ὁ Θουκυδίδης ἀναφέρει μικρὰν ἱππομαχίαν συναφθεῖσαν ἐν *Φρυγίοις*, τόπῳ ὅστις, κατὰ τὴν ἀφήγησιν αὐτοῦ ἔκειτο μεταξὺ Ἀθηνῶν καὶ Ἀχαρνῶν. Καὶ ὁ μὲν Ῥὸς λέγει ὅτι πρόκειται ἐνταῦθα περὶ τοῦ δήμου *Φύρν*[*ης*], ὅστις ἀπαντᾷ ἐπὶ κολοβῆς ἐπιγραφῆς ἀνήκων εἰς τὴν Ἀντιοχίδα. Ἐγὼ δὲ φρονῶ, προστίθησιν ὁ γάλλος τοπογράφος, *ὅτι ὁ δῆμος οὗτος ἔκειτο πρὸς τὰ σημερινὰ Πατήσια*, σημεῖον τῆς ἀπ' Ἀχαρνῶν εἰς Ἀθήνας ὁδοῦ κάλλιον ἁρμοζόμενον πρὸς τὰς περιστάσεις τῆς ἀφηγήσεως τοῦ Θουκυδίδου καὶ πρὸς τὴν πρόθεσιν τοῦ Ἀρχιδάμου, ἐπιδρομὴν ἁπλῆν ποιουμένου ὑπὸ τὰ τείχη τῶν Ἀθηνῶν» (3).

Ἀλλ' ὁ ἀναγινώσκων μετὰ προσοχῆς τὸ περὶ οὗ πρόκειται χωρίον τοῦ Θουκυδίδου, (4) κἂν δε-

Ἐπικούρου. Ἀλλὰ τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην ὁ κ. U. Kœhler ὁρίζει ὡς χαραχθεῖσαν περὶ τὰ μέσα τοῦ τετάρτου αἰῶνος, ἐν ᾧ ὁ κληρονόμος τοῦ Ἐπικούρου ἤκμαζε περὶ τὰ μέσα τοῦ τρίτου (ὁ Ἐπίκουρος ἀπέθανεν ἐν ἔτει 271 - 270 π. Χ.), μετὰ τὸν ἐπ' Ὀλβίου ἄρχοντος ἐνιαυτὸν προτείνας τὸ ἐπαινετικὸν τοῦ Πολυεύκτου ψήφισμα τῶν Μεσογείων· ἦρξε δὲ ὁ Ὄλβιος περὶ τὴν 126ην Ὀλυμπιάδα, μεταξὺ 276 καὶ 271 π. Χ. (Dumont, Fastes éponymiques, p. 55. — C. I. A. II. I. nº 335).

(1) Πιθανῶς πατὴρ τοῦ ἐν τῷ α' ψηφίσματι τῶν Μεσογείων ἐπαινουμένου· διότι ἐπρυτάνευσεν ἐπὶ Νικομάχου, ἄρξαντος 341 - 340 π. Χ. (Bull. de Corresp. Hellénique t. V. p. 361.) Οἱ λίθοι ἐφιλοτιμήθησαν τὰ αὐτὰ ὀνόματα νὰ διασώσωσιν ἅπαντες εἰς ἡμᾶς.

(2) Τὸν ὑπ' ἀρ. 872 κατάλογον ὁ ἔμπειρος ἐκδότης Kœhler ψέγει ὡς ἱκανῶς ἠμελημένον, ὅπερ, λέγει, οὐχὶ σπανίως βλέπομεν ἐν τοῖς τοιούτοις μνημείοις.

(1) Geographie von Griechenland, B. I. s. 335.

(2) Leake αὐτόθι, σελ. 195.

(3) Hanriot, αὐτόθι, σελ. 54.

(4) Ἡ ἀφήγησις τοῦ μεγάλου ἱστορικοῦ ἔχει ὧδε· « Ἱππέας μέν τοι ἐξέπεμπεν ἀεὶ (Περικλῆς) τοῦ μὴ προδρόμους ἀπὸ τῆς στρατιᾶς ἐσπίπτοντας εἰς τοὺς ἀγροὺς τοὺς ἐγγὺς τῆς πόλεως κακουργεῖν· καὶ ἱππομαχία τις ἐνεγένετο βραχεῖα ἐν Φρυγίοις τῶν τε Ἀθηναίων τέλει ἑνὶ τῶν ἱππέων καὶ Θεσσαλοῖς μετ' αὐτῶν πρὸς τοὺς Βοιωτῶν ἱππέας, ἐν ᾗ οὐκ ἔλασσον ἔσχον οἱ Ἀθηναῖοι καὶ Θεσσαλοί, μέχρι οὗ προσβοη-

χθῇ μετατρεπτέον τὸ ὄνομα *ἐν Φρυγίοις* εἰς *Φύρνην*, ἀπορεῖ τίνας ποτὲ ἰδιαζούσας περιστάσεις ἀνεῦρεν ὁ γάλλος τοπογράφος ἐν τῇ διηγήσει τοῦ ἀρχαίου ἱστορικοῦ, ὥστε νὰ προσαρμόσῃ αὐταῖς τὴν θέσιν τῶν Πατησίων ὡς θέσιν τοῦ δήμου *Φυρνησίων* ἢ *Φυῤῥινησίων*, — διότι τοιοῦτον ὄνομα δημοτικὸν προέκυψεν ἐπὶ τέλους ἐξ ἄλλων ἐπιγραφῶν. Ἓν καὶ μόνον συνάγεται σαφῶς ἐκ τῆς ἀφηγήσεως τοῦ Θουκυδίδου, ὅτι μεταξὺ Ἀθηνῶν καὶ Ἀχαρνῶν, ἐν τῷ εὐρυτάτῳ ἀπὸ τῶν ὑπωρειῶν τοῦ Πάρνηθος μέχρι τῶν τειχῶν τῆς πόλεως πεδίῳ, ἐγένετο ἡ ἱππομαχία. Ἴσως δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι οὐ πολὺ μακρὰν τῶν τειχῶν, διότι ἄλλως δυσκόλως ἐξηγεῖται ἡ εὐκολία ἡ παρασχεθεῖσα εἰς τοὺς Ἀθηναίους καὶ τοὺς Θεσσαλοὺς νὰ ἄρωσιν ἀσπόνδους αὐθημερὸν τοὺς νεκροὺς αὐτῶν· ἀλλὰ καὶ πάλιν τὸ γεγονὸς ὅτι προλαβόντες προσέδραμον ὁπλῖται εἰς βοήθειαν τῆς βοιωτικῆς ἵππου δείκνυσι τὸ ἔδαφος τῆς ἀψιμαχίας ἐγγύτερον ταῖς Ἀχαρναῖς ἢ ταῖς Ἀθήναις.

Εὐλόγως ἄρα ὁ Bursian ἐκλέξας ὑπὲρ τῆς Βατῆς τὰ Πατήσια, ἠμέλησεν ὅλως νὰ ἐξωθήσῃ τοὺς ἀφ᾽ ἑαυτῶν ἐκπεσόντας ἐκεῖθεν Φυρνησίους.

Ὁ δὲ κατόπιν χρόνος ἐκόμισεν ἐπικουρίαν εἰς τὴν εὐτυχῆ τόλμην τοῦ γεωγράφου. Ἐπιγραφὴ ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἑλκύσασα, ἀλλ᾽ ἀτελῶς, τῶν ἀρχαιολογούντων τὴν προσοχήν, μόλις δ᾽ ἐν ἔτει 1870 μετ᾽ ἐνδελεχῆ μελέτην ἀναγνωσθεῖσα καὶ δημοσιευθεῖσα ἐν τῇ Ἐφημερίδι ταύτῃ ὑπὸ τοῦ γενικοῦ τῶν ἀρχαιοτήτων ἐφόρου κ. Π. Εὐστρατιάδου, αὐτὴ ἐκείνη ἡ ἐπιγραφὴ ἥτις πέρυσιν ἐχρησίμευσεν ἡμῖν εἰς ὁρισμὸν τῆς θέσεως τῆς *Ἀνακαίας*, ἐπιτρέπει σήμερον πάλιν νὰ στηρίξωμεν διὰ τοῦ νέου ὀνόματος τὴν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῶν Πατησίων ἐνίδρυσιν τῆς ἀρχαίας Βατῆς. Διότι σήμερον, ἔχοντες δεδομένον ἐξ αὐτῆς ἀκέραιον τὸ ἄγνωστον τέως τοπικὸν ἐπίρρημα, ἀνευρίσκομεν αὐτὸ ὁλόκληρον ἐν τῷ καθ᾽ ἡμᾶς ὀνόματι τῆς πρὸς τὸ ΒΑ τοῦ Κολωνοῦ θέσεως.

Α. Ι. στίχ. 20—22. (1)

. . . ρίλαος Ὀλυμπιοδώρου Στειριεὺς
καὶ Ἀπολλωνία Ἀπολλοδώρου
. . . . . χωρ(ίου) *Βατῆσι*

Α. ΙΙ. στίχ. 16—17.

Σχαστη-
ριῶν *Βατῆσι*. (2)

Βατῆσι — Πατήσια.

Καὶ σιωπᾷ μὲν ἀτυχῶς ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου τὸ ὑπὸ Κουρτίου καὶ Κάουπερτ πέρυσιν ἐκδοθὲν *Ἐπεξηγηματικὸν Κείμενον* τῶν ὑπὸ τῆς γερμανικῆς ἀρχ. Ἀκαδημίας καὶ τῆς πρωσικῆς Κυβερνήσεως ἐκδιδομένων λαμπρῶν χαρτῶν τῆς Ἀττικῆς, παρερχόμενον τὸ ἐπὶ τοῦ χάρτου (Section Kephisia) σπουδαῖον τοῦτο σημεῖον ἄνευ ἄλλης ἢ τῆς ἐν παρόδῳ μνείας (3). Ἀλλ᾽ ἡ ἐπιμελὴς αὐτοῦ παρατήρησις ἐπαναφέρει εἰς τὴν μνήμην τοῦ εἰδότος τοὺς τόπους τὸ πολλῆς προσοχῆς ἄξιον τοῦτο πρᾶγμα, ὅτι τοῦ ἐδάφους ἡ κατασκευὴ ἐν Πατησίοις, μικρὸν ἀνωτέρω τῆς συμβολῆς Ποδονίπτου καὶ Κηφισοῦ, συνήγαγε τὰς ἀπὸ Πάρνηθος, Εὐβοϊκοῦ κόλπου καὶ τῶν πρὸς τὸν Πάρνηθα τετραμμένων κλιτύων τῆς Πεντέλης (Β. ΒΔ. ΒΑ.) ὁδούς, διότι κατὰ τὸ σημεῖον τῆς συμπτώσεως αὐτῶν ἀνέκαθεν ὑπῆρχεν ἡ μόνη εὐπρόσβατος πρὸς

θησάντων τοῖς Βοιωτοῖς τῶν ὁπλιτῶν, τροπὴ ἐγένετο αὐτῶν καὶ ἀπέθανον τῶν Θεσσαλῶν καὶ Ἀθηναίων οὐ πολλοί· ἀνείλοντο μέντοι αὐτοὺς αὐθημερὸν ἀσπόνδους καὶ οἱ Πελοποννήσιοι τροπαῖον τῇ ὑστεραίᾳ ἔστησαν.» (Βιβλ. Β΄ κεφ. 22).—Ὁ κ. Α. Milchhœfer ἐν τῷ ἐπεξηγηματικῷ κειμένῳ τῶν ὑπὸ τῆς γερμανικῆς ἀρχαιολογικῆς Ἀκαδημίας τῇ συμπράξει τῆς πρωσικῆς Κυβερνήσεως ἐκδιδομένων χαρτῶν τῆς Ἀττικῆς (Heft II. Sect. Pyrgos. s. 41) τίθησι τὰ Φρύγια, μὴ δεχόμενος ταὐτότητα αὐτῶν καὶ τῶν Φυρρινησίων, παρὰ τὸ Καματερὸν συμφώνως τῷ Bursian (Geogr. v. Griechenland, B. I. s. 334). —Ὁ δὲ F. Lenormant, ἐν τῷ χάρτῃ τῷ παρηρτημένῳ τῇ Monographie de la voie Sacrée, ἀκολουθεῖ καὶ ἐν τούτῳ τῷ Hanriot.

(1) Ἀρχαιολ. Ἐφημ. Περιοδ. 6΄. Τεῦχος ΙΔ΄ σελ. 361, 362· (C. I. A. II. I. nº 61.)

(2) Ἡ ὑπὸ Benseler 6΄ ἔκδοσις τοῦ λεξικοῦ τῶν κυρίων ὀνομάτων τοῦ Pape (1870) δὲν περιέχει τὸ ἐπίρρημα τοῦτο, ἀλλὰ μόνον τὸ Βατῆθεν. Παραλείπει ὅμως καὶ τὸ γνωστὸν τότε δημοτικὸν Βατεῖς ἢ Βατῆς, ὅπερ καὶ Στέφανος ὁ Βυζάντιος ἠγνόει.

(3) Τελείαν παρασιώπησιν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ χάρτου παράλειψιν, σημειῶ τὴν τῆς σπουδαίας θέσεως Ἀνάκασα· ἔτι δὲ καὶ τὴν τοῦ παρ᾽ αὐτὴν Βασιλικοῦ.

τὴν πόλιν *διάβασις* (1). Εἰς ἡμᾶς δὲ μετὰ τὰ εἰρημένα φαίνεται ὅτι ἐκυρώθη ἡ περὶ Βατῆς γνώμη τοῦ Βουρσιανοῦ, κρίνοντες δὲ τὸ ὄνομα *Πατήσια* παραφθορὰν τοῦ τοπικοῦ ἐπιρρήματος *Βατῆσι*, ἐν Πατησίοις νομίζομεν ὅτι ἔχει τόπον ἡ Βατή (1).

ΣΤΕΦΑΝΟΣ Ν. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ.

ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ ΕΚ ΠΕΙΡΑΙΩΣ.

Περὶ τὰς ἀρχὰς ἤδη τοῦ παρελθόντος μηνὸς ἐπὶ τῆς πλατείας Κοραῆ καὶ κατὰ τὸ Δ. μέρος ταύτης ἐγένετο ἔναρξις τῆς σκαφῆς πρὸς θεμελίωσιν τοῦ δημοτικοῦ θεάτρου τοῦ Πειραιῶς. Ὑπὸ τὰ πρῶτα τῆς σκαπάνης κτυπήματα παρουσιάσθησαν τοῖχοι κατὰ διαφόρους διευθύνσεις φερόμενοι, οἵτινες ἐδείκνυον ὅτι πάντες ἀνῆκον εἰς παλαιάν τινα οἰκοδομὴν ἐκεῖ που ἐν τοῖς χώμασι καλυπτομένην, ἀπεκαλύπτοντο δὲ καθ' ὅσον ἡ ἐργασία πρὸς Α. ἐχώρει. Ἐν τοῖς χώμασι τοῖς μεταξὺ τῶν τοίχων τούτων κατὰ τὴν ἀρχὴν ἤδη τῆς σκαφῆς ἀνευρέθησαν τρεῖς ἐνεπίγραφοι λίθοι, ὧν τὰς ἐπιγραφὰς παρατίθεμαι ἐνταῦθα ἀφίνων τὰ κατὰ τὰ λοιπὰ εὑρήματα καὶ τὴν ἄλλην οἰκοδομὴν εἰς τὸ τέλος τῆς ὅλης ἐρεύνης, ἣν ἐκεῖ τὸ Ὑπουργεῖον διέταξεν.

Α΄. Τῶν ἐπιγραφῶν τούτων ἡ πρώτη εἶνε ἐπὶ στήλης λίθου φαιοῦ μετ' ἀετώματος καὶ ἀκρωτηρίων, τεθραυσμένης τὸ κάτω ἥμισυ ἐξ ἀριστερῶν καὶ ἄνω πρὸς τὰ δεξιὰ καὶ κάτω ἀπὸ στίχου 20οῦ καὶ ἑξῆς. Τὸ σωζόμενον ὕψος τῆς στήλης εἶνε ἑνὸς μέτρου, τὸ πλάτος 0,69, τὸ δὲ πάχος 0,20. Φέρει ἐπὶ τῆς ἐνεπιγράφου ἐπιφανείας ἄνω ἐν κυματίῳ ὑπὸ τὸ ἀετωμάτιον τάδε: ΙΕΡΑΔΙΟΝΥΣΟΥ, μετὰ δὲ τοῦτο δύο ψηφίσματα, τὸ πρῶτον τιμητικὸν Διονυσίου Ἀγαθοκλέους Μαραθωνίου, τὸ δ' ἕτερον, οὗ ἐλάχιστον μέρος σώζεται, τιμητικὸν Σόλωνος Ἑρμογένου Χολαργέως.

Ἔχει δ' ἡ πλὰξ αὕτη ὧδε:

Ι Ε Ρ Α Δ Ι Ο Ν Υ Σ Ο Υ

Α Γ Α Θ Ε Ι Τ Υ Χ Ε Ι Ο Ρ Γ Ε Ω Ν Ε Σ

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ	ΑΓΑΟΟΚΛΕΟΥΣ	ΜΑΡΑΟΩΝΙΟΣ
ΑΓΑΟΟΚΛΗΣ	ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ	ΜΑΡΑΟΩΝΙΟΣ
ΣΟΛΩΝ	ΕΡΜΟΓΕΝΟΥ	ΧΟΛΑΡΓΕΥΣ
ΕΠΙΧΑΡΗΣ	ΚΡΑΤΩΝΟΣ	ΣΚΑΜΒΩΝΙΔΗΣ
ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ	ΣΑΤΥΡΟΥ	ΚΥΔΑΟΗΝΑΙΕΥΣ
ΑΝΔΡΩΝ	ΣΩΣΑΝΔΡΟΥ	ΑΜΑΞΑΝΤΕΥΣ
ΔΙΟΝΥΣΟΓΕΝΗΣ	ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ	ΠΑΙΑΝΙΕΥΣ
ΣΙΜΩΝ	ΣΙΜΩΝΟΣ	ΠΟΡΙΟΣ
ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΣ	ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ	ΠΟΡΙΟΣ
ΛΕΩΝ	ΣΙΜΟΥ	ΕΛΑΙΟΥΣΙΟΣ
ΘΕΟΔΟΤΟΣ	ΤΙΜΗΣΙΩΝΟΣ	ΦΛΥΕΥΣ

(1) Ἴδε τὰς ἐν τῷ Ἐπεξηγηματικῷ Κειμένῳ τῶν γερμ. χαρτῶν σπουδαίας ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου τοπογραφικὰς ἐξηγήσεις (Heft II. Section Pyrgos, s. 42, 43.)

(1) Ἐν τῇ λέξει Πατήσια, ἡ μὲν κατάληξις α φυσικῶς ἐπῆλθε, τοῦ τοπικοῦ ἐπιρρήματος τραπέντος εἰς τοπικὸν ὄνομα ἀριθμοῦ πληθυντικοῦ, ἄδηλον τοῦτο διατί. Τοῦ δὲ ἀρκτικοῦ ἐν τῇ λέξει Βατὴ γράμ-

Δ Ι Ω Ν	ΑΝΤΙΛΟΧΟΥ	ΛΑΜΠΤΡΕΥΣ
ΗΡΑΚΛΕΙΔΗΣ	ΘΕΟΔΩΡΟΥ	ΠΑΙΟΝΙΔΗΣ
ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ	ΤΙΜΗΣΙΩΝΟΣ	ΚΗΦΙΣΙΕΥΣ
ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΣ	ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ	ΛΑΜΠΤΡΕΥΣ.

ΑΓΑΘΕΙΤΥΧΕΙΕ . . ΕΥΠΟΛΕΜΟΥΑΡΧΟΝΤΟΣΠΟΣΙΔΕΩΝΟΣΑΓΟΡΑΙΚΥΡΙΑΙΕΔΟΞΕΝΤΟΙΣ
ΥΣΙΑΣΤΑΙΣΣΟΛΩΝΕΡΜΟΓΕΝΟΥΧΟΛΑΡΓΕΥΣΕΙΠΕΝΕΠΕΙΔΗΔΙΟΝΥΣΙΟΣΑΓΑΘΟΚΛΕΟΥΣ
ΝΙΟΣΚΑΤΑΣΤΑΘΕΙΣΤΑΜΙΑΣΥΠΟΤΩΝΔΙΟΝΥΣΙΑΣΤΩΝΠΛΕΙΩΕΤΗΚΑΙΛΑΒΩΝΠΑΡΑΥΤΩΝ
ΥΝΗΝΤΟΥΔΙΟΝΥΣΟΥΤΟΝΤΕΝΕΩΤΟΥΘΕΟΥΚΑΤΕΣΚΕΥΑΣΕΝΚΑΙΕΚΟΣΜΗΣΕΝΕΝΠΟ [ΛΛΟΙΣ
ΘΗΜΑΣΙΝΚΑΙΕΙΣΤΑΥΤΑΑΝΗΛΩΚΕΝΟΥΚΟΛΙΟΝΠΛΗΘΟΣΑΡΓΥΡΙΟΥΕΠΕΔΩ
ΝΟΝΔΡΑΧΜΑΣΧΙΛΙΑΣΟΠΩΣΕΧΩΣΙΝΑΠΟΤΗΣΠΡΟΣΟΔΟΥΘΥΕΙΝΤΩΙΘΕΩΙΚΑΙ
ΛΤΑΤΑΠΑΤΡΙΑΠΑΡΕΣΚΕΥΑΣΕΝΔΕΤΟΙΣΔΙΟΝΥΣΙΑΣΤΑΙΣΙΝΕΧΩΣΙΝΧΡΑ
ΜΑΤΑΚΑΙΑΡΓΥΡΩΜΑΤΑΚΑΙΤΗΝΛΟΙΠΗΝΧΟΡΗΓΙΑΝΠΑΣΑΝΤΗΝΔΕΟ
ΣΟΝΣΥΝΙΟΝΤΕΣΚΑΘΕΚΑΣΤΟΝΜΗΝΑΜΕΘΕΞΟΥΣΙΝΤΩΝΙΕΡΩΝ
ΠΑΙΝΕΣΑΙΔΙΟΝΥΣΙΟΝΑΓΑΘΟΚΛΕΟΥΣΜΑΡΑΘΩΝΙΟΝΚΑΙΣΤΕΦΑ
ΚΑΤΑΤΟΝΝΟΜΟΝΑΡΕΤΗΣΕΝΕΚΕΝΚΑΙΚΑΛΟΚΑΓΑΘΙΑΣΚΑΙΕΥ
ΥΣΑΙΤΟΝΣΤΕΦΑΝΟΝΤΟΥΤΟΝΜΕΤΑΤΟΤΑΣΣΠΟΝΔΑΣΠΟΙΗ
ΑΙΕΡΑΤΟΙΣΟΡΓΕΩΣΙΝΕΝΤΕΙΠΡΩΤΕΙΣΥΝΟΔΩΙΑΝΑΓΡΑ
ΝΕΙΚΑΙΣΤΗΣΑΙΠΑΡΑΤΟΝΝΕΩΤΟΥΘΕΟΥΕΙΣΔΕΤΗΝΑ
ΡΙΣΑΙΤΟΓΕΝΟΜΕΝΟΝΑΝΑΛΩΜΑΤΟΝΤΑΜΙΑΝΤΑΥ

ͻΝΟΣΑΓΟΡΑΙΚΥΡΙΑΙΕΔΟΞΕΝΤΟΙΣΔΙΟΝΥΣΙΑ
ΕΙΔΗΣΟΛΩΝΕΡΜΟΓΕΝ...ΟΛΑΡΓΕΥΣΚΑΤΑ
ΝΕΦΡΟΝΤΙΣΕΝΟΠΩΣΕΠΑ . . ΗΩΣΙΝ
ΣΚΑΙΑΟΚΝΩΣΟΥΔΕΜΙΑΝΚΑ
ͻΜΩΣΤΟΙΕΡΟΝΤ
ΟΜΕΝΟΝΑΡ

Ἱερὰ Διονύσου.

Ἀγαθῇ τύχῃ ὀργεῶνες

Διονύσιος	Ἀγαθοκλέους	Μαραθώνιος
Ἀγαθοκλῆς	Διονυσίου	Μαραθώνιος
Σόλων	Ἑρμογένου	Χολαργεὺς

ματος ἡ εἰς Π τροπὴ εὕρηται ἤδη ἐν τῷ ῥήματι βατέω = πατέω παρὰ τοῖς παλαιοῖς. — Ἀφορμὴν δ' εἰς σκέψεις δίδομεν ἐνταῦθα τῷ ἀναγνώστῃ α') τὴν ἀρχαίαν λέξιν βατήρ, ἐν τῇ τριπλῇ ἐννοίᾳ οὐδοῦ, τέρματος, ἄκρου, κατ' ἀντιπαράθεσιν πρὸς τὴν ἐν τῇ ἄνω τελευταίᾳ ἐπιγραφῇ λέξιν Σχαστηριῶν, ἧς ἀμυδράν τινα ἔννοιαν παρέχουσιν ἴσως τὰ παρ' Ἡσυχίῳ συγκεχυμένα· «Σχαστηρία· ὁρμιστηρία (Σχαστήρια· ὁρμητήρια) καὶ Χαστηρίᾳ· τῇ ἀνειργούσῃ», καθ' ἃ σχαστηρία φαίνεται σημαίνουσα ὅριον, ἀφετηρίαν, ἀρχὴν (ἴδε καὶ τὸ ἑλλ. λεξικὸν Σακελλαρίου ἐν τῇ λέξει·) β') τὴν λέξιν Ἐσχατιά («τὰ πρὸς τοῖς τέρμασι τῶν χωρίων ἐσχατιὰς ἔλεγον οἷς γειτνιᾷ εἴτε ὄρος εἴτε θάλασσα» [Ἁρποκρατίων]), κατ' ἀντιπαράθεσιν πρὸς τὴν λέξιν Σχαστηρία, — ἀμφοτέρας ἀπαντώσας ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιγραφῇ. — Μέχρι τοῦδε τὸ ὄνομα Βατὴ παρῆγον οἱ τοπογράφοι ἐκ τοῦ βάτος, τὸ δὲ λεξικὸν τοῦ Pape μεταφράζει αὐτὴν Grossbeeren. — Ἡ δὲ ἀπὸ τοῦ Πατισὰχ παραγωγὴ τοῦ ὀνόματος Πατήσια ὑπὸ Δ. Σουρμελῆ καὶ τὸ ἔν τινι τῶν κωμῳδιῶν τοῦ Νερουλοῦ σκῶμμα εἶναι ἴσως ἀνάξια μνείας ἐνταῦθα.

Ἐπιχάρης	Κράτωνος	Σκαμβωνίδης
Ἰσοκράτης	Σατύρου	Κυδαθηναιεὺς
Ἄνδρων	Σωσάνδρου	Ἀμαξαντεὺς
Διονυσογένης	Διονυσίου	Παιανιεὺς
Σίμων	Σίμωνος	Πόριος
Φιλόστρατος	Διονυσίου	Πόριος
Λέων	Σίμου	Ἐλαιούσιος
Θεόδοτος	Τιμησίωνος	Φλυεὺς
Δίων	Ἀντιλόχου	Λαμπτρεὺς
Ἡρακλείδης	Θεοδώρου	Παιονίδης
Καλλικράτης	Τιμησίωνος	Κηφισιεὺς
Ἀπολλόδωρος	Ἀπολλωνίου	Λαμπτρεὺς

Ἀγαθῇ τύχῃ ἐ[πὶ] Εὐπολέμου ἄρχοντος Ποσιδεῶνος ἀγορᾷ κυρίᾳ ἔδοξεν τοῖς Διον]υσιασταῖς, Σόλων Ἑρμογένου Χολαργεὺς εἶπεν ἐπειδὴ Διονύσιος Ἀγαθοκλέους Μαραθώ]νιος κατασταθεὶς ταμίας ὑπὸ τῶν Διονυσιαστῶν πλείω ἔτη καὶ λαβὼν παρ' αὐτῶν τὴν ἱερεωσ]ύνην τοῦ Διονύσου τόν τε νεὼ τοῦ θεοῦ κατεσκεύασεν καὶ ἐκόσμησεν ἐν πολλοῖς . . . . . . ἀνα]θήμασιν καὶ εἰς ταῦτα ἀνήλωκεν οὐκ ὀλι(γ)ον πλῆθος ἀργυρίου ἐπέδωκεν δὲ] . . . . . . νον δραχμὰς χιλίας ὅπως ἔχωσιν ἀπὸ τῆς προσόδου θύειν τῷ θεῷ καὶ . . . . κ]ατὰ τὰ πάτρια, παρεσκεύασεν δὲ τοῖς Διονυσιασταῖς ἵν' ἔχωσιν χρα- . . . . . . χρυσώ]ματα καὶ ἀργυρώματα καὶ τὴν λοιπὴν χορηγίαν πᾶσαν τὴν δεο- . . . . εἰ]ς ὃν συνιόντες καθ' ἕκαστον μῆνα μεθέξουσιν τῶν ἱερῶν δεδόχθαι τοῖς ὀργεῶσιν ἐ]παινέσαι Διονύσιον Ἀγαθοκλέους Μαραθώνιον καὶ στεφανῶσαι (κιττοῦ στεφάνῳ?) κ]ατὰ τὸν νόμον ἀρετῆς ἕνεκεν καὶ καλοκαγαθίας καὶ εὐνοίας . . . . . . καὶ ἀναγορε]ῦσαι τὸν στέφανον τοῦτον μετὰ τὸ τὰς σπονδὰς ποιήσασθαι] . . . . . . α ἱερὰ τοῖς ὀργεῶσιν ἐν τῇ πρώτῃ συνόδῳ ἀναγράψαι δὲ τὸ ψήφισμα ἐν στήλῃ λιθί]νῃ καὶ στῆσαι παρὰ τὸν νεὼ τοῦ θεοῦ εἰς δὲ τὴν ἀναγραφὴν . . . . με]ρίσαι τὸ γενόμενον ἀνάλωμα τὸν ταμίαν. Ταῦτα Σόλων εἶπεν.]

Ἀγαθῇ τύχῃ ἐπὶ . . . . . . ἄρχοντος . . . . .]ῶνος ἀγορᾷ κυρίᾳ ἔδοξεν τοῖς Διονυσιασταῖς . . . . ἐπ]ειδὴ Σόλων Ἑρμογέν[ου Χ]ολαργεὺς κατασταθεὶς ταμίας ὑπὸ τῶν Διονυσιαστῶν] ἐφρόντισεν ὅπως ἐπα[υξ]ηθῶσιν αἱ πρόσοδοι . . . . φιλοτίμω]ς καὶ ἀόκνως οὐδεμίαν κα[τέλιπεν . . . . ο]μως τὸ ἱερὸν τ[οῦ θεοῦ . . . . ὁμενον ἀρ . . . .

Τὰ γράμματα τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης μετ' ἐπιμελείας κεχαραγμένα Μακεδονικοὺς δεικνύουσι τοὺς χρόνους. Ἐν στίχῳ 22ῳ κατὰ παραδρομὴν τοῦ τεχνίτου ἐγράφη *ὀλίον* ἀντὶ ὀλίγον. Ἀνευρέθη δ' ἡ στήλη καταπεπτωκυῖα ἐν τοῖς χώμασι πρὸ βάθρου τινὸς ἐκ πωρίνου λίθου φέροντος ἄνοιγμα τοῦ αὐτοῦ πάχους καὶ πλάτους πρὸς τὰ τοῦ κάτω μέρους τῆς στήλης. Ἐν στίχῳ 28ῳ ἐξ ἄλλων ἐπιγραφῶν συμπληρῶν προσέθηκα τὸ κιττοῦ στεφάνῳ· καθ' ὅσον ἄλλαι εἰς λατρείαν Διονύσου ἀναγόμεναι τοιαύτην στεφάνωσιν ἀναγράφουσιν, καὶ ὁ χῶρος δ' ἀνάλογος τῶν συμπληρουμένων γραμμάτων.

Β΄. Ἡ δευτέρα στήλη λίθου λευκοῦ ἀνευρέθη συντετριμμένη εἰς τέσσαρα τεμάχια, ὧν τὰ πρὸς τὰ κάτω δύο ὑπεξαιρεθέντα εἶχον περιέλθη εἰς χεῖρας τοῦ κ. Καραπάνου ὅστις ἀπέδωκεν αὐτὰ εἰς τὸ δημοτικὸν Μουσεῖον, οὕτω δ' ἀπηρτίσθη πλήρης ἡ ἐπιγραφὴ πλὴν τινων γραμμάτων ἐν τῇ θέσει ἐν ᾗ ἐπῆλθε τοῦ λίθου ἡ διάρρηξις. Ἡ στήλη φέρει ἀέτωμα, οὗ αἱ πτέρυγες καὶ τὸ ὑπὸ τὸ γείσωμα κυμάτιον φέρουσιν ἴχνη κεχρωματισμένου κοσμήματος ἐξ ᾠῶν καὶ γλωσσῶν ὄφεων. Ἀναφέρεται δὲ ἡ ἐπιγραφὴ εἰς τὸν αὐτὸν Διονύσιον μετηλλαχότα τὸν βίον καὶ τὰς ἀπονεμηθείσας τοῖς παισὶ τιμάς.

Ἡ ὅλη στήλη ἔχει ὕψος 0,90, πλάτος 0,34, καὶ πάχος 0,09. Ἡ δ' ἐπιγραφὴ αὐτῆς εἶνε ἥδε:

Θ Ε Ο Ι

ΑΓΑΟΕΙΤΥΧΕΙΕΠΙΙΠΠΑΚΟΥΑΡΧΟΝΤΟΣΠΟΣΙΔΕΟ
ΝΟΣΑΓΟΡΑΙΚΥΡΙΑΙΣΟΛΩΝΕΡΜΟΓΕΝΟΥΧΟΛΑΡΓΕΥΣ
ΕΙΠΕΝΕΠΕΙΔΗΣΥΜΒΕΒΗΚΕΝΔΙΟΝΥΣΙΩΙΜΕΤΑΛΛΑ
ΞΑΙΤΟΝΒΙΟΝΑΠΟΔΕΔΕΙΓΜΕΝΩΙΕΜΠΟΛΛΟΙΣΗΝΕ
ΧΩΝΕΥΝΟΙΑΝ.ΙΕΤΕΛΕΙΠΡΟΣΑΠΑΝΤΑΣΤΟΥΣΤΗΝ
ΣΥΝΟΔΟΝΦΕΡΟ.ΤΑΣΤΟΙΟΕΟΙΑΙΕΙΤΙΝΟΣΑΓΑΟΟΥΠΕΙ
..ΜΕΝΟΣΠΑΡΑΙΤΙΟΣΓΙΝΕΣΟΑΙΚΑΙΙΔΙΑΙΚΑΙΚΟΙΝΕΙ
..ΛΑΓΑΟΟΣΩ.ΕΝΠΑΝΤΙΚΑΙΡΩΙΟΣΓΟΥΝΠΡΟΤΙ
ΜΗΟΕΙΣΥΠΟΤΩΝΔΙΟΝΥΣΙΑΣΤΩΝΚΑΙΛΑΒΩΝΤΗΝΙΕ
ΡΕΩΣΥΝΗΝΤ.ΥΟΕΟΥΚΛ..ΑΤΑΣΤΑΟΕΙΣΤΑΜΙΑΣΤΑΣ
ΤΕΚΟΙΝΑΣΠΡΟΣΟΔΟΥΣΕΠΗΥΞΗΣΕΝΕΚΤΩΝΙΔΙΩΝ
ΕΠΙΔΟΥΣΑΥΤΟΙΣΑΡΓΥΡΙΟΥΧΙΛΙΑΣΔΡΑΧΜΑΣΚΑΙΤΟ
ΠΟΝΜΕΤΑΤΗ.ΑΛΛΗΣΧΟΡΗΓΙΑΣΠΑΣΗΣΕΙΣΟΝΣΥΝ
ΙΟΝΤΕΣΟΥΣ..ΣΙΝΚΑΤΑΜΗΝΑΕΚΑΣΤΟΝΤΩΙΟΕΩΙΚΑ
ΤΑΤΑΠΑΤΡΙΑΕΠΕΔΩΚΕΝΔΕΚΑΙΑΛΛΑΣΑΡΓΥΡΙΟΥ
ΠΕΝΤΑΚΟΣΙΑ.ΔΡΑΧΜΑΣΑΦΩΝΚΑΤΕΣΚΕΥΑΣΑΤΟΤΟ
ΑΓΑΛΜΑΤΟ..ΙΟΝΥΣΟΥΤΟΙΣΟΡΓΕΩΣΙΝΚΑΙΠΡΟΣΙΔΡΥ
ΣΑΤΟΚΑΤΑΤ..ΜΑΝΤΕΙΑΝΤΟΥΟΕΟΥΚΑΙΠΕΡΙΑΠΑΝΤΩΝ
ΤΟΥΤΩΝΥΠΑ..ΟΥΣΙΝΑΙΑΠΟΔΕΙΞΕΙΣΥΠΕΡΤΑΝΔΡΟΣΣΑ
ΦΕΙΣΔΙΑΤΟΝΧΡΗΜΑΤΙΣΜΟΝΕΙΣΤΟΝΑΠΑΝΤΑΧΡΟΝΟΝ
ΑΝΟΩΝΕΠΙΓΝΟΝΤΕΣΟΙΔΙΟΝΥΣΙΑΣΤΑΙΕΤΙΜΗΣΑΝ
ΑΥΤΟΝΑΞΙΟ.ΟΝΤΑΚΑΙΕΣΤΕΦΑΝΩΣΑΝΚΑΤΑΤΟΝ
ΝΟΜΟΝΙΝΑΟ.ΝΦΑΙΝΩΝΤΑΙΟΙΤΗΝΣΥΝΟΔΟΝΦΕΡΟΝ
ΤΕΣΜΕΜΝΗ.ΕΝΟΙΑΥΤΟΥΚΑΙΖΩΝΤΟΣΚΑΙΜΕΤΗΛΛΑ
.....ΤΟΝΒ...ΤΗΣΠΡΟΣΑΥΤΟΥΣΜΕΓΑΛΟΨΥΧΙΑΣ
ΚΑΙ............ΑΝΤΙΤΟΥΤΩΝΦΑΝΕΡΟΙΩΣΙΝΤ.ΜΩΝ
Τ......Ε...ΕΙΝΟΥΓΕΓΟΝΟΤΑΣΕΠΕΙΔΗΣΥΜΒΑΙ
ΝΕΙ.ΙΑΔΟΧ.............ΤΑΛΕΛΟΙΠΕΝΑΙΠΑΝΤΩΝ
ΤΩΝΕΝΔΟΞ.ΙΚΑΙΤΙΜΕΙΑΥΤΩΙ.....ΟΝΤΩΝΠΕΡΙΩΝ
ΚΑΙΟΝΟΜΟΣΤΩΝΟΡΓΕΩΝΩΝΚΑΛΕΙΠΡΩΤ.......
ΤΑΤΟΝΠΡΕ.ΒΥΤΑΤΟΝΤΩΝΥΩΝΚΑΟΩΣΚΑΙΠΡΟΕΙ.....
ΚΤΑΙΕΠΙ...ΧΩΡΑΝΤΑΔΕΛΦΟΥΚΑΛΛΙΚΡΑΤΟΥΖΩΝ
ΤΟΣΤΟΥΠΑΤΡΟΣΔΕΔΟΧΟΑΙΤΟΙΣΟΡΓΕΩΣΙΝΤΗΝΙΕΡΕΩ

. . ΝΗΝΤΟΥΔΙΟΝΥΣΟΥΔΕΔΟΣΟΑΙΑΓΑΟΟΚΛΕΙΔΙΟΝΥΣΙΟΥ
. . ΡΑΟΩΝΙΩΙΚΑΙΥΠΑΡΧΕΙΝΑΥΤΩΙΔΙΑΒΙΟΥΕΠΙΤΑΙΣ
. . ΜΑΙΣΤΑΙΣΑΥΤΑΙΣΑΙΣΕΤΕΤΙΜΗΤΟΚΑΙΟΠΑΤΗΡΑΥ
. . . ΕΠΕΙΔΗΥΠΟΜΕΜΕΝΗΚΕΝΤΗΝΤΑΜΙΕΙΑΝΕΙΣΤΟΝ
. . ΤΑΤΑΥ . . ΧΡΟΝΟΝΔΙΕΞΑΞΕΙΝΚΑΙΕΠΑΥ . ΗΣΕΙΝΤΗΝ
. . . . . ΔΟΝΔΙ . ΟΥΣΕΙΣΤΑΥΤΑ . ΑΥΤΟΝΑΠ . . . ΑΣΙΣΤΩΣ
. . . . ΟΜΕΝΟΣ . ΠΟΔΕΙΚΝΥΣΟΑΙΤΗΝΕΑΥΤΟΥΕΥΝΟΙΑΝ
. . . . ΑΛΟΚΑΓ . ΟΙΑΝΠΡΟΣΑΠΑΝΤΑΣΤΟΥΣΔΙΟΝΥΣΙΑΣΤΑ.
. . . . . ΓΑΓΕΝ . ΕΚΑΙΤΟΝΑΔΕΛΦΟΝΑΥΤΟΥΔΙΟΝΥΣΙΟΝΔΙΟ
ΝΥΣΙΟΥΜΑΡΑ . ΩΝΙΟΝΕΙΣΤΗΝΣΥΝΟΔΟΝΕΠΙΤΑΤΟΥΠΑΤ . . .
ΥΠΑΡΧΟΝΤΑ . ΕΟΕΞΟΝΤΑΤΩΝΚΟΙΝΩΝΚΑΤΑΤΟΝΝΟΜΟ.
ΦΡΟΝΤΙΣΑΙΔΕΤΟΥΣΟΡΓΕΩΝΑΣΟΠΩΣΑΦΗΡΩΙΣΟΕΙΔΙ..
ΝΥΣΙΟΣΚΑΙΑ . ΑΤΕΟΕΙΕΝΤΩΙΙΕΡΩΙΠΑΡΑΤΟΝΟΕΟΝΟΠΟΥΚΑ.
ΟΠΑΤΗΡΑΥΤΟΥΙΝΑΥΠΑΡΧΕΙΚΑΛΛΙΣΤΟΝΥΠΟΜΝΗΜΑΑΥΤΟΥ
ΕΙΣΤΟΝΑΠΑΝΤΑΧΡΟΝΟΝΑΝΑΓΡΑΨΑΙΔΕΤΟΔΕΤΟΨΗΦΙΣΜΑΕ.
ΣΤΗΛΕΙΛΙΟΙΝΕΙΚΑΙΣΤΗΣΑΙΠΑΡΑΤΟΝΝΕΩΤΟΥΟΕΟΥΤΟΔΕ
ΓΕΝΟΜΕΝΟΝΑΝΑΛΩΜΑΕΙΣΤΗΝΣΤΗΛΗΝΚΑΙΤΗΝΑΝΑΟΕΣΙΝ
ΜΕΡΙΣΑΙΤΟΝΤΑΜΙΑΝΤΑΥΤΑΣΟΛΩΝΕΙΠΕΝ

Θ ε ο ί.

Ἀγαθῇ τύχῃ ἐπὶ Ἱππάκου ἄρχοντος Ποσιδεῶνος ἀγορᾷ κυρίᾳ Σόλων Ἑρμογένου Χολαργεὺς εἶπεν· ἐπειδὴ συμβέβηκεν Διονυσίῳ μεταλλᾶξαι τὸν βίον ἀποδεδειγμένῳ ἐμπολλοῖς ἣν ἔχων εὔνοιαν [δ]ιετέλει πρὸς ἅπαντας τοὺς τὴν σύνοδον φέρο[ν]τας τῷ θεῷ αἰεί τινος ἀγαθοῦ πειρώ]μενος παραίτιος γίνεσθαι καὶ ἰδίᾳ καὶ κοινῇ φι]λάγαθος ὤ[ν] ἐν παντὶ καιρῷ, ὃς γοῦν προτιμηθεὶς ὑπὸ τῶν Διονυσιαστῶν καὶ λαβὼν τὴν ἱερεωσύνην τ[ο]ῦ θεοῦ κα[ὶ κ]ατασταθεὶς ταμίας τάς τε κοινὰς προσόδους ἐπηύξησεν ἐκ τῶν ἰδίων ἐπιδοὺς αὐτοῖς ἀργυρίου χιλίας δραχμὰς καὶ τόπον μετὰ τῆ[ς] ἄλλης χορηγίας πάσης εἰς ὃν συνιόντες θύσ[ου]σιν κατὰ μῆνα ἕκαστον τῷ θεῷ κατὰ τὰ πάτρια, ἐπέδωκεν δὲ καὶ ἄλλας ἀργυρίου πεντακοσία[ς] δραχμὰς ἀφ' ὧν κατεσκευάσατο τὸ ἄγαλμα τοῦ[υ Δ]ιονύσου τοῖς ὀργεῶσιν καὶ προσιδρύσατο κατὰ τ[ὴν] μαντείαν τοῦ θεοῦ, καὶ περὶ ἁπάντων τούτων ὑπά[ρχ]ουσιν αἱ ἀποδείξεις ὑπὲρ τἀνδρὸς σαφεῖς διὰ τὸν χρηματισμὸν εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον, ἀνθ' ὧν ἐπιγνόντες οἱ Διονυσιασταὶ ἐτίμησαν αὐτὸν ἄξιο[ν] ὄντα καὶ ἐστεφάνωσαν κατὰ τὸν νόμον. Ἵνα ο[ὖ]ν φαίνωνται οἱ τὴν σύνοδον φέροντες μεμνη[μ]ένοι αὐτοῦ καὶ ζῶντος καὶ μετηλλα[χότος] τὸν β[ίον] τῆς πρὸς αὐτοὺς μεγαλοψυχίας καὶ [εὐνοίας. . . . . ἵν]ἀντὶ τούτων φανεροὶ ὦσιν τ[ι][μῶντ[ες τοὺς] ἐ[ξ ἐκ]είνου γεγονότας ἐπειδὴ συμβαίνει [δ]ιαδόχ[ους τοὺς ὑοὺς κα]ταλελοιπέναι πάντων τῶν ἐν δόξ[η] καὶ τιμῇ αὐτῷ [ὑπαρχ]όντων περὶ ὧν καὶ ὁ νόμος τῶν ὀργεώνων καλεῖ πρωτ. . . . . . . [ὄντα τὸν πρε[σ]βύτατον τῶν ὑῶν καθὼς καὶ προει. . . . κται ἐπὶ [τὴν] χώραν τἀδελφοῦ Καλλικράτου ζῶντος τοῦ πατρός, δεδόχθαι τοῖς ὀργεῶσιν τὴν ἱερεωσύ]νην τοῦ Διονύσου δεδόσθαι Ἀγαθοκλεῖ Διονυσίου Μα]ραθωνίῳ καὶ ὑπάρχειν αὐτῷ διὰ βίου ἐπὶ ταῖς τι]μαῖς ταῖς αὐταῖς αἷς ἐτετίμητο καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ] ἐπειδὴ ὑπομεμένηκεν τὴν ταμιείαν εἰς τὸν με]τὰ ταῦ[τα] χρόνον διεξάξειν καὶ ἐπαυ[ξ]ήσειν τὴν πρόσο]δον δι[δ]οὺς εἰς ταῦτα [ἑ]αυτὸν ἀπ[ροφ]ασίςως βουλ]όμενος [ἀ]ποδείκνυσθαι τὴν ἑαυτοῦ εὔνοιαν καὶ κ]αλοκαγ[α]θίαν πρὸς ἅπαντας τοὺς Διονυσιαςὰ[ς προσή]γαγεν [δ]ὲ καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Διονύσιον [Διονυσίου Μαρα[θ]ώνιον εἰς τὴν σύνοδον ἐπὶ τὰ τοῦ πατ[ρὸς ὑπάρχοντα [μ]εθέξοντα τῶν κοινῶν κατὰ τὸν νόμο[ν φροντίσαι δὲ τοὺς ὀργεῶνας ὅπως ἀφηρωσθῇ Δι[ονύσιος καὶ ἀ[ν]ατεθῇ ἐν τῷ ἱερῷ παρὰ τὸν θεὸν ὅπου κα[ὶ

ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἵνα ὑπάρχῃ κάλλιστον ὑπόμνημα αὐτοῦ εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον, ἀναγρᾶψαι δὲ τόδε τὸ ψή-
φισμα ἐ[ν
στήλῃ λιθίνῃ καὶ στῆσαι παρὰ τὸν νεὼ τοῦ θεοῦ τὸ δὲ γενόμενον ἀνάλωμα εἰς τὴν στήλην καὶ τὴν ἀνάθεσιν μερῖσαι τὸν ταμίαν. Ταῦτα Σόλων εἶπεν.

Ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη ἐκ τοῦ περιεχομένου καὶ ἐκ τοῦ χαρακτῆρος τῶν γραμμάτων φαίνεται ἀνήκουσα εἰς χρόνους τοὺς μετὰ τὴν πρώτην ἀλλὰ Μακεδονικοὺς πάντοτε. Εἶνε δὲ τεθραυσμένη εἰς τέσσαρα τεμάχια διὰ καθέτου καὶ ὁριζοντίας διαρρήξεως, ὧν ἡ μὲν ὁριζοντίως γενομένη διέρχεται περὶ τὸν 26ον στίχον ἀφίνουσα μικρὸν ἄνοιγμα ἐκεῖ ὅπου συμπίπτει τῇ καθέτῳ· αὕτη δὲ διαιρεῖ τὴν στήλην ἄνωθεν ἕως κάτω εἰς δύο ἀνισοπλατῆ μέρη, ὧν τὸ δεξιὸν πλατύτερον.

Γ΄. Ἡ τρίτη ἐπιγραφὴ εἶνε ἐπὶ πλακὸς ὕψους 0,24, πλάτους 0,46 καὶ πάχους 0,06. Εἶνε δ' ἔμμετρος, ἤτοι ἐπίγραμμα ἑξάστιχον ἐκ πενταμέτρων καὶ ἑξαμέτρων συγκείμενον, τὸ ἡρωοελεγεῖον καλούμενον. Περιέχεται δ' ἐν αὐτῷ ἡ ἀναγραφὴ τοῦ ναοῦ τοῦ Διονύσου ὑπὸ τοῦ Διονυσίου καὶ εὐχὴ ἐν τέλει εἰς διαφύλαξιν τοῦ τε οἴκου καὶ τῆς γενεᾶς καὶ παντὸς τοῦ θιάσου τῶν ὀργεώνων ἢ Διονυσιαστῶν.

Ἔχει δ' ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη ὧδε:

Τ Ο Ν Δ Ε Ν Ε Ω Σ Ο Ι Α Ν Α Ξ Δ Ι Ο Ν Υ Σ Ι Ο Σ Ε Ι Σ Α Τ Ο Τ Η Ι Δ Ε
Κ Λ Ι Τ Ε Μ Ε Ν Ο Σ Ο Υ Ο Ε Ν Κ Α Ι Ξ Ο Α Ν Ε Ι Κ Ε Λ Α Σ Ο Ι
Κ Α Ι Π Α Ν Τ Ο Υ Π Λ Ο Υ Τ Ο Ν Κ Ρ Ι Ν Α Σ Π Ο Λ Υ Α Ρ Γ Υ Ρ Ο Ν Α Υ Ξ Ε Ι Ν
Ε Ν Δ Ο Μ Ω Ι Ω Σ Τ Ο Σ Ε Β Ε Ι Ν Β Α Κ Χ Ε Τ Α Σ Ο Ι Ν Ο Μ Ι Μ Α
. . Ο Ω Ν Ω Δ Ι Ο Ν Υ Σ Ω Ν Ι Λ Α Ο Σ Ο Ι Κ Ο Ν Α Μ Α Υ Τ Ο Υ
. . . Γ Ε Ν Ε Η Ν Σ Ω Ι Ζ Ο Ι Σ Π Α Ν Τ Α Τ Ε Σ Ο Ν Ο Ι Α Σ Ο Ν

τόνδε νεώ σοι, ἄναξ, Διονύσιος εἵσατο τῇδε
καὶ τέμενος θυόεν καὶ ξόαν' εἴκελά σοι
καὶ πάντ' οὐ πλοῦτον κρίνας πολυάργυρον αὔξειν
ἐν δόμῳ, ὡς τὸ σέβειν, Βάκχε, τὰ σοὶ νόμιμα.
['Ἀν]θ' ὧν, ὦ Διόνυσ', ὢν ἵλαος, οἶκον ἅμ' αὐτοῦ
[καὶ] γενεὴν σῴζοις πάντα τε σὸν θίασον.

Ἐπὶ τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης, ἧς τὰ γράμματα δὲν δεικνύουσιν ἐπιμέλειαν μεγάλην, ἄξιον παρατηρήσεως τὸ Ν ἐν τῷ α΄. καὶ γ΄. στίχῳ γραφόμενον οὕτω Ν ἄνευ τοῦ τρίτου σκέλους. Ἡ ἀρχὴ τοῦ ε΄. καὶ στ΄. εἶνε ἀπεσπασμένη εὐκόλως δ' ἀναπληροῦται, σῳζομένου ἐν ἀρχῇ τοῦ ε΄. στίχου τοῦ τρίτου σκέλους τοῦ Ν ἐν δὲ τῇ τοῦ στ΄. ἐλλείποντος τοῦ συνδέσμου *καί*. Καὶ τοῦ Α δὲ ἡ μέση κεραία ἐλλείπει ἐν ἀρχῇ τοῦ β΄. στίχου.

Ταῦτα μὲν τὰ κατὰ τὰς ἐπιγραφάς. Πάντα δὲ τἀναγόμενα εἰς τὰ λοιπὰ εὑρήματα ἐκτεθήσονται ἐν λεπτομερείᾳ ἐν τῷ ἑπομένῳ τεύχει, ἀφ' οὗ γείνωσιν αἱ κατάλληλοι εἰκόνες τῶν κυριωτέρων ἐξ αὐτῶν.

Ὁ ἐν τῇ πρώτῃ ἐπιγραφῇ στ. 18 ἀπαντῶν ἐπώνυμος ἄρχων *Εὐπόλεμος* εἶνε γνωστὸς καὶ ἐξ ἄλλης ἐπιγραφῆς (ὅρα Albert Dumont Fastes éponymiques d'Athènes σελ. 10 καὶ Essai sur la chronologie des archontes athéniens σελ. 121)· ὁ δὲ ἐν τῇ δευτέρᾳ ἐπιγραφῇ στ. 1 *Ἵππακος* πρῶτον ἤδη ἀναγινώσκεται, ἐλλείπει δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ ἐκ τοῦ λεξικοῦ τῶν κυρίων ὀνομάτων τοῦ Pape.

Ἐν Πειραιεῖ τῇ 7ῃ Μαΐου 1884.

ΙΑΚ. Χ. ΔΡΑΓΑΤΣΗΣ.

ΑΓΑΛΜΑΤΑ

ΕΚ ΤΩΝ ΑΕΤΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΕΝ ΕΠΙΔΑΥΡΙΑι ΝΑΟΥ ΤΟΥ ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ.

(Ὅρα πίν. 3 καὶ 4).

Πρὸς ἀνατολὰς τῆς θόλου τοῦ Πολυκλείτου, εἰς μικρὰν ἀπ' αὐτῆς ἀπόστασιν, ἀπεκαλύφθη ἐν ταῖς ἐν τῷ ἱερῷ ἀνασκαφαῖς τὸ κρηπίδωμα δωρικοῦ ναοῦ ἔχοντος μῆκος 24,70 καὶ πλάτος 13,20. Τοῦ ναοῦ

τούτου τὰ ἀετώματα ἐκοσμοῦντο τὸ πάλαι δι' ἀγαλμάτων, ὧν τινα εὑρέθησαν ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς καὶ εἰκονίζονται ἐν τοῖς πίναξιν Γ' καὶ Δ' (1). Ἐπειδὴ δὲ κεῖται οὗτος πλησίον τῆς θόλου, συμπεραίνω ὅτι εἶνε ὁ ναὸς τοῦ Ἀσκληπιοῦ, διότι κατὰ Παυσανίαν ὁ ναὸς τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἦτο παρὰ τὴν θόλον (*Παυσ.* 2, 27, 3). Τὴν εἰκασίαν μου δὲ ταύτην ἐπιβεβαιοῦσι καὶ ἕτεροι λόγοι, οὓς θέλω ἐκθέσει ἀλλαχοῦ (2). Ἐκ τοῦ σχήματος δὲ τῶν ἀρχιτεκτονικῶν τοῦ ναοῦ τούτου μορφῶν φαίνεται ὅτι ἡ οἰκοδομὴ αὐτοῦ ἤρξατο καὶ ἐγένετο εὐθὺς μετὰ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ Παρθενῶνος, κατὰ τὴν ἐποχὴν δηλ. ἐκείνην, καθ' ἣν οἰκοδομήθησαν ὁ ἐν Σουνίῳ ναὸς τῆς Ἀθηνᾶς, ὁ ἐν Ραμνοῦντι ναὸς τῆς Νεμέσεως, ὁ ἐν Φιγαλίᾳ ναὸς τοῦ Ἐπικουρίου Ἀπόλλωνος κ. ἕ. Τῷ συμπεράσματι δὲ τούτῳ προσεπιμαρτυρεῖ καὶ τὸ σχῆμα τῶν ὑπὸ τοῦ λιθοξόου χαραχθέντων ἐπὶ τῶν διαφόρων λίθων, ἰδίως ἐπὶ τῶν σπονδύλων τῶν κιόνων, διακριτικῶν σημείων (Steinmetzerzeichen), διότι ταῦτα εἶνε ἅπαντα γράμματα τῆς προευκλειδείου γραμματικῆς.

Κατὰ τὴν ἀνασκαφὴν δὲ ἀπεκαλύφθη τὸ πρῶτον ἡ ἀνατολικὴ τοῦ ναοῦ πλευρὰ καὶ παρ' αὐτὴν εὑρέθησαν ἡ ὑπ' ἀρ. 7 κεφαλή, τὸ ὑπ' ἀρ. 13 τεμάχιον, τοῦ Δ' πίνακος, κορμὸς γυναικὸς ἐγονατισμένης καὶ πολλὰ τεμάχια ἀνθρωπίνων μορφῶν καὶ σώματος ἵππου. Καταφανὲς δ' ἐγένετό μοι τότε ὅτι τὰ εὑρήματα ταῦτα προήρχοντο ἐξ ἀγαλμάτων παριστανόντων Κενταυρομαχίαν καὶ ἐπικοσμούντων τὸ πάλαι τὸ ἀνατολικὸν τοῦ ναοῦ ἀέτωμα. Ὑπολογίσας δ' ἀκολούθως τὸ μῆκος τοῦ ναοῦ ἔθεσα τοὺς σκαφεῖς πρὸς δυσμὰς κατὰ στίχον, καὶ εὐθύς, ὡς ἀπεκαλύφθη ἡ δυτικὴ τοῦ ναοῦ πλευρά, εὗρον παρ' αὐτὴν κείμενα ὡς ἐκ τοῦ ἀετώματος σχεδὸν κατέπεσαν τὰς ὑπ' ἀρ. 1, 2 καὶ 3 μορφὰς τοῦ Γ'. πίνακος καὶ τὰς ὑπ' ἀρ. 1, 2, 10 καὶ 11 τοῦ Δ'. πίνακος, ἐξ ὧν ἐγένετό μοι δῆλον ὅτι τὸ δυτικὸν ἀέτωμα ἐκοσμεῖτο δι' ἀγαλμάτων εἰκονιζόντων Ἀμαζονομαχίαν, διότι πρὸς τῷ τόπῳ τῆς εὑρέσεως καὶ τὸ μέγεθος τῶν μορφῶν συνεφώνει ταῖς διαστάσεσι τοῦ ἀετώματος, καὶ τὸ ὀπίσθιον αὐτῶν μέρος δὲν ἦτο ἐντελῶς ἐξειργασμένον καὶ ἐνιαχοῦ ὑπῆρχον καὶ ὀπαὶ πρὸς προσάρτησιν αὐτῶν τῷ τοίχῳ τοῦ ναοῦ (τῷ τυμπάνῳ). Δῆλον δ' ἐγένετό μοι πρὸς τούτοις, ὅτι ἐκ τοῦ ἀετώματος τούτου προήρχοντο καὶ ἕτερά τινα ἀγάλματα, ἅτινα εἶχον εὑρεθῆ πολὺ πρότερον παρὰ τὴν θόλον τοῦ Πολυκλείτου, (οἷον π.χ. αἱ ὑπ' ἀρ. 8 καὶ 9 τοῦ Δ' πίνακος καὶ ἕ.), διότι καὶ ταῦτα εἶχον τὴν αὐτὴν ἐργασίαν καὶ τὸ αὐτὸ μέγεθος.

(1) Τὰ σχεδιογραφήματα· ταῦτα ἐγένοντο ὑπὸ τοῦ ζωγράφου κ. Gilleron καὶ ἔχουσι μέγεθος σχετικῶς πρὸς τὰ πρωτότυπα 1:7, πλὴν τῶν ὑπ' ἀρ. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, καὶ 13 τοῦ Δ' πίνακος ὧν τὸ μέγεθος εἶναι 1:4.

(2) Ἐν τοῖς Πρακτικοῖς τοῖς Ἀρχαιολ. Ἑταιρίας τοῦ ἔτους 1883.

Τὰ προκείμενα ἀγάλματα καταπεσόντα ἐκ τῶν ἀετωμάτων τοῦ ναοῦ θὰ ἦσαν ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐκτεθειμένα εἰς τὴν ἐπίδρασιν τῆς ἀτμοσφαίρας καὶ οὕτως οὐ μόνον τὸ φυσικὸν χρῶμα τοῦ μαρμάρου ἐξηφανίσθη ἀλλὰ καὶ ἡ ἐπιφάνεια αὐτοῦ πολὺ ἐβλάβη· ἐπιχωσθέντα δὲ σὺν τῷ χρόνῳ διὰ χώματος ἑνὸς καὶ ἑνὸς καὶ ἡμίσεος μέτρου διεσώθησαν ἀπὸ βεβαίας καταστροφῆς, διότι καὶ ὁ ναὸς τοῦ Ἀσκληπιοῦ μετεβλήθη ἐν τοῖς ὕστερον μεσαιωνικοῖς χρόνοις εἰς ἰδιωτικὴν οἰκίαν καὶ κάμινος μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς θόλου τοῦ Πολυκλείτου πρὸς παραγωγὴν ἀσβέστου κατεσκευάσθη.

Μετὰ τὰ εἰσαγωγικὰ ταῦτα προβαίνομεν εἰς τὴν ἑρμηνείαν τῶν ὑπ' ἐξέτασιν ἀγαλμάτων (1).

ΔΥΤΙΚΟΝ ΑΕΤΩΜΑ.

Ἐκ τοῦ δυτικοῦ ἀετώματος προέρχονται αἱ ἑξῆς μορφαί:

1. *Ἀμαζὼν* ἔφιππος (πίν. Γ'. ἀριθ. 1) διακρινομένη ἐκ τῆς διαθέσεως, ἐκ τοῦ ἱματισμοῦ καὶ ἐκ τῶν ὑποδημάτων. Παρίσταται δὲ κρατοῦσα ἰσχυρῶς διὰ τῆς ἀριστερᾶς τὰ ἡνία σὺν τῇ χαίτῃ τοῦ ἵππου καὶ ἔχουσα τὸν δεξιὸν βραχίονα ἠνωρθωμένον, δι' οὗ προσέβαλλε καταφανῶς πολέμιον κρατοῦσα ἐν τῇ ἄκρᾳ χειρὶ ἀκόντιον. Τοιαύτη δὲ στάσις Ἀμαζόνος εἶνε συνήθης, διότι ὑπάρχει καὶ ἐν τῇ ζωοφόρῳ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀπτέρου Νίκης, ἐν τῇ

(1) Ἅπαντα ταῦτα μετεκομίσθησαν ὑπ' ἐμοῦ εἰς Ἀθήνας καὶ κατετέθησαν ἐν τῷ μουσείῳ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας, ἔνθα ἐξετέθησαν καταλλήλως ὑπὸ τοῦ ἐπιμελητοῦ αὐτοῦ κ. Ἀθανασίου Κουμανούδη, ὑφ' οὗ προσηρμόσθησαν καὶ πολλὰ τῶν τεμαχίων καὶ μάλιστα ἡ πτηνὸν κρατοῦσα ἄκρα δεξιὰ χείρ, ἡ τῷ κορμῷ τῆς Νίκης προσαρμοσθεῖσα.

τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Φιγαλίᾳ καὶ ἐν τῇ τοῦ ἐν Ἁλικαρνασσῷ Μαυσωλείου. Τὰ ἡνία δὲ τοῦ ἵππου ἦσαν χαλκᾶ, ὡς ἐκφαίνεται ἐκ τῶν ἐν τῷ λαιμῷ αὐτοῦ *τριῶν ὀπῶν*, τῶν χρησιμευουσῶν πρὸς προσάρτησιν αὐτῶν.

2. *Ἀμαζὼν* πληγωμένη ἐπὶ τοῦ στήθους ἐν τῇ μεταξὺ τῶν δύο μαστῶν χώρᾳ (πίν. Δ'. ἀριθ. 10) καὶ φέρουσα πρὸς τῷ συνήθει βραχεῖ χιτῶνι περισκελίδας. Εἰς τὰ ὀπίσθια αὐτῆς εἶνε προσκεκολλημένον μέρος τῆς χαίτης ἀνεστραμμένου ἵππου, ἐξ οὗ φαίνεται ὅτι ἐν ᾧ ἐπληγώθη αὕτη ἐφονεύθη καὶ ὁ ἵππος καὶ οὕτω κατέπεσε σὺν αὐτῷ· πολέμιος δὲ θὰ ἔσυρεν αὐτὴν ἐκ τῆς κόμης, ἐν ᾧ θανασίμως οὖσα πληγωμένη ἐστερεῖτο σωματικῆς ἰσχύος, ἵνα ἀποκρούσῃ αὐτὸν καὶ μόνον διὰ τῆς δεξιᾶς ἀνθίστατο μικρόν τι, προσπαθοῦσα νὰ ἀπαλλαγῇ τοῦ ἐχθροῦ.

3-4. Δύο *γυναικεῖαι μορφαὶ* ἔφιπποι (πίν. Γ'. ἀριθ. 2, 3 καὶ 3α), αἵτινες ἵσταντο καταφανῶς ἐν ταῖς γωνίαις τοῦ ἀετώματος. Ἀμφότεραι κάθηνται ἐπιχαρίτως ἐπὶ τοῦ ἵππου, περιπτύσσουσαι τὸν λαιμὸν αὐτοῦ διὰ τῆς μιᾶς τῶν χειρῶν, καὶ φέρουσι ποδήρη πολύπτυχον χιτῶνα καὶ πέπλον. Διαφέρουσιν ὅμως ὡς πρὸς τὴν διάθεσιν τοῦ ἱματισμοῦ. Ἡ ὑπ' ἀρ. 3 μορφὴ φέρει χιτῶνα ἔχοντα βραχείας χειρίδας καὶ ἔχει οὕτω τὸν πέπλον ἐκ τῶν ἔμπροσθεν τοῦ σώματος εἰς τὰ ὄπισθεν διατεταγμένον, ὥστε τὸ μὲν ἓν ἄκρον αὐτοῦ ἔχει ἐπιθέσει ἐπὶ τῶν μηρῶν, ὃ καὶ συγκρατεῖ μάλιστα δι' αὐτῶν, τὸ δὲ ἕτερον ἀνεῖχε διὰ τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς χειρὸς ἐκ τῶν ὄπισθεν τοῦ σώματος ὑπὲρ τὴν κόμην σχηματίζουσα οὕτω εἶδος καλύπτρας (1). Ἡ ὑπ' ἀριθμὸν δὲ 2 μορφὴ τοῦ αὐτοῦ πίνακος φέρει χιτῶνα καταλείποντα γυμνὸν τὸ ἄνω δεξιὸν ἄκρον τοῦ στήθους καὶ ἄλλως ἔχει διατεταγμένον τὸν πέπλον· τὸ μὲν τῶν ἄκρων δηλ. ἔχει ἐπιθέσει ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ ὤμου, τὸ δὲ κρατεῖ ἐπὶ τῶν μηρῶν διὰ τῆς ἄκρας δεξιᾶς χειρός.

Ὅτι αἱ μορφαὶ αὗται ἀνέκειντο ἐν τῷ ἀετώματι, ἡ μὲν ἐν τῇ βορείᾳ αὐτοῦ γωνίᾳ ἡ δὲ ἐν τῇ νοτίᾳ, εἶνε ἀναμφισβήτητον, διότι καὶ ὁ τόπος τῆς εὑρέσεως καὶ αἱ διαστάσεις καὶ τὸ ἀκατέργαστον τῶν ὀπισθίων τοῦ σώματος καὶ μάλιστα τὸ τριγωνικὸν αὐτῶν σχῆμα μαρτυροῦσι τοῦτο. Ἐναργὲς δ' εἶνε ἐξ ἄλλου ὅτι οὔτε Ἀμαζόνες εἶνε οὔτε μετεῖχον τῆς μάχης, διότι ἐν ἀπολύτῳ ἠρεμίᾳ κάθηνται ἐπὶ τῶν ἵππων. Ὁ τρόπος δ' οὗτος καθ' ὃν κάθηνται ἐπὶ τῶν ἵππων, ὁ ἱματισμὸς καὶ ἡ διάθεσις αὐτοῦ, δεικνύουσιν ὅτι εἶνε πιθανῶς *Νηρηΐδες*, αἵτινες περίεργοι πάντοτε οὖσαι ἐξῆλθον τῆς θαλάσσης καὶ κατέλαβον θέσιν ἐν τῷ ἀετώματι ὡς θεαταὶ τῆς μάχης. Οὕτω συνήχθησαν περὶ τὸν θρηνοῦντα ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Πατρόκλου Ἀχιλλέα (Ἰλ. ΙΗ'. στ. 37) καὶ ἐξῆλθον τῆς θαλάσσης, ἵνα ἴδωσι τὸν γάμον τοῦ Νεοπτολέμου καὶ τῆς Ἑρμιόνης (Παυσ. 3, 26, 7)· ὅτι δ' αἱ Νηρηΐδες τοιαύτην ἔχουσι στάσιν καὶ ἱματισμὸν ἐκ πολλῶν μνημείων εἶνε γνωστὸν καὶ μάλιστα ἐκ τῆς ἐπὶ θαλασσίου ταύρου Νηρηΐδος ἐν τῇ περιφήμῳ ἐν τῷ μουσείῳ τοῦ Μονάχου ζωοφόρῳ, τῇ εἰκονιζούσῃ τὴν γαμήλιον πομπὴν τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ἀμφιτρίτης (1). Ἔν τινι δὲ τυρρηνικῷ κατόπτρῳ, δημοσιευθέντι ὑπὸ τοῦ Gerhard (2), εἰκονίζεται Νηρηῒς ἐπὶ θαλασσίου ἵππου (ἱπποκάμπου) ἔχουσα ἀκριβῶς τὴν αὐτὴν στάσιν καὶ τὴν αὐτὴν διάθεσιν τοῦ ἱματισμοῦ, τὴν αὐτὴν δὲ στάσιν καὶ διάθεσιν τοῦ ἱματισμοῦ ἔχει καὶ ἑτέρα μορφὴ ἔν τινι κατόπτρῳ τοῦ μουσείου τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας (3), ἥτις πρὸς τούτοις ἐπιβέβηκεν οὐχὶ θαλασσίου ἀλλὰ γηίνου ἵππου, εἶνε δηλ. ὅλως παρεμφερὴς τῇ προκειμένῃ ὑπ' ἀρ. 3 μορφῇ. Δὲν πρέπει δὲ νὰ νομίζωμεν ὅτι αἱ Νηρηΐδες παρίσταντο πάντοτε ἐπιβαίνουσαι θαλασσίων καὶ οὐδέποτε γηίνων ἵππων, διότι αὐτὸς ὁ τῆς θαλάσσης θεὸς Ποσειδῶν ἐπιβαίνει γηίνων ταύρων καὶ ὀχεῖται δι' ἅρματος συρομένου ὑπὸ γηίνων ἵππων (4). Ἐν τῇ λάρνακι δὲ τοῦ Κυψέλου εἰκο-

(1) Ἐν τοῖς εὑρεθεῖσι τεμαχίοις ὑπάρχει ἄκρα ἀριστερὰ χεὶρ κρατοῦσα τεμάχιον ἱματίου· ἀνήκει δ' αὕτη βεβαίως εἰς τὴν προκειμένην μορφήν, δὲν προσαρμόζει ὅμως, ἅτε ἐλλείποντος ἱκανοῦ μέρους τοῦ πήχεως.

(1) *Overbeck*, Atlas zu der Kunstmythologie, Tafel XIII.

(2) Etruskische Spiegel. πίν. 283.

(3) Τὸ κάτοπτρον τοῦτο ἐδημοσιεύθη μετὰ εἰκόνος ἐν τῷ Παρνασσῷ (1877, σ. 40) ὑπὸ τοῦ Κ. Μυλωνᾶ.

(4) Πρβλ. Müller Hand d. Arch. § 354-356. Preller Gr. Myth. I σελ. 446 καὶ 465. Παυσ. 1, 2, 4. Müller-Wieseler. D A K II. N° 78, 78α, 85.

νίζοντο αὐταὶ αἱ Νηρηΐδες ἐπὶ ἁρμάτων συρομένων ὑπὸ *πτερωτῶν ἵππων* (*Παυσ.* 5, 19, 8). Ἄλλως ὁ σχηματισμὸς τῶν ἵππων ἐν ταῖς προκειμέναις μορφαῖς ἔχει τι τὸ παράδοξον, διότι καὶ τὸ σῶμα εἶνε σχετικῶς βραχὺ καὶ οἱονεὶ πεπιεσμένον καὶ οἱ ὀπίσθιοι πόδες ἐλλείπουσι. Καὶ ὅμως, ἂν ἤθελεν ὁ καλλιτέχνης νὰ πληρώσῃ καταλλήλως τὰς γωνίας τοῦ ἀετώματος, ἐδύνατο νὰ θέσῃ ἐν αὐταῖς κατακεκλιμένας τινὰς ἢ πληγωμένας καὶ θνησκούσας μορφάς, οὐχὶ ἐφίππους, διότι οὕτω θὰ ἠναγκάζετο νὰ παραμορφώσῃ αὐτάς, ἵνα λάβωσι τὸ ἀπαιτούμενον τριγωνικὸν σχῆμα. Ἀφ᾽ οὗ δ᾽ ἔπραξε τοῦτο, θὰ εἶχεν ἰσχυρόν τινα λόγον, θὰ παρέστησε δηλ. τοιαύτας μορφάς, εἰς ἃς ἐδύνατο νὰ δώσῃ τὸ πρὸς πλήρωσιν τοῦ χώρου ἀπαιτούμενον σχῆμα, χωρὶς νὰ προσκρούσῃ εἰς τὸν χαρακτῆρα τῆς πλαστικῆς τέχνης καὶ εἰς τὴν καλιλογικὴν αἰσθητικὴν δύναμιν τοῦ θεατοῦ. Ταῦτα δὲ πάντα ἐξηγοῦνται κάλλιστα διὰ τῆς ὑποθέσεως ὅτι αἱ προκείμεναι μορφαὶ παριστῶσι *Νηρηΐδας ἀνερχομένας ἐκ τῶν κυμάτων τῆς θαλάσσης* οὕτως, ὥστε τὰ ὀπίσθια ἄκρα τῶν καλπαζόντων ἵππων εἶνε ἔτι ἐν τῷ ὕδατι.

Ἐν τῇ ὑπ᾽ ἀριθμὸν 2 πίν. Γ′ μορφῇ εἶνε γεγλυμμένος οἱονεὶ αὔλακές τινες ἐν τῷ ὑπὸ τὴν κοιλίαν τοῦ ἵππου ἄκρῳ τῆς βάσεως. Μήπως εἰκονίζονται διὰ τούτων τὰ κύματα τῆς θαλάσσης; Ἄλλως ἡ τοιαύτη ἐργασία τῆς βάσεως εἶνέ μοι ἀνεξήγητος.

5. *Κεφαλὴ Ἀμαζόνος* (πίν. Δ′. ἀριθ. 1), ἥτις θὰ ἔφερε χαλκῆν περικεφαλαίαν, ὡς ἐκφαίνεται ἐκ τῶν ἐν τῇ κόμῃ πρὸς προσάρτησιν αὐτῆς χρησιμευουσῶν ὀπῶν καὶ ἐκ τοῦ ὅλως ἀκατεργάστου ἄνω μέρους τοῦ κρανίου· ἦτο δὲ πρὸς δεξιὰν ἐστραμμένη, διότι τὸ δεξιὸν τοῦ προσώπου μέρος εἶνε ἀκατέργαστον.

6. Τὸ ἀνώτερον μέρος κεφαλῆς *Ἀμαζόνος*. (πίν. Δ′. ἀριθ. 5).

7. *Κεφαλὴ γυναικεία* (πίν. Δ′. ἀριθ. 2). Ἡ κεφαλὴ αὕτη εὑρέθη οὐχὶ παρὰ τὴν δυτικὴν τοῦ ναοῦ πλευράν, ὡς τὰ ἤδη περιγραφέντα εὑρήματα, ἀλλὰ 4 μέτρα πρὸς δυσμὰς αὐτῆς· φαίνεταί μοι δὲ ὅτι δὲν εἶνε κεφαλὴ Ἀμαζόνος, διότι διαφέρει καθ᾽ ὁλοκληρίαν τῆς ὑπ᾽ ἀρ. 1 μορφῆς ὡς πρὸς τὰ χαρακτηριστικὰ αὐτῆς καὶ τὴν ἐν τῷ προσώπῳ δεδηλωμένην ἔκφρασιν. Προθύμως θὰ ἐξελάμβανον αὐτὴν μᾶλλον ὡς κεφαλὴν Νηρηΐδος.

8. *Κεφαλὴ* θνησκούσης μορφῆς (πίν. Δ′. ἀριθ. 4) ὡς ἐκφαίνεται ἐκ τῆς ὅλης ἐκφράσεως καὶ μάλιστα ἐκ τῶν ἡμικεκλεισμένων ὀφθαλμῶν καὶ τῶν ἀνεσπασμένων χειλέων. Ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς ἐργασίας ὁμοιάζει αὕτη τῇ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἀριθμῷ, δυσχερῶς ὅμως δύναταί τις νὰ διακρίνῃ, ἂν ἦνε κεφαλὴ γυναικὸς ἢ μᾶλλον νεανίου.

9. *Κεφαλὴ ἵππου Ἀμαζόνος* (πίν. Δ′. ἀριθ. 5 καὶ 6), ἥτις δυνατὸν νὰ ἀνήκει εἰς τὸ ὑπ᾽ ἀρ. 1 πίν. Γ′ σύμπλεγμα ὡς ἐκ τῶν διαστάσεων, ἐκ τῶν ἐν αὐτῇ ὀπῶν, ἐκ τῆς ἐργασίας καὶ ἐκ τῆς αὐτῆς φθορᾶς τοῦ μαρμάρου φαίνεται (1).

10. Τὸ κατώτερον μέρος τοῦ σώματος *Ἀμαζόνος* (πίν. Δ′. ἀριθ. 11) ἐπὶ τῶν γονάτων καθημένης καὶ διὰ τῶν δακτύλων τῶν ποδῶν στηριζομένης ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καὶ οὕτω καταφανῶς ἀμυνομένης κατὰ ἐπικειμένου πολεμίου. Εἰς τὸ ἀριστερὸν τοῦ σώματος μέρος σώζεται τεμάχιον τῆς ἀσπίδος.

11. Τὸ ἄνω μέρος τοῦ κορμοῦ *πτερωτῆς Νίκης* (πίν. Δ′. ἀριθ. 8 καὶ 9) κρατούσης ἐν τῇ δεξιᾷ ἄκρᾳ χειρὶ πτηνόν τι καὶ φερούσης χιτῶνα καὶ πέπλον.

Ἡ Νίκη αὕτη εὑρέθη οὐχὶ σὺν ταῖς περιγραφείσαις μορφαῖς, ἀλλ᾽ ἦτο ἐντετειχισμένη ἐν μεταγενεστέρῳ τοίχῳ πρὸς νότον τῆς θόλου τοῦ Πολυκλείτου, εὑρέθη δηλ. εἰς ἀπόστασιν 25 περίπου μέτρων νοτιοδυτικῶς τῆς δυτικῆς τοῦ ναοῦ πλευρᾶς. Εἶνε δὲ ἀναμφισβήτητον ὅτι προέρχεται ἐκ τῶν ἀετωμάτων τοῦ ναοῦ, τὸ μὲν ἐκ τοῦ ἀκατεργάστου τοῦ ὀπισθίου μέρους καὶ ἐκ μεγάλης ὀπῆς χρησιμευούσης πρὸς προσάρτησιν αὐτῆς τῷ τοίχῳ, τὸ δὲ ἐκ τοῦ τρόπου τῆς ἐργασίας καὶ ἐκ τῶν διαστάσεων. Κατὰ τὸν τόπον δὲ τῆς εὑρέσεως ἀνήκει μᾶλλον εἰς τὸ δυτικὸν ἢ εἰς τὸ ἀνατολικὸν ἀέτωμα, ἅτε πλησιέστερον ἐκείνου εὑρεθεῖσα.

(1) Ἡ κεφαλὴ αὕτη εἶχεν εὑρεθῇ πρὸ τῶν ἡμετέρων ἀνασκαφῶν, ὅτε οἱ κάτοικοι τοῦ Λιγουριοῦ ἔσκαψαν κρυφίως ἐν τῷ ἱερῷ πλησίον τοῦ νῦν ἀποκαλυφθέντος ναοῦ καὶ ὑπέστη φθορὰν καὶ ἐκ πυρκαϊᾶς, ὡς φαίνεται. Ἠγόρασα δ᾽ αὐτὴν ἐσχάτως διὰ τὴν Ἀρχαιολογικὴν Ἑταιρίαν παρὰ τοῦ εὑρόντος χωρικοῦ ἀντὶ δραχμῶν 15.

Τὰ κατὰ τοὺς ὤμους ἄκρα τῶν πτερύγων εἶνε ἀποκεκομμένα οὕτως, ὥστε ἀποτελοῦσι μετὰ τῆς ἄνω ἐπιφανείας τῶν ὤμων τὸ αὐτὸ σχεδὸν ὁριζόντιον ἐπίπεδον. Τοῦτο δὲ θὰ ἐγένετο δι' ἔλλειψιν χώρου, θὰ παρεμπόδιζε δηλ. ἐνταῦθα τὴν ἐν τῷ φυσικῷ σχήματι διάπλασιν τῶν πτερύγων ἡ προεξέχουσα πλὰξ τοῦ γείσου. Ἐκ τούτου δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν ὅτι δὲν ἦτο ὁλόκληρος ἡ Νίκη ἐντὸς τοῦ τριγωνικοῦ χώρου, ἀλλ' ἡ κεφαλὴ αὐτῆς ἐξεῖχε τοῦ γείσου τοῦ ἀετώματος· παρίστατο ἄρα τὴν στιγμὴν ἐκείνην, καθ' ἣν κατελθοῦσα ἐξ οὐρανοῦ κατελάμβανε θέσιν ἐν τῷ ἀετώματι, ἐν ἐξέχοντί τινι μέρει αὐτοῦ.

Ὡς πρὸς τὸ πτηνὸν δὲ ὅπερ κρατεῖ ἐν τῇ δεξιᾷ χειρί, παρατηρητέον ὅτι μόνον ἐν τῇ Νίκῃ τοῦ Παιωνίου, ἐφ' ὅσον γνωρίζω, παρίσταται ἡ Νίκη μετὰ πτηνοῦ· ἀλλ' ὡς πρὸς τὴν παράστασιν ἐκείνην πιθανῶς πως ἐλέχθη ὅτι διὰ τοῦ πτηνοῦ ἠθέλησεν ὁ Παιώνιος νὰ δηλώσῃ τὴν πτῆσιν, ἐν ᾗ παρίστα τὴν θεάν, ἐν τῇ προκειμένῃ ὅμως περιπτώσει ὁ λόγος οὗτος φαίνεται ἧττον πιθανός, διότι ἡ ἡμετέρα Νίκη δὲν ἵπτατο πλέον εἰς τὰ αἰθέρια ὕψη, ἀλλὰ κατελάμβανε θέσιν ἐν τῷ ἀετώματι. Ἴσως τὸ πτηνὸν εἶνε ἄγνωστον ἡμῖν μέχρι τοῦδε σύμβολον τῆς Νίκης· καὶ θὰ ἦτο κατάλληλον ὄντως σύμβολον τῆς ἀδιαλείπτως ἱπταμένης καὶ ἐν κινήσει διατελούσης θεᾶς.

12. Τὸ ἄνω μέρος τοῦ κορμοῦ γυμνοῦ *ἀνδρὸς* (πίν. Δ'. ἀριθ. 12), πολεμιστοῦ ὡς φαίνεται. Εὑρέθη καὶ τοῦτο ἐν τῷ αὐτῷ τοίχῳ ἐντετειχισμένον, ἐν ᾧ καὶ ἡ Νίκη.

Ἐν τῷ αὐτῷ τοίχῳ εὑρέθησαν πρὸς τούτοις ἐντετειχισμένα *κεφαλὴ γυναικεία* παρεμφερὴς τὴν μορφὴν τῇ ὑπ' ἀριθμὸν 1 τοῦ Δ' πίνακος, ἀναμφιβόλως κεφαλὴ Ἀμαζόνος καὶ αὕτη, καὶ ἄλλα τινὰ τεμάχια, ἅτινα, ὡς φαίνεται προέρχονται καὶ ταῦτα ἐκ τῶν ἀετωμάτων τοῦ ναοῦ (1)

ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΝ ΑΕΤΩΜΑ.

Παρὰ τὴν ἀνατολικὴν τοῦ ναοῦ πλευρὰν εὑρέθησαν καὶ ἐκ τοῦ ἀετώματος ἀναμφιβόλως προέρχονται τὰ ἑξῆς:

1. Κορμὸς ἐγονατισμένης γυναικός (1).

2. Κεφαλὴ πωγωνοφόρου ἀνδρὸς (πίν. Δ'. ἀριθ. 7), *Κενταύρου* καταφανῶς, ἣν πολέμιος κρατεῖ ἡρπαγμένην ἀπὸ τῆς κόμης, ὁμοιάζουσα ὡς πρὸς τὴν ἔκφρασιν καὶ τὴν μορφὴν κεφαλῇ Κενταύρου ἔν τινι τῶν μετοπῶν τοῦ Παρθενῶνος (2).

3. Ἄκρα *δεξιὰ χεὶρ* κρατοῦσα πρᾶγμά τι (πίν. Δ'. ἀριθ. 13), εἴδωλον θεότητός τινος ὡς φαίνεται. Κατ' ἀκολουθίαν, ἀποβλέποντες εἰς τὴν ζωοφόρον τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Φιγαλίᾳ, ἐν ᾗ Λαπιθὶς φεύγουσα Κένταυρον κρατεῖ εἰς τὴν δεξιὰν ἀγκάλην τὸ εἴδωλον θεᾶς, οἱονεὶ ἔλεος παρ' αὐτῆς καὶ δι' αὐτῆς αἰτουμένη, δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν ὅτι καὶ τὸ προκείμενον τεμάχιον ἐκ τοιαύτης τινὸς κατανυκτικῆς παραστάσεως προέρχεται.

Ἔτι δὲ εὑρέθησαν πολλὰ τεμάχια, ὧν σπουδαιότερα εἶνε τὰ ἑξῆς: τεμάχιον γυναικείας κεφαλῆς, τὸ μέτωπον δηλ. μετὰ τοῦ ἀριστεροῦ ὀφθαλμοῦ, ἕτερον τεμάχιον, ἤτοι τὸ μέσον τοῦ κρανίου μετὰ τοῦ μετώπου καὶ τῶν δύο ὀφθαλμῶν, τὸ κατώτερον μέρος τοῦ σώματος ὀκλάζοντος χλαμυδοφόρου ἀνδρὸς ἐπὶ τῶν ὀνύχων τῶν ποδῶν στηριζομένου, ἄκρα δεξιὰ χεὶρ ἔχουσα ἑτέραν ἡρπαγμένην ἀπὸ τοῦ βραχίονος κ. ἕ.

Ἐξ ὅλων δὲ τούτων κατάδηλον γίνεται ὅτι ἐν τῷ ἀνατολικῷ ἀετώματι εἰκονίζετο Κενταυρομαχία. Εἰκότως δ' ἡ Κενταυρομαχία κατεῖχε τὸ τιμιώτερον τῶν ἀετωμάτων τοῦ ναοῦ, διότι ἱκανὴν εἶχεν αὕτη σχέσιν πρὸς τὸν λατρευόμενον θεόν, ἅτε τοῦ Ἀσκληπιοῦ διδαχθέντος τὴν ἰατρικὴν τέχνην παρὰ τοῦ Κενταύρου Χείρωνος.

ΤΡΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.

Καίτοι τὰ περιγραφέντα ἀγάλματα εἶνε συντετριμμένα καὶ τὸ μάρμαρον πολλαχῶς ἐφθαρμένον, εὐκόλως ὅμως ἐνορᾷ τις ἐν αὐτοῖς ἐκ πρώτης ὄψεως ἔργα τῆς ὑψίστης ἀκμῆς τῆς ἑλληνικῆς τέχνης. Θαυμασία εἶνε ἡ πλαστικὴ διάπλασις τῶν μορφῶν,

(1) Ἡ κεφαλὴ καὶ τὰ εὑρήματα ταῦτα δημοσιευθήσονται ἐν τῇ Ἐφημερίδι ταύτῃ προσεχῶς.

(1) Οὗτος κεῖται εἰσέτι ἐν Ἐπιδαύρῳ.

(2) Βλέπε Adolf Michaelis Parthenon πίν. 3. II.

μάλιστα ἡ τῆς Νίκης καὶ ἡ τοῦ θυμοειδοῦς ἵππου τῆς Ἀμαζόνος, εἰ καὶ τὸ μέγεθος τοῦ ἵππου τούτου φαίνεταί μοι μεῖζον τοῦ δέοντος σχετικῶς πρὸς τὴν ἐπιβαίνουσαν αὐτοῦ μορφήν, ἐξαίρετος εἶνε ἡ στάσις καὶ ἡ διάθεσις τῶν μορφῶν, ἐπιτυχεστάτη ἡ ἔκφρασις ἐν ταῖς κεφαλαῖς, ὁ ἀνδρικὸς δηλ. καὶ οὕτως εἰπεῖν ἀθλητικὸς χαρακτὴρ ἐν τῇ κεφαλῇ τῆς Ἀμαζόνος (πίν. Δ΄. ἀριθ. 1), ἡ μελαγχολία καὶ οἱονεὶ ῥεμβασμὸς ἐν τῇ ὑπ' ἀριθμὸν 2 τοῦ Δ΄. πίνακος γυναικείᾳ κεφαλῇ, ἡ τοῦ θανάτου ἀγωνία ἐν τῇ ὑπ' ἀριθμὸν 4 τοῦ αὐτοῦ πίνακος καὶ τὸ ἰσχυρὸν πάθος ἐν τῇ τοῦ στενάζοντος Κενταύρου, καὶ τέλος χαριεστάτη εἶνε ἡ διάταξις καὶ πτύχωσις τοῦ ἱματισμοῦ, μάλιστα ἐν ἑκατέρᾳ τῶν Νηρηΐδων καὶ ἐν τῇ Νίκῃ, ἀναπολοῦσα ἡμῖν ἰδίως τὰ ἐκ τοῦ θωρακείου τοῦ ναοῦ τῆς Ἀπτέρου Νίκης ἀνάγλυφα. Ἐκ τῶν γνωρισμάτων δὲ τούτων ὁρμώμενοι δυνάμεθα νὰ ἀναγάγωμεν τὰ ὑπ' ἐξέτασιν ἔργα εἰς τοὺς πρώτους χρόνους τῆς Δ΄. ἑκατονταετηρίδος, εἰς τὴν ἐποχὴν δηλ. ἐκείνην καθ' ἣν ἡ τέχνη ἐτρέπετο εἰς τὴν παράστασιν ψυχικῶν κατ' ἐξοχὴν παθημάτων καὶ ἐγένετο χαριεστέρα ὡς πρὸς τὴν διάθεσιν τοῦ ἱματισμοῦ καὶ διάπλασιν τῶν μορφῶν. Ταῦτα δὲ τὰ γνωρίσματα, ἡ διάθεσις τῶν μορφῶν καὶ τὸ ἐλατήριον, ὧν ἀνάλογα ὑπάρχουσιν, ὡς ἀνωτέρω ἐλέχθη, ἐν τοῖς ἔργοις τοῦ Παρθενῶνος, τοῦ ναοῦ τῆς Ἀπτέρου Νίκης καὶ μάλιστα τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Φιγαλίᾳ, καὶ ἔτι τὸ ὑποκείμενον τῶν παραστάσεων, ταῦτα πάντα πείθουσιν ἡμᾶς νὰ ἀποδώσωμεν τὰ προκείμενα ἔργα εἰς τὴν ἀπὸ τοῦ Φειδίου ὁρμηθεῖσαν Ἀττικὴν σχολήν. Δὲν ἐξετελέσθησαν δ' αὐτὰ ὑπὸ ἑνὸς τεχνίτου ἀλλ' ὑπὸ πολλῶν, διότι διαφορὰ ὑπάρχει ἐν τῇ ἐκτελέσει. Ἐν τῇ πτυχώσει λ. χ. τοῦ χιτῶνος τῆς Ἀμαζόνος ὑπάρχουσι σκληρότητές τινες, ἐν ᾧ ἡ πτύχωσις τοῦ ἱματισμοῦ τῶν Νηρηΐδων εἶνε ὅλος ἄμεμπτος, ἡ ὑπ' ἀριθμὸν 1 πίν. Δ΄. κεφαλὴ ἔχει τι τὸ αὐστηρὸν ἐν ταῖς μορφαῖς καὶ οὐχὶ ἐπιμελῆ τὴν ἐξεργασίαν, ἐν ᾧ διάφορος ὅλως εἶνε ἡ ὑπ' ἀριθμὸν 2 τοῦ αὐτοῦ πίνακος γυναικεία κεφαλή, κτλ. Ἀλλ' εἷς ἐσχεδιογράφησε βεβαίως αὐτὰ μετασχὼν καὶ τῆς ἐκτελέσεως, καὶ οὗτος φαίνεται ὢν Θρασυμήδης ὁ Πάριος, διότι ἀφ' οὗ οὗτος ἐποίησε τὸ ἐν τῷ ναῷ χρυσελεφάντινον ἄγαλμα τοῦ Ἀσκληπιοῦ (*Παυσ.* 2, 27, 2) αὐτὸς οὗτος θὰ ἔσχεν ὁπωσδήποτε καὶ τὴν ἐποπτείαν ἐπὶ τῶν πρὸς ἐπικόσμησιν τῶν ἀετωμάτων τοῦ ναοῦ ἐκτελουμένων πλαστικῶν ἔργων.

Οὕτω προέβημεν εἰς ἱκανὰς εἰκασίας ὡς πρὸς τὴν ἀρχαιολογικὴν ἑρμηνείαν τῶν προκειμένων ἔργων. Αἱ εἰκασίαι δ' αὗται συμφωνοῦσι καὶ κρατύνουσιν ἀλλήλας. Ὁ ναὸς ᾠκοδομεῖτο, ὡς εἴπομεν, μετὰ τὸν Παρθενῶνα καὶ θὰ ἐπερατώθη ἀρχιτεκτονικῶς ἐν τοῖς μεταξὺ τῆς Ε΄. καὶ Δ΄. ἑκατονταετηρίδος χρόνοις, ἀλλ' εἰς τὴν ἐποχὴν ταύτην ἀνάγει ἡμᾶς καὶ ὁ τρόπος τῆς ἐργασίας τῶν ὑπ' ἐξέτασιν ἔργων. Τὰ ἔργα ταῦτα φαίνονται προϊόντα τῆς ἀπὸ τοῦ Φειδίου ὁρμηθείσης Ἀττικῆς σχολῆς, ἀλλ' ὁ Θρασυμήδης ἀνῆκε κατὰ μεγίστην πιθανότητα εἰς τὴν σχολὴν ταύτην (Brunn Gesch. d. gr. Künstler I σ. 246), ἀφ' οὗ τὸ ὑπ' αὐτοῦ ποιηθὲν χρυσελεφάντινον ἄγαλμα τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἦτο τοσοῦτον παρεμφερὲς τοῖς ἔργοις τοῦ Φειδίου, ὥστε μεταγενέστεροι συγγραφεῖς, οἷον ὁ Ἀθηναγόρας. ἀπέδιδον αὐτὸ τῷ Φειδίᾳ.

Π. ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ.

ΣΚΥΦΟΙ ΒΟΙΩΤΙΚΟΙ ΔΥΟ

(Ὅρα πίν. 5).

Ἐν τῷ Ε΄. πίνακι ἀπεικονίζονται ἔκτυποι παραστάσεις σκύφων δύο πηλίνων, προερχομένων ἐκ Τανάγρας τῆς Βοιωτίας καὶ ἀγορασθέντων οὐ πρὸ πολλοῦ ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας. Εἶναι

ἀμφότεροι τοῦ εἴδους ἐκείνου τῶν μελαμβαφῶν ἢ μᾶλλον εἰπεῖν καστανοχρόων ἀγγείων, τὰ ὁποῖα δὲν ἔχουσι τὴν λειότητα καὶ στιλπνότητα ἐπιφανείας τῶν ἐζωγραφημένων. Περιῆλθον δὲ εἰς ἡμᾶς ὄχι ἐν καλῇ καταστάσει. Ὁ μὲν πρῶτος σκύφος πλὴν τοῦ ὅτι τεθραυσμένος ὢν εἰς πλείονα τεμάχια συνεκολλήθη, ἔχει καὶ χάσματα, ἔπαθε δὲ καὶ ἀποτριβὰς τῆς ἐπιφανείας, τοῦ δὲ ἑτέρου ἐξ ἀρχῆς δὲν εἶχεν ἐπιτύχῃ ἡ ἀπὸ τῆς μήτρας ἐκτύπωσις, καὶ ἐξογκώματα δέ τινα καὶ αὐλακώματα κύκλῳ εὐθύγραμμα, ὡσὰν ζωνάρια, ἀπέμειναν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας του, τὴν ὄχι ἐπιμελῆ ἐνέργειαν τοῦ κεραμευτικοῦ τροχοῦ ἐμφαίνοντα, ἐξ ὧν οὐ μετρίως συγχέεται ἡ παράστασις.

Σκύφους μετ' ἐκτύπων σπειροειδῶν καὶ φυλλωδῶν κοσμημάτων, πρὸς δὲ τούτοις καὶ στεφάνων καὶ προσωπείων καὶ λυχνούχων καὶ μικρῶν τινῶν κατὰ μόνας μορφῶν, οἷον Ἀθηνᾶς, πτερωτῶν Νικῶν ἢ Ἐρωτύλων, Τριτώνων, Σατύρων, τράγων ἑκατέρωθεν ἀγγείου, ἢ καὶ συμπλεγμάτων τινῶν μικρῶν, συνισταμένων ἐκ δύο ἢ τὸ πολὺ τριῶν μορφῶν, *ἐπαναλαμβανομένων δὲ τῶν αὐτῶν πλεονάκις* περὶ τὴν κοιλίαν τοῦ ἀγγείου· σκύφους, λέγομεν, τοιούτους ἔχει ὄχι ὀλίγους ἡ συλλογὴ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας, καθὼς καὶ ἄλλα Μουσεῖα τῆς Εὐρώπης. Προῆλθον δ' οἱ πλεῖστοι τῶν τῆς Ἑταιρίας ἐκ τάφων τῆς Ταναγραϊκῆς, τῆς Μεγαρίδος, ἀλλὰ καὶ τῆς Ἀττικῆς, εἷς δὲ εἶναι καταγεγραμμένος ἐν τοῖς καταλόγοις ὡς ἐκ Σύρου καὶ ἄλλος ὡς ἐξ Ἐπιδαύρου τῆς Λιμηρᾶς, ὥστε φαίνεται, ὅτι πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος εὑρίσκονται (1). Ἀλλ' οἱ δύο σήμερον ἐκδιδόμενοι σκύφοι, ἐνῷ ὑπάγονται καθ' ὅλου εἰπεῖν εἰς τὸ εἰρημένον εἶδος, θεωρητέοι ὅμως, καθ' ὅσον ἠξεύρω, καὶ ὡς ὅλως καινοφανεῖς, διὰ τὸ ἑξῆς αὐτῶν ἰδίωμα· αἱ παραστάσεις των *δὲν εἶναι ἐκ τῶν ἐπαναλαμβανομένων πλεονάκις* περὶ τὴν κοιλίαν τοῦ ἀγγείου, πρὸς πλήρωσιν ἁπλῶς τοῦ χώρου, *οὔτε εἶναι καθολικαί τινες τοῦ βίου πράξεις*, οἷον θυσίαι ἢ σπονδαὶ ἢ τελεταὶ ἢ ἀγῶνες, μάχαι κττ., ἀλλὰ δεικνύουσιν ἡμῖν ὑποθέσεις ὡρισμένας ἐκ τῆς τῶν ἡρώων μυθολογίας εἰλημμένας (1), καί, ὅπερ τὸ κυριώτερον, ἔχουσιν ἐπιγραφὰς ἐκτύπους, αἵτινες οὐ μόνον τὰ δρῶντα πρόσωπα ἢ ἐνίοτε καὶ σκεύη καὶ ὄργανα καὶ ἐπιφωνήματά τινα δηλοῦσιν, ὡς ἐν τοῖς ἐζωγραφημένοις ἀγγείοις, ἀλλὰ καὶ ἐκτενῶς ἐν πεζῷ λόγῳ ἀφηγοῦνται τὴν ὅλην ὑπόθεσιν τῆς παραστάσεως, εἶναι δηλαδὴ ὅμοιαί πως ταῖς ἐπὶ τῶν γνωστῶν ἐκείνων ἐκ λίθου ἢ γύψου πινάκων, τοῦ Ἰλιακοῦ, λέγω, (tabula Iliaca) καὶ τοῦ τῶν Ἡρακλέους πράξεων καὶ ἄλλων, ποιηθέντων, ὡς φαίνεται, πρὸς διδασκαλίαν τῆς νεολαίας· (ἴδε CIG. ἀρ. 5984 καὶ 6125 κ.ἑξ. καὶ ἰδίως τὸ καλὸν βιβλίον τοῦ O. Jahn, Griechische Bilderchroniken. Bonn, 1873.) μόνον ὅτι ἐκεῖνοι μὲν οἱ πίνακες ἔχουσιν ἔκτασιν πολλήν, εἰκονικήν τε καὶ ἐπιγραφικήν, τὰ ἀγγεῖα δὲ ταῦτα τὰ ἡμέτερα ὀλιγωτέραν. Ὅμως δὲ παρατηρῶ, ὅτι οἱ τεχνῖται οἱ ταῦτα τὰ καινοφανῆ ἀγγεῖα ποιήσαντες, εἴτε εἶναι παλαιότεροι, ὅπερ πιθανώτερον, εἴτε νεώτεροι τῶν ποιησάντων τὰ ἔχοντα τὰς κατ' ἐπανάληψιν παραστάσεις, δὲν ἀφίστανται ὅλως τοῦ τρόπου ἐκείνου· διότι καὶ ἐν τούτοις φαίνεται μία τοὐλάχιστον ἐπανάληψις ἢ ἀντιστοιχία, ἐν μὲν τῷ πρώτῳ σκύφῳ πάνυ σαφῶς ἡ δευτέρα περιτείχιστος πόλις αἱ *Ἀθῆναι*, μετὰ τὴν πρώτην, τὴν *Κόρινθον*, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ οὐχὶ τόσον σαφῶς ὁ κοφινοειδὴς ἐκεῖνος ὄγκος, ὅστις εἶναι ἢ ναός, ἢ ἴσως ἡ πόλις Ἴλιον, ἀντιστοιχῶν, ὡς νομίζω, τῷ προηγηθέντι *βωμῷ*, τῷ διὰ γραμμάτων δεδηλωμένῳ. Ἀλλ' ἀρκοῦσι ταῦτα (ἃ καὶ προληπτικῶς πως εἴπομεν) πρὸς χαρακτηρισμὸν γενικὸν τῆς τεχνοτροπίας τῶν παραστάσεων· ἔλθωμεν καὶ ἐπ' αὐτὰς ταύτας.

Προηγείσθω δὲ ἡ δεικνύουσα παλαιότερον μῦθον, ἡ ἐπὶ τοῦ πρώτου σκύφου. Ὅτι ἐδῶ εἶναι ἐκτεθειμένη ἡ ὑπὸ Θησέως, ἔχοντος σύμμαχον τὸν Πειρίθουν, ἁρπαγὴ τῆς Ἑλένης, δηλοῦσιν αὐτὰ τὰ ἐπὶ τοῦ ἀγγείου γράμματα. Δύο δὲ ἔχομεν ἐνώπιον

(1) Τινὲς τῶν ἀρχαιολόγων τὰ τοιαῦτα ἀγγεῖα ἐκάλεσαν Μεγαρικά, ἄλλοι ἄλλως. Πολλὰς αὐτῶν εἰκόνας ἴδε ἐν Benndorf, Griech. u. sic. Vasenb. πίν. 59-61.

(1) Μυθολογικὰς παραστάσεις ὡρισμένας ἔχουσιν ἐκτύπως καί τινα μεγάλα ἐκ Κρήτης συνήθως προερχόμενα ἀγγεῖα· ἀλλ' ἐν ἐκείνοις πρῶτον μὲν ἐπαναλαμβάνεται ἡ παράστασις, (οἷον ὁ Ἡρακλῆς προσμαχόμενος τῇ Λερναίᾳ ὕδρᾳ, ἐπί τινος τῶν τῆς ἀρχαιολ. Ἑταιρίας ἀγγείων)· ἔπειτα δὲ καὶ ἡ τέχνη των ἀλλοία, καθ' ὅσον ἐπικεκολλημένα τῇ κοιλίᾳ τοῦ ἀγγείου τεμάχια πηλοῦ εἶναι τὰ ἔχοντα τὴν ἔκτυπον παράστασιν, τῆς λοιπῆς ἐπιφανείας οὔσης ῥαβδωτῆς ἢ λείας. Ἴδε Birch, ancient pottery, ἔκδ. τοῦ 1873, σελ. 165.

ἡμῶν σκηνάς, οὕτως εἰπεῖν, τῆς μιᾶς πράξεως. Καὶ περὶ μὲν τῆς προτέρας οὐδενὸς λόγου εἶναι χρεία. Τί δ' ἐν τῇ δευτέρᾳ παριστάνεται, καὶ ἂν τὰ τρία καὶ ταύτης πρόσωπα εἶναι τὰ αὐτὰ τοῖς ἐν τῇ προτέρᾳ καὶ τί κυρίως ποιοῦσιν ἐν ᾗ θέσει ἵστανται καὶ ὡς ἵστανται, τοῦτο ἀμφίβολον καὶ ζητήσιμον. Ἀφοῦ ὁρμηθέντες οἱ τρεῖς ἐκ Σπάρτης, τῆς ἔξω τῆς εἰκόνος, διέβησαν διὰ Κορίνθου, τῆς δεδηλωμένης γράμμασι καὶ ἐπλησίασαν ταῖς Ἀθήναις, ταῖς ἐπίσης δεδηλωμέναις, ἐπέζευσαν τάχα ἐκ τοῦ ἅρματος καὶ ἵστανται νῦν ἥσυχοι περιπτυσσόμενοι καὶ πρὸς ἀλλήλους διαλεγόμενοι; ἀλλὰ ψυχρόν πως μοὶ φαίνεται τοῦτο νὰ ὑποτεθῇ καὶ οὐδὲ πάνυ συνᾷδον τῇ κεκινημένῃ στάσει τῶν δύο συμπεπλεγμένων μορφῶν, τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικός. Ἡ περιπτύσσεται ἴσως ἐδῶ ὁ Θησεὺς ὄχι τὴν Ἑλένην, ἀλλὰ τὴν μητέρα του Αἴθραν; Ἀλλ' ἡ ἐπὶ τῆς γυναικὸς ἐπιγραφὴ δὲν λέγει τοῦτο τὸ ὄνομα. Ἄλλο τι ἐκεῖ δυσανάγνωστον κρύπτεται. Ἂν ἠδύνατο νὰ ἀναγνωσθῇ καὶ ὅλη ἡ ἑπτάστιχος καὶ μακρὰ ἀφήγησις ἡ ἐπὶ δεξιὰ τῷ ὁρῶντι (1), θὰ εἴχομεν τὴν ζητουμένην διασάφησιν. Ἐκεῖθεν θὰ ἐμανθάνομεν καὶ διὰ τί ὑπὸ τοῦ τεχνίτου ἡ Κόρινθος παρεστάθη, ἥτις, ἐφ' ὅσον ἐγὼ ἠρεύνησα, δὲν ἀναφέρεται ὑπὸ τῶν παλαιῶν συγγραφέων ἐν τούτῳ τῷ μύθῳ (2). Τὰς Ἀφίδνας δέ, ὧν πολὺς λόγος παρὰ τοῖς παλαιοῖς, καὶ τὴν ὑπὸ τῶν Διοσκόρων ἐλευθέρωσιν τῆς ἀδελφῆς, ἤτοι τὸ τέλος τοῦ ὅλου δράματος, ἔκρινεν ὁ τεχνίτης νὰ μὴ παραλάβῃ εἰς τὴν παράστασίν του, ἔξω ἄν τις θελήσῃ τὰ τρία πρόσωπα νὰ ἐκλάβῃ ὡς Κάστορα, Πολυδεύκην καὶ Ἑλένην· ἀλλ' ἐναντιοῦνται τὰ ἄνωθεν γράμματα, τοὐλάχιστον τὰ ὑπὲρ τοὺς ἄνδρας, ἔνθα τὰ Θησεὺς καὶ Πειρίθους ἱκανῶς πως διακρίνονται. Δὲν μὲ λανθάνει, ὅτι ἀρχαιολόγοι τινὲς κατέδειξαν καὶ ὀνόματα ἐσφαλμένως τεθειμένα ὑπὸ τῶν παλαιῶν ζωγράφων ἐπὶ ἀγγείων· ἀλλ' ἐδῶ, ὅπου προηγήθη ἐγκόλαψις ἐν μήτρᾳ, σφάλμα τοιοῦτό τις νὰ παραδεχθῇ, μὴν εἶναι πάρα τολμηρόν· ἔπειτα καὶ ἡ στάσις τοῦ δευτέρου ἀνδρός, τοῦ ἀπεστραμμένου τῶν δύο ἄλλων μορφῶν, ἐναντιοῦται μεγάλως.

Κατὰ περίεργον σύμπτωσιν καὶ τὸ ἐν τῷ δευτέρῳ σκύφῳ ἐκτιθέμενον δρᾶμα παρέχει ἡμῖν σαφεστάτην μὲν τὴν πρώτην αὐτοῦ σκηνήν, τὸν Πρίαμον «βωμῷ πρὸς θεοδμήτῳ σφαγέντα Ἀχιλλέως παιδὸς ἐκ μιαιφόνου», καθὼς λέγει ὁ Εὐριπίδης ἐν προλόγῳ Ἑκάβης (1), τὴν δὲ δευτέραν ὄχι τόσον σαφῆ· διότι βλέπει μέν τις ἐδῶ ὁπλίτην ἄνδρα, πιθανῶς τὸν Λοκρὸν Αἴαντα, ἑλκυστάζοντα γυναῖκα ἀπὸ τῆς κόμης, τὴν Κασσάνδραν, καὶ ταύτην προσπαθοῦσαν νὰ ἀπωθήσῃ τὸν βιαστήν, ἀλλ' ἡ ὀπίσω της ἄλλη γυνή, ἡ ἐν ἀπελπισμῷ αἴρουσα τοὺς βραχίονας πρὸς οὐρανὸν καὶ οἷον ἐπιβοωμένη τοὺς θεούς, τίς εἶναι; ἁπλῶς μία τῶν δυσπραγουσῶν Τρωϊάδων, ἢ ἐκληπτέα ὡς ἡ ἱέρεια τῆς Ἀθηνᾶς, ἡ γενομένη μάρτυς τοῦ Αἰαντείου ἀνοσιουργήματος; ὁ δὲ παροπίσω ἐξέχων κοφινοειδής, ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω, ὄγκος τί εἶναι; ὁ ναὸς τῆς Ἀθηνᾶς, ἀτελῶς ἀπὸ τῆς μήτρας ἐκτυπωθείς, ἢ ἡ πόλις Ἴλιον; Δὲν πρέπει νὰ ἀποσιωπηθῇ, ὅτι ὑπεράνωθεν τῆς κεφαλῆς τῆς ἀπέλπιδος γυναικὸς καὶ δὴ πρὸς τοῖς δακτύλοις τῆς δεξιᾶς αὐτῆς χειρὸς διακρίνονταί τινες οἷον γραμματοειδεῖς ἐξοχαὶ ὄχι ἐν εὐθυγραμμίᾳ, ἐν αἷς ἠδύνατό πως νὰ θεωρήσῃ τις ὑπάρχοντα τὰ ΑΘΙΙ, ἀλλ' οὐδὲν βεβαιῶ, οὔτε ἂν καὶ αἱ παρέκει ἔτι φαινόμεναι κατὰ τὸ ἄνω μέρος τοῦ κοφινοειδοῦς ὄγκου ὄχι ὀλίγαι, πεπυκνωμέναι δὲ καὶ ἐν εὐθυγραμμίᾳ, ἐξοχαὶ εἶναι γράμματα ἢ ἐπάλξεις ἢ ἀρχιτεκτονικὰ κοσμήματα. Τόση ἡ ἐδῶ ἀσάφεια, δι' ἐμὲ τοὐλάχιστον· οὐχὶ δὲ ἐλάσσων καὶ ἡ ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ τῇ μεταξὺ τοῦ βωμοῦ καὶ τοῦ Αἴαντος, ἔνθα ὑπάρχουσι μὲν βεβαίως γράμματα οὐκ ὀλίγα, ἀλλ' οὐδὲ τὸ εἰς πόσους ἀκριβῶς στίχους εἶναι διῃρημένα δύναται ἀσφαλῶς νὰ ῥηθῇ. Ἐγὼ μόνον ἐν δυσὶ διαφόροις μέρεσιν ἤτοι στίχοις

(1) Ἐκ ταύτης ἀνέγνων μόνα τὰ ἑξῆς· «Ὁ Θησεὺς ἁρπάσας τὴν Ἑλένην, πρῶτον μὲν αὐτὴν εἰς Κόρινθον | εἶτεν εἰς Ἀθήνας . . . .» — Εἰς τὰ λοιπὰ σποράδην διακρινόμενα γράμματα καὶ συλλαβὰς ἂς γυμνάσουν ἄλλοι ὄμματα καὶ νοῦν.

(2) Τὸ Ἄργος μνημονεύεται ὡς σταθμὸς τῆς Ἑλένης μόνης κατὰ τὴν ἐξ Ἀττικῆς ἐπιστροφήν της καὶ μάλιστα ὄχι ὡς ἁπλοῦς σταθμός. Ἴδε Παυσαν. Β, 22, 6. Τὸ δὲ τοῦ αὐτοῦ συγγραφέως χωρίον Β, 32, 7, ἔνθα μεταξὺ Τροιζῆνος καὶ Ἑρμιόνης μνημονεύεται «Ἀφροδίτης ἱερὸν νύμφας, ποιήσαντος Θησέως ἡνίκα ἔσχε γυναῖκα Ἑλένην» εἶναι λίαν ἀόριστον καὶ εἰς οὐδὲν ἡμῖν χρησιμεύει.

(1) Τὴν λέξιν βωμὸς ὡς ἐν τῷ ἡμετέρῳ σκύφῳ ἔχει καὶ ἓν ἐζωγραφημένον ἀγγεῖον ἐκ τῶν τῆς ἐν Μονάχῳ Πινακοθήκης. Ἴδε O. Jahn, Beschreib. etc. ἀριθ. 124.

παιδὶ τ' ἐμῷ, θνήσκω καί με χθὼν ἥδε καλύπτει,
ἣ πᾶσιν κοινὴ τοῖς ἀπογιγνομένοις.
Εἰμὶ δὲ Λυσάνδρου Πιθέως Ἀρχεστράτη ἥδε.

Ἡ ἔμμετρος αὕτη ἐπιτύμβιος ἐπιγραφὴ σχηματίζεται ἐκ τριῶν ἐπιγραμμάτων, ὧν ἡ γλῶσσα εἶνε ῥέουσα καὶ οἱ στίχοι οὐχὶ ἀδόκιμοι· παρόμοια ἔμμετρα ἐπιγράμματα ἐξ Ἀττικῆς ἐξεδόθησαν ἐν Kaibel Epigrammata Græca σελ. 9-61 καὶ ἐν C.I.A. vol. III, μέρ. II, σελ. 1-27· ἀριθ. 1307-1416. Τὰ πλεῖστα τῶν ἐπιγραμμάτων τούτων ὁμοιάζουσι τοσοῦτον πρὸς ἄλληλα, ὥστε δὲν ἤθελέ τις σφαλῇ παραδεχόμενος, ὅτι εἶνε ἔργα ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ. Ὁ λίθος εἶνε πεντελικός. Εὑρέθη δὲ κατὰ Μάρτιον τοῦ 1882 ἐν τῷ ἀρχαίῳ νεκροταφείῳ τῷ κειμένῳ ΒΔ. τοῦ Πειραιῶς. Ὕψος 0,35, πλάτ. 0,25, πάχ. 0,07.

2

ΣΧΩΡΙΟΥ
ΠΕΠΡΑΜΕΝΟ[illegible]
ΕΠΙΛΥΣΕΙ⁝ΗΠ
ΧΡΩΜΩΝΙΦΥ
ΛΑΣΙΩΙ

[Ὅρο]ς χωρίου
πεπραμένο[υ]
ἐπὶ λύσει ⁝ ΗΠ
Χρώμωνι Φυ-
λασίῳ.

Ἐπὶ ἐπιφανείας λίθου πεντελισίου ἀνωμάλου. Εὑρέθη κατὰ μῆνα Ἰούνιον τοῦ 1883 παρὰ τὸν ἐν Πειραιεῖ σταθμὸν τοῦ σιδηροδρόμου. Ὕψ. 0,17, πλάτος 0,20, πάχος 0,04. Τὸ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ ταύτῃ ἀναφερόμενον ὄνομα *Χρώμων* εὕρηται διὰ τοῦ ο γεγραμμένον *Χρόμων* ἐν Θουκ. 3,98. Ὅροι τοιοῦτοι πολλοὶ ἐδημοσιεύθησαν ἐν C. I. A. Vol. II μέρ. II ἀριθ. 1062-1152 καὶ add. ἀρ. 1171.

3

ΣΟΙΚΙΩΝ
ΠΕΠΡΑ
ΝΕΠΙΛ

Ὅρος] οἰκιῶν
. . . . . πεπρα
[μένω]ν ἐπὶ λ
[ύσει] . . . . .

Ἐπὶ τεμαχίου τεθραυσμένου λίθου πεντελικοῦ ὕψ. 0,16, πλάτ. 0,15, πάχ. 0,05. Εὑρέθη ἐν Πειραιεῖ.

4

ΜΕΛΙΤΤΑ
ΑΛΟΠΩΛΙΣ

Μέλιττα
ἀλοπῶλις

Ἐπὶ στήλης ἐχούσης ἄνω γεῖσον λίθου ὑμηττίου ὕψ. 8,74, πλάτ. 0,33, πάχ. 0,06. Εὑρέθη κατὰ μῆνα Μάϊον τοῦ 1884 ἐν τῷ ἀρχαίῳ νεκροταφείῳ Πειραιῶς. Τὸ θηλ. ἀλοπῶλις ἀναγινώσκεται καὶ ἐν ἐπιγραφῇ ἐπιτυμβίῳ, βλ. Στεφ. Κουμανούδη ἐπιγρ. ἐπιτυμβ. ἀρ. 3002=C. I. A. III μέρ. II ἀρ. 1456.

5

ΝΟΥΜΗΝΙΟΣ ⁝ ΚΙΤΙΕΥΣ

Ἡ ἐν πανομοιοτύπῳ ἐκδιδομένη ἐνταῦθα δίγλωσσος, Φοινικικὴ καὶ Ἑλληνικὴ ἐπιτύμβιος ἐπιγραφή, εἶνε ἐγκεχαραγμένη ἐπὶ στήλης λίθου ὑμηττίου τεθραυσμένης τὰ κάτω καὶ ἐχούσης γεῖσον καὶ ἐπίπεδον ἡμικυκλιοειδές. Ὕψος 4,40, πλάτ. 0,26, πάχ. 0,04. Εὑρέθη ἐν Πειραιεῖ κατὰ μῆνα Ἀπρίλιον τοῦ 1884 παρὰ τὴν θέσιν τὴν κοινῶς λεγομένην *Κρεμμυδαροῦ* (Ἡετιώνεια). Ἄλλας διγλώσσους ἐπιγραφὰς Φοινικικὰς καὶ Ἑλληνικὰς δηλ. ἐν Ἀττικῇ ἐπίσης εὑρεθείσας βλέπε ἐν C. I. G. ἀρ. 859, 894 καὶ ἐν Annali d. Inst. 1861 tav. d' Agg. M. N° 1 καὶ p. 322, πρβλ. καὶ Kekulé Theseion σελ. 27 N° 57. Τὸ περιέργον δὲ εἶνε, ὅτι ἡ ὑπ' ἀριθ. 859 ἐν C. I. G. ἐκδεδομένη εἶνε ὁμώνυμος τῇ ἡμετέρᾳ, μολονότι τὰ Φοινικικὰ ἐκείνης γράμματα εἶνε διάφορα τῶν τῆς παρούσης καὶ ἐν δυσὶ στίχοις ἐγκεχαραγμένα. Ὁ γνωστὸς Σημιτιολόγος κ. Ernest Renan λαβὼν παρ' ἐμοῦ διὰ τοῦ διευθυντοῦ τῆς ἐνταῦθα Γαλλικῆς Σχολῆς κ. Foucart πανομοιότυπον τῆς ἐν λόγῳ ἐπιγραφῆς μέλλει νὰ δημοσιεύσῃ αὐτὴν μετ' οὐ πολὺ προσηκόντως.

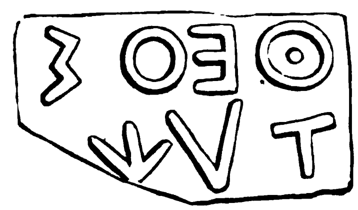
6

ΙΕΡΩΝΑΡΤΕΜ..
ΩΡΑΙΑΙ

Ἱέρων Ἀρτεμ[ίδι]
ὡραίᾳ·

Ἐπὶ βάθρου λίθου πεντελησίου ἔχοντος πέριξ καὶ γεῖσον ὕψ. 0,10, πλάτ. 0,25, πάχ. 0,10. Ἐπὶ τῆς ἄνω ἐπιφανείας τοῦ βάθρου παρατηρεῖται ἀβαθὲς τετράγωνον κοίλωμα καὶ τύπος μικροῦ ποδός. Εὑρέθη παρὰ τὴν Α^ην δημοτικὴν σχολὴν τῶν ἀρρένων κατὰ τὸν Ἰούνιον τοῦ 1882. Πιθανῶς ἡ ἀναθηματικὴ αὕτη ἐπιγραφὴ ἀναφέρεται εἰς τὸν ἐν Πειραιεῖ ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος, ἧς τὸ ἐπίθετον *ὡραία* πρωτοφανές.

7

Θεὸς
Τύχα.

Ἐπὶ τεμαχίου κεραμίδος εὑρεθείσης ἐν Πειραιεῖ παρὰ τάφον ἀρχαῖον ἐν ἐκτύποις γράμμασιν, ἀποδοθεῖσιν ἐνταῦθα πανομοιοτύπως ἐν μικροτέρῳ δὲ μεγέθει. Τοιαῦτα καὶ παρόμοια γράμματα ἀπαντῶσι καὶ ἐπ' ἄλλων κεραμίδων, τῶν ὁποίων πλείστας κέκτηται τὸ μουσεῖον τῆς Ἀρχ. Ἑταιρίας.

Ἐν Πειραιεῖ τῇ 9 Ἰουνίου 1884.

ΑΛ. ΜΕΛΕΤΟΠΟΥΛΟΣ.

ΕΠΙΓΡΑΦΗ ΕΞ ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ.

Παρὰ τὸ λεγόμενον Καλλίχορον φρέαρ, λεπτά τινα μόνον ἔξω τῆς Ἐλευσῖνος καὶ ἐπὶ τῆς εἰς Θήβας καὶ Μέγαρα ἀγούσης, σκάπτων χωρικός τις τὰ θεμέλια τῆς οἰκίας του εὗρε τὸ ψήφισμα τοῦτο. Ἡ πλὰξ πεντελικοῦ λίθου οὖσα ἔχει ὕψος μὲν 0,63 μ., πλάτος 0,42 μ. καὶ πάχος 0,072 μ. περίπου. Εἶναι δὲ ἀποκεχρουσμένη μόνον εἰς τὰ κάτω, ἐν ᾧ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ μόνον ὁ ῥύπος καὶ αἱ ἀπολιθώσεις καθιστῶσι γράμματά τινα ἀσαφῆ. Καὶ τὰ μὲν ἄλλα εὐκόλως συμπληροῦνται, οὐχὶ ὅμως καὶ ἡ τελευταία λέξις ἐν στ. 11. Ἀλλὰ καὶ αὕτη θ' ἀναγνωσθῇ, ἐλπίζω, ὅταν προσεχῶς ἡ πλὰξ ἀγορασθεῖσα κατατεθῇ εἰς τὰς δημοσίας συλλογάς· ἀναμένων δὲ νὰ καθαρισθῇ δὲν θέλω νὰ προτείνω ἐνταῦθα ὑποθέσεις περὶ τῆς πιθανῆς ἀναγνώσεως τῶν γραμμάτων τούτων· σημειῶ μόνον, ὅτι

τὸ πρῶτον καὶ τὸ τρίτον γράμμα φαίνονται ὡς Α, Δ, Λ ἢ καὶ Μ. Τὰ λοιπὰ δύο εἶναι ἀμφίβολα. Ἴσως ὑποκρύπτεται λέξις τις ἐξ ἧς θὰ μάθωμεν καὶ τὸ ἐπιτήδευμα τοῦ στεφανουμένου Δαμασίου.

. . Λ . . ΜΑΧΟΣΚΑΛΛΙΚΡΑΤΟΥΣΕΙΠΕΝΕΠΕ
. . . . ΑΜΑΣΙΑΣΔΙΟΝΥΣΙΟΥΘΗΒΑΙΟΣΟΙΚ
. <ΑΣΕΛΕΥΣΙΝΙΚΟΣΜΙΟΣΤΕΩ . ΔΙΑΤΕΤ .
. ΕΚΕΚΑΙΦΙΛΑΝΘΡΩΠΩΣΕΧΕΙΠΡΟΣΠΑΝ .
. ΣΤΟΥΣΕΝΤΟΙΔΗΜΟΙΟΙΚΟΥΝΤΑΣΚΑΙ/ .
. ΟΣΚΑΙΟΙΜΑΘΗΤΑΙΑΥΤΟΚΑΙΔΙΟΝΥΣ . .
. ΟΙΟΥΝΤΩΝΕΛΕΥΣΙΝΙΩΝΕΣΠΟΥΔΑΣΕ . .
ΑΙΕΦΙΛΟΤΙΜΗΘΗΠΡΟΣΤΟΥΣΘΕΟΥΣΚ . . .
ΟΝΔΗΜΟΝΤΟΝΑΘΗΝΑΙΩΝΚΑΙΕΛΕΥΣΙΝ . .
. ΟΠΩΣΩΣΚΑΛΛΙΣΤΑΓΕΝΗΤΑΙΤΑΔΙΟΝΥ .
ΙΑΚΑΙΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΑΣΤΟΙΣΑΥΤΟΥΛΕΛͰ
(ΙΧΟΡΟΥΣΔΥΟΤΟΝΜΕΝΠΑΙΔΩΝΤΟΝΔΕΑΝ
. ΡΩΝΕΠΕΔΩΚΕΝΤΕΙΔΗΜΗΤΡΙΚΑΙΤΕΙΚΟ
ΡΕΙΚΑΙΤΟΙΔΙΟΝΥΣΟΙΔΕΔΟΧΘΑΙΕΛΕΥΣ
ΙΝΙΟΙΣΕΠΑΙΝΕΣΑΙΔΑΜΑΣΙΑΝΔΙΟΝΥΣΙ
ΟΘΗΒΑΙΟΝΣΩΦΡΟΣΥΝΗΣΕΝΕΚΑΚΑΙΕΥΣΕ
ΒΕΙΑΣΤΗΣΠΡΟΣΤΩΘΕΩΚΑΙΣΤΕΦΑΝΩΣΑΙ
ΑΥΤΟΝΧΡΥΣΩΙΣΤΕΦΑΝΩΙΑΠΟΧΔΡΑΧΜΩΝ
ΑΝΕΙΠΑΤΩΔΕΑΥΤΟΝΟΜΕΤΑΓΝΑΟΙΝΔΗΜΑ
ΡΧΟΣΔΙΟΝΥΣΙΩΝΤΩΝΕΛΕΥΣΙΝΙΤΟΙΣΤΡ
ΑΓΟΙΔΟΙΣΟΤΙΟΔΗΜΟΣΟΕΛΕΥΣΙΝΙΩΝ . .
. ΦΑΝΟΙΔΑΜΑΣΙΑΝΔΙΟΝΥΣΙΟΥΘΗΒΑΙΟΝ
ΣΩΦΡΟΣΥΝΗΣΕΝΕΚΑΚΑΙΕΥΣΕΒΕΙΑΣΤΗΣ
ΠΡΟΣΤΩΘΕΩΕΣΤΩΔΕΑΥΤΩΙΠΡΟΕΔΡΙΑΚΑ
ΙΑΤΕΛΕΙΑΩΝΕΙΣΙΝΚΥΡΙΟΙΕΛΕΥΣΙΝΙΟ
ΙΚΑΙΑΥΤΩΙΕΓΓΟΝΟΙΣΚΑΙΕΑΝΤΙΑΛΛΟ .
ΟΥΛΗΤΑΙΑΓΑΘΟΝΕΥΡΕΣΘΑΙΠΑΡΑΤΟΥΔΗ
ΜΟΥΤΟΥΕΛΕΥΣΙΝΙΩΝΚΑΙΕΠΙ . ΕΛΕΣΘΩ .
ΥΤΟΥΟΔΗΜΑΡΧΟΣΟΑΕΙΔΗΜΑΡΧΩΝΟΤΟΥΑ
ΝΔΕΗΤΑΙΕΛΕΣΘΑΙΔΕΑΥΤΙΚΑΜΑΛΑΟΣΤΙ
ΣΕΠΙΜΕΛΗΣΕΤΑΙΟΠΩΣΑΝΑΝΑΓΡΑΦΕΙΤΟ
ΔΕΤΟΨΗΦΙΣΜΑΚΑΙΣΤΑΘΕΙΕΝΤΩΙΔΙΟΝΥ
. ΙΩΙΕΙΣΔΕΤΗΝΑΝΑΓΡΑΦΗΝΔΟΥΝΑΙΔΔΡ
. ΧΜΑΣΤΟΝΔΗΜΑΡΧΟΝΔΟΥΝΑΙΔΕΕΙΣΟ . Σ
. ΑΝΔΑΜΑΣΙΑΙΗΔΡΑΧΜΑΣΑΠΟΤΟΥΚΟΙ . .
. ΑΛΛΙΜΑΧΟΣΚΑΛΛΙΚΡΑΤΟΥΣΕΙΠΕΝΕΠΕ
. . ΗΦΡΥΝΙΣΚ . ΣΟ . ΡΩ . Ο . ΟΙ . . . .
. . . ⌒ΚΟΣ . . . .

[Κα]λ[λί]μαχος Καλλικράτους εἶπεν· ἐπε-
ιδὴ Δαμα]σίας Διονυσίου Θηβαῖος οἰκ-
ήσ]ας Ἐλευσῖνι κόσμιός τε ὢ[ν] διατετ[έ-]
λ]εκε καὶ φιλανθρώπως ἔχει πρὸς πάντ-

α]ς τοὺς ἐν τοῖ δήμοι οἰκοῦντας καὶ [αὐ-]
τ]ὸς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτõ καὶ Διονύσ[ια
π]οιούντων Ἐλευσινίων ἐσπούδασε[ν κ-]
αὶ ἐφιλοτιμήθη πρὸς τοὺς θεοὺς κ[αὶ τ-]
ὸν δῆμον τὸν Ἀθηναίων καὶ Ἐλευσιν[ίω-]
ν], ὅπως ὡς κάλλιστα γένηται τὰ Διονύ[σ-]
ια καὶ παρασκευάσας τοῖς αὐτοῦ . . . .
. Ι χοροὺς δύο, τὸν μὲν παίδων, τὸν δὲ ἀν-
δ]ρῶν ἐπέδωκεν τεῖ Δήμητρι καὶ τεῖ Κό-
ρει καὶ τοῖ Διονύσοι, δεδόχθαι Ἐλευσ-
ινίοις ἐπαινέσαι Δαμασίαν Διονυσί-
ο Θηβαῖον σωφροσύνης ἕνεκα καὶ εὐσε-
βείας τῆς πρὸς τὼ Θεὼ καὶ στεφανῶσαι
αὐτὸν χρυσῶι στεφάνωι ἀπὸ Χ δραχμῶν·
ἀνειπάτω δ' αὐτὸν ὁ μετὰ Γνᾶ[θ]ιν δήμα-
ρχος Διονυσίων τῶν Ἐλευσῖνι τοῖς τρ-
αγοιδοῖς, ὅτι ὁ δῆμος ὁ Ἐλευσινίων [στ-]
ε]φανοῖ Δαμασίαν Διονυσίου Θηβαῖον
σωφροσύνης ἕνεκα καὶ εὐσεβείας τῆς
πρὸς τὼ Θεώ· ἔστω δὲ αὐτῶι προεδρία κα-
ὶ ἀτέλεια ὧν εἰσιν κύριοι Ἐλευσίνιο-
ι καὶ αὐτῶι (καὶ) ἐγγόνοις, καὶ ἐάν τι ἄλλο [β-
ούληται ἀγαθὸν εὑρέσθαι παρὰ τοῦ δή-
μου τοῦ Ἐλευσινίων· καὶ ἐπι[μ]ελέσθω [α-
ὐτοῦ ὁ δήμαρχος ὁ ἀεὶ δημαρχῶν ὅτου ἄ-
ν δέηται· ἑλέσθαι δ' αὐτίκα μάλα ὅστι-
ς ἐπιμελήσεται, ὅπως ἂν ἀναγραφεῖ τό-
δε τὸ ψήφισμα καὶ σταθεῖ ἐν τῶι Διονυ-
σ]ίωι, εἰς δὲ τὴν ἀναγραφὴν δοῦναι Δ δρ-
α]χμὰς τὸν δήμαρχον, δοῦναι δὲ εἰς [θυ]σ-
ί]αν Δαμασίαι Η δραχμὰς ἀπὸ τοῦ κοι[νõ].
Κ]αλλίμαχος Καλλικράτους εἶπεν· ἐπε-
ιδ]ὴ Φρυνίσκ[ο]ς [Θή]ρω[ν]ο[ς]
. . . . κοσ

Χ. ΤΣΟΥΝΤΑΣ.

ΠΤΥΚΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΚΑΤΟΠΤΡΟΝ

ΜΕΤ' ΑΝΑΓΛΥΠΤΟΥ ΚΑΙ ΕΓΧΑΡΑΚΤΟΥ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΩΣ.

(Ὅρα πίν, 6, 1. 2.)

Τὸ ἐπὶ τοῦ ἕκτου πίνακος ἐν τῷ πραγματικῷ αὐτοῦ μεγέθει ἀπεικονισμένον πτυκτὸν κάτοπτρον, ὅπερ εὑρέθη μὲν ἐν Κορίνθῳ, περιῆλθε δὲ νεωστὶ ἐξ ἀγορᾶς εἰς κτῆσιν τῆς ἡμετέρας Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας, ἐκδίδομεν ἐνταῦθα ἐν ψευδαργυροτύπῳ εἰκόνι, γενομένῃ ἐν Παρισίοις κατὰ τὴν πιστὴν ἀπεικόνισιν τῆς ἐξησκημένης χειρὸς τοῦ κ. Gilliéron.

Τὸ κάτοπτρον τοῦτο ἐπὶ μὲν τῆς ἄνω ἐπιφανείας τοῦ πώματος (πίν. 6, 1.) φέρει ἐν ἀναγλύφῳ ἱππόκαμπον ἐφ' οὗ ἐπιβαίνει γυναικεία μορφὴ ἐνδεδυμένη ποδήρη ἐζωσμένον χιτῶνα καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἐπίβλημα, ἐπερριμμένον ἀφελῶς καὶ μετὰ χάριτος ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ βραχίονος (1). Ἐπὶ δὲ τῆς ἄλλης, τῆς ἀντιθέτου τοῦ πώματος ἐπιφανείας, φέρει ἐγκεχαραγμένην πτερωτὴν γυναικείαν ἐπίσης μορφήν, ἐλαύνουσαν ἅρμα συρόμενον ὑπὸ τεσσάρων ἵππων (πιν. 6, 2.) (1).

Ἡ ἐπιβαίνουσα τοῦ ἱπποκάμπου γυναικεία μορφή, κεκοσμημένη περιδεραίῳ περὶ τὸν λαιμὸν καὶ ψελίῳ περὶ τὴν δεξιὰν χεῖρα, κάθηται πλαγίως ἐπ' αὐτοῦ, καὶ κρατεῖ τῇ μὲν ἀριστερᾷ τὰς ἡνίας, τῇ δὲ δεξιᾷ περικνημῖδα ἀμυδρῶς διακρινομένην, ἅτε ἐφθαρμένην ἱκανῶς οὖσαν ὑπὸ τῆς κατιώσεως. Ἡ ὅλη στάσις αὐτῆς εἶνε φυσικὴ καὶ ἀπροσποίητος, ἡ δὲ ἔκφρασις σύννους. Ὁ θαλάσσιος ἵππος, ὅστις αἴρει μεθ' ἱκανῆς χάριτος τὸν σωζόμενον ἀριστερὸν αὐτοῦ ἐμπρόσθιον πόδα, διακρίνεται ἐπὶ τῇ στάσει τῆς ὡραίας αὐτοῦ κεφαλῆς. Ὁ παχὺς αὐτοῦ λαιμός, ὁ προεξέχων ὀφθαλμός, οἱ ἀναπεπταμένοι μυ-

(1) Τῆς γυναικείας μορφῆς ἐλλείπουσιν οἱ πόδες καὶ τὰ κράσπεδα τοῦ χιτῶνος, τοῦ δὲ ἱπποκάμπου ἐλλείπει ἱκανὸν μέρος ὑπὸ τὸν λαιμόν, ὁ δεξιὸς ἐμπρόσθιος πούς, τὸ ἄκρον τοῦ γαστροπτερυγίου καὶ ἱκανὸν μέρος τῆς οὐρᾶς.

(1) Τῆς παραστάσεως ταύτης σώζεται ἱκανῶς ἡ πτερωτὴ μορφή, ἐνῷ τῶν ἵππων μέρη τινὰ ἐνιαχοῦ ἐξηφανίσθησαν ὑπὸ τῆς κατιώσεως.

κτῆρες, τὸ πρὸς τὰ ἄνω ἑλικοειδῶς φερόμενον προκόμιον καὶ ἡ κατὰ τὴν ἀρχαίαν τεχνοτροπίαν βραχέως ἀποκεκομμένη χαίτη, χαρακτηρίζουσιν ἐξαίρετα τὸ θυμοειδὲς καὶ τὴν σύντονον καὶ ἐντεταμένην τοῦ ζώου στάσιν.

Ἡ δὲ ἐπὶ τῆς ἀντιθέτου ἐπιφανείας τοῦ πώματος ἐγχάρακτος παράστασις διακρίνεται διὰ τὴν χαρίεσσαν στάσιν τῆς ἐλαυνούσης τὸ τέθριππον πτερωτῆς μορφῆς, καὶ διὰ τὸ γοργὸν καὶ θυμοειδὲς τῶν ἵππων. Διὰ τῶν ἰδιοτήτων τούτων χαρακτηρίζονται μάλιστα οἱ ἵπποι τῶν Ἑλληνικῶν καλλιτεχνημάτων.

Ἡ καλὴ καὶ ἐπιμελὴς ἐργασία τοῦ κατόπτρου καὶ ἡ μετ᾽ ἐλευθερίας πεποιημένη σύνθεσις ἀμφοτέρων τῶν παραστάσεων ἐλέγχουσι χεῖρα γεγυμνασμένην τοῦ τρίτου τοὐλάχιστον π. Χ. αἰῶνος (1). Ἡ ἐξήγησις τῆς ἀναγλύπτου παραστάσεως οὐδεμίαν παρέχει δυσκολίαν. Ἡ ἐπὶ τοῦ ἱπποκάμπου ἐπιβαίνουσα γυναικεία μορφή, ἡ τὴν περικνημῖδα τῇ δεξιᾷ φέρουσα, εἶνε ἄνευ ἀμφιβολίας ἡ Νηρηῒς *Θέτις* προσκομίζουσα τῷ πεφιλημένῳ αὐτῆς υἱῷ Ἀχιλλεῖ τὰ ὑπὸ τοῦ Ἡφαίστου κατασκευασθέντα νέα *τεύχεα* (2). Ἡ ἐπὶ τῆς ἀντιθέτου ὅμως ἐπιφανείας τὸ τέθριππον ἐλαύνουσα πτερωτὴ μορφὴ δυνατὸν νὰ ἐξηγηθῇ ὡς *Νίκη* προαναγγέλλουσα ἐπιτυχίαν τῷ ἥρωϊ, ἀφοῦ μάλιστα τὰ νέα ταῦτα ὅπλα μέλλουσι νὰ ὦσι νικηφόρα. Δυνατὸν ὅμως νὰ ἐξη-

(1) Ἄξιον παρατηρήσεως εἶνε ὅτι ἀμφότεραι αἱ παραστάσεις τοῦ κατόπτρου, ἥ τε ἀνάγλυπτος καὶ ἡ ἐγχάρακτος, κοσμοῦσιν ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν δίσκον, τὸν τοῦ πώματος, ἐνῷ ἐν ὅλοις τοῖς πτυκτοῖς Ἑλληνικοῖς κατόπτροις, τοῖς μέχρι τοῦδε τοὐλάχιστον γνωστοῖς, οὐδὲν παράδειγμα τοιαύτης διακοσμήσεως ὑπάρχει, ἀλλὰ πάντοτε τὸ πῶμα φέρει τὴν ἀνάγλυπτον παράστασιν, ἐὰν δὲ ὑπάρχῃ καὶ ἐγχάρακτος, αὕτη κοσμεῖ τὸν κύριον δίσκον τοῦ κατόπτρου, τὸν ἔχοντα δηλαδὴ τὴν μίαν ὄψιν στιλπνὴν πρὸς ἐνοπτρισμόν.

(2) Ἡ παράστασις τοῦ μύθου τούτου ἀπαντᾷ καὶ ἐν τῇ ποιήσει (Ὁμ. Ἰλιάδ. Τ. στ. 3 καὶ ἑξ.) καὶ ἐν ἄλλοις μνημείοις τῆς τέχνης, οἷον ἐν ἀγγείοις ἡ Θέτις ἐπὶ ἱπποκάμπου κρατοῦσα τῇ ἀριστερᾷ θώρακα (Millin peintures des vases I, 14 = Galleric Mythologique pl. CLX Nº 585), ἐν δακτυλιολίθοις ἐπὶ ἱπποκάμπου ἀσπίδα φέρουσα (Toelken Verzeichniss der ant. vertieft geschnitt Steine, p. 285, Nº 269 καὶ p. 286, Nº 270), ἐν νομισματοσήμοις ἐπὶ ἱπποκάμπου κρατοῦσα τῇ ἀριστερᾷ ἀσπίδα, ἧς ἐν μέσῳ εἴκασται κεφαλὴ Μεδούσης (Buanarotti Med. ant. p. 113 = Millin Galerie Myth. pl. CLI Nº 586), ἐν τοιχογραφίαις ἐπὶ ἱπποκάμπου κρατοῦσα τῇ δεξιᾷ ἄλλοτε μὲν περικνημῖδα (Helbig Wandgem. Nº 1319), ἄλλοτε δὲ ἀσπίδα (Helbig Wandgem. Nº 1320, καὶ 1321) πρβλ. καὶ Clarac pl. 747, 1805 καὶ pl. 746, 1804.

γηθῇ ἡ τελευταία αὕτη καὶ ὡς *Ἠὼς* (1) δηλοῦσα τὴν ὥραν τῆς ἡμέρας καθ᾽ ἣν ἡ Θέτις ἦλθεν εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Ἑλλήνων, ἵνα ἐπιδώσῃ τὰ ὅπλα τῷ υἱῷ αὐτῆς. Διότι κατὰ τὴν Ἰλιάδα (Σ. 145, 240, 615.) ἡ Θέτις ἐπανῆλθεν ἐκ τοῦ Ὀλύμπου ἀργὰ κατὰ τὴν νύκτα, περὶ τὴν αὐγὴν δὲ μόνον (Ἰλ. Τ. στ. 1 ἑξ.) ἀφίκετο εἰς τὸ στρατόπεδον καὶ κατέθηκε *πρόσθεν Ἀχιλλῆος τὰ παρ᾽ Ἡφαίστου κλυτὰ τεύχεα*. Καὶ κατὰ τὴν μίαν καὶ κατὰ τὴν ἄλλην ἐκδοχήν, εἴτε δηλαδὴ ἐκλάβωμεν τὴν πτερωτὴν μορφὴν ὡς *Νίκην* εἴτε ὡς *Ἠῶ*, τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι ἑκατέρα τούτων σχετίζεται στενώτατα πρὸς τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος ἐπὶ τοῦ πώματος ἀνάγλυπτον τῆς Θέτιδος παράστασιν.

Περιττὸν νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι ἥ τε *Θέτις* καὶ ἡ *Νίκη* ἢ *Ἠὼς* δὲν ἐλήφθησαν εἰκῇ καὶ μάτην ὑπὸ τοῦ καλλιτέχνου πρὸς διακόσμησιν τοῦ κατόπτρου, ἀλλ᾽ ἀπὸ σκοποῦ. Ἡ Θέτις λ. χ. λαμβάνεται καὶ ὡς ὑπόδειγμα γυναικείας ὡραιότητος καθόλου τε καὶ ἰδίᾳ διὰ τοὺς ὡραίους αὐτῆς πόδας ὅθεν καὶ *ἀργυρόπεζα* ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ ἐπικαλεῖται (2). Ἡ δὲ Νίκη εἶνε τὸ σύμβολον πάσης ἐπιτυχίας καὶ παρὰ θεοῖς καὶ παρ᾽ ἀνθρώποις (3). Ἡ δὲ Ἠὼς τελευταῖον ἀλληγορεῖται εἰς πᾶν ὡραῖον καὶ εἰς πᾶσαν ἀκμάζουσαν νεότητα (4). Οὐδὲν λοιπὸν καταλληλότερον τούτων σύμβολον πρὸς ἐπικόσμησιν κατόπτρου.

Ἐκτὸς τῆς ἐξαιρέτου αὐτοῦ ἐργασίας καὶ τῆς ἐνδιαφερούσης παραστάσεως, τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος κάτοπτρον εἶνε πρὸ πάντων ἡμῖν πολύτιμον, διότι ἔχει ἐγχάρακτον παράστασιν, ὀλίγα δὲ μέχρι τοῦδε ἦσαν γνωστὰ ἡμῖν ἐγχάρακτα Ἑλληνικὰ κάτοπτρα, μέχρι τοῦ 1876 μόλις εἰς δέκα συμποσούμενα (5). Συμπληρῶν ὅσα ἄλλοτε περὶ αὐτῶν ἐδημοσίευσα,

(1) Ἠῶ μετὰ τεθρίππου ὅρα καὶ ἐν Otto Jahn. Vasen Sammlung zu München. Nº 849, Millin Gallerie Mythologique. Pl. XXX, Lenormant et De Witte Elite. II, pl. 109 A, 109 B, καὶ 110, Virg. Aen. VI, 535, πρβλ. καὶ Θεοκρ. 2, 148. 13, 11.

(2) Πρβλ. Ρουφῖνον ἐν Ἀνθολογ. Ἑλλ. 5, 48, 94. Χαρίτ. Ἀφροδισ. Ἐρωτικὰ διηγήματα 6, 3.

(3) Preller Gr. Myth. 1. 368.

(4) Preller Myth. I. 344.

(5) Ὅρα ἡμετέραν περὶ Ἑλλ. κατοπτρ. διατριβὴν σελ. 10, καὶ ἑξ. A. Dumont. Miroirs Grecques, Bull. Corr. Hell. 1877, σελ. 108 καὶ ἑξ.

ἀναφέρω ἐνταῦθα διὰ βραχέων ὅσα ἐγχάρακτα Ἑλληνικὰ κάτοπτρα ἐδημοσιεύθησαν ἢ ἐμνημονεύθησαν κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη, μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς περὶ Ἑλληνικῶν κατόπτρων ἐμῆς πραγματείας. Εἰς τὰ δέκα περιγραφέντα ἢ ἐκδοθέντα ὑπ' ἐμοῦ τῷ 1876 ἐγχάρακτα κάτοπτρα ἔχουσι προστεθῇ ἔκτοτε τὰ ἀκόλουθα.

11) *Ἀφροδίτη καὶ Ἔρως*. Ἐπὶ πτυκτοῦ κατόπτρου, τοῦ ὁποίου τὸ πῶμα κοσμεῖται δι' ἀναγλύπτου κεφαλῆς *Ἀριάδνης*. A. Dumont. Comptes rendus de l'Academie des inscriptions 1878, p. 113. Revue Archeologique 1880, p. 115. Bull. Corr. Hell. 1884, p. 392.

12) *Ἀπόλλων ἱστάμενος καὶ κρατῶν τῇ δεξιᾷ δάφνην, ἀπέναντι δ' αὐτοῦ ἡ Ἄρτεμις τείνουσα ἀμφοτέρας τὰς χεῖρας πρὸς τετράποδόν τι (ἐρίφιον;)* ἀδήλου προελεύσεως. A. Dumont. Gazette Archeologique 1880, p. 49-52 pl. 5 (1).

13) *Κεφαλὴ ἐν κατατομῇ* ἐπὶ δίσκου κατόπτρου A. Dumont Gazette Archeolog. 1880, p. 49.

14) *Ὁ Θησεὺς μαχόμενος πρὸς τὸν Μινώταυρον*. Arheolog. Zeitung 1862, p. 302. Taf. 146, 1 καὶ 1867, p. 96. πρβλ. καὶ ἡμετέραν περὶ Ἑλληνικῶν κατόπτρων διατριβὴν σελ. 32, ἀριθ. 35.

15) *Ἀνὴρ καὶ γυνὴ ἐν φιλότητι μισγόμενοι*. A. Dumont, Gazette Archeolog. 1880, p. 50.

16) *Ἀγένειος νεανίας περιβεβλημένος ἱμάτιον καὶ στηριζόμενος ἐπὶ ῥοπάλου πρὸ γυναικὸς καθημένης*. Ἐκ τῆς μεσημβρινῆς Ῥωσσίας, ἐργασίας ἐπιμελοῦς. Shephani, Compte-rendu 1883, p. 49, pl. II, 2.

17) *Ὁ Ἀπόλλων καθήμενος ἐπὶ βράχου ἀπέναντι δ' αὐτοῦ ἡ κυνηγέτις Ἄρτεμις ἱσταμένη*. Ἐκ Κορίνθου. A. Dumont, Bull. Corr. Hell. 1884, p. 390, pl. XVI.

(1) Περὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ τύπου καὶ τῆς γνησιότητος τοῦ κατόπτρου τούτου, καθόσον ἐδυνήθην νὰ κρίνω ἐκ τῆς ἀπεικονίσεως, ἔχω ἀμφιβολίας. Ἡ ζωγραφία εἶνε Α' λίαν ἀδέξιος καὶ ἄξεστος, ὁμοιάζουσα μᾶλλον τὰς ἐπί τινων Τυρρηνικῶν κατόπτρων· Β' εἶνε λίαν ἐστεναχωρημένη καὶ δυσανάλογος πρὸς τὸν χῶρον· οὕτω λ.χ. ἡ κεφαλὴ τοῦ Ἀπόλλωνος ἐγγίζει τὴν περιβάλλουσαν τὴν παράστασιν γραμμήν· καὶ Γ' εἶνε ἐγκεχαραγμένη ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας ἐκείνης τοῦ δίσκου (ὅρα Dumont αὐτόθι), ἥτις ἔμελλε νὰ χρησιμεύσῃ πρὸς κατοπτρισμόν. Ἐκτὸς τῶν λόγων τούτων, τὰς ἀμφιβολίας μου προσεπαυξάνει καὶ τὸ ἄδηλον τῆς προελεύσεως.

18) Τὸ ἐνταῦθα νῦν πρῶτον ἐκδιδόμενον κάτοπτρον πιν. 6, 1. 2.

Ὥστε ἅπαντα τὰ μέχρι τοῦδε γνωστὰ Ἑλληνικὰ κάτοπτρα, τὰ ἐγχάρακτον παράστασιν φέροντα, συμποσοῦνται νῦν εἰς 18, ἐνῷ πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἠγνοεῖτο ἀκόμη ἡ ὕπαρξίς των παντελῶς, ὁ δὲ μακαρίτης Gerhard ματαίως ἐζήτει παρὰ τῶν περιηγητῶν καὶ τῶν ἀρχαιολόγων κάτοπτρον ἐγχάρακτον προερχόμενον ἐξ Ἑλλάδος (1).

Ἐπειδὴ καὶ μετὰ τὴν ἀπεικόνισιν ἀμφοτέρων τῶν ὄψεων τοῦ κατόπτρου ἔμενεν ἐν τῷ πίνακι 6 χῶρος κενός, καλὸν ἔκρινα νὰ χρησιμοποιήσω αὐτὸν δι' ἐξεικονίσεως σχετικοῦ τινος. Πρὸς τοῦτο δὲ ἐξέλεξα ἐκ τῆς Συλλογῆς τῆς Ἀρχ. Ἑταιρίας λαβάς τινας κατόπτρων, τὰς ὑπ' ἀριθ. 3,4, 5, ἐν τῷ 6ῳ πίνακι ἀπεικονισμένας. Καὶ αἱ τρεῖς αὗται λαβαὶ ἀνήκουσιν εἰς δίσκους κατόπτρων ἁπλῶν, οὐδένα δηλ. ἐγχάρακτον ἢ ἀνάγλυπτον φερόντων κόσμον, καὶ ὅμως διακρίνει αὐτὰς καὶ ἐν τῇ ἁπλότητι τὸ ὡραῖον. Εὐκόλως ἐνορᾷ τις ἐν αὐταῖς πόσον οἱ Ἕλληνες ἐγνώριζον καὶ εἰς τὰ κατώτερα εἴδη τῆς καλλιτεχνίας, οἷα καὶ τὰ κάτοπτρα, νὰ ἐμφυσῶσι ζωὴν οὕτως εἰπεῖν καὶ ἁρμονίαν. Αἱ λαβαὶ αὗται ἀποτελοῦσιν ἓν ὀργανικὸν ὅλον μετὰ τοῦ δίσκου αὐτῶν, ἐνῷ ἀπ' ἐναντίας αἱ λαβαὶ τῶν πλείστων Τυρρηνικῶν κατόπτρων εἶνε τραχεῖαι καὶ οὕτως εἰπεῖν ἀνόργανοι.

Ἐν ἐπιμέτρῳ τέλος περιγράφω ἐνταῦθα δι' ὀλίγων καὶ ὅσα νέα κάτοπτρα προσεκτήσατο ἐσχάτως τὸ μουσεῖον τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας, πρὸς δὲ τούτοις καὶ ἓν ἐκ τῶν ἐν Ὀλυμπίᾳ Συλλογῶν, ἀνέκδοτον καὶ τοῦτο καθόσον γνωρίζομεν ὑπάρχον.

1) *Ἀφροδίτη ἱσταμένη ἐν ποδήρει χιτῶνι καὶ διπλοϊδίῳ*. Τὴν δεξιὰν ἔχει προτεταμένην μὲ τὴν παλάμην ἀνοικτὴν δι' ἧς φαίνεται, ὅτι ἐκράτει τι τὸ ὁποῖον νῦν ἐξέλιπε, τῇ δὲ ἀριστερᾷ ἀνέχει ἐλαφρῶς καὶ μετὰ χάριτος τὸ διπλοΐδιον, καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς φέρει ἡμικύκλιον πέταλον κοσμούμενον ὑπὸ ἐγχαράκτου ἀνθεμιοειδοῦς κόσμου. Διὰ τοῦ πετάλου τούτου ἑνοῦται ὁ δίσκος μετὰ τῆς μορφῆς, ὅστις εἶνε τεθραυσμένος εἰς τρία τεμάχια· ἡ δὲ μορφὴ στηρίζεται ἐπὶ τρίποδος ὑποστάτου ἀπολή-

(1) Ὅρα Κ. Δ. Μυλωνᾶ Ἑλληνικὰ κάτοπτρα, σελ. 9.

γοντος εἰς πόδας λέοντος. Τρεῖς μικραὶ περιστεραί, διάφορον ἔχουσαι ἑκάστη στάσιν, εἷς ἀλέκτωρ καὶ εἷς ῥόδαξ, εὑρεθέντα ἔνθα καὶ τὸ κάτοπτρον, ἀνήκουσι πιθανώτατα εἰς τὸν δίσκον αὐτοῦ, ὃν περιεκόσμουν. Ἡ ἐργασία εἶνε ἀρχαϊκὴ καὶ ἐπιμεμελημένη, ἡ δὲ διατήρησις τῆς μορφῆς ἱκανῶς καλή. Ὕψος ὁλικὸν μετὰ τοῦ δίσκου 0,36, ὕψ. τοῦ ἀγαλματίου μετὰ τῆς βάσεως 0,19. Ἐξ Ἑρμιόνης.

2) *Ἀφροδίτη* παρεμφερὴς τῇ προηγουμένῃ ἐν ποδήρει ἐπίσης χιτῶνι καὶ διπλοϊδίῳ. Τὴν ἀριστερὰν ἔχει ὡσαύτως προτεταμένην, τὴν δὲ δεξιὰν στηρίζει ἐπὶ τοῦ ἰσχίου. Ἡ βάσις εἶνε καὶ ἐνταῦθα στρογγύλη, ἀπολήγουσα εἰς πόδας τρεῖς λέοντος. Ἔνθεν καὶ ἔνθεν τῆς κεφαλῆς τῆς Ἀφροδίτης καὶ ὑπὸ τὸ τοξοειδὲς πέταλον δι' οὗ προσαρμόζεται ὁ δίσκος αὐτῇ, ὑπάρχουσι δύο πτερωτοὶ δαίμονες ἀνεῳγμένας ἔχοντες τὰς πτέρυγας. Ἐπὶ τῆς ἄντυγος τοῦ δίσκου ἔνθεν καὶ ἔνθεν λαγωοὶ δύο τρέχοντες, μετ' αὐτοὺς δὲ δύο ῥόδακες καὶ κατόπιν πάλιν δύο λαγωοὶ ἐν τῇ αὐτῇ τῶν πρώτων στάσει, ἔπειτα δύο ῥόδακες, καὶ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ δίσκου δύο ἀντιμέτωποι ἀλέκτορες (1). Ἡ ἐργασία εἶνε ἀρχαϊκή, ἡ δὲ διατήρησις καλή, ὕψος δὲ μετὰ τῆς βάσεως καὶ τοῦ δίσκου 0,36· ὕψος τῆς μορφῆς μόνης 0,19. Εὑρέθη ἐν Ἀθήναις ΑΒ τοῦ χωρίου Κυψέλης.

3) Κάτοπτρον πτυκτόν, φέρον ἐπὶ τοῦ πώματος *Ἀφροδίτην ἐν ἀναγλύφῳ καθημένην ἐπὶ βράχου καὶ πρὸ αὐτῆς ἔρωτα κρατοῦντα τόξον ἐντεταμένον*. Ἡ ἐργασία ἐπιεικῶς καλή, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἡ διατήρησις· συνεκολλήθη δὲ ἐκ 35 τεμαχίων. Ἡ διάμετρος τοῦ δίσκου 0,15. Ἐξήχθη ἐκ τάφου ἐν Τανάγρᾳ, ὃν ἀνέσκαψεν ὁ ἔφορος Π. Σταματάκης.

4) Ὅμοιον τῷ προηγουμένῳ. Ἐπὶ τοῦ σώματος *ἀνάγλυπτος εἰκονικὴ γυναικὸς κεφαλὴ ἐν κατατομῇ*· ἡ διασκευὴ τῆς κόμης αὐτῆς πολὺ ὁμοιάζει πρὸς ἄλλην ἐπὶ Τυρρηνικοῦ κατόπτρου ἐκδοθέντος ὑπὸ Gerhard (1). Προέρχεται ἐκ Κορίνθου, ἡ δὲ διάμετρος τοῦ δίσκου 0,11.

5) *Ἡρακλῆς δρακοντοκτόνος ἀνάγλυπτος ἐπὶ πώματος πτυκτοῦ κατόπτρου* (2).

6) *Ἀφροδίτη ἀρχαϊκὴ* ἐνδεδυμένη ποδήρει χιτῶνα καὶ ἐπ' αὐτοῦ διπλοΐδιον. Ἵσταται ἐπὶ στρογγύλης βάσεως ἀποληγούσης κατὰ τὸ σύνηθες εἰς πόδας τρεῖς λέοντος. Ἐπὶ τῆς κεφαλῆς φέρει τοξοειδὲς πέταλον, δι' οὗ ἡνοῦτο τὸ ἀγαλμάτιον μετὰ τοῦ μὴ σωζομένου νῦν δίσκου. Ἡ τέχνη καὶ ἡ ἐργασία ἐξαίρετος καὶ ἡ διατήρησις ἀρίστη. Ὕψος μετὰ τῆς βάσεως 0,19. Εὑρέθη ἐν Ὀλυμπίᾳ πρὸ τῶν ἀνασκαφῶν τῶν Γερμανῶν καὶ ἐδωρήθη πάνυ φιλοτίμως ὑπὸ τοῦ κτήτορος ταῖς ἐν Ὀλυμπίᾳ Συλλογαῖς τῶν Ἀρχαιοτήτων.

Κ. Δ. ΜΥΛΩΝΑΣ.

(1) Οἱ ῥόδακες, οἱ λαγωοὶ καὶ οἱ ἀλέκτορες, οἵτινες περικοσμοῦσι τὸν δίσκον ἔχουσιν ἀναφορὰν πρὸς τὴν Ἀφροδίτην, καὶ εἶνε σύμβολα τῆς θεᾶς ταύτης, ὡς καὶ αἱ περιστεραὶ τοῦ προμνημονευθέντος κατόπτρου. Περὶ τῶν συμβόλων τούτων βλέπε Oho Jahn, arch. Beiträge σελ. 28. Fränkel ἐν Arch. Zeitung 1879, σελ. 110, ὅστις ἐξέδωκε παρεμφερὲς τῷ ἡμετέρῳ ἐνταῦθα μνημονευομένῳ κάτοπτρον (Arch. Zutung αὐτόθι πιν. 12), ὑπολειπόμενον ὅμως κατὰ πολὺ τοῦ ἡμετέρου.

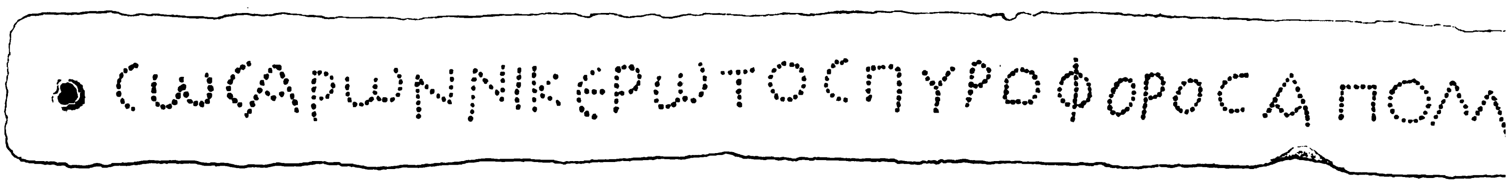
(1) Etr. Spicgel. Taf. 243.

(2) Τὸ ὡραῖον τοῦτο κάτοπτρον, ὅπερ ἀνῆκεν πρότερον εἰς ἰδιωτικὴν συλλογήν, ἐξεδόθη ὑπ' ἐμοῦ πρὸ πολλοῦ ἐν Mitth. d. Arch. Inst. 1878, σελ. 265 καὶ ἑξ. πιν. IX. X.

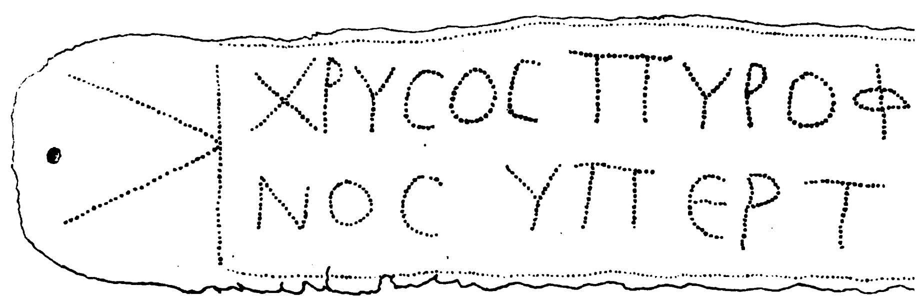
ΣΥΜΜΙΚΤΑ.

ΧΑΛΚΑΙ ΕΝΕΠΙΓΡΑΦΟΙ ΤΑΙΝΙΑΙ.

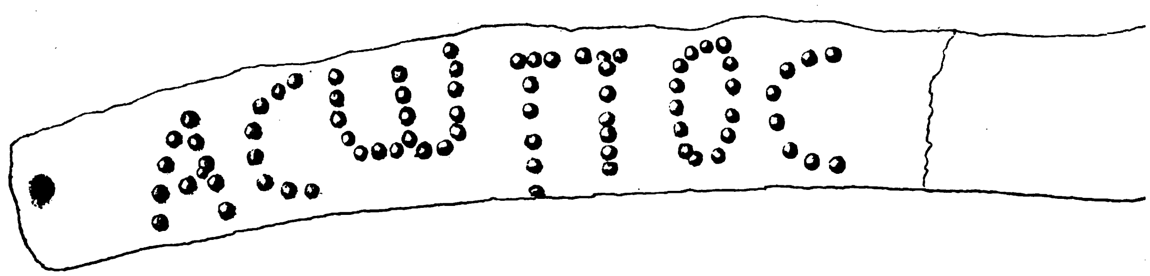
Περιῆλθεν ἀρτίως ἐξ ἀγορᾶς εἰς τὴν Συλλογὴν τῆς Ἀρχαιολογικῆς ἡμῶν Ἑταιρίας καινοφανές τι εἶδος ἀρχαίων, χαλκαῖ ταινίαι λεπταί, ἔχουσαι καθ' ἑκάτερον τῶν ἄκρων αὐτῶν ἀνὰ μίαν τρῦπαν μικράν, ἐπὶ δὲ τῆς κατὰ μῆκος ἐπιφανείας των ἐγκεχαραγμένα ἤ, ἀκριβέστερον εἰπεῖν, ἐνεστιγμένα ὀνόματα ἱερέων καὶ πυροφόρων τοῦ Ἀπόλλωνος. Εὑρέθησαν, ὡς εἶπεν ἡμῖν ὁ πωλητής, ἐν τῇ Λακωνικῇ,

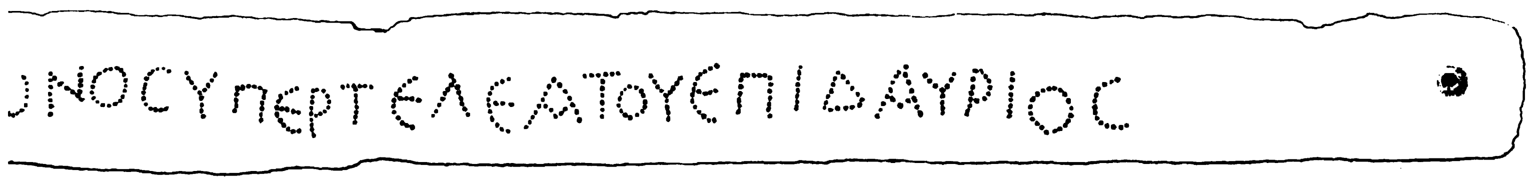

CωCAPωNNIKEPωTOCΠYPOΦOPOCAΠOΛ

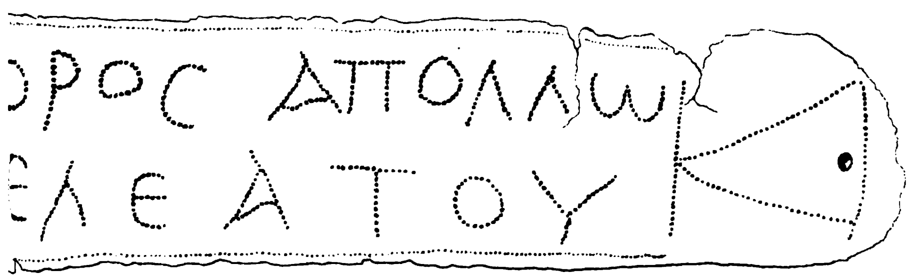
2.

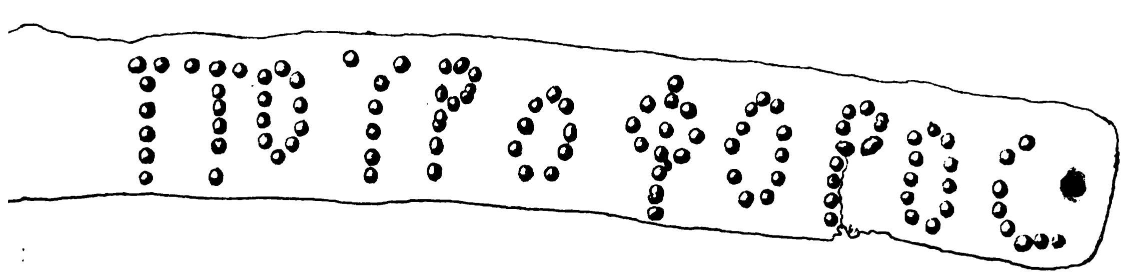

XPYCOC ΠYPOΦ
NOC YΠEPT

3.

ACωΠOC

ΝΟϹΥΠΕΡΤΕΛΕΑΤΟΥΕΠΙΔΑΥΡΙΟϹ

ΡΟϹ ΑΠΟΛΛΩ
ΛΕΑΤΟΥ

ἔν τινι ἀγρῷ παρὰ τὸ χωρίον Φοινίκι τοῦ δήμου Ἀσωποῦ, δυτικῶς τῆς πάλαι μὲν Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς, νῦν δὲ Μονεμβασίας (1). Πιστοῦσι δὲ τὸν τόπον τῆς εὑρέσεως καὶ ἄλλαι πληροφορίαι, ἃς ἔλαβε πρό τινος χρόνου ἡ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ τῆς παιδείας γενικὴ ἐφορία τῶν ἀρχαιοτήτων καὶ αἱ ἐπιγραφαὶ αὐταὶ τῶν ταινιῶν.

Ὅρα ἐν τῷ ἐνταῦθα παρεντεθειμένῳ λιθογραφικῷ πίνακι ἀπείκασμα εἰς τὸ πραγματικὸν μέγεθος τριῶν ἐξ αὐτῶν, τῶν σωζομένων ὁλοκλήρων.

Ἰδοὺ δὲ καὶ μεταγραφὴ τούτων τε καὶ τῶν ἄλλων, τῶν κολοβῶν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον·

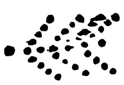
1. Σωσάρων Νικέρωτος πυροφόρος Ἀπόλλωνος Ὑπερτελεάτου Ἐπιδαύριος.
2. Χρῦσος πυροφόρος Ἀπόλλωνος Ὑπερτελεάτου.
3. Ἀσωπὸς πουροφόρος.
4. Δαμάρης Τυχίππου ⁝ . . . .
5. Καλλικράτης ἱερεὺς Ἀπόλλω(νος . . .
6. Συνέγδημος Φιλοδήμου Ἀπολ . . .
7. . . . νικος ἱερεὺς Ἀ(πόλλωνος . . .
8. . . . ο)υ ἱερεὺς Ἀπόλλωνος Ὑπερτελεάτου.
9. . . . ς ἱερεὺς Ἀριστοκράτης.
10. . . . υς πυροφόρος Ἀπόλλ(ωνος. . .
11. . . . ιος ἱερε(ύς . . .
12. . . . πυροφόρος Ἀπόλλ(ωνος . . .
13. . . . ς Ἀπόλλω(νος . . .
14. . . . Ἀπόλ)λωνος Ὑπερτελεάτο(υ.
15. . . . Ἀπόλλωνος Ὑπερτελεάτα . . .
16. . . . Ὑπε)ρτελεάτο(υ.
17. . . . Ὑ)περτελεάτ . . .
18. . . . ς Ὑπερτ(ελεάτ . . .
19. . . . του Ἀπόλλωνος
20. . . . ετη . . .

Οὐδὲν τῶν ἀνωτέρω κολοβῶν τεμαχίων συναρμόζεται ἑτέρῳ τινί, ὅσον καὶ ἂν φαίνωνταί τινα ἀλλήλων συμπληρωτικά.

(1) Ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ εὑρέθησαν καὶ διάφορα ἄλλα χαλκᾶ καὶ ἄλλης ὕλης πράγματα, οἷον ἀνθρώπων καὶ ζώων μικρὰ ὁμοιώματα, ἀγγεῖα κτλ. ἅπερ πάντα ἡ Ἑταιρία ἠγόρασε καὶ θέλει γίνῃ λόγος περὶ αὐτῶν ἄλλοτε.

Πασῶν τῶν ταινιῶν τὰ γράμματα ἐμφαίνουσι τοὺς Ῥωμαϊκοὺς χρόνους τοὺς μετὰ Χριστόν, πλὴν τῶν τῆς ὑπ' ἀριθ. 7, ἅπερ εἶναι τῶν καλῶν Ἑλληνικῶν χρόνων.

Μόνης τῆς ὑπ' ἀριθ. 2 ταινίας τὰ γράμματα εἶναι, ὡς ὁρᾶται ἐν τῷ πίνακι, ἐντὸς δέλτου ἢ πινακίου περιειλημμένα. Αἱ ἄλλαι ἔχουσιν ἁπλῶς σειρὰν στιγμῶν πέριξ ἢ οὐδέν. Ἡ δὲ ὑπ' ἀρ. 4 ἔχει κατὰ τὸ ἕτερον σωζόμενον ἄκρον της τοιοῦτο κόσμημα:

Πλὴν τῆς ὑπ' ἀρ. 2 καὶ τῆς ὑπ' ἀρ. 14, τῶν ἄλλων ταινιῶν τὰ γράμματα ἀναγινώσκονται κατὰ τὸν παρ' Εὐρωπαίοις συνήθη τρόπον ἐπ' ἐκείνης τῆς ἐπιφανείας, ἐφ' ἧς φαίνονται ἀντιτύπως τὰ σημεῖα τῶν στιγμῶν ὡς σφαιρία.

Ταῦτα μὲν συντόμως οὕτω. Πᾶς δέ τις βλέπει, ὅτι αἱ ἄνω δοθεῖσαι ἐπιγραφαὶ παρέχουσιν ἡμῖν σχόλιον εὐπρόσδεκτον εἰς τὸ κείμενον τοῦ περιηγητοῦ Παυσανίου, ὅστις ἐν βιβλ. Γ, κεφ. 22, ἀπὸ § 9 ἕως 13 τὰ μέρη ἐκεῖνα τῆς Λακωνικῆς περιγράφων ἀναφέρει ἐν «χωρίον *Ὑπερτελέατον*», ἐν ᾧ, λέγει, ἦτο Ἀσκληπιεῖον· νῦν δὲ ἡμεῖς ἐπὶ τῶν ταινιῶν ἀναγινώσκομεν πλεονάκις ἱερεῖς καὶ πυροφόρους Ἀπόλλωνος Ὑπερτελεάτου (ἅπαξ καὶ δωρικῶς *Ὑπερτελεάτα*), δηλ. ἐπίθετον θεοῦ ταὐτώνυμον τῷ χωρίῳ, θεὸν δέ, ὄχι, ὡς προσεδοκῶμεν, τὸν Ἀσκληπιόν, ἀλλὰ τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἀπόλλωνα. Δὲν εἶναι διὰ τοῦτο πολὺ τολμηρὸν νὰ εἴπῃ τις, ὅτι ὁ Ἀπόλλων καὶ ὁ Ἀσκληπιὸς ὡς πατὴρ καὶ υἱὸς θὰ ἦσαν ἐκεῖ σύνναοι, καθὼς καὶ ἀλλαχοῦ (λ. χ. ἐν Κορίνθῳ καὶ ἐν τῷ ἐν Ἐπιδαυρίᾳ τῇ ἐν Ἀργολίδι ἱερῷ. Παυσ. Β, 10, 2. 27, 6.) (1) ὁ δὲ Παυσανίας ἀπεριεργότερόν πως γράψας ἐδήλωσεν τὸ ἱερὸν μόνον ὡς Ἀσκληπιεῖον, μᾶλλον δηλ. ἀπὸ τοῦ θεοῦ τοῦ ἰωμένου τὰ σώματα τῶν ταλαιπώρων βροτῶν· καὶ παρατηρῶ, ὅτι ἐν ἐκείναις ταῖς ὀλίγαις παραγράφοις τοῦ Γ'. βιβλίου, 22 κεφ., ταῖς ἀπὸ τῆς 9ης μέχρι τῆς 13ης, τέσσαρα ὅλα Ἀσκληπιεῖα ὁ περιηγητὴς ἀναφέρει οὐ πολὺ

(1) Πρβλ. Ἐπιγραφῶν ἐξ Ἐπιδαύρου τὴν ὑπ' ἀριθ. 49 ἐν Ἐφ. Ἀρχ. γ'. περ. σ. 152.

ἀπέχοντα ἀπ' ἀλλήλων, ἕν μὲν 12 στάδια ἀπὸ τῆς πόλεως Ἀσωποῦ, καλούμενον Ἀσκληπιοῦ φιλολάου, ἄλλο δὲ ὡς 50 στάδια ἀπὸ τῆς αὐτῆς πόλεως, τοῦτο δὴ τὸ ἐν Ὑπερτελεάτῳ, ἔπειτα τρίτον ἐν τῇ πόλει Βοίᾳ καὶ τέταρτον ἐν τοῖς ἐρειπίοις πιθανῶς τῆς ποτὲ πόλεως Σίδης, ὃ καὶ χαρακτηρίζει ὡς οὐκ ἀφανές.

Εἰπόντες ταῦτα προσθέτομεν καί τινα εἰκασίαν ἡμῶν περὶ τῆς ποτὲ χρήσεως τῶν ταινιῶν, ἀφοῦ οὐδεμίαν εἴδησιν ἐν τοῖς παλαιοῖς συγγράμμασιν ἠδυνήθημεν νὰ εὕρωμεν διδακτικὴν περὶ τούτου. Ἴσως λοιπόν, λέγομεν, ἐποιοῦντό ποτε αἱ ταινίαι αὗται χάριν χρονολογικοῦ ὁρισμοῦ τῆς διαδοχῆς τῶν ἐν τῷ ναῷ ἱερατευόντων, ἐφ' ᾧ καὶ εἴς τι μέρος τοῦ ναοῦ προσηλοῦντο μετὰ τὸν θάνατον ἢ τὴν ἄλλως ἀποχώρησιν ἐκείνων, οἵτινες ζῶντες τὰς περιέδεναν περὶ τὴν κεφαλὴν ἐν ταῖς ἱερουργίαις.

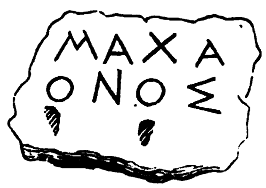
Οἱ δὲ πλεονάκις ἐνταῦθα ἀναγεγραμμένοι *πυροφόροι* (ἅπαξ καὶ *πουροφόρος*) εἶναι, ὡς φαίνεται, οἱ αὐτοὶ τοῖς καὶ ἐν ἄλλαις ἄλλων τε θεῶν καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τοῦ Ἀσκληπιοῦ λατρείαις μνημονευομένοις *πυρφόροις* καὶ *πυρφοροῦσι* καὶ *πυροφοροῦσιν*, οἵτινες κατωτέραν τινὰ τῆς τῶν ἱερέων διακονίαν ἐτέλουν (1), καὶ διασταλτέοι τούτων, ὡς διὰ πλειόνων ὁ P. Foucart ἐδίδαξεν μετεκδιδοὺς δύο ἐπιγραφὰς Ἐπιδαύρου τῆς ἐν Ἀργολίδι, ἐν τῇ μεγάλῃ Συλλογῇ τῶν Lebas-Waddington, τὰς ὑπ' ἀρ. 144, b. και 147 b, ἐν τῷ β' μέρει τῷ ἐπιγραφομένῳ Mégaride et Péloponnèse· μόνον δὲ δὶς εὑρίσκω ἐγὼ (ἐν CIA, III, 264 καὶ 268) ἡνωμένα τὰ ἱερεὺς πυρφόρος καὶ ἀποδιδόμενα εἰς ἓν πρόσωπον ἐν Ἀθήναις, διὰ οἱονδήποτε ἔθος ἢ ἀνακρίβειαν λόγου.

Καινοφανεῖς τὸ εἶδος, δι' ὃ καὶ δυσεξήγητοι, φαίνονταί μοι καὶ οἱ ἑξῆς τρεῖς μικροὶ ἐνεπίγραφοι λίθοι, ἔχοντες μὲν σχέσιν πρὸς ἀλλήλους, ὄντες δὲ καὶ αὐθύπαρκτα, ὡς πείθομαι, τεμάχια, λαβόντα ὡς ἐκ τῆς τυχαίας ποτέ, πρὶν ἢ ἐπιγραφῶσι, θραύσεώς των ἀνώμαλα παραλληλογράμμων σχήματα τοιάδε·

1

2

3

Τοῦ	ὑπ'	ἀριθ.	1	μῆκος	0,150,	ὕψος	0,120	πάχος	0,063
»	»	»	2	»	0,165,	»	0,100	»	0,060
»	»	»	3	»	0,145,	»	0,105	»	0,035

Ὁ λίθος ἴσως Πεντελήσιος. Εὑρέθησαν δέ, ὡς εἶπεν ὁ πωλήσας αὐτὰ εἰς τὴν ἀρχαιολογικὴν Ἑταιρίαν, ἔν τινι ἀρχαίῳ τάφῳ περὶ τὸν βοτανικὸν κῆπον τῶν Ἀθηνῶν.

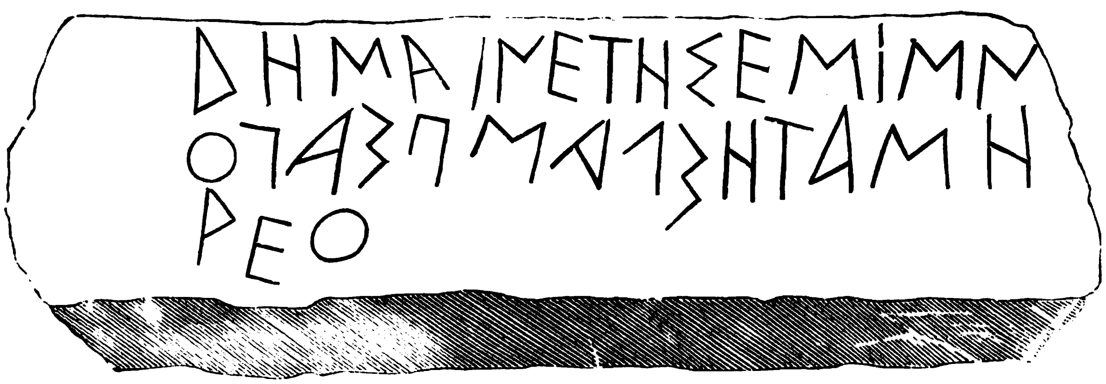
Τί ἆρά γε σημαίνουσι τὰ ἐγκεκολαμμένα κατὰ γενικὴν πτῶσιν ὀνόματα τοῦ θεοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τοῦ υἱοῦ του καὶ τοῦ ἐγγόνου του, εὑρισκόμενα ἐν τάφῳ θνητοῦ ἀνθρώπου; Ἂν ὄντως ἐν τάφῳ οἱ λίθοι εὑρέθησαν, ῥητέον ἴσως, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ὁ ταφεὶς ἐν αὐτῷ εὐσεβὴς ὢν πρὸς τὰ θεῖα καὶ σωθείς ποτε ἐκ νόσου ἢ ἄλλου τινὸς κινδύνου ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Μαλεάτου καὶ τῶν απογόνων του, ἐζήτησε καὶ ἔλαβεν εἰς ἐνθύμησιν καὶ ἁγιασμὸν λίθους τινὰς ἁπλοῦς ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἢ τῶν ἱερῶν τεμενῶν ἃ εἶχεν ἐπισκεφθῇ, τοὺς ὁποίους λίθους ἢ αὐτὸς ἐπέγραψεν, ὡς βλέπομεν, ἢ ἤδη παρὰ τῶν ἱερέων εὗρεν ἐπιγεγραμμένους ἑτοίμους, κατά τι ἴσως ἐπικρατοῦν ἔθος, ἀποθνήσκων δὲ παρήγγειλε νὰ τοὺς θέσωσιν εἰς τὸν τάφον του. Ταῦτα μὲν ἡμεῖς, ἄλλος δὲ καὶ ἄλλα ἐπινοείτω.

Μαλεάτης δὲ Ἀπόλλων καὶ ἱερὸν αὐτοῦ, ἐν τῇ Ἐπιδαυρίᾳ ὑπάρχον, ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ Παυσανίου

(1) Πρβλ. CIA, III, ἀρ. 693 : Ἀσκληπιοῦ με δμῶα πυρφόρο(ν

Β, 27, 7. (Ἴδε καὶ ἐπιγραφὴν ἐκτυπωθεῖσαν ἐν σελ. 149 τοῦ προηγουμένου τόμου τῆς ἐφημερίδος ταύτης·) καὶ Ἀπόλλων πάλιν Μαλεάτης ἱδρυμένος ἐν Σπάρτῃ. Παυσ. Γ, 12, 8. Παρὰ δὲ τὴν ἄκραν τῆς Μαλέας ἀναφέρει μὲν ὁ αὐτὸς περιηγητὴς ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, πλὴν ὄχι Μαλεάτου ἐπικεκλημένον, ἀλλὰ Ἐπιδηλίου, δι' ὃ ἐκεῖ ἀφηγεῖται ἱστορικὸν γεγονός. Δὲν εἶναι δὲ ἴσως περιττὸν ν' ἀναφέρω ἐδῶ, ὅτι ἐν τῇ συλλογῇ τῆς ἀρχαιολ. Ἑταιρίας ὑπάρχει μικρὸν χαλκοῦν ὁμοίωμα τράγου μετ' ἐπιγραφῆς ἐπὶ τῶν νώτων ἀρχαϊκῆς, δὶς ἐπαναλαμβανομένης, *Μαλεάτα*, ὅπερ, καθ' ἃ εἶπεν ὁ δωρησάμενος αὐτὸ καθηγητὴς Θ. Ὀρφανίδης, εὑρέθη πρὸ τοῦ 1859 ἐν Κυνουρίᾳ παρὰ τὸ Λενίδι.

Ἐκδίδω ἐπὶ τέλους καὶ τὴν ἑξῆς ἐξ Ἀρκεσίνης τῆς Ἀμοργοῦ ἐπιτυμβίαν ἐπιγραφὴν διὰ τὴν μεγάλην αὐτῆς ἀρχαιότητα:

Δημαινέτης ἐμὶ μν|ῆμα τῆς Λαμψαγό|ρεο.

Ὁ λίθος ἠγοράσθη ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας, ἔχει δὲ μῆκος 0,62, πλάτος 0,16, πάχος 0,12, καὶ εἶναι ὅλως ἀνεξέργαστος τὴν ἐπιφάνειαν, εἰ καὶ τὰ γράμματα ἐπιμελέστατα ἐγκεκολαμμένα.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ α'. Ἰουνίου 1884.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ Α. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ.

ΕΠΙΓΡΑΦΗ ΕΚ ΤΗΣ ΛΑΚΩΝΙΚΗΣ

ΑΙΤΟΙΣΑΛΛΟΙΣ
ΝΟΙΣΚΑΛΕΙΝΔΕΑΥ
ΡΙΑΝΤΟΥΣΕΦΟΡΟΥΣ
ΕΝΤΟΙΣΑΓΩΣΙΝΟΙΣ
ΣΔΕΦΑΝΕΡΟΝΗΙΠΑ
ΤΙΑΠΟΛΙΣΤΩΝΕΠΙ/
ΤΑΝΚΑΛΟΙΣΚΑΓΑ
ΑΜΝΑΜΟΝΕΥΟΥΣΑ
ΞΙΑΣΧΑΡΙΤΑΣΑΠΟΔΙ
ΕΤΑΣΤΡΑΤΑΓΟΝΑΔΑ
ΟΝΠΡΟΜΗΝΟΣΛΥΚΕΙΟΥ
ΡΟΞΕΝΙΑΝΕΙΣΣΤΑΛΑΝ
ΕΙΣΤΟΙΕΡΟΝΤΟΥΑΠΟΛ
ΕΛΕΑΤΑΑΝΑΓΡΑΨΑΝ
ΟΛΕΟΣΟΙΕΝΕΣΤΑΚΟΤΕΣ
ΙΠΑΣΠΡΟΞΕΝΙΑΣΟΝΟ
ΟΣΤΕΙΛΑΤΩΣΑΝΤΑΙ
ΝΑΝΤΙΓΡΑΦΟΝΤΑΣ
ΑΣΤΟΔΕΥΤΕΡ

. . . .

εἶναι δὲ αὐτῷ ὅσα κ]αὶ τοῖς ἄλλοις
τῆς πόλεος προξέ]νοις, καλεῖν δὲ αὐ-
τὸν καὶ εἰς προεδ]ρίαν τοὺς ἐφόρους
τοὺς ἀεὶ ὄντας] ἐν τοῖς ἀγῶσιν, οἷς
ἁ πόλις τίθητι· ὅπω]ς δὲ φανερὸν ᾖ πᾶ-
σι τοῖς ἀγαθοῖς ἀνδράσιν ὅ]τι ἁ πόλις τῶν Ἐπιδ-
αυρίων τὰν εὐεργεσίαν], τὰν καλοῖς κἀγα-
θοῖς ἀνδράσιν οὖσαν, μὴ] ἀμναμονεύουσα
εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον ἀ]ξίας χάριτας ἀποδί-
δωτι, τὸν ἐπι]έτα στραταγὸν Ἀδα-
τον Ἐπιδαύρι]ον πρὸ μηνὸς Λυκείου
ἀναγράψαι τὰν π]ροξενίαν εἰς στάλαν
λιθίναν καὶ στᾶσαι] εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλ-

λωνος τοῦ Ὑπερτ]ελεάτα· ἀναγραψάν-
των δὲ οἱ Ἔφοροι τᾶς π]όλεος οἱ ἐνεστακότες
καὶ τὸ εἰς τὰς λο]ιπὰς προξενίας ὄνο-
μα τοῦ προξένου καὶ ἀπ]οστειλάτωσαν τᾷ
πόλει τῶν Ἀσωπίω]ν ἀντίγραφον τᾶς
προξενίας ταύτ]ας τὸ δεύτερ[ον.

Τὴν ἐνταῦθα ἐκδιδομένην κολοβὴν ἐπιγραφὴν ἐν κεφαλαίοις γράμμασιν, ἅμα δὲ καὶ ἐν μεταγραφῇ, συμπληρωθεῖσῃ κατὰ τὸ ἐφικτόν, ἀντέγραψα ἐκ χαρτίνου ἐκμάγματος, ὅπερ ἔφερέ μοι ὁ ὑπάλληλος τῆς Ἀρχ. Ἑταιρίας κ. Δ. Τζαννετάκης. Ὁ αὐτὸς μὲ ἐπληροφόρησεν συνάμα, ὅτι ὁ λίθος εἶνε ἐρυθρὸς τῆς Λακωνίας (antiquo rosso), καὶ ὅτι εὑρέθη κατὰ χώραν κείμενος ἐν τῇ Λακωνικῇ, ἐν ἀγρῷ τινι παρὰ τὸ χωρίον Φοινίκι τοῦ δήμου Ἀσωποῦ, δυτικῶς τῆς πάλαι Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς, ἐν τῇ αὐτῇ δηλονότι θέσει, ἔνθα εὑρέθησαν καὶ αἱ ἀνωτέρω ἐν σελίδι 80 καὶ ἑ. τοῦ παρόντος τεύχους ὑπὸ τοῦ κ. Σ. Κουμανούδη ἐκδιδόμεναι ἐνεπίγραφοι χαλκαῖ ταινίαι. Τὰ γράμματα ἐμφαίνουσι τοὺς πρὸ Χ. Ῥωμαϊκοὺς χρόνους. Ὕψ. τοῦ λίθου 0,22. Πλάτ. 0,13.

Περιλαμβάνει δὲ ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἐπιγραφὴ ψήφισμα προξενικὸν δι' οὗ ἡ πόλις τῶν Ἐπιδαυρίων τιμᾷ πολίτην ἄλλης τινος πόλεως, ἐκ τοῦ ὀνόματος τῆς ὁποίας δὲν διεσώθη δυστυχῶς ἐν τῷ λίθῳ, παρὰ μόνον τὸ τελικὸν αὐτῆς γράμμα Ν (ὅλ. στ. 18), ὅπερ ἐγὼ μὲν συνεπλήρωσα εἰς τὸ *Ἀσωπίω]ν*· δύναται ὅμως νὰ συμπληρωθῇ ἴσως εἰς τὸ *Βοιῶ]ν* ἢ εἰς ἄλλο τι, γειτονικῆς ὅμως πόλεως ὄνομα κατὰ πιθανώτερον λόγον. Τὸ ψήφισμα τοῦτο διετάχθη ὁ ἐνιαύσιος στρατηγὸς ν' ἀναγράψῃ εἰς στήλην λιθίνην καὶ νὰ στήσῃ πρὸ τοῦ μηνὸς Λυκείου εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Ὑπερτελεάτου.

Τοῦτο, τὸ ὅτι ὁ στρατηγὸς διετάχθη νὰ στήσῃ ἐκεῖ τὴν στήλην πρὸ τοῦ μηνὸς Λυκείου, ἔχει καθ' ἡμᾶς μεγίστην σημασίαν. Ἐξ ἅπαντος κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον φαίνεται ὅτι ἐτελτοῦντο ἐνταῦθα ἀγῶνες καὶ πανήγυρις εἰς τιμὴν τοῦ Ἀπόλλωνος, διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἡ πόλις τῶν Ἐπιδαυρίων, ἵνα καταστήσῃ γνωστότερον καὶ ἐπισημότερον τὸν εἰς ὃν ἀπένειμε τὴν τῆς προξενίας τιμήν, διέταξε νὰ σταθῇ ἐκεῖ ἡ στήλη πρὸ τοῦ Λυκείου μηνός, δηλαδὴ πρὸ τῆς πανηγύρεως, καὶ τῶν ἀγώνων, ὅπως ὑπάρχῃ ἕτοιμος εἰς κοινὴν θέαν τῶν μελλόντων νὰ πανηγυρίσωσιν.

Ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης, ἂν καὶ κολοβῆς, μανθάνομεν νῦν πρῶτον, ὅτι κατὰ τὸ μέρος τοῦτο τῆς Λακωνικῆς ὑπῆρχε ναὸς Ἀπόλλωνος Ὑπερτελεάτου ἐπικαλουμένου, εἰς ὃν ἐτελοῦντο καὶ ἀγῶνες κατὰ τὸν μῆνα Λύκειον. Ὁ Παυσανίας (Βιβ. Γ' κεφ. 22 § 10) περιγράφων τὰ μέρη ταῦτα τῆς Λακωνικῆς ἀναφέρει χωρίον τι *Ὑπερτελέατον* ὀνομαζόμενον, ἐν ᾧ λέγει ὅτι ἦν ἱερὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ἀπέχον ὡς πεντήκοντα στάδια τῆς πόλεως Ἀσωποῦ, οὐδεμίαν ὅμως ποιεῖται μνείαν περὶ ἱεροῦ τοῦ Ἀπόλλωνος ἐνταῦθα που κειμένου. Τί λοιπὸν νὰ ὑποθέσωμεν; Δυοῖν θάτερον ἢ ὅτι κατὰ τὰ εἰρημένα ἀνωτέρω ἐν σελίδι 82 ὑπὸ τοῦ κ. Σ. Κουμανούδη ὁ Ἀπόλλων καὶ ὁ Ἀσκληπιὸς ἦσαν σύνναοι, ἢ ὅπερ ἴσως πιθανώτερον εἶνε, ὅτι ἑκάτερος εἶχεν ἴδιον ναόν.

Διότι ἐν τοιούτῳ ἐπισήμῳ τῆς πόλεως τῶν Ἐπιδαυρίων ψηφίσματι, ἂν ὄντως ὁ Ἀπόλλων ἦτο σύνναος τῷ Ἀσκληπιῷ, θὰ ἐδηλοῦτο τοῦτο ῥητῶς διὰ φράσεώς τινος καταλλήλου οἷον «*καὶ στᾶσαι εἰς τὸ ἱερὸν* (*τῶν συννάων θεῶν*) *Ἀπόλλωνος καὶ Ἀσκλαπιῶ*» ἢ ἄλλης τινὸς παρομοίας· ὅτι δὲ ὁ Παυσανίας ἐκ παραδρομῆς ἢ ἄλλης τινὸς αἰτίας παρέλειψε νὰ ἀναφέρῃ τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, τοῦτο οὐδὲν σημαίνει.

Δὲν εἶνε δὲ περιττὸν νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι δὲν εἶνε ἄνευ σημασίας καὶ τοῦτο, ὅτι ὁ μὴν Λύκειος, καθ' ὃν ἐτελοῦντο οἱ ἀγῶνες, εἶνε μὴν ἔχων στενὴν σχέσιν πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα μόνον, προκύψας ἐκ τοῦ ἐπωνύμου τοῦ θεοῦ *Λύκειος* σημαίνοντος κυρίαν αὐτοῦ ἰδιότητα, ἀπαραλλάκτως ὅπως ἐξ ἄλλων τοῦ θεοῦ ἐπωνύμων, σημαντικῶν ἄλλων αὐτοῦ ἰδιοτήτων, προέκυψαν οἱ μῆνες *Σμίνθιος* καὶ *Καρνεῖος*.

Τελευτῶντες λέγομεν ὅτι τὸ σπουδαιότερον πάντων εἶνε, ὅτι ἡ παροῦσα ἐπιγραφὴ θέλει μᾶς ὁδηγήσῃ, ἂν αἱ περὶ τῆς προελεύσεώς της πληροφορίαι ὦσιν ἀληθεῖς, νὰ προσδιορίσωμεν ποῦ ἀκριβῶς ἔκειτο ὁ ναὸς τοῦ Ὑπερτελεάτου Ἀπόλλωνος, ἐν τῷ ἀγρῷ δηλαδὴ τῷ κειμένῳ παρὰ τὸ σημερινὸν χωρίον *Φοινίκι*, ἔνθα ὡς ἐπληροφόρησαν ἡμᾶς εὑρέθη κατὰ χώ-

ραν κειμένη ἡ ἐπιγραφή, ἐξ ἅπαντος δὲ περὶ τὸ αὐτὸ μέρος πρέπει νὰ τεθῇ καὶ τὸ χωρίον *Ὑπερτελέατον*.

Κ. Δ. ΜΥΛΩΝΑΣ.

ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ ΕΞ ΑΙΓΙΟΥ.

ΑΛΚΑΙΝ[ΕΤΗ]
ΣΤΥΡΑΚΟΣΘΥ[ΓΑΤΗΡ]
ΕΤΩΝ'ΛΕ'ΧΑΙ[ΡΕ]

Παρὰ τὴν παραλίαν Αἰγίου, πλησίον τῆς πολυχρούνου κρήνης, ἔνθα ἡ ἄλλοτε ἀμφιλαφὴς καὶ νῦν γεγηρακυῖα πλάτανος, ἐγγὺς τοῦ ἀτμομύλου τοῦ κ. Κωνστ. Κανελλοπούλου σκάπτων τις πρὸς οἰκοδομὴν εὗρεν ἐπιτύμβιον πλάκα φέρουσαν τὴν ἀνωτέρω ἐπιγραφήν. Πλάτος τῆς πλακὸς 0,30, πάχος 0,18 καὶ μῆκος ἄγνωστον ὄντος τεθραυσμένου τοῦ ἑτέρου ἄκρου. Τὰ γράμματα τῶν ἐσχάτων Ῥωμαϊκῶν χρόνων, καὶ τὰ τοῦ πρώτου στίχου μείζονα τῶν τοῦ δευτέρου καὶ τρίτου. Ἡ πλὰξ εὑρέθη ἄνωθι τάφου. Δύο δὲ ἦσαν ἐνταῦθα τάφοι, ὁ εἷς ἐπὶ τοῦ ἑτέρου, περικεκλεισμένος ἐντὸς κτίσματος μεγάλου χρησιμεύοντος, ὡς ταφεῖον οἰκογενείας. Τὸ σκέπασμα τοῦ κτίσματος τοξοειδὲς καὶ ἡ μὲν μία κατὰ πλάτος πλευρὰ αὐτοῦ ἐλλείπει καταστραφεῖσα ἐν τῇ σκαφῇ, ἡ δὲ ἑτέρα καλύπτεται ὑπὸ χωμάτων. Τὰ πλευρὰ αὐτοῦ τε καὶ τῶν ἐν αὐτῷ τάφων ἐκτισμένα πλίνθοις δι' ἀσβέστου, μάλιστα τὸ ἐσωτερικὸν τῶν τάφων περιβάλλεται πλαξὶν ἀσβεστοκτίστοις.

ΜΕΝΩΝ
ΗΣΠΕΥΣ

Τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην φέρει πλὰξ λίθου γρανίτου, μήκους 0,51, πλάτους 0,39 καὶ πάχους 0,20, ὡς δ' ἔχει ἡ πλάξ, φαίνεται ἀκεραία. Ἡ ἐνεπίγραφος ἐπιφάνεια λελαξευμένη, ἀλλ' οὐχὶ λεία, ὡς καὶ αἱ τέσσαρες πλευραί, ἡ δὲ ἀντίστοιχος τῇ ἐνεπιγράφῳ ἀλάξευτος. Ἡ πλὰξ αὕτη ἐξεχώσθη κατὰ τὸν παρελθόντα χειμῶνα ἐκ σταφιδαμπέλου κειμένης εἰς τὸ ἄκρον τοῦ χωρίου Μουρλᾶ, ἡμίσειαν ὥραν ΒΔ τοῦ Αἰγίου κειμένου, παρὰ τὴν πολύκρουνον κρήνην τοῦ χωρίου.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ. Γ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑΙ.

Ἐν ταῖς κατὰ τὴν *ὁδὸν Πειραιῶς* καὶ παρὰ τὸ ἐργοστάσιον τοῦ ἀεριόφωτος ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας γενομέναις ἀπὸ δύο μηνῶν ἀποπειρατηρίοις ἀνασκαφαῖς ἀνευρέθησαν διάφοροι ἐνεπίγραφοι νεκρικαὶ στῆλαι, ὑδρίαι δύο μαρμάριναι μετ' ἀναγλύπτων παραστάσεων καὶ ἐπιγραφῶν, τραπεζοειδῆ τινα ἐνεπίγραφα μνημεῖα, μαρμάριναι θῆκαι, διάφορα τεμάχια γλυπτῶν καὶ χαλκωμάτων, συντρίμματα ἀγγείων πηλίνων, λείψανά τινα ξυλίνης θήκης εὑρεθείσης ἐντὸς σαρκοφάγου λάρνακος, τὰ ὁποῖα ἅμα τῇ ἐξαγωγῇ ἐξηφανίσθησαν μεταβληθέντα εἰς κόνιν ὑπὸ τῆς ἐπιρροίας τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος, καὶ ὕφασμά τι περιβάλλον ὀστᾶ, ἱκανῶς σωζόμενον. Λόγος λεπτομερὴς περὶ τῆς ἀνασκαφῆς ταύτης καὶ τῶν εὑρημάτων θέλει γείνει ἐν τοῖς Πρακτικοῖς τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας.

Ἐν *Πειραιεῖ* κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος Ἀπριλίου γενομένης σκαφῆς πρὸς θεμελίωσιν θεάτρου ἐν τῇ Πλατείᾳ Κοραῆ, ἀνεφάνησαν ἴχνη οἰκοδομῆς παλαιᾶς ἐκ λίθων πωρίνων, εἰς τὸ δυτικὸν τῆς ὁποίας μέρος εὑρέθησαν αἱ ἐν τῷ παρόντι τεύχει ἀνωτέρω σελ. 39 δημοσιευόμεναι ἐπιγραφαί. Ἀναλαβὸν τὰς ἀνασκαφὰς τὸ ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας, ἐκαθάρισε τὸ μέρος ἐκεῖνο προβὰν εἰς ἐρεύνας καὶ κατὰ τὰς παρακειμένας ὁδοὺς Ἀθηνᾶς

(πρὸς Ν) καὶ Κολοκοτρώνη (πρὸς Δ). Οὕτω δ' ἀνεφάνη μέγα οἴκημα τετραγωνικόν που, ἔχον πρόσοψιν πρὸς ἀνατολάς. Τί τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο ἦτο, δὲν εἶνε εὔκολον νὰ προσδιορισθῇ, καὶ μάλιστα ἀφοῦ ἱκαναὶ μεταβολαὶ καὶ μετασκευαὶ γενόμεναι ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις, συγχέουσι ἀρκετὰ τὸ ἀρχικὸν αὐτοῦ σχέδιον, πάντως ὅμως δὲν φαίνεται ὅτι ἦτο τι σημαντικόν, οἷον ναὸς ἢ ἄλλο τι ἐξέχον δημόσιον οἰκοδόμημα, διὰ τοῦτο καὶ ὀρθὸν ἐκρίθη νὰ ληφθῇ μὲν ἀκριβὲς ἀρχιτεκτονικὸν διάγραμμα αὐτοῦ, ὅπερ καὶ ἐλήφθη, νὰ μὴ παρακωλυθῇ δὲ ἡ κατ' αὐτὸ τὸ μέρος οἰκοδόμησις τοῦ θεάτρου τῆς πόλεως Πειραιῶς.

Τὰ δέοντα περὶ τῆς ἀνασκαφῆς ταύτης θέλει ἐκθέσει ἐν οἰκείῳ τόπῳ ὁ ἐπιστατήσας αὐτῆς, ἔφορος τοῦ ἐν Πειραιεῖ μουσείου καὶ καθηγητὴς κ. Ἰάκωβος Χ. Δραγάτσης.

Ἐν τῇ ἀρξαμένῃ γενικῇ ἀνακαθάρσει τῆς *Ἀκροπόλεως* ἀνευρέθησαν μέχρι τοῦδε τὰ ἀκόλουθα· ὑπὲρ τὰ 15 τεμάχια ἐπιγραφῶν, ἐν οἷς δύο τῆς προευκλειδείου ἐποχῆς, ὀκτὼ μικρὰ καὶ μεγάλα τεμάχια γλυπτικὰ ἐκ τοῦ θωρακείου τοῦ ναοῦ τῆς Ἀπτέρου Νίκης, ὧν τὸ ἓν μεῖζον τῶν ἄλλων, εἶνε γωνιαῖον, ἐνῳκοδομημένα εἰς τὴν μεσημβρινὴν πλευρὰν τῶν Προπυλαίων ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ οὕτω λεγομένου Πελασγικοῦ τείχους καὶ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀπτέρου Νίκης· ἀνάγλυφον σχεδὸν σῶον ἐκ ψηφίσματος, ἐφ' οὗ ἡ Ἀθηνᾶ ἐξ ἑνὸς καὶ ὁ Δῆμος ἀφ' ἑτέρου στεφανοῦσί τινα, ἀγαλμάτιον ἀκέφαλον ἐκ λίθου λευκοῦ ἡμικατέργαστον Ἀθηνᾶς, ἐχούσης παρὰ τὸν ἀριστερὸν πόδα ἀσπίδα μετὰ Γοργονείου καὶ ἔσωθεν ὄφιν ἀνέρποντα. Διὰ τῆς ἀριστερᾶς αὐτῆς χειρός, ἣν στηρίζει ἐπὶ τῆς ἀσπίδος, κρατεῖ ἡ Ἀθηνᾶ κέρας Ἀμαλθείας, ἡ δὲ δεξιὰ αὐτῆς χεὶρ εἶνε ἀποκεκρουσμένη, καὶ τελευταῖον ἀνευρέθησαν τεμάχιά τινα ἀρχιτεκτονικά.

Αἱ ἐν τῷ παρὰ τὴν *Ἐλάτειαν* ἱερῷ τῆς Κραναίας Ἀθηνᾶς ἐπιχειρηθεῖσαι κατὰ τὸν Νοέμβριον ἀνασκαφαὶ ὑπὸ τοῦ ἑταίρου τῆς ἐνταῦθα Γαλλικῆς σχολῆς κ. Paris, καὶ διακοπεῖσαι τότε ἕνεκα τοῦ χειμῶνος, ἐπανελήφθησαν τῇ 7 Μαΐου καὶ ἐπερατώθησαν πρὸ μικροῦ. Κατὰ πρῶτον ἐγένετο σκαφὴ ἔξω καὶ πρὸς Βορρᾶν τοῦ ἱεροῦ, ἐπὶ γραμμῆς πέντε μέτρα ἀπεχούσης αὐτοῦ καὶ εἰς βάθος δύο μέτρων, ἔνθα εὑρέθησαν κατὰ τὴν βορειανατολικὴν τοῦ ναοῦ γωνίαν ἀρχιτεκτονικὰ τεμάχια ἐκ πώρου λίθου, σῴζοντα καὶ ἴχνη χρώματος, καί τινα τεμάχια κεραμίδων, ἀνάγλυπτα φερουσῶν κοσμήματα. Κατὰ τὴν αὐτὴν θέσιν ἀνεκαλύφθη καὶ τὸ ἥμισυ δεξιὸν μέρος προσωπίδος μετὰ τῆς ῥινὸς καὶ ὁλοκλήρου τῆς σιαγόνος τέχνης καλῆς. Μεταξὺ δὲ τῆς σωρείας τῶν κοινῶν λίθων εὑρέθησαν ἐλάσματα χάλκινα διηνθισμένα, καὶ βάθρον ἐνεπίγραφον, ἐφ' οὗ ἀναγινώσκεται καὶ τὸ ὄνομα τῆς Κραναίας Ἀθηνᾶς. Καὶ ταῦτα μὲν εἶνε τὰ ἐκτὸς τοῦ ἱεροῦ εὑρήματα. Γενομένης δὲ ἔπειτα σκαφῆς ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ εὑρέθησαν διάφορα τεμάχια καὶ συντρίμματα μαρμαρίνων ἀγαλμάτων, ἐν οἷς καὶ τρία μεγάλα ἀλλήλοις ἐφαρμόζοντα τεμάχια, ἅτινα ἀποτελοῦσι μέρος τῆς βάσεως ἀγάλματος ὑπερφυσικοῦ μεγέθους καὶ πιθανῶς τοῦ τῆς Ἀθηνᾶς, ὡς ἐκεῖθεν ἀναγγέλλουσι· πρὸς δὲ τούτοις βάθρα ἐνεπίγραφα δύο, φέροντα καὶ ὀνόματα τεχνιτῶν, τὸ μὲν ἓν τὸ τοῦ *Ἐργοφίλου*, τὸ δὲ ἕτερον τὸ τοῦ *Πολυκλέους*, ψήφισμά τι πολύστιχον, καὶ ἄλλοι ἐνεπίγραφοι λίθοι. Κατὰ δὲ τὸ δυτικὸν μέρος τοῦ ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ χώρου ἀπεκαλύφθη ψηφοθέτημα ἐπὶ ἐπιφανείας ὑψηλοτέρας τῆς τῶν κιόνων βάσεως. Γενομένης δὲ κατόπιν ἐξετάσεως ἐν τοῖς πρὸς τὸ βόρειον μέρος τοῦ ἱεροῦ κειμένοις χώμασιν καὶ εἰς ἀπόστασιν ἀπὸ τούτου 30 μέτρων, εὑρέθη πλῆθος παντοίων συντριμμάτων πηλίνων ἀντικειμένων, οἷον ἀγγείων, εἰδωλίων, ἀκρωτηρίων, λεοντοκεφαλῶν, κεραμίδων ἐνεπιγράφων κλπ. Ἐκτὸς τούτων εὑρέθησαν ἐσχάτως πολλὰ χαλκᾶ ἀντικείμενα, ἤτοι κρίκοι, πόρπαι, περόναι καὶ νομίσματα περὶ τὰ 170, ὧν τὰ πλεῖστα Ἑνετικά.

Αἱ ἐν *Νεμέᾳ* ἀνασκαφαί, ἐνεργηθεῖσαι καὶ αὗται ὑπὸ τῶν μαθητῶν τῆς ἐνταῦθα Γαλλικῆς Σχολῆς, ἤρξαντο τῇ 16 Ἀπριλίου καὶ ἐπερατώθησαν μετ' ὀλίγον μὴ παρασχοῦσαι ἄξια λόγου εὑρήματα.

Γενομένης δοκιμαστικῆς ἀνασκαφῆς ἐν *Σάμῃ* τῆς

Κεφαλληνίας ὑπὸ τοῦ ἐφόρου κ. Π. Καββαδία ἀπεκαλύφθη ἐν τῇ Ἀκροπόλει πύλη κυκλωπεία τὴν κατασκευὴν κατὰ τὴν γνώμην αὐτοῦ, στενουμένη πρὸς τὰ ἄνω καὶ προσομοιάζουσα τῇ τῶν Μυκηνῶν, προσέτι δὲ ἀνευρέθησαν ἐντὸς τῆς Ἀκροπόλεως εὐτελῆ τὴν κατασκευὴν οἰκήματα παρεμφερῆ τοῖς ἐν Ὀλυμπίᾳ, ὑπό τι δὲ αὐτῶν εὑρέθησαν ὀγκόλιθοι. Καὶ ταῦτα μὲν τὰ ἐν τῇ ἄνω πόλει, ἐν δὲ τῇ κάτω πόλει εὑρέθησαν ἐκτὸς νομισμάτων τινῶν καὶ μιᾶς λυχνίας, δύο ψηφοθετήματα, γεωμετρικὰ ἔχοντα σχήματα καὶ ἀνήκοντα κατὰ τὸν κ. Καββαδίαν εἰς ἄγνωστον Ῥωμαϊκὸν οἰκοδόμημα. Ἐν δὲ ταῖς ἀρχαιότησι τῆς Πυλάρου, ἣν ἐπεσκέφθη ὁ αὐτὸς ἔφορος διέκρινε παρὰ τὴν ἁγίαν Εὐφημίαν οἰκοδόμημα ἀρχαιότατον, δηλαδὴ ναὸν παρεμφερῆ, ὡς φρονεῖ, τῷ ἐπὶ τῆς Ὄχης τῆς Καρυστίας.

Αἱ ἐν *Ἐπιδαύρῳ* ἀνασκαφαί, αἱ πρὸ ὀλίγου ἐπαναληφθεῖσαι ὑπὸ τοῦ διευθύνοντος αὐτὰς ἐφόρου κ. Π. Καββαδία, ἀνέδειξαν καὶ πάλιν ἄξια λόγου ἀντικείμενα. Εὑρέθη πρῶτον τεμάχιον μ. 0,35 καὶ πλ. 0,30 ἐπιγραφῆς, προσαρμόζον εἰς τὴν δευτέραν τῶν ἰαμάτων ἐπιγραφήν, προσέτι ἔμμετρος ἀναθηματικὴ ἐπιγραφὴ λίαν περίεργος, συγκειμένη ἐξ 78 στίχων, ἧς μέγα τεμάχιον εἶχεν εὑρεθῆ τὸ παρελθὸν ἔτος, καὶ ἄλλαι τινὲς ὑποδεέστεραι. Ὁ ναὸς τῆς Ἀρτέμιδος (ὡς ὁρίζει αὐτὸν ὁ κ. Καββαδίας) ἀπεκαλύφθη ὁλόκληρος, καὶ εὑρέθησαν ἅπαντα τὰ ἀρχιτεκτονικὰ αὐτοῦ μέλη. Ἐκ τῶν γλυπτῶν εὑρέθησαν ἀγαλμάτιον Ἀσκληπιοῦ καλῆς ὁπωσοῦν ἐργασίας, κατακεκλιμένος γυμνὸς νεανίας ἔχων ἔκφρασιν γυναικείαν τέχνης μεταγενεστέρων χρόνων, κορμὸς ἀνδρὸς γυμνοῦ μαχομένου ἐκ τῶν ἀετωμάτων τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, καὶ τὸ ἀπὸ τῆς ὀσφύος κατώτερον μέρος σώματος γυναικείου, (1) πολλὰ τεμάχια ἀναγλύφων, ἐν οἷς τὸ κάτω μέρος τοῦ σώματος Ἀθηνᾶς ἐνόπλου, καὶ τὸ ἄνω μέρος ἀνδρὸς κρατοῦντος ἐν τῇ μιᾷ τῶν χειρῶν περικεφαλαίαν. Σπουδαιότερα ὅμως πάντων τῶν εὑρημάτων εἶνε ἀγάλματά τινα προερχόμενα ἐκ τοῦ ἀνατολικοῦ ἀετώματος τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, δύο δηλαδὴ Νῖκαι, ὧν ἡ μία ἀκέφαλος, ἐξαιρέτου στάσεως καὶ μὲ ἀρκετὴν ἐλευθερίαν πεποιημέναι (1), καὶ δύο γυμνὰ νεανιῶν ἢ μᾶλλον παίδων σώματα κολοβὰ κατά τε τὰ ἄνω καὶ κάτω ἄκρα καὶ ἀκέφαλα, καλῆς ἐργασίας (2). Πάντα ταῦτα θέλουσι δημοσιευθῇ μετ' εἰκόνων ἐν τῷ προσεχεῖ τεύχει τῆς ἐφημερίδος ταύτης, ἐπίσης δὲ καὶ αἱ σπουδαιότεραι καὶ πληρέστεραι τῶν ἐπιγραφῶν.

(1) Τὸ μέρος τοῦτο πιθανῶς προσαρμόζει τῇ ἐν πίνακι 4 τοῦ παρόντος τεύχους κατὰ δύο ὄψεις (ἀριθ. 8, 9) ἀπεικονιζομένῃ Νίκῃ.

Αἱ ἐν *Ὀλυμπίᾳ* ἀνασκαφαὶ αἱ γενόμεναι κατὰ τὸ ἐνεστὸς ἔτος δαπάνῃ τῆς ἡμετέρας Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας καὶ ἐπιστασίᾳ τοῦ ἐφόρου τῶν ἐν Ὀλυμπίᾳ Συλλογῶν τῶν ἀρχαιοτήτων κ. Κ. Δημητριάδου ἀνέδειξαν ἄξια λόγου εὑρήματα, ἐκ τῶν ὁποίων εὐελπιστοῦμεν, ὅτι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι ἐξακολουθοῦσαι αὗται θέλουσι ἀναδείξει καὶ ἄλλα πολλὰ ἄξια λόγου εὑρήματα, καὶ ἀρχιτεκτονικά, καὶ γλυπτά, καὶ μετάλλινα, καὶ πήλινα, τοῦτο μὲν συμπληροῦντα, τοῦτο δὲ προσεπαυξάνοντα τὰ ὑπὸ τῶν Γερμανῶν ἀνακαλυφθέντα. Ἐκ τῶν ἐπισήμων πληροφοριῶν, ἃς ἔπεμψεν ἡμῖν ὁ ῥηθεὶς ἔφορος, ἐκθέτομεν ἐνταῦθα ἐν περιλήψει τὰ κατωτέρω ἀναφερόμενα, ἐν καιρῷ δὲ θέλει δημοσιεύσει ὁ ἴδιος λεπτομερῆ περὶ ἁπάντων τούτων ἔκθεσιν.

Κατ' ἀρχὰς ἠνοίχθη τάφρος δοκιμαστικὴ 65 περίπου γαλλικὰ μέτρα βορειότερον τῆς ΒΑ. γωνίας τοῦ *Σταδίου*, ἔχουσα μῆκος 11 Γ. Μ. καὶ πλάτος 1,50. Ἀφοῦ ἡ σκαφὴ προέβη εἰς βάθος ἑνὸς μέτρου ἀπὸ τοῦ σημερινοῦ ἐδάφους, ἀνεκαλύφθη τάφος καλυβοειδὴς ἐκ κεράμων, κατὰ τὸ δυτικὸν πέρας τοῦ ὁποίου εὑρέθη κρανίον ἀνθρώπινον. Κατόπιν δὲ ἀνασκαφείσης τῆς τάφρου εἰς βάθος μέτρων τεσσάρων καὶ πεντήκοντα ἑκατοστῶν, ἐπειδὴ οὐδὲν σημεῖον οἰκοδομήματος ἀνεφάνη, ἐγκατελείφθη τὸ μέρος τοῦτο καὶ ἐγένετο φροντὶς περὶ ἀπορρήσεως τῶν χωμάτων εἰς τὸν Κλάδεον καὶ περὶ σκαφῆς τοῦ ὑπολειφθέντος παρὰ τῶν Γερμανῶν ἀσκάπτου μέρους τῆς *Παλαίστρας* (ὅρα Ausgr. zu Olymp. vol. V. Taf.

(1) Αἱ πτέρυγες τῶν Νικῶν τούτων ἦσαν μετάλλιναι, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὰς ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτῶν μολύβδου πεπληρωμένας ὀπάς, εἰς ἃς ἐγομφοῦντό ποτε αὗται.

(2) Τοῦ ἑνὸς ἡ κεφαλὴ εὑρέθη κατόπιν καὶ προσαρμόζει, ἀλλὰ τὸ πρόσωπον εἶνε τόσον ἀποκεκρουσμένον κατὰ τὸ πλεῖστον αὐτοῦ μέρος, ὥστε οὐδὲν σχεδὸν ἐξ αὐτοῦ διακρίνεται.

38), ὅπερ ἔχει μῆκος μὲν 23, πλάτος δὲ 18 καὶ βάθος 7, $^{80}/_{00}$. Γ. Μ., ἐνιαχοῦ δὲ καὶ πλέον, ἕνεκα τῶν ἐπισωρευθέντων χωμάτων κατὰ τὰς Γερμανικὰς ἀνασκαφάς. Καὶ εἰς βάθος μὲν 2 μέτρων καὶ $^{70}/_{00}$ ἀπὸ τοῦ σημερινοῦ ἐδάφους ἀνεφάνη κατὰ τὸ μέρος τοῦτο τοῖχος κακόκτιστος, διευθυνόμενος ἀπὸ Νότου πρὸς Βορρᾶν καὶ συνιστάμενος ἐκ πωρίνων λίθων, μαρμαρίνων τεμαχίων (βάθρων ἴσως), μάλιστα δὲ μαρμαρίνων κεράμων ἐκ τῆς στέγης τοῦ ναοῦ τοῦ Διός. Εἰς βάθος δὲ τεσσάρων μέτρων ἤρξατο ἡ εὕρεσις χαλκῶν συντριμμάτων, ἐν οἷς καὶ νομίσματα Βυζαντινά.

Καὶ τῶν μὲν νομισμάτων ὁ ὁλικὸς ἀριθμός, τῶν εὑρεθέντων μέχρι σήμερον ἔν τε τῇ *Παλαίστρᾳ* καὶ ἐν τῇ ἀκριβῶς ἐξετασθείσῃ κοίτῃ τοῦ Κλαδέου, συμποσοῦται εἰς 358, ἐν οἷς καὶ ἀργυρᾶ, μάλιστα δὲ Ἠλιακὰ κάλλιστα διατετηρημένα· τῶν δὲ χαλκωμάτων εἰς 48, ἐν οἷς διακρίνονται μάλιστα τὸ ἄνω μέρος μέχρι γονάτων ἀγαλματίου ἐνδεδυμένου, ἔχοντος καὶ πτέρυγας ἀναπεπταμένας, τὸ πρόσωπον ἑτέρου ἀγαλματίου καλῆς ἀρχαϊκῆς ἐργασίας, καὶ τετράποδά τινα ἀτέχνου ἀρχαϊκῆς ἐργασίας. Προσέτι εὑρέθησαν πήλινα ἀρχιτεκτονικά, ζωηρὸν χρωματισμὸν διατηροῦντα, καὶ μολύβδινά τινα ἀντικείμενα, ἐν οἷς ἄξιον μνείας στρογγύλον τι χρῆμα μετὰ προεξεχόντων χειλέων διάτρητον κατὰ τὸ κέντρον, ἐπὶ τῆς μιᾶς ἐπιφανείας τοῦ ὁποίου εἶνε ἐγκεχαραγμένη διὰ λεπτοτάτων γραμμῶν ἡ ἐπιγραφὴ ΠΡΟΞΕΝΙΔΑ (*Προξενίδα*). Τὰ σπουδαιότερα ὅμως πάντων τῶν εὑρημάτων ἀποτελοῦσι τρία τεμάχια μαρμάρινα γλυπτικά, ὧν τὸ μὲν ἓν εἶνε ἀπὸ βραχίονος μετόπης τοῦ ναοῦ τοῦ Διός, τὰ δὲ δύο ἄλλα ἀπὸ πτυχῶν ἐνδύματος τοῦ δυτικοῦ ἀετώματος τοῦ αὐτοῦ ναοῦ.

Ἡ ἐν *Τίρυνθι* ὑπὸ τοῦ κ. Σχλίεμαν ἐπιχειρηθεῖσα ἀνασκαφὴ ἤρξατο ὑπὸ τὴν ἐπιστασίαν τοῦ ἐφόρου κ. Δ. Φιλίου τῇ 5 Μαρτίου καὶ ἐπερατώθη τῇ 18 Μαΐου. Κατὰ τὰς ἀξιοπίστους πληροφορίας ἡμῶν τὰ ἐξαγόμενα τῆς ἀνασκαφῆς ταύτης εἶνε ἐν συντόμῳ τὰ ἀκόλουθα. Εὑρέθησαν κεχωσμένα ὑπὸ ἐπίχωσιν οὐχὶ μείζονα τοῦ ἑνὸς Γ. Μ. ἐν τῇ ἄνω Ἀκροπόλει, ἣν διακρίνει ἀπὸ τῆς *μέσης Ἀκροπόλεως κυκλώπειον τεῖχος*, τὰ λείψανα *μεγάλου οἴκου* (*ἀνακτόρου*), καταλαμβάνοντος σχεδὸν ὅλον τὸ ἐμβαδὸν αὐτῆς. *Ὁδὸς* ἔφερεν ἀπὸ τῆς ἀνατολικῆς ἀνόδου τῆς ὁρατῆς καὶ πρὸ τῶν ἀνασκαφῶν κατὰ τὸν ἐκεῖ σωζόμενον πύργον διὰ *μεγάλης πύλης* ὁμοίας τῇ τῶν Μυκηνῶν, (ἧς σώζεται ὁ *οὐδὸς* καὶ αἱ παραστάδες), εἰς *πρόπυλον*· ἐκεῖθεν δὲ διὰ *προθύρου* εἰσήρχετό τις εἰς *αὐλὴν* μὲ *στοὰς* ἔνθεν καὶ ἔνθεν, καὶ διὰ ταύτης κατόπιν εἰς τὸν *πρόδομον*, καὶ ἔπειτα εἰς τὸ κύριον μέρος τοῦ οἴκου, ἤτοι πιθανώτατα τὴν *ἀνδρωνίτιδα*. Ἐν δεξιᾷ τῷ εἰσερχομένῳ εἰς ταύτην ἔκειτο πιθανώτατα ἡ *γυναικωνῖτις* καὶ τὰ ἐξαρτήματα αὐτῆς, ἤτοι αὐλὴ κτλ. εἰς ἣν εἰσήρχετό τις ἀπὸ τοῦ προπύλου καὶ δι' ἰδιαιτέρου, ὡς φαίνεται, διαδρόμου χωρὶς νὰ διέλθῃ διὰ τῆς κυρίας αὐλῆς. Ἐν ἀριστερᾷ δὲ ἔκειτο τὸ λουτρὸν καὶ ἄλλα διάφορα δωμάτια.

Τὸ ὅλον σύμπλεγμα τῶν οἰκοδομημάτων φαίνεται οὐχὶ πολὺ διάφορον ὂν τῶν ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου περιγραφομένων ἀνακτόρων, καὶ τοῦτο καθιστᾷ αὐτὸ πολύτιμον. Τὸ ἔδαφος τῆς τε αὐλῆς καὶ τῶν πλείστων δωματίων ἦν ἀσβεστόχριστον, σῶζον ἐνιαχοῦ καὶ χρωματισμοῦ ὑπερύθρου ἴχνη. Οἱ τοῖχοι εἰς τὰ κατώτατα ἦσαν *παχεῖς*, ἀλλὰ *πηλόκτιστοι*, τὰ ἀνώτερα αὐτῶν ἦσαν φαίνεται *ἐξ ὠμῶν πλίνθων* καὶ ἐκ τούτων (ὅταν τὸ οἰκοδόμημα κατέρρευσεν) προῆλθεν ἡ *ἐπίχωσις* τοῦ ἑνὸς Γ. Μ. Ἔσωθεν δὲ οἱ τοῖχοι καὶ ἔξωθεν ἀκόμη πιθανῶς ἔφερον ἔγχρώματον *ἀσβεστόχρισμα*, οὗ πλεῖστα ἀνευρέθησαν τεμάχια, εὕρημα πολύτιμον ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις (1). Τὰ ἐν αὐτῷ *σχήματα* εἶναι τὰ συνήθη, τὰ ἀπαντῶντα γεγλυμμένα ἐπὶ λίθων ἢ ἄλλων πραγμάτων ἐν Ὀρχομενῷ, Σπάτᾳ, Μενιδίῳ, Μυκήναις κτλ. Ἰδίᾳ μνήμης ἄξιον τούτων εἶνε τὰ συναρμόζοντα τεμάχια, τὰ παριστῶντα ταῦρον μετὰ μέρους σωζομένου γυμνοῦ ἀνθρώπου ἐπιβαίνοντος αὐτοῦ θαυματοποιοῦ (;) (Kunstreiter). Κατὰ χώραν ἐλάχιστον σώζεται ἀκόμη τοῦ ἀσβεστοχρίσματος τῶν τοίχων καὶ μόλις εἴς τι μόνον μέρος διακρίνονται ἴχνη χρώματος. Κιόνων εὑρέθησαν μόνον *βά-*

(1) Ὅμοια τεμάχια ἀσβεστοχρίσματος, ἀλλ' ἐλάχιστα εὑρέθησαν καὶ ἐν Μυκήναις, τὰ ὁποῖα ὁ κ. Σχλίεμαν ἐνόμισε τότε ὡς προϊόντα τέχνης τῶν Μακεδονικῶν χρόνων. (Βλ. Schliemann. catalogue des Trésors de Mycènes N° 426—428.)

σεις, καὶ τεμάχιον δωρικοῦ κιανοκράνου *ἐκ πώρου* περιεργοτάτου τὸ σχῆμα. Σπονδύλων οὐδὲν ἴχνος εὑρέθη, ἴσως διότι ὁ στῦλος (Säulenschafh) ἦτο *ξύλινος*. Τῶν τε τοίχων δὲ καὶ τῶν κιόνων τὰ θεμέλια (ὅπου ταῦτα ἐφάνησαν διὰ τῆς σκαφῆς) ἦσαν ἐκ ξερολιθιᾶς ἐπὶ τοῦ βράχου εἰς βάθος 3—4 Γ.Μ. ἑδραζόμενα. Ἐγνώσθησαν ἐπίσης πολλαχοῦ καὶ οἱ πρὸς ἔκρυσιν τῶν ὑδάτων ὀχετοί, ἀποτελοῦντες ὁλόκληρον σύστημα διοχετεύσεως (canalisation) λίαν περίεργον. Ἐν τῇ μέσῃ Ἀκροπόλει τῇ χωριζομένῃ καὶ ταύτῃ ἀπὸ τῆς *κάτω Ἀκροπόλεως* διὰ τοίχου, οὐχὶ καθ᾿ ὁλοκληρίαν ὀρθίου σωζομένου, εὑρέθησαν διάφοροι τοῖχοι ὡσαύτως πηλόκτιστοι, καί τινες ἄνευ βαθέων θεμελίων. Ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα ὡς καὶ ἐν τῇ ἄνω Ἀκροπόλει συνέβησαν *πιθανώτατα* ἐν ὑστερωτέροις χρόνοις μετασκευαὶ καὶ μεταβολαί, ὥστε τῶν τοίχων τινὲς δύνανται νὰ ὦσι πολὺ μεταγενέστεροι. Ἐν τῇ ἄνω Ἀκροπόλει κατὰ τὸ μεσημβρινὸν αὐτῆς ἄκρον εὑρέθησαν καὶ τὰ λείψανα χριστιανικῆς ἐκκλησίας (Βυζαντινῆς;), καὶ ὁλόκληρον νεκροταφεῖον πέριξ. Τῶν ἄλλων εὑρημάτων, πλὴν τῶν ἀπομνημονευθέντων τεμαχίων τοῦ ἐγχρωμάτου ἀσβεστοχρίσματος τῶν τοίχων, ἄξια προσοχῆς καὶ μελέτης εἶνε οἱ λίθοι, οἱ ἐνταῦθα μετακομισθέντες, οἱ δι᾿ ἐνθέτων ὑελίνων ψήφων κεκοσμημένοι. Τὰ θραύσματα τῶν ἀγγείων δὲν διαφέρουσι τῶν γνωστῶν ἤδη Μυκηναίων (τὰ κάλλιστα τούτων μετηνέχθησαν ἐνταῦθα). Τῶν ἱστορικῶν Ἑλληνικῶν χρόνων εὑρέθησαν ὀλίγα μόνον θραύσματα ἀγγείων, καὶ ἓν νόμισμα τοῦ Ἄργους. Ἐν τῇ κάτω Ἀκροπόλει ὠρύχθησαν δύο τάφροι καὶ οὐδὲν εὑρέθη, εἰμὴ εἰς βάθος 1,50 — 2,00 Γ. Μ. ὁ βράχος (τὸ ἔδαφος αὐτῆς εἶνε ταπεινότερον), θραύσματα ἀγγείων προϊστορικῆς ἐποχῆς καὶ ὀστᾶ ἀνθρώπινα, ἐν οἷς καὶ δύο κρανία μετακομισθέντα καὶ ταῦτα ἐνταῦθα. Πολλαχοῦ δὲ ἐν τῇ ἄνω Ἀκροπόλει εὑρέθησαν ἴχνη πυρός, δηλοῦντα, ὅτι πυρκαϊὰ ἐγένετό ποτε ἐνταῦθα, καὶ ἴσως οὐχὶ ἅπαξ. Ἐν τοῖς πέριξ τῆς Ἀκροπόλεως ἀγροῖς ἠνεῴχθησαν φρέατα καὶ ἔφερον καὶ ταῦτα εἰς φῶς θραύσματα ἀγγείων τῶν συνήθων προϊστορικῶν, καί που καὶ τεμάχια ἐγχρωμάτου ἀσβεστοχρίσματος (1).

(1) Καθ᾿ ἃ πληροφορούμεθα ὁ ἐπιστατήσας τῆς ἐν Τίρυνθι ἀνασκαφῆς κ. Δ. Φίλιος θέλει δημοσιεύσῃ ἴσως μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ συγγράμματος τοῦ κ. Schliemann λεπτομερῆ ἔκθεσιν τῆς ἀνασκαφῆς μετὰ τῶν οἰκείων αὐτοῦ παρατηρήσεων.

Αἱ ἐν τῷ *ἱερῷ τοῦ Ἀμφιαράου* κατὰ τὴν Ὠρωπίαν πρὸ πολλοῦ μελετώμεναι ἀνασκαφαὶ ἤρξαντο πρὸ ἑνὸς καὶ ἡμίσεος μηνὸς ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν καὶ ἐπιστασίαν τοῦ ἀντιπροέδρου τῆς ἡμετέρας Ἀρχ. ἑταιρίας κ. Σ. Φιντικλέους, καὶ ἀνέδειξαν πολλὰ ἄξια λόγου εὑρήματα, ἐξ ὧν πιστοῦται νῦν ἀναμφιβόλως ἡ ὁριστικὴ τοῦ Ἀμφιαράου θέσις. Τὰ ἐξαγόμενα τῆς ἀνασκαφῆς ταύτης θέλουσι ἐκτεθῇ λεπτομερῶς ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ μετὰ τοῦ ἀπαραιτήτου διὰ τὴν ὀρθὴν κατάληψιν διαγράμματος τοῦ ἀνασκαπτομένου χώρου, καὶ τῶν ἐν αὐτῷ μνημείων μετὰ τὸ πέρας τῶν ἐργασιῶν, αἵτινες ἐξακολουθοῦσιν ἀκόμη. Διὸ περιοριζόμεθα νῦν ἐκ τῶν ἐπισήμων πληροφοριῶν, ἃς ἔχομεν ἐκεῖθεν, νὰ δώσωμεν βραχεῖαν μόνον αὐτῶν περίληψιν ἐνταῦθα. Ἐπιγραφαὶ εὑρέθησαν πολλαὶ καὶ διάφοροι προξενικαὶ κατὰ χώραν κείμεναι, ὧν αἱ πλεῖσται ἦσαν κατ᾿ ἀρχὰς ἀναθηματικὰ μνημεῖα τῷ Ἀμφιαράῳ, ὡς δεικνύουσι τοῦτο αἱ μεγάλοις γράμμασι γεγραμμέναι ἀναθέσεις, ἐφ᾿ ὧν οἱ Ὠρώπιοι ἔγραφον ἔπειτα τὰ προξενικά των ψηφίσματα μικροτέροις γράμμασι, ὅπου εὕρισκον τόπον ἄγραφον. Προσέτι εὑρέθη μία ἀγωνιστική, ὁμοία τῇ πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἐκ τοῦ αὐτοῦ μέρους προερχομένῃ καὶ ἐκδεδομένῃ ἐν Ἀρχ. Ἐφ. Π. Α΄. ἀρ. 1317, καὶ ἐν Ῥαγκαβῆ Antiq. Hellén. ἀριθ. 965, ἀλλὰ σωοτέρα, διότι δὲν ἐλλείπει παρὰ μικρόν τι μέρος πρὸς τὰ κάτω (1), καὶ τὸ σπουδαιότερον πάντων καὶ λίαν περίεργον, διά τε τὸ περιεχόμενον καὶ τὴν λατινίζουσαν αὐτοῦ φράσιν, δόγμα τῆς Συγκλήτου τῶν Ῥωμαίων ἐπὶ Σύλλα, πλῆρες καὶ σῶον, ἐν ᾧ μεταξὺ τῶν ἄλλων ἀναφέρεται « *Μὴ τελεῖν πρόσοδον τὰς ἱερὰς χώρας τοῦ Ἀμφιαράου τῷ δημοσιώνῃ* » (2), ἀμφότεραι αἱ ἐπιγραφαὶ αὗται ὡς καὶ πᾶσαι αἱ ἀνευρεθεῖσαι θέλουσι δημοσιευθῇ προσεχῶς ἐν τῇ ἐφημερίδι ταύτῃ.

Ἀνεγνώσθησαν καὶ ἐπιγραφαὶ φέρουσαι τεχνιτῶν ὀνόματα αἱ ἑξῆς· « *Σίμαλος ἐποίησε* » « *Διο-*

(1) Εὑρέθη τελευταῖον καὶ ἄλλη ἀγωνιστικὴ ἐπιγραφὴ κολοβὴ πρὸς τὰ ἄνω.

(2) Παρεμφερὲς τῷ ψηφίσματι τούτῳ εἶνε τὸ τῆς Θίσβης, ἐν Ephemeris epigr. 1873 σελ. 278 καὶ ἑ.

νύσιος Ἀρίστωνος ἐπόησε» «*Ἀγάθαρχος Διονυσίου ἐπόησε» Θοινίας Τεισικράτους Σικυώνιος ἐποίησε» Τεισικράτης Θοινίου ἐποίησε» Πραξίας Λυσιμάχου Ἀθηναῖος ἐποίησε»*. Ἐκ τῶν μνημείων ἀνεκαλύφθη ἰδιόσχημόν τι τοξοειδὲς ἐκ πώρου θέατρον ἄνευ ἀναλημμάτων καὶ ὀρχήστρας, καὶ παρ' αὐτῷ τοῖχος στοᾶς φέρων ἐξέχον διάζωμα εἰς ὕψος ἑνὸς καὶ ἡμίσεος μέτρου, καὶ ἔχων μῆκος 29 μέτρα, εἰς δὲ τὸ τέλος τοῦ εἰρημένου τοίχου ἐφάνη ἄλλος κάθετος τοῖχος ἐκ δέκα μέτρων, συναποτελῶν γωνίαν ὀρθὴν μετὰ τοῦ μακροῦ τοίχου τῆς στοᾶς, ἐντὸς τῆς ὁποίας εὑρέθη καὶ ἐπιστομισμένον ἀκέφαλον ἀγαλμάτιον ἀναπαυομένου Ἡρακλέους καλῆς ἐργασίας, σῶον δὲ ἀπὸ τοῦ κατωτάτου μέρους τοῦ λαιμοῦ καὶ αὐχένος μέχρι τοῦ τέλους τῶν γονάτων ὕψ. 0,45 (1). Ἀνεκαλύφθησαν δὲ καὶ πολλὰ ἀρχιτεκτονικὰ μέλη τὰ πλεῖστα ἐκ πώρου, οἷον σπόνδυλοι κιόνων διάφοροι, ὧν δύο δωρικοὶ μετὰ ῥαβδώσεων, ἀκέραια ἰωνικὰ κιονόκρανα, ὧν ἓν ἐκ παραστάδος καὶ πλεῖστα τεμάχια αὐτῶν, δύο τμήματα ἡμικιονίων, δύο τεμάχια ἐχίνου, τεμάχια γείσου μετὰ κυανοῦ χρώματος, τρίγλυφοι, σταγόνες γείσων τεθραυσμένων καὶ τὰ παρόμοια. Προσέτι δὲ εὑρέθησαν βάθρα διάφορα, φέροντα ἴχνη ποδῶν ἀγαλμάτων, ἐν οἷς καὶ ἓν ἐκ μέλανος λίθου μὲ τὴν ἐπιγραφὴν ΔΗΜΟΣΑΘΗΝΑΙΩΝ, ἐφ' οὗ ἴχνη δύο ποδῶν κολοσσιαίου ἀγάλματος, καὶ ἄλλο ὡραίου καμπυλοειδοῦς σχήματος, ἐφ' οὗ ἵσταντό ποτε αἱ εἰκόνες τοῦ Πτολεμαίου καὶ τῆς Ἀρσινόης, ὡς δηλοῦται ἐξ ἐπιγραφῆς εὑρεθείσης πλησίον αὐτοῦ. Καὶ τέλος συνεπληρώθη ἐκ πλακῶν κατὰ χώραν κειμένων ἐπίμηκες ἱστορικὸν μνημεῖον ἄνευ καλύμματος, ἐφ' οὗ ἵστατο ἀνδριάς, ὡς φαίνεται ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς, ἥτις εἶνε ἐγκεκολαμμένη μεγάλοις γράμμασιν ἐπὶ μιᾶς τῶν πλευρῶν τοῦ μνημείου. «*ὁ δῆμος Ὠρωπίων Λεύκιον Κορνήλιον Λευκίου υἱὸν| Σύλλαν Ἐπαφρόδιτον τὸν ἑαυτοῦ σωτῆρα καὶ| εὐεργέτην Ἀμφιαράῳ| ἐπὶ ἱερέως Φρυνίχου| Τεισικράτης Θοινίου ἐποίησε»*. Καὶ ἐπὶ τούτου δὲ τοῦ μνημείου ἔχουσιν οἱ Ὠρώπιοι γεγραμμένα προξενικὰ ψηφίσματα.

(1) Τὸ ἀγαλμάτιον τοῦτο μετενεχθὲν ἐνταῦθα κατετέθη ἐν ταῖς Συλλογαῖς τῆς Ἀρχ. Ἑταιρίας.

Τοιαῦτα ἐν συντόμῳ τὰ εὑρήματα τῆς ἀνασκαφῆς ταύτης, τὰ ὁποῖα ὀφείλονται εἰς τὴν προθυμίαν καὶ τοὺς κόπους τοῦ κ. Φιντικλέους, ὅστις χάριν τῆς Ἀρχ. Ἑταιρίας καὶ ὑπὲρ τῆς ἐπιστημονικῆς ἀληθείας ὑπέμεινε τοσαύτας στερήσεις, ἐργαζόμενος ὑπὸ τὸν καυστικὸν τῆς Ἑλλάδος ἥλιον, κατὰ τὴν ὥραν μάλιστα ταύτην τοῦ ἔτους, ἀπὸ πρωΐας μέχρις ἑσπέρας ἐπὶ δύο περίπου μῆνας.

Ὁ φιλάρχαιος καὶ μεγαλόδωρος ὁμογενὴς κ. Ἰωάννης Δημητρίου ὁ ἐκ Λήμνου ἐπλούτισε καὶ πάλιν τὰς Συλλογὰς τῆς Ἀρχ. Ἑταιρίας ἀποστείλας ἐξ Αἰγύπτου 10 *μομίας* κατασκευῆς ποικίλης καὶ ἐποχῆς τῶν Ἑλληνο-Ρωμαϊκῶν χρόνων, τὰς ὁποίας ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ ἠγόρασε πρὸ μικροῦ κατ' ἐκλογὴν εἰδικὴν τοῦ γνωστοῦ αἰγυπτιολόγου Μασπερὼ ἐκ τῆς προσφάτως ἀνακαλυφθείσης νεκροπόλεως ἐν τῇ ἄνω Αἰγύπτῳ. Πλὴν τῶν μομιῶν ὁ γενναῖος δωρητὴς ἀπέστειλε καὶ τράπεζαν προσφορῶν μαρμάρινον. Καὶ ἄλλος δὲ Ἕλλην ἐκ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ ἐγκατεστημένων, ὁ Δρανὲτ Πασσᾶς, ἀπέστειλεν εἰς τὴν ἡμετέραν Ἑταιρίαν ὡραῖον ἄγαλμα γυναικείας τινος θεότητος (Τύχης;) ἐκ μαρμάρου λευκοῦ, ἔχον ὕψος Γ. Μ καὶ ὃν τέχνης Ἑλληνο-Ῥωμαϊκῆς..

Κ. Δ. Μ.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ.

Σελ.	55	στίχ.	23	ἀντὶ	γεγλυμμένος	ἀνάγνωθι	γεγλυμμένοι
»	55	»	27	»	ἄλλως ἡ τοιαύτη	»	διότι ἄλλως τοιαύτη
»	56	»	32	»	ἀναμφισβήτητον	»	καταφανές.
»	60	»	9	»	φαίνεται ὢν Θρασυμήδης	»	φαίνεται ὢν πιθανῶς Θρασημήδης
»	66	»	29	»	πλείστομ	»	πλεῖστομ
»	66	»	34	»	βιοτοῦ	»	βιότου

Ἐν τῷ Ε'. πίνακι ὑπὸ τὰς εἰκόνας τῶν σκύφων ἐτέθησαν ἐσφαλμένως τὰ στοιχεῖα Ββ. Αα. Γγ. Δδ. Τὸ ὀρθὸν ἦτο· Α. α, διὰ τὴν εἰς δύο τμήματα δοθεῖσαν εἰκόνα τοῦ πρώτου σκύφου· ἔπειτα Β, διὰ τὴν μονοκόμματον εἰκόνα τοῦ δευτέρου σκύφου, Γ δὲ διὰ τὸ ὅλον σχῆμα τοῦ ἑνὸς τῶν δύο ἀγγείων·

Ἐξεδόθη τῇ 18 Αὐγούστου 1884.

ΣΥΝΕΧΩΡΗΣΕΝ ΟΥΤΕΟΑΜΦΙΑΡΑΟΣΩΙΑΥΤΑΙΑΙΧΩΡΑΙΣΥΝΚΕΧΩΡΗΜΕΝΑΙ
ΛΕΓΟΝΤΑΙΘΕΟΣΕΣΤΙΝΟΠΩΣΤΑΥΤΑΣΤΑΣΧΩΡΑΣΚΑΡΠΙΣΖΕΣΘΑΙΕΞΗ
ΤΟΥΣΔΗΜΟΣΙΩΝΑΣ ΑΠΟΣΥΝΒΟΥΛΙΟΥΓΝΩΜΗΣΓΝΩΜΗΝΑΠΕΦΗΝΑ
ΜΕΘΑΟΕΠΕΓΝΩΜΕΝΤΗΙΣΥΝΚΛΗΤΩΙΠΡΟΣΑΝΟΙΣΟΜΕΝ ΤΟΥΤΟΟΚΑΙ
ΕΙΣΤΗΝΤΩΝΥΠΟΜΝΗΜΑΤΩΝΔΕΛΤΟΝΚΑΤΕΧΩΡΙΣΑΜΕΝ ΠΕΡΙΧΩΡΑΣ
ΩΡΩΠΙΑΣΠΕΡΙΗΣΑΝΤΙΛΟΓΙΑΗΝΠΡΟΣΤΟΥΣΔΗΜΟΣΙΩΝΑΣΚΑΤΑΤΟΝΤΗΣ
ΜΙΣΘΩΣΕΩΣΝΟΜΟΝΑΥΤΗΥΠΕΞΕΙΡΗΜΕΝΗΕΣΤΙΝΙΝΑΜΗΟΔΗΜΟΣΙΩ
ΝΗΣΑΥΤΗΝΚΑΡΠΙΖΗΤΑΙΚΑΤΑΤΟΤΗΣΣΥΝΚΛΗΤΟΥΔΟΓΜΑΕΠΕΓΝΩΜΕΝ
ΕΝΤΩΤΗΣΜΙΣΘΩΣΕΩΣΝΟΜΩΥΠΕΞΕΙΡΗΜΕΝΗΝΔΟΚΕΙΕΙΝΑΙΟΥΤΩΣ
ΕΚΤΟΣΤΕΤΟΥΤΩΝΗΕΙΤΙΔΟΓΜΑΣΥΝΚΛΗΤΟΥΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΕΣΤ
ΗΜΕΤΕΡΟΙΚΑΤΑΛΟΓΗΣΘΕΩΝΑΘΑΝΑΤΩΝΙΕΡΩΝΤΕΜΕΝΩΝΤΕΦΥΛΑΚΗΣ
ΚΑΡΠΙΖΕΣΘΑΙΕΔΩΚΑΝΚΑΤΕΛΙΠΟΝ ΕΚΤΟΣΤΕΤΟΥΤΩΝΑΛΕΥΚΙΟΣ
ΚΟΡΝΗΛΙΟΣΣΥΛΛΑΣΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡΑΠΟΣΥΝΒΟΥΛΙΟΥΓΝΩΜΗΣΘΕΩΝ
ΑΘΑΝΑΤΩΝΙΕΡΩΝΤΕΜΕΝΩΝΤΕΦΥΛΑΚΗΣΕΝΕΚΕΝΚΑΡΠΙΖΕΣΘΑΙΕΔΩΚΕΝ
ΟΤΟΑΥΤΟΗΣΥΝΚΛΗΤΟΣΕΠΕΚΥΡΩΣΕΝΟΥΤΕΜΕΤΑΤΑΥΤΑΔΟΓΜΑΤΙ
ΣΥΝΚΛΗΤΟΥΑΚΥΡΟΝΕΓΕΝΗΘΗ ΛΕΥΚΙΟΣΚΟΡΝΗΛΙΟΣΣΥΛΛΑΣΑΠΟΣΥΝ
ΒΟΥΛΙΟΥΓΝΩΜΗΣΓΝΩΜΗΝΕΙΡΗΚΕΝΑΙΔΟΚΕΙ ΤΗΣΕΥΧΗΣΑΠΟΔΟΣΕΩΣ
ΕΝΕΚΕΝΤΩΙΙΕΡΩΑΜΦΙΑΡΑΟΥΧΩΡΑΝΠΡΟΣΤΙΘΗΜΙΠΑΝΤΗΠΑΝΤΟΘΕΝΠΟΔΑΣ
ΧΙΛΙΟΥΣΙΝΑΚΑΙΑΥΤΗΗΧΩΡΑΥΠΑΡΧΗΑΣΥΛΟΣΩΣΑΥΤΩΣΤΩΙΘΕΩΑΜΦΙΑΡΑΩΙ
ΚΑΘΙΕΡΩΚΕΝΑΙΤΗΣΠΟΛΕΩΣΚΑΙΤΗΣΧΩΡΑΣΛΙΜΕΝΩΝΤΕΤΩΝΩΡΩΠΙΩΝ
ΤΑΣΠΡΟΣΟΔΟΥΣΑΠΑΣΑΣΕΡΙΟΣΤΟΥΣΑΓΩΝΑΣΚΑΙΤΑΣΘΥΣΙΑΣΑΣΩΡΩΠΙΟΙ
ΣΥΝΤΕΛΟΥΣΙΝΘΕΩΑΜΦΙΑΡΑΩΙΟΜΟΙΩΣΔΕΚΑΙΑΣΑΝΜΕΤΑΤΑΥΤΑΥΠΕΡΤΗΣ
ΝΙΚΗΣΚΑΙΤΗΣΗΓΕΜΟΝΙΑΣΤΟΥΔΗΜΟΥΤΟΥΡΩΜΑΙΩΝΣΥΝΤΕΛΕΣΟΥΣΙΝ
ΕΚΤΟΣΑΓΡΩΝΤΩΝΕΡΜΟΔΩΡΟΥΟΛΥΝΠΙΧΟΥΥΙΟΥΙΕΡΕΩΣΑΜΦΙΑΡΑΟΥΤΟΥ
ΔΙΑΤΕΛΟΥΣΕΝΤΗΦΙΛΙΑΤΟΥΔΗΜΟΥΤΟΥΡΩΜΑΙΩΝΜΕΜΕΝΗΚΟΤΟΣΠΕΡΙΤΟΥ
ΤΟΥΤΟΥΠΡΑΓΜΑΤΟΣΔΟΓΜΑΣΥΝΚΛΗΤΟΥ ΕΠΙΛΕΥΚΙΟΥΣΥΛΛΑΕΠΑΦΡΟΔΙΤΟΥ
ΚΟΙΝΤΟΥΜΕΤΕΛΛΟΥΕΥΣΕΒΟΥΣΥΠΑΤΩΝ ΕΠΙΚΕΚΥΡΩΜΕΝΟΝΔΟΚΕΙΕΙΝΑΙ
ΟΠΕΡΗΣΥΝΚΛΗΤΟΣΕΔΟΓΜΑΤΙΣΕΝΚΑΙΕΙΣΤΟΥΤΟΥΣΤΟΥΣΛΟΓΟΥΣΟΣΑΤΕΘΕΩΙ
ΑΜΦΙΑΡΑΩΙΚΑΙΤΩΙΙΕΡΩΑΥΤΟΥ ΛΕΥΚΙΟΣΚΟΡΝΗΛΙΟΣΣΥΛΛΑΣΑΠΟΣΥΒΟΥΛΙΟΥ
ΓΝΩΜΗΣΠΡΟΣΩΡΙΣΕΝΣΥΝΕΧΩΡΗΣΕΝΤΑΑΥΤΑΗΣΥΝΚΛΗΤΟΣΤΟΥΤΩΙΤΩΙΘΕΩΙ
ΔΟΘΗΝΑΙΣΥΝΧΩΡΗΘΗΝΑΙΗΓΗΣΑΤΟΕΝΤΩΙΣΥΜΒΟΥΛΙΩΙΠΑΡΗΣΑΝ
ΟΙΑΥΤΟΙΟΙΕΜΠΡΑΓΜΑΤΩΝΣΥΜΒΕΒΟΥΛΕΥΜΕΝΩΝΔΕΛΤΩΙΠΡΩΤΗΙ
ΚΗΡΩΜΑΤΙΤΕΣΣΑΡΕΣΚΑΙΔΕΚΑΤΩΙΔΟΓΜΑΣΥΝΚΛΗΤΟΥΤΟΥΤΟΓΕΝΟΜΕΝΟΝ
ΕΣΤΙΝΠΡΟΗΜΕΡΩΝΔΕΚΑΕΠΤΑΚΑΛΑΝΔΩΝΝΟΕΝΒΡΙΩΝΕΝΚΟΜΕΤΙΩΙ
ΓΡΑΦΟΜΕΝΟΥΠΑΡΗΣΑΝ ΤΙΤΟΣΜΑΙΝΙΟΣΤΙΤΟΥΥΙΟΣΛΕΜΩΝΙΑ
ΚΟΙΝΤΟΣΡΑΓΚΙΟΣΚΟΙΝΤΟΥΥΙΟΣΚΛΑΥΔΙΑΓΑΙΟΣΟΥΣΕΛΛΙΟΣΓΑΙΟΥ
ΥΙΟΣΚΥΡΙΝΑΟΥΑΡΡΩΝ ΠΕΡΙΩΝΜΑΑΡΚΟΣΛΕΥΚΟΛΛΟΣΓΑΙΟΣΚΑΣΙΟΣ
ΥΠΑΤΟΙΕΠΙΓΝΟΝΤΕΣΑΠΗΝΓΕΙΛΑΝΠΕΡΙΩΡΩΠΙΑΣΧΩΡΑΣΚΑΙΤΩΝ
ΔΗΜΟΣΙΩΝΩΝΕΑΥΤΟΥΣΕΠΕΓΝΩΚΕΝΑΙΩΣΑΥΤΩΣΤΗΝΩΡΩΠΙΩΝ
ΧΩΡΑΝΥΠΕΞΕΙΡΗΜΕΝΗΝΔΟΚΕΙΝΕΙΝΑΙΚΑΤΑΤΟΝΤΗΣΜΙΣΘΩΣΕΩΣΝΟΜΟΝ
ΜΗΔΟΚΕΙΝΤΟΥΣΔΗΜΟΣΙΩΝΑΣΤΑΥΤΑΚΑΡΠΙΖΕΣΘΑΙΟΥΤΩΣ
ΚΑΘΩΣΑΝΑΥΤΟΙΣΕΚΤΩΝΔΗΜΟΣΙΩΝΠΡΑΓΜΑΤΩΝΠΙΣΤΕΩΣΤΕΤΗΣ
ΙΔΙΑΣΕΦΑΙΝΕΤΟΕΔΟΞΕΝ

A. (Μάαρκ)ος (1) Τερέντιος Μαάρκου υἱὸς Οὐάρρων Λεύκολλος, Γάιος Κάσιος Λευκ(ίου υἱὸς || Λογ)γῖνος ὕπατοι (2) Ὠρωπίων ἄρχουσιν βουλῆ((ι)) δήμωι χαίρειν. Εἰ ἔρρωσθε εὖ ἂν ἔχ(οι). || Ὑμᾶς εἰδέναι βουλόμεθα ἡμᾶς κατὰ τὸ τῆς συνκλήτου δόγμα τὸ γενόμενον ἐ(πὶ Λευκί) || ου Λικινίου, Μαάρκου Αὐρηλίου ὑπάτων (3) [ἐπεγνωκέναι] περὶ ἀντιλογιῶν τῶν ἀνα ; μ ; (; ἑσον ;) || θεῶι Ἀμφιαράωι καὶ τῶν δημοσιωνῶν γεγονότων ἐπεγνωκέναι.

B. Πρὸ μιᾶς εἰ(δῶν) || Ὀκτωμβρίων ἐμ βασιλικῆ((ι)) Πορκία((ι)).

a. Ἐν συνβουλίωι παρῆσαν Μάαρκος Κλαύδιος Μαάρ(κου) || υἱὸς Ἀρνήσσης Μαάρκελλος, Γάιος Κλαύδιος Γαΐου υἱὸς Ἀρνήσσης Γλάβερ, || Μάαρκος Κάσιος Μαάρκου υἱὸς Πωμεντίνα, Γάιος Λικίνιος Γαΐου υἱὸς || Πωμεντίνα, Γάιος Λικίνιος Γαΐου υἱὸς Στηλατίνα[ς] Σακέρδως, || Λεύκιος Οὐολύσκιος Λευκίου υἱὸς Ἀρνιήσσης, Λεύκιος Λάρτιος Λευκίου υἱὸς || Π((α))πιρία, Γάιος Ἀνναῖος Γαΐου υἱὸς Κλυτομίνα, Μάαρκος Τύλλιος Μαάρκου υἱὸς || Κορνηλία Κικέρων, Κόιντος Ἄξιος Μαάρκου υἱὸς Κυρίνα, Κόιντος Πομπήιος Κοΐν || του υἱὸς Ἀρ(νή)σσης Ροῦφος, Αὖλος Κασκέλιος Αὔλου υἱὸς [ου υιος] Ρωμιλία, || Κόιντος Μυνύκιος Κοΐντου υἱὸς Τηρη([ν])ντίνα Θέρμος, Μάαρκος Ποπλίκιος || Μαάρκου υἱὸς Ὁρατία Σκαίουας, Τίτος Μαίνιος Τίτου υἱὸς Λεμωνία, Λεύκιος || Κ((λ))αύδιος Λευκίου υἱὸς Λεμωνία.

b. Περὶ ὧν Ἑρμόδωρος Ὀλυνπίχου υἱὸς ἱερεὺς || Ἀνφιαράου, ὅςτις πρότερον ὑπὸ τῆς συνκλήτου σύνμαχος προςηγορευμέ || νος ἐστίν, καὶ Ἀλεξίδημος Θεοδώρου υἱὸς ((καὶ)) Δημαίνετος Θεοτέλου υἱὸς πρεσβευ || ταὶ Ὠρωπίων λόγους ἐποιήσαντο· ἐπ((ε))ὶ ἐν τῶ((ι)) τῆς μισθώσεως νόμωι, αὗται αἱ || χῶραι [ὑεξειρημέναι εἰσίν], ἃς Λεύκιος Σύλλας θεῶν ἀθανάτων ἱερῶν τεμενῶν || φυλακῆς ἕνεκεν συνεχώρησεν, ὑπεξειρημέναι εἰσίν, ταύτας τε τὰς προς || όδους, περὶ ὧν ἄγεται τὸ πρᾶγμα, Λεύκιος Σύλλας τῶι θεῶι Ἀμφιαράωι πρ((ο))σώ[ι]ρι || σεν, ὅπως ὑπὲρ τούτων τῶν χωρῶν πρόσοδον τῶι δημοσιώνη((ι)) μὴ τελῶσιν, ||

καὶ περὶ ὧν Λεύκιος Δομέτιος Αἰνόβαλβος ὑπὲρ δημοσιωνῶν εἶπεν || ἐπεὶ ἐν τῶι τῆς μισθώσεως νόμωι αὗται αἱ χῶραι ὑπεξειρημέναι εἰσίν, || ἃς Λεύκιος Σύλλας θεῶν ἀθανάτων ἱερῶν τεμενῶν φυλακῆς ἕνεκεν || συνε-

(1) Διὰ ( ) μὲν διεκρίθησαν ὅσα ἐκ φθορᾶς τοῦ λίθου δὲν ἀναγινώσκονται νῦν ἐν αὐτῷ, διὰ (( )) δὲ ὅσα ἀρχὴν δὲν ἦσαν κεχαραγμένα, διὰ [ ] δὲ ὅσα περιττεύουσιν.

A. M. Terentius M. f. Varro Lucullus, C. Cassius L. f. Longinus consules Oropiorum magistratibus, senatui, populo salutem. Si valetis, bene est. Vos scire volumus nos ex senatus consulto, quod factum est L. Licinio, M. Aurelio consulibus [cognovisse] de controversiis ?inter deum Amphiaraum et publicanos ortis? cognovisse.

B. Pridie idus Octobres in basilica Porcia.

a. In consilio fuerunt:
M. Claudius M. f. Arniensi Marcellus,
C, Claudius C. f. Arniensi Glaber,
M. Cassius M. f. Pomptina,
C. Licinius C. f. Stellatina Sacerdos,
L. Voluscius L. f. Arniensi,
L. Lartius L. f. Papiria,
C. Annaeus C. f. Crustumina,
M. Tullius M. f. Cornelia Cicero,
Q. Axius M. f. Quirina,
Q. Pompeius Q. f. Arniensi Rufus,
A. Cascellius A. f. Romilia,
Q. Minucius Q. f. Terentina Thermus,
M. Publicius M. f. Horatia Scaeva,
T. Maenius T. f. Lemonia,
L. Claudius L. f. Lemonia,

b. Quod Hermodorus Olympichi filius sacerdos Amphiarai, qui antea a senatu socius appellatus est, et Alexidemus Theodori filius ((et)) Demaenetus Theoteli filius legati Oropiorum verba fecerunt: *quom in locationis lege ei agri [excepti sint], quos L. Sulla deorum immortalium aedium sacrarum templorum ((que)) tuendorum causa concesserit, excepti sint, eaque vectigalia, qua de re agitur, L. Sulla deo Amphiarao attribuerit, ut pro eis agris vectigal publicanis ne pendant,*

et quod L. Domitius Ahenobarbus pro publicanis dixit: *quom in locationis lege ei agri excepti sint, quos L. Sulla deorum immortalium aedium sacrarum templorum ((que)) tuendorum causa concesse-*

(2) 73 π. Χ.
(3) 74 π. Χ.

χώρησεν, οὔτε ὁ Ἀμφιάραος, ὧι αὗται αἱ χῶραι συνκεχωρημέναι || λέγονται, θεός ἐστιν, ὅπως ταύτας τὰς χώρας καρπί[σ]ζεσθαι ἐξῆ((ι)) || τοὺς δημοσιώνας,

c. ἀπὸ συνβουλίου γνώμης γνώμην ἀπεφηνά || μεθα, ὃ ἐπέγνωμεν τῆι συνκλήτωι προσανοίσομεν, τοῦτο ὃ καὶ || εἰς τὴν τῶν ὑπομνημάτων δέλτον κατεχωρίσαμεν·

περὶ χώρας || Ὠρωπίας, περὶ ἧς ἀντιλογία ἦν πρὸς τοὺς δημοσιώνας, κατὰ τὸν τῆς || μισθώσεως νόμον αὕτη ὑπεξειρημένη ἐστὶν ἵνα μὴ ὁ δημοσιώ || νης αὐτὴν καρπίζηται. Κατὰ τὸ τῆς συνκλήτου δόγμα ἐπέγνωμε(ν). ||

1. Ἐν τῶ((ι)) τῆς μισθώσεως νόμω((ι)) ὑπεξειρημένην δοκεῖ εἶναι οὕτως· ||

« ἐκτός τε τούτων ἤ εἴτι δόγμα συγκλήτου αὐτοκράτωρ αὐτοκράτορές ; τ(ε) ; || ἡμέτεροι καταλογῆς θεῶν ἀθανάτων ἱερῶν τεμενῶν τε φυλακῆς || καρπίζεσθαι ἔδωκαν, κατέλιπον, ἐκτός τε τούτων ἃ Λεύκιος || Κορνήλιος Σύλλας αὐτοκράτωρ ἀπὸ συνβουλίου γνώμης θεῶν || ἀθανάτων ἱερῶν τεμενῶν τε φυλακῆς ἕνεκεν καρπίζεσθαι ἔδωκεν, || ὃ τὸ αὐτὸ ἡ σύνκλητος ἐπεκύρωσεν, οὔτε μετὰ ταῦτα δόγματι || συνκλήτου ἄκυρον ἐγενήθη. »

2. Λεύκιος Κορνήλιος Σύλλας ἀπὸ συν || βουλίου γνώμης γνώμην εἰρηκέναι δοκεῖ·

« τῆς εὐχῆς ἀποδόσεως || ἕνεκεν τῶι ἱερῶ((ι)) Ἀμφιαράου χώραν προςτίθημι πάντη πάντοθεν πόδας || χιλίους, ἵνα καὶ αὕτη ἡ χώρα ὑπάρχη((ι)) ἄσυλος· »

ὡσαύτως τῶι θεῶ((ι)) Ἀμφιαράωι || καθιερωκέναι ατῆς πόλεως καὶ τῆς χώρας λιμένων τε τῶν Ὠρωπίων || τὰς προςόδους ἁπάσας εἰς τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰς θυσίας, ἃς Ὠρώπιοι || συντελοῦσιν θεῶ((ι)) Ἀμφιαράωι, ὁμοίως δὲ καὶ ἃς ἂν μετὰ ταῦτα ὑπὲρ τῆς || νίκης καὶ τῆς ἡγεμονίας τοῦ δήμου τοῦ Ρωμαίων συντελέσουσιν || , ἐκτὸς ἀγρῶν τῶν Ἑρμοδώρου Ὀλυνπίχου υἱοῦ ἱερέως Ἀμφιαράου τοῦ || διὰ τέλους ἐν τῆ((ι)) φιλία((ι)) τοῦ δήμου τοῦ Ρωμαίων μεμενηκότος ».

περὶ τού || του τοῦ πράγματος δόγμα συνκλήτου ἐπὶ Λευκίου Σύλλα Ἐπαφροδίτου, || Κοίντου Μετέλλου εὐσεβοῦς ὑπάτων (1) ἐπικεκυρωμένον δοκεῖ εἶναι, || ὅπερ ἡ σύνκλητος ἐδογμάτισεν [καὶ] εἰς τούτους τοὺς λόγους·

« ὅσα τε θεῶι || Ἀμφιαράωι καὶ τῶι ἱερῶ((ι)) αὐτοῦ Λεύκιος Κορνήλιος Σύλλας ἀπὸ συβουλίου || γνώμης προσώρισεν συνεχώρησεν, τὰ αὐτὰ ἡ σύνκλητος τούτωι τῶι θεῶι || δοθῆναι συνχωρηθῆναι ἡγήσατο· »

(1) 80 π. Χ.

rit, neque Amphiaraus, cui ei agri concessi dicantur, deus sit, *ut eis agris frui liceat publicanos*,

c. de consilii sententia sententiam pronuntiavimus, quod cognovimus ad senatum referemus, id quod et in commentariorum codicem rettulimus:

de agro Oropio, de quo controversia erat cum publicanis, locationis lege is exceptus est ne publicanus eo fruatur. Ex S. C. cognovimus.

1. In locationis lege exceptum esse videtur hoc modo:

extraque ea quam si quid S. C((to)) imperator, imperatores ?que? nostri ?religionis? deorum immortalium aedium sacrarum templorumque tuendorum ((causa)) fruendum dederunt, reliquerunt; extraque ea quae L. Cornelius Sulla imperator de consilii sententia deorum immortalium aedium sacrarum templorumque tuendorum causa fruenda dedit, *quod idem senatus confirmavit, neque postea S. C((to)) irritum factum est*.

2. L. Cornelius Sulla de consilii sententia sententiam dixisse videtur:

voti reddendi causa templo Amphiarai agrum addo quoquoversus p. M. ut et is ager sit inviobabilis;

item deo Amphiarao consecrasse *urbis et agri portuumque Oropiorum vectigalia omnia in ludos atque sacrificia*, *quae Oropii conficiunt deo Amphiarao, itemque ea, quae postea pro victoria atque imperio populi Romani conficient, extra agros Hermodori Olympichi filii sacerdotis Amphiarai*, *qui perpetuo in amicitia populi Romani mansit*.

de ea re S. C((to)), L. Sulla Felice, Q. Metello Pio consulibus, confirmatum esse videtur, quod senatus decrevit [et] in haec verba:

quaeque deo Amphiarao eiusque templo L. Cornelius Sulla de consilii sententia attribuit, concessit, eadem senatus ei deo dari, concedi censuit.

ἐν τῶι συμβουλίωι παρῆσαν || οἱ αὐτοὶ οἱ ἐμ πραγμάτων συμβεβουλευμένων δέλτωι πρώτηι || κηρώματι τεσσαρεςκαιδεκάτωι.

C. Δόγμα συνκλήτου τοῦτο γενόμενόν || ἐστιν πρὸ ἡμερῶν δεκαεπτὰ καλανδῶν Νοενβρίων ἐν κομετίωι. || Γραφομένου παρῆσαν Τίτος Μαίνιος Τίτου υἱὸς Λεμωνία, || Κόιντος Ράγκιος Κοίντου υἱὸς Κλαυδία, Γάιος Οὐσέλλιος Γαίου || υἱὸς Κυρίνα Οὐάρρων.

Περὶ ὧν Μάαρκος Λεύκολλος, Γάιος Κάσιος || ὕπατοι ἐπιγνόντες ἀπήνγειλαν περὶ Ὠρωπίας χώρας καὶ τῶν || δημοσιωνῶν ἑαυτοὺς ἐπεγνωκέναι ὡσαύτως τὴν Ὠρωπίων || χώραν ὑπεξειρημένην δοκεῖν εἶναι κατὰ τὸν τῆς μισθώσεως νόμον, || μὴ δοκεῖν τοὺς δημοσιώνας ταῦτα καρπίζεσθαι οὕτως || καθὼς ἂν αὐτοῖς ἐκ τῶν δημοσίων πραγμάτων πίστεώς τε τῆς || ἰδίας ἐφαίνετο. Ἔδοξεν.

in consilio fuerunt eidem qui sunt in rerum consultarum codice primo,cera XIV.

C. Senatus consultum hoc factum est a. d. XVII Kal. Novembres in comitio. Scribendo adfuerunt T. Maenius T. f. Lemonia, Q. Rancius Q. f. Claudia, C. Visellius C. f. Quirina Varro.

Quod M. Lucullus, C. Cassius consules re cognita renuntiaverunt de Oropiorum agro et publicanis se cognovisse item Oropiorum agrum exceptum esse videri locationis lege, ((senatui)) non placere publicanos eis frui ita ut eis e re publica fideque sua videretur. Censuere.

Α (1-6). Οἱ ὕπατοι ἀγγέλλουσι τοῖς Ὠρωπίοις ὅτι ἔκριναν περὶ τῆς ἀμφισβητήσεως αὐτῶν πρὸς τοὺς δημοσιώνας ἀπαιτοῦντας φόρον ὑπὲρ τῆς Ὠρωπίας χώρας καίπερ καθιερωμένης ὑπὸ Σύλλα τῷ Ἀμφιαράῳ.

Β (6-59). Ἐκτίθεται ἡ κρίσις (γενομένη τῇ 6 Ὀκτωβρίου) καὶ δὴ

α) τὰ ὀνόματα τῶν παρακαθεζομένων τοῖς ὑπάτοις ἐν τῇ κρίσει ταύτῃ συμβούλων (6-16),

β) ἡ ἀντιλογία τῶν διαδίκων, ὧν οἱ μὲν πρέσβεις τῶν Ὠρωπίων, ἐπειδὴ ἐν τῷ τῆς μισθώσεως νόμῳ ἐξαιροῦνται αἱ καθιερωμέναι τοῖς θεοῖς ὑπὸ τοῦ Σύλλα χῶραι, ἡ δὲ περὶ ἧς πρόκειται χώρα καθιερώθη ὑπὸ τούτου τῷ Ἀμφιαράῳ, αἰτοῦνται ὅπως (23) ἡ χώρα αὕτη μὴ τελῇ φόρον τοῖς δημοσιώναις· ὁ δὲ συνήγορος τῶν δημοσιωνῶν, ἐπειδὴ ἡ χώρα αὕτη, καὶ ἂν εἶναι καθιερωμένη τῷ Ἀμφιαράῳ, δὲν ἀνήκει εἰς τὰς ἐξῃρημένας, διότι ὁ Ἀμφιάραος δὲν εἶναι θεός, αἰτεῖται ὅπως (28-29) οἱ δημοσιῶναι εἰςπράττωσιν ἀπ' αὐτῆς φόρον.

γ) Ἡ ἀπόφασις τῶν ὑπάτων, καθ' ἣν ἡ *Ὠρωπία χώρα δὲν ὀφείλει φόρον τοῖς δημοσιώναις* (30-34) διὰ τάδε·

Ι) διότι ἐν τῷ τῆς μισθώσεως νόμῳ ἐξαιροῦνται αὐταῖς λέξεσιν «ὅσαι χῶραι καθιερώθησαν τοῖς θεοῖς ὑπὸ Ρωμαίων στρατηγῶν κατὰ δόγμα τῆς συγκλήτου καὶ ὅσαι ὑπὸ τοῦ Σύλλα κατὰ γνώμην συμβουλίου, ἐφ' ὅσον αἱ καθιερώσεις αὗται τοῦ Σύλλα ἐκυρώθησαν δόγματι τῆς Συγκλήτου μὴ ἀκυρωθέντι ὕστερον (35-42)»·

ΙΙ) διότι ὑπάρχει πρᾶξις τοῦ Σύλλα (42-52) καθιερωτικὴ τῆς Ὠρωπίας χώρας κατὰ συμβουλίου γνώμην γενομένη (57-59),

ὑπάρχει δὲ καὶ δόγμα συγκλητικὸν ἐπικυρωτικὸν αὐτῆς (51-57).

Γ) (59-τέλους). Ἐκτίθεται τὸ δόγμα τῆς συγκλήτου τὸ γενόμενον τῇ 16 Ὀκτωβρίου, δι' οὗ ἀκολούθως τῇ ἐπιγνώσει τῶν ὑπάτων ἐγκρίνεται ἡ αἴτησις τῶν Ὠρωπίων.

Μετὰ τὴν ἀνάλυσιν ταύτην ὀλίγα τινὰ ὑπολείπεται νὰ προστεθῶσι πρὸς ἐντελῆ κατανόησιν τῶν ἐν τῇ προκειμένῃ ἐπιστολῇ περιεχομένων.

Ὁ Λ. Σύλλας μετὰ τὰς νίκας, ἃς ἤρατο ἐν Χαιρωνείᾳ καὶ Ὀρχομενῷ πρὸς τοὺς στρατηγοὺς τοῦ Μιθριδάτου ἀγωνιζόμενος, ἀποδιδοὺς εὐχὴν ἣν τῷ Ἀμφιαράῳ ηὔξατο, καθιέρωσεν αὐτῷ τῆς τε πόλεως καὶ τῆς χώρας καὶ τῶν λιμένων τῶν Ὠρωπίων τὰς προσόδους, ἵνα ἀπ' αὐτῶν τελῶσιν οἱ Ὠρώπιοι θυσίας ὑπὲρ τῆς νίκης καὶ τῆς ἡγεμονίας τοῦ τῶν Ρωμαίων δήμου. Τίνες δὲ αἱ πρόσοδοι αὗται; Προ-

φανῶς αἱ πρόσοδοι, ἃς οἱ Ρωμαῖοι ἀπὸ τῆς χώρας ταύτης ἀπελάμβανον. Ἡ Ὠρωπία δηλαδή, καθάπερ καὶ ἡ ἄλλη Βοιωτία, εἰς ἣν ὑπήγετο (1), ἦν ager vectigalis. Τὸ δὲ vectigal τοῦτο ἐξεμισθοῦτο ὑπὸ τῶν τιμητῶν ἢ ἄλλων ἀρχόντων, οἷς μὴ ὄντων τιμητῶν ἤθελεν ἐπιτρέψῃ τοῦτο ἡ σύγκλητος, δημοσιώναις, οἵτινες συνερχόμενοι εἰς societates ἠγόραζον παρὰ τοῦ δημοσίου τὸ δικαίωμα τοῦ νέμεσθαι ἐπὶ πενταετίαν τὰς δημοσίας προσόδους συνάπτοντες πρὸς τὸν ἐκμισθοῦντα ἄρχοντα συμβόλαιον, ὃ ἐκαλεῖτο lex censoria ἢ locationis, ἐν ᾧ διωρίζοντο τά τε δικαιώματα καὶ αἱ ὑποχρεώσεις αὐτῶν. Τοιοῦτο συμβόλαιον ἦν συνημμένον καὶ πρὸς τοὺς ἐκμισθωτὰς τῶν ἀπὸ τῶν ἐν Βοιωτίᾳ ἀγρῶν προσόδων, ἐν ᾧ παρείχετο αὐτοῖς τὸ δικαίωμα τοῦ εἰςπράττειν τοὺς τεταγμένους φόρους ἀπὸ τῶν χωρῶν τούτων, πλὴν τῶν καθιερωμένων τοῖς θεοῖς ὑπὸ Ρωμαίων στρατηγῶν ἐν γένει καὶ ἰδίᾳ ὑπὸ τοῦ Σύλλα. Κατὰ ταῦτα ἡ Ὠρωπία γῆ, ἧς αἱ πρόσοδοι ἦσαν ὑπὸ τοῦ Σύλλα καθιερωμέναι τῷ Ἀμφιαράῳ, οὐδὲν ὤφειλε τοῖς δημοσιώναις. Ἀλλ' οὗτοι κατασοφιζόμενοι τὸν νόμον διετείνοντο ὅτι ἡ χώρα αὕτη δὲν εἶναι ἐξῃρημένη, διότι ὁ Ἀμφιάραος δὲν εἶναι θεός, μόναι δὲ αἱ τοῖς θεοῖς καθιερωμέναι χῶραι ἐξαιροῦνται ἐν τῷ συμβολαίῳ.

Τῆς ἀμφισβητήσεως δὲ ταύτης ἀνενεχθείσης πρὸς τὴν σύγκλητον (2) αὕτη διὰ δόγματος ἐν ἔτει 74 π.Χ. ἐπὶ Λουκούλλου καὶ Κόττα ὑπατευόντων γενομένου ἐπέτρεψε τὴν περὶ τούτου κρίσιν, τὴν *ἐπίγνωσιν* (cognitionem), τοῖς ὑπάτοις, οἷς τότε ἀπέκειτο. Ἡ προκειμένη δῆλα δὴ ἀντιλογία ἦν κυρίως ἀμφισβήτησις ἰδιωτῶν πρὸς τὸ δημόσιον. Ἐν ταῖς τοιαύταις δὲ διαφοραῖς παρὰ Ρωμαίοις τὸ δημόσιον ἦν διάδικος ἅμα καὶ δικαστής. Ἡ περὶ αὐτῶν ἄρα κρίσις δὲν ἀπέκειτο ἰδιώταις δικασταῖς (iudices ἢ recuperatores) διδομένοις ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου πραίτωρος, ἀλλὰ τοῖς ἁρμοδίοις ἄρχουσι τοῖς παριστῶσιν αὐτὸ τὸ δημόσιον (1). Ἁρμόδιος δὲ ἑκάστοτε ἄρχων ἦν ὁ ἐπιτετραμμένος ἐκείνου τοῦ μέρους τῶν δημοσίων πραγμάτων τὴν διοίκησιν, εἰς ὃ ὑπήγετο τὸ περὶ οὗ ἡ ἀμφισβήτησις. Ἐν τῇ προκειμένῃ ἀντιλογίᾳ ἁρμόδιοι κριταὶ ἦσαν οἱ τιμηταὶ οἱ κατὰ πενταετίαν ὁρίζοντες καὶ ἐκμισθοῦντες τὰς δημοσίας προσόδους. Ἀλλ' ἐπειδὴ τότε τιμηταὶ ἐν ἐνεργείᾳ δὲν ὑπῆρχον (2), ἡ περὶ τοῦ προκειμένου κρίσις εἰκότως ἀνετέθη τοῖς ὑπάτοις, οἵτινες καθολικὴν ἔχοντες ἐξουσίαν ἦσαν οἱ νόμιμοι ἀναπληρωταὶ πάσης ἄλλης ἀρχῆς (3). Ἐπειδὴ δὲ οἱ τοῦ 74ου ἔτους ὕπατοι δὲν ἔφθασαν, φαίνεται (4), νὰ δικάσωσι τὴν δίκην ταύτην, ἐποιήσαντο τὴν ἐπίγνωσιν οἱ διάδοχοι αὐτῶν Μ. Τερέντιος Οὐάρρων Λεύκολλος καὶ Γ. Κάσσιος Λογγῖνος.

Ταύτης λοιπὸν τῆς κρίσεως καὶ τοῦ ἐπακολουθήσαντος αὐτῇ συγκλητικοῦ δόγματος τὸ περιεχόμενον ἀνακοινοῦνται τοῖς Ὠρωπίοις οἱ ὕπατοι ἐν ἐπιστολῇ, ἧς μετάφρασιν παρέχει ἡ προκειμένη ἐπιγραφή, μετάφρασιν οὕτω πιστὴν ἢ ἀκριβέστερον εἰπεῖν δουλικήν, ὥςτε ἐν πολλοῖς οὐ μόνον σόλοικος καὶ κακόζηλος, ἀλλὰ καὶ ἀκατάληπτος καθίσταται (5). Τούτου δ' ἕνεκα, ἵνα εὐχερεστέραν ποιήσωμεν τὴν κατάληψιν αὐτῆς, ἐπεχειρήσαμεν νὰ ἀποκαταστήσωμεν κατὰ τὸ δυνατὸν τὸ Λατινικὸν πρωτότυπον καὶ παρεθήκαμεν αὐτὸ τῷ Ἑλληνικῷ κειμένῳ.

Στχ. 4. *Περὶ ἀντιλογιῶν τῶν ἀνα;μ;.... θεῷ Ἀμφιαράῳ καὶ τῶν δημοσιωνῶν γεγονότων*. Τὸ

(1) Πρβλ. Κικέρωνος de natura deorum II § 49: an Amphiaraus deus erit . . . ? Nostri quidem publicani, cum essent agri *in Bœotia* deorum immortalium excepti lege censoria, negabant immortales esse ullos, qui aliquando homines fuissent. Τὸ χωρίον αἰνίττεται προφανῶς εἰς τὴν προκειμένην κρίσιν. Στράβ. 391, 3: πρὸς Ὠρωπὸν τῆς Βοιωτίας. Ὕστερον ὅμως φαίνεται ὅτι ἀπεδόθη τοῖς Ἀθηναίοις ὁ Ὠρωπὸς ὑπό τινος τῶν Αὐτοκρατόρων, διότι ὁ Παυσανίας (I, 34) λέγει: ἔχουσιν ἐφ' ἡμῶν Ἀθηναῖοι.

(2) Ἴσως δὲ πρῶτον ἀνηνέχθη πρὸς τὸν τῆς Μακεδονίας ἀνθύπατον, ὑφ' ὃν τότε ἡ Ἑλλὰς ὑπήγετο, οὗτος δὲ rem reiecit ad senatum, ὡς ἐπὶ παραπλησίου πράγματος ἐποίησεν ὁ Κόιντος Κικέρων (Cic. ad Att. II, 16, 4).

(1) Ἐκτὸς ἂν τὸ πρᾶγμα, περὶ οὗ ἡ ἀντιλογία, ἦν ἐξ ἐκείνων, περὶ ὧν ὑπῆρχεν εἰδικὸς νόμος κανονίζων τὴν κρίσιν τῶν περὶ αὐτῶν ἀμφισβητήσεων (lex. agr. 33 κ. ἑ. παρὰ Bruns p. 71.[3]).

(2) Ὅρα τὴν κατωτέρω σημ. εἰς στ. 4.

(3) Ἀκριβέστατα τὰ περὶ τούτου ἐκτίθενται ἐν τῇ περὶ δημοσίου τῶν Ρωμαίων δικαίου συγγραφῇ τοῦ Mommsen, ἧς ἐπέξιθι ἰδίᾳ τ. I, σ. 165-167[2] καὶ τ. II, σ. 454-461[2].

(4) Γνωστὸν ὅτι μεσοῦντος τοῦ ἐνιαυτοῦ ἀπῆλθον ἀμφότεροι ἐξ Ἰταλίας ἐπὶ τὸν Μιθριδατικὸν πόλεμον.

(5) Πρβλ. ὅσα περὶ τῶν τοιούτων μεταφράσεων ὁ Mommsen διέλαβεν ἐν σελ. 283-284 τοῦ Α' Τόμου τῆς *Ἐπιγραφικῆς Ἐφημερίδος*.

γεγονότων δὲν δύναται νὰ συναφθῇ τῷ *δημοσιωνῶν* ὥστε νὰ σημαίνῃ τάχα qui fuerunt=τῶν πρώην δημοσιωνῶν τ. ἔ. τῶν τῆς παρελθούσης περιόδου (80-76 π.Χ.). Διότι πρῶτον εἶναι ἀπίθανον ὅτι περὶ ἀμφισβητήσεως, ἀρξαμένης τῷ 80 π. Χ. μόλις ἐν ἔτει 74 διετάχθη ὑπὸ τῆς Συγκλήτου ἡ ἐπίγνωσις. Ἔπειτα, ἐπειδὴ ἡ τοῦ Σύλλα καθιέρωσις ἐπεκυρώθη ἐν ἔτει 80 π.Χ. (Στχ. 52), ὅπερ ἦν τὸ πρῶτον ἔτος νέας τιμητικῆς περιόδου τῆς ἀπὸ 80-76 π.Χ., εἶναι πολὺ πιθανὸν ὅτι τὸ περὶ μισθώσεως τῶν φόρων συμβόλαιον τῶν ὑπάτων (οἵ κατ᾽ ἐκείνους τοὺς χρόνους ἀνεπλήρουν τοὺς τιμητάς) (1) πρὸς τοὺς δημοσιώνας ἦν ἤδη συντεταγμένον πρὸ τοῦ συγκλητικοῦ δόγματος τοῦ ἐπικυρώσαντος τὴν καθιέρωσιν, ἴσως δὲ καὶ ἡ μίσθωσις τῶν Βοιωτικῶν φόρων ἦν ἤδη συντετελεσμένη. Ὥστε ἡ καθιέρωσις ἔμελλε νὰ ἔχῃ κῦρος ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς ἐφεξῆς περιόδου (75-71 π.Χ.) (2)· τέως δὲ αἱ πρόσοδοι τοῖς Ὠρωπίας γῆς ἀνῆκον τοῖς δημοσιώναις οὐδ᾽ ἠδύνατο νὰ γεννηθῇ περὶ τούτου ἀμφισβήτησις, ἂν δ᾽ ἐγεννᾶτο, οἱ δημοσιῶναι θὰ εἶχον κάλλιστον ἐπιχείρημα νὰ προβάλωνται ὅτι ἐν τῷ τῆς μισθώσεως νόμῳ, καθ᾽ ὃν οὗτοι ἠγόρασαν τὰς δημοσίας προσόδους, ἦσαν ὑπεξῃρημέναι αἱ τέως καθιερωμέναι χῶραι, οὐχὶ δὲ καὶ ἡ Ὠρωπία, ἧς ἡ καθιέρωσις δὲν ἦτο τότε ἀκόμη ἐγκεκριμένη· τοιοῦτον δ᾽ ἔχοντες ἐπιχείρημα δὲν θὰ κατέφευγον εἰς ὃ κατέφυγον σόφισμα, ὅτι δηλ. ὁ Ἀμφιάραος δὲν εἶναι θεός. Ἐνστάσης δὲ τῆς νέας περιόδου (75-71 π.Χ.) καὶ τῆς εἰσπράξεως τῶν φόρων τοῦ ἔτους 75 ἀρξαμένης συνέστη εὐθύς, ὡς εἰκός, καὶ ἡ ἔρις, ἧς ἀνενεχθείσης τῇ συγκλήτῳ αὕτη ἐν καιρῷ (74 π. Χ.) διέταξε τὴν κρίσιν. Ἐκ πάντων τούτων συνάγεται ὅτι ὁ λόγος ἐνταῦθα οὐχὶ περὶ *γεγονότων* δημοσιωνῶν, ἀλλὰ περὶ τῶν *τότε ὄντων* (3). Τὸ *γεγονότων* λοιπὸν συναπτέον κατ᾽ ἀνάγκην τῷ *ἀντιλογιῶν* καὶ τότε ἢ ὁ μεταφραστὴς τῶν ὑπατικῶν γραμμάτων δεινῶς σολοικίζει ἢ ἀναγνωστέον *ἀντιλογίων* (καὶ ἐν στχ. 32 *ἀντιλόγια*), καί τοι τῆς λέξεως *ἀντιλόγιον* οὐδὲν ἔχω ἄλλοθεν νὰ παράσχω μαρτύριον. Ὅτι δ᾽ ὅμως τῆς γραμματικῆς ἀκριβείας οὐ πάνυ τι ἐφρόντισεν ὁ μεταφραστὴς δηλοῦσιν ἄλλα τε ἐν τῇ προκειμένῃ ἐπιγραφῇ παράχορδα καὶ τάδε. Ἐν στχ. 36 κεῖται *δόγμα* ἀντὶ *δόγματι* (1) ἢ *κατὰ δόγμα* (ἐν τῷ πρωτοτύπῳ ἔκειτο, φαίνεται, S. C.), ἐν στχ. 49 *συντελέσουσι* ἀντὶ *συντελῶσιν*, ἐν στχ. 68. 69 *ὅπως ἂν* . . . . . . *ἐφαίνετο*.

(1) Περὶ τούτου καὶ περὶ τῶν ἐν τῇδε τῇ σημειώσει χρονολογιῶν ἴδε Mommsen Römisches Staatsrecht II 325^{2} σημ. 3).

(2) Πρβλ. lex. agr. στχ. 19 κ. ἑ. [Bruns p. 68^{3}], ἔνθα οἱ κατὰ τὸν νόμον τοῦτον ἐκ δημοσίων ἰδιωτικοὶ γενόμενοι ἀγροὶ ἀπαλλάσσονται μὲν τοῦ τέως ἀποτινομένου τέλους, οὐχὶ δ᾽ ὅμως εὐθύς, ἀλλὰ postquam vectigalia constiterint, quae post hanc legem rogatam primum constiterint, τ.ἔ. ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς νέας τιμητικῆς περιόδου.

(3) Ἂν τις ἀντείπῃ ὅτι τὸ *γεγονότων* δύναται ἐνταῦθα νὰ ἐκληφθῇ= *οἳ γεγόνασι καὶ νῦν ἔτι εἰσὶ δημοσιῶναι*, παρατηροῦμεν ὅτι τότε ἡ μετοχὴ θὰ κατήργει τὸν τόπον, διότι ἠδύνατο νὰ λεχθῇ ἁπλῶς *τῶν δημοσιωνῶν* ἄνευ τοῦ *γεγονότων*. ὡς κατωτέρω 32, 65.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τούτου. Τὸ δὲ *αναμ*. . . (διότι Μ εἶναι πάντως τὸ τελευταῖον γράμμα) οὐδὲν ἄλλο δύναται νὰ εἶναι ἢ *ἀναμέσον* (εἴτε *ἀνὰ μέσον*) inter. Καὶ ἐνταῦθα πάλιν προσκρούομεν συντακτικαῖς ἀνωμαλίαις. Ὁ μεταφραστὴς δῆλα δή, ἐν ᾧ ἠδύνατο ὁπωσδήποτε νὰ γράψῃ *τῶν ἀνὰ μέσον θεῷ Ἀμφιαράῳ καὶ τοῖς δημοσιώναις γεγονότων* ἢ *τῶν ἀνὰ μέσον θεοῦ Ἀμφιαράου καὶ τῶν δημοσιωνῶν γεγονότων* ἀνέμιξεν ἀμφοτέρας τὰς συντάξεις. Παραπλήσιον τι, ἀλλὰ πολλῷ ἀνεκτότερον ἀπαντᾷ ἐν ἐπιγρ. ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. Κουμανούδη ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῶν φιλομαθῶν (1865 Ἀρ. 570) ἐκδεδομένῃ στίχ. 41-42: ἐπαινέσαι τοὺς δεῖνα . . . ἐπὶ πᾶσι τοῖς προγεγραμμένοις [=ταῖς προγεγραμμέναις εὐεργεσίαις] *εἴς τε τὰν πόλιν* καὶ τῶν ἰδιωτῶν *τοῖς* ἐντετευχόσιν αὐτοῖς.

Στχ. 6. Ἐν *συμβουλίῳ παρῆσαν* in consilio fuerunt. Πρβλ. τὸ τοῦ Ἀγρίππα διάταγμα στχ. 23 (Hermes II, 102 κ. ἑ., ἔνθα περὶ τῶν συμβουλίων τούτων λέγει τὰ προσήκοντα ὁ Mommsen ἐν σελ. 114 καὶ 115. Πρβλ. τοῦ αὐτοῦ R. Staatsr. I, 293^{2} κ. ἑ.)

Αὐτ. *Μάαρκος* (2) *Κλαύδιος Μαάρκου υἱὸς Ἀρνήσσης Μαάρκελλος*. Οὗτος τάττεται πρῶτος ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν ἐν τῷ συμβουλίῳ παραγενομένων ἅτε πρωτεύων βεβαίως κατά τε τὸ ἀξίωμα καὶ τὴν ἡλικίαν. Ταῦτα δὲ καθ᾽ ὃν χρόνον γίνεται ἡ ἐπίγνωσις οὐδενὶ ἄλλῳ τῶν μνημονευομένων Μ. Μαρ-

(1) Πρβλ. Ἰωσ. Ἰουδ. Ἀρχ. XIV, 10, 10.

(2) Περὶ τοῦ τύπου Μάαρκος (Μαάρκελλος) ἴδε Mommsen Eph Epigr. I, 286-287.

κέλλων μᾶλλον προςήκουσιν ἢ τῷ νομομαθεῖ Μ. Μαρκέλλῳ, περὶ οὗ ὁ λόγος p. Quinctio § 54: Ego. . . . . nunc hos *consulo*. . . . . quæro abs te C. Aquili, L. Lucili, P. Quintili, *M. Marcelle*. Ὁ Μάρκελλος οὗτος ἴσως εἶναι ὁ αὐτὸς καὶ ὁ ἐν Verr. Acc. I, § 135 Μᾶρκος Μάρκελλος, ὅς ἐν ἔτει 74 π.Χ., τ. ἔ. ἐνὶ ἔτει πρότερον ἢ ἐγένετο ἡ προκειμένη ἐπίγνωσις, ἦν vir primarius summo officio ac virtute præditus· ἀποδίδοται δὲ αὐτῷ καὶ auctoritas μικρὸν κατωτέρω. Ταῦτα ἀναμιμνήσκουσί τινα καὶ ἄκοντα τῶν ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ (II § 8): *viris primariis*, qui in consilio C. Sacerdoti fuerant.

Στχ. 7. *Γλάβερ*. Παρ' Ἀππιανῷ (Ἐμφυλίων Α, 116) μνημονεύεται Οὐαρίνιός τις Γλάβρος πρῶτος ἐπὶ Σπάρτακον ἐκπεμφθείς. Γνωστότατον δ' εἶναι τὸ ἐκ τοῦ ἐπωνύμου τούτου παρηγμένον Glabrio ἐπώνυμον τῆς Ἀκυλίας γενεᾶς.

Στχ. 9. Στηλατίνα [ς]. Παρ' Ἰωσήπῳ (Ἰουδ. Ἀ. XIV, 10,10) Στελλατίνα. Τὸ ὀρθὸν εἶναι Στηλλατίνα.

Αὐτ. *Γ. Σακέρδως*. Εἶναι πάντως ὁ διοικήσας τὴν Σικελίαν pro prætore ἐν ἔτει 74 π.Χ. homo innocentissimus (Cic. Verr. Acc. III § 119).

Στχ. 8 καὶ 9. Τοῦ τύπου *Πωμεντίνα* ἀντὶ Pomptina οὔτε ἐκ Ρωμαίου οὔτε ἐξ Ἕλληνος συγγραφέως ἔχω μαρτύριον, εἰ μὴ τοῦτο τὸ ὄνομα ὑπολανθάνει παρ' Ἰωσήπῳ Ἰουδ. Ἀρχαιολογίας τριςκαιδεκάτῃ 9, 2. (1). «Φάνιος Μάρκου υἱὸς στρατηγὸς βουλὴν συνήγαγε πρὸ ὀκτὼ εἰδῶν Φεβρουαρίων ἐν κομιτίῳ, παρόντος (=γραφομένῳ παρῆσαν) (2) Λουκίου Μαννίου Λουκίου υἱοῦ *Μεντινᾶ* καὶ Γαΐου Σεμπρωνίου Πενναίου υἱοῦ *Φαλερνᾶ* κ.τ.λ.» Ἀντὶ *Φαλερνᾶ* γραπτέον προφανῶς *Φαλερ(ί)να* (Falerina tribu), ἀντὶ δὲ *Μεντινᾶ* γρ. ἢ *Πωμεντίνα* ἢ *Tromentina*. Καὶ τὰ ἄλλα δὲ ὀνόματα κακῶς ἔχουσιν ἐν τῷ προκειμένῳ χωρίῳ. Οὕτως ἀντὶ *Μαννίου* γρ. *Μανλίου* ἢ *Μαλλίου* καὶ ἀντὶ *Πενναίου* γρ. *Γναίου* καὶ ἐν ἀρχῇ γρ. *Φάννιος*.

Στχ. 10. *Οὐολύσκιος*. Ἄγνωστόν μοι ἄλλοθεν τὸ ὄνομα τοῦτο. Ἄδηλον δὲ καὶ τοῦτο, πότερον Voluscius ἢ Volscius εἶναι ὁ Λατινικὸς τοῦ ὀνόματος τύπος.

Στχ. 11. *Κλυτομίνα*=Crustumina. Ἐν C.I.G. III, add. 4380a εὕρηται ΚΛ. . . . ΤΟΥΜΕΙΝΑΝ, ὅπερ ὁ ἐκδότης συνεπλήρωσεν εἰς Κλ(ουσ)τουμεινᾳ. Τὸ ὄνομα φέρεται καὶ *Κροστομίνα* (οἷον Ἰωσ. Ἰουδ. Α. XIV, 10, 13. 19).

Στχ. 14. *Τηρη(;ν;)ντίνα*. *Τηρητίνα* εὕρηται ἐν C. I. G. II, 2637. *Τηρηντίνα* δὲ παρ' Ἰωσήπῳ Ἰουδ. Α. XIV, 10, 10. 13.

Στχ. 12. *Κικέρων*. Εἶναι ὁ γνωστότατος ῥήτωρ, ὅς ἦγε τότε τὸ 34 τῆς ἡλικίας ἔτος, ἦν quæstorius, διὰ δὲ τῶν ἰδιωτικῶν δικανικῶν αὐτοῦ λόγων, οἷοι οἱ pro Quinctio, pro Roscio Comœdo κ. ἄ., ἱκανῶς εἶχε διατρανώσας τὴν νομικὴν αὐτοῦ παιδείαν. Τῆς δίκης ταύτης μνημονεύων καὶ ἐν τοῖς ὕστερον χρόνοις ἔγραψε τὸ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν [σ.107(1)] παρατεθειμένον χωρίον de n. d. II, § 49.

Αὐτ. *Κόιντος Ἄξιος Μαάρκου υἱός*. Παρὰ Κικέρωνι ἐν ταῖς πρὸς Ἀττικὸν Ἐπιστολαῖς ἀπαντᾷ ἐνιαχοῦ τὸ ὄνομα Axius, οἷον I, 12, 1. IV, 15, 5. 11, 2. Ἐν τῷ τελευταίῳ χωρίῳ κεῖται Q. Axius, ὅςτις ἴσως εἶναι ὁ ἐν τῇδε τῇ ἐπιγραφῇ μνημονευόμενος. Οὐχὶ ἄλλος ἴσως καὶ ὁ παρὰ Πλιν. H.N. VIII, 43 (68). Ἐν Ρωμαϊκαῖς ἐπιγραφαῖς εὕρηται ὡσαύτως, ἀλλὰ σπανίως, τὸ ὄνομα, οἷον C. I. L. I, 724 (Aescinus Axsi κ.τ.λ.) καὶ 476 (ἐν νομίσματι: L. Axsius L. F. Naso). Καὶ ἐν Ἑλληνικαῖς δὲ ἐπιγραφαῖς κεῖται, οἷον C. I. G. III, 6813.

Στχ. 13. *Αὖλος Κασκέλ(λ)ιος*. Εἶναι κατὰ τὸ εἰκὸς ὁ πολλαχοῦ μνημονευόμενος (1) νομομαθής, vir iuris civilis scientia clarus κατ' Οὐαλέριον τὸν Μάξιμον. Ἡ τάξις, ἣν κατέχει ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν τοῦ συμβουλίου μετεσχηκότων ὑπεμφαίνει (2) ὅτι δὲν ἦτο πρεσβύτερος τοῦ Κικέρωνος. Πολὺ δ' ὅμως νεώτερος δὲν φαίνεται ὅτι ἦτο καὶ ἴσως τότε ἦν ἤδη quæstorius, διότι δὲν πιστεύομεν ὅτι οἱ ὕπατοι παρέλαβον συμπαρέδρους ἐν τῇ προκειμένῃ δίκῃ ἄν-

(1) Κατὰ τὴν τοῦ Bekker ἔκδοσιν.

(2) Πρβλ. XIV, 8, 5, 10, 10.

(1) Τὰ χωρία τῶν παλαιῶν, ἐν οἷς περὶ αὐτοῦ ὁ λόγος, εὕρηνται συνειλεγμένα παρὰ Teuffel R. Literaturgeschichte σ. 394[4].

(2) Ἀσφαλὲς τεκμήριον τοῦτο βεβαίως δὲν εἶναι, διότι ἐν ταῖς τοιαύταις ἀναγραφαῖς δὲν ὥριζε τὴν τάξιν μόνη ἡ ἡλικία, ἂν μάλιστα ἡ κατὰ ταύτην διαφορὰ ἦτο μικρά, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀξίωμα.

58, διότι πρῶτον μὲν ἀπίθανον εἶναι ὅτι ἔκειτο ἐν τῷ αὐτῷ ἐγγράφῳ μία καὶ ἡ αὐτὴ λέξις κατὰ διαφόρους σημασίας. Ἔπειτα, ἂν ἡ *δέλτος* ἐκληφθῇ ἐνταῦθα ἀντὶ τοῦ tabula, τότε τὸ *κήρωμα*=cera θὰ σημαίνῃ κατ' ἀνάγκην *σελίδιον* (colonne, Spalte), ἣν σημασίαν οὐδαμοῦ ἔχει (1) ἡ λ., ἀλλ' ἁπανταχοῦ δύναται ὅ,τι καὶ ἡ tabula. Πρβλ. ἐκ πολλῶν τὸ τετριμμένον ἐν ταῖς διαθήκαις hæ tabulæ ceræque (ἔνθα τὸ ceræ δὲν δύναται νὰ σημαίνῃ colonnes, ἀλλὰ συνωνυμεῖ τῷ tabulæ) καὶ ὅπερ ὁ Mommsen (Hermes II σ. 119) ἐκ τοῦ Ὑγίνου (p. 200) παρατίθεται χωρίον: et a prima cera primam tabulam appellaverunt. Τέλος δέκα καὶ τέσσαρα *τοὐλάχιστον* σελίδια ἐν ἑνὶ πίνακι εἶναι λίαν πολλά.

Κατὰ ταῦτα ἐν ἀμφοτέροις τοῖς χωρίοις ἡ *δέλτος* δύναται ὅ,τι καὶ ὁ codex. Αὕτη δὲ ἡ σημασία δὲν εἶναι ἀμαρτύρητος. Οἷον ἐν Λουκιανοῦ Τίμωνι (κ. 21) κεῖται: εἰς δέλτον (=in tabul*as* ἢ in codicem testamenti) ἐμβαλόντες με (τὸν Πλοῦτον) καὶ κατασημηνάμενοι ἐπιμελῶς· καὶ κατωτέρω (22): ἐπειδὰν... ἡ δέλτος ἀνοιχθῇ. Πρβλ. tabul*as* (=codicem) testamenti aperire Auct. ad Herenn. I, 24 καὶ ἀλλαχοῦ πολλαχοῦ.

Στχ. 35. *Ὑπεξειρημένην*. Ἡ εἶναι τοῦτο γραφικὸν σφάλμα ἀντὶ *ὑπεξειρημένον*, ἢ τὸν μεταφραστὴν παρήγαγε τὸ ὅτι πολλαχοῦ τοῦ προκειμένου ἐγγράφου ἡ λ. ἀναφέρεται εἰς τὴν χώραν νὰ γράψῃ καὶ ἐνταῦθα *ὑπεξειρημένην*, τ. ἔ. τὴν χώραν, ἐνῷ ἐν τῷ πρωτοτύπῳ ἔκειτο οὐδετέρως exceptum esse = exceptionem esse.

(1) Ἂν ἠδύνατο νὰ ἀποδειχθῇ τοιαύτη σημασία, θὰ ἦτο ἡμῖν ἀσπαστότατον τὸ πρᾶγμα. Διότι θὰ ἠδυνάμεθα τότε ἀσφαλῶς τὸ ↄ ἐκεῖνο τὸ ἐν τῷ σῳζομένῳ ἀντιγράφῳ τοῦ διατάγματος τοῦ Λ. Ἑλουΐου Ἀγρίππα (Bruns 231[3]) στχ. 3 νὰ ἑρμηνεύσωμεν cera ἢ ceris, οὐχί, ὡς νῦν γίνεται, capitibus. Διότι ἡ ἑρμηνεία capitibus καὶ ἄλλας παρέχει δυσκολίας (πρβλ. Mommsen Herm. II, σ. 119) καὶ τήνδε. Ἂν δῆλα δὴ ἕκαστος τοῦ κώδικος τῶν Ἀγριππείων διαταγμάτων πίναξ ἦτο εἰς κεφάλαια διῃρημένος, φυσικὸν ἦτο ἕκαστον διάταγμα νὰ κατέχῃ ἀνὰ ἓν κεφάλαιον, ὡς δεικνύει τὸ Commentarium cotidianum municipi Cæritum (Or. 3787. Πρβλ. Mommsen ἐ. ἄ. σελ. 118 σημ. 2), οὐχὶ δὲ πολλά. Ἀλλ', ὡς εἴρηται, οὐδὲν ἔχομεν τῆς σημασίας ταύτης ἀσφαλὲς μαρτύριον, διότι τὰ παρὰ Morcelli (de stilo Inscriptionum Latinarum Romæ 1780 σελ. 467a) ἐκ τοῦ Κοϊντιλιανοῦ (Inst. Or. X, 3, 31 κ. ἑ.) καὶ τοῦ Σουητωνίου (Ner. 17, 2) ἢ οὐδὲν ἢ μᾶλλον τοὐναντίον ἀποδεικνύουσιν, ὅτι δηλ. ceræ=tabulæ.

Στχ. 35—42. Κατά τινα legem Papiriam (Cic. de domo § 127) ἀπείρητο *iniussu* plebis aedes terram, aram consecrare (πρβλ. κατωτέρω § 128: consecrabantur agri non ita ut . . . . ., sed ita ut *imperator* agros de hostibus captos consecraret). Ὥστε δὲν ἤρκει πρὸς τοῦτο *δόγμα συγκλήτου*. Ὁ νόμος οὗτος, ὡς δῆλον γίνεται ἐκ τῆς προκειμένης ἐπιγραφῆς, περιέπεσεν ὕστερον εἰς ἀχρηστίαν, εἰ μὴ ὅλως, ἀλλὰ τοὐλάχιστον ἐπὶ τῶν ex voto καθιερώσεων, ὁποῖαι εἶναι αἱ ἐνταῦθα μνημονευόμεναι. Αὗται εἶχον κῦρος, ἐὰν ὁ εὐξάμενος ἄρχων (ἐν πολέμῳ, ὅθεν *αὐτοκράτωρ*) ἦν ἐπιτετραμμένος νὰ ποιήσῃ τοῦτο ὑπὸ τῆς Συγκλήτου, κατ' ἐξαίρεσιν δ' ὡς πρὸς τὸν Σύλλαν καὶ ἄνευ τοιαύτης ἐντολῆς, ἂν ἐγένοντο *ἀπὸ συμβουλίου γνώμης* καὶ ἐπηκολούθησεν ἡ τῆς Συγκλήτου ἔγκρισις.

Στχ. 36. *Ἐκτός τε τούτων ἤ*=extraque ea quam. Extra quam εἶναι σύνηθες ἐν τῇ νομικῇ γλώσσῃ, ἀλλ' extra ea quam οὐδαμοῦ εὕρηκα. Πλὴν ἀλλ' ὅμως τὸ ἑλληνικὸν κείμενον οὐδὲν ἄλλο δύναται νὰ εἶναι ἢ μετάφρασις τοῦ extra ea quam, ὡς ἐν τῷ περὶ τῶν Θισβέων ψηφίσματι στχ. 22 τὸ *πρὸ τοῦ ἤ* εἶναι μετάφρασις τοῦ antea quam. Ὅπως δὲ παρὰ τὸ antequam ἐλέγετο (σπανίως) anteaquam, παρὰ τὸ postquam τὸ posteaquam, παρὰ τὸ advorsum quam (Πλαυτ. Trinum. 176) τὸ advorsum ead quam (Sc. de Bac. 24) (1), οὕτω παρὰ τὸ extra quam ἠδύνατο νὰ λεχθῇ extra ea quam.

Αὐτ. *δόγμα* ἀντὶ *δόγματι*. Ἰδ. σημ. εἰς στχ. 4.

Στχ. 37. *Καταλογῆς θεῶν ἀθανάτων ἱερῶν τεμενῶν τε φυλακῆς* (*ἕνεκεν*): religionis deorum immortalium ædium sacrarum templorumque tuendorum causa. Ἡ λέξις *καταλογὴ* πλὴν τοῦ προκειμένου χωρίου εὕρηται καὶ ἐν τῷ περὶ Ἀσκληπιάδου κ.τ.λ. δόγματι (C. I. L. I, 110 n. 203) στχ. 9 «ὅπως ὑπὲρ τῶν καλῶς πεπραγμένων ὑπ' αὐ(τῶν καὶ ἀνδρα)γα((θη))μάτων εἰς τὰ δημόσια πράγματα τὰ ἡμέτερα *καταλογὴ* αὐτῶν γένηται», ὅπερ μεταφράζεται «ut . . . . . in rem publicam nostram *adlectio* eorum fieret» ἔνθα, ἵνα σημαίνῃ τι τὸ adlectio συναπτέον τῷ in rem publicam nostram καὶ τὸ ὅλον ἑρμηνευτέον «ut in civitatem

(1) Κατωτέρω δ' ὅμως (28) κεῖται extrad quam si quid.

ΚΟΡΝΗΛΙΟΣ ΣΥΛΛΑΣ ΕΠΑΦΡΟΔΙΤΟΣ». Ἀππιανὸς Ἐμφυλίων πρώτῃ 97: «πάντα ὅσα διῴκησεν ὁ Σύλλας ὑπατεύων τε καὶ ἀνθυπατεύων βέβαια καὶ ἀνεύθυνα ἐψηφίζοντο εἶναι, εἰκόνα τε αὐτοῦ ἐπίχρυσον ἐπὶ ἵππου πρὸ τῶν ἐμβόλων ἀνέθεσαν καὶ ὑπέγραψαν *Κορνηλίου Σύλλα ἡγεμόνος εὐτυχοῦς*. ....Ἤδη δέ που γραφῇ περιέτυχον ἡγουμένῃ τὸν Σύλλαν *ἐπαφρόδιτον* ἐν τῷδε τῷ ψηφίσματι ἀναγραφῆναι». Ὁ γράψας *τὴν γραφήν*, ᾗ *περιέτυχεν* ὁ Ἀππιανὸς οὐδὲν ἄλλο ἐποίησεν ἢ μεθηρμήνευσε κατὰ τὸ κεκρατηκὸς παρ' Ἕλλησιν ἔθος τὸ Felix Ἐπαφρόδιτος. Πόθεν δὲ προῆλθεν ἡ παράδοξος αὕτη μετάφρασις τοῦ Felix δεικνύει αὐτὸς ὁ Ἀππιανός, ἐν οἷς μικρὸν ὑποβὰς λέγει: «ἔστι δ' ὅπου καὶ χρησμὸς αὐτῷ δοθεὶς ἐβεβαίου τάδε. . . . .

πείθεό μοι Ρωμαῖε κράτος μέγα *Κύπρις* ἔδωκεν
Αἰνείου γενεῇ μεμελημένη κ.τ.έ.»

Διὰ τῶν ἐπῶν τούτων κελεύεται ὁ Σύλλας πρὸς τοῖς ἄλλοις νὰ πέμψῃ στέφανον καὶ πέλεκυν τῇ Ἀφροδίτῃ εἰς Ἀφροδισιάδα τῆς Καρίας, ὅπερ καὶ ἐποίησεν ἐπιγράψας κατὰ τὸν προειρημένον συγγραφέα τάδε·

τόνδε σοι αὐτοκράτωρ Σύλλας ἀνέθηκ', Ἀφροδίτη,
ὥς εἶδον κατ' ὄνειρον ἀνὰ στρατιὴν διέπουσαν
τεύχεσι τοῖς Ἄρεος μαρναμένην ἔνοπλον.

Πρβλ. καὶ Πλούταρχον Σύλλᾳ 19: «Διὸ καὶ τοῖς τροπαίοις ἐπέγραψεν Ἄρη καὶ Νίκην καὶ *Ἀφροδίτην* ὡς οὐχ ἧττον *εὐτυχίᾳ* κατορθώσας ἢ δεινότητι καὶ δυνάμει τὸν πόλεμον». Λοιπὸν ἀνέφερε τὴν ἑαυτοῦ εὐτυχίαν ὁ Σύλλας εἰς τὴν παρὰ τῆς Ἀφροδίτης εὔνοιαν καὶ διὰ τοῦτο τὸ ἐπώνυμον *Ἐπαφρόδιτος* περὶ αὐτοῦ λεγόμενον ἦν αὐτῷ τε καὶ τοῖς κολακεύουσιν αὐτὸν (1) συνώνυμον τῷ Felix. Τέλος προςθετέον καὶ τοῦτο ὅτι ἡ ὑπὸ Σύλλα στρατιωτικὴ ἀποικία γενομένη πόλις Pompeii ἐκαλεῖτο ἀπὸ τούτου Colonia *Veneria* Cornelia Pompeiana.

Στχ. 57. *Ἐν τῷ συμβουλίῳ* τοῦ Σύλλα βεβαίως. Ὅθεν ταῦτα ἔδει νὰ τεθῶσι πρὸ τοῦ *περὶ τούτου τοῦ πράγματος* κ. τ. ἑ.

Στχ. 58. *Ἐμ πραγμάτων συμβεβουλευμένων δέλτῳ*. Πράγματα συμβεβουλευμένα res consultæ εἶναι τὰ διατεταγμένα ὑπὸ τοῦ ἄρχοντος μετὰ συμβουλίου, res cum consilio actæ, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰ *διατάγματα* τὰ ὑπ' αὐτοῦ αὐτοβούλως ἐκδιδόμενα τ. ἕ. τὰ decreta. Πρβλ. Sall. Jug. XI, 5: Jugurtha inter alias res iacit oportere quinquenni *consulta* et *decreta* omnia rescindi; nam per ea tempora confectum annis Micipsam parum animo valuisse. Ἰδὲ καὶ σημ. εἰς 31.

Στχ. 62. *Κόιντος Ράγκιος Κοΐντου υἱὸς Κλαυδία. Q. Rancius Q. f. Claudia*. Σπανιώτατον τὸ ὄνομα, οὗ ἐγὼ τοὐλάχιστον ἓν μόνον γινώσκω ἀσφαλὲς παράδειγμα τὸ ἐν τῷ ἐπιγράμματι τῷ ἐμμέτρῳ C. I. L. I n. 1008 Q. Rancius Q. libertus. Ἑλληνιστὶ δ' εὕρηται παρὰ Δίωνι τῷ Κασσίῳ (75, 16) Λ. Ράκιος Κώνστας, ἔνθα ἴσως ἀναγνωστέον *Ράγκιος*.

Αὐτ. *Γ. Οὐσέλλιος Γαΐου υἱός Κυρίνα Οὐάρρων* C. Visellius C. f. Quirina Varro Ciceronis consobrinus. Ἰδὲ περὶ αὐτοῦ ἰδίᾳ Κικ. Brut. § 264 καὶ de provinc. consular. c. XVII § 40 (C. Varro). Ἦν υἱὸς τοῦ C. Aculeonis (quocum erat nostra matertera Cic. de orat II § 2). Ὁ τύπος *Οὐσέλλιος* ἀντὶ *Οὐισέλλιος* δεικνύει ὅτι καὶ ἡ ἐν τοῖς ἀντιγράφοις Διονυσίου τοῦ Ἁλικαρνασσέως (V, 69) γραφὴ *Οὐσκε(λ)λῖνος*=Viscellinus ἔχει ὀρθῶς, οὐδ' ἦν ἀνάγκη νὰ μετατυπωθῇ εἰς *Οὐεκελλῖνος*. Ὁ Διονύσιος ἐγίνωσκε τὸν τύπον Viscellinus. Ἂν δὲ οὗτος εἶναι ὁ πρῶτος καὶ γνήσιος τύπος τοῦ ὀνόματος τούτου ἄλλος οὗτος λόγος (1).

Σ. ΒΑΣΗΣ.

Ἀθήνησι, τῇ 1ῃ Νοεμβρίου 1884.

(1) Ἄξιον σημειώσεως ὅτι μόνον ἐν τῇ μνείᾳ τοῦ συγκλητικοῦ δόγματος τοῦ ἐπὶ τῆς ὑπατείας αὐτοῦ τοῦ Σύλλα γενομένου ἀποδίδοται αὐτῷ ἐν τῇ προκειμένῃ ἐπιγραφῇ τὸ τοῦ Ἐπαφροδίτου ἐπώνυμον.

(1) Περὶ τοῦ τύπου τοῦ ὀνόματος τούτου διέλαβεν ὁ Mommsen ἐν Rh. Museum XVIII σελ. 698 κ. ἑ. Röm. Forschungen I σελ. 108, καὶ II σελ. 153, καὶ ὁ Hertz ἐν Hermes V σελ. 474.

ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ ΕΚ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΤΟΥ ΑΜΦΙΑΡΑΟΥ.

Ἵνα τάχιον εἰς τοὺς φιλαρχαίους γνωσθῶσιν αἱ πολλαὶ ἐπιγραφαί, ἃς ἀπὸ τῶν μέσων Ἰουνίου 1884 καὶ ἑξῆς ἀνέδειξεν ἡ δαπάναις τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας ἐν τῇ θέσει Μαυροδήλεσι γινομένη ἀνασκαφή, ἐκτυποῦνται ὧδε μικροῖς γράμμασι. Ἀντεγράφησαν ἀπὸ τῶν λίθων ὑπὸ τοῦ ἐπιστατήσαντος εἰς τὸ ἔργον καθηγητοῦ Σπυρ. Φιντικλέους, ἔχοντος καὶ βοηθὸν τὸν Βασ. Λεονάρδον. Ἐκομίσθησαν δὲ εἰς Ἀθήνας πρὸς τοῖς ἀντιγράφοις καὶ χάρτινα ἀποτυπώματα, ἐξ ὧν λαμβάνοντες δίδομεν ὑφ' ἑκάστῃ τῶν ἐπιγραφῶν τὸ σχῆμα τῶν χαρακτηριστικωτέρων αὐτῆς κεφαλαίων γραμμάτων.

1.

. . . .
Φι)λοκράτ(ης Θεοφάντου Θηβαῖος;
κωμωδ(ίας καινῆς ποιητής;
Διεύχης *Μνασιτέλο*(υ . . . . . .
ὑποκριτής
Εὔαρχος Ἡροδότου Κορων(εύς;
ἐν τῶι γυμνικῶι
παῖδας δόλιχον
Παρμενίσκος Φιλίσκου Κορκυρα(ῖος·
ἄνδρας δόλιχον
Ἀσκληπιάδης Φανείου Ἡρακ(λεώτης·
παῖδας στάδιον
Κάλλων Ξενοφίλου Ὀπούν(τιος·
ἀγενείους στάδι(ον
Κράτων Πραξίου Ὑέττιος·
ἄνδρας στάδιον
Νικοκλῆς Νικάτα Λακεδαιμόνιος·
παῖδας δίαυλον
Παρμενίσκος Φιλίσκου Κορ(κυραῖος·
ἄνδρας δίαυλον
Νικοκλῆς Νικάτα Λακεδαιμό(νιος·
παῖδας ἵππιον
Ἀσώπιχος Ἀμύντου Θηβα(ῖος·
ἄνδρας ἵππιον
Δεξίας Ἐχελαΐδα Ἐπιδάμ(νιος·
παῖδας πένταθ(λον
Ξένων Με..ιλλου Θηβαῖ(ος·
ἀγενείους πέντ(αθλον
Διογένης Δημητρίου Αλ . . . . .
ἄνδρας πένταθ(λον
Ἀρτεμίδωρος Μενεκράτο(υ . . . .
παῖδας πάλην
Ἀβρίας Ἀντιβίου Λακεδαιμ(όνιος·
ἀγενείους πάλ(ην
Στράτων Διονυσίου Ζμ(υρναῖος·
ἄνδρας πάλην
Λευκῖνος Δάμωνος Θ(η)βα(ῖος·
παῖδας πυγμὴ(ν
Εὐκράτης Ἀριστοδάμου . . . . .
ἀγενείους πυγ(μήν·
Γλαυκίας Νικάνορος Τυ . . .
ἄνδ(ρ)ας πυγμ(ὴν
Ἀττίνας Ἡρακλείδου Κ(υμαῖος;
παῖδας παγκρ(άτιον
Εὐχαρίδας ΣωκράτουΣΟ . . . . . .
ἀγενείους πα(γκράτιον
Λευκῖνος Δάμωνος Θ(ηβαῖος·
ἄνδρας παγκ(ράτιον
Ἀτίνας Ἡρακλείδου ΚυΜ;(αῖος·
ὁπλίτην
Νικοκλῆς Νικάτα Λακεδαι(μόνιος·
ἐν τῶι ἱππικῶι
ἅρματι τελε(ίωι
Πραξίας Ἡρογείτονος Λ . . . . .
ἅρματι πω[πω]λ(ικῶι
Διοταμενός Διονυσοφάν(ου . . . . .
συνωρίδι πωλικῆ(ι
Πλουτάδη; Σεραπίωνος . . . . .
κέλητι πωλικῶι
Ἀπολλώνιος Διονυσίου τοῦ Γ. . . . .
συνωρίδι τελεί(αι
Ἀβρὶς Καΐκου Κυμαία·
κέλητι τελήωι
Ἀμύντας Μηνοφίλου Αἰολ(εύς . . . . .

ζεύγι δίαυλον
Εὐκλείδας Διονυσοδώρο(υ ......
τὴν ἀπόβασιν
Εὐφάνης Ζωΐλου Ὠρώπιος·
εὐαγγέλια τῆς Ῥω(μαίων νίκης;
Εὐφάνης Ζωΐλου Ὠρώπιος.

Ὕψος τοῦ λίθου, (ὄντος κολοβοῦ ἄνω καὶ δεξιᾷ τῷ ὁρῶντι,) 1,15, πλάτος 0,25, πάχος 0,13. Μετὰ τὸν τελευταῖον 69ον στίχον ὑπάρχει κενὴ γραμμάτων ἐπιφάνεια ὕψους 0,13, ὥστε οὐδὲν κάτω ἔλειψε.

Σχήματα γραμμάτων ἀποδοτέα κρίνομεν τάδε·

ΑΔΕΗΘΠΣΩ

καὶ εἶναι μέν πως ταῦτα ἀρχαιοπρεπέστερα τῶν τῆς ἐφεξῆς ἀναγραφῆς, ἀλλὰ θεωρητέαι ὡς λίαν πλησιόχρονοι αἱ δύο ἀναγραφαί, καθὼς καὶ ἡ πρὸ ἐτῶν δημοσιευθεῖσα παρὰ τῷ Α. Ῥαγκαβῇ ἐν Ant. hellén. τ. β΄. σ. 691 ἐκ τοῦ αὐτοῦ τόπου καὶ ὡσαύτως ἀγωνιστική· διότι πρῶτον μὲν ὁ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ταύτῃ τελευταῖος δὶς ἀναγεγραμμένος Εὐφάνης Ζωΐλου Ὠρώπιος εὕρηται καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ παρὰ Ῥαγκαβῇ (στίχῳ 36ῳ στήλης βας) ὡς νικήσας ἄνδρας παγκράτιον, ἔπειτα δὲ ὁ ἐν τῇ ἐφεξῆς ἀναγραφῇ δὶς ὡς ὑποκριτὴς ἀναγεγραμμένος Φιλοκράτης Θεοφάντου Θηβαῖος πιθανόν μοι ἐφάνη ὅτι ἀνεγράφη ποτὲ καὶ ἐν τῷ αῳ νῦν κολοβῷ στίχῳ ταύτης τῆς πρώτης, ὡσαύτως ὡς ὑποκριτής, καὶ οὕτω ἐτόλμησα τὴν συμπλήρωσιν, καθὰ βλέπει ὁ ἀναγνώστης, Οἱ δὲ χρόνοι καὶ τῶν τριῶν τούτων ἀγωνιστικῶν ἀναγραφῶν θὰ εἶναι, ὡς τὸ περιεχόμενόν των ὑποσημαίνει, οἱ τοῦ βου πρὸ Χριστοῦ αἰῶνος καὶ πιθανῶς οἱ ὀλίγον πρὸ τῆς ἁλώσεως Κορίνθου. Μίαν δὲ μόνον ὄχι ἀσήμαντον διαφορὰν παρατηρῶ μεταξὺ τῆς παρὰ τῷ Ῥαγκαβῇ καὶ τῶν δύο σήμερον ἐκδιδομένων, ὅτι ἐν ἐκείνῃ μὲν πλείονες Ἀθηναῖοι μνημονεύονται ἀγωνισθέντες ἐν τῷ μουσικῷ ἀγῶνι, ἐνταῦθα δὲ οὐδὲ εἷς οὔτε μουσικῶς οὔτε ἄλλως, καί περ ἐν γειτόνων οἰκοῦντες. Ὁ λόγος τοῦ φαινομένου τούτου δυνατὸν ἴσως νὰ ἐξευρεθῇ μετ᾽ ἐξέτασιν ὅσον ἔνεστι ἀκριβῆ τῆς κατ᾽ ἐκεῖνο τοῦ χρόνου πολιτικῆς ἱστορίας τοῦ Ὠρωποῦ, εἰς ὃ ἔργον ὅμως ἐγὼ ἐξ ὑπογυίου δὲν ἀποδύομαι.

Εἰκαστικῶς λέγω, ὅτι ὁ ἐν ἀρχῇ τῆς ἐφεξῆς ἀναγραφῆς ἄρχων Φιλιστίδης ἴσως εἶναι ὄχι τοῦ κοινοῦ Βοιωτῶν, ἀλλὰ τῆς πόλεως Ὠρωποῦ. Εἰκασίας τοιαύτης χρεία δὲν ἦτο εἰς τὰ δύο προξενικὰ ψηφίσματα τῶν Ὠρωπίων τὰ παρὰ τῷ Ῥαγκαβῇ ὑπ᾽ ἀρ. 679 καὶ 685, διότι ἐκεῖνα ἀρχὴν ἔχουσι σαφεστάτην τήνδε· « ἄρχοντος ἐν κοινῷ Βοιωτῶν τοῦ δεῖνα, ἐπὶ δὲ πόλεως τοῦ δεῖνα, ἱερέως δὲ τοῦ Ἀμφιαράου τοῦ δεῖνα », ἐν δὲ τῷ ἀξιολόγῳ ψηφίσματι τῷ ἐν C. I. Gr. ὑπ᾽ ἀρ. 1570 μόνον ὁ τοῦ κοινοῦ Βοιωτῶν ἄρχων καὶ ὁ ἱερεὺς τοῦ Ἀμφιαράου ἀνεγράφησαν ἐν ἀρχῇ. Τόσον ταῦτα ποικίλλουσι κατὰ τοὺς διαφόρους χρόνους ἐν τοῖς ἐγγράφοις τῆς Ὠρωπίας, ἥτις, ὡς αἱ μυθευόμεναι Συμπληγάδες πέτραι, πάντοτε μεταξὺ Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας ἐκινεῖτο.

2.

Ἄρχοντος Φιλιστίδου, ἱερέως δὲ τοῦ Ἀμφιαράου Ἑρμαιώνδου, ἀγωνοθετοῦντος τὰ Ἀμφι(άραα καὶ Ῥώμαια Εὐβιότου τοῦ Δημογέν(ου
οἵδε ἐνίκων
σαλπικτὴς
Νικάνωρ Διονυσίου Ταρσεύς·
κήρυξ
Ὧρος Ὥρου Χαλκιδεύς·
ἐγκώμιον καταλογάδην
Δημογένης Εὐβιότου Ὠρώπιος·
ἐγκώμιον ἐπικὸν
Κράτερος Ἀντιπάτρου Ἀμφιπολίτης·
ῥαψωδὸς
Θεοφάνης Σωκράτου Θηβαῖος·
ποιητὴς ἐπῶν
Ἀπολλώνιος *Ἀγυάρχου* τοῦ Βοιήθου Μαλλώτης·
αὐλητὴς
Διονύσιχος Ἐπικλέους Θηβαῖος·
κιθαριστὴς
Ζεῦξις Δημητρίου Τραλλιανός·
κιθαρωιδὸς
Ἡρακλείδης Ἀντιπάτρου Ταρ(σ)εύς·

ποιητὴς σατύρων
Φιλοξενίδης Φιλίππου Ὠρώπιος·
τραγῳδίας παλαιᾶς ὑποκριτὴς
Φιλοκράτης Θεοφάντου Θηβαῖος·
κωμῳδίας παλαιᾶς ὑποκριτὴς
Ζωΐλος Ζωΐλου Συρακόσιος·
τραγῳδίας καινῆς ποιητὴς
Πρώταρχος Ἀντιμένους Θηβαῖος·
ὑποκριτὴς
Φιλοκράτης Θεοφάντου Θηβαῖος·
κωμῳδίας καινῆς ποιητὴς
Χιόνης Διογειτώνδου Θηβαῖος·
ὑποκριτὴς
Πολύξενος Ἀνδρύτα Ὀπούντιος·
παῖδας δόλιχον
Μητρόδωρος Ἀρτεμιδώρου Ζμυρναῖος·
ἄνδρας δόλιχον
Οὐλιάδης Μυωνίδου Χρυσαορεὺς ἀπὸ Ἀλίνδων·
παῖδας στάδιον
Ἀρέτιππος Λυσίππου Λακεδαιμονιος·
ἀγενείους στάδιον
Λύσας Διονυσίου Αἰολεὺς ἀπὸ Μυρίνης·
ἄνδρας στάδιον
Ἐμμενίδας Βεβαίου Σικελὸς ἀπὸ Κεντορίπων·
παῖδας πένταθλον
Κ;*Αὐρίνας* Πολεμοκράτους Θετταλὸς ἀπὸ Λαρίσης·
ἀγενείους πένταθλον
Μητρόδωρος Ἀπολλωνίου τοῦ Διοφάντου Ζμυρναῖο(ς·
ἄνδρας πένταθλον
Πολυκράτης Ἀγεμάχου Ἀργεῖος·
παῖδας δίαυλον
Ἀρέτιππος Λυσίππου Λακεδαιμόνι(ος·
ἄνδρας δίαυλον
Ἐμμενίδας Βεβαίου Σικελὸς ἀπὸ Κεντορ(ίπων·
παῖδας ἵππιον
Παρθένιος Παρθενίου Ζμυρν(αῖος·
ἄνδρας ἵπ(πιον
Πραξίων Εὐδήμου Θηβ;(αῖος·
ὁπλίτ(ην
Ἐμμενίδας Βεβαίου (Σικελὸς ἀπὸ Κεντορίπων·
. . . .
Πατρέας Διvv . . . . , .
. . . .
Φιλοστ . . . . , ...
. . . .
Εὐ . . . .
. . . . ; . . . . .

Ὕψος τῆς στήλης, ἐχούσης καὶ ἀέτωμα μετ᾽ ἀσπιδίου ἐν τῷ ἐμβαδῷ ἀναγλύπτου, 0,90, πλάτος 0,50, πάχος 0,20. Κάτω θὰ ἐξέλιπε καμμία εἰκοσὰς στίχων, ὡς εἰκάζομεν ἐκ τοῦ περιεχομένου τῆς προηγουμένης στήλης.

Σχήματα γραμμάτων καὶ ἐκ ταύτης τῆς στήλης ἔστωσαν ἀποδεδομένα τάδε·

ΑΒΕΔΘΗΠΣΩ

Τὰ καινοφανῆ κύρια ὀνόματα τὰ ἐν ἀμφοτέραις ταύταις ταῖς στήλαις ἐδηλώσαμεν κατὰ τὴν ἀνέκαθεν ἡμῶν συνήθειαν διὰ κεκλιμένων γραμμάτων, μόνον δὲ περὶ τοῦ ἐν τῇ προτέρᾳ σαφῶς ἀναγινωσκομένου *Διοταμενοῦ* λέγομεν, ὅτι τὸ θεωροῦμεν βεβραχυσμένον κατὰ ἓν ἰῶτα ἀπὸ τῆς μετοχῆς *διϊστάμενος*, καὶ τονιστέον κατὰ τὰ Ἀκουσαμενός, Δεξαμενός, Διαδουμενός, Ἐπιλυσαμενός, Κτησαμενός (1), Τεισαμενὸς κτλ. Τοιοῦτο ἴσως εἶναι καὶ τὸ ἐν στίχῳ 44ῳ ταύτης τῆς στήλης *Λύσας*, ἐκ μετοχῆς δηλ. ἀορίστου αου ἐνεργητικῆς διαθέσεως, ὁποῖον κύριον ὄνομα ὁ Pape πρὸ ἐτῶν (γράφων τὸν πρόλογον τοῦ λεξικοῦ του τῶν κυρίων ὀνομάτων τῆς Ἑλληνικῆς) ὡς μόνον ἴσως ὑπάρχον ἐθεώρει τὸ παρὰ Δημοσθένει *Ἀρκέσας, αντος*.

3.

Ἄρχοντος ἐν Ὠρωπῷ Λυσιμένου
τοῦ Φιλίππου, ἱερέως δὲ τοῦ
Ἀμφιαράου Εὐκράτου τοῦ
Φίλωνος, ἀγωνοθετοῦντος
τῶν Ἀμφιαράων καὶ Ῥωμαίων
Εὐφάνου τοῦ Ζωΐλου οἵδε ἐνίκων·
σαλπιστὴς
Θεόφραστος Ἀσκληπιάδου Αἰγινήτης·
κήρυξ

(1) Τοῦτο τὸ *Κτησαμενὸς* κεῖται καθ᾽ ἡμᾶς ἐν ἐπιγραφῇ ἐπιταφίῳ τοῦ Παντικαπαίου, ἐχούσῃ οὕτω· «Ἀνθεστήριος Ἡγησίππου ὁ καὶ Κτησαμενός» καὶ ἐκδοθείσῃ ἐν Compte rendu de la Commission impér. archéol. de Pétersbourg, pour les an. 1879—80 σελ. 6· ἀλλ᾽ ἐξελήφθη ἐκεῖ ὑπὸ τοῦ ἐκδότου ὡς κοινὴ μετοχὴ *κτησάμενος*, ὑπακουομένης δῆθεν αἰτιατικῆς *τὸν τάφον*, ὃ ἡμεῖς νομίζομεν πάντῃ ἀπρόσδεκτον.

Γλαυκίας Σωσάνδρου Θηβαῖος·
ἐνκωμίω λογικῶ
Μόσχος Ἀναξίππου Προυσιεύς·
ἐνκωμίω ἐπικῶ
Ἀμινίας Δημοκλέους Θηβαῖος·
ἐπῶν ποιητὰς
Ἀμινίας Δημοκλέους Θηβαῖος·
ῥαψωδὸς
Εἱέρων Ἀριστοβούλου Θηβαῖος·
αὐλητὰς
Νίκων Εὐωνυμοδώρου Θηβαῖος·
κιθαριστὴς
Μητρόδωρος Διονυσίου Νικομηδεύς·
κιθαρωδὸς
Δημήτριος Δημητρίου Καλχηδόνιος·
σατύρων ποιητὴς
Κάλλιππος Κάλλωνος Θηβαῖος·
ποιητὴ[τη]ς τραγωδιῶν
Λυσίστρατος Μνασέου Χαλκιδεύς·
ὑποκριτὴς
Γλαυκίας Σωσάνδρου Θηβαῖος·
ποιητὴς κωμωδιῶν
Ἀρίστων Χιόνου Θηβαῖος·
ὑποκριτὴς
Κα)λλίστρατος Ἐξακέστου Θηβαῖος·
. . . . κ. ν παλαιὰν
. . . . ος·
. . . .

4.

. . . .
(κῆρυξ)
Γλαυκί)ας Σωσάνδρου Θη(βαῖος·
ἐγκώμιον καταλογάδη(ν
Ἀρισ)τόνικος Μενάνδρου Ὠρώπιος·
ἐ)πικὸν
Μή)στωρ Μήστορος Φωκαιεύς·
ῥαψωιδὸς
Κράτων Κλέωνος Θηβαῖος·
ἐπῶν ποιητὴς
Μήστωρ Μήστορος Φωκαιεύς·
α)ὐλητὴς
Διονύσιχος (Ἐπικ)λέους Θηβαῖος·
. . . .
Ἀγέλοχος . . . .
. . . .

Τὰ δύο ἀνωτέρω δοθέντα τεμάχια ἐκδίδομεν ἀντιγράψαντες ἐκ χαρτίνων ἀποτυπωμάτων, ἃ ἐκόμισεν ὁ Β. Λεονάρδος τὰς τελευταίας ταύτας ἡμέρας· καὶ οἱ λίθοι νεωστὶ εὑρέθησαν. Τὰ γράμματα ὁμοιάζουσι πολὺ τὰ τῶν προτέρων δύο λίθων. Καὶ ἄλλως δὲ βλέπομεν ἐκ τῶν ἐνταῦθα δύο ὀνομάτων τοῦ Εὐφάνους καὶ τοῦ Γλαυκίου, ὅτι πᾶσαι αὗται αἱ τέσσαρες ἀναγραφαὶ εἶναι πλησιόχρονοι.

Πολὺ δὲ ἀρχαιοτέρα καὶ δὴ τοῦ δ' πρὸ Χριστοῦ αἰῶνος εἶναι ἡ ἑξῆς, ἣν ὁ Λεονάρδος εὗρεν ἐσχάτως ὄχι ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ ἱεροῦ, ἔνθα γίνονται αἱ ἀνασκαφαί, αὐτοῦ ἐπιστατοῦντος, ἀλλὰ 10-15 λεπτὰ τῆς ὥρας μακρὰν πρὸς ἄρκτον ἔν τινι ἐρημοκκλησίῳ Σεμχὶλ καλουμένῳ Ἀλβανιστὶ (=ἅγ. Μιχαὴλ) καὶ μετεκόμισε τὸν λίθον εἰς τὸν τόπον τῶν ἀνασκαφῶν. Τρόπος γραφῆς ἐν αὐτῷ ὁ στοιχηδόν, καθ' ὃν ἕκαστος στίχος ἔχει ἀνὰ 33 γράμματα, πλὴν τοῦ ὀγδόου στίχου, ἐν ᾧ ἀφέθη κενὸς τόπος γραμμάτων ἑπτὰ πρὸς τὸ τέλος, καὶ τοῦ ἑβδόμου, καὶ τοῦ ἐνάτου, ἐν οἷς ἑνὸς γράμματος. Ἔτι ὁ στίχος εἰκοστὸς τρίτος ἔχει μίαν γράμματος θέσιν κενὴν μεταξὺ τοῦ *ἀγενείων* καὶ τοῦ *παγκράτιον*. Ἐν δὲ τῷ πέμπτῳ στίχῳ τὸ προσγραφόμενον ἰῶτα τοῦ *αὐλωιδὸς* συνεσφίγχθη μεταξὺ τοῦ ω καὶ τοῦ δ, καὶ ἐγένετο ὁ στίχος γραμμάτων 34.

5.

. . ΩΜΕΤΑΛ ; .
. . . ς Πάμφιλος Ἀθη(ναῖος·
. . . Λ . . . . Λύσανδρος Θηβαῖ(ος ῥαψ;-
ωιδὸς (. . . . . . . ό)στρατος Σικυώνι· ἀνὴ(ρ κι-
θαριστὴ(ς . . . .)ς Θετταλός· ἀνὴρ αὐλωιδὸ(ς Χ-
αρίας Ἀθη(να)ῖος· αὐλητὴς Κλείταρχος Ἀθ(η-
ναῖος· κιθαρωιδὸς Κλεόνικος Ἀθηναῖος·
σοφι(στ)ὴς (Π;)αυσίμα(χ)ος Ἀθηναῖος·
παῖδας δόλιχ(ον) Μνησαρχίδης Ἀθηναῖος·
ἄνδρας δόλιχον Μάλακος Μακεδών· παῖδας
στάδιον ἐξ ἁπάντων Θεόπομπος Κυρηναῖο-·
ἀγενείους στάδιον Ἀκαρνὰν Ἀθηναῖος· ἄν-
δρας στάδιον Ἄνθιππος Ἀργεῖος· παῖδας δ-
ίαυλον ἐξ ἁπάντων Ἐπικράτης Λαρισαῖος·
πένταθλον ἀγενείους . έ . ων Ἀργεῖος· δίαυ-
λ)ον ἄνδρας Θρασυάνωρ (Κολ)οφώνιος· ἵππι-
ον) παῖδας Μνη(σαρχίδης Ἀθη)ναῖος· ἵππιον

Κα)λαΐδης Καλαΐδου Ξυπεται(ὼν εἶπεν· ἐπειδὴ οἱ χ-
ει)ροτονηθέντες δικασταὶ ὑπὸ (τῆς πόλεως τῆς Λαμ-
ιέ)ων ἐπὶ τὰς δίκας τὰς εἰληγμένα(ς . . . .
. . Βοιωτοῖς καὶ Ἀθηναίοις τὰς μ . . . .
ἔκ)ριναν δικαίως· ἀγαθεῖ τύχει· (δεδόχθαι τεῖ βου-
λε)ῖ, τοὺς λαχόντας προέδρους εἰ(ς τὴν ἐπιοῦσαν ἐκ-
κλ)ησίαν χρηματίσαι περὶ τού(των, γνώμην δὲ ξυμβά-
λ)λεσθαι τῆς βουλῆς εἰς τὸν δῆ(μον, ὅτι δοκεῖ τεῖ βο-
υ)λεῖ· ἐπαινέσαι τοὺς δικα(στὰς δικαιοσύνης ἕνε-
κα καὶ στεφανῶσαι ἕκαστο(ν αὐτῶν χρυσῶι στεφάνω-
ι) Πάτρωνα Κυλούθου. Ἀρι . . . .
. λεισθένην Φιλ(ί)ππου . . . . .
. . οδαμο . . . .
. . . .

Τὸ ψήφισμα τοῦτο, ἂν καὶ δὲν ἔχει ἄρχοντα ἐφ' οὗ ἐῤῥήθη, δύναται ὅμως νὰ ἀναχθῇ εἰς τὸν ἐπὶ Θερσιλόχου ἄρχοντος ἐνιαυτόν, διότι ὁ εἰπὼν αὐτὸ Καλαΐδης Καλαΐδου Ξυπεταιὼν εὕρηται ἤδη ὡς εἰπὼν καὶ ἄλλο ψήφισμα περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως, τὸ παρὰ τῷ Ἀ. Ῥαγκαβῇ ἐν Antiq. hellén. ὑπ' ἀρ. 451 δημοσιευθὲν (=C. I. A. II, 308) ὅπερ ἔχει ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Θερσίλοχον ἄρχοντα. Τίθεται δὲ οὗτος εἰς τοὺς χρόνους Δημητρίου τοῦ πολιορκητοῦ περὶ τὸ 289 ἔτος πρὸ Χρ. Κρῖμα, ὅτι καὶ ἐκεῖνο τὸ ψήφισμα καὶ τοῦτο δὲν μᾶς πληροφοροῦσιν, ὡς κολοβά, τίς ἦτο ἡ διαφορὰ τῶν Βοιωτῶν καὶ Ἀθηναίων, ἣν ἔκρινεν ὡς ἔκκλητος ἡ Λαμιέων πόλις, ἤτοι δικασταὶ ὑπ' αὐτῆς χειροτονηθέντες. Ἐν ἐκείνῳ τῷ ψηφίσματι σώζονται μετὰ τὰ συνήθη προεισαγωγικὰ μόνον τὰ ἑξῆς οὐσιώδη· « Ἐπειδὴ τοῦ δήμου τοῦ Ἀθηναίων καὶ τοῦ κοινοῦ τοῦ Βοιωτῶν σύμβολον ποιησαμένων πρὸς ἀλλήλους καὶ ἑλομένων ἔκκλητον τὴν Λαμιέων πόλιν, ἀνεδέξατο καθιεῖν τὸ δικαστήριον, καὶ νῦν οἱ ἀποσταλέντες ὑπὸ τῶν Λαμιέων ἀποφαίνουσι . . » — Τὸ ἐν στίχῳ ια'. κύριον ὄνομα Κύλουθος μᾶς ἐνθυμίζει τὸ τοῦ γνωστοῦ ποιητοῦ Κολούθου, οὗ εὕρηται καὶ γραφὴ Κόλλουθος. Καὶ ἄλλα δὲ κύρια ὀνόματα ἐπλάσθησαν ἐκ τοῦ θέματος τοῦ ἐπιθέτου *κυλλὸς* (= κουλλός, παρ' ἡμῖν.) Ἴδε λεξικ. Pape.

2.

. . . .
. . Ο . . Λ Ι . . .
. . . . Σ Χ Ε Ι Ο Τ Ω Ι Δ Η . .
. . . . . Υ Τ Ο Ι Ε Λ Ε Υ Σ Ι Ν Α Μ Ε Τ . .
. . Ι Ε Σ Κ Α Ι Α Υ Τ Ο Ι Κ Α Ι Ο Ι Ͱ Γ Γ . .
. Ι . Λ Ε Ι Δ Ο Υ Τ Ο Υ Σ·Τ Ρ Α Τ Η . . Υ . . .
. . Ο Υ Κ Α Ι Τ Α Υ Τ Α Π Ρ Ο Τ Ε Ρ Ο . . . Ε Π Ι . .
. . . Η Σ Π Ε Ρ Ι /// Ε Λ Ι /// /// Τ Η Ι Β Ο . . Η Ι Κ Α Ι Τ . .
. . Π Α Ρ Ω Ν Α Υ Τ Ο Σ Α Π Ο Φ Α Ι Ν Ε Ι Τ Ω Ι Δ Η Μ Ω . .
. Ο Ι Σ Ε Τ Ι Π Ρ Ο Σ Ε Π Ε Δ Ω Κ Ε Ν Ε Χ Ι Τ Σ Ο Ω Ι Λ Ο . .
Ι Σ Τ Ο Ν Π Ο Λ Ε Μ Ο Ν Δ Ε Δ Ο Χ Θ Α Ι Τ Ω Ι Δ Η Μ Ω Ι Ε . .
. . . . . . Ν Φ Ι Λ Ο Τ Ι Μ Ι Α Σ Ε Ν Ε Κ Α Κ Α Ι Ε Υ Ν Ο . .
Ο Ν Δ Η Μ Ο Ν Τ Ο Ν Α Θ Η Ν Α Ι Ω Ν Κ Α Ι Σ Τ Ε Φ Α Ν Ω Σ . .
Σ Ω Ι Σ Τ Ε Φ Α Ν Ω Ι Α Π Ο :Χ: Δ Ρ Α Χ Μ Ω Ν Ε . Ν Α Ι Δ Ε / .
Η Ν Α Ι Ο Ν Κ Α Ι Φ Υ Λ Η Σ Κ Α Ι Δ Η Μ Ο Υ Κ Α Ι Φ Ρ Α Τ . .
. Υ Τ Ω Ι Α Δ Ο Υ Σ Ι Λ Σ Α Σ Θ Α Ι Η Σ Α Ν Β Ο Υ Λ Η Τ . .
Ͳ Ε Ρ Ι Α Υ Τ Ο Υ Τ Η Ν Ψ Η Φ Ο Ν Τ Ο Υ Σ Π . Υ Τ Α Ν Ε . .
. Σ Ι Π Ρ Υ Τ Α Ν Ε Υ Ο Ν Τ Ε Σ Μ Ε Τ . Ͳ Ι Ι Ο Ι Ν Η . .
. Α Τ Ο Ν Ν Ο Μ Ο Ν Ο Π Ω Σ Α Ν Κ Α Ι Ο Ι Α Λ Λ Ο Ι Π . .
. . Ι Λ Ι Π Ρ Ο Σ Τ Ο Ν Δ Η Μ Ο Ν Τ Ο Ν . . . Ν . . . .
. Ν;Τ . Σ Α Υ Τ . . Σ . .
. . . .

Πεντελήσιος ὁ λίθος, ὕψους 0,23, πλάτους 0,32, πάχους 0,13. Σχῆμα γραμμάτων τὸ τῶν Μακεδονικῶν χρόνων. Στίχοι τινὲς (πέντε) ἀσφαλῶς συμπληρούμενοι ἀποδεικνύουσιν ὅτι ἀνὰ 39 γράμματα εἶχεν ἕκαστος αὐτῶν. Δυστροπεῖ ὅμως ὁ ιζ^ος^ ἀποδεικνύων 37. Ἔτι καὶ ὁ ιδ^ος^ ἄδηλον εἶναι, ἂν εἶχέ ποτε 38 ἢ 40. Ὁπωςδήποτε, ἡμεῖς τὴν ἑξῆς ἠδυνήθημεν μεταγραφὴν μετὰ συμπληρώσεων νὰ δώσωμεν.

. . . . . .
. . . Ο . . Λ Ι . . .
. . παρ)έσχε(τ)ο τῶι δή(μωι . .
. . υτοι Ἐλευσῖνα μετ . .
. ες καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ ή;γε;(μόνες . .
. . λείδου τοῦ στρατη(γο)ῦ . . .
. . ου καὶ ταῦτα πρότερό(ν τε) . . . ἐπι . .
. . . ησπερι . . . . . . τῆι βο(υλ)ῆι καὶ τ(ῶι δήμωι καὶ ν-
ῦν)παρὼν αὐτὸς ἀποφαίνει τῶι δήμω(ι . .
. οις ἔτι προσεπέδωκεν (. . . . . ε-
ἰς τὸν πόλεμον, δεδόχθαι τῶι δήμωι ἐ(παινέσαι
. . . . . . ν φιλοτιμίας ἕνεκα καὶ εὐνο(ίας τῆς εἰς τ-
ὸν δῆμον τὸν Ἀθηναίων καὶ στεφανῶσ(αι αὐτὸν χρυ-
σῶι στεφάνωι ἀπὸ:Χ:δραχμῶν· εἶναι δὲ α(ὐτὸν καὶ Ἀ-
θηναῖον καὶ φυλῆς καὶ δήμ(ο)υ καὶ φρατ(ρίας εἶναι;
α)ὐτῶι ἀδουσιάσασθαι ἧς ἂν βούλητα(ι καὶ δοῦναι
π)ερὶ αὐτοῦ τὴν ψῆφον τοὺς π(ρ)υτάνε(ις οἳ ἂν τυγχά-
νω)σι πρυτανεύοντες μετὰ τ(ὴν) Οἰνη(ίδα φυλὴν κ-
ατ)ὰ τὸν νόμον· ὅπως ἂν καὶ οἱ ἄλλοι π(άντες φιλοτι-
μῶν)ται πρὸς τὸν δῆμον τὸν (Ἀθη)ν(αίων . .
. . . ν;τ.ς αὐτ . . ς . .
. . . . .

Τίς ὁ τιμώμενος καὶ πολιτογραφούμενος, ἄδηλον ἐμοί. Τὸ ἐν στίχῳ ε^ῳ^ κολοβὸν ὄνομα τοῦ στρατηγοῦ ἂν εἶναι συμπληρούμενον *Ἡρακλείδου*, ἴσως τότε νοητέος ὁ ὑπὸ Δημητρίου τοῦ πολιορκητοῦ ταχθεὶς φύλαξ τῶν Ἀθηνῶν Ἡρακλείδης, καὶ ἐλθὼν πρὸς τοὺς ἐγκατοίκους εἰς δεινὴν σύγκρουσιν, ὡς ὁ Πολύαινος ἱστορεῖ (Στρατηγ. Ε, ιζ.) Ἀλλὰ πάνυ ἄδηλον τοῦτο. Ἡ δὲ ἐν στίχῳ γ^ῳ^ μνεία τῆς Ἐλευσῖνος παρέχει ἴσως λόγον νὰ συσχετισθῇ πως ἡ ὑπόθεσις τοῦ ψηφίσματος πρὸς τὰ παρὰ Πλουτάρχῳ ἐν βίῳ Δημητρίου κεφ. 33 ἱστορούμενα, ἔνθα ὡσαύτως τῆς Ἐλευσῖνος γίνεται μνεία. Τὸ περιεργότερον τοῦ ψηφίσματος εἶναι τὸ παράξενον ῥῆμα *ἀδουσιάσασθαι* ἐν στίχῳ ιε΄, πρώτην φορὰν προφανὲν ἐν ἐπιγραφῇ καὶ οὐδαμόθεν ἄλλοθεν ὃν ἡμῖν γνωστὸν εἰμὴ ἐκ τοῦ Ἡσυχίου, ὅστις ἔχει· «ἀδούσιον· ἐραστόν, σύμφωνον» ἔτι δέ· «ἀδουσιασάμενοι· διελόμενοι, ὁμολογούμενοι.» Ἐνταῦθα δὲ φαίνεται κείμενον ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἑλέσθαι ἢ στέρξαι ἢ συμφωνίᾳ λαβεῖν. Ἀπορῶ δὲ μεγάλως, πῶς ἐνῷ τόσα καὶ τόσα πολιτογραφήσεων ψηφίσματα Ἀττικὰ περιεσώθησαν, δὲν ἔτυχεν ἕως τώρα ν' ἀναγνώσωμεν τοῦτο τὸ ῥῆμα. Ὅθεν τολμῶ νὰ εἰκάσω, ὅτι ἴσως ἔν τισι κολοβοῖς ψηφίσμασι ἀνεπληρώθη ἐσφαλμένως ὑπὸ τῶν ἐκδοτῶν εἰς (*γράψ*)*ασθαι*, ἡ λέξις αὕτη ἡ ἀήθης, λ. χ. ἐν τῷ ἐν C. I. A. 455, ἔνθα ὁ ιϛ^ος^ στίχος ἔχει οὐ μάλα καλῶς. Οὕτω καὶ τὸ *εἰὰν* καὶ αἱ εἰς *όσθω* προστακτικαὶ πρῶτον ἐν τῇ τελευταίᾳ δεκαετηρίδι ἐγνώσθησαν ὡς Ἀττικὰ ἐξ ἐπιγραφῶν οὐχὶ μιᾶς ἢ δύο ἀλλὰ πλειόνων, καὶ ὑποψία ὑπάρχει, ὅτι οἱ πρότεροι ἐκδόται δὲν ἐπίστευον εἰς τοὺς ὀφθαλμούς των ὅτε τὰ τοιαῦτα ἀπήντων ἐπὶ λίθων.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 13 Ὀκτωβρίου 1884.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ Α. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ.

ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ ΕΞ ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ.

(Συνέχεια) (1).

22 (170)

Α

. . . . ε . . . . [ο;] . . . .
. . . . ασκευά[σαι ;] κ[α]ὶ αδ . . . .
. . . . ς ἐστεφάνωσεν χρυ[σῶι στεφάνωι . . . .
. . . . διατελεῖ ἀκόλουθα [πράττων ; . . . .
. . . . ς τῶν φρουρίων, ὅπως . . . .
. . . . ἐπαι]νῶνται καὶ στεφανῶντ[αι . . . .
. . . . φ;]ρουριαι παρεσκευάσΟτο δὲ . . . .
. . . . ἐξ ἑτοίμου κατὰ μῆνα μηθενὸς ἐλαττῶνται τῶν λο . . . . . .
. . . . ἔθυε δ]ὲ καὶ τοῖς ἁλώιοις τῆι τε Δήμητρι καὶ τῆι Κόρει καὶ τοῖς [ἄλ-
λοις θεοῖς, οἷ]ς πάτριο[ν] ἦν, ὑπέρ τε τοῦ Δήμου τοῦ Ἀθηναίων καὶ τοῦ βασιλέως [Δη-
μητρίου κ]αὶ τῆς βασιλίσσης . . . . . καὶ τΟν ἐγγόνων αὐτῶν.—παρεκάλεσεν δὲ
καὶ τοὺς πολίτας ἅπαν[τα]ς ἐπὶ τὴν θυσίαν, οἰόμενος δεῖν τῶν ἀγαθῶν τῶν γεγ[ο-
νό]των ἐν τοῖς ἱεροῖς [μ]ετασχεῖν, ἀναλώσας ἐκ τῶν ἰδίων, ἀποδεικνύμενος κ[αὶ ἐ-
ν τούτοις τὴν εὔνοιαν, ἣν ἔχων διατελεῖ πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ πολίτας·—ἐπαγγ[έλ-
λεται δὲ καὶ εἰς τὰ λοιπά, εἰς ἃ [ἂ]ν αὐτὸν ὁ Δῆμος καθιστεῖ ἢ οἱ τεταγμένοι τ[ῶν
πολιτῶν ἐν τοῖς φρουρίοις παρακαλῶσιν, ἄξιον ἑαυτὸν παρέξειν τῆςτε το[ῦ Δή-
μου χειροτονίας καὶ τῶν ἐν τοῖς πρότερον χρόνοις πεπραγμένων.—Ἵνα οὖν [φαί-
ν]ωνται καὶ οἱ τεταγμένοι τῶν πολιτῶν ἐν τοῖς φρουρίοις χάριτας ἀξίας [ἀπο-
δι]δόντες τοῖς εἰς ἑαυτοὺς φιλοτιμουμένοις καὶ τὸν Δῆμον τὸν Ἀθηναίω[ν.—
Ἀγ]αθεῖ τύχει, δεδόχθαι τοῖς τεταγμένοις τῶν πολιτῶν Ἐλευσῖνι καὶ ἐμ [Πανάκ-
τω]ι καὶ ἐπὶ Φυλεῖ καὶ τοῖς στρατιώταις τοῖς παρὰ τεῖ πόλει στρατευομ[ένοις κ-
αὶ;] τεταγμένοις Ἐλευσῖνι, τὰ μὲν ἀγαθὰ δέχεσθαι, ἅ φησιν γεγονέναι ἐν το[ῖς ἱερ-
οῖ]ς, οἷς ἔθυεν τῆι τε Δήμητρι καὶ τῆι Κόρει καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς, οἷς πάτριο[ν
ἦν], ἐπαινέσαι δὲ τὸν στρατηγὸν Ἀριστοφάνην Ἀριστομένου Λευκονοέα καὶ σ[τε-
φα]νῶσαι αὐτὸν χρυσῶι στεφάνωι κατὰ τὸν νόμον.—Ὅπως ἂν δὲ εἰδῶσιν ἅπαντες
τοῖ]ς φιλοτιμουμένοις εἰς τοὺς τεταγμένους τῶν πολιτῶν ἐν τοῖς φρουρίοι[ς ὅ-
τι] χάριτας ἀξίας ἀποδιδόασιν τῶν εὐεργεσιῶν·—ποιήσασθαι αὐτοῦ εἰκόνα χ[αλ-
κῆ]ν καὶ στῆσαι ἐν Ἐλευσῖνι ἐν τῆι αὐλεῖ τοῦ ἱεροῦ·—ἀνειπεῖν δὲ τὸν στέφα[νον
κα]ὶ τὴν ἀνάθεσιν τῆς εἰκόνος ἁλώιωντε τῶι πατρίωι ἀγῶνι καὶ ἐμ Πανάκτω[ι . . .
. . υρίων τῆι θυσίαι καὶ ἐπὶ Φυλεῖ, ὅταν γίνηται ἡ θυσία τῆι Ἀρτέμιδι τῆι . . . . .
. . ι καὶ Διονυσίων τῶν ἐν Ἄστει τραγωιδῶν τῶι καινῶι ἀγῶνι, ὅταν πρῶτο[ν ὁ Δῆμος
συ]ντελεῖ τὰ Διονύσια, ποιήσασθαι δὲ τὴν ἀναγόρευσιν τήνδε.—Οἱ τεταγ[μένοι (τῶν) πο-
λι]τῶν ὑπὸ τοῦ Δήμου ἐν Ἐλευσῖνι καὶ ἐμ Πανάκτωι καὶ ἐπὶ Φυλεῖ στεφανο[ῦσι τὸν
σ]τρατηγὸν Ἀριστοφάνην Ἀριστομένου Λευκονοέα χρυσῶι στεφάνωι κατ[ὰ τὸν νό-

(1) Ὅρα Ἐφημ. Ἀρχ. 1883 σελ. 134.

μον] καὶ εἰκόνι χαλκεῖ ἀρετῆς ἕνεκα καὶ εὐνοίας, ἣν ἔχων διατελεῖ εἴς[τε τὸν Δῆμον] τὸν Ἀθηναίων καὶ τὸν βασιλέα Δημήτριον καὶ τοὺς ἐγγόνους αὐτοῦ [καὶ . . . .]νης τῆς εἰς ἑαυτούς.—Ἵνα δὲ καὶ συντελεσθῆι τὰ δεδογμένα τὴν ταχί[στην ἑλέσθαι] πέντε μὲν ἄνδρας τοὺς Ἐλευσῖνι τεταγμένους, πέντε τοὺς ἐμ Πανά[κτωι καὶ ἕνα; τ]ῶν ἐπὶ Φυλῆι·—τοὺς δὲ αἱρεθέντας ποιεῖσθαι τὴν ἔγδοσιν τῆς εἰκόνο[ς τὴν ταχίστη]ν·—εἰς δὲ τὸ γενόμενον ἀνάλωμα παρανγελλέτΟσαν οἱ αἱρεθέντες το[ῖς Ἐλευσῖ]νι τεταγμένοις τῶν πολιτῶν καὶ τοῖς ἐμ Πανάκτωι καὶ ἐπὶ Φυλῆι καὶ το[ῖς ξένοις τοῖς μετὰ Γνωσίου τεταγμένοις εἰσφέρειν ὅ,τι ἂν αὐτοῖς ἐγλογιζόμενο[ι γράψων; ται· ὅπως ἂν δὲ εἰδῶσιν οἱ παραγινόμενοι εἰς Ἐλευσῖνα τήν τε τοῦ στρα[τηγοῦ Ἀριστοφάνου εὔνοιαν καὶ τὴν τῶν ἀνατεθηκότων εὐχαριστίαν·—ἀναγρ[άψαι τόδε τὸ ψήφισμα ἐν στήλει λιθίνει καὶ στῆσαι παρὰ τὴν εἰκόνα, τῆ[ς] δὲ ἀναγρ[αφῆς καὶ τῆς ποιήσεως τῆς στήλης καὶ τῆς ἀναγορεύσεως τοῦ στεφάνου—ἐπιμε[ληθῆναι τοὺς αἱρεθέντας ἐπὶ τὴν ποίησιν τῆς εἰκόνος.—Εἶναι δὲ αὐτοῖς ἐΓι[μεληθεῖσι καὶ οἰκονομ[ή]σ[α]σιν ὀρθῶς καὶ δικαίως ἅπαντα—καὶ ἀποδοῦσ[ι . . . . ἐπαινεθῆναι καὶ στεφανωθῆναι κοινεῖ τε ὑπὸ ἁπάντων καὶ ἰδί[αι ὑπό των τεταγμένων.

B

Θεόδοτος Δημ;οκράτου Ἐλευσίνιος εἶπεν.—Ἐπειδὴ Ἀριστοφάνης [καὶ ἐν τῶι πρόσθεν χρόνωι πολλὰς καὶ μεγάλας χρείας παρέσχηται τῶι Δήμωι τ[ῶι Ἐλευσινίων· Γυμνασίαρχός τε χειροτονηθείς, ὅτε τὸ πρῶτον ὁ Δῆμος συνετέ[λεσε τὰ . . . . α, προέστη τε τοῦ [γυ]μνασίου καλῶς καὶ εὐσχημόνως πάντα πράττ[ων, πειθόμενος τοῖ]ς τε νόμοις καὶ [τ]οῖ[ς] τοῦ Δήμου ψηφίσμασιν.—Φύλαρχός τε χειρ[οτονηθεὶς καὶ ἐν ταύτει τῆι ἐ[πι]μελείαι ἀπεδείξατο τὴν ἑαυτοῦ φιλοτιμίαν.—[Τὸν δὲ ἐνιαυτὸν ἐπὶ Λυσίου ἄρχον[τος], ἐν ὧι ἐνιαυτῶι ὁ πόλεμος ἐνέστη, διετέλε[σε . . . . δίων ἐπιμελειαι ο[ὔ]τ[ε τ]ὴν [τ]οῦ ἑαυτοῦ σώματος ἀσφάλειαν οὔτ' ἄ[. . . . . προσθεν τιθέμενος τοῦ τῆι πατρίδι συμφέροντος.—Κατασταθεί[ς δὲ στρατηγὸς ἐπ' Ἐλε]υσῖνος εἰς τὸν ἐπὶ Κίμωνος ἐνιαυτὸν ἐπεμελήθη τῆς τε τῶν . . . . καὶ τῶν ἄλλων, ὧν αὐτῶι προσέταττον οἵ τε νόμοι καὶ τὰ ψηφίσ[ματα τὰ τοῦ Δήμου. Ἐπὶ πᾶσι τούτοις ἐπένεκε καὶ ἐστεφάνωκεν αὐτὸν ὁ Δῆμος [ὁ Ἀθηναίων ἕνεκα σπουδῆς πρὸς τὴν πόλιν·—ἐπήινεκε δὲ καὶ ὁ Δῆμος ὁ Ἐλευσιν[ίων εὐνοίας ἕνεκα. Χειροτονηθεὶς δὲ τὸ δεύτερον στρατηγὸς ἐπ' Ἐλευσῖνος εἰ[ς τὸν ἐπὶ . . . . ἐνιαυτόν.—ἐπεμελήθη τῆς τε τῶν τειχῶν ἐπισκευῆς καὶ τῆς . . . . Ἐλευσῖνος καὶ Πανάκτου καὶ Φυλῆς·—ἐπεμελήθη δὲ καὶ ὅπω[ς. . . . . τοι μετ' ἀσφαλείας εἰσενεχθῶσιν.—Διατελεῖ δὲ καὶ ἰδίαι [πολλὰς καὶ μεγάλας χρείας παρεχόμενος, εἰς ἃς ἂν αὐτὸν παρακαλῆι·—πολλοῖς[δὲ τῶν Ἐλευσινίων ἐν τῶι πολέμωι γέγονεν αἴτιος τῆς σωτηρίας· ὅπως ἂν οὖν π[άντες οἱ αἱρούμενοι ἐ]π' Ἐλευσῖνος στρατηγοὶ φιλοτιμῶνται πάντα τὰ συμφέροντ[α ποιεῖν καὶ ἀποδείκ]νυσθαι τὴν ἑαυτῶν σπουδὴν καὶ νῦν καὶ εἰς τὸ λοιπὸν εἰδ[ότες ὅτι οὐ μόνον ὑπὸ τ]οῦ Δήμου τοῦ Ἀθηναίων τιμηθήσονται, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῦ Δ[ήμου τοῦ Ἐλευσινίων κ]ομιοῦνται χάριτας, ὧν προσήκει τυγχάνειν τοὺς [ἀ]γαθο[ὺ]ς πολίτας.—Ἀγαθῆι τύχ]ηι, δεδόχθαι Ἐλευσινίοις ἐπαινέσαι Ἀριστοφά[νη]ν Ἀρι[στομένου Λευκονοέα

καὶ στεφανῶσαι αὐτὸν χρυσῶι στεφάνωι κατὰ τὸν νόμον ε[ὐνοίας ἕνεκα καὶ φιλοτιμ]ίας τῆς εἰς τὸν Δῆμον τὸν Ἀθηναίων καὶ τὸν Δῆμον τ[ὸν Ἐλευσινίων καὶ ἀνειπεῖ]ν τὸν στέφανον τοῦτον [ἁλώιων τῶι πα]τρίωι ἀγῶ[νι καὶ ἀναγράψαι τόδε τὸ ψήφισμα] ἐν στήλει λιθίνει κ[αὶ στῆσαι ἐν τῆι α]ὐλῆ[ι] το[ῦ ἱεροῦ, τῆς δὲ ἀναγορεύσεως τοῦ στε]φάνου καὶ [τῆς ποιήσεως καὶ στ]άσεως τῆς στή[λης ἐπιμεληθῆναι τὸν Δήμαρχον καὶ τοὺς Ἱ[ερομνήμο]νας.

Γ

Οἵδε ἱερέθησαν ἐπὶ τὴν ἀνάθεσιν τ[ῆς εἰκόνος

Ἡφαιστόδωρος Λευκονοεύς,	Ἀνδρ . . . .
Ἀρχίας Ἀνακαιεύς,	Πασ. . . . .
Διογένης Κόπρειος,	Νικ . . . . .
Ξενοφῶν Κικυννεύς,	Ἡρα. . . . .
Μυννίσκος Περγασῆθεν,	Μοσ. . . . .
Ἀριστίων Φυλάσιος,	Ἡρ. . . . . .
Χαιρίων Ὑβάδης,	Ἀρχ . . . . .
Ἀντιφάνης Εὐωνυμεύς,	Ἐργ. . . . .
Ἱερώνυμος Πόριος,	Μεν. . . . .
Πυθόδωρος Τειθράσιος,	Ναυ. . . . .
Κηφισόδοτος Ἀραφήνιος,	Λ;]α. . . . .
Καὶ οἵδε τῶν ξένων συνανέθηκαν.	Με . . . . .
Ἡγεμὼν	Ἐρ. . . . . .
Γνωσίας Φωκεύς,	Δι. . . . . .
Ἐχέτιμος Φωκεύς,	Κτ . . . . .
Γέλων Μακεδών,	Νικ . . . . .
Ἀγησίπολις Κρής,	Νικ . . . . .
Πολύξενος Κρής,	Θε[ό. . . . .
Καλλίγειτος Μεγαρεύς,	Ἀρ. . . . . .
Ζώϊλος Θετταλός,	Σο. . . . . .
Ἀγάθων Λύκιος,	Κ . . . . . .
Ξενόφιλος Μακεδών,	Α . . . . . .
Ἀριστόδαμος Μεγαλοπολίτης,	Φ . . . . . .
Νικοκλῆς Φωκεύς,	Δ . . . . . .
Μενεκλῆς Ἀργεῖος,	. . . .
Νικάνωρ Μακεδών,	. . . .
Ἀριστόδαμος Κρής,	. . . .
Νικασίων Κρής,	. . . .
Πυραιμένης Ἀργεῖος,	. . . .
Ἀγασίας Θετταλός,	. . . .
Ἀπολλώνιος Αἰτωλός,	. . . .
Καλλίδαμος Φωκεύς,	. . . .
Ἀλέξων Ὀπούντιος,	. . . .

Ἀπολλόδωρος Πλαταιεύς,
Λύσων Φωκεύς,
Θεόδωρος Ἀχαιός,

Τὰ ἀνωτέρω ἔχει στήλη λίθου πεντελικοῦ ὑπογλαυκίζοντος, τὰ ἄνω καὶ τὰ δεξιὰ τεθραυσμένη καὶ ἐκ δύο ἀποτελουμένη τεμαχίων ἀμφοτέρων ἐν ταῖς τοῦ προπαρελθόντος ἔτους ἀνασκαφαῖς κατὰ τὴν βορείαν Πύλην (Ω′) τοῦ Σηκοῦ εὑρεθέντων (1) καὶ προσαρμοζόντων, ὄχι ὅμως ἄνευ μικρᾶς τινος βλάβης τῆς ἐνεπιγράφου ἐπιφανείας κατὰ τὸ μέρος τῆς προσαρμογῆς, ἤτοι τὸν 29ον στίχον τοῦ ψηφίσματος **Β**. Τὸ πάχος τῆς στήλης εἶναι 0,15 Γ. Μ. περίπου, τὸ δὲ πλάτος, ὅπου ὁλόκληρον σώζεται, 0,52 καὶ τὸ μέγιστον σωζόμενον ὕψος ἀμφοτέρων τῶν τεμαχίων 1,40. Ἱκανὸν μέρος πρὸς τὰ κάτω εἶναι *ἄγραφον* (0,15), τοῦ δὲ ἀγράφου τούτου χώρου χωρίζεται πάλιν διὰ ταινίας τὸ μέρος (0,12), ὅπερ ἐνεπήγνυτό που ἴσως χάριν τῆς *στάσεως* τῆς στήλης.

Ἡ ἐνεπίγραφος τοῦ λίθου ἐπιφάνεια ἔπαθεν ἱκανὴν ἀποτριβὴν καὶ κατὰ τὸ περισωθὲν ἡμῖν μέρος, ὥστε οὐχὶ ἄνευ κόπου ἀναγινώσκεται· ἐλάχιστα ὅμως εἶναι τὰ ὅλως ἀποτετριμμένα καὶ μὴ ἀναγινωσκόμενα, ἅτινα πάλιν εὐκόλως εἰκάζονται καὶ συμπληροῦνται. Σχῆμα γραμμάτων ἔχει ὁ λίθος ἕνεκα τῆς σκληρότητός του ὄχι πάνυ ὁμαλὸν καὶ κανονικὸν καί πως ὅμοιον τῷ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1 ἐν τούτῳ τῷ περιοδικῷ δημοσιευθείσης ἐπιγραφῆς (2), γραφὴν δὲ τὴν στοιχηδόν, ἀλλὰ καὶ ταύτην, ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης καὶ ἐν τῷ Πίνακι, οὐχὶ κανονικὴν καὶ ἀνωμαλιῶν ἀπηλλαγμένην. Τούτου ἕνεκα καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν γραμμάτων δὲν εἶναι ἐν ἅπασι τοῖς στίχοις ὁ αὐτός, ἀλλ' ἐν ἄλλοις μὲν μείζων, ἐν ἄλλοις δ' ἐλάσσων (60-64), ὡς αἱ βέβαιαι ἐν πολλοῖς αὐτῶν συμπληρώσεις δῆλον ποιοῦσι (3).

(1) Παράβ. καὶ Πρακτ. Ἀρχ. Ἑτ. τοῦ 1883 σελ. 55, σημ.

(2) Ὡς ἐν ἐκείνῃ καὶ ἐν ταύτῃ τῇ ἐπιγραφῇ τὸ Θ δὲν διακρίνεται πολλαχοῦ τοῦ Ο· μετήλλαξε δὲ τὴν θέσιν τούτων τῶν γραμμάτων ὁ χαράκτης ἐκ παραδρομῆς ἐν τῇ πρώτῃ λέξει τοῦ ψηφίσματος **Β** γράψας ΟΕΘ ἀντὶ τῶν ΘΕΟ. Καὶ τὸ Τ δὲ πολλαχοῦ μὴ ἔχων τὴν ὁριζοντίαν κεραίαν ὅλως μίαν καὶ εὐθεῖαν προσλαμβάνει τι τοῦ σχήματος τοῦ Υ.

(3) Ὁ στίχος 19ος τοῦ ψηφίσματος Α ἔχει κυρίως 59 γράμματα· ἀλλ' ἐν τούτῳ, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις στίχοις, ὑπολογίζω ἐγὼ ὡς *γράμμα* τὸν μείναντα κενὸν γράμματος τόπον χάριν στίξεως. ὁ στίχος 44ος τοῦ αὐτοῦ ψηφίσματος, οὗ ἡ συμπλήρωσις φαίνεταί μοι βεβαία, ἔχει 64 γράμματα καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦτον τῶν γραμμάτων εὕρηνται ἔχοντες κατὰ τὰς ὑπ' ἐμοῦ γενομένας συμπληρώσεις καὶ ἄλλοι πολλοὶ στίχοι. Δυσοικονόμητοι εἶναι οἱ στίχοι 38ος, 39ος καὶ 41ος ἔχοντες ὡς μετεγράφησαν ἀνὰ 65 γράμματα ἕκαστος· καὶ ὅμως διάφορος αὐτῶν μεταγραφὴ φαίνεταί μοι μὴ συμφωνοῦσα πρὸς τὸν λίθον, τοῦ δὲ 40ου-41ου ἡ συμπλήρωσις φαίνεταί μοι βεβαία.

. . . .
. . . .
. . . .

Καὶ ταῦτα μὲν τοιαῦτα. Περὶ δὲ τῶν καθ' ἕκαστον τῶν στίχων καὶ τῶν συμπληρώσεών μου ἔχω νὰ σημειώσω τὰ ἑξῆς.

Α.

Στίχ. 7. *Φ;]ρουριαι*· ἀσαφῆ μοι ταῦτα· νὰ πλεονάζῃ ἄρά γε τὸ ἕτερον τῶν δύο Ι κατὰ παραδρομὴν τοῦ χαράκτου; Ἁμαρτήσας ὁ αὐτός, ὡς νομίζω, ἔγραψε καὶ κατωτέρω *παρασκευάσΟτο* ἀντὶ τοῦ *παρασκευάσατο*.

Στίχ. 9. Τῆι Κόρει· κατωτέρω (στίχ. 21) τεῖ πόλει· ὡσαύτως Β. στίχ. 12 ἐπέινεκε, στίχ. 13 ἐπήινεκε καὶ ἀλλαχοῦ· γραφὴ δηλ. τοῦ η σφόδρα ταλαντευομένη.

Στίχ. 11. Τοῦ ὀνόματος τῆς *βασιλίσσης* πέντε ὄντα ποτὲ τὰ γράμματα φαίνονται οἱονεὶ ἐξεπίτηδες ἐξαλειφθέντα, ὥστε οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον ἠδυνήθην νὰ διακρίνω αὐτῶν ἴχνος· ἥρμοζε δὲ μόνον ἐνταῦθα τὸ ὄνομα τῆς *Φίλας*, τῆς ἀγαθῆς ἐκείνης καὶ πιστῆς τοῦ Δημητρίου συζύγου.

Στίχ. 30. Ἐλατρεύετο ἡ Ἄρτεμις ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς εἰς τὰ ὀρεινὰ μάλιστα μέρη ὡς Πετραία, Φωσφόρος, Ἀγροτέρα κτλ.· ὑπὸ ποῖον τῶν ἐπιθέτων τούτων ἐλατρεύετο ἐν Φυλῇ μοὶ εἶναι ἄγνωστον.

Στίχ. 42. *Το[ῖς ξένοις*. Τῶν μισθοφόρων τούτων ξένων τῶν τεταγμένων ὑπὸ ἡγεμόνα τὸν *Γνωσίαν* πολλοὶ ὄντως συνεισήνεγκον εἰς τὴν ἀνάθεσιν τῆς εἰκόνος (Γ. στίχ. 13 καὶ ἑξῆς).

Στίχ. 47. *ἐΓι[μεληθεῖσι*· ἁμάρτημα βεβαίως

τοῦ χαράκτου, ἂν ὄντως Γ, ὡς ἐγὼ ἀνέγνωσα, καὶ ὄχι Γ φέρηται ἐν τῷ λίθῳ γεγραμμένον.

Στίχ. 48. Μετὰ τὸ *ἅπαντα* ἄγραφος τόπος πέντε γραμμάτων.

B.

Στίχ. 3. *Ὅτε τὸ πρῶτον ὁ Δῆμος συνετέ*[*λεσε τὰ . . . . .*]*α*. Ἡ ἐν τῷ στίχῳ 31ῳ τοῦ ψηφίσματος Α φράσις *ὅταν πρῶτον ὁ Δῆμος συντελῇ τὰ Διονύσια* ἐννοητέα βεβαίως κατὰ τὰς ἀναλόγους αὐτῇ *ὅταν πρῶτον δικαστήρια ἀναπληρῶσι* κτλ. (C. I. A. II. ἀριθ. 300) (1) = εὐθὺς ἅμα· ἀλλ' ἐδῶ *ὅτε τὸ πρῶτον* οὐδὲν ἄλλο δύναται νὰ σημαίνῃ ἢ ὅτι ὁ Δῆμος συνετέλεσέ τινα ἑορτὴν *πρώτην φορὰν τότε*· καὶ ἀναφέρει μὲν ὁ Πλούταρχος (Β. Δημ. § 11-12) μεταξὺ ἄλλων ὅτι καὶ τὰ *Διονύσια*, τὰ ἐν Ἄστει βέβαια, χαμερπῶς κολακεύοντες τὸν Δημήτριον οἱ Ἀθηναῖοι μετωνόμασαν *Δημήτρια*, ἀλλὰ ὡς ἐν τοῖς πλείστοις τῶν ὑπ' αὐτοῦ λεγομένων περὶ τῶν ἀποδοθεισῶν τότε τιμῶν τῷ Δημητρίῳ καὶ Ἀντιγόνῳ ἐλέγχουσι τὸν ἀγαθὸν Χαιρωνέα οἱ μέχρι τοῦδε ἀνευρεθέντες λίθοι (Hermes II. σελ. 161 καὶ ἑξ. C. I. A. II. ἀριθ. 302, σημ.) μὴ τ' ἀκριβῆ ἀφηγούμενον, οὕτω καὶ ἐν τούτῳ αὐτὸς ὁ ἡμέτερος λίθος φαίνεται μὴ συμφωνῶν αὐτῷ *Διονύσια* (Α, στίχ. 31) ἀναφέρων. Καὶ ὅμως ἐνυπολανθάνει ἴσως καί τι μόριον ἀληθείας ἐν τοῖς ὑπὸ τοῦ Πλουτάρχου λεγομένοις καὶ καθὼς ὡς βέβαιον μὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὅτι θείων ἀληθῶς ἔτυχον τιμῶν οἱ δύο ἐκεῖνοι βασιλεῖς, Ἀντίγονος καὶ Δημήτριος (Hermes II. ἔνθα ἀνωτ.), ἀληθέστατον δὲ εἶναι ὅτι εἰς τὰς προϋπαρχούσας δέκα φυλὰς αὐτῶν χάριν προσετέθησαν δύο ἔτι, ἡ *Ἀντιγονὶς* καὶ ἡ *Δημητριάς*, οὕτω πιθανὸν νὰ ἐψηφίσθησαν καὶ αἱ ἄλλαι ἐκεῖναι τιμαί, νὰ μὴ κατίσχυσαν ὅμως ἐν τῇ πράξει καὶ τῇ συνηθείᾳ καὶ δι' ἄλλους λόγους καὶ διότι οἱ Ἀθηναῖοι μεθ' ὅσης ἀπένειμαν μετὰ τοσαύτης καὶ ἀφήρουν προθυμίας τὰς ἀποδιδομένας τιμὰς κατὰ τὰς περιστάσεις μεταλλάσσοντες γνώμην, τὰ δὲ τοῦ Δημητρίου πράγματα, ὡς γνωστόν, καθ' ὅλον τὸ χρονικὸν διάστημα τῆς εἰς τὰ ἑλληνικὰ πράγματα ἀναμίξεώς του οὐδαμῶς ἦσαν σταθερὰ ἐξ ἄλλης εἰς ἄλλην μεταπίπτοντα τύχην· ὅπως ποτ' ἂν ᾖ, *συνετέλεσέ* τινα νέον ἀγῶνα ἢ ἑορτὴν νέαν τότε τὸ πρῶτον ὁ Δῆμος, πιθανώτατα τιμῆς χάριν καὶ κολακείας αὐτοῦ τοῦ Πολιορκητοῦ. Παράδοξον τάχα νὰ ἐψήφισαν καὶ ἑορτὴν νέαν εἰς τιμήν των, ἀφοῦ Σωτῆρας ἀπεκάλεσαν καὶ μάλιστα *Θεοὺς Σωτῆρας* τοὺς δύο βασιλεῖς; Κατὰ ταύτην λοιπὸν τὴν ἑορτὴν Γυμνασίαρχος χειροτονηθεὶς ὁ ἡμέτερος Ἀριστοφάνης καλῶς καὶ εὐσχημόνως προέστη τοῦ Γυμνασίου. Δὲν ἀγνοῶ ὅτι καὶ τὰ *Πύθια* ἑώρτασέ ποτε (Ὀλυμ. 122, 6') ἐν τῷ Ἄστει ὁ Δῆμος ὁ Ἀθηναίων τοῦ Δημητρίου κελεύοντος (Πλουτ. § 40, Droysen Gesch. d. Hell. II. σελ. 281), ἀλλ' οὔτε εἰς ταύτην τὴν ἑορτὴν οὔτε εἰς τὸν *ἐπίθετον ἀγῶνα*, ἐν πρῶτος ἔθηκε τῇ Δήμητρι καὶ τῇ Κόρῃ Φιλιππίδης ὁ ποιητὴς (C. I. A. II. ἀριθ. 314) δύνανται ν' ἀναφέρωνται τὰ ἐν τῷ ἡμετέρῳ ψηφίσματι, δι' οὓς κατωτέρω θὰ ὑποδείξω λόγους. Ἱκανὸν ἐνταῦθα νὰ σημειώσω ὅτι ἡ λέξις *Πύθια* οὐδὲ συμπληροῖ τὸ χάσμα τοῦ λίθου ὑπάρχοντος ἐκεῖ τόπου δι' *ἑπτὰ* ἢ καὶ δι' *ὀκτὼ* ἀκόμη γράμματα.

Στίχ. 4. *Πάντα πράτ*[*των, πειθόμενος* κτλ. οὕτω συμπληρούμενος ὁ στίχος ἔχει 64 γράμματα, ἂν ἦτο γεγραμμένον *καὶ ὑπακούων* θὰ εἶχε 65. Ἴσως ὅμως παρελείφθη ἐξ ἀβλεψίας τοῦ χαράκτου ὁ *καί*.

Στίχ. 6. *Τὸν δὲ ἐνιαυτόν*· χάριν πάλιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν γραμμάτων· διὰ τὸν αὐτὸν λόγον κατωτέρω δύναται νὰ συμπληρωθῇ μόνον *διετέλε*[*σεν ἀναλώσας ἐξ ἰ*]*δίων*, ἂν ὄντως τοιοῦτόν τι ἐνταῦθα ὑποκρύπτηται νόημα.

Στίχ. 8. *Ἐπιμελειαι*· ἀσαφής, ἐμοί τουλάχιστον, ὁ νοῦς.

Στίχ. 9. *Στρατηγὸς ἐπ' Ἐλευσῖνος*. Παράβ. Bull. d. C. Hell. 1878 σελ. 511 καὶ 1879 σελ. 121.

Στίχ. 20. *Ποιεῖν* καὶ ὄχι *πράττειν* ἔγραψα χάριν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν γραμμάτων· ὀφείλω ὅμως νὰ σημειώσω ὅτι μετὰ τὸ πρὸς τὰ δεξιὰ σωζόμενον τελευταῖον γράμμα Τ, ὅπερ εὕρηται ἀκριβῶς ὑπὸ τὸ Γ τοῦ προηγουμένου στίχου γεγραμμένον, ἠδύναντο νὰ χωρήσωσι 17 (ὅσα εἶναι καὶ τὰ τῆς συμπληρώσεώς μου μετὰ τὸ Γ ἐν τῷ 19ῳ στίχῳ) κα.

(1) Ἴσως καὶ αὐτὴ αὕτη ἡ φράσις εὕρηταί που καὶ διέλαθε τὴν προσοχήν μου.

τεστενοχωρούμενα καὶ 18 ἀκόμη γράμματα· ἀλλὰ τότε ὁ στίχος θὰ εἶχε 66 γράμματα, ἐνῷ ὁ πρὸ αὐτοῦ ἔχει μόνον 63.

Γ.

Στίχ. 2-12. *Ἕνδεκα* ἀναγράφονται οἱ αἱρεθέντες ἐπὶ τὴν ἀνάθεσιν τῆς εἰκόνος. Πέντε ἐξελέξαντο οἱ ἐν Ἐλευσῖνι τεταγμένοι, πέντε οἱ ἐν Πανάκτῳ, καὶ ἕνα, ὡς φαίνεται, οἱ ἐπὶ Φυλῇ (παράβ. Α, στίχ. 38).

Στίχ. 14-15. *Ἡγεμών, Γνωσίας Φωκεὺς* (παράβ. Α, στίχ. 41-42). Καὶ ταῦτα μὲν τοιαῦτα.

Ἀλλὰ πότε ἐρρήθησαν καὶ πότε ἐπὶ τοῦ λίθου ἐχαράχθησαν τὰ δύο ταῦτα ψηφίσματα; (1) Ὅτι ἀμφότερα ἐγράφησαν ἐπὶ τοῦ λίθου ταυτοχρόνως οὐδεμία, νομίζω, δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀμφιβολία· τὸ ὕψος τῆς στήλης ὑπελογίσθη ἐκ τῶν προτέρων διὰ ταῦτά τε καὶ διὰ τὴν ἀναγραφὴν τῶν αἱρεθέντων ἐπὶ τὴν ἀνάθεσιν τῆς εἰκόνος καὶ τῶν συνανατεθηκότων ξένων, περὶ ὧν τὸ ψήφισμα Α ἐν στίχ. 38ῳ καὶ 41ῳ-42ῳ λόγον ποιεῖται. Ἀμφότερα λοιπὸν ἐχαράχθησαν ἐπὶ τοῦ λίθου ὅταν ἀκόμη ἦτον ἐν τιμῇ ὁ Δημήτριος ἐν Ἑλλάδι, ἀφοῦ εἰς τὰς ὑπὲρ τοῦ Δήμου θυσίας συμπεριέλαβε καὶ τοῦτον ὁ ἡμέτερος Ἀριστοφάνης, ἐπαινεῖται δὲ καὶ διὰ τὴν πρὸς τοῦτον (τὸν Δημήτριον) καὶ τοὺς ἐγγόνους αὐτοῦ εὔνοιαν. Δὲν δύνανται λοιπὸν νὰ ὦσι οὔτε παλαιότερα τῆς 118, ά Ὀλυμ. (307/6), ἤτοι τῆς ὑπὸ Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ ἀπελευθερώσεως τῶν Ἀθηνῶν ἀπὸ τοῦ Κασσάνδρου καὶ τοῦ ἐπιτρόπου τούτου Δημητρίου τοῦ Φαληρέως, οὔτε νεώτερα τῆς 123, 6' Ὀλυμ. (287/86), ἤτοι τῆς φυγῆς τοῦ Δημητρίου ἐξ Ἑλλάδος εἰς τὴν Ἀσίαν. Ἐὰν δὲ ταῦτα οὕτως ἔχωσιν, ὁ ἐπώνυμος ἄρχων *Κίμων* (Β, στίχ. 10) ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τοῦ ὁποίου ἐξελέγη τὸ πρῶτον στρατηγὸς ἐπ' Ἐλευσῖνος ὁ τιμώμενος Ἀριστοφάνης οὔτε μετὰ τὸ αον ἔτος τῆς 127ης (272 π.Χ.) ἦρξεν, (C. I. A. ἀριθ. 331 σημ.) οὔτε τὸ 6ον τῆς 124ης Ὀλυμ. (283/2 Dumont Chronol. d. Ar. Athen. σελ. 50-51) οὔτε τὸ δον τῆς 124ης Ὀλυμ. (Hermes II. σελ. 304), ἀλλὰ πολὺ πρότερον. Πρὸ δὲ τούτου ἕτερός τις *Λυσίας*, νῦν τὸ πρῶτον ἡμῖν, ὅσον ἐγὼ οἶδα, γνωριζόμενος, ἦρξε τὴν ἐπώνυμον ἀρχὴν καὶ ἐπὶ τούτου *ὁ πόλεμος ἐνέστη* (Β, στίχ. 7), ἐν ᾧ πολέμῳ, ἂν καλῶς ἐννοῶ τ' ἀναγινωσκόμενα, *πολλοῖς τῶν Ἐλευσινίων ἐγένετο αἴτιος τῆς σωτηρίας* (Β. στίχ. 18-19) ὁ τιμώμενος Ἀριστοφάνης. Τὰ ἡμέτερα λοιπὸν ψηφίσματα θὰ παράσχωσί τινα συμβολὴν εἰς τὸν συγγράψοντά ποτε καὶ αὖθις μετὰ τὸν Droysen τὴν ἱστορίαν τῶν διαδόχων. Ἐγὼ ἐξετάσας κατὰ τὸ δυνατὸν τὰ κατὰ τὸν Δημήτριον καὶ τὴν ἱστορίαν τῶν Ἀθηνῶν κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ὁμολογῶ ὅτι εἰς ὄχι μικρὰν περιῆλθον ἀμηχανίαν περὶ τοῦ τίνα ἄρά γε νὰ ἐννοῇ ἐνταῦθα τὸ ἡμέτερον ψήφισμα *πόλεμον*, καθ' ὃν τοσοῦτον ἀπέβη τοῖς Ἐλευσινίοις ὠφέλιμος ὁ στρατηγὸς Ἀριστοφάνης, καίπερ ἁπλοῦς ὢν τότε, ὡς φαίνεται, ἰδιώτης. Καθ' ὅλον τὸ εἰκοσαετὲς περίπου χρονικὸν διάστημα (307-287) δύο μνημονεύονται πόλεμοι, καθ' οὓς οἱ Ἐλευσίνιοι τὰ μάλιστα ἐνεργὸν μέρος ἠναγκάσθησαν νὰ λάβωσι, ἀφοῦ ἐν τῇ χώρᾳ των καὶ περὶ ταύτης ἐγένετο ὁ ἀγών. Καὶ κατὰ μὲν τὸν συμβάντα κατὰ τὸ 288ον ἔτος π. Χ. οἱ Ἀθηναῖοι καὶ μετ' αὐτῶν καὶ οἱ Ἐλευσίνιοι ὑπὸ τὸν Ὀλυμπιόδωρον ἐνίκησαν τοὺς ἐπιδραμόντας εἰς Ἐλευσῖνα Μακεδόνας, ὁ δὲ Δημήτριος, καίπερ δυνάμενος νὰ κυριεύσῃ καὶ πάλιν τὰς Ἀθήνας, ἠναγκάσθη, δι' οὓς ὀρθῶς εἰκάζει λόγους ὁ Droysen, νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Ἑλλάδα φεύγων εἰς τὴν Ἀσίαν (Παυσ. 1,26, 3, Droysen G. d. Hell. II. σελ. 300 καὶ ἑξῆς). Εἰς τοῦτον τὸν πόλεμον δὲν δύνανται ν' ἀναφέρωνται, ὡς δῆλον, τὰ τοῦ ἡμετέρου ψηφίσματος. Ἀλλὰ καὶ δέκα περίπου ἔτη πρότερον εἶχον ἀγωνισθῆ οἱ Ἀθηναῖοι ἐν Ἐλευσῖνι κατὰ τῶν περὶ τὸν Δημήτριον. Μετὰ τὴν ἐν Ἴψῳ μεγάλην μάχην (301 π. Χ.) ὁ Δημήτριος ἐπανῆλθεν εἰς Ἑλλάδα καὶ μὴ γενόμενος δεκτὸς παρὰ τῶν Ἀθηναίων ἤρξατο προπαρασκευαζόμενος εἰς πόλεμον κατ' αὐτῶν καὶ ἐν τῷ μεταξὺ θαλασσοκρατήσας ἐπολιόρκησεν ἀπὸ θαλάσσης τὴν πόλιν, ἐκυρίευσε δὲ τήν τε Αἴγιναν καὶ τὴν Σαλαμῖνα.

(1) Λυπηρὸν τῷ ὄντι ὅτι ἡ στήλη δὲν περιῆλθεν εἰς ἡμᾶς ὁλόκληρος. Ἐκ τῶν ἐν ἀρχῇ τοῦ ψηφίσματος Α πολλά τινα θὰ ἐδιδασκόμεθα καὶ θὰ ηὐκολύνετο ἴσως ἡμῖν καὶ ἡ χρονολογικὴ τῶν ψηφισμάτων κατάταξις.

Τότε ὡς φαίνεται ἐπετέθη καὶ κατὰ τῆς Ἐλευσῖνος καὶ ἐγένετο καὶ ταύτης κύριος, ἡττηθέντων τῶν σπευσάντων εἰς βοήθειαν αὐτῆς Ἀθηναίων ὑπὸ τὸν Δημοχάρην (Πλουταρ. § 33-34, Droysen σελ. 250 καὶ ἑξῆς). Ταῦτα συνέβησαν πιθανῶς κατὰ Droysen περὶ τὸ δον ἔτος τῆς 120ης Ὀλυμπιάδος (297/6 π.Χ.), καθ' ὃ φέρεται ἀναγεγραμμένος ἐν τῷ παρὰ Διονυσίῳ τῷ Ἁλικαρνασσεῖ καταλόγῳ τῶν ἀρχόντων διὰ τὰ ἀπ' Ὀλυμπ. 119, δ'—Ὀλυμπ. 122, α' *δέκα* ἔτη ὡς ἐπώνυμος ἄρχων ὁ Ἀντιφάτης. Ἀλλ ἐν τῷ εἰρημένῳ καταλόγῳ ὑπάρχει *χάσμα*, ἀφοῦ διὰ τὰ *δέκα* ἔτη *ἐννέα* μόνον ἀναγράφονται ἄρχοντες, τοῦτο δὲ τὸ χάσμα πρέπει πιθανώτατα κατὰ Droysen (σελ. 274 σημ. 2) νὰ καταλογισθῇ εἰς τοὺς μετ' Εὐκτήμονα ἄρχοντας (1). Θὰ ἠδυνάμεθα λοιπὸν κάλλιστα συμπληροῦντες μάλιστα καὶ τὸ τοῦ παρὰ Διονυσίῳ καταλόγου *χάσμα* νὰ θέσωμεν τὸν ἡμέτερον Λυσίαν εἰς τὴν θέσιν τοῦ Ἀντιφάτους, ἂν μὴ πάλιν κατὰ τὰς ἐρεύνας τοῦ αὐτοῦ Droysen (σελ. 388 καὶ ἑξῆς) ὁ μετὰ τὸν Ἀντιφάτην παρὰ Διονυσίῳ σημειούμενος ἄρχων *Νικίας* ἦν αὐτὸς οὗτος ὁ τῶν ψηφισμάτων *Νικίας ὕστερον* (C. I. A. II ἀριθ. 299) ἄρξας κατὰ τὸ 296/5 ἤτοι τὸ αον ἔτος τῆς 121ης Ὀλυμπιάδος. Πλὴν λοιπὸν τοῦ ὑπάρχοντος χάσματος νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι καὶ ἡ τάξις τῆς ἀναγραφῆς τῶν ἀρχόντων δὲν ἔχει ὀρθῶς παρὰ Διονυσίῳ ἢ ὁ *Λυσίας* ἐγένετο ἄρχων μετὰ τὸν Εὐκτήμονα, κατὰ τὸ 298/7 (Ὀλυμπ. 120 γ') ἐπὶ τούτου δ' ἀληθῶς ἤρξατο ὁ λεγόμενος *τετραετής* πόλεμος (Droysen σελ. 178 σημείωσις 4 καὶ σελὶς 246 καὶ ἑξῆς) καὶ τοῦτον ἐννοεῖ καὶ τὸ ἡμέτερον ψήφισμα; ἢ καὶ συνῆρξάν ποτε κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος δύο τῶν ἀρχόντων τούτων ὁ ἕτερος αὐτῶν ὡς ἐπιλαχών (C. I. A. II Ad. 299α); Πότε δ' ἐγένετο ἄρχων ἐπώνυμος ὁ Κίμων, ὅστις ἦρξε βεβαίως μετὰ τὸν Λυσίαν καὶ εἰς τὸν ἐνιαυτὸν τοῦ ὁποίου *περιέστησαν τῇ πόλει καιροὶ δύσκολοι*, ὥστε νὰ ἐπαινῆται ὁ τότε στρατηγὸς ἐπὶ τὰ ὅπλα Φαῖδρος, ὅτι *διεφύλαξεν τὴν εἰρήνην τῇ χώρᾳ καὶ ἐγένετο αἴτιος εἰσκομισθῆναι τὸν σῖτον ἐκ τῆς χώρας καὶ τοὺς ἄλλους καρποὺς* (1) (C. I. A. II. ἀριθ. 231 στίχ. 30-35); Ἆρά γε κατὰ τὴν δευτέραν τῶν Ἀθηναίων κατὰ τοῦ Δημητρίου ἐπανάστασιν (293/2, Droysen σελ. 272 καὶ ἑξῆς), ἢ μᾶλλον τοὺς ἀμέσως μετ' αὐτὴν χρόνους (292-290); Δὲν ἔχω τὴν ἀξίωσιν, ἐν Ἐλευσῖνι μάλιστα γράφων, νὰ λύω τοιαῦτα προβλήματα, οὐδὲ λησμονῶ τὰ τοῦ Köhler λόγια ὅτι «ad liquidum perducere has questiones is demum poterit, qui post Droysenum novis inscriptionum subsidiis adiutus res Graecas post mortem Alexandri magni enarrandas suscipiet»· ἀναγκαῖον ὅμως ἴσως νὰ παρατηρήσω ὅτι ν' ἀναγάγωμεν τὸν λίθον εἰς χρόνους μεταγενεστέρους ἀναφέροντες τὰ ἐν αὐτῷ εἰς τὸν ἔγγονον τοῦ Πολιορκητοῦ Δημήτριον (239-229 π.Χ.), πολλοί εἰσι, κατὰ τὴν γνώμην μου, οἱ κωλύοντες λόγοι.

Εἰς τίνος ἄρχοντος ἐνιαυτὸν ἐγένετο τὸ δεύτερον στρατηγὸς ἐπ' Ἐλευσῖνος ὁ Ἀριστοφάνης ὁ λίθος δυστυχῶς δὲν μᾶς λέγει· σύμφωνα ὅμως τοῖς ἀνωτέρω καὶ ἡ δευτέρα αὕτη στρατηγία αὐτοῦ πρέπει νὰ τεθῇ πρὸ τοῦ 288ου ἔτους π. Χ., ἴσως δὲ καὶ κατὰ ταύτην ἐρρήθησαν τὰ ἡμέτερα ψηφίσματα.

Ἐν Ἐλευσῖνι τῇ 17η Νοεμβρίου 1884.

Δ. ΦΙΛΙΟΣ.

(1) Εὐκολίας χάριν σημειῶ ἐνταῦθα τὰ ὀνόματα τῶν ἀρχόντων τὰ ἀναγεγραμμένα παρὰ Διονυσίῳ διὰ τὰ εἰρημένα *δέκα* ἔτη (119 δ — 122 α' Ὀλυμπ.) *Κλέαρχος* (Hermes II σελ. 164) Ἡγέμαχος, Εὐκτήμων. Μνησίδημος, Ἀντιφάτης, Νικίας, Νικόστρατος, Ὀλυμπιόδωρος, Φίλιππος.

(1) Νὰ ὑποκρύπτηται τι παρόμοιον νόημα καὶ ἐν τοῖς στίχοις 16-17 τοῦ ἡμετέρου Β ψηφίσματος;

ΑΡΧΑΪΚΟΝ ΑΕΤΩΜΑ ΕΚ ΤΗΣ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ.

(*Ὅρα πίν. 7.*)

Αἱ νέαι ἀνακαλύψεις αἱ γενόμεναι κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ηὔξησαν σπουδαίως τὰς περὶ τῶν ἀετωμάτων τῶν Ἑλληνικῶν ναῶν γνώσεις μας. Τὰ πλεῖστα τῶν ἀετωμάτων τούτων ἀνήκουσιν ἢ εἰς

τοὺς χρόνους τῆς ἀκμῆς τῆς Ἑλληνικῆς τέχνης ἢ εἰς τοὺς ἀκολουθοῦντας ταύτῃ αἰῶνας. Ἀετώματα τοιαῦτα εἶνε τὰ τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ ναοῦ τοῦ Διός, τὰ λείψανα τῶν ἔργων τοῦ Σκόπα ἐκ τοῦ ἐν Τεγέᾳ ναοῦ τῆς Ἀλέας Ἀθηνᾶς, τὰ ἐν Σαμοθράκῃ καὶ ἐν Δήλῳ ἀνακαλυφθέντα καὶ τὰ ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν Ἐπιδαύρῳ ἱεροῦ, τὰ ὁποῖα ἐδημοσιεύθησαν ἐν τῷ προλαβόντι πρωτοδευτέρῳ τεύχει τῆς ἐφημερίδος ταύτης. Ἡ ἀρχαϊκὴ τέχνη, ἥτις ἀντεπροσωπεύετο τέως μόνον ὑπὸ τῶν περιφήμων γλυπτῶν τῶν ἀετωμάτων τοῦ ἐν Αἰγίνῃ ναοῦ, ἐπλουτίσθη διὰ παρομοίου τινὸς ἔργου, τοῦ ἀετώματος δηλαδὴ τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ θησαυροῦ τῶν Μεγαρέων μετὰ τῆς ὑπὸ τοῦ Παυσανίου μνημονευομένης παραστάσεως *τοῦ πολέμου τῶν Γιγάντων καὶ τῶν θεῶν*. Τὸ ἀρχαϊκώτατον τοῦτο ἔργον κατέστησε γνωστὸν εἰς ἡμᾶς κατὰ πρῶτον νέον τρόπον διακοσμήσεως τῶν ἀετωμάτων, ὅστις προηγήθη τῆς διὰ μαρμαρίνων ὁλογλύφων μορφῶν διακοσμήσεως αὐτῶν, δηλαδὴ τὴν πλήρωσιν τοῦ τυμπάνου διὰ λιθίνων ἀναγλύφων.

Εἰς τὰς ἐρεύνας ἡμῶν περὶ τῶν ἀρχῶν (Anfänge) καὶ τῆς βαθμιαίας ἀναπτύξεως τοῦ ἀετώματος διανοίγεται οὕτω νέον ὅλως στάδιον. Δυστυχῶς ὅμως τὸ σπουδαῖον τοῦτο μνημεῖον περιῆλθεν εἰς ἡμᾶς οὕτω συντετριμμένον καὶ οὕτω κατεστραμμένον, ὥστε δύσκολον ἀπέβαινεν ἐκ τῶν διασωθέντων συντριμμάτων νὰ λάβωμεν ἀκριβῆ τινα ἔννοιαν καὶ τοῦ σχήματος μόνον τῆς ὁλικῆς αὐτοῦ συνθέσεως. Πλὴν τούτου δέ, ἂν καὶ ἦνε βέβαιον, ὅτι προέρχεται ἐκ τοῦ θησαυροῦ τῶν Μεγαρέων, ἡ ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς τέχνης θέσις του δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὁρισθῇ ἀσφαλῶς. Ὁ ἐπιχώριος τῆς Ὀλυμπίας λίθος, ἐξ οὗ τὸ μνημεῖον εἶνε κατεσκευασμένον, δεικνύει ἀναμφιβόλως ὅτι αὐτόθι καὶ ἐποιήθη. Ὁ τεχνίτης ὅμως καὶ τὸ ἐργαστήριον αὐτοῦ εἶνε ἄγνωστα, ὡς καὶ τῶν πλείστων ἔργων τῶν ἐνταῦθα εὑρεθέντων· διότι ἡ Ὀλυμπία οὐδέποτε ἐμόρφωσεν ἴδιον ἐργαστήριον τεχνιτῶν, ἀλλ' ὑπῆρξε πάντοτε τόπος, ἐν ᾧ συνεκεντροῦντο ἐξ ὅλων τῶν μερῶν τῆς Ἑλλάδος τὰ προϊόντα τῶν διαφόρων ἐργαστηρίων. Διὰ τοῦτο δύναται νὰ θεωρηθῇ εὐτύχημα, ὅτι ἐκτὸς τοῦ ἔργου τούτου, τοῦ ἀντιπροσωπεύοντος μέχρι τοῦδε τὸν ἀρχαιότατον ἐκεῖνον τρόπον τῆς διακοσμήσεως τῶν ἀετωμάτων, ἔχομεν καὶ ἄλλο δεύτερον, τὸ ὁποῖον, ἂν δὲν ἦνε ἀρχαιότερον, εἶνε τοὐλάχιστον σύγχρονον τοῦ πρώτου, πολὺ καλλίτερον ὅμως διατετηρημένον, καὶ τὸ ὁποῖον ἕνεκα τῆς προελεύσεώς του, ἐκ τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν, καταλαμβάνει ὡρισμένην θέσιν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς τέχνης, ἤτοι τὴν πρώτην χρονολογικῶς μεταξὺ τῶν μέχρι τοῦδε εὑρημένων ἀττικῶν ἔργων.

Τὸ ἐν τῷ 7ῳ πίνακι ἀπεικονιζόμενον ἀέτωμα σύγκειται ἐκ πολλῶν τεμαχίων, εὑρεθέντων ἐν ταῖς τῆς Ἀκροπόλεως ἀνασκαφαῖς τοῦ 1882, περὶ τῶν εὑρημάτων τῶν ὁποίων ὁ καθηγητὴς κ. Μυλωνᾶς ἐπανειλημμένως ἔγραψεν ἐν τῇ ἐφημερίδι ταύτῃ (1883 σ. 33 ἑξ. σ. 53 ἑξ. καὶ σ. 181 ἑξ.). Κατ' αὐτὸν εὑρέθησαν ταῦτα ὁμοῦ μετ' ἄλλων μαρμαρίνων ἀγαλμάτων καὶ ἀρχιτεκτονικῶν τεμαχίων, περὶ ὧν θὰ γείνῃ λόγος κατωτέρω, ἐπὶ τοῦ βράχου τοῦ ὑπὸ τὴν νοτιοανατολικὴν γωνίαν τοῦ Παρθενῶνος, πρὸς βορρᾶν δὲ τοῦ Μουσείου, ἐν ἐπιχώσει λίθων καὶ διαφόρων συντριμμάτων συγκομισθέντων ἐκεῖ προφανῶς πρὸς ἰσοπέδωσιν τοῦ κατωφεροῦς ἐδάφους. Ἐκ τῶν ἐν αὐτῇ εὑρεθέντων ἀντικειμένων φαίνεται, ὅτι ἡ ἐπίχωσις εἶνε λίαν ἀρχαία, καὶ πιθανῶς σύγχρονος τῇ οἰκοδομήσει τοῦ νέου Παρθενῶνος.

Ἐν τῇ περιγραφῇ τῶν εὑρημάτων τῆς ἀνασκαφῆς ταύτης, ἣν ὀφείλομεν εἰς τὸν κ. Μυλωνᾶν, συγκαταριθμοῦνται καὶ τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος τεμάχια «*ἀρχαϊκὰ ἐκ πώρου λίθου*» (Ἐφημ. Ἀρχ. 1833 σ. 38-40, ἀριθ. 1-5). Καί τινα μὲν τούτων ἀπεικονίζονται· ἀλλ' ἐντελέστερα καὶ ἐγχρώματα ἀπεικονίσματα αὐτῶν ἐγένοντο τῇ ἐπιμελείᾳ τῆς Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρίας διὰ μέλλουσαν πληρεστέραν ἔκδοσιν ἁπάντων τῶν εὑρημάτων (Ἴδ. Μυλωνᾶν ἐν Ἐφημ. Ἀρχ. 1883, σ. 33, σημ. 1 καὶ σ. 184. 2). Τὰ σχεδιάσματα ὅμως ἐκεῖνα καθὼς καὶ ἡ περιγραφὴ ἐγένοντο πρὸ τῆς παραθέσεως καὶ συναρμογῆς τῶν διαφόρων τεμαχίων, δι' ἧς καὶ μόνης ἀπεδείχθη, ὅτι ταῦτα ἀνήκουσιν εἰς τὸ αὐτὸ μνημεῖον, καὶ ἐγένοντο γνωστὰ ἡ παράστασις καὶ ὁ χαρακτὴρ αὐτοῦ (1).

(1) Ὅτε ἐδημοσιεύθη ἐν τῇ ἐφημερίδι ταύτῃ ἡ σύντομος ἐκείνη καὶ ἄνευ ἀξιώσεως περιγραφὴ περὶ τῶν εὑρημάτων τῆς ἐν Ἀκροπόλει ἀνασκαφῆς, δὲν εἶχον εὑρεθῇ ἀκόμη καὶ τὰ λοιπὰ τεμάχια τοῦ περὶ

Ἀφοῦ ὁ μὲν γενικὸς ἔφορος κ. Σταματάκης μετὰ πλείστης ὅσης ἐλευθεριότητος ἐπέτρεψέ μοι κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ ἔτους τούτου νὰ ἐξετάσω καὶ μελετήσω τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος μνημεῖον, ὁ δὲ ἐκδότης τῆς ἐφημερίδος ταύτης κ. Μυλωνᾶς, εἰς ὃν ἀνεκοίνωσα μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐργασίας τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐρευνῶν μου, ἐδείχθη προθυμότατος νὰ συντελέσῃ τὸ καθ' ἑαυτὸν εἰς τὸν σκοπόν μου, κατωρθώθη ἡ ἐν τῇ ἐφημερίδι ταύτῃ δημοσίευσις τοῦ ἀρχαϊκωτάτου τούτου μνημείου κατὰ σχεδίασμα τοῦ κ. Gillieron ἀποδίδοντος κάλλιστα τὸν χαρακτῆρα αὐτοῦ.

Παλινόρθωσις τοῦ μνημείου.

Τὸ ὑλικὸν τῶν γλυπτῶν τούτων συνίσταται ἐκ κιτρίνου πωρίνου λίθου, ἔχοντος ἀραιὰν σύστασιν καὶ μικρὰς κόγχας ἐγκατεσπαρμένας πανταχοῦ, τανῦν δὲ λίαν εὐθράστου, ὥστε τὰ ἐξέχοντα μέρη εὐκόλως ἀποτρίβονται εἰς πολλὰ τεμάχια, ἑκάστη δ' ἐπίψαυσις αὐτοῦ πρέπει νὰ γίνεται μετὰ μεγίστης προσοχῆς. Ἐπίσης ἡ συναρμογὴ τῶν τεμαχίων ἀποβαίνει λίαν δυσχερὴς ἕνεκα τῆς ἰδιότητος ταύτης τοῦ λίθου, διότι ἀκριβὴς συναρμογὴ τῶν ῥωγμῶν τῶν τεμαχίων κατὰ θέσεις τινὰς δὲν εἶνε πλέον κατορθωτή, μάλιστα δὲ καὶ ἀδύνατος εἶνε ἄνευ ἰδίας παρασκευῆς ἡ κάθετος τοποθέτησις τῶν ἀναγλύπτων πλακῶν. Ἐπειδὴ δὲ αἱ πλάκες αὗται ἦσαν ὡρισμέναι πρὸς κάθετον τοποθέτησιν, δὲν εἶνε τὸ πάχος αὐτῶν πανταχοῦ ὅμοιον (σαλεύει μεταξὺ 16-18 περίπου ἑκατοστομ.), ἡ δὲ ὀπισθία αὐτῶν ἐπιφάνεια λίαν ἀνωμάλως ἐξειργασμένη, εἰς τρόπον ὥστε ἡ συναρμογὴ αὐτῶν καὶ ἡ καταμέτρησις ἀποβαίνει λίαν δυσχερής.

Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἀπαραίτητον νομίζω εἶνε νὰ πραγματευθῶ περὶ τῆς ὑλικῆς καταστάσεως τῶν σωζομένων τεμαχίων καὶ περὶ τῆς πρὸς ἄλληλα συναρμογῆς αὐτῶν, πρὶν ἢ ἐπιληφθῶ τῆς ἐξηγήσεως τοῦ ὅλου, πρὸς ὃ ἐγένετο ἡ συναρμογὴ αὕτη.

Ἓν βλέμμα ἐπὶ τοῦ ὅλου τῶν ὑπὸ Μυλωνᾶ περιγραφέντων τεμαχίων τῶν ἀναγλύφων, διδάσκει ἡμᾶς ἐξ ἑνὸς μὲν ὅτι τὰ περισσότερα αὐτῶν συναρμόττουσι πρὸς ἄλληλα, ἐξ ἄλλου δὲ ὅτι τὸ ὑπ' ἀριθ. 1 ἐν τῇ ἐφημερίδι ταύτῃ (1883, σ. 38 καὶ 39) περιγραφὲν καὶ ἀπεικονισθὲν τεμάχιον ἀναγκαίως πρέπει νὰ χωρισθῇ ἀπὸ τῶν λοιπῶν· διότι αἱ μεγαλείτεραι σχετικῶς αὐτοῦ διαστάσεις καὶ τὰ ἐξέχοντα μέρη τῆς ἐπ' αὐτοῦ ἀναγλύπτου παραστάσεως καθιστῶσιν ἀδύνατον τὴν ἄμεσον μετὰ τῶν λοιπῶν τεμαχίων συναρμογὴν πρὸς ὅλον τι συναφές.

Ἀφίνοντες ἐν πρώτοις κατὰ μέρος τὸ τεμάχιον τοῦτο, συγκεφαλαιοῦμεν τὸ περιεχόμενον τῶν ἐπιλοίπων ὑπὸ τοῦ Μυλωνᾶ περιγραφέντων παραστάσεων· «*συνωρὶς μετ' ἁρματηλάτου*» (ἀριθ. 5) «*τεμάχια ὡπλισμένου ἥρωος* (ἀριθ. 3-4) *διαβεβηκόσι τοῖς σκέλεσι βαίνοντος*», καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 4 ἀπεικονισμένον τεμάχιον μετὰ πολλῶν σπειρῶν καὶ κεφαλῶν ὄφεων, εἰς τὸ ὁποῖον προστίθενται πλείονα ἄλλα παρόμοια. Εἶνε φανερὸν ὅτι ἐν τοῖς τεμαχίοις τούτοις ἀνευρίσκομεν τὰ στοιχεῖα γνωστῆς μυθολογικῆς παραστάσεως, διασωθείσης ἡμῖν ἐπί τινων ἀρχαϊκῶν ἀγγειογραφιῶν, τοῦ Ἡρακλέους δηλονότι μαχομένου πρὸς τὴν Λερναίαν Ὕδραν, παρόντος τοῦ ἑταίρου καὶ ἡνιόχου αὐτοῦ Ἰολάου. Μικρόν τι τεμάχιον ἐφ' οὗ διεσώθη ἐν μέρει τὸ ῥόπαλον, τὸ σύνηθες τοῦ Ἡρακλέους ὅπλον, ἀποδειδεικνύει ἡμῖν σαφῶς, ὅτι οὗτος εἶνε ὁ ἥρως ὁ παριστάμενος ἐνταῦθα.

Ἐξωτερικῶς θεωρούμενα τὰ τεμάχια ταῦτα σχηματίζουσι τὰ συστατικὰ μέρη πλακῶν τινων, τῶν ὁποίων ἡ τομὴ διέρχεται ἐν μέρει διὰ τῶν μορφῶν τῆς παραστάσεως. Τοῦτο συμβαίνει εἰς τοὺς ἵππους τῆς συνωρίδος, ἀφ' ἧς ἀρχόμεθα τῆς πρὸς ἄλληλα συναρμογῆς τῶν καθ' ἕκαστα τεμαχίων, διότι ἐνταῦθα διὰ τῆς παραστάσεως καταφαίνεται σαφῶς καὶ ἀμέσως ἡ συναρμογή. Σύγκειται δὲ τὸ μέρος τοῦτο τῆς παραστάσεως ἐκ 4 τεμαχίων, χωριζομένων διὰ τοῦ ἁρμοῦ δύο πλακῶν. Ἐκ τῶν δύο ὀπισθίων, τῶν μνημονευομένων ὑπὸ τοῦ Μυλωνᾶ, τὰ ὁποῖα πρὸς ἀριστερὰν τέμνονται καθέτως διὰ τοῦ κρασπέδου τῆς πλακός, διεσώθη μόνον τὸ κατώτερον, ἐφ' οὗ εἰκονίζονται αἱ ὀπίσθιαι κνῆμαι τῶν ἵππων, ἐνῷ τὸ ὑπέρτερον, τὸ ὁποῖον προσαρμόττει

οὗ ὁ λόγος ἀετώματος, αἱ δὲ ἀνασκαφαὶ ἐξηκολούθουν εἰσέτι. Διὸ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ συμπαρατεθῶσι καὶ συναρμοσθῶσι τότε, ὥστε νὰ ἀποδειχθῇ τὸ εἶδος τοῦ μνημείου καὶ νὰ γνωσθῇ ἡ παράστασις.

Κ. Δ. Μ.

ἀμέσως πρὸς τὸ ἐπ' αὐτοῦ ῥῆγμα, εἶνε ἀποτεθραυσμένον κατὰ τὸ ἄνω καὶ ὄπισθεν μέρος οὕτως, ὥστε δὲν διεσώθη τὸ ὅλον πάχος τῆς πλακός.

Εἰς τὸ ὑπέρτερον ὅμως θραῦσμα ἀκριβῶς διεσώθη ἐρυθρά τις γραμμὴ προερχομένη ἐκ τῶν ἡνίων τῆς συνωρίδος καὶ ἐξακολουθοῦσα ἐπὶ τῶν πρὸς τὰ δεξιὰ καὶ ἐπὶ τῶν πρὸς τὰ ἀριστερὰ προσαρμοττόντων τεμαχίων. Ἡ γραμμὴ αὕτη δίδει τὴν ἀκριβῆ διεύθυνσιν τῆς συνεχείας διὰ τὸ πρὸς τὸ ἀριστερὰ προσαρμόττον ἄνω μέρος τῶν ἵππων, ἐπειδὴ τὸ κάτω ἄκρον τῶν ἐνταῦθα διασωθέντων ἡνίων πρέπει εἰκότως νὰ ἀκολουθήσῃ κατὰ τὴν διεύθυνσιν τῆς γραμμῆς ἐκείνης· συνάμα δὲ συνδέεται ἐνταῦθα καὶ τὸ περίγραμμα τῆς ῥάχεως τοῦ ἵππου, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ γραμμὴ τῆς κάτω κοιλίας, ἡ ἐπὶ τοῦ κάτω τεμαχίου καὶ τοῦ ἐπ' αὐτοῦ σωζομένου ὑπολοίπου τῆς ὀπισθίας κνήμης. Τοῦ τεμαχίου τούτου ἀπωλέσθη μὲν τὸ κάτω κράσπεδον, τὸ ὕψος ὅμως αὐτοῦ προσδιορίζεται ἐκ τῆς ἀμέσου πρὸς τὸ ἄνω τεμάχιον συναρμογῆς του. Οὕτω δὲ τὸ πλάτος τοῦ πρὸς τὰ κάτω ἀποτεθραυσμένου στενοῦ μέρους εἶνε 8 - 10 ἑκατοστομέτρων.

Τὰ δύο τεμάχια ταῦτα, ἐφ' ὧν ὑπάρχει τὸ ἐμπρόσθιον μέρος τῶν ἵππων, προσαρμόζουσι πρὸς τὰ δεξιὰ τῇ καθέτῳ τῆς ἑτέρας πλακὸς τομῇ. Τὸ πρῶτον μνημονευθὲν ἔχει διατηρήσει ἐντελῶς καὶ τὸ ἄνω κράσπεδόν του. Ἀμφότεραι ὅμως αἱ γραμμαὶ αὐτοῦ δὲν σχηματίζουσιν ὀρθήν, ἀλλ' ὀξεῖαν γωνίαν 72 μοιρῶν, εἰς τρόπον ὥστε, ἐπειδὴ πρέπει εἰκότως νὰ παραδεχθῶμεν τὴν συναρμογὴν τῆς πλακὸς τῆς φερομένης κατ' ὀρθὴν γωνίαν ἐπὶ τῆς γραμμῆς τῆς βάσεως τοῦ ἀναγλύφου ὡς κάθετον, προκύπτει διὰ τὸ ἄνω κράσπεδον τοῦ λίθου κλίσις πρὸς τὰ ἀριστερὰ τοιαύτη, ἐξ ἧς ἀναγκαίως ἕπεται, ὅτι ἐνταῦθα ἔχομεν τεμάχιόν τι ἐκ τοῦ ἀριστεροῦ μέρους ἀετώματος ναοῦ.

Πρὸς τὸ κάτω τεμάχιον τοῦ ὀπισθίου μέρους τῶν ἵππων προσαρμόζει ἀμέσως τὸ μέγα ἀπόσπασμα, ἐφ' οὗ τὸ ἅρμα καὶ τὸ κάτω μέρος τοῦ ἐπ' αὐτοῦ ἐπιβαίνοντος ἡνιόχου, τὸ ὁποῖον διεσώθη καὶ ἐν τῷ κατωτέρῳ κρασπέδῳ τῆς πλακός, ἐνῷ εἰς ὅλα τὰ ἄλλα μέρη εἶνε συντετριμμένον· μόνον δὲ πρὸς μικρότατόν τι σημεῖον τοῦ ῥήγματός του κατὰ τὰ ἄνω προσαρμόζει ἀκριβῶς τὸ ἀνώτερον μέρος τοῦ σώματος τοῦ ἡνιόχου, οὗτινος ἡ ἀκριβὴς θέσις προσδιορίζεται ἐνταῦθα διὰ τῆς γραμμῆς τῶν ἡνίων. Ἐάν τις διατάξῃ ἐπιμελῶς αὐτὸ κατὰ τὴν γραμμὴν ταύτην, δεικνύει τὸ ὁλοκλήρως διασωθὲν ἀνώτερον κράσπεδον τὴν αὐτὴν πάλιν κλίσιν, τὴν ὁποίαν ἐβεβαιώσαμεν ἤδη εἰς τὸ ἄνω κράσπεδον τοῦ τεμαχίου, ἐφ' οὗ τὸ ἐμπρόσθιον μέρος τῶν ἵππων, καὶ σχηματίζει ἀκριβῆ προέκτασιν τῆς κεκλιμένης γραμμῆς αὐτοῦ. Ἀφοῦ οὕτω τὸ πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐστραμμένον τέθριππον ἐτοποθετήθη ἐν τῇ ἀριστερᾷ πτέρυγι ἀετώματος, διευθύνεται τὸ βλέμμα διὰ τῆς πρὸς δεξιὰν ὄπισθεν ἐστραμμένης τοῦ ἡνιόχου κεφαλῆς εἰς τὸ μέσον αὐτοῦ, ὅπου περιμένομεν τὸ κυριώτατον τῆς παραστάσεως μέρος. Ἐνταῦθα προσαρμόζει ἀμέσως πρὸς τὸ ῥῆγμα τοῦ κάτω μέρους τοῦ ἡνιόχου τὸ μέγα τεμάχιον, ἐφ' οὗ ἀπεικονίζονται αἱ κνῆμαι ἀνδρὸς βαίνοντος πρὸς τὰ δεξιὰ διαβεβηκόσι τοῖς σκέλεσι. Τὸ τεμάχιον τοῦτο διεσώθη φέρον τὸ ἐξ ἀρχῆς κράσπεδον αὐτοῦ καὶ ὁρίζεται δεξιὰ ὑπὸ τῆς τομῆς τῆς πλακός, τῆς φερομένης κατ' ὀρθὴν γωνίαν ἐπὶ τῆς γραμμῆς τῆς βάσεως τοῦ ἀετώματος. Τὸ θώρακα περιβεβλημένον στῆθος ἀποδεικνύεται διὰ τοῦτο ὡς ἀνῆκον εἰς τὸ σῶμα, οὗ οἱ πόδες ἐτοποθετήθησαν ὡς εἴρηται, διότι τέμνεται δεξιὰ ἀκριβῶς ὑπὸ τοῦ κρασπέδου τῆς πλακός· ἡ ἀκριβὴς ὅμως αὐτοῦ θέσις προσδιορίζεται μόνον διὰ τῆς πρὸς τὰ δεξιὰ συναρμογῆς, διότι εἰς τὰ ἄλλα μέρη πανταχοῦ εἶνε ἀποτετριμμένον καὶ οὐδαμοῦ δύναται νὰ προσαρμοσθῇ ἀμέσως πρὸς τὸ ῥῆγμα.

Ὡδηγήθημεν εἰς τὴν συναρμογὴν τῶν οὐκ εὐαρίθμων τεμαχίων, τῶν συνιστώντων τὸ σῶμα καὶ τὴν κεφαλὴν τῆς Ὕδρας, ὁρμώμενοι ἐκ τῆς σκέψεως, ὅτι αἱ κεφαλαὶ αὐτῆς ἔπρεπε νὰ ὦσιν ἐστραμμέναι πρὸς ἀριστερὰν τοῦ μαχομένου ἥρωος, καὶ ὅτι αἱ μὲν φονευθεῖσαι ἤδη αὐτῶν ἔπρεπε νὰ θεωρηθῶσιν ὡς αἱ κάτω, αἱ δὲ ζωηρῶς τὰς γνάθους ἀνεῳγμένας ἔχουσαι, ὡς αἱ ἄνω. Τὸ μέγιστον, δημοσιευθὲν ἤδη ὑπὸ τοῦ Μυλωνᾶ τεμάχιον μετὰ δύο πεφονευμένων καὶ μιᾶς ζώσης κεφαλῆς, διεσώθη ἐν τῷ κατωτέρῳ κρασπέδῳ τῆς πλακὸς πρὸς ἀριστεράν, πρὸς τὸ ὁποῖον προσαρμόττει ἀμέσως ἓν ἄλλο

ἐκ τοῦ ἀριστεροῦ τῆς πλακὸς κρασπέδου, ἐφ᾽ οὗ ἀπεικονίζεται κεφαλὴ ὄφεως λίαν ἀνεῳγμένας τὰς γνάθους ἔχουσα καὶ λείψανον ἑτέρου τοιούτου. Εἰς δὲ τὸ ὑπέρτερον κράσπεδον τῆς πλακὸς πρὸς τὰ δεξιὰ φαίνεται μέρος τοῦ ἀποτεθραυσμένου ἀριστεροῦ βραχίονος τοῦ Ἡρακλέους ἐκτεινομένου πρὸς μίαν τῶν κεφαλῶν τῆς Ὕδρας. Οὕτω δὲ ἔχομεν τὸν ἀκριβῆ προσδιορισμὸν τοῦ ὕψους εἰς τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ τοποθετηθῇ τὸ ἄνω σῶμα τοῦ ἥρωος μετὰ τοῦ τεμαχίου τοῦ βραχίονος.

Πρὸς τὸ τεμάχιον τοῦτο προσαρμόζει πάλιν μεθ᾽ ὅλου τοῦ ῥήγματος ἓν ἄλλο, ἐφ᾽ οὗ διεσώθη τὸ ἔμπροσθεν ἄκρον τοῦ ῥοπάλου τοῦ Ἡρακλέους καὶ τὸ ὁποῖον δεικνύει τὸ πρὸς τὰ δεξιὰ καθῆκον ὑπέρτερον κράσπεδον τοῦ ἀετώματος. Τρία ἄλλα προσαρμόζοντα τεμάχια μετὰ τριῶν πρὸς ἀριστερὰν ἐστραμμένων κεφαλῶν ὄφεων προσήρμοζον πρὸς τοῦτο καὶ παρεῖχον ἡμῖν συνεχόμενα οὕτω τὴν πρὸς τὰ ἄνω φερομένην γραμμὴν τοῦ ἀετώματος, εἰς δὲ τὸ κατὰ πρῶτον μνημονευθὲν κατώτατον τεμάχιον τοῦ σώματος τοῦ ὄφεως ἀκολουθοῦσι πρὸς τὰ δεξιὰ δύο μεγάλα συνεχόμενα τεμάχια ἐκ τοῦ κάτω κρασπέδου τοῦ ἀναγλύφου, μεταξὺ τῶν ὁποίων κατὰ τὰ ἄνω προσαρμόττει μικρότατόν τι πάντοθεν ἀπο τετριμμένον τεμάχιον, ἐφ᾽ οὗ σπεῖραί τινες λαιμοῦ ὄφεως.

Πρὸς τὸ τελευταῖον κατώτερον τεμάχιον τὸ τεμνόμενον πρὸς τὰ δεξιὰ ὑπὸ τοῦ καθέτου κρασπέδου τῆς πλακός, ἐφαρμόζει ἓν ἄλλο πρὸς δεξιὰν ἐπίσης ἀπολῆγον τεμάχιον, τὸ ὁποῖον διετηρήθη ἐπὶ τοῦ ἄνω πλαγίως ἀνιόντος κρασπέδου τοῦ ἀετώματος, εἰς τρόπον ὥστε ἔχομεν δι᾽ αὐτοῦ πλήρη σχεδὸν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον δέκα μεγάλα τεμάχια μιᾶς πλακὸς διὰ τοῦ δεξιοῦ κρασπέδου τῆς ὁποίας δὲν συνεπληροῦτο ἐντελῶς ἡ παράστασις τοῦ τέρατος. Ἐκ τῶν λοιπῶν μερῶν τοῦ σώματος τοῦ ὄφεως διεσώθησαν προσέτι πέντε μικρὰ τεμάχια, τῶν ὁποίων ὅμως ἓν μόνον δύναται νὰ καταλάβῃ ὡρισμένην θέσιν, τὴν θέσιν εἰς ἣν ἀπεικονίσθη ἐν τῷ πίνακι· ἐπειδὴ προέρχεται ἐκ τοῦ κρασπέδου τῆς ἑπομένης πλακὸς καὶ ἀποτελεῖ ἀκριβῶς τὴν συνέχειαν τῶν σπειρῶν τοῦ σώματος τοῦ ὄφεως.

Τὰ λοιπὰ εἶνε λίαν ἀσήμαντα, ὥστε νὰ συμπληρωθῇ ἐξ αὐτῶν ἡ συνεχομένη πλὰξ εἰς ἣν ἀνήκουσι, μόνον δὲ ἑνός, τὸ ὁποῖον ὡσαύτως διέσωσεν ἓν τεμάχιον τοῦ κρασπέδου, δύναται νὰ προσδιορισθῇ ἡ θέσις. Ἀνήκει δηλαδὴ εἰς τὸ κεκλιμένον ὑπέρτερον κράσπεδον τοῦ ἀετώματος, διότι δεικνύει ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ κρασπέδου γραμμὴν ἠρέμα προεκτεινομένην, ἀκολουθοῦσαν τὴν τοῦ ἄλλου τεμαχίου τοῦ ἄνω ἀετώματος, οὐχὶ ὅμως καὶ τὰς ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τομὰς τῶν καθ᾽ ἕκαστα πλακῶν.

Οὕτω λοιπὸν ἔχομεν ἐν τοῖς μέχρι τοῦδε ἐξετασθεῖσι τεμαχίοις λείψανα διασωθέντα ἐκ τεσσάρων πλακῶν, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ δύο, ἀνήκοντα εἰς τὸ δεξιὸν ἥμισυ τοῦ ἀετώματος, ἐπληροῦντο διὰ μόνου τοῦ ὑπερμεγέθους σώματος τῆς Ὕδρας· ἐνῷ ἀμφότερα τὰ τοῦ ἀριστεροῦ περιελάμβανον τὸ ἐκ τοῦ μύθου σπουδαιότερον μέρος τῆς παραστάσεως, δηλαδὴ τὸν μαχόμενον ἥρωα, τὸν ἡνίοχόν του καὶ τὴν συνωρίδα. Ἐκ τῶν ἵππων διεσώθη προσέτι μικρόν τι τεμάχιον μετὰ τοῦ ἐμπροσθίου μέρους κεφαλῆς, ἥτις, ὡς ἡ πρὸς τὰ κάτω κεκλιμένη γραμμὴ τοῦ λαιμοῦ δεικνύει, ἦτο κεχυφυῖα πρὸς τὸ ἔδαφος. Ἐπὶ τοῦ τεμαχίου δὲ τούτου τοῦ κάτω κρασπέδου τοῦ ἀναγλύφου διεσώθη ἐξέχον περιθώριον πλάτους 3 ἑκατοστ., τὸ ὁποῖον παρατηρεῖται ὁμοίως ἐξέχον καὶ εἰς ἄλλα τινα μέρη τῆς γραμμῆς τῆς βάσεως τοῦ ἀναγλύφου, δηλαδὴ μεταξὺ τῶν διαβεβηκότων σκελῶν τοῦ Ἡρακλέους, ὑπὸ τοὺς πόδας τοῦ ἡνιόχου, καὶ ὑπὸ τὸν τροχὸν τοῦ ἅρματος, περαιτέρω τοῦ ὁποίου ἐξηκολούθει καὶ ὑπὸ τὰς κνήμας τῶν ἵππων, ἔνθα νῦν εἶνε συντετριμμένον.

Τοὐναντίον δὲ ἐπὶ τῆς τρίτης τῶν σωζομένων πλακῶν δὲν σώζεται τὸ ἐξέχον τοῦτο περιθώριον, ἐπειδὴ ἐνταῦθα αἱ σπεῖραι τοῦ σώματος καὶ τοῦ λαιμοῦ τῆς Ὕδρας καθήκουσιν εἴς τινα μέρη μέχρι τῆς ἐσχάτης πρὸς τὰ κάτω ἄκρας, ἔνθα καὶ συναπολήγουσι τῷ τέλει τῆς πλακός. Ἐπὶ τοῦ τεμαχίου δὲ ἐκείνου, ἐφ᾽ οὗ ἀπεικονίζεται ἡ κεφαλὴ τοῦ ἵππου, σώζεται πρὸς τὰ ἀριστερὰ τὸ ὑπόλοιπον στενῶν τινων ταινιῶν ἀνυψουμένων καὶ ἐπί τινος ἄλλου μεγαλειτέρου τεμαχίου, ὅπερ ἄν τις ἀκριβῶς ἐξετάσῃ, βλέπει ὅτι προσήρμοζεν ἀκριβῶς μάλιστα κατὰ μέρος τι τοῦ ῥήγματός του πρὸς τὸ προηγούμενον. Κατὰ τὸ σχῆμα των ὁμοιάζουσιν αἱ

ταινίαι πρὸς τὰς μακρὰς καὶ λεπτὰς κνήμας ἐντόμου· εἶνε κεκαμμέναι πρὸς τὰ ἔξω, εἰς δύο θέσεις δὲ ἐπικεχαραγμέναι ὥσπερ μέλη καρκίνου ἢ ἀστακοῦ, ὥστε ἐνταῦθα ἀναμιμνησκόμεθα τοῦ καρκίνου, ὅστις ἐπεβοήθησε κατὰ τὴν μυθολογικὴν παράδοσιν τῇ Ὕδρᾳ δάκνων τὸν ἥρωα κατὰ τὸν πόδα,ἑωσότου ὁ Ἡρακλῆς ἀπέκτεινεν αὐτόν. Καὶ ἐπὶ ἀγγειογραφιῶν δὲ φαίνεται τὸ ζῶον τοῦτο ἐνίοτε μεταξὺ τῶν ποδῶν τοῦ Ἡρακλέους ἢ πρὸς τὰ πλάγια. Ἡ θέσις,τὴν ὁποίαν τὸ τεμάχιον τοῦτο κατελάμβανεν ἐν τῷ ἀετώματι, προσδιορίζεται διὰ τοῦ τεμαχίου τοῦ προσαρμόζοντος πρὸς τὴν κεφαλὴν τοῦ ἵππου, ἐπειδὴ πρέπει νὰ τοποθετήσωμεν αὐτὸ εἰς τὴν προέκτασιν τῆς γραμμῆς τοῦ πρὸς τὸ ἔδαφος κεκλιμένου λαιμοῦ τοῦ ἵππου. Μεταξὺ τῶν ἀριστερῶν ἐρυθρῶν κνημῶν τοῦ ζώου παρατηρεῖται τέλος πλατύ τι μέλος ἀπολῆγον εἰς σχῆμα καρκίνου, ἐν τῷ ὁποίῳ προδήλως πρέπει νὰ ἀναγνωρίσωμεν τὴν προτεταμένην χηλὴν αὐτοῦ. Τὸ τεμάχιον τοῦτο ἀπολήγει κατὰ τὰς τρεῖς αὐτοῦ πλευρὰς εἰς κράσπεδα ἐκ τῶν ὁποίων εἰκότως τὸ ὑπέρτερον καὶ τὸ κατώτερον πρέπει νὰ σχηματίζωσι τὰς δύο κυρίας γραμμὰς τοῦ ἀναγλύφου τοῦ ἀετώματος, ἐνῷ τὸ κάθετον δυνατὸν νὰ προέρχηται ἐκ τοῦ ἁρμοῦ τῆς πλακός. Ἡ ἀκριβὴς αὐτοῦ θέσις προσδιορίζεται μετὰ βεβαιότητος, διότι συμπίπτει εἰς τὸ παλινορθωθὲν μέρος τῆς γραμμῆς τοῦ ἀετώματος· ἐκ τούτου δὲ προκύπτει, ἂν καὶ ἐλλείπῃ τὸ μεγαλείτερον μέρος τοῦ σώματος, ὅτι ὁ θαλάσσιος καρκῖνος, οὗτινος ἐγένετο χρῆσις τοιαύτη, ὅπως πληρωθῇ ἡ γωνία τοῦ ἀετώματος, εἶχε μέγεθος σημαντικὸν ἑνὸς περίπου μέτρου. Τὸ τελευταῖον μνημονευθὲν ἐκεῖνο τεμάχιον δεικνύει συνάμα, ὅτι ἡ γωνία τοῦ ἀετώματος ἐσχηματίζετο ἐξ ἰδιαιτέρας πλακός, καὶ ἄγει εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἐπίσης καὶ εἰς τὸ ἀντίθετον τοῦ ἀετώματος μέρος ἀνάλογόν τι πρὸς τοῦτο παρίστατο, ὥστε πρέπει νὰ θεωρήσωμεν ὡς πιθανόν, ὅτι ὁλόκληρον τὸ ἀέτωμα συναπετελεῖτο ἐκ πλακῶν ἕξ.

Τὸ μέγεθος τῶν πλακῶν τούτων εἶνε διάφορον. Τῆς τελευταίας μνημονευθείσης, ἐφ᾽ ἧς αἱ τοῦ καρκίνου χηλαί, τὸ μέγεθος εὑρίσκεται, ἐὰν τὴν κεκλιμένην ἄνω γραμμὴν τοῦ ἀετώματος προεκτείνωμεν μέχρι τοῦ σημείου τῆς συναντήσεως αὐτῆς πρὸς τὴν γραμμὴν τῆς βάσεως τοῦ ἀναγλύφου· ἐκ τοῦ σημείου δὲ τούτου μέχρι τοῦ διασωθέντος κρασπέδου τῆς πλακὸς εἶνε 0,674, ἐκ δὲ τοῦ ἄκρου κρασπέδου τῆς πλακὸς ταύτης μέχρι τῆς ἑπομένης, ἥτις διατέμνει καθέτως τὰ σώματα τῶν ἵππων,εἶνε 1,206, ἐνῷ τὸ μῆκος τῆς τρίτης πλακὸς τῆς διασωθείσης ὁλοκλήρου εἶνε 1,019, τὸ δὲ τῆς τετάρτης 1,267. Ἐὰν τώρα προσθέσωμεν τὸ μῆκος τῶν τριῶν πλακῶν ἐξ ὧν ἀποτελεῖται τὸ ἥμισυ τοῦ ἀετώματος, προκύπτει ὁλικὸν αὐτῶν μῆκος 2,899, λογιζόμενον ἀπὸ τῆς ἄκρας γωνίας τοῦ ἀετώματος μέχρι τοῦ μέσου αὐτοῦ. Τὸ δὲ ὕψος αὐτοῦ μετρούμενον κατὰ τὸ ἔμπροσθεν κράσπεδον τῆς τετάρτης πλακὸς εἶνε 0,79. Ἐπειδὴ ὅμως δυνατὸν ἦτο τὸ μέσον τοῦ ἀετώματος νὰ μὴ συμπίπτῃ ἀκριβῶς πρὸς τὸν ἁρμὸν τὸν μεταξὺ τῆς τρίτης καὶ τετάρτης πλακός, ἀλλὰ τὸ ἀνώτατον σημεῖον αὐτοῦ νὰ συμπίπτῃ καὶ πρὸς τὴν τρίτην πλάκα ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἡρακλέους, ἐπεχείρησα πρὸς ἐξέλεγξιν τούτου, νὰ συναρμόσω ἐπιμελῶς τὰ διασωθέντα τεμάχια καὶ ἀναλόγως αὐτῶν νὰ ἀποκαταστήσω τὴν γραμμὴν ὁλόκληρον τοῦ ἀετώματος. Εἰς τὴν συναρμογὴν δὲ ταύτην καὶ ἀποκατάστασιν συνέτεινον μάλιστα τὰ ἐκ τῆς ἀμέσου καταμετρήσεως ἐπιτευχθέντα διὰ τῆς συμπράξεως τοῦ κ. Gillieron ἀποτελέσματα.

Οὕτω δὲ ἐβεβαιώθημεν, ὅτι τὸ μεσαίτατον σημεῖον τοῦ ἀετώματος κεῖται ἀκριβῶς κατὰ τὸν ἁρμὸν τῶν δύο μεσαίων αὐτοῦ πλακῶν καὶ ὑπελογίσαμεν τὸ μῆκος τοῦ δεξιοῦ ἡμίσεος αὐτοῦ εἰς 2,91. Ἡ ἐν τῇ καταμετρήσει διαφορά, ἡ προκύπτουσα ἐκ τῆς δυσκολίας τῆς συναρμογῆς τῶν συντριμμάτων, καὶ ἐκ τῆς οὐχὶ κατ᾽ ἀκρίβειαν μαθηματικὴν γενομένης ὑπὸ τοῦ τεχνίτου ἐκτελέσεως καὶ ἐξεργασίας τῶν καθ᾽ ἕκαστα πλακῶν, περιοριζομένη εἰς 11 χιλιοστὰ τοῦ μέτρου, δὲν πρέπει νὰ φανῇ παράδοξος.

Οὕτω δὲ δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν ὡς στρογγύλον ἀριθμὸν τοῦ ὁλικοῦ μήκους τοῦ ἀετώματος 5,80 Γ. Μ., τὸ ὁποῖον κατ᾽ ἀναλογίαν πρὸς τὸ ὕψος του 0,79 παρέχει κλίσιν πρὸς τὰ ἄνω 7,4.

Ἐν Ὀλυμπίᾳ τῇ 14 Νοεμβρίου 1884.

K. PURGOLD

(Ἕπεται συνέχεια)

ΠΡΟΣΘΗΚΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΞ ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ ΕΠΙΓΡΑΦΗΝ.

Α. Στίχ. 32. Ἔγραψα τὸ *τῶν* ἐν παρενθέσει, διότι, ἂν καὶ τοῦτο εἶχε γράψει ὁ χαράκτης, ὁ στίχος θὰ εἶχε 67 γράμματα, ὧν τὰ τελευταῖα 10 σφόδρα συμπεπυκνωμένα.

Β. Στίχ. 1. Τῇ εἰσηγήσει τοῦ καθηγητοῦ Σ. Κουμανούδη ἐξήτασα καὶ αὖθις τὸν λίθον καὶ φαίνεταί μοι ὅτι Μ (Δημοκράτου δηλ.) μᾶλλον καὶ ὄχι Ν εἶναι γεγραμμένον· νὰ βεβαιώσω ὅμως τὸ πρᾶγμα δὲν τολμῶ· ἃς ἴδωσι καὶ ἄλλοι αὐτὸν τὸν λίθον· ὁ κ. Κουμανούδης εἶχεν ἐν χερσὶ χάρτινον ἀποτύπωμα μόνον. Τὸ ὄνομα *Δηνοκράτης* φέρεται καὶ ἐν τῷ λεξικῷ τοῦ Pape ὡς ἀμφίβολον.

Γ. Στίχ. 2, στήλη δευτέρα. Κατ' εἰσήγησιν τοῦ αὐτοῦ κ Κουμανούδη ἔγραψα ὀρθῶς ἐν τῇ μεταγραφῇ *Ἀνδρ* . . . (=Ἀνδρέας, Ἀνδρόνικος κτλ.) ἀντὶ τοῦ ἐν τῷ Πίνακι ἡμαρτημένου *Ἀνωρ* . . . Δ ἔχει καὶ ὁ λίθος κακογεγραμμένον ὅμως καὶ δυσδιάκριτον καί πως πρὸς Ω ὁμοιάζον. Δ. Φ.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ὁ κ. Κ. Καραπάνος τακτοποιήσας μετὰ φιλοκαλίας ἐν ἰδίᾳ αἰθούσῃ τὴν Δωδωναίαν αὐτοῦ ἀρχαιολογικὴν συλλογὴν ἐξέθηκε πάνυ φιλοτίμως εἰς ἐπίσκεψιν καὶ μελέτην τῶν βουλομένων. Ἡ ἀξία λόγου αὕτη συλλογὴ γενομένη ἤδη γνωστὴ διὰ τοῦ συγγράμματος Dodone et ses ruines, τὸ ὁποῖον ὁ κ. Καραπάνος ἐξέδωκεν τῷ 1878, καὶ διὰ τῆς ἐν Παρισίοις παγκοσμίου ἐκθέσεως ἐφείλκυσε σπουδαίως τὴν προσοχὴν τῶν ἀρχαιολόγων καὶ τῶν καλλιτεχνῶν.

Τὰ ἀποτελοῦντα τὴν Δωδωναίαν συλλογὴν εἶνε πολλὰ καὶ διάφορα, οἷον ἀγάλματα, ἀνάγλυφα, ἀναθηματικὰ ἐνεπίγραφα μνημεῖα, ἐπιγραφαί, τρίποδες, λέβητες, ἀγγεῖα, φιάλαι, νομίσματα, δακτυλιόλιθοι, γυναικεῖα κοσμήματα, ὅπλα, ἐργαλεῖα διάφορα κλπ., ὧν τὰ πλεῖστα ἐκ χαλκοῦ, ὀλίγα δέ τινα ἐκ χρυσοῦ, ἐξ ἀργύρου καὶ ἐξ ἐλέφαντος. Ἐν τοῖς χαλκοῖς διακρίνονται μάλιστα τὰ ἀκόλουθα·

1. *Σάτυρος ὀρχούμενος*, οὗ οἱ πόδες ἵππιοι ἀρχαϊκῆς ἐργασίας.

2. *Μορφὴ γυναικεία* ἐνδεδυμένη ἐζωσμένον βραχὺν καὶ ἀχειρίδωτον χιτῶνα ἀρχαϊκῆς ἐργασίας.

3. *Κεφαλὴ ἀρχαϊκωτάτη*, ἧς ἡ κόμη καθήκει μακρά.

4. *Αὐλητρὶς* τὸν διπλοῦν αὐλοῦσα αὐλὸν ἐργασίας ἀρχαϊκωτάτης.

5. *Ἀπόλλων γυμνὸς* (στήριγμα κατόπτρου).

6. *Κωμῳδίας ὑποκριτής*.

7. *Μαινὰς* ἐξαιρέτου ἐργασίας τῶν καλῶν Ἑλληνικῶν χρόνων· ἀξιοπαρατήρητος εἶναι μάλιστα ἡ πτύχωσις τῆς ἐσθῆτος, ἐφ' ἧς διακρίνεται καὶ ἐμπαιστὸς ἄργυρος.

8. *Σύμπλεγμα ἀνάγλυπτον* δύο μαχομένων ἐργασίας καλλίστης καὶ ἐπιμεμελημένης τῶν χρόνων τοῦ Λυσίππου.

Ἐν τῇ αὐτῇ αἰθούσῃ εἶναι ἐκτεθειμέναι καὶ ἄλλαι ἀρχαιότητες ἐκ διαφόρων μερῶν τῆς Ἑλλάδος προερχόμεναι ἄξιαι ἐπισκέψεως καὶ σπουδῆς, ἐν αἷς ἐξαίρομεν μάλιστα *ἀνάγλυφον μαρμάρινον παριστῶν τὸν Ἡρακλέα τοξεύοντα*. Ὁ Ἡρακλῆς οὗτος ἀπεικονίσθη καὶ περιεγράφη ἤδη ὑπὸ τοῦ κ. O. Rayet ἐν τῷ πρώτῳ τόμῳ τοῦ πολυτελοῦς αὐτοῦ συγγράματος Monuments de l'art antique.

—Ἐπερατώθησαν διὰ τὸ παρὸν ἔτος αἱ ἐν τῷ *Ἀμφιαρείῳ* ἀνασκαφαί, καὶ ἐξετελέσθη ὑπὸ τοῦ ἀρχιτέκτονος κ. Dörpfeld καὶ τὸ διάγραμμα ὅλου τοῦ ἀνασκαφέντος χώρου, τὸ ὁποῖον θέλει δημοσιευθῇ μετὰ τῶν ἀναγκαίων ἐξηγήσεων ἐν τοῖς Πρακτικοῖς τοῦ παρόντος ἔτους.

(Ἐξεδόθη τῇ 25 Δεκεμβρίου 1884)

ΑΤΤΙΚΟΝ ΨΗΦΙΣΜΑ.

Στήλη λίθου Πεντελησίου, ὕψους 1,49, πλάτους 0,64, πάχους 0,20, εὑρεθεῖσα οὐ πρὸ πολλοῦ ἐν σκαφῇ θεμελίων οἰκίας τοῦ Κοσμᾶ Λαμπράκη κατὰ τὸ πρὸς μεσημβρίαν ἄκρον τῶν Ἀθηνῶν, ἐπ' ἀριστερὰ τῆς εἰς Φάληρον ἀγούσης σιδηρᾶς ὁδοῦ, καὶ ἀγορασθεῖσα παρὰ τῆς Ἀρχαιολ. Ἑταιρίας, ἔχει τὸ ἑπόμενον ἀξιόλογον ψήφισμα, γραφὲν ἐπὶ Ἀντιφῶντος ἄρχοντος, Ὀλυμπ. 90, 3 = 418 πρὸ Χρ. Τὸ ἀντεγράψαμεν ἐκ τῶν προευκλειδείων γραμμάτων, προσθέντες μόνον πνεύματα καὶ τόνους καὶ στίξιν, ἐν παρενθέσει δὲ καὶ τὰ ὀλίγα ἐκλιπόντα γράμματα.

Θ ε ο ί.
Ἔ)δοχσεν τε̃ι βολε̃ι καὶ τõι δέμοι· Πανδιονὶς ἐπρυτάνευε, Ἀριστόχ-
σ)ενος ἐγραμμάτευε, Ἀντιοχίδες ἐπεστάτει, Ἀντιφõν ἔρχε, Ἀδόσι(ο-
ς ε)ἶπε· ἔρχσαι τὸ Ηιερὸν τõ Κόδρο καὶ τõ Νελέος καὶ τε̃ς Βασίλες κ(α-
ὶ) μισθõσαι τὸ τέμενος κατὰ τὰς συνγραφάς· οἱ δὲ πολεταὶ τὲν ἔρχσ(ι-
ν ἀπομισθοσάντον· τὸ δὲ τέμενος ἀπομισθοσάτο ὁ βασιλεὺς κατὰ τ(-
ὰς συνγραφάς, καὶ τὸς ὁριστὰς ἐπιπέμφσαι ὁρίσαι τὰ Ηιερὰ ταῦτα,
ὅπος ἂν ἔχει ὁς βέλτιστα καὶ εὐσεβέστα· τὸ δὲ ἀργύριον ἐς τὲν ἔρχ-
σιν ἀπὸ τõ τεμένος εἶναι· πράχσαι δὲ ταῦτα πρὶν ἢ ἐχσιέναι τέν δε
τὲν βολέν, ἢ εὐθύνεσθαι χιλίαισι δραχμε̃(σ)ι ἕκαστον κατὰ τὰ εἰρε-
μένα. Ἀδόσιος εἶπε· τὰ μὲν ἄλλα καθάπερ τε̃ι βολε̃ι, ὁ δὲ βασιλεὺς μ-
ι)σθοσάτο καὶ οἱ πολεταὶ τὸ τέμενος τõ Νελέος καὶ τε̃ς Βασίλες κα-
τ)ὰ τὰς χσυνγραφὰς εἴκοσι ἔτε· τὸν δὲ μισθοσάμενον ἔρχσαι τὸ Ηιε-
ρ)ὸν τõ Κόδρο καὶ τõ Νελέος καὶ τε̃ς Βασίλες τοῖς ἑαυτõ τέλεσιν· ὁπ-
όσ)εν δ' ἂν ἄλφει μίσθοσιν τὸ τέμενος κατὰ τὸν ἐνιαυτὸν ἕκαστον κ-
αταβαλλέτο τὸ ἀργύριον ἐπὶ τε̃ς ἐνάτες πρυτανείας τοῖς ἀποδέκ-
ται(ς), οἱ δὲ ἀποδέκται τοῖς ταμίαισι τõν ἄλλον θεõν παραδιδόντον
κατὰ τὸν νόμον, ὁ δὲ βασιλεὺς ἐὰν μὲ πολέσει τὰ ἐφσεφισμένα ἒ ἄλλ-
ος τις, οἷς προστέτακται περὶ τούτον, ἐπὶ τε̃ς Αἰγεῖδος πρυτανεί-
ας, εὐθυνέσθο μυρίεσι δραχμε̃σιν· τὸν δὲ ἐονεμένον τὲν ἰλὺν ἐκκο-
μίσασθαι ἐκ τε̃ς τάφρο ἐπὶ τε̃ς δε τε̃ς βολε̃ς, ἀποδόντα τὸ ἀργύριον
τõι Νελε̃ι ὅσο ἐπρίατο· ὁ δὲ βασιλεὺς ἐχσαλεσάτο τὸν πριάμενον τ-
ὴν ἰλὺν ἐπειδὰν ἀποδõι τὲμ μίσθοσιν, τὸν δὲ μισθοσάμενον τὸ τέμ-
ενος καὶ ὁπόσο ἂν μισθόσεται ἀντενγραφσάτο ὁ βασιλεὺς ἐς τὸν τ-
οῖχον καὶ τὸς ἐγγυετὰς κατὰ τὸν νόμον ὅσπερ κεῖται τõν τεμενõν·
τὸ δὲ φσέφισμα τόδε ὅπος ἂν ἒι εἰδέναι τõι βολομένοι, ἀναγράφσα-
ς ὁ γραμματεὺς ὁ τε̃ς βολε̃ς ἐν στέλει λιθίνει καταθέτο ἐν τõι Νελεί-
οι παρὰ τὰ ἰκρία, οἱ δὲ κολακρέται δόντον τὸ ἀργύριον ἐς ταῦτα.
μισθõν δὲ τὸν βασιλέα τὸ τέμενος τõ Νελείος καὶ τε̃ς Βασίλες κατὰ
τά δε· τὸν μισθοσάμενον ἔρχσαι μὲν τὸ Ηιερὸν τõ Κόδρο καὶ τõ Νελέ-
ος καὶ τε̃ς Βασίλες κατὰ τὰς χσυνγραφὰς ἐπὶ τε̃ς βολε̃ς τε̃ς εἰσιόσ-
ες, τὸ δὲ τέμενος τõ Νελέος καὶ τε̃ς Βασίλες κατὰ τά δε ἐργάζεσθαι·

φυτεῦσαι φυτευτέρια ἐλαῶν μὲ ὀλέζον' ἒ διακόσια,, πλέονα δὲ ἐὰν β-
όλεται, καὶ τε̃ς τάφρο καὶ τõ ὕδατος κρατε̃ν τõ ἐγ Διὸς τὸν μισθοσά-
μενον, ὁπόσον ἐντὸς ῥεῖ τõ Διονυσίο καὶ τõν πυλõν, ἒ ἄλα δε ε(ἰ)σελα-
ύνοσιν οἱ μύσται καὶ ὁπόσον ἐντὸς τε̃ς οἰκίας τε̃ς δεμοσία(ς) καὶ τ-
õν πυλõν, αἳ ἐπὶ τὸ *'Ισθμονίκο* βαλανεῖον ἐκφέροσι· μισθõν δὲ κατὰ
εἴκοσι ἐτõν.

////////////////////// κ λ έ π τ η . .

Σφάλμα τοῦ λιθοξόου ἔχει ὁ λίθος ἐν στίχῳ 8ῳ τὴν ἔλλειψιν τῆς τελευταίας συλλαβῆς τοῦ ἐπιῤῥήματος *εὐσεβέστατα*, καὶ τὸ ὅτι ἐν στίχῳ 27ῳ τὰ προσγραφόμενα ἰῶτα τῶν δύο λέξεων *στέλει λιθίνει* ἐνεσφηνώθησαν ἐν στενῷ καὶ ὁ στίχος ἐκεῖνος ἀπέβη οὕτω γραμμάτων πεντήκοντα τεσσάρων· τὸ αὐτὸ ἐγένετο καὶ ἐν τῇ λέξει *τοῖς* τοῦ στίχου 17ου καὶ ἐν τῷ *Νελείος* τοῦ 29ου στίχου, οἵτινες στίχοι περιέλαβον οὕτω 53 γράμματα, ἐνῷ οἱ ἄλλοι ἔχουσιν ἀκριβῶς ἀνὰ 52, πλὴν ὅμως πάλιν τοῦ 11ου καὶ τοῦ 28ου, ἐχόντων ὀλιγώτερα, ὅπως φαίνεται ἐν τῷ πίνακι.

Ἀνωμαλίαι δὲ γραφῆς παρατηροῦνται αἵ δε· τρὶς τὸ Η ὡς ἦτα ἐχαράχθη ἀντὶ τοῦ ἀρχαϊκοῦ ε ἐν στίχ. 9ῳ 10ῳ καὶ 23ῳ, καὶ χρῆσις ἐγένετο τοῦ αὐτοῦ Η ὡς σημείου δασέος πνεύματος μόνον ἐν τῇ σεμνῇ λέξει *ἱερὸν* τετράκις, εὐλόγως τοῦτο ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις, ὅτε ἀκόμη δὲν εἶχεν ὅλως ἐκλείψῃ ἡ δόξα τοῦ nolle deos mutari veterem formam, κατὰ Τάκιτον εἰπεῖν. Παρατηρηθήτω καὶ τὸ ὅτι δὶς εὕρηται τὸ *συνγραφὰς* καὶ δὶς τὸ *χσυνγραφάς*, οὐ πάνυ ἀρεστόν, ὑποθέτω, τοῦτο εἰς ἐκείνους τῶν φιλολόγων, οἵτινες ἰσχυρίζονται, ὅτι ὁ δεῖνα καὶ δεῖνα συγγραφεὺς μόνον τῷ δεῖνα ἢ δεῖνα τύπῳ ἐχρῆτο πάντοτε.

Τὰ δὲ μετὰ τὸ τέλος τοῦ ψηφίσματος ἐν ἱκανῇ ἀπὸ τοῦ τελευταίου στίχου ἀποστάσει ὁρώμενα μείζονα καὶ κακοῦ μεταγενεστέρου χαράγματος γράμματα *κλέπτη* εἶχον ποτὲ πρὸ αὐτῶν ἐν ἀριστερᾷ τῷ ὁρῶντι καὶ ἄλλα ἔτι 8-9 γράμματα καὶ ἀπετέλουν φράσιν τινά, ἣν θὰ ἔγραψέ τις τὸ πάλαι νεωκόρος ἴσως ἢ ἱερεύς, ἵνα ἀποτρέψῃ κλοπῆς ἀπὸ τοῦ τεμένους, εἰ μὴ καὶ ματαιόσχολός τις ἰδιώτης αὐτὰ ἔγραψε.

Ταῦτα μὲν οὕτω· λυπηρὸν δὲ πολύ, ὅτι ἡ στήλη ἤδη ἐν πάνυ παλαιοῖς χρόνοις ἐπιμελῶς ἐργαλείῳ ἀπεκρούσθη τό τε γείσωμα αὐτῆς καὶ τὴν ὑπ' αὐτὸ ἀνάγλυπτον παράστασιν (1), βεβαίως, ἵνα μὴ αἱ ἐξοχαὶ τῆς γλυφῆς καθιστῶσι δύσκολον τὴν ὁριζόντειον ἐνοικοδόμησιν τοῦ λίθου εἰς κτίσμα τι μεταγενέστερον, εἰς ὃ ἐνηρμόσθη δι' ἀμμοκονίας, ἧς ὁρῶνται ἔτι τὰ λείψανα. Εἶπε δὲ ὁ πωλήσας ἡμῖν τὸν λίθον, ὅτι ὄντως ἐν τοίχῳ ἐνῳκοδομημένον τὸν εὗρε καὶ τὸν ἀπέσπασεν αὐτός, ἐν ὁποίῳ δὲ τοίχῳ καὶ ποίας ἐκτάσεως, ἄδηλον ἡμῖν κατέστη, ἀφοῦ ἐπῳκοδομήθη αὐτόθι οἰκία εὐμεγέθης καὶ στερεά, ἡ νῦν ὁρωμένη ἐκεῖ γωνιακή, καὶ ἄλλαι πλείονες συνεχεῖς ἐν εὐθυγραμμίᾳ τεινούσῃ πρὸς τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ Ἰλισσοῦ. Οὕτω δυστυχῶς παρ' ἡμῖν ἀρχαῖα τινά, ἀναφαινόμενα κατὰ τύχην ἐκ τῆς γῆς, δὲν παρέχουσι πάσας τὰς ποθητὰς ἐνδείξεις τοῦ εἶναί των, ἐπειδὴ δὲν ἐφορᾷ τις ἀρχὴ εἰς τὰς θεμελιώσεις ἰδιωτικῶν οἰκοδομῶν, οἱ δὲ ἰδιῶται αὐτοὶ πᾶν μᾶλλον στέργουσιν ἢ νὰ προσαγγέλλωσιν ὅπου δεῖ τὴν ἐν τοῖς θεμελίοις ἐμφάνισιν ἀρχαίων κτισμάτων.

Τοσαῦτα ἡμεῖς σήμερον ἐκρίναμεν δέον νὰ γράψωμεν περὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ μόνον τῆς στήλης, τὸ δὲ πολλὰ νέα καὶ περίεργα περιέχον κείμενόν της δὲν ἐπιχειροῦμεν νὰ διασαφήσωμεν, διότι ἐπίπονον τὸ πρᾶγμα καὶ χρῄζει πολλῶν λόγων. Νὰ ἀναμνήσωμεν ἁπλῶς εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῆς ἐφημερίδος ταύτης τὸ καὶ ἀλλαχόθεν γνωστόν, ὅτι ἐπὶ τάδε τοῦ Ἰλισσοῦ ἦτο ποτε τὸ *πέσημα* τοῦ ἀθανάτου βασιλέως τῶν Ἀθηναίων Κόδρου (2), καὶ νὰ εἰκοτολο-

(1) Διακρίνεται νῦν μόλις ἀνθρώπου πωγωνοφόρου μορφὴ καθημένη καὶ τῇ ἀριστερᾷ ἴσως σκηπτροφοροῦσα, ἀντικρύ της δὲ ἱππεὺς ἴσως ἐνημμένος χλαμύδα ἀνεμόπληκτον.

(2) Ἴδε Παυσαν. 1, 19, 5, καὶ Ἐπίγραμμα ἔμμετρον ἐν Ἀττικ. ἐπιγρ. ἐπιτυμβ. ἐκδ. Στ. Α. Κουμανούδη ἀρ. 1, (=Kaibel epigr. gr. 1083) καὶ Λυκοῦργ. κ. Λεωκρ. § 86.

γήσωμεν ἔπειτα, ὅτι αὐτοῦ που θὰ ἦτο ἱδρυμένον καὶ τὸ νῦν πρῶτον ἐκ τοῦ ψηφίσματος τούτου γινωσκόμενον ἱερὸν αὐτοῦ τε καὶ συνεχὲς ἄλλο τοῦ υἱοῦ του Νηλέως καὶ τῆς ὁπωσδήποτε συνεσχετισμένης αὐτοῖς Βασίλης, δὲν θὰ ἦτο πολλοῦ ἄξιον τὸ ἐπιχείρημα ἡμῶν, ἂν μὴ συνωδεύετο μετ' ἐκθέσεως πολλῶν ἄλλων ἀναγκαίων πραγμάτων καὶ παραπομπῆς ἀκριβοῦς εἰς τὰς πηγὰς καὶ ἑρμηνείας αὐτῶν τῆς προσηκούσης. Ὅθεν ἀφιστάμεθα τοῦ ἔργου. Δὲν θὰ λείψωσι βεβαίως οἱ μέλλοντες νὰ ἀποδυθῶσιν εἰς αὐτό, καθὼς καὶ εἰς τὴν διευκρίνησιν τῶν ἄλλων τοῦ ψηφίσματος μερῶν κατὰ τὰς δύο προτάσεις ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ἀνδρὸς (αἵτινες φαίνονταί πως ταυτολογικαὶ ἔν τισιν ἢ ἀντιφατικαί), ἔνθα ὁ λόγος περὶ τῆς ἐνεργείας τῶν διαφόρων ἀρχῶν κατὰ τὴν ἀπομίσθωσιν τῶν τεμενῶν καὶ περὶ τοποθεσιῶν τινῶν, οἷον πυλῶν δύο καὶ βαλανείου, τοῦ νῦν πρῶτον γινωσκομένου κτλ. κτλ.

Μόνον δὲ τοῦτο ἔτι ἐπιλέγομεν, ὅτι πάνυ περιέργως καὶ κατὰ εὐκταιοτάτην σύμπτωσιν ἦλθε κατ' αὐτὰς εἰς χεῖρας ἡμῶν πραγματεία τις νεωτάτη τοῦ ἐν Δορπάτῃ καθηγητοῦ G. Loeschke ἐπιγραφομένη Vermutungen zur griechischen Kunstgeschichte und zur Topographie Athens (ἐκδοθεῖσα ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἑορτῆς τοῦ Δορπάτης πανεπιστημίου τῇ 12 Δεκεμβρίου 1884), ἐν ᾗ ὁ εὐφυὴς καὶ λόγιος ἀνὴρ ἐνεστήσατο ζήτησιν σπουδαίαν ἴσια ἴσια περὶ τῆς παρὰ τοῖς ἀρχαίοις μνημονευομένης *Βασιλείας*, ἥτις θὰ εἶναι, νομίζω, αὐτὴ ἡ Βασίλη τοῦ ἡμετέρου ψηφίσματος, κατ' Ἀττικὸν τύπον (1), καὶ γνωματεύει ἄλλα τε καὶ ὅτι διορθωτέον ἐν χωρίον τοῦ Χαρμίδου τοῦ Πλάτωνος (ἐν ἀρχῇ), κατὰ τρόπον φαινόμενον εἰς ἡμᾶς ὄχι μόνον πιθανὸν ἀλλὰ καὶ ἀναγκαίως ἀπαραίτητον. Ἔχουσιν ἐκεῖ αἱ ἐκδόσεις: « Ταυρέου παλαίστραν τὴν καταντικρὺ τοῦ τῆς βασιλικῆς ἱεροῦ » ὧν τὴν προτελευταίαν λέξιν, οὖσαν λίαν ἄτοπον μεταβάλλει ὁ Loeschke εἰς *Βασιλείας*, νῦν δὲ βεβαίως θέλει ἀσπασθῇ τὸν ὁμοιότερον τῇ διεφθαρμένῃ λέξει καὶ Ἀττικώτερον τύπον Βασίλης (2). Ταῦτα ἀσμένως ἀνακοινοῦντες τοῖς φιλαρχαίοις παυόμεθα τοῦ λόγου.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 8 Ἰανουαρίου 1885.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ Α. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ.

(1) Ὁ Ἡσύχιος ἔχει· βασίλη· βασίλεια. Σοφοκλῆς Ἰφιγενείᾳ. Ἴδε καὶ Στέφανον Βυζάντιον ἐν λ. Ἀγάμεια.

(2) Περὶ μὲν τοῦ ἀναγκαίου τῆς μεταβολῆς εἰς τὸ κείμενον τοῦ Πλάτωνος δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἀμφιβολία. Περὶ τῆς θέσεως ὅμως τῆς παλαίστρας καὶ τοῦ ἱεροῦ ὅπως αὐτὰς ὁ Loeschke δέχεται κατ' εἰκασίαν, ἐπειδὴ ἄλλοῖα τὸ σημερινὸν ψήφισμα ὑποδεικνύει, δύναται νὰ γίνῃ ἀμφισβήτησις καὶ πολλή.

ΕΠΙΓΡΑΦΗ ΕΞ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ.

Ὀπίσω τῶν Προπυλαίων καὶ οὐχὶ πολὺ μακρὰν τοῦ ναοῦ τῆς Νίκης, παρὰ γωνίαν τινὰ τοῦ μεσημβρινοῦ τείχους τῆς Ἀκροπόλεως εὑρέθη πρὸ ὀλίγων μηνῶν πλὰξ λίθου πεντελικοῦ εἰς δύο τεμάχια τεθραυσμένη καὶ ἐντετειχισμένη εἰς ἄθλιον τουρκικὸν ξηρότοιχον. Τὸ μῆκος αὐτῆς εἶναι 1,13 μ., τὸ δὲ μέγιστον πλάτος 0,55 μ. Εἶναι ἀποκεκρουσμένη ἄνω καὶ ἀριστερά, κάτω δὲ μένει χῶρος ἄγραφος ὕψους 0,35 μ. Πόσον μέρος λείπει, εἶναι ἄγνωστον, οὐδὲ δυνάμεθα μετὰ βεβαιότητος νὰ εἰκάσωμεν, πόσα γράμματα εἶχεν ἕκαστος στίχος. Οὐχ ἧττον ἐὰν τὸν στίχον 15 συμπληρώσωμεν πιθανῶς οὕτω πως· [λῆ ὑπάρχει ἀναγράψαι ἐν στήλαιν δυοῖν τὸν ταμίαν τῆς ἱερᾶς διατάξεως καὶ ἀναθε]ῖναι κ.τ.λ., τότε ἔχομεν ἕνα στίχον ἐξ 142 γραμμάτων. Ὁ δὲ στίχος 16 δύναται νὰ συμπληρωθῇ ὡς ἑξῆς περίπου. [Ἀθηνᾶι τῆι Σωτείραι· ἀπομισθῶσαι δὲ αὐτὰ τὸν στρατηγὸν Μητρόδωρον μετὰ τοῦ βασιλ]έως κ.τ.λ., γίνονται δὲ οὕτω 144 γράμματα. Ὁμοίως ὁ ἑπόμενος 17 στίχος πιθανῶς ἔλεγε· [σθωμένων ὀνόματα καὶ ὅσου ἕκαστος ἐμισθώσατο καὶ στῆσαι ἐν . . . .

τὸ δὲ ἀ]νά[λωμα] κ.τ.λ. καὶ οὕτως ἔχομεν πάλιν 140 μέχρις 145 γραμμάτων. Κατὰ ταῦτα δὲ λείπουσιν ἀπὸ τῶν στίχων τούτων ἑξήκοντα καὶ πέντε περίπου γράμματα. Δυστυχῶς πλὴν τοῦ ἐλλείποντος μέρους καὶ ἡ ἐπιφάνεια ἔπαθε μεγάλας βλάβας, διότι ὁ λίθος εἶχε χρησιμεύσει ἄλλοτε, ὡς εἴπομεν, εἰς οἰκοδομήν (1). Ἡ λυπηρὰ αὕτη κατάστασις καθιστᾷ τὸ περιεχόμενον λίαν ἀσαφές. Τοῦτο μόνον δύναται νὰ ῥηθῇ, ὅτι ἀνεγράφοντο δύο ψηφίσματα ἴσως ὅμοια ἀλλήλοις· ἐκ τοῦ πρώτου ἐσώθη σαφὲς μόνον τὸ ἀποτέλεσμα ψηφοφορίας τινός (στ. 3).

Τὸ δεύτερον πραγματεύεται περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν ἱερῶν καὶ τεμενῶν, τὰ ὁποῖα φαίνεται εἶχον παραμεληθῆ κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην καὶ ἐν μέρει πωληθῆ ὑπό τινων ἀρχόντων (στ. 9 καὶ 19) ἢ καταληφθῆ ὑπὸ ἰδιωτῶν (στ. 11 καὶ 21). Πότε τοῦτο συνέβη, δὲν δύναμαι νὰ εἴπω ἀκριβῶς· ἡ ἐπιγραφὴ εἶναι ἐξάπαντος νεωτέρα τοῦ Πομπηίου· διότι τὸ ἐν αὐτῇ στ. 46 μνημονευόμενον Δεῖγμα ὑπ' αὐτοῦ ἀνετέθη (1). Ἀφ' ἑτέρου, ἂν καὶ ἡ ἐπιγραφὴ εἶναι λίαν κολοβή, οὐδαμοῦ φαίνεται ἀναφερόμενος ὁ τοσαῦτα ἐν Ἀθήναις οἰκοδομήσας Ἀδριανός, ὥστε πιθανῶς ἡ ἀποκατάστασις ἐγένετο μεταξὺ τῶν χρόνων τῶν δύο τούτων ἀνδρῶν. Τὸν στρατηγὸν Μητρόδωρον δὲν εὗρον ἀναφερόμενον ἀλλαχοῦ, οὐδ' ἄρχοντά τινα μεταγενέστερον τοῦ Πομπηίου, οὗ τὸ ὄνομα νὰ λήγῃ εἰς ομήδης (2).

Τὸ πανομοιότυπον ἐγένετο ὡς οἷόν τε πιστόν, ἀλλ' ἡ ἐντέλεια καὶ ἐνταῦθα εἶναι δυσέφικτος· διότι πολλαχοῦ αἱ τυχαῖαι γραμμαὶ δὲν διακρίνονται ἀπὸ τῶν μὴ τοιούτων.

ους αὐτῶν . . . . ον . . . . [ἀποδ]όσθαι τοῖς ἀποδ[ο
ἀποδόσεως τοῦ ἐπὶ τού[ς ὁπλεί]τας [στρατηγοῦ] . . . . τούτων πραττομε-

[μὴ τετρυπημέ]ναι — XXXHHHHΡΔΙ· — αἱ δὲ τετρυπημέναι, αἷς οὐκ ἐδόκει — HΡΓ
[περὶ τῶν ἱερῶν καὶ] τεμενῶν ὅπως ἀποκατασταθῆι το[ῖ]ς θεοῖς καὶ τοῖς ἥρωσιν, ὧν ἐξ ἀρχῆς ὑπῆρχε καὶ τοῦ δή-
[μου] - - - - - ἐπὶ τέλος ἀχθῆναι κ[αὶ τὰ λ]οιπὰ τὰ δι[ατείν]οντα πρός τε εὐσέβειαν καὶ τὴν τῶν ἱερῶν καὶ τεμε-
[νῶν] - - - - - - - δεδόχθαι τῶι δήμωι τὸν . . . ἐπὶ τοὺς [ὁπλείτας σ]τρατηγὸν Μητρόδωρον Ξένωνος Φυλάσιον
ς καὶ τ[ε]ιμ[ὰς] ἀνεῖται τοῖ[ς ὑπ']αὐτοῦ π . . . . .μένοις ἀκολούθως καὶ ὅσα ἀ[π]οκαθίστησι πρὸς
[τὸν μετὰ τα]ῦτα χ[ρόνον ἀπ]οδόσθαι τι τῶν ἱερῶν τεμενῶν κα[τὰ μ]ηδένα τρόπον, μηδὲ ὠνήσασθαι μη-
[δὲν - - - - - - - κατὰ τῶν ἀ]ποδομένων γραφὰς ἀσεβε[ίας καὶ ὀ]φ[ίλ]ειν τῆι Ἀθηνᾶι τὸ χρῆμα ὅσου ἀπέδοντο·
κιμ[ένοι]ς νόμοις· ἐπεὶ δὲ πάτριόν ἐστιν ἐν μηδενὶ τῶν τεμενῶν μήτ' ἐντίκτειν μήτ' ἐναπο-
[θνήσκειν] - - - ους [ἰδ;]ιωτικῶν γεγονυῶν κτήσεων ἀπαρατήρητον αὐτῶν τὴν χρῆσιν γεγε[νῆσ]θαι, τὸν μὲν ἐξη-
[γητὴν - - - - - - - - - τὸ]ν δ' ἐπὶ τοὺς ὁπλείτας στρατηγὸν Μητρόδωρον Ξένωνος μετὰ τοῦ βασιλέως Μαντίου
[θυσίαν ἀρεστ;]ήριον [ἑ]κά[στ]ω[ι] τῶν θεῶν κ[αὶ τ]ῶν ἡρώων παριστάνοντος θύματα τοῦ ταμίου κατὰ τα
περὶ τ[ῶν ἱερῶν κ]αὶ τεμενῶν [καὶ τ]ὰ ἀποκατασταθέντα ἱερὰ καὶ τεμένη καὶ εἴτινα δημοτε-
[λῆ - - - ἀναθε]ῖναι (τ)ὴν μὲ[ν ἐν ἀκροπό]λει παρὰ [τῆι π]ολιάδι Ἀθηνᾶι, (τ)ὴν δ' ἐν Πιραιεῖ παρὰ τῶι Διὶ τῶι Σωτῆρι καὶ τῆ[ι]
[Ἀθηνᾶι τῆι Σωτείραι - - - βασιλ]έως καὶ τοῦ ταμίο[υ τῆς ἱε]ρᾶς δια[τάξε]ως εἰς τετραετίαν καὶ ἀναγράψαι ἐν στήληι τά τε τῶν με[μ]ι-
[σθωμένων ὀνόματα καὶ - - - τὸ δὲ ἀ]νά[λωμα] εἴς τε τὰ θύμα[τα καὶ τὰς στήλας μερί]σαι τῶι τα[μί]αι τῆς ἱερᾶς διατάξεως τοὺς καθεσταμέ-
[νους] - - - - ἱερὰ [καὶ πρ]ονοησόμενον [ὅπως αἱ τῶν ἀ]ν[α]κτηθ[έν]των ἱερῶν καὶ τεμενῶν μισθώσεις καὶ αἱ τῶν

(1) Τὸ πρὸς δεξιὰ τῷ ὁρῶντι κοίλωμα ὑπῆρχεν ἐπὶ τοῦ λίθου πρὸ τῆς ἐγχαράξεως τῆς ἐπιγραφῆς· τοῦτο γίνεται δῆλον ἐκ τοῦ ὅτι ἐκεῖ αἱ λέξεις διακόπτονται ὑπ' αὐτοῦ· οὕτω π. χ. ἡ λέξις πολυά—— νδρειον.

(1) Πλουτάρχ. βίος Πομπ. 42· τῇ πόλει δὲ (Ἀθηνῶν) ἐπιδοὺς εἰς ἐπισκευὴν *πεντήκοντα* τάλαντα λαμπρότατος ἀνθρώπων ἤλπιζεν ἐπιβήσεσθαι τῆς Ἰταλίας.

(2) Τὸ πρὸ τοῦ ο γράμμα φαίνεται νὰ ἦτο κ, ὥστε ὁ ἄρχων ἴσως ὠνομάζετο Νικομήδης.

εἰ δέ τινα διὰ τὴν α . . . . παρα . . . . των [π]επραμένων ὑπὸ στρατηγοῦ ἢ ταμίου τῆς
ω . . . [τ]ὴν μίσ[θ]ω[σιν γ]ίνεσθ[αι τῶ]ν ἀ[νακτη]θησομέ[νων] κατὰ ταῦτα· τὰ δὲ ὄρη τὰ δημόσια καὶ τὰς δημοτελεῖ[ς]
[Δήμ]ητρο[ς καὶ] Κόρη[ς] . . . . ωσ . . . . . . ε . σ . . . . ασιν· εἰ[δέ τιν]ε[ς ὑπ]ε[ρ]βάντες τοὺς ἱεροὺς ὅρους ἐπειργάσα[ν]-
[το] - - - - - ν . . τον . . . αιτη . . . σ . . ον . . . . ην ἐπισκευὴ[ν τ]οῦ [ἐν Ἐλε]υσῖνι ἱεροῦ, ὁμοίως δὲ καὶ τὸν ἀνει-
[μένον] - - - σμε . . . ω . . . ιερε . . . ενα . . αὐτ . α . . ολογοῦσα ἀπαρχ[η·] . . . . . νεν ἀπὸ τῶν κα[ρ]πῶν τῆι θεῶι κα.
νηι ὄντα τ[ῆς π]όλεως δύο μ[ὲ]ν παραχρῆμα [ἀπ]ὸ τῶν νῦν . . . . ντων ἰδιωτῶν ἐχόντων τὴν ἐξ αὐτ-
ασ . . . . ματα κα[ὶ] . . . . ματα τὰ ἀνατεθέντα ὑπ' Ἀτ[τάλου βασ]ιλέως εἰς τὴν ἀσφάλειαν τῆς.
τε . . . . . . [τὰ π]επολιτευ[μένα π]ρ]ὸς ἀείμνηστον δό[ξα]ν τοῦ δ[ήμου ἀμετα]κίνητα διαμένηι, ὀμνύειν τὸ[ν] ἀεί.
[διατη]ρῆσ[αι τὰ ἀπ]οκατασ[τ]αθέ[ντα ἱ]ε[ρ]ὰ [καὶ] τε[μέν]η καὶ ἐ[π]ι[τε]λ[έσειν τὰς τῶ]ν ἡρώων θυσίας καὶ τι-
μ[ὰ]ς [τὰ]ς πα-
[τρίους] - - - Μ[ητρόδω]ρος Ξένωνος Φυλά[σιος] . . . . εν
. ατ . . . . σεν.
[Ἐν τῶι ἐπὶ] - - ομήδους ἄρχοντο[ς] ἐνιαυ[τῶι Μ]ητρόδωρος [Ξένωνος Φυλ]άσιος τάδε ἀποκατέστησε
ων ἀνῆκε τῆι πό[λε]ι καθ . . . . ενπ . . . . ερ . . . . κτίσαντος τὴν νῆσον
[κεῖτα]ι ἡ ἀρχαία πόλις [ἡ προ]σον[ομ]ασθεῖσ[α] Κυ[χρεία, τέμεν]ος Αἴαντος ὃ καθιέρωσε
ν, ἐφ' οὗ κεῖται τὸ [Θεμισ]τ[οκ]λέους τ[ρόπαιον κατὰ Π]ε[ρ]σῶν καὶ πολυάνδρειον τῶν
ενοις καὶ προθυ[σ]άμενο[ι ἐ]ν τῶ[ι] πρὸς Μ[ήδους] πρὸ τῆς νήσου πολέ[μ]ωι. Κῆπον ἐν Κρ-
σεις καὶ χορε[ῖ]αι εδρ . . . . . . ενπλε[υ . . . .]πόλει τὸ λεγόμενον ὑπὸ Σόλωνο[ς]
ν τὸ ἐν Ἐλαφυδρίοις . . . . οντ . . . . τὸ παρὰ τὸν παράπλουν τῶν ἱερῶν
πρὸς τῆι καλουμένηι . . . . ν ε. Τορνείαν, ἐξ ἧς αἱ ἱεραὶ ναῦ[ς]
[κατ'] ἔθος ὑλάζοντο . . . . ἅπασιν νέμειν καὶ ὑλάζεσθαι
πρὸ[ς τ]ῆι . . . . ται ἀπὸ τοῦ στεφανώματος τῆς θεο[ῦ]
ν καὶ . . . τὰ [πρ]οσόντα τῶι Ἀσκληπιείωι τὰ ἀν(ατ)εθέν-
[τα] - - - - - - - - - - ησ . ολ . . ν . . . . Πελοπον]νησιακῶι πολέμωι καὶ τὸ προσὸν
αιεως παρ' ἱππασίας τὰ[ς] . . . . α . . . . ψιλὰ [τὰ προσ]όντα τῶι Διονυσιείωι καὶ τὰ προσόντα
τὸ ἀρχαῖον βουλευτήριον· ψύκτρας τὰς πρὸς τ[οῖ]ς νεωρίοι[ς τ]οῦ λιμένος τοῦ ἐν Ζέαι πρὸς τοῖς κλεί-
[θροις - - - σ]τρατήγιον τὸ ἀρχαῖον· τέμενος Ἀγαθῆς Τύχης· ψιλὸν τὸ ἀνειμένον τῶι ἀρχαίωι θεάτρωι· ψιλὰ τὰ
[-ρκάν]ης, ὃ ἱδρύσατο Θεμιστοκλῆς πρὸ τῆς περὶ Σαλαμῖνα ναυμαχίας· ψύκτρας τὰς ἐν τῶι μεγάλωι
τοῦ περικλειομένου τοῖς νεωρίοις καὶ τῶι Ἀφροδισίωι καὶ ταῖς στοαῖς μέχρι τῶν κλείθρων
[ἀ]πὸ τοῦ Δίγματος τοῦ ἀνατεθέντος ὑπὸ Μάγνου καὶ τὸ προσὸν ὕπαιθρον, ὅπου τύποι καὶ
[π]αρὰ τὰ μακρὰ τίχη Ἀθηνᾶς [Π]ολιάδος· τέμενος Ἀγαθῆς Τύχης· τεμένη Θησέως· τέμενο[ς]
πρὸς Ὑμηττὸ[ν] καὶ τὰ προσόντα μέταλλα καὶ τὸ διόδιον τῆς λιθοτομίας
ἀφέσεις τὰς ὑπὸ τῶν ὑσπλήγων τοῦ Παναθηναϊκοῦ σταδίου καὶ τὰ ὑπὸ
[τ]έμενος Ἀθηνᾶς [Λ]αμπτρᾶσι τὸ λεγόμενον Δορύκλειον.
ἐν κατὰ χρησμὸν καὶ τὸν οἰκοδο[μ]ηθέν[τ]α τόπον πρὸς τῶι βωμῶι· Ὑακίνθιον
πρὸ τῶν προβο[λῶ]ν θύουσιν ἥ[ρ]ω[ι] στρατηγῶι· ἱερὸν Εὐκλείας καὶ Εὐνομίας
παλαῖστρα[ν]· οἰκίαν τὴν λεγο[μέ]νην Κυρρήστου, ἣν ὁ δῆμος προσκατεσκε-
[ύασε] - - - - - - - - - - - - - - ἐντα ἀν(ατ)εθῆναι Διὶ [Ὑμητ;]τίωι καθότι καὶ πρότερον ἦν· οἴκησιν τὴν πρὸς
πάσας καὶ παραδ[ρο]μίδας· τάφρους πάσας τὰς κύκλωι τί[χου;]ς· Σαρα[π]-
ς ἀφώρισεν ἐν ἄστει· ἀκρόδρυα ζευγῶν . .
Ἥ]βης· ὅρος τὸ πρὸς Ὑμηττῶι· ἐσχατιὰν Λαμπτρᾶσι τὴν πρὸς
[πᾶ]σιν νέμειν κ[αὶ ὑλ]άζεσθαι.

Τὸ περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τοῦτο ψήφισμα διαιρεῖται εἰς δύο μέρη. Τὸ πρῶτον περιέχει ἀπαγόρευσιν πωλήσεως καὶ ἀγορᾶς εἰς τὸ ἑξῆς τεμένους τινὸς καὶ διατάξεις περὶ τιμωρίας τῶν πωλησάντων (στ. 8 καὶ 9)· ἔπειτα ὁρίζει νὰ ἐξαγνισθῶσι τὰ βεβηλωθέντα τεμένη (στ. 10 ἑξ)· καὶ ὁ μὲν ἐξηγητής, ὡς φαίνεται, προγράφει τὸν τρόπον καθ' ὃν δέον νὰ γείνῃ τοῦτο (1), ὁ στρατηγὸς Μητρόδωρος καὶ ὁ βασιλεὺς Μαντίας προσφέρουσι τὰς θυσίας καὶ ὁ ταμίας τῆς ἱερᾶς διατάξεως (2) δίδει τὰ θύματα.

Περὶ τῆς πιθανῆς συμπληρώσεως τῶν στίχων 15-17 ἴδε ἀνωτέρω. Ἐν τῷ στ. 15 παρεδέχθην, ὅτι ὁ χαράκτης κατὰ λάθος ἔγραψεν ην μὲν ἐν Ἀκροπόλει, ην δ' ἐν Πειραιεῖ.

Οἱ στ. 18-24 εἶναι ἀσαφεῖς ἐν τοῖς πλείστοις· ἐν στ. 23 ματαίως προσεπάθησα νὰ συμπληρώσω τι.

Ἐν τῷ ἑπομένῳ ὅμως 25 στ. ἡ συμπλήρωσις τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἀττάλου μοι φαίνεται βεβαία, ἂν καὶ τὰ ὑπ' αὐτοῦ ἀνατεθέντα μένουσιν ἄγνωστα· ὑποθέτω, ὅτι πρόκειται περὶ ὀχυρωματικῶν ἔργων, καὶ ἂν τοῦτο ἦναι ἀληθές, τότε ὁ Ἄτταλος οὗτος εἶναι ὁ πρῶτος (241-197 πρὸ Χρ.), ὅστις περὶ τὸ 201 ἐβοήθησε διὰ τοῦ στόλου του τοὺς Ἀθηναίους κατὰ τῶν Μακεδόνων, οἵτινες εἶχον φθάσει μέχρι τῆς Ἀκαδημίας· μετέβη δὲ καὶ ὁ ἴδιος εἰς Ἀθήνας, ἔνθα μεγάλαι τιμαὶ τῷ ἀπενεμήθησαν· μεταξὺ αὐτῶν εἶναι καὶ τὸ ὅτι μία φυλὴ ἔκτοτε ἔφερε τὸ ὄνομά του. Ἀλλ' ὁ κατὰ τῶν Μακεδόνων πόλεμος δὲν εἶχε τελειώσει· διότι οὗτοι τὸ ἑπόμενον ἔτος εἰσβαλόντες εἰς τὴν Ἀττικὴν ἐδῄωσαν αὐτὴν μὴ φεισθέντες μήτε τάφων μήτε ἱερῶν (1). Φαίνεται λοιπόν, ὅτι ὁ Ἄτταλος εἴτε πρὸ τῆς καταστροφῆς εἴτε καὶ μετ' αὐτὴν ἐφρόντισε νὰ καταστήσῃ τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν ἀσφαλεστέραν ἐναντίον τῶν ἀπειλούντων αὐτὴν κινδύνων.

Ἡ ἔννοια τῶν στ. 26 καὶ 27 εἶναι σαφής· οἱ μέλλοντες νὰ ὁμόσωσιν εἶναι φαίνεται οἱ στρατηγοὶ (2) μετ' ἄλλων τινῶν ἀρχόντων.

Ἀπὸ τοῦ στ. 30 ἄρχεται τὸ δεύτερον μέρος τῆς ἐπιγραφῆς, ἡ ἀναγραφὴ δηλαδὴ τῶν ἀποκατασταθέντων ἱερῶν καὶ τεμενῶν. Διὰ τὴν τοπογραφίαν Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Σαλαμῖνος ἦν τὸ μνημεῖον τοῦτο μεγίστης σπουδαιότητος καὶ μοναδικόν· ἡ διατήρησίς του ὅμως εἶναι δυστυχῶς τοιαύτη, ὥστε ἀπώλεσε μέγα μέρος τῆς ἀξίας του. Ἐκ τῶν δύο ἢ τριῶν συμπληρώσεων ἡ τοῦ στ. 32 Κυ[χρεία] δέν μοι φαίνεται πολὺ βεβαία, ἀλλὰ καλλιτέραν δὲν ἠδυνήθην νὰ εὕρω. Αἱ τῶν στ. 33 καὶ 34 ὅμως συμφωνοῦσι πρὸς τὰ λίαν ἀμυδρὰ ἴχνη γραμμάτων τὰ ἐπὶ τοῦ λίθου διακρινόμενα καὶ δύνανται νὰ θεωρηθῶσι σχεδὸν βέβαιαι. Ἐν δὲ τοῖς στ. 40 καὶ 55 νομίζω, ὅτι ὁ χαράκτης παρέλειψε κατὰ λάθος τὴν συλλαβὴν ατ ἐν ἀν(ατ)εθέν καὶ ἀν(ατ)εθῆναι, καὶ διὰ τοῦτο προσέθηκα αὐτήν.

Χρ. Δ. Τσουντας.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΕΠΙ ΔΕΚΑ ΜΟΜΙΑΙΣ ΕΛΛΗΝΟ-ΡΩΜΑΪΚΗΣ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΕΠΟΧΗΣ (3)

(*Ὅρα Πίν. 12*)

Ἀριθ. 1.

Ξυλίνη σορὸς ἀνθρωποειδὴς χρώματος ἐρυθροῦ, ἐξαιρουμένου τοῦ προσώπου ἐζωγραφημένου διὰ χρώματος κιτρίνου. Ἑκάστη παρειὰ σημειωτὴ διὰ κεραίας μελαίνης πλατείας· τὸ ποίκιλμα αὐτὸ ἀπαντᾷ σπανίως καὶ ἐμφαίνει πάντοτε μεταγενεστέ-

(1) Τοὺς ἐξηγητὰς συνεβουλεύοντο ἀκριβῶς εἰς τὰ θρησκευτικὰ ζητήματα· ἦσαν δὲ τρεῖς (ὅρα Schömann Gr. Alterthümer I σ. 455 καὶ II σ. 46). Ἐπὶ μιᾶς ἕδρας τοῦ διονυσιακοῦ θεάτρου ὑπάρχει ἡ ἐπιγραφή· πυθοχρήστου ἐξηγητοῦ (CIA III 241), ἐφ' ἑτέρας δέ· ἐξηγητοῦ ἐξ Εὐπατριδῶν χειροτονητοῦ ὑπὸ τοῦ δήμου διὰ βίου (αὐτ. 267).

(2) Ἐν CIA III 650 ὑπάρχει ἡ ἐπιγραφή· οἱ πρυτάνεις τὸν ταμίαν τῆς ἱερᾶς τάξεως Ἀλέξανδρον Εὐπυρίδην. Ἡ οὐσία ὅμως τῆς ἱερᾶς ταύτης τάξεως ἢ διατάξεως καὶ ἐντεῦθεν δὲν γίνεται σαφεστέρα.

(1) Ἴδε Wachsmuth Stadt Athen σ. 636 ἑξ.

(2) Τὸ τελευταῖον γράμμα τοῦ στ. 26 νομίζω ὅτι δὲν δύναται νὰ ἦναι ἢ Σ. Αἱ ὁριζόντιαι ὅμως γραμμαὶ αὐτοῦ λείπουσιν, ἂν καὶ ὁ λίθος ἔχει ὀλίγον μέρος διὰ τὰ ἄκρα αὐτῶν.

(3) Αἱ μομίαι αὗται προερχόμεναι ἐκ τῆς ἐν ἔτει 1884 ἀποκαλυφθείσης νεκροπόλεως τῆς Χέμμεως, ἤτοι Πανὸς πόλεως τοῦ Θηβαΐτου νομοῦ, τῆς νῦν καλουμένης Ἀχμίμ, ἐδωρήθησαν τῷ ἐθνικῷ ἐν Ἀθήναις Μουσείῳ παρὰ τοῦ κυρίου Ἰωάννου Δημητρίου τοῦ ἐκ Λήμνου.

ραν τινὰ ἐποχήν· αἱ φέρουσαι τὴν ἐπισημείωσιν αὐτὴν μομίαι εἶνε τῆς ῥωμαϊκῆς ἢ τῆς ἀρχομένης βυζαντινῆς περιόδου.

Ἡ σορὸς οὐδὲν φέρει ἄλλο ποίκιλμα·—ταινία ἐπιμήκης ἱερογλύφου ἐπιγραφῆς κατέρχεται ἀπὸ τοῦ στήθους ἐπὶ τοὺς πόδας τῆς σοροῦ λέγουσα τάδε·

« Προσκύνημα Ὀσίριδι τῷ ἐν Ἀμένθει, πολιούχῳ » Ἀβύδου· καὶ Σωχάρει-Ὀσίριδι προστάτῃ Χέμ» μεως· καὶ Φθᾶ-Σωχάρει-Ὀσίριδι, μεγάλῳ θεῷ· » καὶ Ἀνούβιδι τῷ ἐν τοῖς ταφείοις· καὶ Ἴσιδι καὶ » Ὥρῳ· ἵνα παράσχωσι πάντα τὰ καθαγιζόμενα » καλὰ καὶ εὐχάριστα τῇ σκιᾷ τοῦ ἐν Ὀσίριδι τε» λειωθέντος Σηχὲμ υἱοῦ τοῦ Ταχήρ ».

Ἡ ἐπίκλησις Ὀσίριδος τοῦ ἐν *Ἀμένθει* μεταφραστέα Ὀσίριδος χθονίου· κατὰ Πλούταρχον, ἐν τῷ περὶ Ἴσιδος καὶ Ὀσίριδος βιβλίῳ, οἱ Αἰγύπτιοι « τὸν *ὑποχθόνιον* τόπον, εἰς ὃν οἴονται τὰς ψυχὰς ἀπέρχεσθαι, Ἀμένθην καλοῦσι ».

Παρὰ πόδας τῆς σοροῦ εἶνε ἰχνογραφημένοι δύω ἱεροὶ κύνες ἐπὶ στηρίγματος κατακείμενοι· οὗτοι εἶνε οἱ δύω ἱεροὶ τῷ Ἀνούβιδι κύνες ψυχοπομποί, οἱ ἐπὶ τῇ ὁδηγίᾳ τῶν ψυχῶν εἰς τὰς οὐρανίους ἢ ὑποχθονίους περιπλανήσεις αὐτῶν τεταγμένοι. (1)

Ἀριθ. 2.

Μομία παιδός. Ξυλίνη σορὸς ἀνθρωποειδὴς χρώματος ἐρυθροῦ· τὸ πρόσωπον κίτρινον, καὶ τῆς κεφαλῆς τὸ περικάλυμμα κυανοῦν. Ἐπὶ τὸν τράχηλον εἶνε ἐζωγραφημένον περιδέραιον ἐκ ταινιῶν ἐπαλλήλων κιτρίνων καὶ κυανῶν· κάτωθεν ταινία ἱερογλύφου ἐπιγραφῆς ἀπὸ τοῦ περιδεραίου εἰς τοὺς πόδας καταλήγουσα· ἡ ἐπιγραφὴ φέρει τάδε.

« Προσκύνημα Ὀσίριδι τῷ ἐν Ἀμένθει, μεγάλῳ » θεῷ, πολιούχῳ Ἀβύδου, καὶ Ἀνούβιδι τῷ ἐν τοῖς » ταφείοις· ἵνα παράσχωσι τοὺς νενομισμένους κα» θαγισμοὺς τῇ σκιᾷ τοῦ Ταχήρ. »

Κατὰ τὴν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Αἰγυπτίοις θεοσοφίαν ὁ ἄνθρωπος ἦτο ὂν σύνθετον ἐκ τεσσάρων στοιχείων· πρῶτον, τὸ ἐπὶ γῆς ὁρατὸν σάρκινον σῶμα (ΧΑΤ), τὸ μετὰ θάνατον παραδιδόμενον τοῖς ἐνταφιασταῖς πρὸς ταριχείαν καὶ ταφὴν εἰς τὰς κατὰ τόπους νεκροπόλεις. δεύτερον, ἡ ἄνευ τοῦ σώματος περιπλανωμένη *σκιὰ* (ΚΑ), ἡ κατὰ καιροὺς εἰς τὸν τάφον εἰσερχομένη καὶ ἐκ τούτου ἐξερχομένη, συντελοῦσα ἐν Ἅιδου τὰς ἄλλοτε ἐπὶ ζωῆς καὶ ὑπὲρ γῆν τοῦ προκειμένου νεκροῦ ἐργασίας· οἱ ἐπὶ τῆς νεκροθήκης ἐπιγραφαὶ καὶ τὰ ἐπὶ τῶν στηλῶν προσκυνήματα αἰτοῦνται παρὰ τῶν χθονίων θεῶν, ἵνα παράσχωσι τὰς νενομισμένας χοὰς καὶ τὰ συνήθη καθαγιζόμενα ἐπὶ τῶν τάφων τῇ τοῦ μεταστάντος σκιᾷ, ἵνα μὴ μένῃ ἄσιτος καὶ λιμώττουσα κατὰ τὰς ἐν Ἅιδου παντοίας αὐτῆς μέχρι τελειώσεως περιπλανήσεις· τρίτον, ἡ καθ' ἑαυτὴν *ψυχὴ* (ΒΑ) ἤτοι ἡ τὰς εὐθύνας τῶν πράξεων τοῦ ὑπὲρ γῆν ἀνθρώπου φέρουσα νοητὴ οὐσία, ἡ μετὰ θάνατον ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐν Ἅιδου κριτῶν εἰς αἰωνίαν δικαίωσιν ἢ κατάκρισιν παρισταμένη· τέταρτον, τῆς ψυχῆς αὐτῆς τὸ φαεινὸν καὶ αἰθέριον *πνεῦμα* (ΧΟΥ), ἀπόῤῥοια τοῦ ἀϊδίου φωτὸς τῆς θεότητος, τὸ μετὰ τὴν ἐν Ἅιδου δικαίωσιν καὶ τελειότητα τῆς ψυχῆς εἰς τὴν φωταυγῆ θεότητα ἐπιστρέφον, ἑνούμενον αὐτῇ καὶ φωτοφανείᾳ καταυγάζον.

Ἀριθ. 3.

Ξυλίνη σορὸς ἀνθρωποειδής, χρώματος μέλανος, μετὰ ποικιλμάτων καὶ ἱερογλύφων κιτρίνων· τὸ πρόσωπον εἶνε χρώματος ὠχροῦ. Περὶ τὸν τράχηλον εἶνε ἐζωγραφημένον περιδέραιον μαργαριτῶν κιτρίνων. Κάτωθεν τοῦ περιδεραίου παρίσταται ἡ θεὰ Νοῦθ, ἡ εἰκονίζουσα τὸν οὐράνιον θόλον, φέρουσα δίσκον ἐπὶ κεφαλῆς καὶ ἐν αὐτῷ ἐπίγραφον τὸ ὄνομά της· ἡ θεὰ διαφυλάττει ὑπὸ τὴν σκέπην τῶν πτερύγων της τὸ προκείμενον σῶμα· ἐπὶ τὰ δεξιὰ καὶ ἐπὶ τὰ ἀριστερὰ τῆς θεᾶς, εἶνε ἐζωγραφημένοι οἱ δύω τοῦ Ὥρου ὀφθαλμοὶ οἱ καλούμενοι ***Οὔθα***, οἱ κατὰ Πλούταρχον συμβολικῶς εἰκονίζοντες τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην τοῦ οὐρανοῦ τὰ δύω κύρια ἄστρα.

Ἑκατέρωθεν τῆς εἰκόνος τῆς Νοῦθ ἐπιγέγραπται ἐν τρισὶ γραμμαῖς·

« Σοὶ τῇ ἐν Ὀσίριδι τελειωθείσῃ τάδε λέγει Νοῦθ

(1) Τῆς ὑπ' ἀριθ. 1 ἐπιγραφῆς τὸ ἱερογλυφικὸν κείμενον δὲν ἀπεικονίσθη ἐν τῷ πίνακι, ἅτε ὂν λίαν ἀπεσβεσμένον καὶ δυσδιάκριτον.

Κ. Δ. Μ.

» ἡ μεγάλη μήτηρ θεῶν, ἡ τὰς πτέρυγας αὐτῆς ἐκ-
» τείνουσα ὑπεράνωθέν σου· ὅτι σὺ εἶ ἡ ἐν Ὀσίριδι
» τελειωθεῖσα δέσποινα, ἱέρεια ἡ ὀρχουμένη ἐνώ-
» πιον τοῦ ἰθυφάλλου Πανὸς (Χὲμ) πολιούχου Χέμ-
» μεως, Ταχρούδη-Χέμμις, ἣν ὁ Χὲμ ἐξεθρέψατο
» ἑαυτῷ, ἡ προπομπεύουσα τῶν θεῶν.»

Ἐπιμήκης ἄλλη ἐπιγραφὴ ἐν δυσὶ παρ' ἀλλήλαις σειραῖς φέρει τὰ ἑξῆς·

« Τάδε λέγει Ὄσιρις ὁ ἐν Ἀμένθει, μέγας θεός,
» πολιοῦχος Ἀβύδου· καὶ Ὄσιρις-Σώχαρις προ-
» στάτης Χέμμεως· παρέσχομέν σοι τὴν πρέπου-
» σαν ταφὴν μετὰ μακρὸν καὶ μακάριον βίον· πα-
» ρέσχομέν σοι τοὺς νενομισμένους καθαγισμούς,
» ἄρτους, ζῦθον, κρέατα βόεια καὶ ὀρνίθεια, θυμιά-
» ματα καὶ στολάς, οἶνον καὶ γάλα, πᾶν ὅ τι ἁγνὸν
» καὶ καθαρόν, πάντα τὰ ἀγαθὰ καὶ εὐχάριστα, σοὶ
» τῇ ἐν Ὀσίριδι τελειωθείσῃ δεσποίνῃ, ἱερείᾳ ὀρ-
» χουμένῃ ἐνώπιον τοῦ ἰθυφάλλου Πανὸς [Χὲμ]
» πολιούχου Χέμμεως· σοὶ Ταχρούδῃ-Χέμμιδι, θυ-
» γατρὶ τοῦ προεξάρχοντος Χέμμεως, ἱερέως Ὥρου
» τοῦ μεσουρανοῦντος, καὶ προφήτου τὴν τάξιν τε-
» τάρτου ἐν τῷ ἱερῷ Πανὸς [Χὲμ] πολιούχου Χέμ-
» μεως, Ἰριτοχάρους τοῦ μακαρίτου, τῇ τεχθείσῃ
» ἐκ τῆς δεσποίνης Ἰστιωνήδης τῆς μακαρίτιδος.»

Ἀριθ. 4.

Ξυλίνη σορὸς ἀνθρωποειδὴς χρώματος μέλανος. τὸ πρόσωπον κίτρινον· τῆς κεφαλῆς τὸ περικάλυμμα κυανοῦν καὶ ἀκόσμητον·

Κατὰ μέσον τῆς σοροῦ λευκὴ ταινία φέρουσα ἱερογλυφικὴν ἐπιγραφὴν γεγραμμένην διὰ μέλανος καὶ λέγουσαν·

« Προσκύνημα Ὀσίριδι τῷ ἐν Ἀμένθει. μεγάλῳ
» θεῷ, πολιούχῳ Ἀβύδου, ἵνα σώζῃ τὸν ἐν Ὀσί-
» ριδι τελειωθέντα Ταχών, υἱὸν τῆς δεσποίνης Με-
» θουσύχιος.»

Ἀριθ. 5.

Ξυλίνη σορὸς ἀνθρωποειδὴς χρώματος λευκοῦ· τὸ πρόσωπον κίτρινον· τῆς κεφαλῆς τὸ περικάλυμμα μέλαν. Τὸ περιδέραιον σχηματίζεται ἐκ ταινιῶν πρασίνων καὶ λευκῶν, μαργαρίταις ἐρυθροῖς διακεντητῶν καὶ διηνθισμένων.

Κατὰ μέσον τῆς σοροῦ εἶνε ἐζωγραφημένον τὸ ἱερογλυφικὸν σύμβολον τοῦ Θινίτου νομοῦ, οὗ πρωτεύουσα ἦτο ἡ Ἄβυδος, ἡ νομιζομένη ὅτι περιεῖχε τὴν ταφὴν τοῦ Ὀσίριδος.— ἑκατέρωθεν τῆς συμβολικῆς αὐτῆς παραστάσεως κατέρχεται κάθετος ἱερογλυφικὴ ἐπιγραφὴ φέρουσα τάδε·

« Προσκύνημα Ὀσίριδι τῷ ἐν Ἀμένθει, μεγάλῳ
» θεῷ, πολιούχῳ Ἀβύδου· καὶ Φθᾶ-Σωχάρει-Ὀσί-
» ριδι ἐπιταφίῳ· ἵνα παράσχωσι τοὺς νενομισμέ-
» νους ἄρτου καθαγισμοὺς καὶ ζύθου χοὰς Σμεννώ-
» φρει τῷ υἱῷ Παφνουτιοχάρους, τῷ τεχθέντι ἐκ
» τῆς δεσποίνης Ῥησπαμέγχης, ἀμφοτέρων ἐπι-
» ζώντων, ὧν εἴησαν πολλὰ τὰ ἔτη.»

Ἀριθ. 6.

Μεγάλη νεκροθήκη ξυλίνη ἀκατέργαστος, ἐμπεριέχουσα σορὸν ἄλλην ἀνθρωποειδῆ, καὶ φέρουσα ὁμοίαν ὡς αὐτὴ ἐπιγραφήν.

Ἡ σορός, ὡσαύτως ξυλίνη, ἀλλὰ ψιμυθίῳ πεπλασμένη καὶ ἐπίχριστος, εἶνε λευκή· τὸ πρόσωπον χρώματος κιτρίνου· τῆς κεφαλῆς τὸ περικάλυμμα φέρει χρῶμα κίτρινον καὶ κυανοῦν, τὸ περιδέραιον ζωγραφεῖται συνιστάμενον ἐκ μαργαριτῶν λευκῶν, ἐξηρτημένων ἐκ ταινιῶν ἐρυθρῶν καὶ πρασίνων.

Κάτωθεν τοῦ περιδεραίου παρίσταται θεότης φέρουσα κεφαλὴν κριοῦ καὶ σῶμα γυπὸς ἔχοντος τὰς πτέρυγας ἀναπεπταμένας· ἡ θεότης αὐτὴ εἰκονίζει τὸν περιτελλόμενον Ἥλιον.

Ταινία ἐπιμήκης ἱερογλύφου ἐπιγραφῆς γεγραμμένη διὰ μέλανος φέρει τὰ ἑξῆς·

« Προσκύνημα Ἡλίῳ τῷ ἀνατέλλοντι Ἁρμά-
» χει, καὶ Ἡλίῳ τῷ δύοντι Ἀθώμ, πολιούχοις τῶν
» δύω πόλεων Ὢν [Ἡλιουπόλεως καὶ Ἑρμώνθιος],
» ἵνα παράσχωσι τοὺς νενομισμένους καθαγισμούς,
» ἄρτους ζῦθον, κρέατα βόεια καὶ ὀρνίθεια, καὶ θυ-
» μιάματα παντοῖα τῇ σκιᾷ τῆς ἐν Ὀσίριδι τελειω-
» θείσης Βηστάρτης.»

Ἀριθ. 7.

Ξυλίνη σορὸς ἀνθρωποειδὴς χρώματος κιτρίνου· τὸ πρόσωπον κίτρινον· τῆς κεφαλῆς τὸ περικάλυμμα

κίτρινον μελανοῤῥάβδωτον· περιδέραιον μαργαριτῶν λευκῶν καὶ πρασίνων, μετὰ προσηρτημένων χρυσίων ἐκ μαργαριτῶν λευκῶν καὶ ἐρυθρῶν.

Ἡ θεὰ Ναῦθ, παριστῶσα τὸν οὐράνιον θόλον, καὶ ἔχουσα ἑκατέρωθεν τοὺς δύω τοῦ Ὥρου ὀφθαλμοὺς [Οῦθα] ἤ τοι τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην, κρατεῖ ἐν χερσὶ τὰ δύω τῆς στρουθοῦ πτερά, τὰ εἰκονίζοντα τὴν ἀλήθειαν καὶ δικαιοσύνην, καὶ ἐκτείνει τὰς πτέρυγάς της ὑπεράνω τοῦ προτεθειμένου νεκροῦ, εἰς διαφύλαξιν αὐτοῦ καὶ προστασίαν.

Ὑποκάτωθεν τῆς θεᾶς ἐζωγράφηται μικρογραφικὴ εἰκὼν παριστῶσα τὴν *πρόθεσιν* τοῦ θανόντος, ἀνακειμένου ἐπὶ κλίνης νεκρικῆς ἐχούσης κεφαλὴν καὶ πόδας λέοντος· ὑπὸ τὴν κλίνην διορῶνται τὰ εἰθισμένα τέσσαρα κανωπικὰ ἀγγεῖα, καὶ ἑκατέρωθεν αὐτῆς παρίστανται οἱ δύω ἱεροὶ τῷ Ἀνούβιδι κύνες ψυχοπομποί, ἐπὶ ἰδίου στηρίγματος κατακείμενοι.

Κάτωθι τῆς παραστάσεως αὐτῆς ἀκολουθοῦσι καθέτως τρεῖς σειραὶ ἱερογλύφων γεγραμμένων διὰ μέλανος ἐπὶ ταινίας κιτρίνης· ἑκατέρωθεν τοῦ κειμένου τῆς ἐπιγραφῆς παρίστανται δύω ἐπικήδειοι δαίμονες ἐξ ἐκείνων οἵτινες σχηματίζουσι τῶν κανωπικῶν ἀγγείων τὰ ἐπιπώματα.

Ἡ ἐπιγραφὴ ἀνορθόγραφος μὲν ἐπὶ τὸ πολύ, ἀλλ' εὐχερὴς τὴν ἀνάγνωσιν, φέρει τὰ ἑξῆς·

« Προςκύνημα Ὀσίριδι τῷ ἐν Ἀμένθει, μεγάλῳ
» θεῷ, πολιούχῳ Ἀβύδου· ἵνα παράσχῃ τοὺς νενο-
» μισμένους καθαγισμοὺς τῷ ἐν Ὀσίριδι τελειω-
» θέντι Πετουσετάμμωνι, τῷ τεχθέντι ἐκ τῆς δε-
» σποίνης Σάγχης υἱῷ Ὀννώφριος τοῦ ἔτι ζῶντος,
» οὗ εἴησαν πολλὰ τὰ ἔτη. »

Ἀριθ. 8.

Ξυλίνη σορὸς ἀνθρωποειδὴς χρώματος μέλανος· πρόσωπον κίτρινον· τῆς κεφαλῆς τὸ περικάλυμμα κίτρινον καὶ μέλαν· περιδέραιον τριχαπτοειδὲς καὶ ὀδοντωτὸν κίτρινον.

Σειρὰ κάθετος ἱερογλυφικῆς ἐπιγραφῆς μετὰ παραστάσεως τῶν τεσσάρων ἐπικηδείων δαιμόνων, ἀνὰ δύω ἐφ' ἑκατέρας πλευρᾶς τῆς ἐπιγραφῆς, ἥτις ἀναφέρει τὰ ἑξῆς·

« Τάδε λέγει Ὄσιρις ὁ ἐν Ἀμένθει, μέγας θεός,
» πολιοῦχος Ἀβύδου· παρέσχον τοὺς νενομισμένους
» καθαγισμούς, ἄρτους, ζῦθον, κρέατα βόεια καὶ ὀρ-
» νίθεια, θυμιάματα, στολάς, οἶνον καὶ γάλα, πᾶν
» ὅ,τι ἁγνὸν καὶ καθαρόν, παντοίας ἄλλας προσφο-
» ράς, σοὶ τῇ ἐν Ὀσίριδι τελειωθείσῃ Ῥίρῃ, τῇ μα-
» καρίᾳ θυγατρὶ Πετωνήθιος τοῦ μακαρίτου, τῇ
» τεχθείσῃ ἐκ τῆς δεσποίνης Τανειρώθης τῆς μα-
» καρίτιδος. »

Ἀριθ. 9.

Ξυλίνη σορὸς ἀνθρωποειδὴς χρώματος λευκοῦ· τὸ πρόςωπον ἐρυθρόν· τὸ ὑπογένειον μέλαν· τῆς κεφαλῆς τὸ περικάλυμμα λευκὸν καὶ μελανοῤῥάβδωτον.

Περιδέραιον ἐκ μαργαριτῶν ἐρυθρῶν καὶ ἐξ ἀνθέων λευκῶν, ἐρυθρῶν καὶ κιτρίνων.

Κάτωθεν τοῦ περιδεραίου παρίσταται ἡ θεὰ Νοῦθ, φέρουσα ἐπὶ κεφαλῆς δίσκον, κρατοῦσα ἐν χερσὶ τῆς στρουθοῦ τὰ πτερά, σύμβολα τῆς ἀληθείας καὶ τῆς δικαιοσύνης, καὶ ἐκτείνουσα τὰς πτέρυγάς της εἰς σκέπην καὶ διαφύλαξιν τοῦ νεκροῦ.

Παρὰ πόδας τῆς θεᾶς ἐπιγέγραπται δι' ἱερογλυφικῶν χαρακτήρων ἐρυθρῶν καὶ κιτρίνων ἐν τρισὶ σειραῖς ἡ ἀκόλουθος ἐπιγραφή·

« Προσκύνημα Ὀσίριδι τῷ ἐν Ἀμένθει, μεγάλῳ
» θεῷ, πολυούχῳ Ἀβύδου· ἵνα παράσχῃ βόεια
» κρέατα καὶ ὀρνίθεια, ζῦθον, καὶ τὰ ἄλλα νομιζό-
» μενα ἐπιτάφια ἐναγίσματα, πᾶν ὅτι ἁγνὸν καὶ
» καθαρόν, ὑπὲρ τοῦ ἐν Ὀσίριδι τελειωθέντος Αἴ-
» θου, υἱοῦ Ἀάχου, τεχθέντος ἐκ τῆς δεσποίνης
» Ἄχης, θυγατρὸς Αἰθοσώτηνος. »

Ἀριθ. 10.

Ξυλίνη σορὸς ἀνθρωποειδὴς χρώματος μέλανος· πρόσωπον κίτρινον· τὸ ὑπογένειον καὶ τῆς κεφαλῆς τὸ περικάλυμμα χρώματος κυανοῦ· περιδέραιον ἐκ ταινιῶν κυανῶν καὶ ἐρυθρῶν, χωριζομένων ἀπ' ἀλλήλων διὰ κιτρίνων γραμμῶν.

Ἡ ἐπιμήκης ἱερογλυφικὴ ἐπιγραφὴ φέρει τὰ ἑξῆς:

« Προσκύνημα Ὀσίριδι τῷ ἐν Ἀμένθει, μεγάλῳ

» θεῷ, πολιούχῳ Ἀβύδου· καὶ Σωχάρει - Ὀσίριδι » προστάτῃ Χέμμεως· καὶ Ἀνούβιδι τῷ ἐν τοῖς τα- » φείοις· καὶ Ἴσιδι τῇ μεγάλῃ Μητρὶ καὶ βασιλίσσῃ » τῶν οὐρανῶν, τῇ [τιμωμένῃ] ἐν Χέμμει· ἵνα πα- » ράσχωσι τὰ νομιζόμενα ἐναγίσματα καὶ ζύθου » χοάς, καὶ πᾶν ἀγαθόν, τῇ σκιᾷ Ἀπίωνος, τοῦ » ἐπικαλουμένου Χαίριδος, υἱοῦ Πιμάϊος. »

Παρὰ πόδας εἶνε ἐζωγραφισμένοι οἱ ἱεροὶ τῷ Ἀνούβιδι δύω κύνες ψοχοπομποί.

Ἡ σορὸς ἠνοίχθη πρὸ τῆς εἰς Ἀθήνας ἀποκομίσεώς της· ἡ ἐν αὐτῇ μομία εὑρέθη σῶα καὶ θαυμασίου διατηρήσεως· ἡ χρυσῆ ἐντάφιος προσωπίς, τὰ ἐπὶ τῶν προσθίων τοῦ σώματος ἐξ ἀποκοπῶν ναστοχάρτου σχηματιζόμενα ποικίλματα καὶ εἰκόνες, καὶ αὐτὴ ἡ διὰ λεπτῶν λωρίδων ἐκ σινδόνης βυσσίνου σπαργάνωσις τοῦ νεκροῦ, μαρτυροῦσιν ἄκραν καλλιτεχνίαν· πράγματι ἡ μομία αὕτη εἶναι μνημεῖον ἀξιόλογον τῆς καλῆς πτολεμαϊκῆς ἐποχῆς.

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, μηνὶ Σεπτεμβρίῳ 1884.

ΤΑΣΣΟΣ Δ. ΝΕΡΟΥΤΣΟΣ.

ΓΛΥΠΤΑ ΕΡΓΑ ΕΞ ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ

(Ὅρα πιν. 8).

Ἐν τῷ 8ῳ πίνακι τοῦ προηγουμένου τεύχους τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος ἐδημοσιεύθησαν λιθογραφικαὶ ἀπεικονίσεις (1) ἐξ ἰχνογραφήματος τοῦ γνωστοῦ Gillieron γλυπτῶν τινων ἔργων ἀρχαϊκῆς τέχνης, τὰ ὁποῖα ἤνεγκεν εἰς φῶς ἡ μέχρι τοῦδε σκαφὴ τῶν ἐν Ἐλευσῖνι ἱερῶν τόπων. Πάντα εὑρέθησαν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἐπιχώσει τῆς αὐλῆς τοῦ Ναοῦ ὑπὸ τὴν ἀσβεστόκτιστον αὐτῆς πλακόστρωσιν. Τὸ πρῶτον τούτων (1 καὶ 1α) κατ' ἐνώπιον καὶ ἐν καταγραφῇ ἀπεικονισθὲν σύγκειται, ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης ἐκ δύο τεμαχίων. Κατ' ἀρχὰς ἤνεγκεν ἡ σκαπάνη εἰς φῶς τὸ ἕτερον τούτων ἐν τῷ χώρῳ τῷ μεταξὺ τοῦ ἐξ ὠμῶν πλίνθων τοίχου καὶ τῆς βορειανατολικῆς γωνίας τῆς Στοᾶς, εἰς βάθος 5 περίπου Γ. Μ. ὑπὸ τὸ δάπεδον αὐτῆς κατὰ Αὔγουστον τοῦ 1882. Τὸ ἀπὸ τῆς ὀσφύος καὶ κάτω μέρος εὑρέθη μετά τινας ἡμέρας εἰς ἱκανὴν ἀπὸ τοῦ πρώτου ἀπόστασιν πρὸς ἀνατολάς. Ἐπὶ πολὺ ἐδίσταζα καὶ ἐγὼ αὐτὸς ἂν ὄντως ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ κορμοῦ ἦσαν τὰ δύο ταῦτα τεμάχια, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἐπείσθην καὶ πιστεύω ὅτι πρὸ τοῦ πρωτοτύπου πείθεται πᾶς τις ὅτι οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα. Ὁ λίθος ἀμφοτέρων τῶν τεμαχίων φαίνεταί μοι ὢν ὁ αὐτὸς καὶ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα πάριος, τὸ ὅλον δὲ σωζόμενον ὕψος εἶναι 0,38 Γ. Μ.

(1) Ἀπεικονίσθησαν τὰ μὲν ὑπ' ἀριθ. 3 καὶ 6 ἔργα εἰς τὸ 1/4 τοῦ πραγματικοῦ των μεγέθους τὰ δὲ λοιπὰ πάντα εἰς τὸ 1/3.

Τὸ ἔργον περιῆλθεν ἡμῖν, ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης, σφόδρα κεκολοβωμένον· τῶν ἄκρων ἰδίως οὐδὲν ἄλλο σώζεται ἢ ὁ ἀριστερὸς βραχίων μέχρι που τοῦ ἀγκῶνος, δεικνύων ὅτι ἡ χεὶρ κατὰ τὴν πάνυ ἀρχαϊκὴν τέχνην πρὸς τὰ κάτω καὶ τῷ σώματι παράλληλος τεταμένη ἐστηρίζετο κατὰ τὸ ἀριστερὸν ἰσχίον εἰς τὴν ἐκεῖ που ὑποδηλουμένην θέσιν (1α), καὶ ὁ λαιμὸς κατὰ τὸ πλεῖστον. Σώζεται δὲ ὡσαύτως καὶ τῆς κόμης μέρος, ἱκανὰ διατηρησάσης ἐρυθροῦ χρωματισμοῦ ἴχνη καὶ ὄπισθεν μὲν κατὰ τὴν τοῦ Τενεάτου Ἀπόλλωνος καὶ τῶν ὁμοίων αὐτῷ ἔργων διασκευασμένης, ἔμπροσθεν δὲ καταπιπτούσης ἐπὶ τοῦ στήθους εἰς πλοκάμους (ἀνὰ τρεῖς ἑκατέρωθεν) δίκην κομβολογίου πεποιημένους, οἷοί εἰσι καὶ ἄλλων πολλῶν ἀρχαϊκῶν ἔργων καὶ τῆς ἐκ Δήλου πτερωτῆς μορφῆς (Bull. d. C. Hell. 1879 pl. VI καὶ VII). Ἡ δεξιὰ χεὶρ κρατοῦσά τι ἔκλινε πιθανῶς πρὸς τὸ στῆθος· οὕτω πως τοὐλάχιστον δύναται νὰ ἐξηγηθῇ, νομίζω, μικρόν τι τοῦ λίθου κατὰ τὸν δεξιὸν μαστὸν ἐξόγκωμα. Ἵστατο δὲ ὅλως ἄκαμπτος καὶ ἐν ἀπολύτῳ ἠρεμίᾳ ἡ εἰκονιζομένη καὶ οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι οἱ πόδες ἐπάτουν τὸ ἔδαφος εἰς τὴν αὐτὴν παράλληλον γραμμήν, ἤτοι οὐδετέρου αὐτῶν προεξέχοντος.

Καὶ ταῦτα μὲν συνήθη καὶ γνωστά· ἀλλὰ τὰ τῆς ἐνδυμασίας τοῦ ἡμετέρου ἀγαλματίου εἶναί πως ὄχι ἀνάξια προσοχῆς· ἐνδύματος πλαστικῶς δεδη-

λωμένου κατὰ τὸ ἀνώτερον μέρος οὐδὲν οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον φέρει ἴχνος· καὶ ὅμως οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι ἐφόρει χιτῶνα, διότι μόνον τοῦτον ἢ τὴν *ὦαν* αὐτοῦ τὴν κατὰ τὸν λαιμὸν ἠδύνατο νὰ κοσμῇ ὁ γραπτὸς ἐκεῖνος κόσμος ὁ ἐκ μαιάνδρου, οὗ ἀμυδρὰ μέν, ἀλλὰ καταφανῆ πάντως σώζονται ἴχνη (1). Πρὸς τὸν αὐτὸν δὲ χιτῶνα εἶχέ τινα, ὡς φαίνεται, σχέσιν καὶ ἕτερός τις γραπτὸς κόσμος μόλις διακρινόμενος ὑπὸ τοὺς μαστούς. Εἰς τὰ ἀπὸ τῆς ὀσφύος καὶ κάτω δηλοῦται ὁ χιτὼν καὶ πλαστικῶς ὅλως ἄνευ πτυχώσεως καὶ οὐδὲν οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον δεικνύων ἴχνος χρώματος, οἷος καὶ ἐν ἄλλοις ὁμοίοις ἀπαντᾷ ἔργοις· τὰ δ᾽ ὄπισθεν ἐκαλύπτοντο καὶ ὑπὸ ἄλλου τινος *περιβλήματος*, ὅπερ πρὸς τὴν *ζώνην* κατά τινα τρόπον προσκολλώμενον ἀπὸ ταύτης καὶ μόνης συνεκρατεῖτο, ὡς φαίνεται, διότι οὐδεμία οὔτε *πλαστικῶς* οὔτε διὰ *γραφῆς* διακρίνεται κατὰ τὸ σωζόμενον ἀνώτερον τοῦ σώματος μέρος *δήλωσις* αὐτοῦ (2). Εἰς τοῦτο δὲ προφανῶς ἀνήκουσι καὶ αἱ δύο ἐκεῖναι ταινίαι αἱ κατὰ τὰ ἔμπροσθεν. Ἀλλὰ καὶ ταῦτα οὐχὶ ἀσυνήθη· ἀσύνηθες ὅμως καὶ καινοφανές, ὅσον ἐγὼ οἶδα, καὶ ἐμοὶ τουλάχιστον ὄχι πολὺ εὔληπτον πρᾶγμα εἶναι ἡ ὑπὲρ τὴν *ζώνην* κυρτὴ ἐκείνη δίκην *σχοινίου* ταινία καὶ ὁ ὑπεράνω αὐτῆς καὶ μάλιστα κατὰ τὰ ἄκρα γωνιώδης τοῦ λίθου σχηματισμός. Καὶ ἴσως μὲν διὰ τῆς ταινίας ἐκείνης ἠθέλησε νὰ δηλώσῃ ὁ τεχνίτης τὸν σχηματισμὸν ἐκεῖ τῆς *ἐσθῆτος* εἰς μικρόν τινα *κόλπον* (Bausch), οὗ τὴν παράστασιν συνεπλήρου πιθανῶς διὰ τοῦ χρώματος, ἀλλ᾽ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ γωνιῶδες τοῦ λίθου *κόψιμον* ὑπεράνω αὐτῆς μοὶ εἶναι ἔτι μᾶλλον ἀνεξήγητον. Βεβαίως ἡ φιλάρεσκος τῶν γυναικῶν τάσις πρὸς ἐπίδειξιν λεπτῆς *ζώνης* (taille) καὶ καλλιμόρφου *στήθους* (Busen) δὲν εἶναι τῶν νεωτέρων χρόνων γέννημα, οἱ δὲ ἀγγειογράφοι παρέστησαν τὸ πρᾶγμα πολλαχοῦ κατὰ τρόπον ὑπερβολικὸν ἐνίοτε. Ἂν ὅμως καὶ ὁ ἡμέτερος τεχνίτης τοιοῦτόν τι ἠθέλησεν ἐνταῦθα νὰ δηλώσῃ, δὲν ὑπῆρξε κατὰ τὴν γνώμην μου πολὺ δεξιός· ὁ βλέπων μόνον τὸ ἀπὸ τῆς ὀσφύος καὶ ἄνω μέρος τοῦ ἀγαλματίου νομίζει ὅτι ἔχει πρὸ ὀφθαλμῶν *προτομὴν* (buste).

Τὸ διὰ τοῦ ἀριθμοῦ 2 σημειούμενον εὑρέθη περὶ τοὺς αὐτοὺς τόπους καὶ χρόνους, καθ᾽ οὓς καὶ τὸ προηγούμενον. Κρῖμα ἀληθῶς ὅτι τῆς *στήλης* μικρὸν μόνον μᾶς περιεσώθη τεμάχιον καὶ τοῦτο σφόδρα ἀποτετριμμένον τὴν ἐπιδερμίδα. Ὁ λίθος ὅλως ἀκατέργαστος ὄπισθεν (μ. 0,18, πλ. 0,12, πάχος 0,08) φαίνεται ὢν πάριος καὶ σώζει καὶ νῦν ἔτι ἐρυθροῦ χρωματισμοῦ ζωηρὰ ἴχνη. Διακρίνονται ἐν ὅλῳ τρεῖς μορφαί, ὧν ἡ δευτέρα ἐκράτει τι τῇ ἀριστερᾷ, καρπῷ ἢ ἄνθει προσομοιάζον. Ὁ *τύπος* εἶναι, ὡς καὶ ἐκ τοῦ πίνακος δηλοῦται, σφόδρα ταπεινός. Παράδοξον δὲ ὅτι τῆς μορφῆς, ἧς σώζεται ἡ κεφαλή, οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον παρατηρεῖται ἴχνος πλαστικῆς τοῦ ὀφθαλμοῦ δηλώσεως, ὅπερ δὲν μοὶ φαίνεται ἁπλοῦν τῆς ἀποτριβῆς τοῦ λίθου ἀποτέλεσμα, ὅσον καὶ ἂν ὑποτεθῇ ἡ δήλωσις αὐτοῦ πλαστικῶς ἀβαθὴς καὶ ἐπίπεδος. Νὰ ἐδηλοῦτο καθ᾽ ὁλοκληρίαν μόνον διὰ τοῦ χρώματος; Τὰ τῆς παραστάσεως εἶναι ἄδηλα καὶ εἰς εἰκασίας νὰ εἰσέλθω δὲν κρίνω σκόπιμον.

Τὸ φέρον ἐν τῷ πίνακι τοὺς ἀριθμοὺς 5 καὶ 5[a] καὶ ἀπεικονισθέν, ὡς καὶ τὰ λοιπὰ δύο, κατὰ τὰς κυριωτέρας αὐτοῦ ὄψεις, τὴν κατ᾽ ἐνώπιον καὶ τὴν κατ᾽ ὄπισθεν, πρὸς πληρεστέραν κατανόησιν ἀποτελεῖται ἐκ δύο τεμαχίων, ἅτινα ἀνευρέθησαν τὸ ἓν κατόπιν τοῦ ἄλλου κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς ἐνάρξεως τῶν ἀνασκαφῶν εἰς τὴν ἀρχαίαν μὲν πάντοτε ἐπίχωσιν καὶ ὑπὸ τὴν πλακόστρωσιν τῆς αὐλῆς, ἀλλ᾽ ὄχι εἰς μέγα βάθος (Πρακτ. Ἀρχ. Ἑτ. τοῦ 1882 σελ. 85). Ὡς δὲ βλέπει ὁ ἀναγνώστης τῶν ἄκρων σώζεται μόνον ὁ δεξιὸς βραχίων μέχρι που τοῦ ἀγκῶνος καὶ μέρος τοῦ ἀριστεροῦ· τῶν λοιπῶν (κεφαλῆς, ποδῶν, χειρῶν κτλ.) μέχρι τοῦδε (1)

(1) Ἐπὶ ταῦτα εἵλκυσε τὴν προσοχήν μου φίλος ἀνὴρ κατ᾽ αὐτὴν τὴν εὕρεσιν τοῦ ἀνωτέρου τούτου τεμαχίου τοῦ ἔργου, ἀποροῦντος καὶ ἀμφιβάλλοντος καὶ περὶ τοῦ *γένους* αὐτοῦ τοῦ παριστανομένου διὰ τὴν *φαινομενικὴν* τοῦ λίθου γυμνότητα.

(2) Τοιοῦτόν τι τὰ ἀπὸ τῆς ὀσφύος καὶ κάτω ὄπισθεν μέρη τοῦ σώματος σκεπάζον ἔνδυμα φαίνεται φέρον καὶ τὸ ἐκ Σάμου ἀρχαϊκὸν ἄγαλμα (Bul. d. C. Hell. 1880 Pl. XIII καὶ XIV σελ. 483-493) ἂν καὶ ἀληθῶς ἐν τῇ *ἡλιοτύπῳ* εἰκόνι τὸ πρᾶγμα δὲν εἶναι πολὺ σαφές.

(1) Λέγω *μέχρι τοῦδε*, διότι ἀληθῶς, καθ᾽ ὃ μέρος ὁ κορμὸς οὗτος εὑρέθη, πολὺς ὑπάρχει ἀκόμη ἀνεξέταστος χῶρος. Ἂς σημειώσω δὲ ἐνταῦθα ὅτι οὔτε ἡ δημοσιευθεῖσα κεφαλὴ (Ἀρχ. Ἐφημ. 1883 Πίναξ 5) οὔτε ἄλλη τις ἐσχάτως εὑρεθεῖσα ἐν ἰδιωτικῷ ἀγρῷ καὶ ὑπὸ τοῦ

δὲν ἐφάνησαν λείψανα. Τῆς κόμης σώζεται τὸ ὄπισθεν κατὰ τὰ νῶτα μέρος ὡς μία τις, ὡς συνήθως ἐν τοῖς ἀρχαϊκοῖς ἔργοις, συμπαγὴς μάζα κατὰ συνθήκην διασκευασμένη καὶ μόλις διακρινομένη ὡς κόμη διὰ τῶν μακρῶν, ἀλλὰ λεπτῶν καὶ ἀβαθῶς γεγλυμμένων ζητοειδῶν γραμμῶν. Τὸ ἔργον τοῦ γλυφάνου συνεπλήρου ἐν μέρει ἡ γραφὶς καὶ ἐνταῦθα μόνον διασώζει ἀληθῶς ὁ λίθος ἐρυθροῦ χρώματος ἴχνη. Ἀλλὰ καὶ οὕτως ἠκρωτηριασμένου ἡ στάσις τοῦ ἀγάλματος καὶ ἐξ αὐτοῦ τούτου καὶ ἐξ ἄλλων ὁμοίων εἶναι σαφής· ἡ παριστανομένη γυναικεία μορφὴ ἵστατο προβάλλουσα ὀλίγον τι τὸν ἀριστερὸν πόδα ἄνευ ὅμως, οὐδὲ τῆς ἐλαχίστης, κάμψεως τοῦ γόνατος καὶ τῇ μὲν δεξιᾷ, κεκλιμένῃ ἴσως ὀλίγον τι πρὸς τὸ στῆθος, ἐκράτει τι, πιθανῶς τὸ χαρακτηρίζον αὐτὴν σύμβολον, τῇ δὲ ἀριστερᾷ ἀνεῖχε τὸ ἱμάτιον κατά τινα ἀληθῶς οὐχὶ φυσικὸν ἀλλὰ μᾶλλον βεβιασμένον τρόπον (1). Ἐφόρει δὲ μακρὸν ποδήρη χειριδωτὸν χιτῶνα ἐκ λεπτοῦ (ἴσως μαλλίνου) ὑφάσματος καὶ περίβλημα ἤτοι ἱμάτιον ἐξ ἀδροτέρου καὶ κατ' ἀκολουθίαν βαρυτέρου ὑφάσματος, ὅπερ ἔχον καὶ διπλοΐδα περιέβαλλεν ἀληθῶς κατ' ἰδιάζοντά τινα τρόπον τὰ ἀνώτερα τοῦ σώματος, χωρὶς αὐτὸ νὰ καλύπτῃ τὸν ἀριστερὸν μαστόν, βραχίονα καὶ ὦμον, καὶ συνεκρατεῖτο κατὰ μῆκος τοῦ δεξιοῦ βραχίονος, ὃν ὁλόκληρον ἤτοι μέχρι τοῦ ἀγκῶνος ἐσκέπαζε, διὰ *πορπῶν*, ἀφ' ὧν ἐκρέμαντο καὶ θύσανοι.

Τὸ σημειούμενον διὰ τῶν ἀριθμῶν 6 καὶ 6ᵃ εὑρέθη κατὰ Αὔγουστον τοῦ 1883 ὄχι πολὺ μακρὰν τῆς γωνίας ἣν σχηματίζουσιν ὁ τοῖχος ι-ι καὶ τὸ κατὰ τὸ μέσον τοῦ Στερεοβάτου τῆς Στοᾶς κτίσμα (γ') ἐν στρώματι κοινῶν λίθων καὶ εἰς βάθος 3,50 περίπου Γ. Μ. ὑπὸ τὸ δάπεδον τῆς Στοᾶς (Πρακτ. Ἀρχ. Ἑτ. τοῦ 1883 σελ. 63).

Εἰς ἡμᾶς περιῆλθεν καὶ οὗτος ὁ κορμός, ὡς καὶ

Μουσείου τῆς Ἀρχ. Ἑταιρίας προσκτηθεῖσα προσαρμόζουσιν εἴς τινα τῶν ἐνταῦθα δημοσιευομένων κορμῶν.

(1) Ἡ *ἐσθής*, καίπερ καθ' ἑαυτὴν μὴ στενή, ἔπρεπεν οὐδὲν ἧττον στενῶς νὰ περιφύηται τῷ σώματι πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ *σκοποῦ*, εἰς ὃν φαίνονται τείνοντες οἱ τεχνῖται, τῆς ὅσον τὸ δυνατὸν δηλ. σαφεστέρας δηλώσεως τοῦ *περιγράμματος* καὶ τῶν ὑπὸ τοῦ *ἐνδύματος* καλυπτομένων μερῶν τοῦ τώματος (Mitth. d. D. Inst. 1881, σελ. 183). Τὸ βεβιασμένον λοιπὸν τῆς ἀνελκύσεως αὐτῆς (τῆς ἐσθῆτος) ἐν τούτῳ τε καὶ ἐν ἄλλοις ἔργοις εἶναι εὐεξήγητον.

ὁ προηγούμενος ἱκανῶς ἠκρωτηριασμένος· σώζονται ὅμως αὐτοῦ ἀμφότεροι οἱ βραχίονες μέχρι τοῦ ἀγκῶνος (ὁ δεξιὸς εἶχε τὸν πῆχυν *ἔνθετον* ὡς ἡ ἐκεῖ ὀπὴ δεικνύει) (1), ὁλόκληρος σχεδὸν ὁ λαιμὸς καὶ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἰδικοί του εἶναι καὶ οἱ πόδες οἱ σημειούμενοι διὰ τοῦ ἀριθμοῦ 3 κατὰ τοὺς αὐτοὺς τόπους καὶ χρόνους εὑρεθέντες, ἐκ τοῦ αὐτοῦ, ἐξ οὗ καὶ ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος κορμός, λίθου (πεντελικοῦ πιθανῶς) πεποιημένοι καὶ κατὰ τὰ μέτρα μὴ διαφωνοῦντες (2).

Τῆς κόμης πλὴν τῆς κατὰ τὰ νῶτα (ἧς ἡ διασκευὴ πολὺ μᾶλλον ἐν τούτῳ ἢ ἐν τῷ προηγουμένῳ τυπικὴ καὶ κατὰ συνθήκην εἶναι καὶ πρὸς συμπλήρωσιν εἶχε βεβαίως μείζονα τῆς ἐκ τῆς ζωγραφικῆς βοηθείας ἀνάγκην καὶ διατήρησεν ἀληθῶς ἐρυθροῦ χρωματισμοῦ ζωηρὰ ἴχνη) σώζονται καὶ οἱ κατὰ τὸ στῆθος ἔμπροσθεν ἐξ (ἀνὰ τρεῖς ἑκατέρωθεν) ὀφιοειδεῖς πλόκαμοι. Τὰ τῆς στάσεως καὶ *ἀναβολῆς* δὲν διαφέρουσι τῶν τοῦ προηγουμένου, εἰμὴ ὅτι ἐν τούτῳ, ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης καὶ ἐν τῇ εἰκόνι, ζωηρὰ σώζονται τῶν γραπτῶν τῆς ἐνδυμασίας κόσμων λείψανα (3). Ἐν γένει δὲ ἡ ὁμοιότης τῶν περιγραφέντων ἀνωτέρω κορμῶν (5 καὶ 6) πρός τε ἀλλήλους καὶ πρὸς τοὺς ἐν Δήλῳ (4) καὶ τοὺς ἐν Ἀκροπόλει (5), τοὺς ἐσχάτως μάλιστα εὑρεθέντας, εἶναι καταφανὴς καὶ δὲν χρῄζει μακρῶν λόγων· ἡ αὐτὴ στάσις, ὁ αὐτὸς τῆς ἀναβολῆς τρόπος, ὁ αὐτὸς πλούσιος καὶ ποικίλος τῆς ἐσθῆτος χρωματισμός, αἱ αὐταί, τολμῶ εἰπεῖν, ἐν πᾶσι σχεδὸν ἀρεταὶ καὶ κακίαι, ὡσεὶ νὰ ἐξῆλθον ἐξ ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ἐργαστηρίου ἅπαντα. Αἱ παρατηρούμεναι διαφοραὶ ἢ εἶναι ὅλως τυχαῖαι (ἡ ἔλλειψις τοῦ χρωματισμοῦ λ. χ. ἔν τισι τούτων) ἢ ἐπουσιώδεις (διάφορος λ. χ. χρωματισμός, λεπτότερον ἢ ἀδρό-

(1) Τὸ πρᾶγμα πολὺ συχνὰ ἀπαντᾷ καὶ μοὶ γεννᾷ τὴν ὑπόνοιαν μήπως δὲν ἦτο τυχαῖον.

(2) Ὕψος κορμοῦ σωζόμενον 0,48, περιφερικὸν πλάτος κατὰ τοὺς ὤμους 0,60. Μῆκος τοῦ σωζομένου ἀκεραίου ποδὸς 0,12, πλάτος 0,06 περίπου.

(3) Πλὴν τῶν ἐν τῷ πίνακι ὁρωμένων φέρουσιν αἱ πτυχαὶ τῆς διπλοΐδος τοῦ ἱματίου λείψανα καὶ ἑτέρου τινὸς κόσμου γραπτοῦ ἐξ ἀντιτεθειμένων ἀλλήλοις τριγώνων ἀποτελουμένου, ὅστις δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ δηλωθῇ ἐν τῇ εἰκόνι κατ' οὐδετέραν τῶν δύο αὐτῆς θέσεων.

(4) Παράβ. Bull. d. C. Hell. 1879 Pl. II, III, XIV, XV, XVII καὶ 1880 σελ. 32-33.

(5) Παράβ. Ἀρχ. Ἐφ. 1883, πίν. 8, σελ. 184.

τερον ὕφασμα τῶν ἐνδυμάτων, ἔλλειψις μερῶν τινων αὐτῶν μὴ οὐσιωδῶν (1) κτλ.) ὥστε κατ' οὐδὲν μεταβάλλουσι τὴν περὶ αὐτῶν ἐντύπωσιν, ἣν ἀνωτέρω ἐσημειώσαμεν, ὅτι εἰσὶ προϊόντα κοινοῦ τινος ἐργαστηρίου, ὅπερ πιθανώτατα ἐν ταῖς νήσοις ἤρξατο μορφούμενον. Ὅτι δὲ ἐν Ἀττικῇ καθ' οὓς χρόνους ὑποτίθενται μετὰ λόγου ποιηθέντα τὰ ἡμέτερα ἔργα (πρὸ τῶν Περσικῶν πολέμων) νησιῶται τεχνῖται καὶ μάλιστα Πάριοι εἰργάζοντο ὄχι ὀλίγοι γνωστὸν καὶ ἀλλαχόθεν.

Ὁ διὰ τῶν ἀριθμῶν 7 καὶ 7ᵃ σεμειούμενος κορμὸς εὑρέθη ὡσαύτως κατὰ Αὔγουστον τοῦ παρελθόντος ἔτους παρὰ τὴν γωνίαν τὴν σχηματιζομένην ὑπὸ τοῦ ἐξ ὠμῶν πλίνθων τοίχου καὶ τοῦ σημειωμένου διὰ τῶν γραμμάτων ι-ι (Πρακτ. Ἀρχ. Ἐτ. 1883 σελ. 63-64) εἰς ἱκανὸν βάθος (5 Γ. Μ. περίπου ὑπὸ τὸ δάπεδον τῆς Στοᾶς) καὶ εἰς στρῶμα χώματος ἐξ ὠμῶν πλίνθων ἀποτελούμενον. Ἡ σκαπάνη ἐξέχωσε καὶ τοῦτον ἠκρωτηριασμένον· διότι ὄχι μόνον ἡ κεφαλὴ καὶ ἱκανὸν μέρος τοῦ κάτω σώματος ἐξέλιπεν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν δεξιὰν ὠμοπλάτην ἔπαθεν ὁ λίθος σπουδαίαν βλάβην· ἀλλὰ οἱονεὶ πρὸς ἀποζημίωσιν περιεσώθη ὄχι μόνον ὁ δεξιὸς βραχίων μέχρι τοῦ ἀγκῶνος (ὁ πῆχυς ἦτο καὶ ἐν τούτῳ *πρόσθετος* καὶ περιεσώθη αὐτοῦ ἐν τῇ ὀπῇ μικρόν τι μέρος) ἀλλὰ καὶ ὁ ἀριστερὸς ὁλόκληρος μετὰ τῆς χειρὸς *σχεδὸν ἀλύμαντος*. Ἴσως δὲ εἰς τοῦτον ἀνήκουσι καὶ οἱ ἠκρωτηριασμένοι πόδες, οἱ σημειούμενοι διὰ τοῦ ἀριθμοῦ 4. Εὑρέθησαν πλησίον τοῦ κορμοῦ καὶ μοὶ φαίνονται ἐκ τοῦ αὐτοῦ λίθου (παρίου, ὡς νομίζω), ἐξ οὗ καὶ ὁ κορμός, πεποιημένοι καὶ πρὸς τὰ μέτρα ὄχι ἀσύμφωνοι. Σώζεται δὲ καὶ τοῦ λαιμοῦ ἱκανὸν μέρος καὶ τῆς κόμης ὄχι μόνον οἱ κατὰ τὸ στῆθος ἔμπροσθεν (ἐξ καὶ ἐνταῦθα, ἀνὰ τρεῖς ἑκατέρωθεν) καταπίπτοντες πλόκαμοι, ἀλλὰ καὶ τῆς ὄπισθεν κατὰ τὰ νῶτα μέρος, οὐχὶ εἰς συμπαγῆ μάζαν διασκευασμένης, ἀλλὰ εἰς ὀφιοειδεῖς ἐπίσης πλοκάμους, αὐθυπαρξίαν τινα δεικνύοντας. Ἐν γένει δὲ ἡ ὅλη τοῦ ἀγάλματος ἐργασία ἐπιμελεστερά τις εἶναι ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ ἄλλα δύο καὶ ἡ ἀνατομικὴ τοῦ σώματος διάπλασις πολὺ μᾶλλον κατὰ τὴν φύσιν καὶ τὸ ὀρθόν. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ τρόπος τῆς ἀναβολῆς βελτίων τις φαίνεταί μοι ὢν ἐν τούτῳ τῷ ἔργῳ, διότι καὶ ἡ ἀνέλκυσις τῆς *ἐσθῆτος* μᾶλλον ἀβίαστος καὶ χαριεστέρα εἶναι, εἰ καὶ ὄχι ὅλως ἀνεπιτήδευτος, καὶ τὸ *περίβλημα* κατὰ πολὺ εὐγενέστερον καὶ κομψότερον ὄχι μόνον κατὰ τὸ σχῆμα (ὅπερ δὲν δύναται, ὡς εἰκός, νὰ ἦναι καθαρὰ τοῦ τεχνίτου ἐπίνοια) ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ σύμμετρον καὶ κανονικὸν τῶν πτυχῶν του καὶ τὴν καθόλου αὐτοῦ διευθέτησιν. Εἰς τοῦτο δὲ μᾶλλον (τὸ περίβλημα) ἢ εἰς τὸν χιτῶνα φαίνεται ἀνήκουσα καὶ ἡ κατὰ τὴν χεῖρα πλατεῖα *ταινία*, ἡ τὸν γραπτὸν κόσμον φέρουσα ὡς *ὦα* τις κατὰ τὸ πρὸς τὰ κάτω ἄκρον αὐτοῦ (1). Πῶς δὲ συνεκρατεῖτο οὕτω κεκλεισμένον ἔμπροσθεν (2) δὲν διακρίνεται ἐν τῷ λίθῳ καὶ οὐδ' ἐδηλώθη ἴσως ὑπὸ τοῦ τεχνίτου, διότι πιθανώτατα καὶ ἐν αὐτῇ τῇ πραγματικότητι τοιαῦτα *περιβλήματα* ἔσωθεν δι' ἀφανοῦς πόρπης *ἐκομβόνοντο*, ὅπερ καὶ σήμερον γίνεται. Σύμφωνα δὲ πρὸς ταῦτα περιβάλλει καὶ τὰ ὄπισθεν οὐχὶ παντάπασι στενῶς τῷ σώματι περιφυόμενον, ἀλλὰ τοσοῦτον μόνον, ὥστε νὰ ὑποφαίνηται ἁπλῶς ἡ τῶν ἐκεῖ μερῶν ἀνατομικὴ διάπλασις. Ὅτι δὲ ὡς *ἀγάλματα λατρείας* καὶ τὰ ἐξ Ἐλευσῖνος ἔργα οὐδεμία ἀνάγκη ν ἀναφέρωνται εἰς μίαν καὶ μόνην καὶ ταύτην *ὡρισμένην* θεότητα περιττὸν καὶ νὰ σημειώσω.

Ἐν Ἐλευσῖνι, τῇ 27 Ἰανουαρίου 1885.

Δ. ΦΙΛΙΟΣ.

---

(1) Ἡ πλατεῖα λ. χ. ταινία ἡ κατὰ τὸ μέσον τοῦ ἱματίου, ἥτις ἐν πολλοῖς ἀπαντᾷ (παράβ. Helwig, Das Homerische Epos, σελ. 138) δὲν ὑπῆρχεν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 5 κορμῷ οὐδὲ διὰ χρώματος, ὡς εἰκάζω, δεδηλωμένη. Ἐδηλοῦτο ὅμως ἡ κατὰ τὸν λαιμὸν ὦα τοῦ χιτῶνος ὡς καὶ ἄλλη τις κατὰ τὸν ἀριστερὸν βραχίονα *ταινία* (ἀφανὴς αὕτη ἐν τῇ εἰκόνι), εἰ καὶ τοῦ γραπτοῦ αὐτῶν κόσμου δὲν σῴζονται ἴχνη.

(1) Ὀφείλω νὰ σημειώσω ἀκριβείας χάριν ὅτι ἡ κατὰ τοὺς πόδας ἀριθ. 4 παρατηρουμένη *παρυφὴ* τοῦ ἐνδύματος τὸν αὐτὸν μὲν φέρει κόσμον, ἀλλ' εἶναι κατά τι στενωτέρα.

(2) Ὁμοιόν τι περίβλημα, ἀλλ' ὅλως ἀνοικτὸν κατὰ τὸ στῆθος (ἄνοιγμα 0,02 Γ. Μ. περίπου) φέρει καὶ ἕτερός τις, ἐν Ἀκροπόλει, ἐν ταῖς ἐσχάτως γενομέναις ἀνασκαφαῖς, ἀνευρεθεὶς κορμός.

ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ ΕΚ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Τὸ ἐν Πειραιεῖ Μουσεῖον κατὰ τοὺς παρελθόντας μῆνας ἀπέκτησεν ἱκανὰ ἐξ ἀγορᾶς τὸ πλεῖστον προελθόντα, ἐν οἷς καὶ ἐπιγραφὰς μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὰς ἐνταῦθα δημοσιευομένας, ὧν τινες αἱ ὑπ' ἀριθ. 3, 4, 5, 6, 10 καὶ 11 ἀπεικονίσθησαν πανομοιοτύπως ἐν τῷ παρεντεθειμένῳ πίνακι.

1. Ἐπὶ λίθου φαιοῦ ἐφθαρμένου τὴν ἐπιφάνειαν καὶ τὰ πέριξ, ὕψους 0,55, πλάτους 0,32, ἐπιγραφὴν ἀνήκουσαν εἰς τὰς ἐφηβικάς, χρόνων καλῶν, ὡς δηλοῦσι τὰ γράμματα, ἥτις ὅμως εἶνε ἐκ τῆς φθορᾶς τοῦ λίθου κεκολοβωμένη. Ἐπὶ τῆς ἐπιγραφῆς τῆς παλαιοτέρας εἶνε ἀποτετυπωμένα γράμματα πολλῷ νεώτερα ἀνήκοντα ὁμοίως εἰς ἐπιγραφὴν ἐφηβικὴν ἢ μᾶλλον μελλεφήβων τάδε: ΛΛΕΦΗΒΩΝ Με]λλεφήβων, ἐπὶ τοῦ 9ου καὶ 10ου στίχου τῆς ἐπιγραφῆς πολλῷ μεγαλείτερα τῶν γραμμάτων αὐτῆς. Εἰς τὴν δευτέραν δὲ ταύτην ἀνήκουσι βεβαίως καὶ τὰ μετὰ τὴν ἐπιγραφὴν καὶ μεταξὺ ταύτης καὶ τῶν ὑπὸ ταύτην στεφάνων γράμματα, τὰ ἀκανονίστως καὶ ἀμελῶς ἀποτετυπωμένα ὡς καὶ τὰ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ παρεμβληθέντα. Εἶνε δὲ ἡ ἐπιγραφὴ ἥδε ἀνευρεθεῖσα ἔν τινι κατὰ τὴν Μουνιχίαν δεξαμενῇ:

Ι . Σ	Δ Ι . . . . .
Σ Ι Ο Σ	Α Λ Ε Ξ Α Ν Δ Ρ Ο Σ . . . .
\ Λ Ε Ι Δ	Φ Ι Λ Ι Σ Τ Ι Δ Η Σ Θ Ε Ο Φ Ι Λ Ο Υ . . . .
Ι Ν Ι Ο Σ	Δ Ι Ο Κ Λ Η Σ Α Π Ο Λ Λ Ο Δ Ω Ρ Ο Υ . . . .
Ο Ι Ο Υ	Φ Ι Λ Ω Ν Ι Δ Η Σ Ε Ρ Μ Ο Κ Ρ Α Τ Ο Υ . . . . .
Ν Ε Υ Σ	Φ Ι Λ Ο Κ Ρ Α Τ Η Σ Λ Ε Ο Ν Τ Ο Σ Κ Ο Ρ Υ Δ . . .
Λ Ι Η Ν Ι Ε Υ Σ	Σ Ο Φ Ο Κ Λ Η Σ Δ Η Μ Η Τ Ρ Ι Ο Υ Μ Ι Σ Τ . . . . .
Ο Υ Σ Ι Ο Σ	Α Π Ο Λ Λ Ο Δ Ω Ρ Ο Σ Η Ρ Α Κ Λ Ε Ι Τ Ο Υ Ι . . . .
Υ Β Ε Ρ Ε Ν Ι Κ Ι	Δ Ι Ο Φ Α Ν Τ Ο Σ Δ Ι Ο Φ Α Ν Τ Ο Υ Ε Ρ Χ Ι . . . .
Φ Α Λ Η Ρ Ε Υ Σ	Μ Η Τ Ρ Ο Δ Ω Ρ Ο Σ Μ Η Τ. Ρ Ο Δ Ω Ρ Ο Υ . . Ρ Α Φ . .
Τ Ε Υ Σ	Π Ο Λ Ω Ν Ν Α Υ Κ Λ Ε Ο Υ Σ Τ Ρ Ι Κ Ο Ρ /// ' Σ Ι Ο .
Η Μ Α Κ Ε Υ Σ	Ε Υ Β Ι Ο Σ Η Ρ Α Κ Ω Ν Τ Ο Σ Φ Υ Λ Α /// Ο ///
Ε Ν Ι Κ Ι Δ Η Σ	Δ Η Μ Η Τ Ρ Ι Ο Σ Η Λ Ι Ο Δ Ω Ρ Ο Υ Π Ε Ρ Γ Α Σ Η . . .
Α Λ Ι Μ Ο Υ Σ Ι	Π Α Υ Σ Α Ν Ι Α Σ Π Α Υ Σ Α Ν Ι Ο Υ Α Χ Α Ρ Ν . . .
Κ Η Φ Ι Σ Ι Ε	Α Ρ Χ Α Γ Α Θ Ο Σ Λ Ε Ο Ν Τ Ι Σ Κ Ο Υ Β Ο Υ . . . .
Ν Ι Ε Υ Σ	Ε Υ Θ Υ Μ Ι Δ Η Σ Ε Π Ι Κ Ρ Α Τ Ο Υ Α Θ Ι . . . . . .
\ Λ Η Τ Τ Ι	Ε Υ Σ Τ Ρ Ο Φ Ο Σ Θ Ε Ο Δ Ο Τ Ο Υ Π . . . .
Ι Ε Υ Σ	Α Λ Ε Ξ Α Ν Δ Ρ Ο Σ Α . Τ Ε Μ Ι Δ Ω Ρ . . .
Φ Α Λ Η Θ Ε Ν	Λ Ε Ω Ν Σ Κ Ο Π . . . . < Η Τ Τ Ι . . . . . .
Α Μ Ν Ο Υ Σ Ι	Ν Ι Κ Ο Σ Τ Ρ Α Τ Ο Σ . . . . . . Ξ Ε Ν Ο Υ Α . . . . .
Κ Α Μ Β Ω Ν	Θ Ε Ρ Σ Ι Λ Ο Χ Ο Σ Θ Ε . . . . Λ Ο Χ Ο Υ Β Ο . . . .
Α Δ Ι Ω Τ Η	Π Υ Θ Ε Α Σ Ε Χ Ε . . . . Υ Ο Τ Ρ \ . . . . . .
Δ Η Σ	Α Ρ Χ Ι Δ Α Μ Ο Σ . . . . . Δ Ο Υ . . . .
' Μ Υ Ρ 'Ρ Ι	Η Ρ Α Κ Λ Ε Ι Δ Η Σ
Μ Π Τ Ρ Ε Υ	Δ Ι Ο Ν . . ' Ο Σ Λ \ . . . .
Ν Ε Υ Σ	Α Λ Κ . . . . . . Η Σ Κ . . . .

ΥΣ ΗΡΑΚ.ιΔΗΣΔΙ..................
ↄΑΣΙ ΛΕΟΝΤΙΧΟΣΛΕΟΝ...............
ΑΣΙ ΑΙΣΧΡΟΝΜΕΝ..................

ΦΙΛ
Ν

Μ ΕΛΠ
ΕΠΙΚΡΑΤ
ΦΙΛΩΝ

Στέφανος.

ΗΒΟΥΛΗ
ΤΟΥΣ
ΕΠΙΜΕΛΗΤΑΣ

. . . . . ε[ὺς	Δι[ονύσιος . . . . .
. . . . .]σιος	Ἀλέξανδρος . . . . .
. . . . . . Χοολ]λεὶδ	Φιλιστίδης Θεοφίλου . . . . .
ης] . . . . . . Ἀρραφή]νιος	Διοκλῆς Ἀπολλοδώρου . . . . .
. . . . . ἐξ]Οἴου	Φιλωνίδης Ἑρμοκράτου . . . . .
. . . . .]νεὺς	Φιλοκράτης Λέοντος Κορυδ[αλεὺς
. . . . . Ἀζηνιεὺς	Σοφοκλῆς Δημητρίου Μιστ . . . . .
. . . . Ἁλιμ]ούσιος	Ἀπολλόδωρος Ἡρακλείτου . . . . .
. . . . . . υ Βερενικί	Διόφαντος Διοφάντου Ἐρχι[εὺς
δης . . . . Φαληρεὺς	Μητρόδωρος Μητροδώρου [Ἀ]ραφ[ήνιος
. . . . . .]τεὺς	Πόλων Ναυκλέους Τρικορ[ρύ]σιο[ς
. . . . . Θ]ημακεὺς	Εὔβιος Ἡράκωντος Φυλά[σι]ο[ς
. . . . Βερ]ενικίδης	Δημήτριος Ἡλιοδώρου Περγασῆ[θεν
. . . . . Ἁλιμούσι	Παυσανίας Παυσανίου Ἀχαρν[εὺς
ος . . . . Κηφισιὲ	Ἀρχάγαθος Λεοντίσκου Βου[τάδης
υς . . . .]νιεὺς	Εὐθυμίδης Ἐπικράτου Ἀθμ[ονεὺς
. . . . λληττι	Εὔστροφος Θεοδότου Π . . . .
εὺς . . . .]ιεὺς	Ἀλέξανδρος Ἀ[ρ]τεμιδώρ[ου . . . .
. . . . .]λῆθεν	Λέων Σκοπ . . . . . . Κήττ[ιος
. . . . Ῥ]αμνούσιος	Νικόστρατος . . . . ξένου Ἀ . . . .
. . . . . Σ]καμβων	Θερσίλοχος Θε[ρσι]λόχου Βο[υτάδης
ίδης . . . . [Δειρ]αδιώτη	Πυθέας Ἐχε[κράτο]υ Οτρ[υνεὺς
ς . . . . δης . . .	Ἀρχίδαμος . . . . δου . . . . . .
. . . . . . Μυρρι	Ἡρακλείδης . . . . . .
νούσιος . . . . . . Λα]μπτρε	Διον[ύσι]ος Λυ . . . . . .
υς . . . .]νεὺς	Ἀλκ[ιβιάδ]ης Κ . . . .

. . . . υς — Ἡρακ[λεί]δης Δι . . . .
. . . . Ἀναγυ]ράσι[ας] — Λεόντιχος Λεον . . . .
. . . . Ἀναγυρ]άσι[ος] — Αἶσχρων Μέν . . . .
Φιλ . . .
. . Υ . . .

. . . Ε . . .
Μ . . ελπ . . .
Ἐπικράτ . . . .
Φίλων

Ἡ Βουλὴ
τοὺς
Ἐπιμελητάς.

2. Ἐπὶ βάθρου ταπεινοῦ τετραγωνικοῦ, λίθου φαιοῦ, ὕψους 0,21, πλάτους 0,41 καὶ τοσούτου περίπου πάχους, ὅπερ φαίνεται ὅτι ἐλήφθη ἐκ προγενεστέρας χρήσεως καὶ ἐκ τῆς ὀπῆς τῆς κανονικωτέρας, ἣν φέρει εἰς τὴν νῦν κάτω ἐπιφάνειαν, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν μᾶλλον ἀκανόνιστον καὶ ἀσύμμετρον τῆς ἄνω, καὶ ἐκ τῆς θέσεως ἣν κατέχει ἡ ἐπιγραφὴ πληροῦσα τὸ κάτω τρίτον τῆς πρόσθεν ἐπιφανείας, ἐν ᾧ τὸ λοιπὸν ἄνωθεν τῆς ἐπιγραφῆς μέρος φαίνεται ἀπεξεσμένον καταστραφέντων τῶν ἐκεῖ πρότερον ὑπαρχόντων γραμμάτων. Ἡ ἐπιγραφὴ εἶνε ἀναθηματικὴ εἰς τρεῖς στίχους τούς δε :

ΑΠΟΛΛΟΦΑΝΗΣΣΤΡΑΤΩΝΟΣ
ΙΑΣΩΝΣΩΧΑΡΟΥΑΙΡΕΘΕΝΤΕΣ
ΕΠΙΤΟΥΙΕΡΟΥΑΝΕΘΗΚΑΝΘΕΟΙΣ

Ἀπολλοφάνης Στράτωνος
Ἰάσων Σωχάρου αἱ[ρε]θ[έ]ντε,
Ἐπὶ [τοῦ] ἱεροῦ ἀνέθηκαν θεοῖς

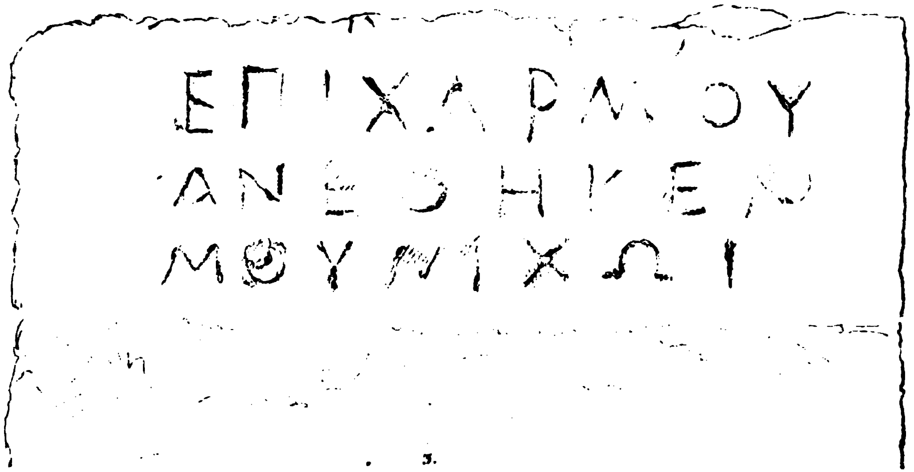
Τὰ γράμματα ἀμελῶς ἐξειργασμένα πολλαχοῦ δὲ καὶ ὅλως ἐν τῇ ἐξεργασίᾳ αὐτῶν ἀποτριβέντα.

3. Ὀρυσσομένων τῶν θεμελίων τῆς οἰκίας τοῦ κ. Ν. Ἀξελοῦ πρώην ὑποπροξένου τῆς Τουρκίας ἐν Πειραιεῖ, ὄπισθεν τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου, ἀνευρέθησαν θεμέλια οἰκοδομῆς παλαιᾶς καὶ δεξαμεναὶ καὶ ἀνάγλυφόν τι κοινὸν τῶν παριστώντων σκηνὰς εὐχετικὰς καὶ ἄλλα μικρότερα ἀντικείμενα. Ἐκτὸς τούτων παρουσιάσθη κατὰ τὴν ΝΑ. γωνίαν τῆς θεμελιώσεως λίθος ἐγχώριος ὕψους μέτρου περίπου, πλάτους 0,51, κεκολοβωμένος τἄνω, κατὰ δὲ τὴν προσθίαν ἐπιφάνειαν φέρων ἱκανῶς πλατεῖαν ταινίαν ἄνω ἀρκούντως ἐξειργασμένην, ἐφ᾽ ἧς ὑπάρχει τρίστιχος ἐπιγραφή, ἧς ὅμως, ὡς καὶ ἐκ τοῦ λίθου δηλοῦται καὶ ἐκ τῆς ἐννοίας αὐτῆς, ἀπεκόπη τὸ πρῶτον μέρος μετὰ τοῦ ἐλλείποντος τμήματος τοῦ λίθου. Ἡ μεταγραφὴ αὐτῆς ἔχει ὧδε :

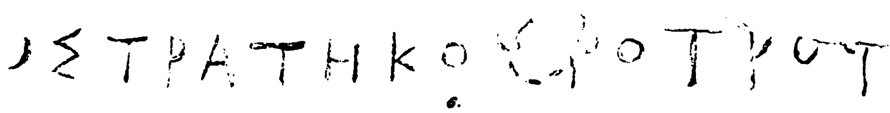
. . . .
Ἐπιχάρμου
ἀνέθηκεν
Μουνίχῳ

Τὸν πρὸ μικροῦ ἀνευρεθέντα τοῦτον λίθον, καίτοι πολλὰς κατέβαλον τὰς προσπαθείας ἵνα μετακομίσω εἰς τὸ Μουσεῖον, παρεκάλεσεν ὁ κτήτωρ νἀφήσωμεν αὐτῷ ἐπὶ τῇ ὑποσχέσει ὅτι οὐ μόνον δὲν θὰ ἀπηλλοτριοῦτο τούτου, ἀλλ᾽ ὡς ἔλεγεν, ἔμελλε νὰ στήσῃ αὐτὸν ἐν τῇ αὐλῇ τῆς οἰκίας, ἄνωθεν τοῦ χώρου, ἐν ᾧ ἀνευρέθη. Δυστυχῶς ὅμως κατὰ τὴν ἐν ἔαρι ἀπουσίαν μου ἔκτισεν αὐτόν, ἀθετήσας τὰ ὑπεσχημένα, ἐν τοῖς θεμελίοις τῆς οἰκίας, ἀποκρύψας ἐς ἀεὶ τὴν θέαν αὐτοῦ.

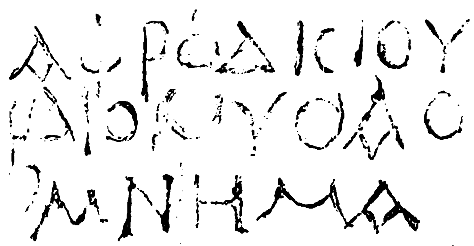
4. Ἐν τῇ κατὰ τὴν δυτικὴν παραλίαν τῆς Ζέας θεμελιώσει οἰκίσκου τοῦ ἰατροῦ Ἀχ. Κονταράτου ἀπεκαλύφθησαν θεμέλια μεγάλης οἰκοδομῆς συνεχόμενα πρὸς τὰ πρὸ δύο ἐτῶν ἀναφανέντα ἐν τῷ ἐχομένῳ τούτου οἰκοπέδῳ τοῦ κ. Λουΐζου, ἅτινα νεωσοίκων λείψανα ὑπελήφθησαν. Εἷς τῶν λίθων τῶν ἀναφανέντων τοίχων ὕψους 0,67, πλάτους 0,40, πάχους 0,50 οὐχὶ ἐντελῶς ἐξειργασμένος, ἀλλὰ τραχὺς καὶ ἀνώμαλος τὴν ἐπιφάνειαν ἔφερεν ἐπὶ μιᾶς τῶν στενωτέρων προσόψεων τὴν ἐπιγραφὴν τήν δε :

3.

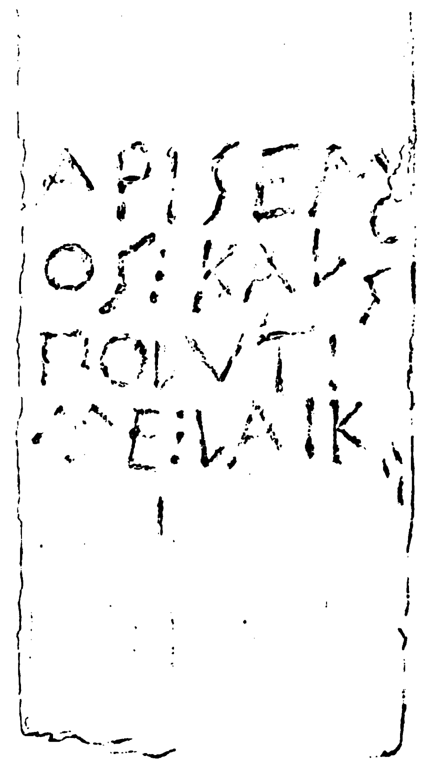
6.

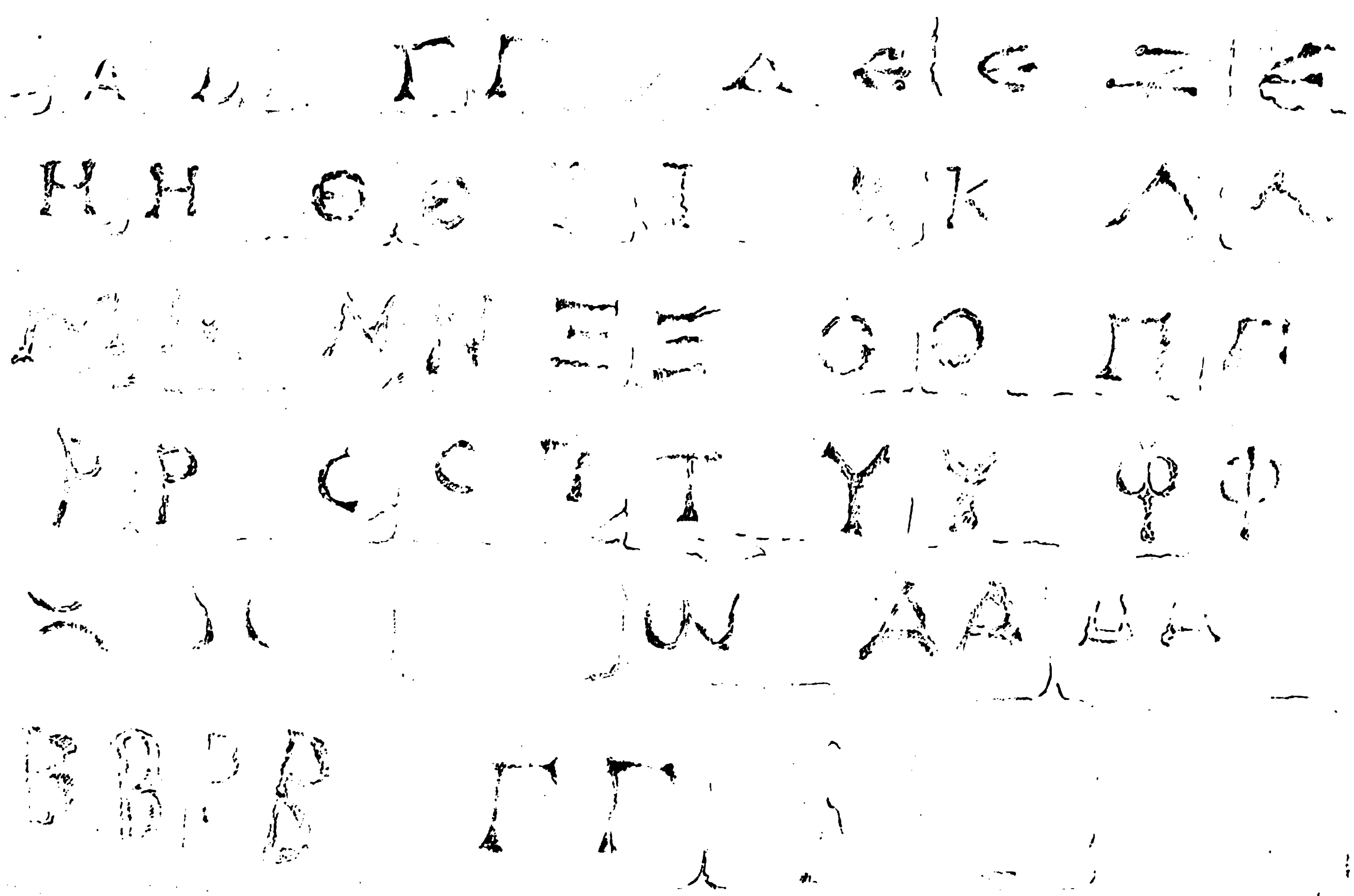
10.

5.

4.

11.

'Αρίσεμ
ος ⁝ καλὸς
Πολυτί
με ⁝ Λαὶ(κ)
ἤτοι
'Αρίσημος καλός,
Πολυτίμη, Λαί(κ).

Τὰ γράμματα ἀρχαϊκὰ ὅλως, ὡς καὶ ὁ χωρισμὸς διὰ τριῶν στιγμῶν, αἵτινες ἐλλείπουσι μετὰ τὸ *καλὸς*. Δυσνόητος ἡ τελευταία λέξις· τὸ Κ εἶνε ἆρά γε ἀντὶ τοῦ Σ ἐσφαλμένως; διότι τὰ δύο πλάγια σκέλη μᾶλλον διακρίνονται τῆς καθέτου κεραίας· τότε σχηματίζεται ἕτερον κύριον ὄνομα Λαΐς. Οὐδ' ὁ σκοπὸς τῆς ἐπιγραφῆς εὐδιάγνωστος. Ὑπομιμνήσκει πως ὅμως αὕτη τὰ παρὰ τῷ Λουκιανῷ ἐκεῖνα: «*Ἄπιθι, φησὶ πρὸς τὸν ναύκληρον Ἑρμότιμον ἢ τὰ ἐν τῷ Κεραμεικῷ ἀνάγνωθι, ὅπου κατεστηλίτευται ὑμῶν τὰ ὀνόματα*» (Ἑτ. Διαλ. 4, 2).

Ὁμοίως καὶ τὴν ἐπιγραφὴν τὴν ἀνευρεθεῖσαν κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς τὰς ἐν τῷ ἔξω Κεραμεικῷ ἐν Ἀθήναις τήν δε:

ΚΩΜΟΣΚΑΛΟΣ

εἰς ἣν εἶχε προστεθῇ κάτωθεν

ΚΑΙΟΓΡΑΨΑΣ

ἣν πρὸ ἐτῶν ἱκανῶν εἶδον ἐπὶ τοῦ ἐπιχρίσματος τοῦ μεγάλου μνημείου τοῦ Διονυσίου ὀξεῖ ὀργάνῳ κεχαραγμένην. Ἀλλὰ καὶ τὸ τοῦ Ἀριστοφάνους ἐκεῖνο δὲν ἐνθυμεῖταί τις τὸ ἐν Σφηξὶν (98);

Καὶ νὴ Δι' ἢν ἴδῃ γέ που γεγραμμένον
υἱὸν Πυριλάμπους ἐν θύρᾳ Δῆμον καλὸν
ἰὼν παρέγραψε πλησίον κημὸς καλός.

Ἴσως λοιπὸν τοιαύτη τις εἶνε ἐπιγραφὴ ἐφ' ἧς προσετέθησαν καὶ δύο γυναικῶν ὀνόματα, ἑταιρῶν ἴσως, μεθ' ὧν ἀνεστρέφετο ὁ Ἀρίσημος, ἐὰν καὶ ἡ τελευταία λέξις ἀναγνωσθῇ Λαΐς.

Ἡ ἐπιγραφὴ κατάκειται ἤδη ἐν τῇ πρὸς Δ. αὐλῇ τοῦ Γυμνασίου Πειραιῶς, προσενεχθεῖσα πάνυ προθύμως ὑπὸ τοῦ κτήτορος ἰατροῦ Ἀχ. Κονταράτου.

5. Ἐπὶ τεμαχίου πηλίνου αὐτοτελοῦς, μήκους 0,03, πλάτους 0,02, ἐλλειψοειδοῦς που, σφραγῖδι ἀποτετύπωται ἡ ἐπιγραφὴ ἥδε γράμμασι καλοῖς, ὀλίγον ἐξέχουσι, καὶ καθαρῶς πάνυ διατηρουμένοις:

Ἵππαρχ . .
εἰς Λῆμνον
Φείδων Ἀθη

Τὸ πήλινον τοῦτο κατασκεύασμα ἀνήκει εἰς τὴν συλλογὴν τοῦ κυρίου Ἀλ. Μελετοπούλου.

6. Ἐπὶ μέρους ἀγγείου, Βοιωτικοῦ ἀμφορέως, μόνον κατὰ τὰ κάτω τοῦ σώματος διασωθέντος, ἀποκεκομμένου δὲ τἄνω καὶ τὴν βάσιν ὀξεῖ ὀργάνῳ κεχαραγμένη ἡ ἐπιγραφή:

Νικο]στράτη Κο[υ]ροτρό[φῳ].

δηλοῦσα ὅτι ὁ Βοιωτικὸς οὗτος ἀμφορεὺς ἦτο ἀνάθημα Νικοστράτης τινὸς τῇ Κουροτρόφῳ. Ἀνευρέθη δὲ τὸ μέρος τοῦτο τοῦ ἀγγείου ἐν τῇ αὐτῇ δεξαμενῇ, ἐν ᾗ ἡ πρώτη καὶ ἡ δευτέρα ἐπιγραφὴ ἠγοράσθη δὲ μετ' αὐτῶν.

7'. Ἀναφέρω ἐνταῦθα διὰ τὴν παράστασιν καὶ τὴν ἑξῆς ἐπιτύμβιον ἐπιγραφὴν τὴν ἐπὶ λουτροφόρου λευκοῦ λίθου, ὕψους 0,56, διαμέτρου ἄνω 0,26, ἀνευρεθείσης ἐν τῷ καθαρισμῷ τῶν Ἁλῶν καὶ ἐξαχθείσης τῆς θαλάσσης. Ἡ παράστασις τὰ μὲν ἄλλα συνήθης· γυνὴ δηλ. ἐν χιτῶνι καὶ ἱματίῳ κάθηται πρὸς τἀριστερὰ τῷ ὁρῶντι ἐπὶ ἕδρας μετ' ἀνακλίσεως καὶ ὑποποδίου τὴν ἀριστερὰν πρὸς τὸ πρόσωπον ὀρθοῦσα, τῇ δὲ δεξιᾷ ἔχουσα τὴν δεξιὰν τοῦ πρὸς αὐτὴν προσερχομένου γενειῶντος ἀνδρός, ἱματίῳ ἠμφιεσμένου. Τὸ δὲ ἰδιάζον, ὅπερ δὲν εἶδον ἐπὶ ἄλλου ὁμοίου ἀναγλύφου εἶνε ἐπὶ τῆς ἐν μέσῳ τούτων εἰς τὸ βάθος φαινομένης γυναικὸς μετὰ πέπλου ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, ἥτις φέρει ἐν ἀγκάλαις *βρέφος ἐσπαργανωμένον*. Τὸ ὅλον διάγραμμα καλόν. Ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀνδρὸς καὶ πρὸς τὰ ὄπισθεν ἡ ἐπιγραφή:

ΦΕΡΕΚΥΔΗΣΚΕΦΑΛΗΟΕΝ, Φερεκύδης Κεφαλῆθεν

μικροῖς καὶ λεπτοῖς γράμμασιν. Ἀντικρὺ δ' ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τῆς ἐν μέσῳ γυναικὸς καὶ πρὸς τὰ ὀπίσω ὑπῆρχεν ἑτέρα ἐπιγραφή, ἧς τὰ γράμματα ἀπετρίϐησαν, τὸ μὲν ἐπίτηδες, ὡς φαίνεται, τὸ δ' ὑπὸ τοῦ χρόνου· ἀπομένουσι δὲ τὰ τελευταῖα

. . . . . . Ε]ΡΑΤΩ, Ἐ]ρατώ.

8'. Ἐπειδὴ δὲ εἶπον περὶ ταύτης, ἂς καταλεχθῇ ἐνταῦθα καὶ ἑτέρα ἐκ τῆς θαλάσσης προελθοῦσα καὶ ἐκ τοῦ αὐτοῦ μέρους ἐπιτυμϐία καλὴ ἥδε:

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΤΑ
ΑΡΙΣΤΟΒΟΥΛΟΥ
ΚΟΡΥΔΑΛΛΕΩΣ
ΓΥΝΗ

Ἀριστοφάντα
Ἀριστοϐούλου
Κορυδαλλέως
Γυνή

Ἐπὶ κιονίσκου τῶν συνήθων, καλῶς εἰργασμένου, ὕψους 0,76.

9. Καὶ ἑτέρα ἐκ τοῦ αὐτοῦ μέρους ἐπὶ τῆς ἑτέρας τῶν στενωτέρων πλευρῶν μνημείου τῶν κιϐωτοειδῶν, λίαν ἐφθαρμένου τὰς γωνίας πάσας:

. . . ΔΟΚΛΕΙΑ⁝ΘΗ . . . .
. . . Ο ΚΡΑΤ ΗΣ
. . . . ΑΙ ΟΣ

. . δόκλεια ⁝ Θη[ϐαία
. . . ο κράτ ης
Θηϐ]. αἴ ος

Τοῦ ϐ'. καὶ γ'. στοίχου τὰ γράμματα οὕτως ἐν διαστάσει τινὶ διῃρημένα. Ὕψος λίθου 0,38, μῆκος 1,13, πλάτος 0,60.

10. Καὶ μία χριστιανικὴ ἐπὶ μικρᾶς πλακὸς ὕψ. 0,14, πλάτους τοῦ αὐτοῦ περίπου, ἀποικονισθεῖσα πανομοιοτύπως ἐν τῷ παρατιθεμένῳ πίνακι.

Ἡ πλὰξ εἶνε τεθραυσμένη εἰς δύο.

11. Τελευταῖα τάσσω ἐνταῦθα εἰς τὰ τῶν ἐκ Πειραιῶς ἐπιγραφῶν τὰ διασωθέντα γράμματα ἐπὶ τῶν λειψάνων τοῦ θεάτρου τοῦ Πειραιῶς, τοῦ κατὰ τὴν Ζέαν δηλ: πρό τινων ὑπ' ἐμοῦ ὑποδειχθέντος καὶ τότε κατὰ τὸ πλεῖστον καθαρισθέντος. Τὸ θέατρον τοῦτο, ὅπερ ἀνάγκη νὰ περικλεισθῇ διὰ τοίχου ὡς οἷόν τε τάχιον ἵνα μὴ ἐξακολουθῇ ὂν δοχεῖον πάσης ἀκαθαρσίας, ἐκαθαρίσθη κατὰ τὸ μικρὸν ἀπολειπόμενον μέρος τὸ ἔτος τοῦτο ἐντολῇ τοῦ Ὑπουργείου. Κατὰ τὸν τελευταῖον τοῦτον καθαρισμὸν ἐφάνησαν γράμματα ἐπὶ τῆς κατωτάτης βαθμῖδος τοῦ κοίλου τῆς μεταξὺ τούτου καὶ τοῦ πρὸ τῆς ὀρχήστρας ἡμικυκλικοῦ διαδρόμου. Ταῦτα ἐν σειρᾷ ἀπὸ τῆς δεξιᾶς κάτω παρόδου πρὸς τὴν ἀριστερὰν ἀποτελοῦσι τὸν ἀλφάϐητον πλήρη. Τὰ γράμματα ταῦτα εἶνε ἐγκεχαραγμένα κατὰ τὰς γωνίας τῶν προσαρμογῶν τῶν λίθων, οὕτως ὥστε τὸ αὐτὸ γράμμα ἐπαναλαμϐάνεται δίς, ἤτοι εἰς τὸ τέλος τοῦ προηγουμένου λίθου καὶ εὐθὺς καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ἑπομένου μέχρι τοῦ Ω. Ἐκεῖθεν ἐπειδὴ ἀπολείπεται ἱκανὸν μέρος ἔτι, ἐπαναλαμϐάνονταί τινα τῶν γραμμάτων, μέχρι τοῦ Γ διπλᾶ ἐφ' ἑκατέρου τῶν λίθων. Τῶν γραμμάτων τούτων ἐλλείπει τὸ πρῶτον Α, τὰ Β ἀμφότερα, τὸ πρῶτον Δ, τὸ πρῶτον Ι καὶ Κ μόλις φαίνεται, τὸ Χ ὑπὸ δύο τύπους ἀποτυποῦται, τὰ Ψ ἀμφότερα ἐλλείπουσιν ὡς καὶ τὸ πρῶτον Ω. Ἐκ δὲ τῶν ἀπὸ τούτου διπλῶν τὸ δεύτερον ζεῦγος τῶν Α μόλις φαίνεται, ὁμοίως καὶ τὸ πρῶτον Β τοῦ δευτέρου ζεύγους· τὸ δὲ δεύτερον ζεῦγος τῶν Γ ἐξέλιπε. Τὰ γράμματα παρατίθημι ὧδε ὡς ἔχουσιν ἐπὶ τοῦ λίθου ἀντιγράψας πιστῶς, εἰς μέγεθος ὅμως πολλῷ μικρότερον τοῦ ὑπάρχοντος.

Τὸ σχῆμα αὐτῶν ἰδίως τοῦ C τοῦ Є τοῦ ƆC (=Χ) καὶ τῶν λοιπῶν δὲ ἡ ἐργασία πάνυ μεταγενεστέρους δεικνύουσι τοὺς χρόνους, ἴσως τοὺς ἐπισκευῆς τινος τοῦ θεάτρου τούτου, ὅτε ἐλήφθη τούτου ἀνάγκη, ὡς ἄλλοτε εἶπον καὶ ὡς ἀπεδείχθη ὑπὸ τῆς γνωστῆς ἤδη ἐπιγραφῆς τῆς ἀναφερούσης *κατασκευὴν* θεάτρου γενικῶς, καὶ ἐκ πολλῶν ἄλλων λόγων. Ἀλλαχοῦ τοῦ θεάτρου δὲν ἐφάνη γράμμα τι εἰ μὴ ἐπί τινος τῶν τοίχων τοῦ προσκηνίου τὸ Ο. Ἦσαν δὲ ταῦτα βεβαίως τὰ διὰ τὴν προσαρμογὴν τῶν λίθων χρήσιμα, τὰ ὑπὸ τῶν τεχνιτῶν κατασκευζόμενα,

οἷα καὶ ἀλλαχοῦ πολλάκις παρετηρήθησαν (πρβλ. Ἐφημερ. Ἀρχαιολ. 1883 σελ. 107.)

Ἐνταῦθα γενόμενος τοῦ λόγου ἕνεκα τῶν γραμμάτων τούτων δὲν νομίζω περιττὸν νὰ ἐπιπροσθέσω παρατήρησίν τινα εἰς τὸ ἀπὸ πολλοῦ καταρτισθὲν καὶ ἐκδοθὲν τοῦ θεάτρου σχέδιον. Ὅτι δηλ. ἐπὶ τοῦ σχεδίου τούτου κακῶς ἐσημειώθησαν ἴχνη κιόνων στρογγύλα ἐπὶ τοῦ ἐξ ὑμηττείου λίθου κρηπιδώματος τοῦ Προσκηνίου· τοιαῦτα στρογγύλα οὐδαμοῦ φαίνονται. Πάντα εἶνε ἐπιμήκη ἀκανόνιστα τὸ ὅλον. Ὥστε δὲν δυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν κίονας ἐκεῖ, ὡς γράφει ὁ τότε ἐποπτεύσας, ἀλλ' ἁπλῶς τετραγώνους λίθους ἐγγομφουμένους ἀπὸ διαστήματος εἰς διάστημα ὡς τὰ σωζόμενα ἴχνη δηλοῦσι.

Ἐν τέλει ἐνταῦθα ἂς προστεθῇ καὶ ἄλλη τις ἐπιγραφὴ φέρουσα παράδοξον ὄνομα μὴ ὑπάρχον ἐν τοῖς λεξικοῖς· ἡ ἐπιγραφὴ εἶναι ἡ ἑξῆς:

ΓΑΝΟΝΔΙΚΑ	Γανονδίκα
ΣΩΚΟΥ	Σώκου
ΕΡΜΕΙΟΥ	Ἑρμείου
ΓΥΝΗ	Γυνή.

Εἶνε δὲ γεγραμμένη ἐπὶ κιονίσκου ἐπιτυμβίου λίθου φαιοῦ.

Ἐν Πειραιεῖ τῇ 22ᾳ Νοεμβρίου 1884.

ΙΑΚ. Χ. ΔΡΑΓΑΤΣΗΣ.

Ο ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ ΥΠΕΡΤΕΛΕΑΤΟΥ

Ἐν τῷ πρωτοδευτέρῳ τεύχει τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ τοῦ κ. Στ. Κουμανούδη 20 ἐπιγραφαὶ (ἐξ ὧν τρεῖς μόνον πλήρεις), ἐπὶ χαλκῶν ταινιῶν, εὑρεθεῖσαι ἐν τῇ Λακωνικῇ παρὰ τὸ χωρίον Φοινίκι τοῦ δήμου Ἀσωποῦ, τῆς ἐπαρχίας Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς, καὶ ἀνήκουσαι εἰς τὴν συλλογὴν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας. Ἐν τῷ αὐτῷ δὲ τεύχει ἐδημοσιεύθη ὡσαύτως ὑπὸ τοῦ ἐκδότου τῆς Ἐφημερίδος ταύτης κ. Κ. Δ. Μυλωνᾶ ψήφισμα ἐπὶ ἐρυθροῦ μαρμάρου εὑρεθὲν ἐν τῷ αὐτῷ χωρίῳ, καὶ τὸ ὁποῖον σήμερον ἀποτελεῖ μέρος τῆς συλλογῆς μου. Ἐκτὸς τοῦ ψηφίσματος τούτου ἀπέκτησα ὡσαύτως διὰ τὴν συλλογήν μου 51 ἐπιγραφὰς ἐπὶ χαλκῶν ταινιῶν ὁμοίας ταῖς ὑπὸ τοῦ κ. Στ. Κουμανούδη δημοσιευθείσαις· προσέτι δὲ διάφορα ἄλλα ἀρχαῖα ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ εὑρεθέντα, ὡς λαβὰς καὶ βάσεις χαλκίνων ἀγγείων, ὧν τινες εἰσὶ καλλιτεχνικώταται, μικρὰ ὁμοιώματα ἀνθρώπων καὶ ζώων, καὶ τεμάχια πηλίνων ἀγγείων, τινὰ τῶν ὁποίων εἰσὶν ἐνεπίγραφα.

Ἐκ τῶν ἀρχαίων τούτων δημοσιεύω τὰς ἐπὶ τῶν χαλκῶν ταινιῶν ἐπιγραφάς, ὧν τὰς μὲν ὑπ' ἀριθ. 1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 17, 21, 24, 26, 32, 35 καὶ 36 ἐν τοῖς παρεντεθειμένοις τρισὶ πίναξι πανομοιοτύπως καὶ εἰς τὸ πραγματικὸν αὐτῶν μέγεθος, τὰς δὲ λοιπὰς ὑπ' ἀριθ. 6, 7, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 22, 27, 28, 29, 30, 31, 33, 34, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50 καὶ 51 ἐν κεφαλαίοις μόνον γράμμασι· ἁπάσας δὲ μετέγραψα καὶ ἐν μικροῖς γράμμασι.

Αἱ ἐπιγραφαὶ αὗται δεικνύουσι, νομίζω, ἀναμφιβόλως ὅτι ἐν τῇ θέσει ἐν ᾗ εὑρέθησαν, ἔκειτο ναὸς τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ ἐπικαλουμένου Ὑπερτελεάτου.

Τίς ἦτο ὁ ναὸς οὗτος καὶ ποία ἡ σημασία αὐτοῦ; Οὐδεὶς ἐκ τῶν ἀρχαίων συγγραφέων μνημονεύει τι ὡρισμένως, καὶ ἡμεῖς δὲ βασιζόμενοι ἐπὶ τῶν εὑρεθεισῶν ἐπιγραφῶν ἁπλᾶς εἰκασίας δυνάμεθα νὰ ἐκφέρωμεν μέχρις ὅτου δι' ἀνασκαφῶν ἀποβῇ δυνατὴ ἡ ἐξακρίβωσις τῆς θέσεως καὶ ἡ ἔκτασις τοῦ ναοῦ. Ὁ Παυσανίας ἀναφέρει τὰ ἑξῆς περὶ τοῦ ὀνόματος Ὑπερτελεάτου:

« Ἔστι δ' ἐν τῇ γῇ ταύτῃ (τῆς Ἀσωποῦ) καὶ ἱερὸν

« Ἀσκληπιοῦ στάδια ἀπέχον ὡς πεντήκοντα Ἀσω-« ποῦ, τὸ δὲ χωρίον ἔνθα τὸ Ἀσκληπιεῖον· Ὑπερτε-« λέατον ὀνομάζουσιν.» (Βιβλ. III, κεφ. 22, § 7).

Ἐκ τῶν νωτέρων περιηγητῶν ὁ Leake καὶ ὁ I. I. Bartélemy βασιζόμενοι ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω ἐδαφίου τοῦ Παυσανίου σημειοῦσι τὸ Ὑπερτελέατον ὁ μὲν πρῶτος, ἐν τῷ χάρτῃ τῆς περιηγήσεώς του εἰς Πελοπόννησον (Péloponnesiaca), ὡς ἁπλῆν παραθαλάσσιον *τοποθεσίαν*, ὁ δὲ δεύτερος ἐν τῷ χάρτῃ τῆς ἐν Ἑλλάδι περιηγήσεως τοῦ νέου Ἀναχάρσιδος, ὡς χώραν ἐκτεινομένην ἀπὸ τοῦ Ἀσωποῦ μέχρι τοῦ Βοιατικοῦ κόλπου. Μολονότι ἡ λέξις *χωρίον*, ἧς ποιῆται χρῆσιν ὁ Παυσανίας φαίνεται δικαιοῦσά πως τὴν στενωτέραν ἑρμηνείαν, ἣν δίδει ὁ Leake, οὐχ ἧττον, νομίζω, κατὰ τὸ τοῦ Ἡροδότου, Βιβ. 2, κεφ. 8 « τὸ ὧν δὴ ἀπὸ Ἡλίου πόλιος οὐ-« κέτι πολλὸν χωρίον ὡς εἶναι Αἰγύπτου » κτλ. παραβαλλόμενον καὶ πρὸς τὰ τοῦ Ξενοφ. Ἑλλην. 3, 5, 17. 5, 1, 7. Κυρ. Παιδ. 1, 4, 14, ὅτι δύναται νὰ δικαιολογηθῇ καὶ ἡ γνώμη τοῦ Barthélemy.

Ἐὰν παραδεχθῶμεν τοῦτο, νομίζω, ὅτι δυνάμεθα ἐξ αὐτοῦ τοῦ Παυσανίου ὁδηγούμενοι, νὰ εἰκάσωμεν τίς ἦτο ὁ ναὸς τοῦ Ὑπερτελεάτου Ἀπόλλωνος.

Ἐν τῷ ἰδίῳ βιβλίῳ (κεφ. 23 § 2) ὁ Παυσανίας ἀναφέρει, ὅτι κατὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Δήλου ὑπὸ τοῦ Μηνοφάνους στρατηγοῦ τοῦ Μιθριδάτου, τῶν βαρβάρων τις ἔρριψε τὸ ξόανον τοῦ θεοῦ εἰς τὴν θάλασσαν, ἥτις ἐξέβαλεν αὐτὸ ἐπὶ τῆς χώρας τῶν Βοιατῶν, εἰς τὸ χωρίον, ὅπερ ἕνεκα τούτου ἐκλήθη Ἐπιδήλιον· ἐν αὐτῷ δ' ὑπῆρχε καὶ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος. Τὸ χωρίον τοῦτο κεῖται ἑκατὸν στάδια πρὸς βορρᾶν τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Μαλέας. Τὸ Ἀσκληπιεῖον δὲ τὸ ἐν τῷ Ὑπερτελεάτῳ κεῖται πεντήκοντα στάδια πρὸς μεσημβρίαν τῆς Ἀσωποῦ.

Ἂν παρατηρήσωμεν ἐπὶ τοῦ χάρτου τὰς δύο ταύτας θέσεις, θέλομεν εὕρει ὅτι ἡ πρώτη, δηλαδὴ τὸ Ἐπιδήλιον, κεῖται ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς παραλίας τῆς χερσονήσου περίπου εἰς τὴν αὐτὴν γραμμὴν εἰς ἣν κεῖται ἡ δευτέρα, δηλαδὴ τὸ Ἀσκληπιεῖον, ἐπὶ τῆς δυτικῆς παραλίας. Δὲν εἶναι δὲ ἀπίθανον ὁλόκληρος ἡ χώρα ἡ κειμένη μεταξὺ τῶν δύω τούτων θέσεων, τὸ κέντρον δηλαδὴ τῆς χερσονήσου, νὰ ἐκαλεῖτο Ὑπερτελέατον, ὁ δὲ ναὸς τοῦ Ἀπόλλωνος εἰς ὃν ἀνήκουσιν αἱ εὑρεθεῖσαι ἐπιγραφαὶ νὰ ᾖ ὁ παρὰ τοῦ Παυσανίου ἀναφερόμενος ἐν τῷ τρίτῳ βιβλίῳ (κεφ. 23 § 2).

Ὁ ναὸς οὗτος κατ' ἀρχὰς μικρὸς ὤν, ἀπέκτησε σπουδαιότητά τινα, ὅτε μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Δήλου ὑπὸ τοῦ Μηνοφάνους, Δήλιός τις ἢ ἄλλος εὐσεβὴς Ἕλλην μετέφερεν ἐκεῖθεν τὸ ξόανον τοῦ θεοῦ εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ὑπερτελεάτου Ἀπόλλωνος.

Ἡ ἰδέα αὕτη εἶναι ἁπλῆ ὑπόθεσις, ἣν ἐξάγω, ἀνεξαρτήτως πρὸς τὴν τοποθεσίαν τοῦ ναοῦ ἐκ τῆς σειρᾶς τῶν εὑρεθεισῶν ἐπιγραφῶν. Αἱ ἀρχαιότεραι αὐτῶν (ὑπ' ἀριθ. 1, 2, 3, 4, 5, 6 καὶ 7), ὧν αἱ τρεῖς πρῶται δύνανται νὰ καταταχθῶσι μεταξὺ τῶν ἀρχαιοτάτων ἑλληνικῶν ἐπιγραφῶν, αἱ δὲ λοιπαὶ τέσσαρες ἀνήκουσιν εἰς ἑλληνικὴν ἐποχήν, προγενεστέραν τῆς ὑπὸ τοῦ Μηνοφάνους καταστροφῆς τῆς Δήλου, καὶ εἶνε ἐπιγραφαὶ ἰδίως ἀναθηματικαί, ἀποδεικνύουσαι τὴν ὕπαρξιν ἱεροῦ τοῦ Ἀπόλλωνος, οὐδεμίαν ὅμως παρέχουσαι ἔνδειξιν, ὅτι τὸ ἱερὸν τοῦτο εἶχε τότε μεγάλην σημασίαν καὶ ἐπισημότητα. Αἱ μεταγενέστεραι ὅμως ἐπιγραφαί, αἱ ἀνήκουσαι εἰς τὴν ρωμαϊκὴν ἐποχήν, καὶ χαραχθεῖσαι κατὰ πᾶσαν πιθανότητα μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Δήλου μαρτυροῦσιν, ὅτι τὸ πρώην μικρὸν ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, μετεβλήθη εἰς ναὸν ἐπίσημον, ὑπηρετούμενον ὑπὸ πολυαρίθμων ἱερέων καὶ πυροφόρων. Ἐὰν ἡ ὑπόθεσις αὕτη θεωρηθῇ βάσιμος, δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς τεκμήριον, ὅτι τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος ἀπέκτησε τὴν τοιαύτην αὐτοῦ ἐπισημότητα ἕνεκα τῆς ἐν αὐτῷ ἐγκαθιδρύσεως τοῦ ἐκ Δήλου ληφθέντος ξοάνου τοῦ θεοῦ.

Ἡ γνώμη αὕτη συμβιβάζει, νομίζω τὴν ὕπαρξιν τοῦ μέχρι τοῦδε ἀγνώστου ἡμῖν ναοῦ τοῦ Ὑπερτελεάτου Ἀπόλλωνος πρὸς τὸ κῦρος τῶν περιγραφῶν τοῦ Παυσανίου, ὅστις ἕνα μόνον ἀναφέρει ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, δυνάμενον νὰ τοποθετηθῇ ἐν τῷ τόπῳ, τὸν ὁποῖον μόνος ἐκ τῶν ἀρχαίων συγγραφέων μνημονεύει, ὡς φέροντα τὸ ὄνομα Ὑπερτελέατον. Ὑποστηρίζεται δ' ἔτι μᾶλλον ἡ γνώμη αὕτη καὶ ὑπὸ τοῦ μνημονευθέντος ἤδη Προξενικοῦ ψηφίσματος, (Ἐφημ. Ἀρχ. 1884 σελ. 85). Διότι δυσκόλως

δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι ἡ πόλις τῶν Ἐπιδαυρίων ἤθελεν ἐκλέξει διὰ νὰ στήσῃ τὸ ψήφισμα τοῦτο ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, κείμενον μακρὰν αὐτῆς, καὶ τοῦ ὁποίου τὴν ὕπαρξιν οὐδεὶς ἀρχαῖος συγγραφεὺς μνημονεύει, ἐνῷ ὁ ὑπὸ τοῦ Παυσανίου ἀναφερόμενος ἦτο βεβαίως οὐ μόνον ὁ ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ γνωστότερος καὶ ἐπισημότερος ναὸς τοῦ θεοῦ τούτου, ἀλλὰ καὶ ὁ πλησιέστερον αὐτῆς κείμενος.

Ἀλλὰ ποία ἡ ἔννοια τῆς λέξεως *Ὑπερτελέατον*, καὶ ποία ἡ χρῆσις τῶν εὑρεθεισῶν ἐνεπιγράφων χαλκίνων ταινιῶν;

Τὸ πρῶτον ζήτημα εἶναι καθαρῶς φιλολογικὸν καὶ ἐλπίζω, ὅτι ἁρμοδιώτερός τις ἐμοῦ θὰ θελήσῃ νὰ μᾶς δώσῃ ἐξήγησίν τινα πλήρη. Νομίζω ὅμως ὅτι δύναται νὰ ὑπάρξῃ συγγένειά τις μεταξὺ τῆς λέξεως Ὑπερτελεάτης καὶ τῶν ρημάτων *ἀνατέλλειν*, *ὑπερτέλλειν*. Ἂν δὲ παραδεχθῶμεν ὅτι τὸ Ὑπερτελεάτης παράγεται ἐκ τοῦ ὑπερτέλλω, τότε ὁ Ἀπόλλων Ὑπερτελεάτης ἤθελεν εἶσθαι ἡ προσωποποίησις τοῦ *ὑπερτέλλοντος Ἡλίου*, τοῦ ἀνελθόντος δηλαδὴ ἄνω τῆς γεννήσεως καὶ τῆς ἀνατολῆς αὐτοῦ, τοῦ διαλύσαντος ἤδη τὰς ἀναθυμιάσεις τῆς πρωΐας καὶ θερμαίνοντος τὴν γῆν δι' ὅλης τῆς δυνάμεως τῶν ἀκτίνων αὐτοῦ (1). Τοιαύτη δέ τις ἔννοια τῆς λέξεως Ὑπερτελεάτης ἔδωκεν ἴσως ἀφορμὴν καὶ εἰς τὸν σχηματισμὸν τοῦ σωματείου τῶν πυροφόρων, τῶν ὁποίων ἔργον ἦτο βεβαίως ἡ διατήρησις τοῦ πυρὸς τοῦ παριστῶντος τὴν θερμότητα τοῦ ὑπερτέλλοντος ἡλίου καὶ τοῦ χρησιμεύοντος εἰς τὴν λατρείαν τοῦ Ὑπερτελεάτου Ἀπόλλωνος.

Εἰς τὸ δεύτερον ζήτημα ὁ κ. Κουμανούδης ἀπαντᾷ ὅτι: «Ἴσως ἐποιοῦντό ποτε αἱ ταινίαι αὗται χάριν χρονολογικοῦ ὁρισμοῦ τῆς διαδοχῆς τῶν ἐν τῷ ναῷ ἱερατευόντων, ἐφ' ᾧ καὶ εἴς τι μέρος τοῦ ναοῦ προσηλοῦντο μετὰ τὸν θάνατον ἢ τὴν ἄλλως ἀποχώρησιν ἐκείνων, οἵτινες ζῶντες τὰς περιέδενον περὶ τὴν κεφαλὴν ἐν ταῖς ἱερουργίαις.» Ἀντὶ τῆς γνώμης ταύτης τοῦ κ. Κουμανούδη νομίζω προτιμοτέραν τὴν ἐξήγησιν ὅτι ἑκάστη τῶν ταινιῶν τούτων ἦτο καθηλωμένη ἐπὶ τοῦ τοίχου εἰς τὸ μέρος, ὅπου ὁ ἐν αὐτῷ ἀναφερόμενος ἱερεὺς ἢ πυροφόρος ἐναπέθετε τὰ εἰς αὐτὸν ἀνήκοντα ἀντικείμενα, ἢ ὅπου οὗτος ἵστατο κατὰ τὴν τέλεσιν τῶν ὑπὸ τῆς λατρείας τοῦ Ὑπερτελεάτου Ἀπόλλωνος κεκανονισμένων ἱερουργιῶν. Ἡ ὑπόθεσις αὕτη δικαιολογεῖται, νομίζω, καὶ ἐκ τοῦ σχήματος ἐν γένει τῶν ταινιῶν τούτων, αἵτινες εἰσὶν ἐλάσματα ἐπιμήκη περατούμενα εἰς δύο μικρὰς ὀπὰς χρησιμευούσας εἰς τὴν δι' ἥλων προσάρτησιν αὐτῶν ἐπὶ τῶν τοίχων. Ἡ ποικιλία ἀφ' ἑνὸς τοῦ κόσμου τῶν ταινιῶν τούτων, ὧν τινες μὲν ἔχουσι καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῶν χειλέων, ἢ καὶ ἐν τῷ μέσῳ, γραμμὰς ἐξ ἀναγλύπτων στιγμῶν περικλειούσας τὴν ἐπιγραφήν, ἄλλαι δὲ παριστῶσιν εἰς τὰ ἄκρα δι' ὁμοίων στιγμῶν σχήματα γεωμετρικά, ἢ ἄνθη, καὶ ἄλλαι οὐδένα φέρουσι τοιοῦτον κόσμον, καὶ ἀφ' ἑτέρου τὸ ἀνόμοιον τοῦ μεγέθους καὶ τοῦ σχήματος ἑκάστης αὐτῶν δεικνύουσιν, ὅτι αἱ ἐπιγραφαὶ αὗται δὲν ἀπετέλουν τι καθιερωμένον διὰ τὰς ἱερουργίας καὶ ἔχον γενικὸν χαρακτῆρα καὶ σχῆμα δι' ὅλους τοὺς ἱερεῖς καὶ πυροφόρους, ἀλλ' ἦσαν ἀτομικόν τι ἔργον ἐξαρτώμενον ἐκ τῆς γνώμης καὶ τῆς ἀρεσκείας ἐκείνου, ὅστις δι' αὐτοῦ ἤθελε νὰ ὁρίσῃ μέρος τι ἀνῆκον εἰς τὴν ἰδιαιτέραν αὐτοῦ χρῆσιν.

Τῶν ἐπιγραφῶν τούτων ἔκρινα χρήσιμον νὰ δημοσιεύσω ἐν πανομοιοτύπῳ τὰς ἀνηκούσας εἰς διαφόρους ἐποχὰς καὶ ἐκείνας, ὧν ἡ γραφὴ καὶ ἡ διακόσμησις διαφέρει τῶν τῆς συλλογῆς τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας, ἃς ἐδημοσίευσεν, ὡς ἐρρήθη, ὁ κ. Κουμανούδης. Τὰς δὲ λοιπὰς ἠρκέσθην νὰ δημοσιεύσω διὰ τῶν συνήθων ἐπιγραφικῶν στοιχείων.

Ἀνήκουσι δὲ αἱ μὲν τρεῖς πρῶται, αἱ ὑπ' ἀριθ. 1-3 εἰς τοὺς πρὸ Εὐκλείδου χρόνους, τέσσαρες δέ, αἱ ὑπ' ἀριθ. 4-7 εἰς τοὺς ἑλληνικοὺς μετ' Εὐκλείδην χρόνους, αἱ δὲ λοιπαὶ 44, αἱ ὑπ' ἀριθ. 8-51 εἰς τοὺς Ῥωμαϊκοὺς χρόνους.

(1) Γνωστὸν εἶνε ἄλλως ὅτι αἱ πλεῖσται ἰδιότητες τοῦ Ἀπόλλωνος ἔν τε τῇ λατρείᾳ καὶ ἐν τῷ μύθῳ ἐξηγοῦνται ἐκ τῆς θεωρίας, ὅτι ὁ θεὸς οὗτος ἐσήμαινεν ἀρχικῶς τὸ *φῶς* καὶ τὸν *ἥλιον* (πρβλ. καὶ Roscher Apollon καὶ Mars). Αὕτη δὲ ἡ ἀρχικὴ σημασία τοῦ θεοῦ Ἀπόλλωνος καταφαίνεται σαφέστατα εἴς τινα ἐπίθετα τοῦ θεοῦ, τὰ ὁποῖα εἶναι ἐτυμολογικῶς λίαν εὐκατάληπτα καὶ χαρακτηρίζουσιν αὐτὸν ὡς τὸν *φωτεινόν*, τὸν *φωτεγερῆ* ἢ τὸν *λάμποντα*. Τὰ γνωστότερα τῶν ἐπιθέτων τούτων εἶναι *Λύκειος, Λύκιος, Λυκηγενὴς* (Ἰλ. 8, 101, 119) ἀναγόμενα καθόλου εἰς τὴν ρίζαν *Λυκ* = φέγγειν (Curtius, Grundz. d. gr. Etym.[3] 160 ἑξ.), καὶ *Φοῖβος* οὗτινος ρίζα θεωρεῖται φαF = φαίνεσθαι, φέγγειν (Curtius αὐτόθι 276).

1.

[Τõ]ι 'Απέλονι ὑπερτ[ελεάτᾳ]

Ἐγκεχαραγμένη ἐπὶ ταινίας χαλκίνου εἰς δύο τεθραυσμένης τεμάχια, ὡς βλέπει τις ἐν τῷ πίνακι.

Δυσκόλως δυνάμεθα νὰ ὁρίσωμεν, ἐὰν τὸ ἀνάθημα, ἐφ' οὗ ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη, ἀποτελῇ αὐτοτελές τι ἀντικείμενον, ἢ προσήρμοζε πρὸς ἄλλο μεγαλείτερον. Μετὰ βεβαιότητος ὅμως δυνάμεθα ν' ἀποφανθῶμεν, ὅτι ἡ ἀναθηματικὴ αὕτη ἐπιγραφὴ ἀνήκει εἰς τὸν πέμπτον, ἴσως δὲ καὶ εἰς τὸν ἕκτον π. Χ. αἰῶνα. Τὸ σχῆμα τῶν γραμμάτων, ἡ χρῆσις τοῦ O ἀντὶ τοῦ Ω, τὸ πρὸ τοῦ ὕψηλον δασὺ Η, ἡ διεύθυνσις τῆς γραφῆς ἐκ δεξιῶν πρὸς ἀριστερά, καὶ ὁ τύπος *'Απέλονος*, πάντα ταῦτα εἶναι γνωρίσματα τῶν ἀρχαϊκῶν χρόνων.

2.

['Απέλ]ονος Ὑπερτελεάτα.

Ἐπὶ τοῦ χείλους μικροῦ χαλκίνου ἀγγείου, οὗτινος σώζεται μόνον τὸ τεμάχιον, ἐφ' οὗ ἡ ἐπιγραφή.

3.

Τõι 'Απέλονι ἀνέθεκε Εὐόνυμος.

Ἐπὶ τῆς ὄπισθεν ἐπιφανείας χείλους μικροῦ χαλκίνου ἀγγείου.

Ἐκ τοῦ ἀγγείου, ὅπερ ὁ Εὐόνυμος ἀνέθηκεν εἰς τὸν Ἀπόλλωνα σώζεται ὁλόκληρος ὁ κύκλος τῶν χειλέων, κατεστράφη δὲ τὸ κάτω μέρος· ἑπομένως μετὰ δυσκολίας δυνάμεθα νὰ ὁρίσωμεν, ἂν τοῦτο εἶχε σχῆμα φιάλης (patera) ἢ βαθυτέρου ποτηρίου (σκύφου ἢ ἄμβυκος).

4.

. . . . Ὑπερτελειάτα.

Ἐπὶ τεμαχίου χείλους μεγάλου ἀγγείου. Ἄξιον παρατηρήσεως ἐν τῇ παρούσῃ ἐπιγραφῇ εἶναι ἡ κατ' ἰδιωτισμόν τινα ἢ κατὰ λᾶθος τοῦ χαράκτου γραφὴ *Ὑπερτελειάτα*.

5.

[Στέφα](;)νος 'Αγελαίου τοῦ 'Αριστοκράτους 'Επιδαύριος το (;).

Ἐπὶ χαλκίνης λεπτῆς ταινίας.

Ἐὰν ὑποθέσωμεν, ὅτι ἡ ταινία αὕτη ἐξηκολούθει ὁμοιομόρφως στενουμένη καὶ πρὸς τὸ ἀπολεσθὲν μέρος, ἐφ' οὗ ὑπῆρχεν ἡ ἀρχὴ τῆς ἐπιγραφῆς, ὀφείλομεν τότε νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι ἐλλείπει τὸ ἥμισυ περίπου αὐτῆς, καὶ δυνάμεθα νὰ συμπληρώσωμεν αὐτὴν ὡς ἑξῆς:

['Απόλλωνι Ὑπερτελεάτᾳ ἀνέθηκε Στέφα](;)νος 'Αγελαίου τοῦ 'Αριστοκράτους 'Επιδαύριος τοθί (;).

Ἡ τελευταία λέξις, ἣν ὑπολαμβάνω ὡς τοθὶ (=τοῦτο ἢ ἐνταῦθα) δεικνύει ὅτι ἡ ἐπιγραφή, αὕτη ἦτο ἀναθηματική. Ἐκ δὲ τῆς ἐν τῷ τέλει τῆς ταινίας μικρᾶς ὀπῆς ὑποθέτω, ὅτι αὕτη ἦτο προσηρμοσμένη ἐπὶ ἑτέρου μεγαλειτέρου ἀντικειμένου, ὅπερ ὁ Στέφανος (;) ἀνέθηκεν εἰς τὸν Ὑπερτελεάτην Ἀπόλλωνα.

Τὰ γράμματα τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης εἰσὶν ἐσχηματισμένα δι' ὀπῶν καὶ οὐχὶ διὰ στιγμῶν ἀναγλύπτων, ὅπως ἐν ταῖς ἑπομέναις.

6.

. . . ΤΕΛΕΑΤΑ

. . . ['Απόλλωνος Ὑπερ]τελεάτα.

Ἐπὶ ταινίας μηκ. $0^{μ}$, 155, πλ. $0^{μ}$, 028.

7.

. . . . ΛΕΑΤΑ

. . . . ['Απόλλωνος Ὑπερτε]λεάτα.

Ἐπὶ ταινίας μηκ. $0^{μ}$, 13, πλ. $0^{μ}$, 028.

Τὸ ἔψιλον ἐν ταῖς δύο τελευταίαις ἐπιγραφαῖς ἔχει τὸ ὀρθογώνιον σχῆμα καὶ οὐχὶ τὸ κυρτὸν ὡς ἐν ταῖς ἑπομέναις. Ἕνεκα τούτου θεωρῶ αὐτὰς ὡς ἀνηκούσας εἰς ἑλληνικὴν ἐποχήν.

8.

Πλόκαμος πυρ(σ)φόρος 'Απόλλωνος Ὑπερτελεάτα.

Ἐπὶ χαλκίνου λεπτῆς ταινίας.

Τὰ γράμματα τῆς παρούσης ἐπιγραφῆς ὡς καὶ τῶν ἑπομένων σχηματίζονται διὰ μικρῶν ἀναγλύπτων στιγμῶν. Τὸ σχῆμα δ' αὐτῶν ἐποχῆς μεταγενεστέρας, μᾶς μεταφέρει ἐκ τῆς ἀρχαϊκῆς καὶ τῆς ἑλληνικῆς τῶν προηγουμένων ἐπιγραφῶν εἰς ἐντελῆ Ῥωμαϊκὴν ἐποχήν.

9.

Φιλόκαλος Ἀσκληπιάδου πυροφόρος Ἀπόλλωνος Ὑπερτελεάτου.

Ἐπὶ ὁμοίας ταινίας τεθραυσμένης εἰς τεμάχια.

10.

Τίτος Κλαυδίου Ἡλιοδωρου Ἀπόλλωνος Ὑπερτελεάτου πυροφόρος.

Ἐπὶ ταινίας εἰς δύο ἐπίσης τεμάχια τεθραυσμένης.

11.

Δαμύλος πυροφόρος Ἀπόλλωνος Ὑπερτελεάτου.

Ἐπὶ ταινίας.

Ἡ θέσις τῶν γραμμάτων καὶ ὁ κόσμος ἐν γένει τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης ἔχει τι τὸ περίεργον. Ἐκτὸς τοῦ ἐκ μικρῶν ἀναγλύπτων στιγμῶν περιθωρίου, τὸ ὁποῖον φέρουσιν αἱ πλεῖσται τῶν ἐπιγραφῶν τῶν πυροφόρων καὶ τῶν ἱερέων τοῦ Ἀπόλλωνος Ὑπερτελεάτου, ἡ παροῦσα φέρει προσέτι ἐν τῷ μέσῳ αὐτῆς καὶ κύκλον ἐκ τοιούτων στιγμῶν περικλείοντα τὰ γράμματα ΡΟΦΟΡΟϹΑΠ. Ἡ ἀρχὴ δὲ αὐτῆς εἶναι ἐν μιᾷ γραμμῇ, τὸ δὲ τέλος ἐν δυσί.

Ἐν τῇ λέξει Ὑπερτελεάτου ὁ χαράκτης ἐλησμόνησε νὰ θέσῃ τὸ πρῶτον Є.

12.

Φίλων Ὑπερτελεάτου πυροφόρος.

Ἐπὶ ταινίας τεθραυσμένης εἰς δύω τεμάχια.

Τὰ γράμματα τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης εἰσὶ λίαν ἀνώμαλα, ἡ δὲ ἀνάγνωσις ἐπίπονος.

Ἄξιον δὲ παρατηρήσεως εἶναι ὅτι ἐν αὐτῇ ἐλλείπει τὸ κύριον ὄνομα τοῦ θεοῦ, καὶ ἐτέθη μόνον τὸ ἐπίθετον Ὑπερτελεάτου.

13.

Ἀλέξανδρος πυροφόρος Ἀπόλλωνος Ὑπερτελεάτα.

Ἐπὶ ταινίας τεθραυσμένης εἰς τέσσαρα τεμάχια.

Ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη ἔχει ὡραίαν πράσινον ὀξύδωσιν, αἱ δὲ στιγμαὶ τῶν γραμμάτων εἰσὶ βαθύτερον τοῦ συνήθους ἐγκεχαραγμέναι.

14.

. . . ЄΥΤ . . . . ΙΟ . . . . ΡΟϹ . . . Α .

Εὐτ[ύχ]ιο[ς πυροφό]ρος [Ἀπόλλωνος Ὑπερτελεάτ]α.

Ἐπὶ ταινίας τεθραυσμένης εἰς τέσσαρα τεμάχια, ὧν τὸ μεγαλείτερον ἔχει μηκ. 0μ, 06 καὶ πλ. 0μ, 02.

15.

. . . . . . ΡΟΦΟΡΟϹΑΠΟΛ(sic)ШΝΟϹ

. . . . . . [πυ]ροφόρος Ἀπόλωνος.

Ἐπὶ ταινίας τεθραυσμένης εἰς δύο, μηκ. 0μ, 14 καὶ 0μ, 02 πλάτους, ὅπερ βαθμιαίως ἐλαττούμενον περιορίζεται εἰς 0μ, 015 ἐν τῷ τέλει.

Ἐν τῇ παρούσῃ ἐπιγραφῇ ὁ πυροφόρος ἔθηκε μόνον τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ ἀφήσας τὸ ἐπίθετον αὐτοῦ· τὸ ὄνομα δὲ τοῦ Ἀπόλλωνος ἔγραψε δι' ἑνὸς μόνον λ, μᾶλλον ἴσως κατὰ λάθος ἢ κατὰ μίμησιν τῆς ἀρχαϊκῆς αὐτοῦ γραφῆς.

16.

. . . ΟϹΑΠΟΛΛШΝΟϹΥΠЄΡΤЄΛЄΑΤΟΥ

. . . [πυροφόρ]ος Ἀπόλλωνος Ὑπερτελεάτου.

Ἐπὶ ταινίας μηκ. 0μ, 18 πλ. 0μ, 018.

17.

Χαίρας Ἀρτεμᾶ π[υροφόρος Ἀπόλλωνος Ὑπερτελεάτα].

Ἐπὶ ταινίας τεθραυσμένης εἰς δύο τεμάχια.

Τὸ ὄνομα Χαίρας ἴσως ἐγράφη κατὰ λάθος τοῦ χαράκτου ἀντὶ Χαιρέας.

18.

....ΤΗCΠΥΡΟΦΟΡΟCΑ......

[Πολυκρά]της πυροφόρος Ἀ[πόλλωνος Ὑπερτελεάτου].

Ἐπὶ ταινίας μηχ. 0μ, 12, πλ. 0μ, 02.

19.

ΠΥΡΟΦΟ.......

πυροφό[ρος].....

Ἐπὶ ταινίας μηχ. 0μ, 07 πλ. 0μ, 021.

Ἐν τῇ ἐπιγραφῇ ταύτῃ, τῆς ὁποίας σώζεται μόνον ἡ ἀρχή, ὁ τίτλος τοῦ πυροφόρου εὑρίσκεται κατ᾽ ἐξαίρεσιν πρὸ τοῦ ὀνόματος τοῦ φέροντος αὐτόν.

20.

....ΦΟΡΟC....

[πυρο]φόρος.

Ἐπὶ ταινίας μηχ. 0μ, 04 πλ. 0μ, 02.

21.

Σωσάρων Φιλοστράτου ἱερεὺς Ἀπόλ[λωνος] Ὑπερτε-λ[εάτου].

Ἐπὶ ταινίας τεθραυσμένης εἰς τέσσαρα τεμάχια.

Τὸ Σωσάρων ἐπαναλαμβάνεται καὶ ἐπὶ μιᾶς τῶν εἰς τὴν συλλογὴν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας ἀνηκουσῶν ταινιῶν. (Ὅρ. Ἐφημ. Ἀρχαιολ. Περ. Γ′ Τευχ. Α′ καὶ Β′ σελ. 81).

Σωσάριν εἶναι γνωστὸν ὡς ὄνομα γυναικός, Σωσάρων ὅμως νομίζω, ὅτι πρῶτον ἐν ταῖς παρούσαις ἐπιγραφαῖς ἀπαντᾷ.

22.

..ЄΑΝΔΡΟCΙЄΡЄΥCΑΠΟΛΛωΝΟCΥΠЄΡΤЄ ΛЄΑΤΟΥ

[Μ]έανδρος ἱερεὺς Ἀπόλλωνος Ὑπερτελεάτου.

Ἐπὶ ταινίας τεθραυσμένης εἰς δύο, μηχ. 0μ, 33, πλ. 0μ, 22.

23.

....ΑCΟΝΗCΙΜΟΥΑCω....ΙЄ.....ΤЄΛЄΑΤΑ

[Ἀρσινέ]ας Ὀνησίμου Ἀσω[πίτης] ἱε[ρεὺς Ἀπόλλωνος Ὑπερ]τελεάτα.

Ἐπὶ ταινίας τεθραυσμένης εἰς τρία, μηχ. 0μ, 20, πλ. 0μ, 02.

Τὸ ὄνομα Ἀρσινέας, τὸ ὁποῖον πρῶτον ἴσως ἀπαντᾷ ἐν τῇ ἀμέσως ἑπομένῃ ἐπιγραφῇ, ἐνόμισα ὅτι εὐλόγως δύναται νὰ χρησιμεύσῃ πρὸς συμπλήρωσιν καὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἱερέως, εἰς ὃν ἀνῆκεν ἡ παροῦσα ταινία.

24.

Εὐτυχᾶ Ἀρσινέας ἱ[ερεὺς Ἀπόλλωνος Ὑπερτελεάτα].

Ἡ παροῦσα ἐπιγραφὴ κατ᾽ ἐξαίρεσιν ἀναγινώσκεται οὐχὶ ἐκ τοῦ ἀναγλύπτου μέρους τῶν στιγμῶν ἐξ ὧν σχηματίζονται τὰ γράμματα, ἀλλ᾽ ἐκ τοῦ κοίλου αὐτῶν. Ἡ ἀνωμαλία αὕτη δύναται ἴσως ν᾽ἀποδοθῇ εἰς αὐτὴν τὴν ἰδιοτροπίαν τοῦ χαράκτου ἢ τοῦ ἰδίου ἱερέως, ὅστις ἐπροτίμησε νὰ προτάξῃ τὸ πατρωνυμικὸν τοῦ κυρίου ὀνόματος καὶ νὰ γράψῃ *Εὐτυχᾶ Ἀρσινέας* ἀντὶ *Ἀρσινέας Εὐτυχᾶ*.

Τὸ ὄνομα Ἀρσινέας, ὡς εἶπον ἤδη, νομίζω ὅτι ἀπαντᾷ τὸ πρῶτον ἐν τῇ παρούσῃ ἐπιγραφῇ.

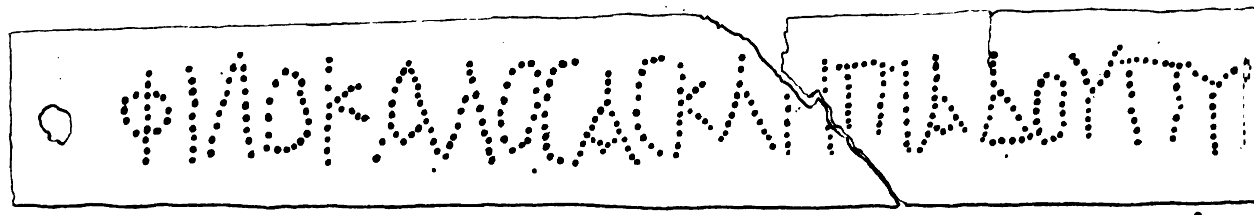
25.

ΑCωΠΟCΙЄΡЄΥC......CΥΠЄΡΤЄΛЄΑΤΟΥ

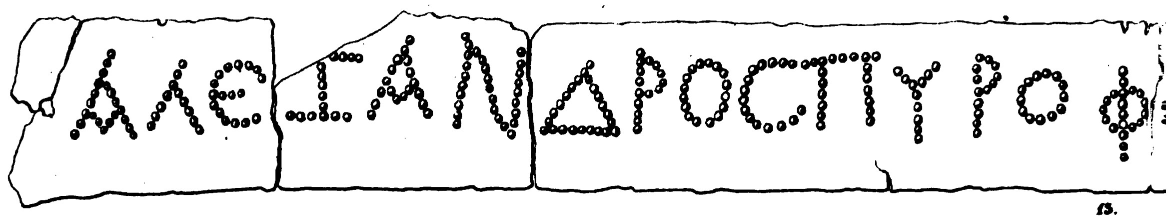
Ἀσωπὸς ἱερεὺς [Ἀπόλλωνο]ς Ὑπερτελεάτου.

Ἐπὶ ταινίας τεθραυσμένης εἰς τρία, μηχ. 0μ, 22, πλ. 0μ, 018.

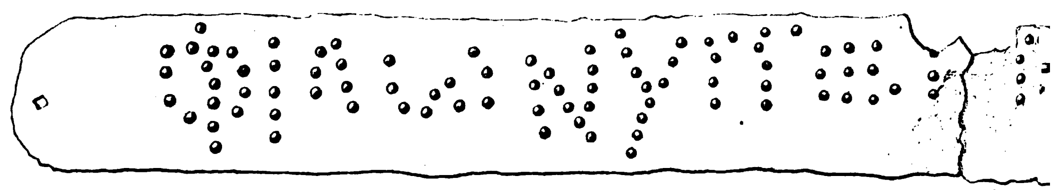
Ἐκ τοῦ θεοῦ Ἀσωποῦ τοῦ συζύγου τῆς Μετώπης καὶ τοῦ πατρὸς τῆς Αἰγίνης ὠνομάσθησαν διάφοροι ποταμοὶ καὶ πόλεις τῆς Ἑλλάδος. Ἀνὴρ ὅμως φέρων τὸ ὄνομα τοῦτο, νομίζω ὅτι τὸ πρῶτον ἀπαντᾷ ἐν τῇ παρούσῃ ἐπιγραφῇ, ἐν τῇ κατωτέρῳ ὑπ᾽ ἀριθ. 35 καὶ ἐν μιᾷ τῶν δημοσιευθεισῶν ἐν τῇ ἐφημερίδι ταύτῃ ὑπὸ τοῦ κ. Κουμανούδη.

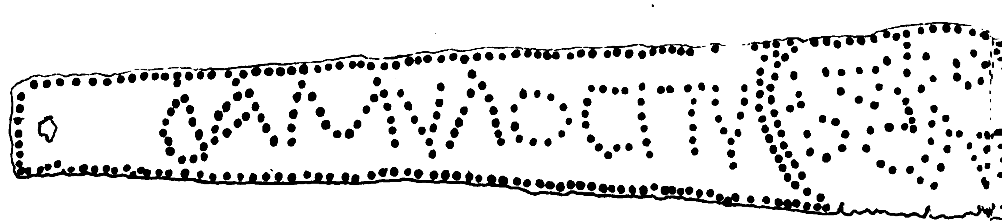
9.

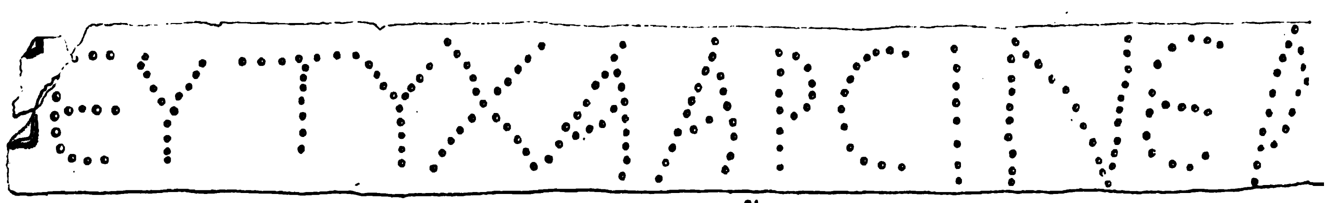
13.

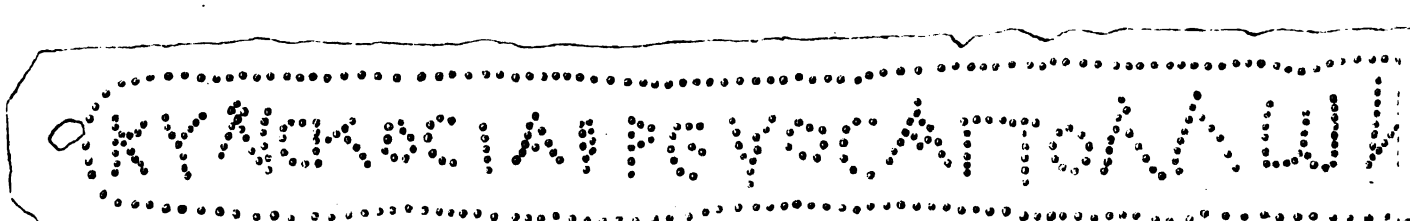
12.

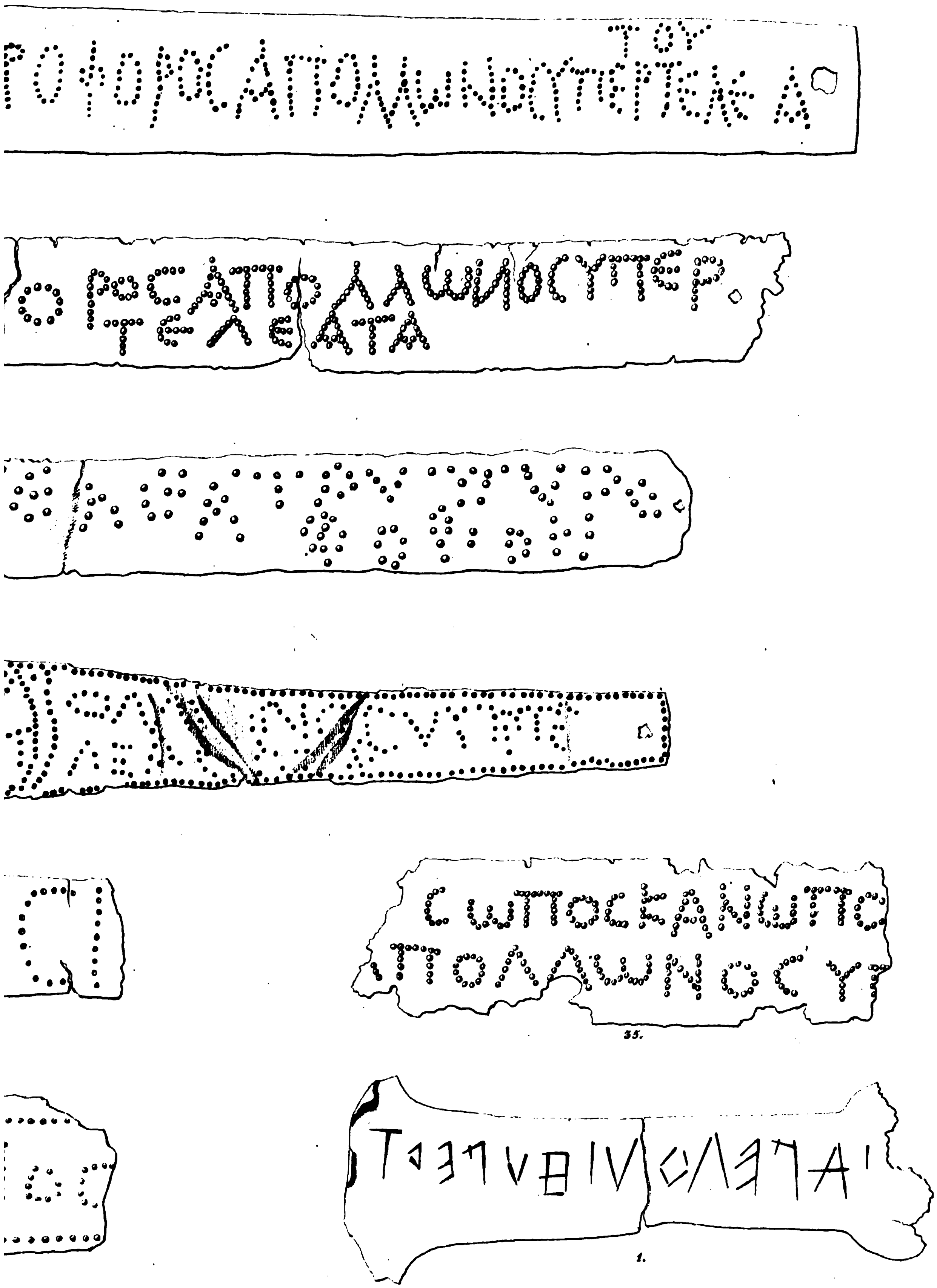
11.

24.

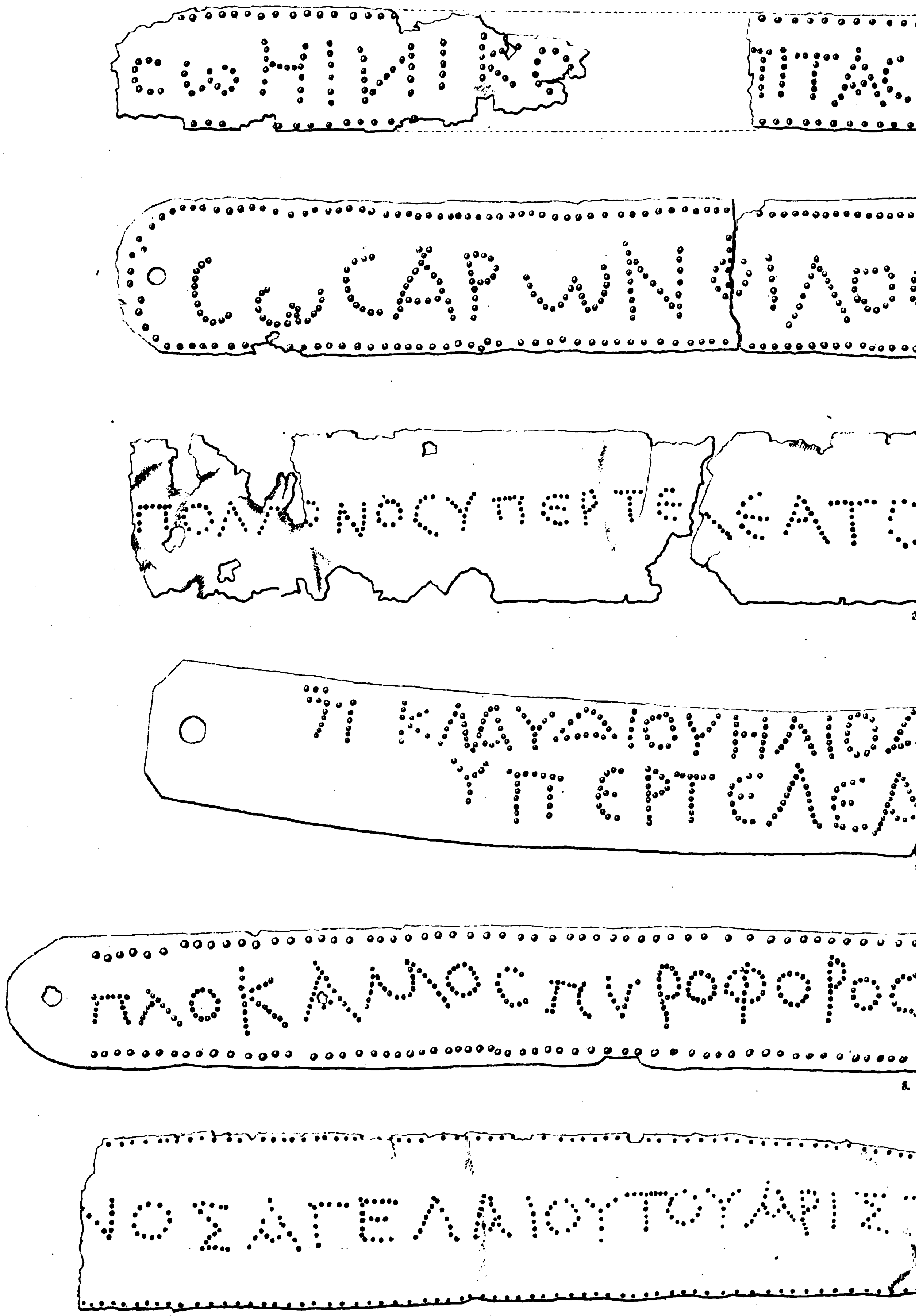

38.

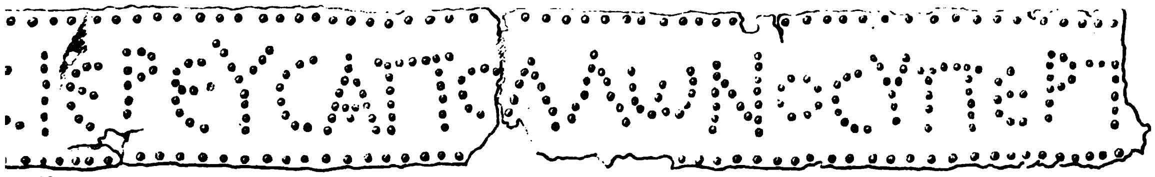

35.

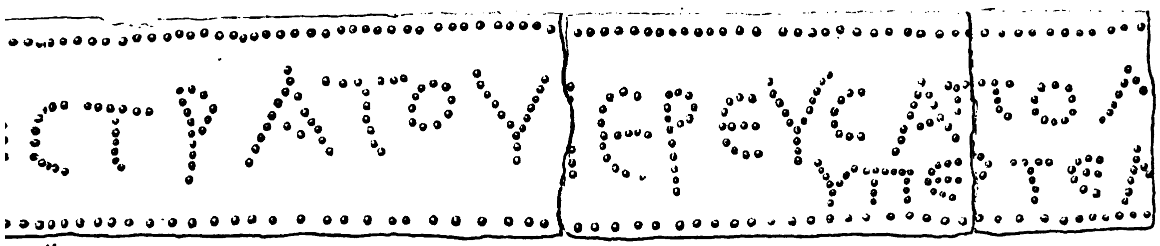
1.

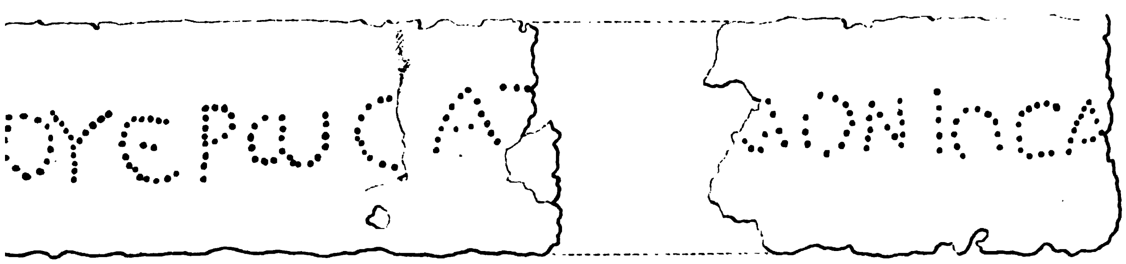

ϹѠϹΑΡѠΝ
ΝΟϹΥΠΕΡΤΕ
ΥΠΕΡΤΕΛΕ
ΠΛΟΚΑΜΟϹ ΠΥΡΟΦΟΡΟϹ
ΝΟϹΑΓΕΛΑΙΟΥΤΟΥΑΡΙϹ

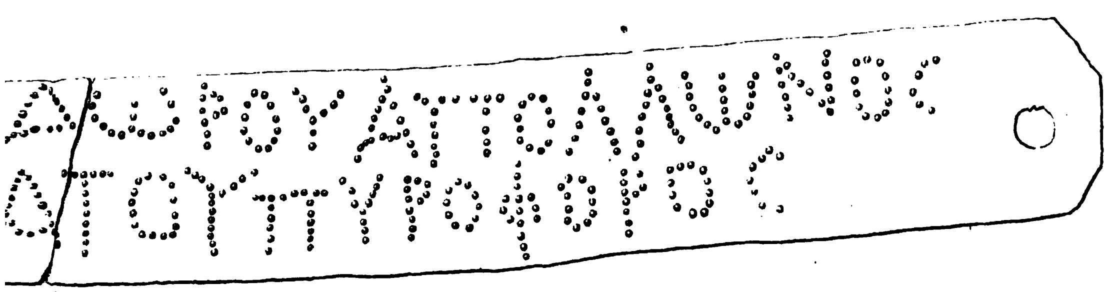

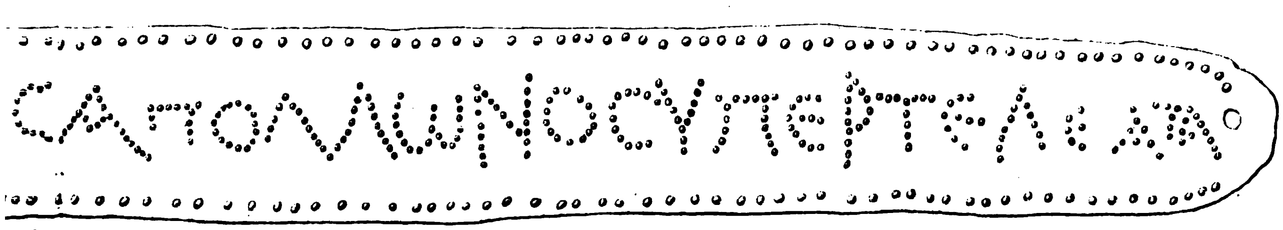
25.

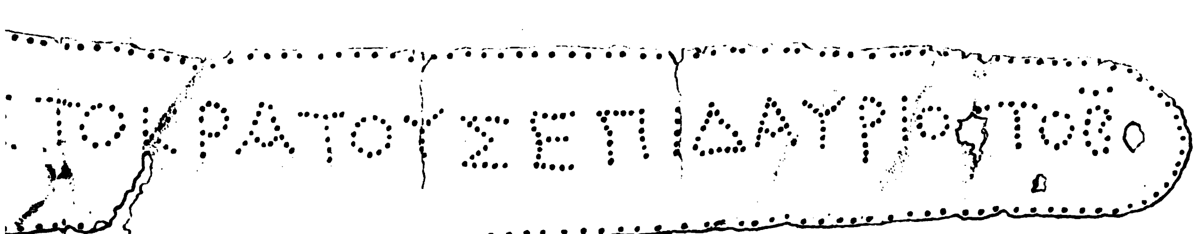

32.

5.

26.

Σωηίνικο[ς] . . . πιτας ἱερεὺς Ἀπόλλωνος Ὑπερτ[ε-λεάτου].

Ἐπὶ ταινίας τεθραυσμένης εἰς δύο, μηχ. $0_{μ}$, 26, πλ. $0^{μ}$, 02.

Τὸ ὄνομα Σώνικος εἶναι γνωστόν· τὸ ὄνομα Σωηΐνικος ὅμως τὸ πρῶτον ἀπαντᾷ ἐν τῇ παρούσῃ ἐπιγραφῇ.

27.

. . . ΑΤΟCΕΙ(sic)ΡΕΥCΑΠΟΛΛWΝΟC . . . .

[Ἄρα]τος εἱρεὺς Ἀπόλλωνος [Ὑπερτελεάτου].

Ἐπὶ ταινίας τεθραυσμένης εἰς δύο, μηχ. $0^{μ}$, 13, πλ. $0^{μ}$, 02.

Ὁ χαράκτης κατὰ λᾶθος πιθανῶς ἔγραψεν *εἱρεὺς* ἀντὶ *ἱερεύς*.

28.

CWΙΝΕΙCΟCΙΕΡΕΥCΑΠΟ . . . . .

Σωίνεισος ἱερεὺς Ἀπό[λλωνος Ὑπερτελεάτου].

Ἐπὶ ταινίας τεθραυσμένης εἰς δύο μηχ. $0^{μ}$, 185, πλ. $0^{μ}$, 027.

Καὶ τὸ ὄνομα Σωίνεισος τὸ πρῶτον ἀπαντᾷ ἐν τῇ παρούσῃ ἐπιγραφῇ. Ἡ ταινία εἶναι ἀκριβῶς τεθραυσμένη ἐπὶ τοῦ 7ου γράμματος τοῦ ὀνόματος τούτου. Ἐκ τοῦ σωζομένου ὅμως μέρους αὐτοῦ πιθανολογεῖται ἡ ἀνάγνωσίς του ὡς C, ἀλλ' ἐνδέχεται νὰ ᾖ καὶ Κ. Ἐν τῇ περιπτώσει δὲ ταύτῃ ἠθέλομεν ἔχει ἐπανάληψιν τοῦ ὀνόματος Σωίνικος μετὰ διαφόρου γραφῆς.

29.

. . . ΕΛΕΑΤΟΥΙΕΡΕΥ.

. . . [Ἀπόλλωνος Ὑπερτελ]εάτου ἱερεὺ[ς].

Ἐπὶ ταινίας μηχ. $0^{μ}$, 08, πλ. $0^{μ}$, 021.

30.

. . . ΗCΙΑ(sic)ΡΕΥCΑΠΟΛ . . . . . .

[Ἡρακλ]ῆς ἱαρεὺς Ἀπόλ[λωνος Ὑπερτελεάτου].

Ἐπὶ ταινίας μηχ. $0^{μ}$, 11 πλ. $0^{μ}$, 028.

31.

. . . . ΜΕΡ . . . . ΙΕΡ . . . . ΤΕΛ . . . . .

. . . Μέρ[κούριος] ἱερ[εὺς Ἀπόλλωνος Ὑπερ]τελ[εάτου].

Ἐπὶ ταινίας τεθραυσμένης εἰς τρία, μηχ. $0^{μ}$, 095, πλ. $0_{μ}$, 027.

32.

[Ἀ]πόλλωνος Ὑπερτελεάτου Ἐρωσάτ[ης Ἀμ]μόνιος. . . .

Ἐπὶ ταινίας τεθραυσμένης εἰς τρία τεμάχια.

Τὰ γράμματα *Ερωσα* εἶναι βέβαια· φαίνεται δὲ καὶ ὁ ἄνω ἀριστερὸς βραχίων τοῦ Τ, λείπει δὲ τεμάχιον ἐφ' οὗ ὑπῆρχε τὸ τέλος τῆς παρούσης λέξεως καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς ἑπομένης. Βεβαίως δὲν πρόκειται ἐνταῦθα περὶ *ἐρώσης* τινος γυναικός, ἧς τὸ ὄνομα ἤρχιζεν ἐκ Τ, ἀλλὰ περὶ ἱερέως τινὸς ἢ πυροφόρου, φέροντος τὸ πρῶτον ἤδη ἀπαντῶν καὶ κακόηχον ὄνομα *Ἐρωσάτης* ἢ *Ἐρώσατος*. Τὸ ξενικὸν δὲ τοῦ ὀνόματος τούτου μὲ ἔπεισεν ὅπως συμπληρώσω τὴν ἑπομένην λέξιν διὰ τοῦ ἐθνικοῦ Ἀμμόνιος (ἀντὶ Ἀμμώνιος κατὰ λᾶθος τοῦ χαράκτου).

33.

ΔΑΜΟΚ . . . . . . WΝΟCΥΠΕΡΤΕΛΕΑΤΑ

Δαμοκ[λῆς] . . . . [Ἀπόλλ]ωνος Ὑπερτελεάτα.

Ἐπὶ ταινίας τεθραυσμένης εἰς δύο, μηχ. $0^{μ}$, 27, πλ. $0^{μ}$, 024.

34.

ΠΟΘΟΥΜΕΝΟ . . . . ΠΟΛ . . ΝΟ . . . . . .

Ποθούμενο[ς] . . . . [Α]πολ[λω]νο[ς].

Ἐπὶ ταινίας τεθραυσμένης εἰς τρία, μηχ. $0_{μ}$. 13, πλ. $0^{μ}$, 018.

35.

[Ἀ]σωπὸς Κανώπου . . . .
[Ἀ]πόλλωνος Ὑ[περτελεάτου] . . . .

Περὶ τοῦ ὀνόματος Ἀσωπὸς παράβαλε τὴν ὑπ' ἀριθ. 25 ἐπιγραφήν.

Τὸ ὄνομα Κάνωπος εἶναι γνωστὸν ὡς ὄνομα πόλεως ἐν Αἰγύπτῳ. Τὸ πρῶτον δὲ, νομίζω, ἐν τῇ παρούσῃ ἐπιγραφῇ ἀπαντᾷ ὡς ὄνομα ἀνδρός.

36.

Κύνσηος ἰάρρευος Ἀπόλλωνος . . . . . .

Ἐπὶ ταινίας.

Τὸ ὄνομα Κύνσηος τὸ πρῶτον ἀπαντᾷ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ ταύτῃ. Εἶναι ἄρα γε διάφορος γραφὴ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ ὀνόματος Κοίντιος (Quintius); Τὸ πρῶτον ὡσαύτως ἀπαντᾷ ἐνταῦθα καὶ τὸ ὄνομα ἰάρρευος.

37.

ΠΟΛΥΝΙΚΟϹΑΡΙϹΤѠΝΥΜΟ . . . . .

Πολύνικος Ἀριστωνύμο[υ] . . . . . .

Ἐπὶ ταινίας μηκ. 0μ, 19 πλ. 0μ, 02.

38.

ЄΥΤΥΧΟϹΓΛΟ . . . . . .

Εὔτυχος Γλο . . . . . .

Ἐπὶ ταινίας μηκ. 0μ, 10, πλ. 0μ, 028.

39.

. . . . ΝΟΚΛЄΙ . . . ΛΑΟ . . . . .

[Ξε]νοκλεῖ . . . Λαο. . . . .

Ἐπὶ ταινίας τεθραυσμένης εἰς δύο τεμάχια, μηκ. 0μ, 11, πλ. 0μ, 03.

40.

. . . ΟΥΤΙѠΝ . . . . ΥΠЄ . . . . . .

. . . ουτιων . . . . Ὑπε[ρτελεάτου].

Ἐπὶ ταινίας τεθραυσμένης εἰς δύο ἐπίσης τεμάχια, μηκ. 0μ, 12, πλ. 0μ,017.

41.

ΜЄΛΠΟΜЄΝΟ . . . . . .

Μελπόμενο[ς] . . . . . .

Ἐπὶ ταινίας μηκ. 0μ, 10, πλ. 0μ, 02.

42.

ЄΥΗΜЄΡΟ . . . . .

Εὐήμερο[ς] . . . . .

Ἐπὶ ταινίας μηκ. 0μ, 19, πλ. 0μ, 025.

43.

. . . . ΥΠЄΡΤЄΛ . . ΤΟΥΑϹѠΠΙΤΗϹ

. . . [Ἀπόλλωνος] Ὑπερτελ[εα]του Ἀσωπίτης.

Ἐπὶ ταινίας τεθραυσμένης εἰς δύο τεμάχια μηκ. 0μ, 16, πλ. 0μ, 25.

44.

. . . . . ΜΟΝΙΚ . . . . .

[Δη]μόνικ[ος] . . . . .

Ἐπὶ ταινίας μηκ. 0μ. 04 πλ. 0μ, 02.

45.

ΑΠΟΛΛѠΝΙΟϹ . . . . ΛЄΟΥϹ . .

Ἀπολλώνιος [Εὐρυκ]λέους.

Ἐπὶ ταινίας τεθραυσμένης εἰς δύο ἐπίσης τεμάχια, μηκ. 0μ, 14 πλ. 0μ, 02.

46.

. . . . ΛΛѠΝΟϹΥΠЄΡΤЄΛЄΑΤΟΥ

[Ἀπό]λλωνος Ὑπερτελεάτου.

Ἐπὶ ταινίας μηκ. 0μ, 16 πλ. 0μ, 03.

47.

.....ΝΟϹΥΠΕΡΤΕΛΕΑΤΟΥ

....[Ἀπόλλω]νος Ὑπερτελεάτου·

Ἐπὶ ταινίας μηχ. $0^{μ}$, 145, πλ. $0_{μ}$, 03.

48.

ΑΠΟΛΛΩΝΟ.......

Ἀπόλλωνο[ς].......

Ἐπὶ ταινίας μηχ. $0^{μ}$, 12 πλ. $0_{μ}$, 019.

49.

...ΟΛΛΩΝΟϹΥΠ......

[Ἀπ]όλλωνος Ὑπ[ερτελεάτου......

Ἐπὶ ταινίας μηχ. $0^{μ}$, 10 πλ. $0^{μ}$, 02.

50.

.....ΛΩΝΟϹ

.....[Ἀπόλ]λωνος.

Ἐπὶ ταινίας μηχ. $0^{μ}$, 07 πλ. $0^{μ}$, 028.

Ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη ἔληγε διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἀπόλλωνος ἄνευ τοῦ ἐπιθέτου Ὑπερτελεάτου.

51.

...ΛΑΡ....ΗΧΙΟϹ

...λαρ....ηχιος.

Ἐπὶ ταινίας τεθραυσμένης εἰς δύο μηχ. $0^{μ}$, 185. πλ. $0^{μ}$, 028.

Ἐκτὸς τῶν ἄνω ἐπιγραφῶν εὗρον ὡσαύτως πολλὰ τεμάχια μὴ προσαρμόζοντα πρὸς οὐδεμίαν αὐτῶν καὶ σώζοντα ἐπ' αὐτῶν μεμονωμένα γράμματα ἢ ἀνάγλυπτα κοσμήματα.

Κ. ΚΑΡΑΠΑΝΟΣ

ΒΡΑΧΕΙΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΕΙΣ ΤΙΝΑΣ ΕΞ ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ ΕΠΙΓΡΑΦΑΣ.

Ἐν τῷ Γ' τεύχει τοῦ λήξαντος ἔτους, σελ. 134 ἐξεδόθησαν δύω ψηφίσματα ἐξ Ἐλευσῖνος ὑπέρ τινος Ἀριστοφάνους Ἀριστομένου Λευκονοέως, τὰ μὲν ἄλλα πάνυ καλῶς καὶ ὀρθῶς· ὀλίγα δέ τιν' αὐτῶν χωρία, ἀσυμπλήρωτα καταλειφθέντα, νομίζω ὅτι δύνανται νὰ συμπληρωθῶσιν ὅπως κατωτέρω θέλει ὑποδειχθῇ, καί τινα τῶν συμπληρωθέντων νὰ ἐπανορθωθῶσιν. Ἀλλὰ πρὸ τούτου σημειωτέον ὅτι *Ἀριστοφάνης Λευκονοεὺς* ἁπλῶς ἄνευ τοῦ ὀνόματος τοῦ πατρὸς ἀναγράφεται ὡς τριήραρχος ἐπὶ τοῦ Λαμιακοῦ πολέμου παρὰ Boeckh Urkund. ü. d. Att. Seew. XVII, α, στ. 102.

Τῆς Α' ἐπιγραφῆς τὸ ἐν τέλει τοῦ στίχ. 29 καὶ ἐν ἀρχῇ τοῦ 30 κενὸν συμπληρωτέον *ἐμ Πανάκτω[ι Ἀπατο]υρίων τῆι θυσίαι*, καθ' ἃ ἤδη καὶ ὁ κ. Σ. Δραγούμης προείκασε. Τὸ δὲ ἐν τέλει τοῦ στίχ. 30 δὲν διστάζομεν νὰ συμπληρώσωμεν *Ἀρτέμιδι τῆι [Ἀγροτέρα]ι*· διότι ἡ μὲν *Ἀγροτέρα* Ἄρτεμις ὁμολογουμένως ἐλατρεύετο ἐν Ἀττικῇ, ὡς φαίνεται ἔκ τε τῆς παρὰ C. I. A. I, ἀρ. 273 σελ. 145 στ. 11 ἐπιγραφῆς καὶ καὶ ἐκ τῶν ἐφηβικῶν τῶν ὑπὸ Σ. Κουμανούδη ἐκδεδομένων ἐν Φιλίστ. τόμ. Α', σελ. 40 ἑξ. Πίν. Α', στίχ. 7 καὶ Πίν. Β', στίχ. 8. Πρβλ. καὶ Ξενοφ. Κυνηγ. 6, 13· ὅτι δὲ καὶ ἐν Φυλῇ ἐγένετο εἰς αὐτὴν θυσία, μαρτυρίαν περὶ τούτου δὲν δύναμαι νὰ φέρω, εἶνε ὅμως πιθανώτατον, ὡς ἐν τοῖς ὀρεινοῖς μάλιστα χωρίοις λατρευομένης τῆς θεᾶς. Ἄλλως δὲ οὐδὲν ἄλλο ἐπίθετον τῆς Ἀρτέμιδος φαίνεται ἁρμόζον εἰς τὴν ἐπὶ Φυλῇ λατρευομένην Ἄρτεμιν.

Τοῦ στίχ. 36 τὸ τέλος καὶ τοῦ 37 ἡ ἀρχὴ ὀρθότατα, νομίζω, συμπληροῦται *αὐτοῦ [καὶ τῆς μερίμ]νης τῆς εἰς ἑαυτούς*. Ὅπως πολλάκις εὑρίσκεται *εὔνοια, δικαιοσύνη, φιλοτιμία, φιλοστοργία εἴς τινα*, οὕτως ὀρθότατα δύναται νὰ λέγηται *μέριμνα εἴς τινα*.

Τὸ τέλος τοῦ στίχ. 42 συνεπλήρωσεν ὁ ἐκδότης, μετά τινος δισταγμοῦ, *ὅ,τι ἂν αὐτοῖς ἐγλογιζόμενο[ι γράψων]ται*, διότι ἐνόμισε, φαίνεται, ὅτι οἱ αἱρεθέντες ἵνα φροντίσωσι περὶ τῆς εἰκόνος τοῦ στρατηγοῦ, οἵτινες ἔμελλον νὰ παραγγείλωσιν εἰς τοὺς *τεταγμένους* ἐν Ἐλευσῖνι καὶ ἐν Πανάκτῳ καὶ ἐπὶ Φυλῇ νὰ εἰσφέρωσιν, αὐτοὶ ὤφειλον καὶ νὰ ὁρίσωσι τὸ ποσὸν τὸ εἰς ἕκαστον ἀναλογοῦν. Ἀλλὰ τοῦτο μὲν δὲν εἶνε βέβαιον· ἀμφιβάλλω δὲ καὶ ἂν τὸ τοιοῦτον ἐδύνατο νὰ ἐκφρασθῇ διὰ τοῦ *ἐκλογιζόμενοι γράψωνται αὐτοῖς*· διότι *ἐκλογιζόμενος γράφομαί τινι* δὲν μοὶ φαίνεται ἑλληνικὴ φράσις, ἢ τοὐλάχιστον δὲν παρέχει τὴν ἀπαιτουμένην ἔννοιαν. Νομίζω ὅτι ὀρθότερον συμπληροῦται ὡς ἑξῆς: *ὅ,τι ἂν αὐτοῖς ἐκλογιζομένο[ις γένη]ται*, ὅ ἐ. ὅ,τι εἰς αὐτοὺς (τοὺς τεταγμένους) ἀναλογήσῃ, ὅτι εἰς ἕκαστον αὐτῶν πέσῃ, ἀφ' οὗ ὑπολογίσωσι. Τὴν ἔννοιαν ταύτην (τοῦ ἔκ τινος λογισμοῦ προκύπτω, ἐξάγομαι) ἔχει τὸ *γίγνομαι* καὶ παρὰ τοῖς συγγραφεῦσι καὶ ἐν ταῖς ἐπιγραφαῖς πολλαχοῦ. Ἴδ. Dittenberger Syllog. 353,64 καὶ 66 = Ἀθην. Τ. 4 σελ. 371 «προσκομιεῖται *τὸ γιγνόμενον αὐτῷ*».

Τὸν στίχ. 48 συμπληροῦμεν ἡμεῖς *καὶ ἀποδοῦσ[ι τὰς εὐθύνας]*· διότι εἶνε γνωστὸν ὅτι οἱ ἀναλαμβάνοντες ἐπιμέλειάν τινα μετὰ χρηματικῆς διαχειρίσεως ὤφειλον νὰ δίδωσι λόγον καὶ εὐθύνας, πρὶν ἐπαινεθῶσι καὶ στεφανωθῶσιν. Ἴδ. τὰς ἐπιγραφάς, ἃς ἐξέδωκεν ὁ Σ. Κουμανούδης Φιλίστ. Τόμ. Α', σελ. 190 ἑξ. (Köhler C. I. A. II, 114) στ. 13, 29, 46 καὶ Τόμ. Γ', σελ. 463 (Köhler C. I. A. II, 314) στίχ. 47 καὶ Τόμ. Δ', σελ. 90 (Köhler C. I. A. 307) στ. 20 κ. ἀλχ. Ὅ,τι φαίνεται ἀσύνηθες ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἐπιγραφῇ εἶνε ἡ χρῆσις τοῦ *ἀποδιδόναι* ἀντὶ τοῦ ἁπλοῦ *διδόναι τὰς εὐθύνας*, ὅπερ οὐ μόνον ἐν ταῖς παρατεθείσαις ἐπιγραφαῖς, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς συγγραφεῦσιν ἄνευ τῆς προθέσεως εὑρίσκεται. Ἡ φρ. *ἀποδίδωμι εὐθύνας* εἶνε μὲν λογικῶς ὀρθή· διότι καὶ *ὀφείλονται αἱ εὔθυναι*, ὅπως πολλάκις λέγεται καὶ ὁ συνώνυμος τῇ εὐθύνῃ *λόγος* ἐνίοτε εὑρίσκεται ὅτι *ἀποδίδοται*, ἴδ. Αἰσχ. κ. Κτησιφ. § 21. «ἐνεχυράζει τὰς οὐσίας ὁ νομοθέτης τὰς τῶν ὑπευθύνων, ἕως ἂν *λόγον ἀποδῶσι* τῇ πόλει». Παράδειγμα ὅμως αὐτῆς δὲν εὗρον.

Ἐν τῇ Β' ἐπιγραφῇ τὸν στίχ. 7 συμπληροῖ ὁ ἐκδότης ἐν ταῖς σημειώσεσι *διετέλεσε[ν ἀναλώσας ἐξ ἰ]δίων*, ἀλλὰ μετά τινος δισταγμοῦ, καὶ δικαίως· διότι οὐ μόνον τὸ *ἀναλώσας* (ἀντὶ τοῦ *ἀναλίσκων*) *διετέλεσεν* εἶνε ἧττον ἑλληνικόν, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνο τὸ ἐν τῷ ἑπομένῳ *στίχῳ ἐπιμελείαι* μένει ἀνεξήγητον. Ἡμεῖς ἀναπληροῦμεν τὸ κενὸν τοῦ τε 7ου καὶ τοῦ 8ου στίχου γράφοντες *διετέλεσε[ν ἐν τῇ τῶν ἐφο]δίων ἐπιμελείαι οὔτε τὴν τοῦ ἑαυτοῦ σώματος ἀσφάλειαν οὔτ' ἄ[λλο οὐδὲν] πρόσθεν τιθέμενος* κτλ. Ἡ ἐπιμέλεια τῶν ἐφοδίων ἐν πολέμῳ δὲν εἶνε οὔτε μικρὸν οὔτε ἀκίνδυνον ἔργον.

Ὁ στίχ. 10 συμπληροῦται ὡς ἑξῆς: *τῆς τε τῶν [τειχῶν ἐπισκευῆς]*, ὅπως ὑπάρχει πλήρης ἡ φράσις ἐν στίχῳ 15, ἔνθα μνημονεύονται τὰ ἐπὶ τῆς δευτέρας στρατηγίας τοῦ Ἀριστοφάνους ἔργα.

Ὁ δὲ στίχ. 15 ὡς ἑξῆς: *καὶ τῆς [φυλακῆς τῶν φρουρίων] Ἐλευσῖνος καὶ Πανάκτου καὶ Φυλῆς*. Ἂν τὰ γράμματα τούτου τοῦ συμπληρώματος ὑπερτεροῦσι κατὰ δύω τὰς στιγμὰς τοῦ χάσματος, τὸ σύνολον ὅμως τῶν γραμμάτων τοῦ ὅλου στίχου δὲν ὑπερβαίνει τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν τὸν ἐν ἄλλοις στίχοις.

Ὁ στίχ. 16 συμπληρωτέος: *ἐπεμελήθη δὲ καὶ ὅπω[ς οἱ εἰσφερόμενοι φόρ]τοι μετ' ἀσφαλείας εἰσενεχθῶσιν*. Ὅτι τὰ φορτία τὰ ἐν καιρῷ πολέμου εἰσαγόμενα εἰς τὰς πόλεις ἢ τὰ φρούρια ἐκινδύνευον παρὰ τῶν πολεμίων εἶνε φανερόν. Ὅτι δὲ ἐνταῦθα δὲν μετεχειρίσθη ἐπ' αὐτῶν τὸ ῥῆμα *ἄγω*, ἀλλὰ τὸ *εἰσφέρω*, τοῦτο ἀποδεικνύει ὅτι δὲν μετεκομίζοντο διὰ πλοίων ἢ ὑποζυγίων, ἀλλὰ διὰ δούλων, ἄγνωστον πόθεν καὶ διὰ τί.

Ὁ στίχ. 17 συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ἐκδότου *καὶ ἰδίαι [πολλὰς καὶ μεγάλας] χρείας παρεχόμενος*, ὅπως κεῖται ἡ αὐτὴ φράσις καὶ ἐν τῷ στίχῳ 2. Ἀλλὰ δὲν παρετηρήθη ὅτι ἡ ἀμέσως ἑπομένη

πρότασις *εἰς ἃς ἂν αὐτὸν παρακαλῆι* στερεῖται τοῦ ὑποκειμένου καὶ ἀναγκάζει νὰ ζητήσωμεν αὐτὸ ἐν τῷ χάσματι. Νομίζω ὅτι ὀρθότερον συμπληροῦται ὁ στίχος διὰ τῶν ἑξῆς *καὶ ἰδίαι* [*παντὶ τῷ δεομένωι*] *χρείας παρεχόμενος, εἰς ἃς ἂν αὐτὸν παρακαλῆι*] (ὁ δεόμενος) (1). Ἡ φράσις *χρείας παρέχεσθαι τινί* καὶ ἄνευ τινὸς ἐπιθέτου εὑρίσκεται πλειστάκις ἐν ταῖς ἐπιγραφαῖς μάλιστα τούτων τῶν χρόνων, τῶν μακεδονικῶν. Ἴδ. C. I. A. II, 312, στ. 15 καὶ 22. 317, στ. 16. 318, στ. 4. κ. ἄ. πλλχ.

Ἐπειδὴ δ' ἐνταῦθα γίνεται λόγος περὶ συμπληρώσεως ἐπιγραφῶν ἐξ Ἐλευσῖνος, δὲν εἶνε ἴσως ἄτοπον νὰ συμπληρώσωμεν καὶ ἄλλης τινὸς ἕνα στίχον καταλειφθέντα μὲν ὑπὸ τοῦ ἐκδότου κολοβόν, παρ' οὐδενὸς δὲ ἄλλου συμπληρωθέντα ἐν ταύτῃ τῇ ἐφημερίδι, ἂν καὶ ἔμαθον ὅτι καὶ ἄλλοι διεῖδον ὀρθῶς τὸ ἐλλεῖπον. Ἐν σελ. 70-74 τοῦ 1884 ἐξεδόθη ψήφισμα ὑπὲρ τινος Δαμασίου Διονυσίου Θηβαίου, τοῦ ὁποίου τὸ ἐπιτήδευμα εἶνε πρόδηλον ἐκ τῶν στίχ. 6 καὶ 12 — ἦτο *χοροδιδάσκαλος* — τὰ μὲν ἄλλα πάνυ ὀρθῶς· ὁ δὲ στ. 11 κατελείφθη ἀτελὴς διὰ τὸ δυσανάγνωστον τῶν τελευταίων αὐτοῦ γραμμάτων. Καὶ πρὶν ἴδῃ τις τὸν λίθον, δύναται ἀσφαλῶς ἐκ τῶν συμφραζομένων, ὡς ἔλεγον οἱ παλαιοὶ γραμματικοί, νὰ εἰκάσῃ τὸ ἀληθές, συμπληρῶν ὡς ἑξῆς: *παρασκευάσας τοῖς αὐτοῦ* [*τέλεσ*]ι χοροὺς δύο, ὅ ἐ. ἰδίοις αὐτοῦ ἀναλώμασι. Πρβλ. Δημοσθ. κ. Φιλίπ. Β', § 30. « Χερσόνησον δὲ *τοῖς αὐτοῦ τέλεσι* διορύξει », Θουκ. Δ', 60, 2 « κακῶς τε ἡμᾶς αὐτοὺς ποιούντων *τέλεσι τοῖς οἰκείοις* », ϛ', 16, 3 « *τοῖς ἰδίοις τέλεσι* ».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8ῃ Ἰανουαρίου 1885.

Ι. ΠΑΝΤΑΖΙΔΗΣ.

(1) Ἔμαθον παρὰ τοῦ κ. Μυλωνᾶ ὅτι ὁ κ. Εὐστρατιάδης προτείνει τὴν συμπλήρωσιν [*ἑκάστωι τῶν Ἐλευσινίων*]. Ἴσως αὐτὸς εὗρε τὸ ὀρθότερον.

ΣΥΜΜΙΚΤΑ.

ΠΡΟΣΘΗΚΗ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΚ ΔΕΛΦΩΝ ΕΠΙΓΡΑΦΗΝ.

(Ἐφ. Ἀρχ. 1883, σελ. 161.)

Δὲν εἶναι περιττόν, νομίζω, νὰ δημοσιεύσω ἐνταῦθα, πῶς φαίνονταί μοι συμπληρωτέοι οἱ πρῶτοι στίχοι τῆς περὶ τῶν χειμερινῶν Σωτηρίων ἐπιγραφῆς, ἐπειδὴ τὸ ἀντίγραφόν μου περιέχει γράμματά τινα, ἃ δὲν ὑπάρχουσιν ἐν τῷ ἐνταῦθα πρώην δημοσιευθέντι.

. . . . πρεσβε]υτᾶν ἐξαποσταλέντω[ν . . . .
ποτὶ τὸ κ]*οινό*[ν τῶν τεχνι-
τᾶν τῶν ἐξ Ἰσθμοῦ καὶ Ν]*εμέας* Πολίτα τοῦ Ἀσάνδρου, Νικαρέτου
τοῦ *Ἀν*[τιχάρεος, ...ο]*υ* τοῦ Πολεμ*ά*[ρχου ἐπὶ
τὰν ἐπαγγελίαν τῶν χ]ειμερινῶν Σωτηρίων, ὥστε καταγωνίξασθαι
τῶι *θε*[ῶι . . . . . . ε]*πιετη*· *σι* . . . . . .
. . . . τοῖς π]αρακαλειμένοις καὶ ἐξαπέστειλαν τοὺς ἀγωνι-
ξομέ[νους τῶι θε]ῶι δωρεὰν κτλ.

Πρὸ τοῦ *ποτὶ* ἐν τῷ Α^{ῳ} στίχῳ δύναταί τις νὰ γράψῃ *εἰς Θήβας*, διότι ὁ ἀριθμὸς τῶν τεχνιτῶν τῶν ἐκ Θηβῶν διδάσκει, ὅτι ἐνταῦθα πρόκειται περὶ τοῦ ἐν Θήβαις συντελοῦντος θιάσου (Bull. de corr. hell. IV, σελ. 335), κατ' ἐλάχιστον πολλῷ μᾶλλον περὶ τούτου, ἢ περὶ ἄλλου τινὸς ἐκ τῶν μέχρι νῦν γνωστῶν (πρβ. Foucart, Revue Arch. 1870-71, σελ. 107 = Le Bas II, 116 a, καὶ Εὐστρατιάδην, Ἀρχ. Ἐφημερ. II περ., ἀρ. 443).

Ἀν[*τιχάρεος* ἔγραψα ἐν τῷ Β^{ῳ} στίχῳ, διότι Νικάρετός τις ὁ Ἀντιχάρεος ἦτο σύγχρονος Πολίτα

τοῦ Ἀσάνδρου (Wescher et Foucart, ἀρ. 32 καὶ 33), ὃς πολλάκις ἀπαντᾷ ἐν ταῖς πολυαρίθμοις Δελφικαῖς ἐπιγραφαῖς ποῦ μὲν ὡς μάρτυς, ποῦ δὲ ὡς βεβαιωτὴρ ἢ ὡς γραμματεὺς (ὅρα Wescher et Foucart, 234, 424, 444, Rangabé, Ant. Hel. 911, 922, 923, Haussoullier, Bullet. de corr. hell. V, ἀρ. 37) καὶ ἀλλ.), καὶ πιθανόν μοι φαίνεται, νὰ ἦναι ὁ αὐτός, τὸν ὁποῖον ἀναφέρει καὶ ἡ ἐν λόγῳ ἐπιγραφή. Δύναται οὕτως ν' ἀναχθῇ ἡ ἐπιγραφὴ εἰς μέσον τὸν Β^{ον} π. Χ. αἰῶνα ἢ εἰς τὸ ἕτερον αὐτοῦ ἥμισυ· ὁ Πολίτας γὰρ ἐκεῖνος ἔζη κατὰ τοὺς χρόνους τῶν ἱερέων Ἀμύντα καὶ Ἀνδρονίκου, Ἀνδρονίκου καὶ Πραξία, Ἄρχωνος καὶ Ἀθάμβου (A. Mommsen, Philologus, τόμ. XXIV, σελ. 8).

Τὸ μνημονευθὲν ἐν τῇ Ἐφημερίδι ταύτῃ (1883, σελ. 164) τιμητικὸν ψήφισμα ἐξεδόθη ἐν ῥωσσικῷ «Περιοδικῷ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας» (ἔτος 1884, XI, σελ. 38).

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Νοεμβρίου 1884.

Α. ΝΙΚΗΤΣΚΗ.

ΑΣΚΛΗΠΙΩι ΚΑΙ ΥΓΙΕΙΑι

ΑΝΑΘΗΜΑΤΙΚΗ ΕΚ ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΕΠΙΓΡΑΦΗ.

Κατὰ τὴν μεσημβρινὴν κλιτὺν τοῦ λόφου τῆς Μουνυχίας, ἐκεῖ ἔνθα ὁ κ. Ἀν. Τσόχας ἔσκαψεν εἰς θεμελίωσιν ἐαρινοῦ θεάτρου, ἀνευρέθη ἐν τοῖς χώμασι βάθρον κεκολοβωμένον λίθου φαιοῦ, ὕψους 0,64, πλάτους 0,40, πάχους 0,32, φέρον πρὸς τὰ ἄνω καὶ ἔμπροσθεν καὶ ὄπισθεν λείψανα μικρὰ τοῦ συνήθους διακόσμου, ὅρμου δηλ. ἁπλοῦ καὶ κυματίου ὑπὸ τοῦτον. Εὐθὺς μετὰ τοῦτο ὑπάρχει τρίστιχος ἐπιγραφὴ ἀναθηματικὴ ἥδε:

..ΡΕΥΣΦΟΡΜ..ΗΔΥΛΟΥ
.ΛΕΥΣΙΝΙΟΣΑΣΚΛΗΠΙΩΙ
....ΓΙΕΙΑΑΝΕΘΗΚΕ

Ἱε]ρεὺς Φορμ[ίω]ν Ἡδύλου
Ἐ]λευσίνιος Ἀσκληπιῷ
καὶ Ὑ]γιείᾳ ἀνέθηκε.

Ἐγγὺς τοῦ χώρου ἔνθα ἀνευρέθη ἡ ἐπιγραφὴ φαίνονται ὑπὸ τὰ χώματα τοῖχοί τινες πρὸς διαφόρους διευθύνσεις κεκαλυμμένοι ὑπὸ τὸ χῶμα, οὓς μόνον ἡ τελεία ἀνασκαφὴ δύναται ν' ἀναδείξῃ καὶ ἀσφαλίσῃ, ἂν ἀνῆκον εἰς ἱερόν τι ἢ ἕτερον οἰκοδόμημα, ἐξ οὗ καὶ ἡ ἐπιγραφή. Ἴσως ἐκεῖ που ὑπῆρχε ναὸς τοῦ Ἀσκληπιοῦ.

Ἐπὶ τούτοις δὲν κρίνω ἀπὸ σκοποῦ νὰ σημειώσω σχετικῶς πρὸς τὴν θέσιν, ἐν ᾗ εὑρέθη ἡ ἐπιγραφή, ὅτι ὀλίγον πρὸς Β. τοῦ μέρους τούτου ἀνευρέθη πρό τινων ἐτῶν καὶ ὁρόσημον μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς:

HOROϟ	Ὅρος
TOHIERO	τοῦ Ἱεροῦ

ὅπερ ἐξεδόθη ὑπ' ἐμοῦ ἐν τῷ Παρνασσῷ (Τ. στ'. τεύχ. Β'. καὶ Γ'. σ. 248).

Ἐν Πειραιεῖ τῇ 4 Φεβρουαρίου 1885.

ΙΑΚ. Δ. ΔΡΑΓΑΤΣΗΣ.

ΕΠΙΓΡΑΦΗ ΕΚ ΤΗΣ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ.

///ΕΤΗΦΙΛΟΧΑΡ///
///ΡΝΕΩΣΘΥΓΑΤΗΡ///
///ΙΣΑΠΟΛΗΞΙΔΟΣ
ΑΝΕΘΗΚΕ
ΠΑ
ΠΑΝΔΙΟΣΕΠΟΗΣΕ

Φιλαρ]έτη Φιλοχάρ[ους
Ἀχα]ρνέως θυγάτηρ . . .
. . . Ἀπόληξ]ις Ἀπολήξιδος
ἀνέθηκε.
Πα.
Πάνδιος ἐπόησε.

Ἡ ἐκδιδομένη ἐνταῦθα ἐπιγραφὴ καίπερ μικρὰ καὶ κολοβή, εἶνε ἡμῖν λίαν ἀσπαστὴ καὶ εὐπρόσδεκτος, διότι ἐξ αὐτῆς μανθάνομεν κατὰ πρώτην φορὰν ὄνομα τεχνίτου γνωστοῦ ἡμῖν τέως ἐκ μόνου τοῦ Θεοφράστου. Εὑρέθη νεωστὶ ἐπὶ εὐμεγέθους μαρμαρίνου βάθρου, ἐντετειχισμένου ἐν τῷ δυτικῷ τῆς Ἀκροπόλεως τοίχῳ, παρὰ τὴν πύλην

τὴν ὑπὸ τοῦ Beulé ἀνακαλυφθεῖσαν, καὶ ἐδημοσιεύθη μὲν ἤδη ὑπ' ἐμοῦ ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 353 φύλλῳ τῆς ἐφημερίδος *Ὥρας* τοῦ παρελθόντος ἔτους, δὲν ἀπηξίωσα δὲ νὰ τὴν ἀναδημοσιεύσω καὶ ἐνταῦθα, ἵνα καταστήσω αὐτὴν γνωστοτέραν, καὶ μάλιστα τοῖς ἀλλοδαποῖς, οἷς ἡ ἐφημερὶς *Ὥρα* ἥκιστα ἢ ὀλίγον προσιτὴ εἶνε. Ὁ ἀνδριαντοποιὸς *Πάνδιος* ἦτο ἡμῖν μέχρι τοῦδε, ὡς ἐρρέθη, γνωστὸς μόνον ἐκ τῆς περὶ φυτῶν ἱστορίας τοῦ Θεοφράστου (Βιβ. 9, κεφ. 13. § 4), ὅστις ἀναφέρει περὶ αὐτοῦ ὅτι παρεφρόνησε φαγὼν καρπόν τινα δηλητηριώδη, ἐνῷ εἰργάζετο ἐν τῷ κατὰ τὴν Τεγέαν ἱερῷ. Ἡ κοινὴ γραφὴ τοῦ ὀνόματος εἶνε *Παντίος*, ἐξ ἧς προέκυψε σύγχυσις πρὸς τὸν ἐκ Χίου τεχνίτην *Παντίαν* (Welcker Kunstbl. 1827, n. 83). Ὁ Schneider ἀντικατέστησεν ἐξ ἄλλων χειρογράφων τὴν γραφὴν *Παντίος* διὰ τῆς *Πάνδειος*, καὶ ταύτην παρεδέχθη καὶ ὁ νεώτερος ἐκδότης τοῦ Θεοφράστου Wimmer. Ἡ ἀπορία λοιπὸν περὶ τῆς ὀρθῆς γραφῆς τοῦ ὀνόματος τοῦ τεχνίτου Πανδίου λύεται νῦν διὰ τοῦ λίθου τούτου, ἔχοντος ἀναμφιβόλως πολὺ μεγαλείτερον τὸ κῦρος ἢ ἅπαντα τὰ χειρόγραφα τοῦ Θεοφράστου, πιστοῦται δ' ἐπομένως, ὅτι ἡ ὀρθὴ γραφὴ τοῦ ὀνόματος εἶνε *Πάνδιος*.

Τὰ γράμματα τῆς ἐπιγραφῆς ἀνήκοντα, ὡς ἐκ τοῦ σχήματός των φαίνεται, εἰς τὸ πρῶτον ἥμισυ περίπου τῆς 4ης π. Χ. ἑκατονταετηρίδος, παρέχουσιν ἡμῖν τὸ ἐνδόσιμον νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι ὁ Πάνδιος ἤκμαζε περὶ τοὺς χρόνους τούτους· εἰκότως δὲ τὸ ἱερὸν τὸ ἐν Τεγέᾳ, ἐν ᾧ ἐργαζόμενος ἐξέστη τῶν φρενῶν, δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ᾖ τὸ πρῶτον, ἀλλὰ τὸ δεύτερον τῆς Ἀλέας Ἀθηνᾶς, τοῦ ὁποίου ἀρχιτέκτων ἐγένετο κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Παυσανίου (Βιβ. 8, 45, 4.) ὁ Σκόπας. Κατὰ ταῦτα ὁ Πάνδιος ἦτο καλλιτέχνης σύγχρονος τοῦ Σκόπα ὑφ' ὃν καὶ εἰργάσθη πιθανώτατα ἐν Τεγέᾳ. Δὲν ἦτο λοιπὸν κοινὸς καὶ τετριμμένος τεχνίτης, συνεργασθεὶς μετὰ τοῦ Σκόπα εἰς τὸν ναὸν ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος προεῖχε πολὺ καὶ εἰς κατασκευὴν τὴν ἄλλην καὶ εἰς μέγεθος ὅλων τῶν ἐν Πελοποννήσῳ ναῶν.

Ἐν τῷ 5ῳ στίχῳ ὑπάρχουσι δύο γράμματα ἀμυδρῶς ἐγκεχαραγμένα Γ Α κατὰ λάθος φαίνεται τοῦ χαράκτου, θελήσαντος νὰ χαράξῃ ἐκεῖ πρῶτον τὸ ὄνομα τοῦ τεχνίτου.

Κ. Δ. ΜΥΛΩΝΑΣ.

ΕΠΙΓΡΑΦΗ ΕΚ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ.

Α Ρ Τ Ε Μ Ι Δ Ι Δ Ε Λ Φ Ι Ν Ι Α
Α Ι Σ Χ Υ Λ Ι Σ Σ Α Τ Υ Ρ Ο Ι Κ Ο Ρ Α Γ Υ Ν Α Φ Ι Λ Ο Ξ Ε
Ν Ι Δ Α Α Μ Ο Υ Μ Ε Ι Τ Ο Ι Λ Ε Ι Τ Ο Ρ Ε Υ Σ Α Ν Σ Α

Ἀρτέμιδι Δελφινία
Αἰσχυλὶς Σατύροι κόρα, γυνὰ Φιλοξενίδα Ἀμουμείτοι λειτορεύσανσα

Ἐξ ἐκτύπου χαρτίνου καὶ ἀντιγράφου ἀποσταλέντος μοι πάνυ φιλοτίμως ὑπὸ τοῦ φίλου καθηγητοῦ τοῦ ἐν Λαρίσσῃ Γυμνασίου, Ἠλιάδου Βεζάνου.

Αἰσχυλὶς Σατύροι. Τὸ ὄνομα Αἰσχυλὶς εὕρηται καὶ ἐν ἄλλῃ Θεσσαλικῇ ἐπιγραφῇ Leake NG. III, 382, καὶ 361 C. I. G. 1767. Hermann Collitz Sammlung der Griech. Dialekt-Inschriften 368, ἀλλαχοῦ δὲ *Αἰσκυλὶς* H. Collitz αὐτόθι, 1283.

Λειτυρεύσανσα ἀντὶ λειτορεύσασα = λειτουργήσασα τ. ἔ. ἱερατεύσασα ἐκ τοῦ ἀρσ. λειτορεύσανς, ἀνάλογα τοῦ τύπου τούτου τὰ «καταθένς» Cauer² 112, στ. 11. 12 «πάνσας» = πάσας αὐτόθι 122, στ. 8. «ἀποδιδόνσα» 132, στ. 23. «καθιστάνσα» 132,25. Τὸ ἀρσεν. τῆς μετοχῆς τοῦ ἐνεστῶτος ἐν τῇ αὐτῇ σημασίᾳ ἀπαντᾷ ἐν ἄλλῃ Θεσσαλικῇ ἐπιγραφῇ, Hermann Collitz αὐτόθι, 1332. *Λειτορεύοντος τοῖ Ἀσκλαπιοῖ* κτλ. καὶ 1329 *Ἀγαθᾶ τύχα· Λειτορεύοντος τοῖ Ἀσκλαπιοῖ Ἀντιμάχοι* κτλ. πρβλ. καὶ Ἡσύχιον ἐν λέξει *λείτορες* καὶ *λείτειρη* = *ἱέρειαι*, καὶ Καλλιμ. ἀποσπάσμ. 123, 2.

Κ. Δ. ΜΥΛΩΝΑΣ.

ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ ΕΚ ΤΥΡΝΑΒΟΥ.

Ὁ κ. Ἀθ. Δημητριάδης, ἔφορος τῶν ἐν Τυρνάβῳ τῆς Θεσσαλίας ἀρχαιοτήτων, γράφει πρὸς τὴν Ἀρχαιολογικὴν Ἑταιρίαν τὰ ἑξῆς:

« . . . . Ἐπισκευαζομένης τῆς ἐνταῦθα ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Νικολάου τῶν Βλάχων ἀνευρέθησαν τὸν Μάρτιον τοῦ 1884 ἐν αὐτῇ δύο λίθοι ἐνεπίγραφοι. Καὶ ὁ μὲν εἷς ἔχει ὕψος 0,72, πλάτος ἄνω μὲν 0,53 κάτω δὲ 0,72, καὶ πάχος 0,25. Ἐπὶ τῆς προσθίας δὲ μόνης λείας ἐπιφανείας αὐτοῦ ὑπάρχουσιν ἄνω μὲν τριῶν ἀναγεγλυμμένων προτομῶν ἴχνη, ἀποκεχρουσμένα τὸ πλεῖστον, κάτωθεν δὲ κατὰ τὸ ἀριστερὸν μέρος ΙC καὶ ὑπὸ τοῦτο τὰ ἑξῆς γράμματα·

ΚΕΡΔΩΝΝΕΙΚΗϹΑΝΗΡΚΑΙΦΙΛΗΜΑΤΙϹ
ΘΥΓΑΤΗΡΚΑΙΠΑΡΑΛΙϹΠΕΝΘΕΡΑ
ΑΠΕΘΑΝΑΝΕΝΠΟΛΕΜΩ

Κέρδων Νείκης ἀνὴρ καὶ Φιληματὶς
θυγάτηρ καὶ Παραλὶς πενθερὰ
ἀπέθαναν ἐν πολέμῳ.

Ἡ τέχνη τῶν τε προτομῶν καὶ τῶν γραμμάτων, ὡς καὶ τὸ ΙC μαρτυροῦσι τὴν χριστιανικὴν ἐποχὴν τοῦ μνημείου.

Ὁ δὲ δεύτερος ἔχων ὕψος 0,30, πλάτος 0,20 καὶ πάχος 0,17, φαίνεται πανταχόθεν ἀποκεχρουσμένος, πλὴν τῆς ἀριστερᾶς τῷ ὁρῶντι πλευρᾶς καὶ τοῦ ἄνω μέρους τῆς δεξιᾶς. Καὶ ἐπὶ μὲν τῆς μιᾶς ἐπιφανείας τοῦ λίθου σώζονται πέντε γράμματα μόνον, ἐπὶ δὲ τῆς ἑτέρας ἀναγινώσκονται ἕνδεκα σειραὶ γραμμάτων στοιχηδὸν ἐπιγεγραμμένων, ὧν ἡ πρώτη καὶ δευτέρα φαίνονται ὁλόκληροι οὖσαι· διότι ἡ μὲν πρώτη μετὰ τὸ Σ ἔχει χῶρον λεῖον κενὸν ἀφειμένον, μετὰ δὲ τὴν δευτέραν δὲν φαίνονται ἴχνη ἀποκρούσεως. Ὥστε καὶ αἱ λοιπαὶ σειραὶ ἀνὰ ἑπτὰ γράμματα περιεῖχον.

	Ν Ο Μ Ο Σ
	Α Ι Κ Ε Τ Ο Ν
	Ϲ Α Σ Σ Τ Ο Ν
	Κ Ι Σ Ϲ Α Λ ˈ
	Σ Σ Κ Ε Τ Α ////
	Κ Ο Ι Ν Α Χ ////
	Ε Μ Α Τ Α Ε ////
	Ο Ν Κ Α Ι Ν ////
Λ Ο	Δ V Ν Α Ε ¯ ////
Ι Μ	Ι Α Π Π Ε //// ////
Γ ////	//// ˈ Τ ⌒ ˈ //// ////

Ἀναγινώσκομεν δὲ κατὰ τὴν αἰολικὴν θεσσαλικὴν διάλεκτον τὸν λίθον ὡς ἑξῆς:

Νόμος. | Αἴ κε τὸν | Ϝασστὸν | κις Ϝαλίσσκετα[ι] | κοινὰ χ[ρ] | έματα ἔ[χ] | ον καὶ μ[ὲ] | δύναετ[α] | ι αππε . .

Ὅ ἐστὶ κατὰ τὴν κοινὴν ἀττικὴν διάλεκτον: Νόμος. Ἐὰν τῶν ἀστῶν τις ἁλίσκηται κοινὰ χρήματα ἔχων καὶ μὴ δύνηται . . . . . .

Καὶ τῶν μὲν γραμμάτων ἡ καλὴ μορφὴ καὶ εὐταξία εἰς τοὺς καλοὺς χρόνους ἀνάγει τὴν ἐπιγραφήν, τοῦ δὲ διγάμματος τὸ ὀγκινῶδες σχῆμα Ϲ, ἐξ οὗ προῆλθε τὸ ἐπίσημον τῆς ἀλφαβητικῆς ἀριθμήσεως ϛ (εἰς τοὺς ὑστερωτέρους ἀναφερόμενον παρὰ τῶν ἐπιγραφικῶν χρόνους) εἰς τὴν τετάρτην ἴσως ἑκατονταετηρίδα π. Χρ. δύναται τὴν ἐπιγραφὴν κατατάξαι. »

ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ ΕΙΣ ΤΟ ΕΝ ΣΕΛΙΔΙ 161 ΜΕΤΑΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟΝ ΑΤΤΙΚΟΝ ΨΗΦΙΣΜΑ.

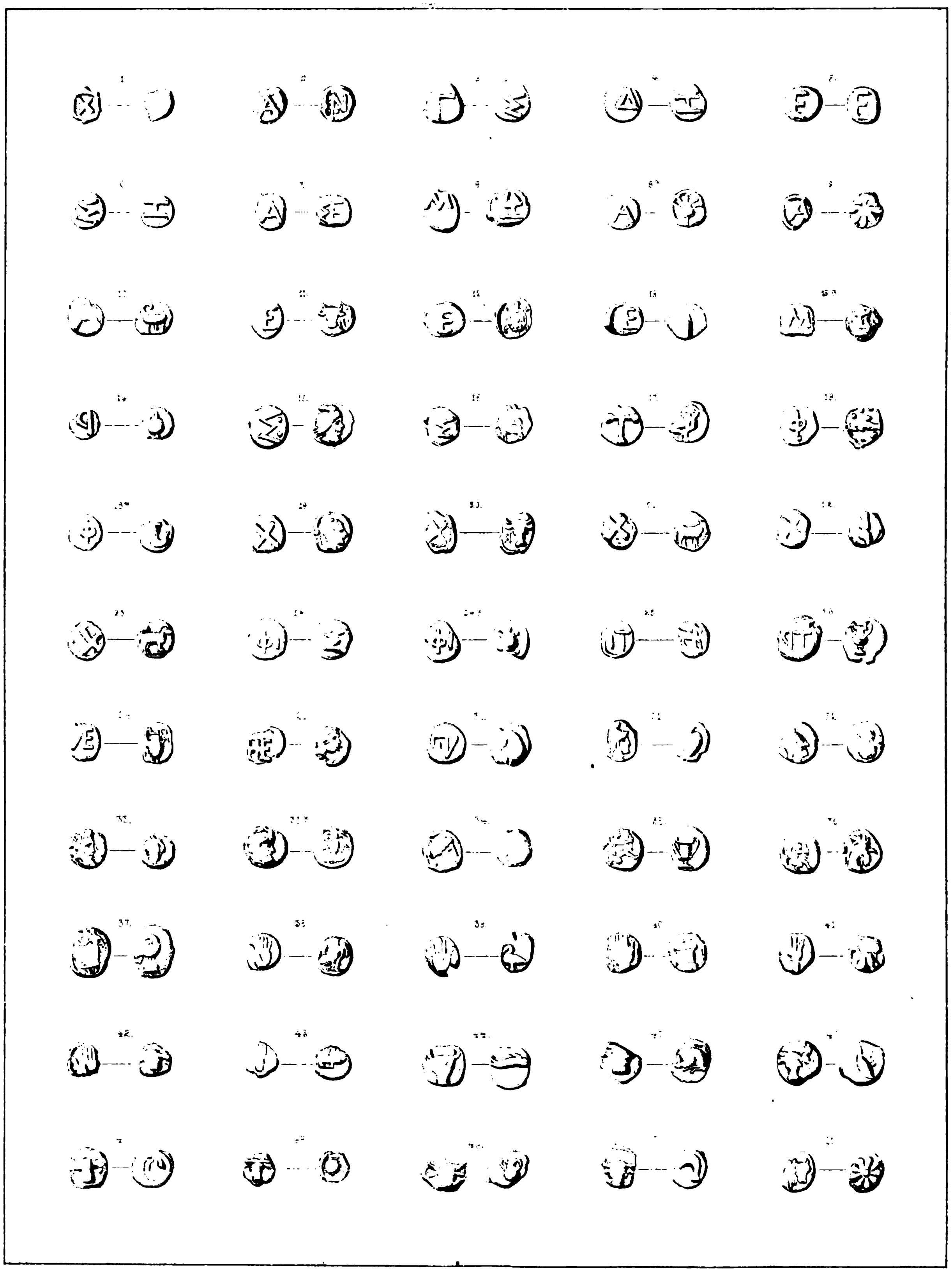
Ἐν τῷ 7ῳ στίχῳ ἔχει ὁ λίθος: *χσυγγραφας*, ἐν δὲ τῷ 28ῳ: *Νελεος*, ὅπως ταῦτα φαίνονται ἐπὶ τοῦ πίνακος.

Ἔτι ἐν ταῖς σημειώσεσί μου ἔπρεπε νὰ εἴπω, ὅτι ἀνὰ 53 γράμματα ἔχουσι καὶ οἱ στίχοι 5ος καὶ 7ος. Σ. Α. Κ.

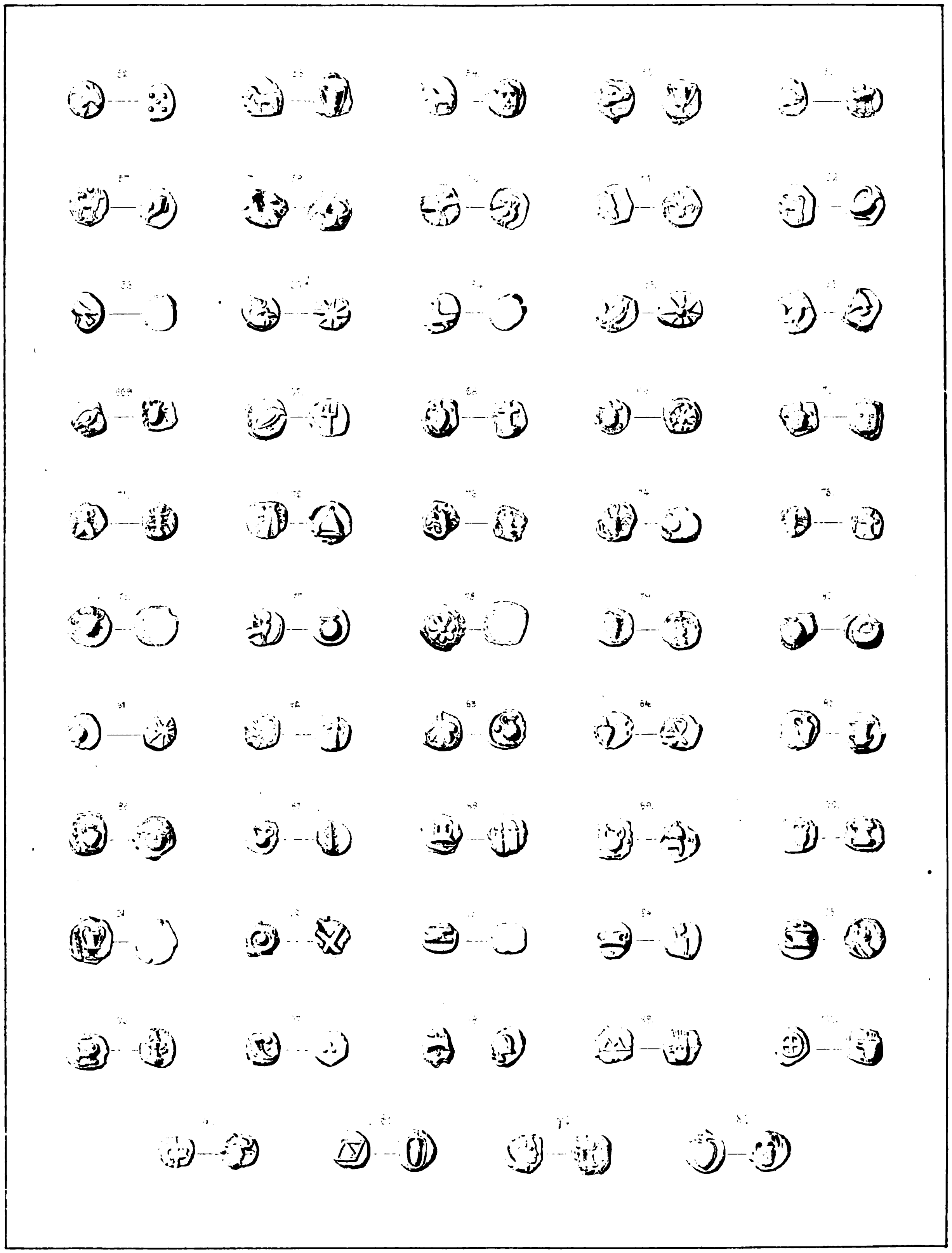
ΠΡΟΣΘΗΚΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΞ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ ΕΠΙΓΡΑΦΗΝ (ΣΕΛ. 167-170).

Ἐν τῷ στίχῳ 31 πρέπει ν' ἀναγνωσθῶσι καὶ συμπληρωθῶσι τὰ ἑξῆς· ***καθ**[ιερω]θὲν π[ρ]ό[τ]ερ[ον ὑπὸ]*. Ἐν στ. 34 ἀνάγκη νὰ παρατηρήσω, ὅτι ἡ συμπλήρωσις *πρὸς **Μ**[ήδους]* δέν μοι φαίνεται νῦν τόσον βεβαία, διότι ὁ κενὸς χῶρος δὲν πληροῦται διὰ πέντε γραμμάτων· τὰ ἴχνη ὅμως δὲν ἐπιτρέπουσι τὴν συμπλήρωσιν *πρὸς **Μ**[εγαρεῖς]* οὔτε τὴν *πρὸς **Μ**[ακεδόνας]*· ἰδίως τὸ μετὰ τὸ Μ γράμμα φαίνεται τῷ ὄντι Η. Ἐν στ. 39 ἠδυνήθην ν' ἀναγνώσω· *ὃ π[ρ]οσωνόμασται*. Ὁ στίχ. 42 συμπληροῦται οὕτω· [. . *Πιρ*]*αιέως παρ' ἱππασίας τὰς* [*πρὸς τὴν* ***Ἀκτ***]*ὴν* κτλ. Ἐλπίζω, ὅτι ἄλλοι καὶ ἄλλα τινὰ ἀκόμη θὰ κατορθώσουν ν' ἀναγνώσωσι. Χρ. Δ. Τσούντας.

('Εξεδόθη τῇ 5 Μαρτίου 1885)

ΚΕΡΜΑΤΙΑ ΣΥΜΒΟΛΙΚΑ

ΚΕΡΜΑΤΙΑ ΣΥΜΒΟΛΙΚΑ

1.

2.

ΓΛΥΠΤΑ ΕΡΓΑ

3.

3α

Α ΕΞ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ.

Λιθ. Κ. Γρούνδμαν

1.

7.

2.

3.

4.

6.

5.

ΓΛΥΠΤΑ ΕΡΓ

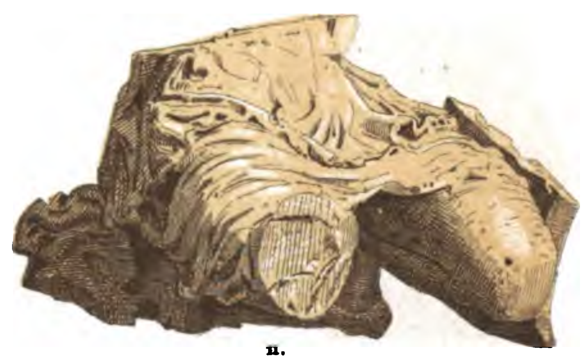
8.

9.

10.

11.

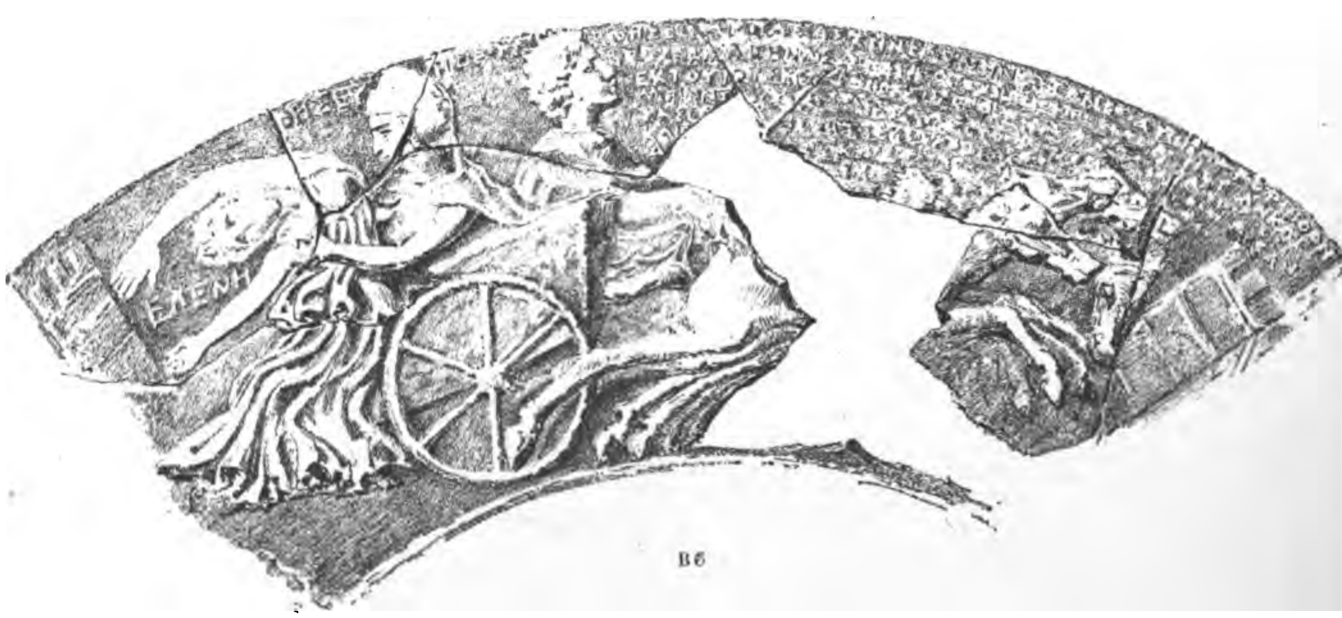
12.

13.

Αα

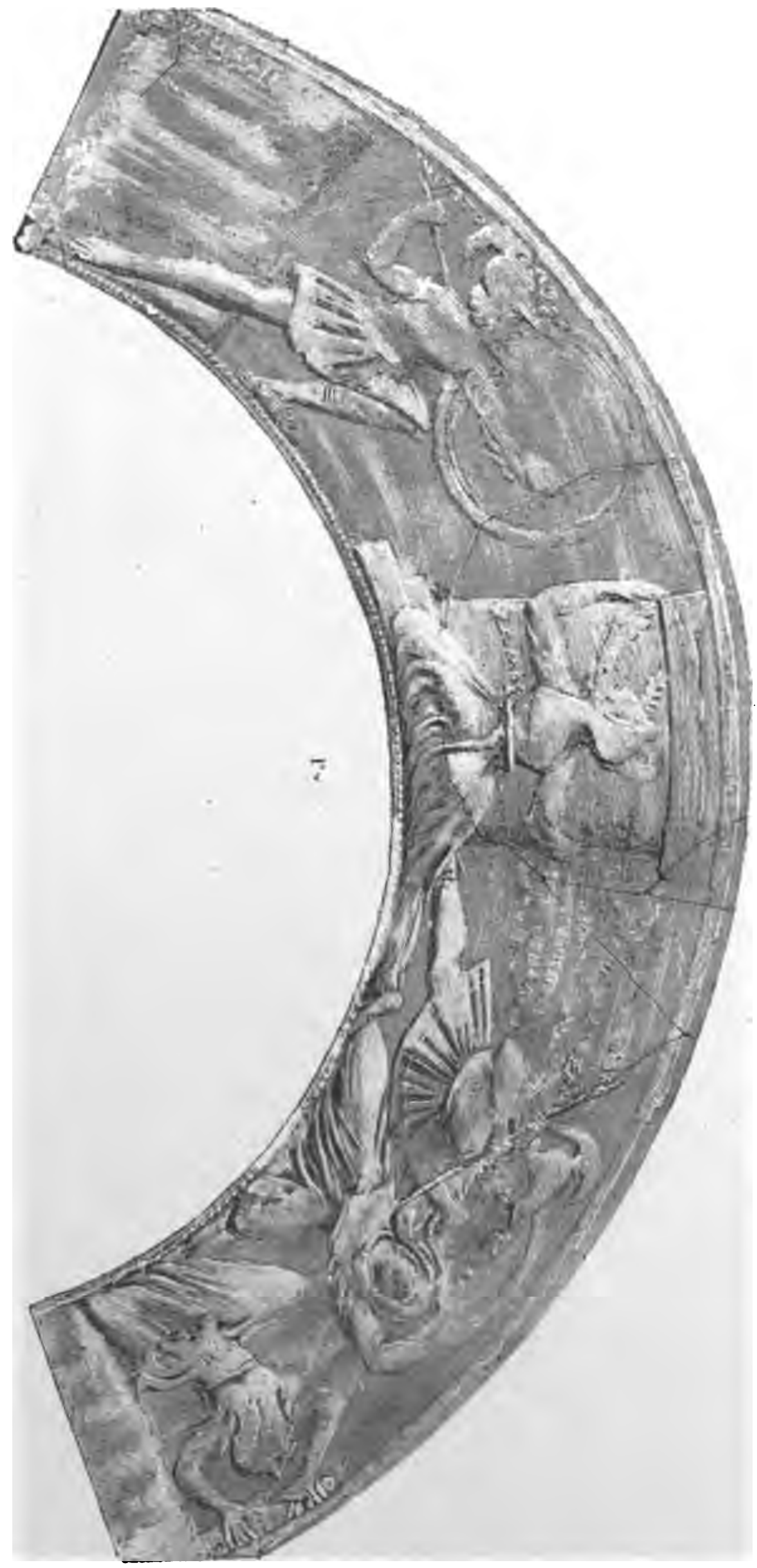

Ββ

ΣΚΥ

Δδ

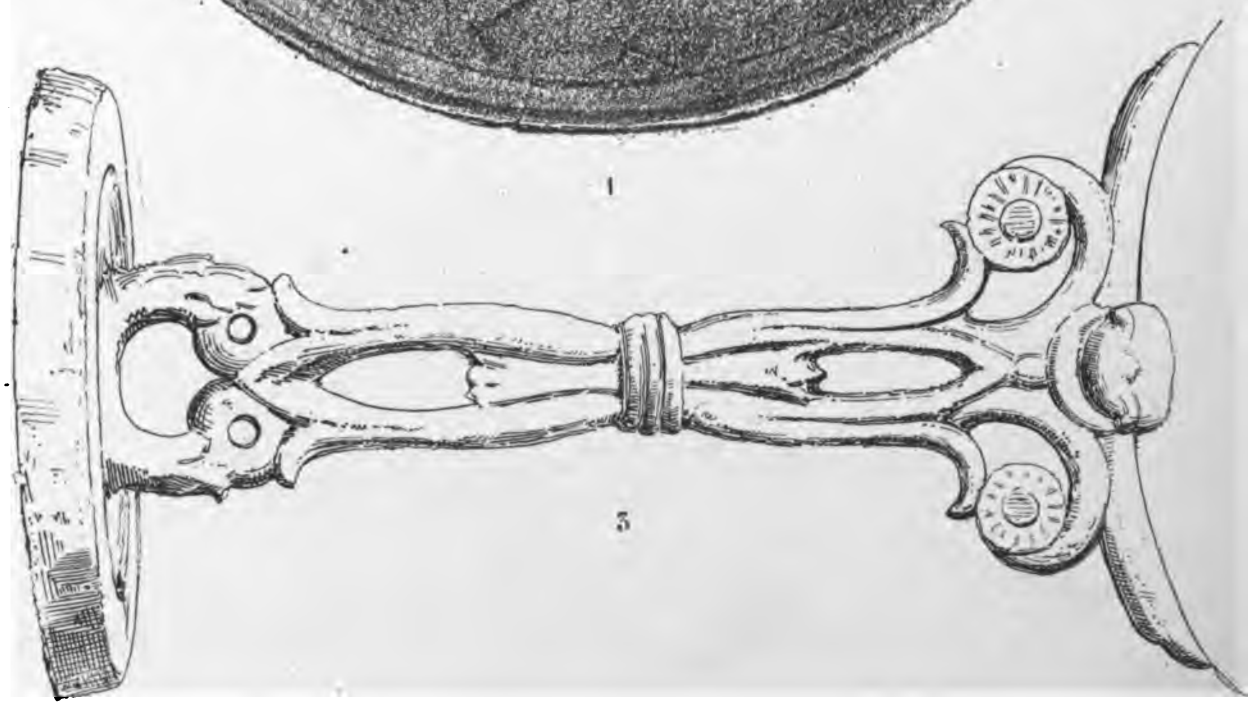

Γ

ΟΙ ΒΟΙΩΤΙΚΟΙ ΔΥΟ

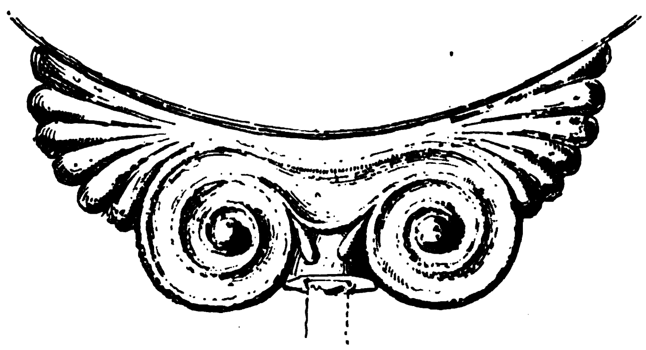
1

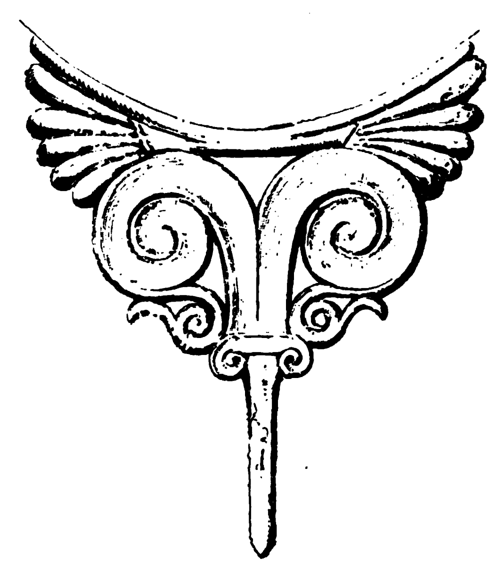
3

2

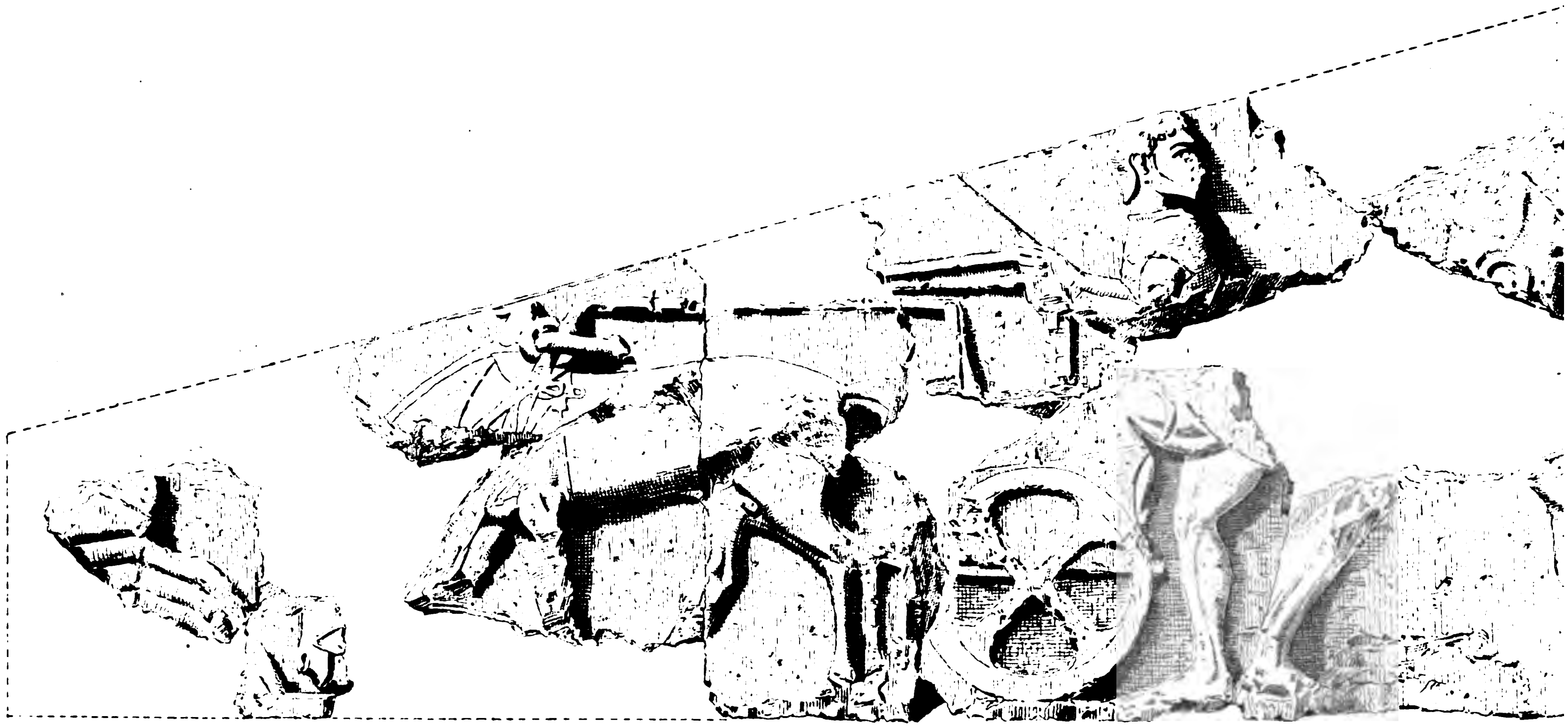

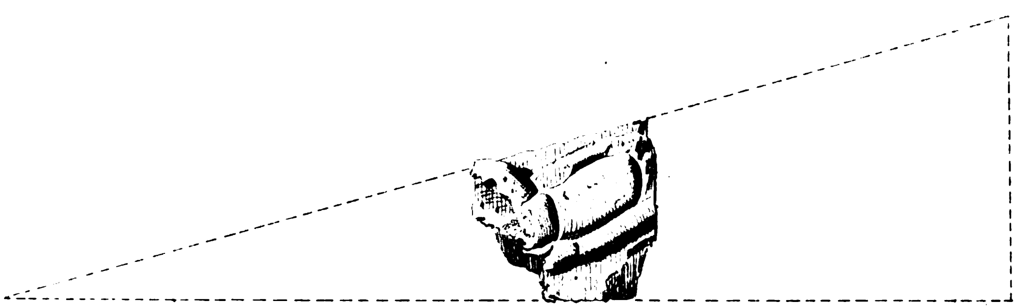
4

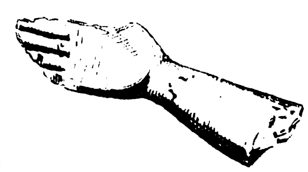
5

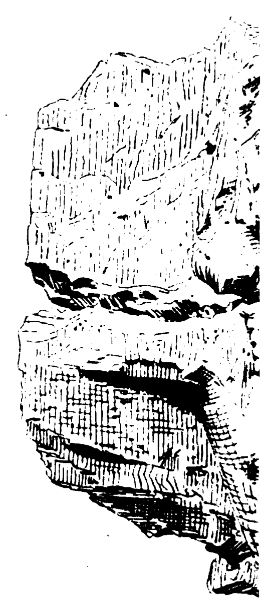
ΑΤΟΠΤΡΟΝ

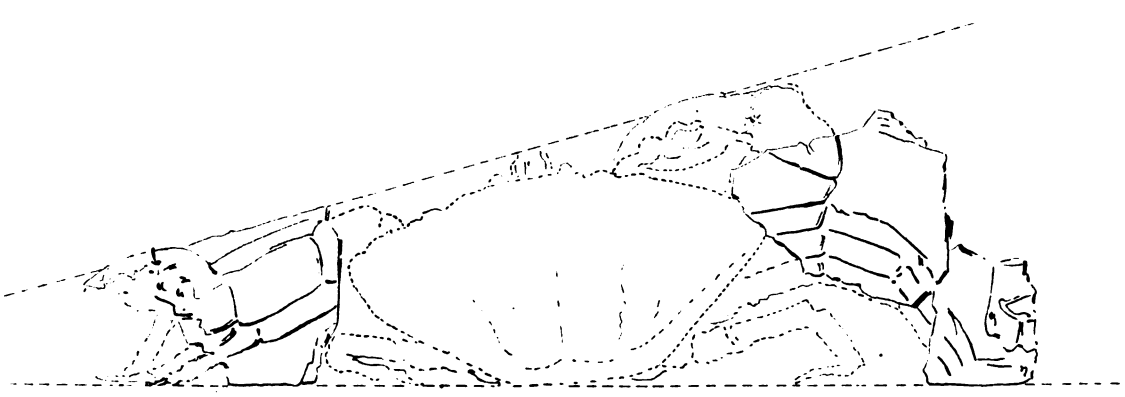

2.

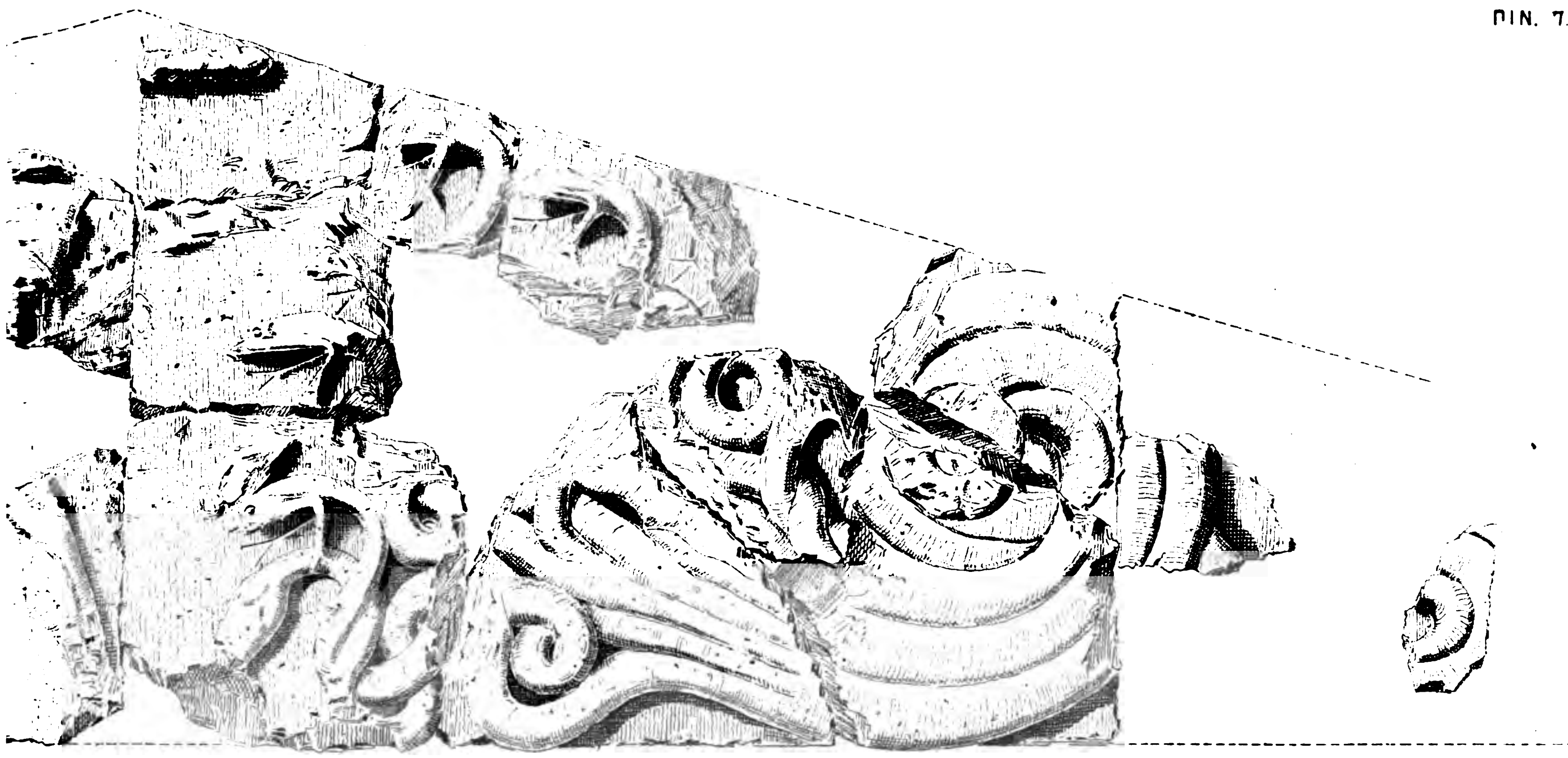

3.

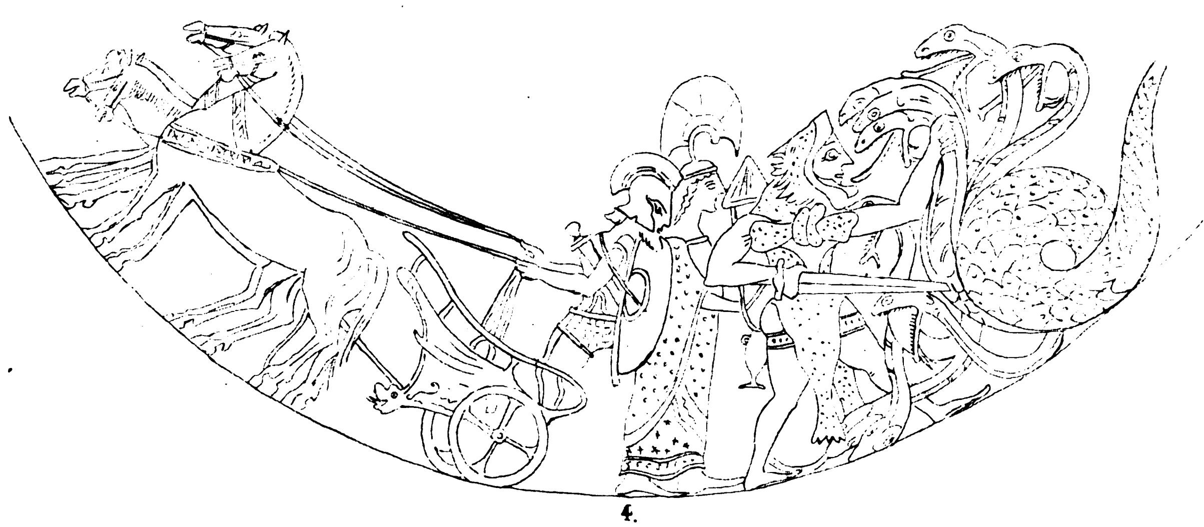
ΑΡΧΑΪΚΟΝ ΑΕΤΩΜΑ

1.

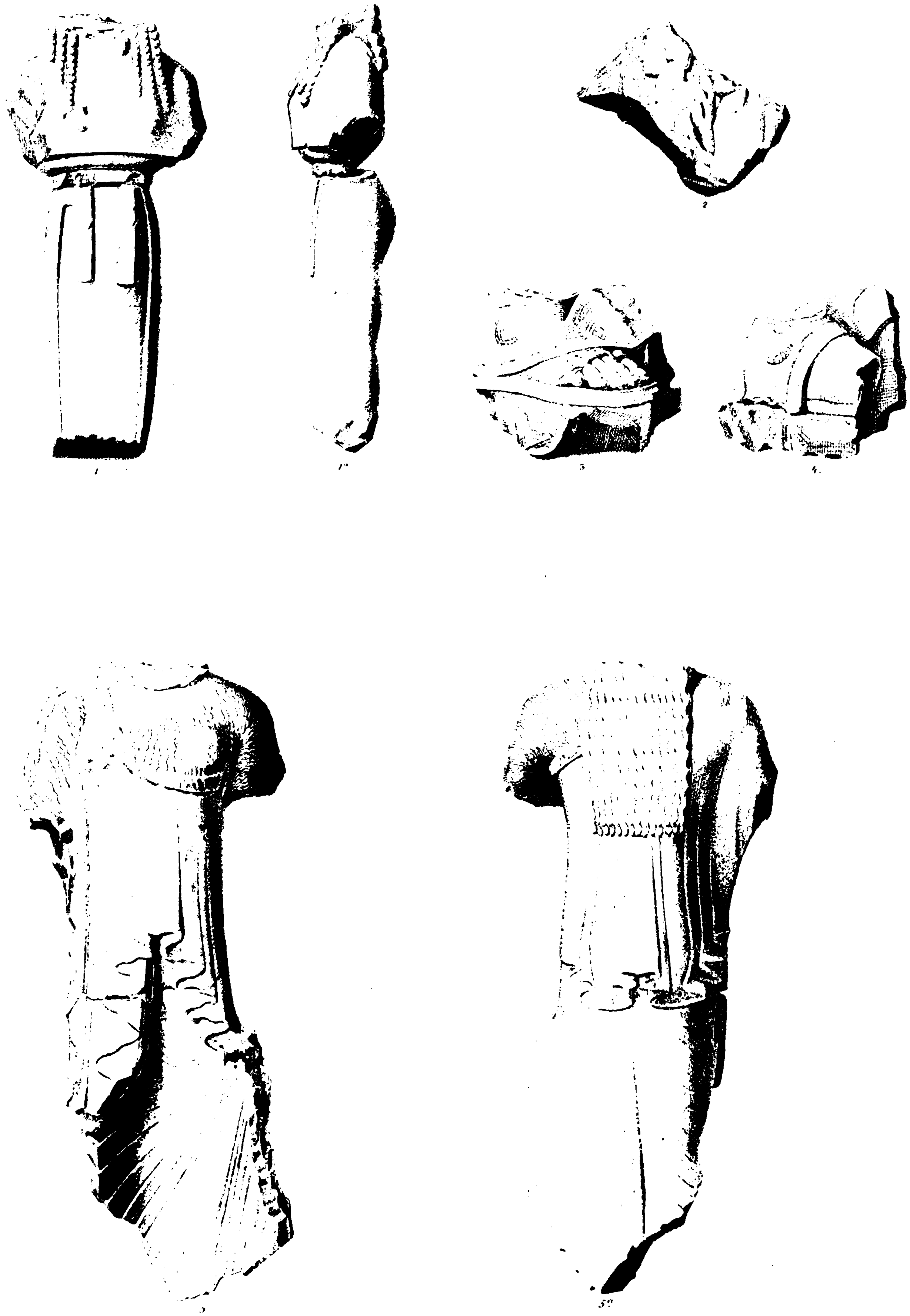

5.

4.

ΕΚ ΤΗΣ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ.

ΑΡΧΑΪΚΑ ΓΛ'

6

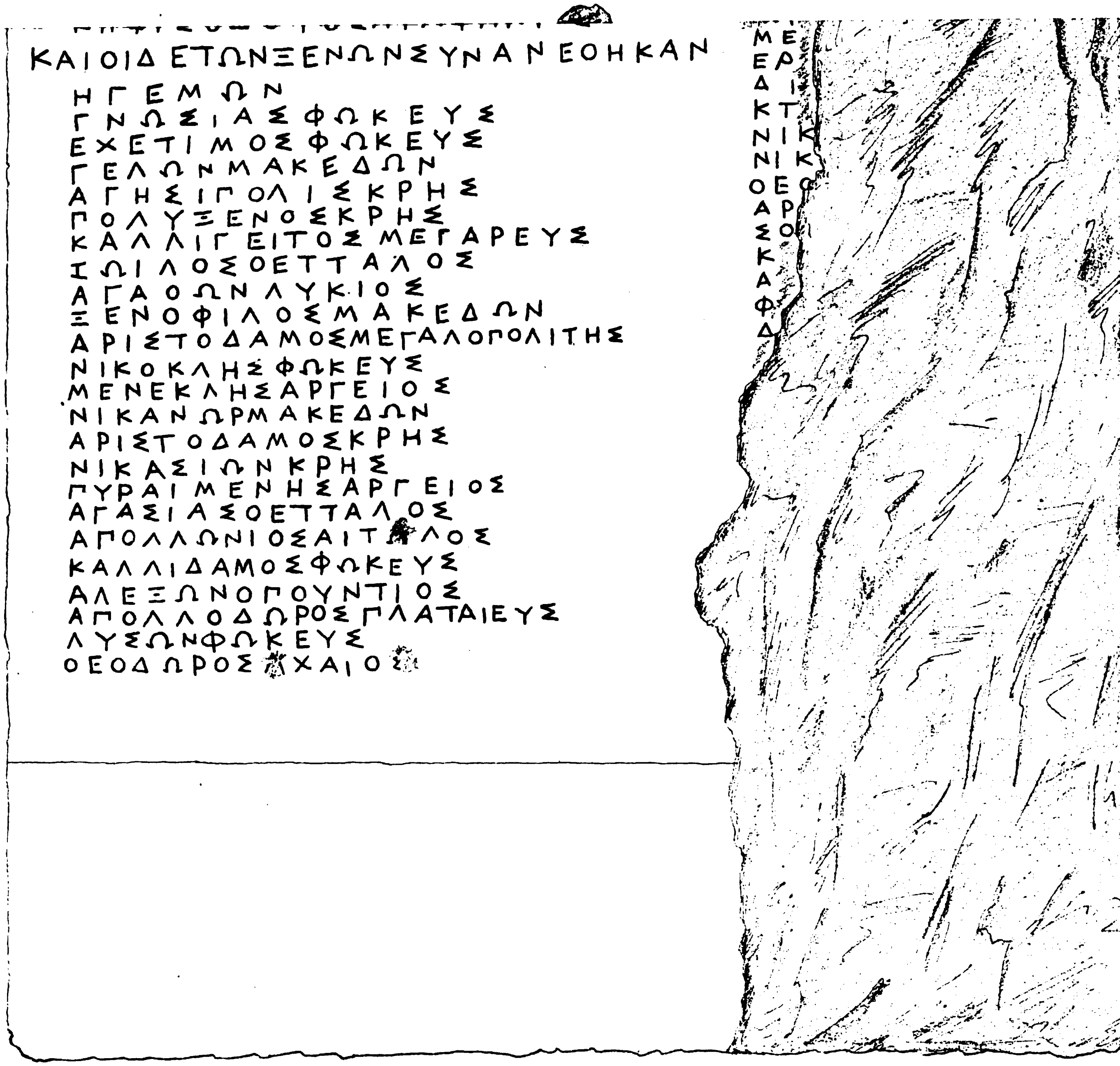
6a

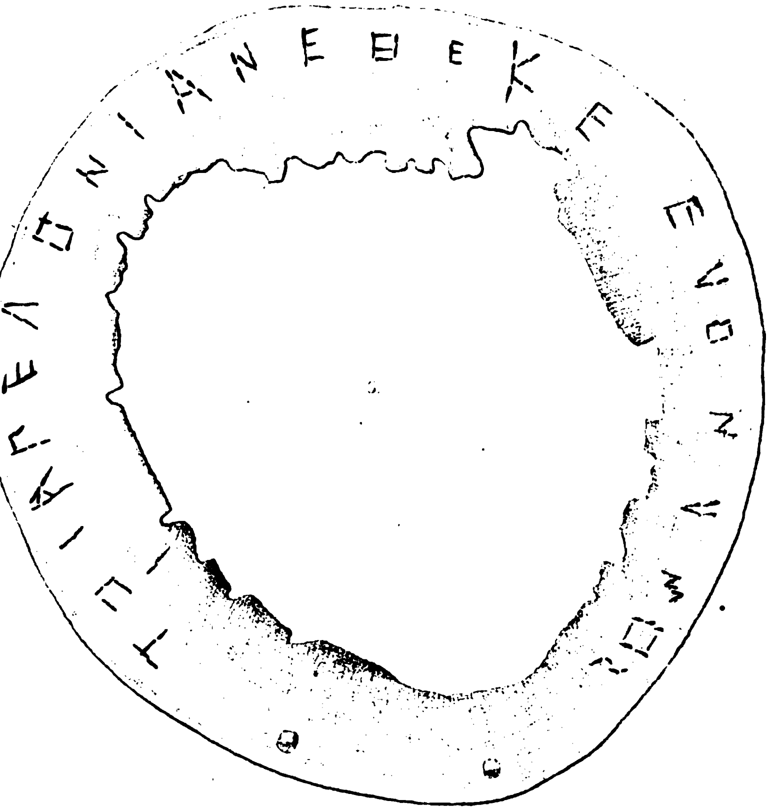

7a

ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ.

ΚΑΙΟΙΔΕΤΩΝΞΕΝΩΝΣΥΝΑΝΕΟΗΚΑΝ
ΗΓΕΜΩΝ
ΓΝΩΣΙΑΣΦΩΚΕΥΣ
ΕΧΕΤΙΜΟΣΦΩΚΕΥΣ
ΓΕΛΩΝΜΑΚΕΔΩΝ
ΑΓΗΣΙΠΟΛΙΣΚΡΗΣ
ΠΟΛΥΞΕΝΟΣΚΡΗΣ
ΚΑΛΛΙΓΕΙΤΟΣΜΕΓΑΡΕΥΣ
ΣΩΙΛΟΣΘΕΤΤΑΛΟΣ
ΑΓΑΘΩΝΛΥΚΙΟΣ
ΞΕΝΟΦΙΛΟΣΜΑΚΕΔΩΝ
ΑΡΙΣΤΟΔΑΜΟΣΜΕΓΑΛΟΠΟΛΙΤΗΣ
ΝΙΚΟΚΛΗΣΦΩΚΕΥΣ
ΜΕΝΕΚΛΗΣΑΡΓΕΙΟΣ
ΝΙΚΑΝΩΡΜΑΚΕΔΩΝ
ΑΡΙΣΤΟΔΑΜΟΣΚΡΗΣ
ΝΙΚΑΣΙΩΝΚΡΗΣ
ΠΥΡΑΙΜΕΝΗΣΑΡΓΕΙΟΣ
ΑΓΑΣΙΑΣΘΕΤΤΑΛΟΣ
ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣΑΙΤΛΟΣ
ΚΑΛΛΙΔΑΜΟΣΦΩΚΕΥΣ
ΑΛΕΞΩΝΟΠΟΥΝΤΙΟΣ
ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΣΠΛΑΤΑΙΕΥΣ
ΛΥΣΩΝΦΩΚΕΥΣ
ΘΕΟΔΩΡΟΣΑΧΑΙΟΣ
ΜΕ
ΕΡ
ΔΙ
ΚΤ
ΝΙΚ
ΝΙΚ
ΟΕ
ΑΡ
ΣΟ
ΣΚ
Α
Φ
Δ

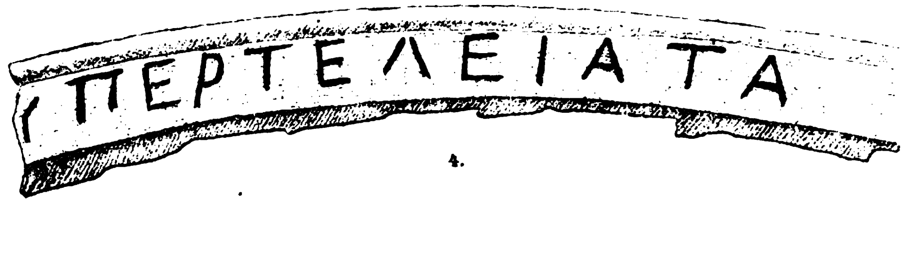
3.

17.

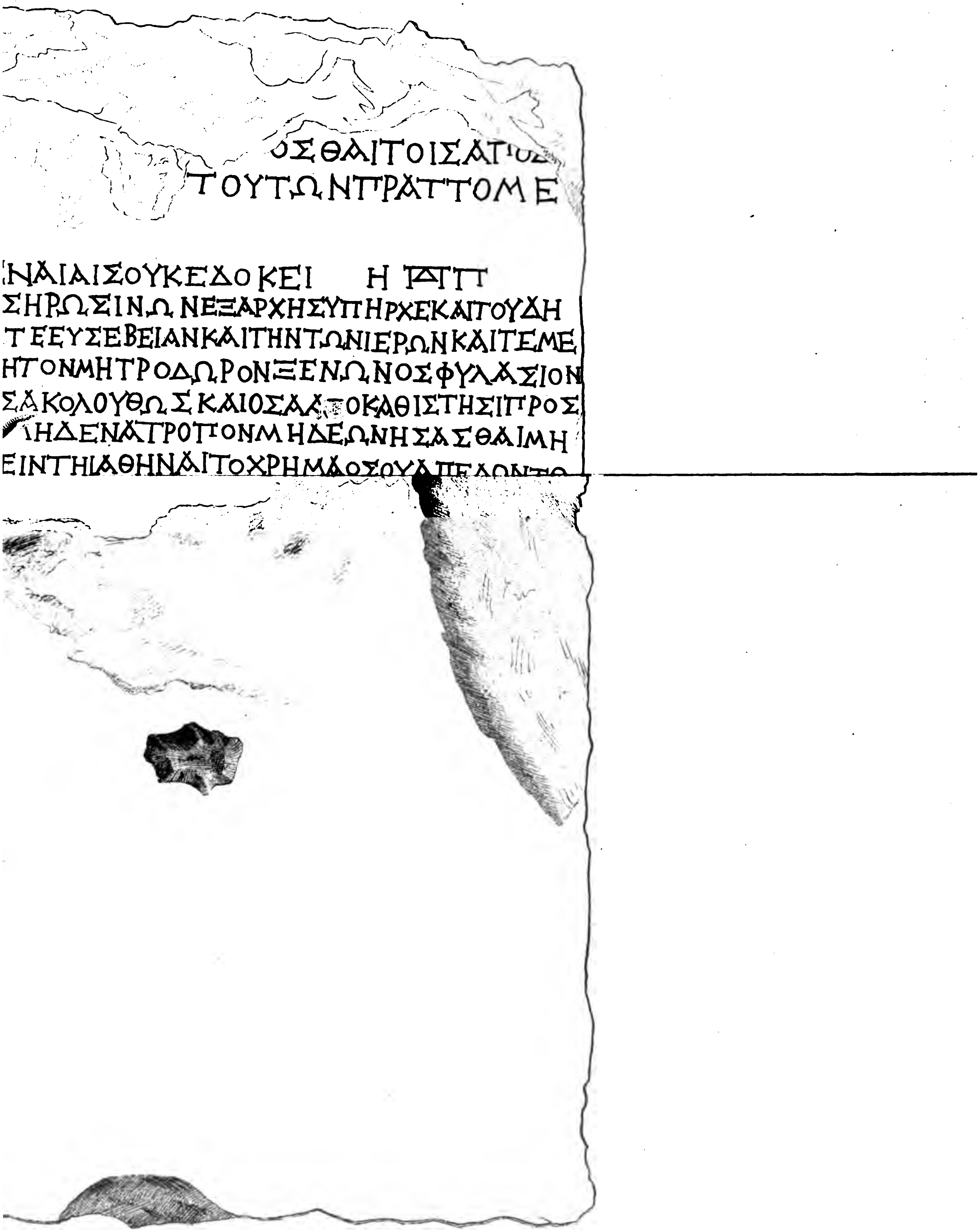
2.

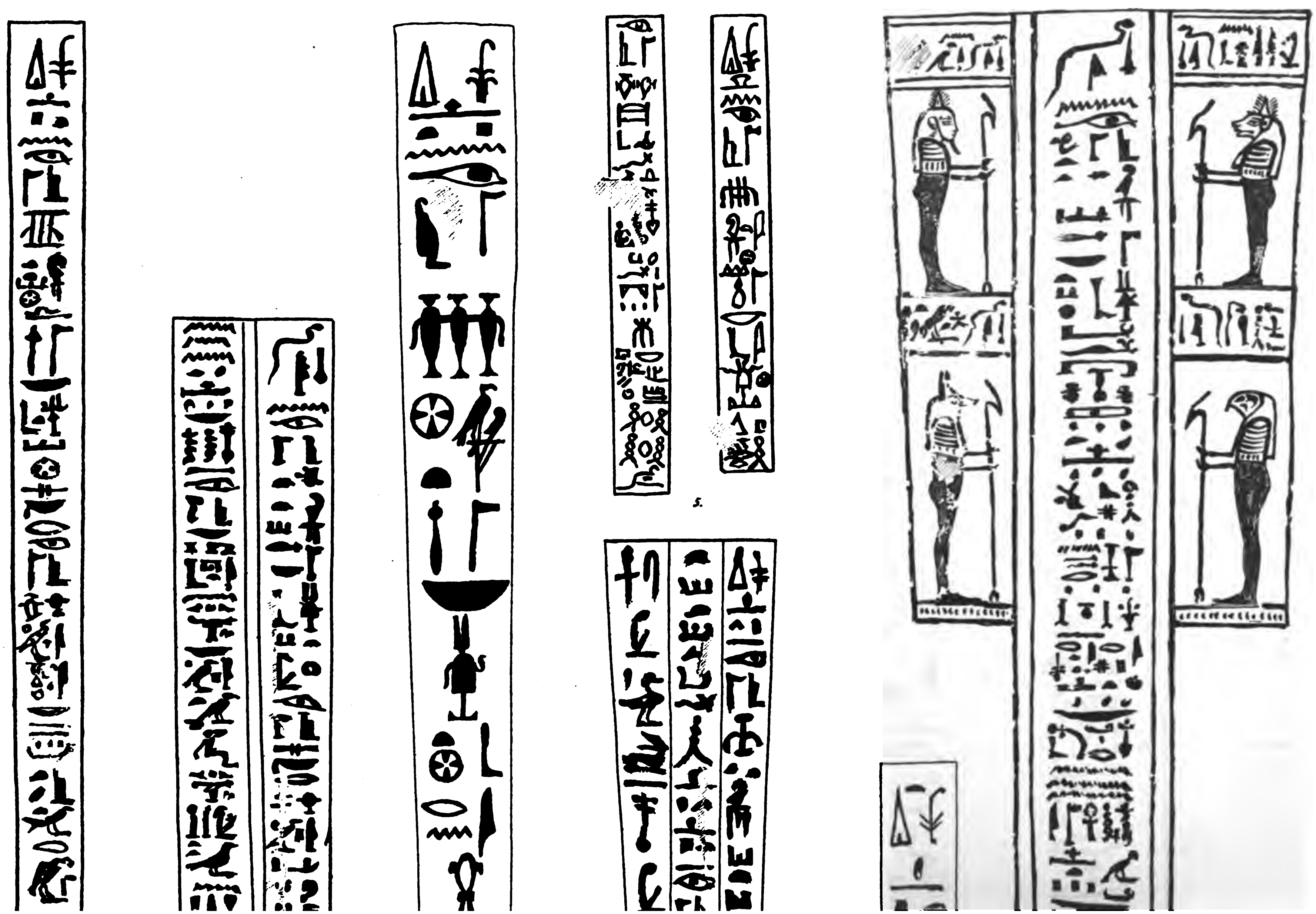
4.

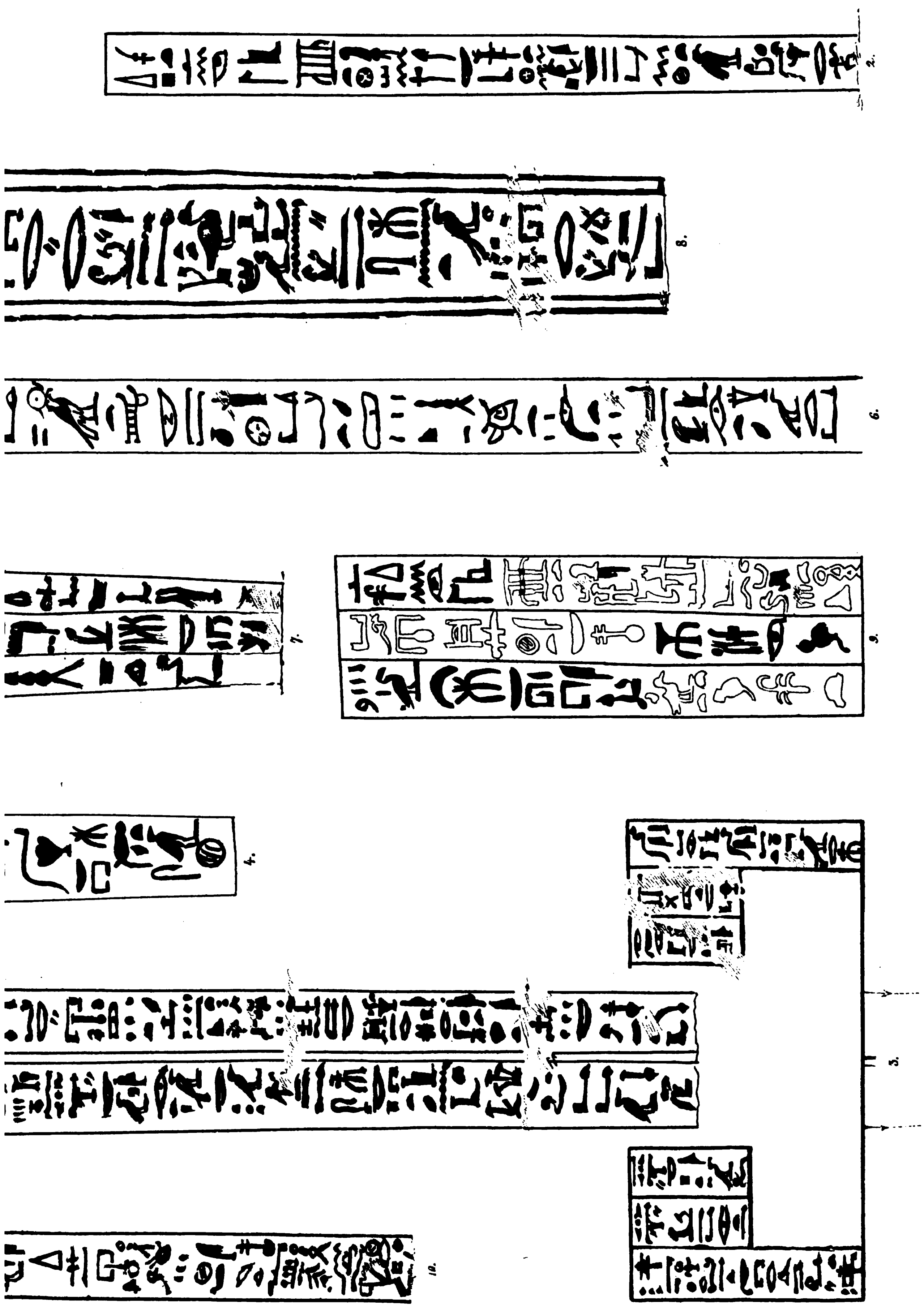
ΟΙΧΟΝΚΑΙ...
ΤΟΔΕΦΣΕΦΙΣΜΑΤΟΔΕΟΠΟΣΑΝΕΙ ΕΙΔΕΝ...
ΣΟΛΡΑΜΜΑΤΕΥΣΟΤΕΣΒΟLΕΣΕΝΣΤΕLΕΙLΙΘΙΝΕΙΚΑΤΑΘΕΤΟΕΝΤΟΙΝΕLΕΙ
ΟΙΠΑΡΑΤΑΙΚΡΙΑΟΙΔΕΚΟLΑΚΡΕΤΑΙΔΟΝΤΟΝΤΟΑΡΛΥΡΙΟΝΕΣΤΑΥΤΑ
ΜΙΣΘΟΝΔΕΤΟΝΒΑΣΙLΕΑΤΟΤΕΜΕΝΟΣΤΟΝΕLΕΟΣΚΑΙΤΕΣΒΑΣΙLΕΣΚΑΤΑ
ΤΑΔΕΤΟΝΜΙΣΘΟΣΑΜΕΝΟΝΕΡΧΣΑΙΜΕΝΤΟΗΙΕΡΟΝΤΟΚΟΔΡΟΚΑΙΤΟΝΕLΕ
ΟΣΚΑΙΤΕ‹RΑΣΙLΕΣΚΑΤΑΤΑΣΧΣΥΝΛΡΑΦΑΣΕΠΙΤΕΣΒΟLΕΣΤΕΣΕΙΣΙΟΣ
ΕΣΤΟΔΕΤ ΛΕΝϹ ΓΟΝΕLΕΟΣΚΑΙΤΕΣΒΑΣΙLΕΣΚΑΤΑΤΑΔΕΕΡΛΑΖΕΣΘΑΙ
ΦΥΤΕΥΣΑΙΦΥΤΕΥΤΕΡΙΑΕLΑΟΝΜΕΟLΕΖΟΝΕΔΙΑΚΟΣΙΑΠLΕΟΝΑΔΕΕΑΝΒ
ΟLΕΤΑΙΚΑΙΤΓΣΤΑΦΡΟΚΑΙΤΟΥΔΑΤΟΣΚΡΑΤΕΝΤΟΕΛΔΙΟΣΤΟΝΜΙ ΘΟΣΑ
ΜΕΝΟΝΟΠΟΣΟΝΕΝΤΟΣΡΕΙΤΟΔΙΟΝΥΣΙΟΚΑΙΤΟΝΠΥLΟΝΕΑLΑΔΕΕ ΣΕLΑ
ΥΝΟΣΙΝΟΙΜΥΣΤΑΙΚΑΙΟΠΟΣΟΝΕΝΤΟΣΤΕΣΟΙΚΙΑΣΤΕΣΔΕΜΟΣΙΑ ΚΑΙΤ
ΟΝΠΥLΟΝΑΙΕΠΙΤΟΙΣΟΜΟΝΙΚΟΒΑLΑΝΕΙΟΝΕΚΦΕΡΟΣΙΜΙΣΘΟΝΔ ΚΑΤΑ
ΕΙΚΟΣΙΕΤΟΝ

...ΚΛΕΠΤΗΣ

Λιθ. Κ. Γρούνδμαν Ἀθήνησι.

2.
8.
6.
7.
9.
4.
5.
10.